ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE LINGVISTICĂ ŞI ISTORIE LITERARĂ „SEXTIL PUŞCARIU”
CLUJ-NAPOCA

UNIVERSITÉ YORK
COLLÈGE UNIVERSITAIRE GLENDON
TORONTO, CANADA

DORIN URIȚESCU
COORDONATOR

IONEL STAN

NOUL ATLAS LINGVISTIC ROMÂN
C R I Ş A N A

VOL. IV

PĂDUREA (FLORA ŞI FAUNA EI); VÂNĂTOARE; PESCUIT; HRANĂ; ÎMBRĂCĂMINTE; ÎNCĂLȚĂMINTE; TIMPUL; FENOMENE ATMOSFERICE; TERENUL; RELIEFUL; ŞCOALA; ARMATA; ADMINISTRAȚIA; MESERII; COMERȚ; DIVERSE

EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE

NOUL ATLAS LINGVISTIC ROMÂN
C R I Ş A N A
(NALR – CR.)

VOLUMUL IV

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE LINGVISTICĂ ŞI ISTORIE LITERARĂ „SEXTIL PUŞCARIU”
CLUJ-NAPOCA

UNIVERSITÉ YORK
COLLÈGE UNIVERSITAIRE GLENDON
TORONTO, CANADA

NOUL ATLAS LINGVISTIC ROMÂN

C R I Ş A N A

VOL. IV

PĂDUREA (FLORA ŞI FAUNA EI); VÂNĂTOARE; PESCUIT; HRANĂ; ÎMBRĂCĂMINTE; ÎNCĂLŢĂMINTE; TIMPUL; FENOMENE ATMOSFERICE; TERENUL; RELIEFUL; ŞCOALA; ARMATA; ADMINISTRAŢIA; MESERII; COMERŢ; DIVERSE

DE

DORIN URIŢESCU
COORDONATOR

IONEL STAN

ŞI

VERONICA ANA VLASIN, GABRIELA VIOLETA ADAM, LĂCRĂMIOARA OPREA

EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE
Bucureşti, 2017

Copyright © Editura Academiei Române, 2017.
Toate drepturile asupra acestei ediţii sunt rezervate editurii.

EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE
Calea 13 Septembrie, nr. 13, Sector 5
050711, Bucureşti, România
Tel: 4021-318 81 46, 4021-318 81 06
Fax: 4021-318 24 44
E-mail: edacad@ear.ro
Adresa web: www.ear.ro

Referenţi: acad. MARIUS SALA
GHEORGHE CHIVU
membru corespondent al Academiei Române

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
Noul Atlas lingvistic român : Crişana / Ionel Stan, Dorin Uriţescu. - Bucureşti : Editura Academiei Române ; Cluj-Napoca : Clusium, 1996-.
- vol.
ISBN 973-27-0968-5
Vol. 4 : Pădurea (flora şi fauna ei), vânătoare, pescuit, hrană, îmbrăcăminte, încălţăminte, timpul, fenomene atmosferice, terenul, relieful, şcoala, armata, administraţia, meserii, comerţ, diverse / Dorin Uriţescu (coord.), Ionel Stan, Veronica Ana Vlasin, ... - Bucureşti : Editura Academiei Române, 2017. - ISBN 978-973-27-2753-9

I. Uriţescu, Dorin (coord.)
II. Stan, Ionel
III. Vlasin, Veronica Ana

811.135.1

Colaborator: NICOLAE MOCANU

EDITAT CU SPRIJINUL MCI

Redactor: ADRIANA GRECU
Tehnoredactor: MARIANA MOCANU
Coperta: MARIANA ŞERBĂNESCU

Bun de tipar: 8.11.2017. Format: 4/70 × 100
Coli de tipar: 95; Tiraj: 200 ex.
C.Z. pentru biblioteci mari: 459-087-9(098-731)(084-4)
C.Z. pentru biblioteci mici: 459

CUPRINS

Prefaţă XI
Lista localităţilor studiate, cu corespondenţele dintre *NALR – Crişana*, *ALR I*, *ALR II* şi *WLAD* XIX
Transcrierea fonetică XX
Abrevieri XXII
Indice alfabetic al cuvintelor-titlu, cu corespondenţele dintre *NALR – Crişana* şi atlasele lingvistice româneşti şi romanice XXV
Indice alfabetic al termenilor înregistraţi în hărţi XXXIX

SOMMAIRE

Préface XI
Liste des localités etudiées, avec les correspondances entre *NALR – Crişana*, *ALR I*, *ALR II* et *WLAD* XIX
Transcription phonétique XX
Abréviations XXII
Index alphabétique des titres, avec les correspondances entre *NALR – Crişana* et les atlas linguistiques roumains et romans XXV
Index alphabétique des termes enregistrés dans les cartes XXXIX

I. HĂRŢI LINGVISTICE ANALITICE

I. CARTES LINGUISTIQUES ANALYTIQUES

Nr. crt.	Nr. hărţii	Nr. întrebării	Titlul hărţii	Pag.
1	1	1	Numele oficial al localităţilor studiate „Nom official des localités étudiées”	3
2	2	4	Numele popular al localităţilor studiate „Nom populaire des localités étudiées”	4
3	3	7	Numele colectiv al locuitorilor din satele studiate „Nom collectif des habitants des villages étudiés”	5
4	4	9	Numele colectiv al locuitorilor din regiunea studiată „Nom collectif des habitants de la région étudiée”	6

PĂDUREA (FLORA ŞI FAUNA EI); VÂNĂTOARE; PESCUIT

5	640	[1288]	Pădure, pl. „forêt”	7
6	641	[1289]	Pădurar, pl. „garde forestier”	8
7	642	[1290]	Codru, pl. „grande forêt”	9
8	643	[1292]	Tăietură, pl. „essart”	10
9	644	[1297]	Rarişte, pl. „clairière, éclaircie”	11
10	645	[1300]	Copaci, sg. „arbres”	12
11	646	[1302]	Frunzuliţă, pl. „petite feuille”	13
12	647	[1304]	Tulpină, pl. „tronc d’un arbre”	14
13	648	[1305]	Creangă, pl. „branche”	15
14	649	[1306]	Coajă „écorce d’arbre”	16
15	650	[1308]	Mugur, pl. „bourgeon, bouton”	17
16	651	[1309]	Mlădiţă, pl. „brout, pousse”	18
17	652	[1310]	Nuia, pl. „verge”	19
18	653	[1312]	Retez (un copac) (ind. prez. 1) „j’étête, j’écime (un arbre)”	20
19	654	[1313]	Brad, pl. „sapin”	21
20	655	[1319]	Ghindă, pl. „gland”	22
21	656	[1327]	Alun, pl. „noisetier”	23
22	657	[1331]	Frasin, pl. „frêne”	24
23	658	[1332]	Salcie, pl. „saule”	25
24	659	[1334]	Salcâm, pl. „acacia”	26
25	660	[1335]	Măceş, pl. „églantier”	27
26	661	[1336]	Ghimpe, pl. „épine”	28
27	662	[1339]	Boboc (de floare), pl. „bouton (de fleur)”	29
28	663	[1345]	Ochesc (ind. prez. 1) „je vise”	30
29	664	[1348]	Gonaci, sg. „rabatteurs”	31
30	665	[1350]	Ursoaică, pl. „ourse”	32
31	666	[1351]	Mistreţ, pl. „sanglier”	33
32	667	[1352]	Lup, pl. „loup”	34
33	668	[1353]	Lupoaică, pl. „louve”	35
34	669	[1354]	Haită (de lupi), pl. „bande de loups”	36
35	670	[1355]	Cerb, pl. „cerf”	37
36	671	[1356]	Cerboaică, pl. „biche”	38
37	672	[1357]	Viezure, pl. „blaireau”	39
38	673	[1359]	Cârtiţă, pl. „taupe”	40
39	674	[1361]	Vulpe, pl. „renard femelle, renarde”	41
40	675	[1362]	Vulpoi, pl. „renard”	42
41	676	[1363]	Vizuină, pl. „renardière”	43
42	677	[1365]	Iepuroaică, pl. „hase, lapine”	44
43	678	[1368]	Maimuţă, pl. „singe”	45
44	679	[1369]	Şarpe, pl. „serpent”	46
45	680	[1371]	Viperă, pl. „vipère”	47
46	681	[1372]	Venin „venin”	48
47	682	[1373]	Şoarece, pl. „souris”	49
48	683	[1375]	Vierme, pl. „ver”	50
49	684	[1376]	Melc, pl. „escargot”	51
50	685	[1378]	Vrabie, pl. „moineau”	52
51	686	[1380]	Rândunică, pl. „hirondelle”	53
52	687	[1381]	Porumbel, pl. „pigeon”	54
53	688	[1383]	Cioară, pl. „corneille”	55
54	689	[1388]	Uliu, pl. „épervier”	56
55	690	[1389]	Ciocănitoare, pl. „pic, pivert”	57
56	691	[1390]	Coţofană, pl. „pie”	58
57	692	[1391]	Grangur, pl. „loriot”	59
58	693	[1395]	Cucuvea, pl. „chouette”	60
59	694	[1396]	Potârniche, pl. „perdrix”	61
60	695	[1398]	Muşuroi, pl. „taupinière”	62
61	696	[1402]	Coropişniţă, pl. „courtilière”	63
62	697	[1407]	Fluture, pl. „papillon”	64
63	698	[1409]	Solzi, sg. „écailles”	65
64	699	[1410]	Undiţă, pl. „ligne (à pêcher)”	66

HRANĂ; ÎMBRĂCĂMINTE; ÎNCĂLŢĂMINTE

65	700	[1416]	Făină (de grâu) „farine de froment”	67
66	701	[1418]	Mămăligă, pl. „polenta”	68
67	702	[1419]	Mestec (mămăliga) (ind. prez. 1) „je remue (la polenta)”	69
68	703	[1422]	Mijloc „milieu”	70
69	704	[1423]	Urluială „grains de maïs moulus gros”	71
70	705	[1428]	Veşcă (la sită), pl. „cadre (cylindrique) du tamis”	72
71	706	[1431]	Covată, pl. „pétrin”	73
72	707	[1433]	(Aluatul) dospeşte (ind. prez. 3) „(la pâte) lève”	74
73	708	[1434]	Drojdie „lie”	75
74	709	[1435]	Aluăţel „levain”	76
75	710	[1436]	Sog (pâinea), (ind. prez. 1) „j’arrondis un morceau de la pâte déjà pétrie dans le pétrin”	77
76	711	[1438]	Cuptor, pl. „four”	78
77	712	[1442]	Miez (de pâine), pl. „mie (de pain)”	79
78	713	[1443]	Scursură (la pâine), pl. „enflure, écoulement (au pain)”	80
79	714	[1445]	Scovardă, pl. „(sorte de) beignet”	81
80	715	[1450]	Uium, pl. „part retenue en paiement par le meunier, farinage”	82

81 716 [1455] Amiază, pl. „déjeuner” 83
82 717 [1456] Mănânc de amiază (ind. prez. 1) „je prends le déjeuner, je déjeune” 84
83 718 [1459] Cinez (ind. prez. 1) „je dîne”..... 85
84 719 [1460] Să cineze (conj. prez. 3) „qu’il dîne” 86
85 720 [1462] Bucătărie [2], pl. „cuisine d’été” 87
86 721 [1465] Sarmale, sg. „boulettes de viande hâchée et de riz enveloppées dans des feuilles de chou ou de vigne”..... 88
87 722 [1468] (Apă) fierbinte „(eau) brûlante” 89
88 723 [1469] Aburi „vapeur, buée” 90
89 724 [1470] Piftie, pl. „aspic, gelée de viande”..... 91
90 725 [1471] Pălărie, pl. „chapeau” 92
91 726 [1472] Borul (pălăriei), pl. „bord (d’un chapeau)” .. 93
92 727 [1473] Panglică (la pălărie), pl. „ruban (du chapeau)” 94
93 728 [1474] Căciulă, pl. „bonnet de fourrure” 95
94 729 [1475] Cămaşă, pl. „chemise” 96
95 730 [1478] Mânecă, pl. „manche” 97
96 731 [1482] Butonieră (la cămaşă), pl. „boutonnière (de la chemise)” 98
97 732 [1483] Nasture (la cămaşă), pl. „bouton (de chemise)” 99
98 733 [1484] Mă închei (la haină) (ind. prez. 1) „je boutonne (ma veste)” 100
99 734 [1485] Curea, pl. „ceinture en cuir”..... 101
100 735 [1490] Sarică, pl. „manteau de laine, à longs poils” ... 102
101 736 [1491] Pantaloni, sg. „pantalon” 103
102 737 [1492] Izmene, sg. „caleçons” 104
103 738 [1493] Pănură „bure” 105
104 739 [1495] Piuă, pl. „moulin à foulon”..... 106
105 740 [1498] Opinci, sg. „sorte de chaussons paysans”... 107
106 741 [1499] Obiele, sg. „pièces de drap pour envelopper le pied avant de mettre les chaussons” 108
107 742 [1505] Pantofi, sg. „souliers” 109
108 743 [1507] Încălţăminte „chaussure” 110
109 744 [1509] Basma, pl. „fichu, fanchon” 111
110 745 [1511] Şorţ, pl. „tablier” 112
111 746 [1516] Alb, pl. „blanc” 113
112 747 [1519] Galben, pl. „jaune” 114
113 748 [1521] Albastru, pl. „bleu” 115
114 749 [1524] Roşu, pl. „rouge” 116
115 750 [1525] Roşie, pl. „rouge” 117

TIMPUL; FENOMENE ATMOSFERICE

116 751 [1526] Zi, pl. „jour” 118
117 752 [1530] Marţea (a.) „le mardi” 119
118 753 [1531] Miercuri, a. „mercredi” 120
119 754 [1532] Joi, a. „jeudi” 121
120 755 [1535] Duminică „dimanche” 122
121 756 [1536] Mâine „demain” 123
122 757 [1537] Poimâine „après-demain” 124
123 758 [1538] Astăzi „aujourd’hui” 125
124 759 [1541] Seară, pl., sga. „soir” 126
125 760 [1542] Noapte, pl. „nuit” 127
126 761 [1543] Se crapă de ziuă (ind. prez. 3) „le jour point” 128
127 762 [1544] An, pl. „année” 129
128 763 [1548] Aprilie „avril” 130
129 764 [1552] August „août” 131
130 765 [1553] Septembrie „septembre” 132
131 766 [1557] Calendar, pl. „calendrier” 133
132 767 [1559] Primăvară, pl. „printemps” 134
133 768 [1560] Vară, pl. „été” 135
134 769 [1562] Rece „froid” 136
135 770 [1563] Zăduf „chaleur étouffante, canicule” 137
136 771 [1565] Trei „trois” 138
137 772 [1568] Şapte „sept” 139
138 773 [1571] Zece „dix” 140
139 774 [1583] Şaizeci „soixante” 141
140 775 [1586] (O) mie, pl. „mille” 142
141 776 [1587] Cer „ciel” 143
142 777 [1589] (Soarele) apune (ind. prez. 3) „(le soleil) se couche”..... 144
143 778 [1590] Stele, sg. „étoiles” 145
144 779 [1592] Luceafăr, pl. „nom populaire de la planète Vénus”..... 146
145 780 [1593] Rouă „rosée” 147
146 781 [1594] Nori, sg. „nuages” 148
147 782 [1595] Plouă (ind. prez. 3) „il pleut”..... 149
148 783 [1598] (Apa) picură (ind. prez. 3) „(l’eau) dégoutte”..... 150
149 784 [1599] Umbrelă, pl. „parapluie” 151
150 785 [1600] Fulgeră (ind. prez. 3) „il éclaire” 152
151 786 [1601] Curcubeu, pl. „arc-en-ciel” 153
152 787 [1602] (Cer) senin „(ciel) serein” 154
153 788 [1603] (Cerul) se înseninează (ind. prez. 3) „(le ciel) s’éclaircit”..... 155
154 789 [1604] Noroi „boue” 156
155 790 [1605] Ceaţă „brouillard” 157
156 791 [1606] Zăpadă „neige” 158
157 792 [1607] Lapoviţă „giboulée, neige fondue” 159
158 793 [1609] Bulgări (de zăpadă), sg. „boules (de neige)” 160
159 794 [1611] Tremur (de frig) (ind. prez. 1–2) „je tremble (de froid)” 161
160 795 [1612] Grindină „grêle” 162
161 796 [1614] Chiciură „givre” 163
162 797 [1615] Ţurţuri, sg. „glaçons, chandelles, baguettes de glace”..... 164

TERENUL; RELIEFUL

163 798 [1616] Cărare, pl. „sentier” 165
164 799 [1620] Cantonier, pl. „cantonnier” 166
165 800 [1621] Carieră (de piatră), pl. „carrière (de pierre)” 167
166 801 [1624] Cale, pl. „voie, sentier, chemin” 168
167 802 [1626] Pârâu, pl. „ruisseau” 169
168 803 [1631] Sar (ind. prez. 1) „je saute, je franchis, j’enjambe”..... 170
169 804 [1634] Maluri, sg. „rives” 171
170 805 [1641] Nămol „vase” 172
171 806 [1644] Movilă, pl. „butte, tertre” 173
172 807 [1648] Vârf (de deal, de munte), pl. „sommet (d’une colline, d’une montagne)” 174
173 808 [1654] Nisip „sable” 175
174 809 [1655] Praf „poussière” 176

ŞCOALA; ARMATA; ADMINISTRAŢIA

175 810 [1661] Învăţător, pl. „maître d’école, instituteur” ... 177
176 811 [1664] Carte, pl. „livre” 178
177 812 [1672] Toc (de scris), pl. „stylo” 179
178 813 [1677] Citesc (ind. prez. 1) „je lis”..... 180
179 814 [1682] Mint (ind. prez. 1) „je mens” 181
180 815 [1688] Recrut, pl. „recrue” 182
181 816 [1728] Ziar, pl. „journal” 183
182 817 [1730] Bicicletă, pl. „bicyclette” 184
183 818 [1737] Avocat, pl. „avocat” 185
184 819 [1738] Fotografie, pl. „photographie” 186

MESERII; COMERŢ

185 820 [1740] Lemnar, pl. „charpentier” 187
186 821 [1741] Tâmplar, pl. „menuisier, ébéniste” 188
187 822 [1742] Topor, pl. „hache” 189
188 823 [1744] Ferăstrău, pl. „scie” 190
189 824 [1746] Sfredel, pl. „vrille” 191
190 825 [1748] Rindea, pl. „rabot” 192
191 826 [1750] Doage, sg. „douves” 193
192 827 [1751] Dogar, pl. „tonnelier” 194
193 828 [1753] Fier „fer” 195
194 829 [1754] Fierar, pl. „forgeron” 196
195 830 [1755] Repară (ind. prez. 3) „il répare”..... 197
196 831 [1762] Potcovesc (ind. prez. 1) „je ferre”..... 198
197 832 [1767] Argăseşte (ind. prez. 3) „il tanne” 199
198 833 [1770] Croitor, pl. „tailleur, couturier” 200
199 834 [1774] (Acul te) înţeapă (ind. prez. 3) „(l’aiguille te) pique”..... 201
200 835 [1788] Degetar, pl. „dé à coudre”..... 202
201 836 [1789] Însăilez (ind. prez.1) „je faufile, je bâtis” .. 203
202 837 [1791] Cârpesc (ind. prez. 1–2) „je raccommode, je rapièce” 204
203 838 [1793] Tivesc (ind. prez. 1) „j’ourle” 205
204 839 [1797] Brutar, pl. „boulanger” 206
205 840 [1799] Tichinigiu, pl. „ferblantier” 207

206	841	[1800]	Ucenic, pl. „apprenti”	208
207	842	[1810]	Aş fi cumpărat (cond. perf. 1) „j’aurais acheté”	209
208	843	[1830]	Negustor, pl. „commerçant, négociant”	210
209	844	[1833]	Scump, pl. „cher, coûteux”	211
210	845	[1835]	Datorie, pl. „dette”	212
211	846	[1837]	Cântăresc (ind. prez. 1) „je pèse”	213
212	847	[1840]	Litru, pl. „litre”	214
213	848	[1843]	Zahăr „sucre”	215

DIVERSE

214	849	[1845]	Viclean, pl. „rusé”	216
215	850	[1846]	Hoţ, pl. „voleur”	217
216	851	[1847]	Milă „pitié, compassion”	218
217	852	[1854]	Aur „or”	219
218	853	[1856]	Oţel „acier”	220
219	854	[1858]	Minge, pl. „balle”	221
220	855	[1859]	Amestec (ind. prez. 1) „je mélange”	222
221	856	[1860]	Ridic (ind. prez. 1) „je lève”	223
222	857	[1877]	Apropii (ind. prez. 1) „j’approche”	224
223	858	[1878]	Măsor (ind. prez. 1) „je mesure”	225
224	859	[1883]	(Pământul) crapă (ind. prez. 3) „(la terre) se craquelle”	226
225	860	[1886]	Schimb (ind. prez. 1–2) „je change”	227
226	861	[1891]	Perii (ind. prez. 1) „je brosse”	228
227	862	[1892]	Rămân (ind. prez. 1–2) „je reste”	229
228	863	[1898]	Nu rămâne (imper. neg. 2, 5) „ne reste pas”	230
229	864	[1900]	Pierd (ind. prez. 1) „je perds”	231
230	865	[1911]	Mă învelesc (ind. prez. 1) „je me couvre”	232
231	866	[1914]	Învârtesc (ind. prez. 1) „je tourne”	233
232	867	[1921]	Pot (ind. prez. 1–3) „je peux”	234
233	868	[1946]	Vin (ind. prez. 1–2) „je viens”	235
234	869	[1963]	Aş fi fost (cond. perf. 1) „j’aurais été”	236
235	870	[1966]	(Dă-mi şi) mie „(donne-moi aussi) à moi”	237
236	871	[1967]	(Calul e) al meu „le mien”	238
237	872	[1976]	Acela „celui-là”	239
238	873	[1977]	Aceia „ceux-là”	240
239	874	[1978]	Aceea „celle-là”	241
240	875	[1979]	Acelea „celles-là”	242
241	876	[1980]	Acesta „celui-ci”	243
242	877	[1984]	Nouă (adj.), pl. „neuve”	244
243	878	[1986]	Tatei „à mon père”	245
244	879	[1987]	Anicăi „à Anica”	246
245	880	[1988]	Întâi „première (année d’école)”	247
246	881	[1991]	Bine (adv.) „bien”	248
247	882	[1992]	Puţin(ă) „peu”	249
248	883	[1995]	Fă! „hé, toi!”	250
249	884	[1996]	(Merg) pe (drum) „(je marche) sur (la route)”	251
250	885	[1997]	(Lapte) de (oaie) „(lait) de (brebis)”	252
251	886	[2000]	(Iau căciula) din (cap) „j’enlève mon chapeau [(j’enlève le chapeau) ‘de en’ (tête)]”	253

II. HĂRŢI LINGVISTICE INTERPRETATIVE

II. CARTES LINGUISTIQUES INTERPRÉTATIVES

Nr. crt.	Nr. hărţii	Nr. hărţii analitice	Nr. întrebării	Titlul hărţii	Pag.
1	DXXI	640	[1288]	Realizarea lui [ă] în PĂDURE; PĂDURI	257
2	DXXII	641	[1289]	Termeni pentru PĂDURAR	257
3	DXXIII	643	[1292]	Termeni pentru TĂIETURĂ	257
4	DXXIV	646	[1302]	Sufixele diminutivale în FRUNZULIŢĂ	257
5	DXXV	647	[1304]	Termeni şi forme pentru TULPINĂ	258
6	DXXVI	648	[1305]	Termeni pentru CREANGĂ	258
7	DXXVII	649	[1306]	Termeni pentru COAJĂ	258
8	DXXVIII	650	[1308]	Aria de răspândire a formelor de singular MUGUR, MUGURE	258
9	DXXIX	651	[1309]	Termeni pentru MLĂDIŢĂ	259
10	DXXX	652	[1310]	Răspândirea formelor NUIA, NUIAUĂ	259
11	DXXXI	653	[1312]	Termeni pentru RĂTEZ (ind. prez. 1)	259
12	DXXXII	654	[1313]	Opoziţia [d] – [ḑ] în BRAD; BRAZI	259
13	DXXXIII	655	[1319]	Opoziţia sg. – pl. în GHINDĂ; GHINDE	260
14	DXXXIV	656	[1327]	Termeni pentru ALUN	260
15	DXXXV	657	[1331]	Principalele forme pentru FRASIN	260
16	DXXXVI	658	[1332]	Termeni şi forme pentru SALCIE	260
17	DXXXVII	659	[1334]	Termeni pentru SALCÂM	261
18	DXXXVIII	660	[1335]	Termeni pentru MĂCEŞ	261
19	DXXXIX	661	[1336]	Termeni pentru GHIMPE	261
20	DXL	661	[1336]	Răspândirea formelor SPIN, GHIMP şi SPINE, GHIMPE	261
21	DXLI	661	[1336]	Grupul [sp]- în SPIN	262
22	DXLII	662	[1339]	Termeni pentru BOBOC (DE FLOARE)	262
23	DXLIII	663	[1345]	Variaţia [u̯o] – [u̯ă] în OCHESC (ind. prez. 1)	262
24	DXLIV	664	[1348]	Termeni pentru GONACI	262
25	DXLV	665	[1350]	Răspândirea formelor URSOAICĂ, URSOAIE	263
26	DXLVI	666	[1351]	Termeni pentru MISTREŢ	263
27	DXLVII	667	[1352]	Palatalizarea consoanei [p] în LUPI	263
28	DXLVIII	668	[1353]	Răspândirea formelor LUPOAICĂ, LUPOAIE	263
29	DXLIX	669	[1354]	Răspândirea formelor de pl. HAITE, HĂIŢI	264
30	DL	670	[1355]	Sunetul [b] în CERBI	264
31	DLI	671	[1356]	Termeni pentru CERBOAICĂ	264
32	DLII	672	[1357]	Grupul [vi̯é]- în VIEZURE	264
33	DLIII	673	[1359]	Termeni pentru CÂRTIŢĂ	265
34	DLIV	674, 675	[1361], [1362]	Sunetul [v]- în VULPE, VULPOI	265
35	DLV	676,	[1363]	Termeni pentru VIZUINĂ	265
36	DLVI	677, 665, 668	[1365], [1350], [1353]	Răspândirea formelor URSOAIE, LUPOAIE, IEPUROAIE	265
37	DLVII	678	[1368]	Termeni şi forme pentru MAIMUŢĂ	266
38	DLVIII	679	[1369]	Alternanţa /pt" /, /t"/, /ţ/ în pluralul ŞERPI	266
39	DLIX	679	[1369]	Termeni pentru ŞARPE	266
40	DLX	680	[1371]	Termeni şi forme pentru VIPERĂ	266
41	DLXI	681	[1372]	Răspândirea formelor VENIN, VERIN	267
42	DLXII	682	[1373]	Răspândirea formelor ŞOARECE (ŞOARICE), ŞOAREC (ŞOARIC)	267
43	DLXIII	683	[1375]	Sunetele [vi̯é]- în VIERME	267
44	DLXIV	684	[1376]	Termeni şi forme pentru MELC	267
45	DLXV	685	[1378]	Termeni pentru VRABIE	267
46	DLXVI	685	[1378]	Alternanţa [á]/[ă] în VRABIE/VRĂBII, PASĂRE/PĂSĂRI	268
47	DLXVII	686	[1380]	Opoziţia sg.–pl. în RÂNDUNICĂ; RÂNDUNICI	268
48	DLXVIII	687	[1381]	Termeni pentru PORUMBEL	268
49	DLXIX	688	[1383]	Opoziţia sg.–pl. în CIOARĂ; CIORI	268
50	DLXX	689	[1388]	Termeni şi forme pentru ULIU	269
51	DLXXI	690	[1389]	Termeni pentru CIOCĂNITOARE	269
52	DLXXII	691	[1390]	Răspândirea formelor SARCĂ, ŢARCĂ	269
53	DLXXIII	692	[1391]	Termeni şi forme pentru GRANGUR	269
54	DLXXIV	693	[1395]	Termeni pentru CUCUVEA	270
55	DLXXV	694	[1396]	Termeni pentru POTÂRNICHE	270
56	DLXXVI	695	[1398]	Răspândirea formelor MUŞUROI, MUŞUNOI	270
57	DLXXVII	696	[1402]	Termeni pentru COROPIŞNIŢĂ	271
58	DLXXVIII	697	[1407]	Răspândirea formelor de singular FLUTURE, FLUTUR	271
59	DLXXIX	698	[1409]	Forme de singular pentru SOLZI	271
60	DLXXX	699	[1410]	Accentul în UNDIŢĂ	271
61	DLXXXI	700	[1416]	Răspândirea formelor FĂINĂ, FĂRINĂ, FĂNINĂ	272
62	DLXXXII	701	[1418]	Termeni pentru MĂMĂLIGĂ	272
63	DLXXXIII	702	[1419]	Termeni pentru MESTEC (MĂMĂLIGA) (ind. prez. 1)	272
64	DLXXXIV	703	[1422]	Raspândirea formelor MIJLOC, MIELJOC (MILJOC)	272

65	DLXXXV	704	[1423]	Termeni pentru URLUIALĂ 273
66	DLXXXVI	705	[1428]	Sunetul [é] în VEŞCĂ 273
67	DLXXXVII	706	[1431]	Termeni pentru COVATĂ..... 273
68	DLXXXVIII	707	[1433]	Termeni pentru (ALUATUL) DOSPEŞTE (ind. prez. 3) 273
69	DLXXXIX	707	[1433]	Grupul -[sp]- în DOSPEŞTE..... 274
70	DXC	708	[1434]	Termeni pentru DROJDIE..... 274
71	DXCI	709	[1435]	Termeni pentru ALUĂŢEL 274
72	DXCII	710	[1436]	Forme pentru SOG (ind. prez. 1) 274
73	DXCIII	711	[1438]	Sunetul -[r] în CUPTOR 275
74	DXCIV	712	[1442]	Forme de plural pentru MIEZ (DE PÂINE)..... 275
75	DXCV	713	[1443]	Termeni pentru SCURSURĂ (LA PÂINE) 275
76	DXCVI	715	[1450]	Răspândirea termenilor VAMĂ şi UIUM 275
77	DXCVII	716	[1455]	Termeni pentru AMIAZĂ 276
78	DXCVIII	717	[1456]	Termeni pentru MĂNÂNC DE AMIAZĂ (ind. prez. 1) 276
79	DXCIX	718	[1459]	Răspândirea formelor CINEZ, CIN (ind. prez. 1) 276
80	DC	719	[1460]	Răspândirea morfemelor de conjunctiv SĂ, ŞI 276
81	DCI	720	[1462]	Termeni pentru BUCĂTĂRIE[2]..... 277
82	DCII	721	[1465]	Principalii termeni pentru SARMALE .. 277
83	DCIII	722	[1468]	Termeni pentru (APĂ) FIERBINTE 277
84	DCIV	723	[1469]	Termeni şi forme pentru ABURI..... 277
85	DCV	724	[1470]	Termeni pentru PIFTIE..... 278
86	DCVI	725	[1471]	Forme pentru CLOP ‘pălărie’..... 278
87	DCVII	726	[1472]	Termeni pentru BORUL (PĂLĂRIEI).... 278
88	DCVIII	727	[1473]	Termeni pentru PANGLICĂ (LA PĂLĂRIE) 278
89	DCIX	728	[1474]	Termeni pentru CĂCIULĂ..... 279
90	DCX	729	[1475]	Sunetele [că]- în CĂMAŞĂ 279
91	DCXI	730	[1478]	Sunetul [e] în MÂNECĂ..... 279
92	DCXII	731	[1482]	Termeni pentru BUTONIERĂ..... 279
93	DCXIII	732	[1483]	Sunetele -[mbi̯] în pluralul BUMBI..... 280
94	DCXIV	733	[1484]	Termeni pentru MĂ ÎNCHEI (LA HAINĂ) (ind. prez. 1) 280
95	DCXV	734	[1484]	Răspândirea formelor CUREA, CUREAUĂ..... 280
96	DCXVI	734	[1484]	Velarizarea diftongului [e̯a] în CUREA, CUREAUĂ..... 280
97	DCXVII	735	[1490]	Termeni pentru SARICĂ..... 281
98	DCXVIII	736	[1491]	Termeni pentru PANTALONI..... 281
99	DCXIX	737	[1492]	Termeni pentru IZMENE 281
100	DCXX	738	[1493]	Termeni pentru PĂNURĂ 281
101	DCXXI	739	[1495]	Termeni pentru PIUĂ..... 282
102	DCXXII	739	[1495]	Opoziţia sg.–pl. în PIUĂ; PIVE..... 282
103	DCXXIII	740	[1498]	Palatalizarea lui [p] în OPINCĂ..... 282
104	DCXXIV	741	[1499]	Palatalizarea lui [b] în OBIELE 282
105	DCXXV	742	[1505]	Termeni pentru PANTOFI..... 283
106	DCXXVI	743	[1507]	Termeni pentru ÎNCĂLŢĂMINTE..... 283
107	DCXXVII	744	[1509]	Termeni pentru BASMA..... 283
108	DCXXVIII	745	[1511]	Termeni pentru ŞORŢ 283
109	DCXXIX	746	[1516]	Aria lui [u] final în ALB 284
110	DCXXX	746	[1516]	Sunetul [l] în ALB 284
111	DCXXXI	747	[1519]	Sunetul [e] în GALBEN..... 284
112	DCXXXII	748	[1521]	Termeni pentru ALBASTRU 284
113	DCXXXIII	749	[1524]	Forme pentru ROŞU 285
114	DCXXXIV	750	[1525]	Forme de singular pentru ROŞIE 285
115	DCXXXV	751	[1526]	Răspândirea formelor ZIUĂ, ZUUĂ..... 285
116	DCXXXVI	752	[1530]	Diftongul [e̯a] în MARŢEA..... 285
117	DCXXXVII	753	[1531]	Diftongul [e̯a] în MIERCUREA 286
118	DCXXXVIII	754	[1532]	Sunetul [j] în JOI..... 286
119	DCXXXIX	755	[1535]	Răspândirea formelor DUMINICĂ, DUMINECĂ 286
120	DCXL	756	[1536]	Răspândirea formelor MÂNE, MÂNI ... 286
121	DCXLI	757	[1537]	Forme pentru POIMÂINE 287
122	DCXLII	758	[1538]	Răspândirea formelor ASTĂZ (ASTĂZI), AZ (AZI) 287
123	DCXLIII	759	[1541]	Opoziţia sg.–pl. în SEARĂ; SERI..... 287
124	DCXLIV	760	[1542]	Diftongul [o̯á] în NOAPTE..... 287
125	DCXLV	761	[1543]	Expresii pentru SE CRAPĂ DE ZIUĂ .. 288
126	DCXLVI	762	[1544]	Răspândirea formelor de plural ANI, AI .. 288
127	DCXLVII	763	[1548]	Termeni şi forme pentru APRILIE 288
128	DCXLVIII	764	[1552]	Răspândirea formei AGUST 288
129	DCXLIX	765	[1553]	Variaţia [pt], [ct] în SEPTEMBRIE..... 289
130	DCL	766	[1557]	Forme pentru CALENDAR 289
131	DCLI	767	[1559]	Răspândirea pluralului PRIMĂVĂRI.... 289
132	DCLII	768	[1560]	Forme de plural pentru VARĂ 289
133	DCLIII	769	[1562]	Variaţia -[ę̆]-, -[ą̆]- în RECE 290
134	DCLIV	770	[1563]	Termeni pentru ZĂDUF..... 290
135	DCLV	771	[1565]	Forme pentru TREI..... 290
136	DCLVI	772	[1568]	Sunetul -[á]- în ŞAPTE..... 290
137	DCLVII	773	[1571]	Sunetul -[é]- în ZECE..... 291
138	DCLVIII	774	[1583]	Forme pentru ŞAIZECI..... 291
139	DCLIX	775	[1586]	Palatalizarea lui [m] în MIE..... 291
140	DCLX	776	[1587]	Sunetul -[r] în CER..... 291
141	DCLXI	777	[1589]	Termeni şi forme pentru (SOARELE) APUNE..... 292
142	DCLXII	778	[1590]	Răspândirea formelor STEA, STEAUĂ . 292
143	DCLXIII	778	[1590]	Sunetul [t] în STEA(UĂ) 292
144	DCLXIV	779	[1592]	Termeni şi forme pentru LUCEAFĂR... 292
145	DCLXV	780	[1593]	Răspândirea formelor ROUĂ, RAUĂ ... 293
146	DCLXVI	781	[1594]	Desinenţele de sg. şi pl. în NOR; NORI. 293
147	DCLXVII	782	[1595]	Răspândirea formelor de ind. prez. 3 PLOUĂ, PLOAIE..... 293
148	DCLXVIII	783	[1598]	Termeni pentru (APA) PICURĂ (ind. prez. 3) 293
149	DCLXIX	784	[1599]	Termeni pentru UMBRELĂ..... 294
150	DCLXX	785	[1600]	Termeni pentru FULGERĂ (ind. prez. 3) . 294
151	DCLXXI	786	[1601]	Forme pentru CURCUBEU 294
152	DCLXXII	786	[1601]	Opoziţia sg.–pl. în CURCUBEU; -BEIE .. 294
153	DCLXXIII	787	[1602]	Termeni pentru (CER) SENIN..... 295
154	DCLXXIV	788	[1603]	Termeni pentru (CERUL) SE ÎNSENINEAZĂ (ind. prez. 3) 295
155	DCLXXV	789	[1604]	Termeni pentru NOROI 295
156	DCLXXVI	790	[1605]	Termeni pentru CEAŢĂ..... 295
157	DCLXXVII	791	[1606]	Termeni pentru ZĂPADĂ 296
158	DCLXXVIII	792	[1607]	Termeni pentru LAPOVIŢĂ 296
159	DCLXXIX	793	[1609]	Termeni pentru BULGĂRI (DE ZĂPADĂ) 296
160	DCLXXX	794	[1611]	Sunetul [é] în TREMUR (ind. prez. 1)... 296
161	DCLXXXI	795	[1612]	Termeni pentru GRINDINĂ 297
162	DCLXXXII	796	[1614]	Termeni pentru CHICIURĂ..... 297
163	DCLXXXIII	797	[1615]	Grupul [sl] în SLOI (SLOIETE, SLOIEŢ etc.)..... 297
164	DCLXXXIV	798	[1616]	Termeni pentru CĂRARE 297
165	DCLXXXV	799	[1620]	Termeni pentru CANTONIER..... 298
166	DCLXXXVI	800	[1621]	Termeni pentru CARIERĂ 298
167	DCLXXXVII	801	[1624]	Răspândirea formelor de pl. CĂI, CĂLI... 298
168	DCLXXXVIII	802	[1626]	Răspândirea formelor de pl. PĂRAUĂ, PĂRAIE, PĂRĂIE 298
169	DCLXXXIX	803	[1631]	Termeni pentru SAR (ind. prez. 1) 299
170	DCXC	804	[1634]	Termeni pentru MALURI..... 299
171	DCXCI	805	[1641]	Termeni pentru NĂMOL..... 299
172	DCXCII	806	[1644]	Termeni pentru MOVILĂ 299
173	DCXCIII	807	[1648]	Forme ale terminaţiei de pl. -URI în VÂRVURI (VÂRFURI) 300
174	DCXCIV	808	[1654]	Termeni pentru NISIP 300
175	DCXCV	809	[1655]	Termeni pentru PRAF 300
176	DCXCVI	810	[1661]	Termeni pentru ÎNVĂŢĂTOR 300
177	DCXCVII	811	[1664]	Sunetul [t] în CARTE..... 301
178	DCXCVIII	812	[1672]	Termeni pentru TOC (DE SCRIS) 301
179	DCXCIX	813	[1677]	Răspândirea formelor de ind. prez. 1 CITESC, CETESC..... 301
180	DCC	814	[1682]	Răspândirea formelor de ind. prez. 1 MINT, MINŢESC 301
181	DCCI	815	[1688]	Principalele forme pentru RECRUT 302
182	DCCII	816	[1728]	Termeni pentru ZIAR..... 302
183	DCCIII	817	[1730]	Principalele forme pentru BICICLETĂ .. 302
184	DCCIV	818	[1736]	Termeni pentru AVOCAT..... 302
185	DCCV	819	[1738]	Termeni pentru FOTOGRAFIE 303
186	DCCVI	820	[1740]	Termeni pentru LEMNAR..... 303
187	DCCVII	821	[1741]	Termeni pentru TÂMPLAR..... 303
188	DCCVIII	822	[1742]	Termeni pentru TOPOR..... 303
189	DCCIX	823	[1744]	Termeni pentru FERĂSTRĂU 304
190	DCCX	824	[1746]	Grupul consonantic [sfr] în SFREDEL.. 304
191	DCCXI	825	[1748]	Opoziţia sg.–pl. în GEALĂU: desinenţe şi alternaţe..... 304
192	DCCXII	826	[1750]	Sunetul [ĝ] în pl. DOAGE 304
193	DCCXIII	827	[1751]	Termeni pentru DOGAR..... 305
194	DCCXIV	828	[1753]	Sunetul [f] în FIER 305
195	DCCXV	829	[1754]	Răspândirea formelor COVACI şi COUACI pentru FIERAR 305
196	DCCXVI	830	[1755]	Răspândirea formelor cu şi fără apocopă pentru TOMNEŞTE (ind. prez. 3) 305
197	DCCXVII	831	[1762]	Sunetele -[vé]- în POTCOVESC (ind. prez. 1) 306
198	DCCXVIII	832	[1767]	Principalii termeni pentru ARGĂSEŞTE (ind. prez. 3) 306
199	DCCXIX	833	[1770]	Termeni pentru CROITOR..... 306
200	DCCXX	834	[1774]	Termeni pentru (ACUL TE) ÎNŢEAPĂ (ind. prez. 3) 306
201	DCCXXI	835	[1788]	Sunetul [d] în DEGETAR..... 307
202	DCCXXII	836	[1789]	Termeni pentru ÎNSĂILEZ (ind. prez. 1) . 307

203 DCCXXIII 837 [1791] Sunetele -[pé]- în CÂRPESC (ind. prez. 1) 307
204 DCCXXIV 838 [1793] Sunetele -[vé]- în TIVESC (ind. prez. 1) ... 307
205 DCCXXV 839 [1797] Termeni pentru BRUTAR..... 308
206 DCCXXVI 840 [1799] Termeni pentru TINICHIGIU 308
207 DCCXXVII 841 [1800] Termeni pentru UCENIC 308
208 DCCXXVIII 842 [1810] Răspândirea formei de cond. perf. 1 AM V(R)U(T) CUMPĂRA..... 308
209 DCCXXIX 843 [1830] Termeni pentru NEGUSTOR..... 309
210 DCCXXX 844 [1833] Grupul -[mpi̯] în pluralul SCUMPI 309
211 DCCXXXI 845 [1835] Forme pentru DATORIE 309
212 DCCXXXII 846 [1837] Termeni pentru CÂNTĂRESC (ind. prez. 1) 309
213 DCCXXXIII 847 [1840] Forme pentru LITRU 310
214 DCCXXXIV 848 [1843] Termeni pentru ZAHĂR..... 310
215 DCCXXXV 849 [1845] Termeni pentru VICLEAN..... 310
216 DCCXXXVI 850 [1846] Termeni pentru HOŢ..... 310
217 DCCXXXVII 851 [1847] Sunetul [m] în MILĂ 311
218 DCCXXXVIII 852 [1854] Răspândirea formelor AUR, AOR..... 311
219 DCCXXXIX 853 [1856] Sunetul [o] în OŢEL 311
220 DCCXL 854 [1858] Termeni pentru MINGE..... 311
221 DCCXLI 855 [1859] Termeni pentru AMESTEC (ind. prez. 1) . 312
222 DCCXLII 856 [1860] Forme pentru RIDIC (ind. prez. 1) 312
223 DCCXLIII 857 [1877] Sunetul [p] urmat de vocală anterioară în APROPII (ind. prez. 1) 312
224 DCCXLIV 858 [1878] Răspândirea formelor MĂSOR, MĂSUR, AMĂSUR (ind. prez. 1) 312
225 DCCXLV 859 [1883] Răspândirea formelor (SE) CRAPĂ, (SE) CREAPĂ pentru (PĂMÂNTUL) CRAPĂ (ind. prez. 3) 313
226 DCCXLVI 860 [1866] Răspândirea formelor SCHIMB, ÎNSCHIMB (ind. prez. 1) 313
227 DCCXLVII 860 [1866] Grupul [sḱ] în (ÎN)SCHIMB (ind. prez. 1) . 313
228 DCCXLVIII 860 [1866] Sunetele -[mbi̯] în (ÎN)SCHIMBI (ind. prez. 2) 313
229 DCCXLIX 861 [1891] Răspândirea formelor PERII şi CHEFELESC (CHEFELUIESC) (ind. prez. 1) 314
230 DCCL 862 [1892] Răspândirea formelor de ind. prez. 1 RĂMÂN, RĂMÂI, RĂMÂU..... 314
231 DCCLI 862 [1892] Răspândirea formelor de ind. prez. 2 RĂMÂI, RĂMÂNI..... 314
232 DCCLII 863 [1898] Distribuţia formelor de conjugarea a II-a şi a III-a NU RĂMÂNEA, NU RĂMÂNE (imper. neg. 2) 314
233 DCCLIII 864 [1900] Sunetul [p] în PIERD (ind. prez. 1) 315
234 DCCLIV 865 [1911] Termeni pentru MĂ ÎNVELESC (ind. prez. 1) 315
235 DCCLV 866 [1914] Termeni pentru ÎNVÂRTESC (ind. prez. 1) 315
236 DCCLVI 867 [1921] Răspândirea formelor de ind. prez. 1 POT, POCI 315
237 DCCLVII 867 [1921] Sunetul [t] în POATE (ind. prez. 3) 316
238 DCCLVIII 868 [1946] Răspândirea formelor de ind. prez. 1 VIN, VIU 316
239 DCCLIX 868 [1946] Răspândirea formelor de ind. prez. 2 VII, VINI..... 316
240 DCCLX 868 [1946] Sunetul [v] în VIN (ind. prez. 1) 316
241 DCCLXI 869 [1963] Formele de cond. perf. 1 pentru verbul A FI..... 317
242 DCCLXII 870 [1966] Sunetul [m] în MIE..... 317
243 DCCLXIII 871 [1967] Sunetul [m] în MEU 317
244 DCCLXIV 871 [1967] Răspândirea formei [a mńo] ([a mńoų]) pentru AL MEU..... 317
245 DCCLXV 872 [1976] Forme pentru ACELA 318
246 DCCLXVI 873 [1977] Răspândirea formelor ACIIA şi ACEIA pentru ACEIA 318
247 DCCLXVII 874 [1978] Forme pentru ACEEA..... 318
248 DCCLXVIII 875 [1979] Forme pentru ACELEA..... 318
249 DCCLXIX 876 [1980] Forme pentru ACESTA 319
250 DCCLXX 877 [1984] Opoziţia sg. – pl. în NOUĂ; NOI..... 319
251 DCCLXXI 878 [1986] Realizarea dativului TATEI..... 319
252 DCCLXXII 880 [1988] Răspândirea formelor ÎNTÂI(A), ÎNTII(A) 319
253 DCCLXXIII 883 [1995] Forme de adresare nominale pentru o femeie..... 320
254 DCCLXXIV 884 [1996] Formele prepoziţiei PE în (MERG) PE (DRUM) 320
255 DCCLXXV 885 [1997] Formele prepoziţiei DE în (LAPTE) DE (OAIE) 320
256 DCCLXXVI 886 [2000] Prepoziţia DIN în (IAU CĂCIULA) DIN (CAP): forme şi sinonime..... 320

PREFAŢĂ

Ca şi volumele precedente, acest al patrulea volum al *Noului Atlas lingvistic român – Crişana* (*NALR – Crişana*) a beneficiat de sprijinul Academiei Române şi al Colegiului universitar Glendon al Universităţii York, Toronto, Canada. Redactarea acestui volum a fost parţial finanţată de o subvenţie a Consiliului de Cercetare în Ştiinţe Umane al Canadei (CRSH), pe care am obţinut-o în 2012, împreună cu Sheila Embleton şi Eric S. Wheeler, pentru proiectul de cercetare *The nature of dialect: Exploring dialect relationships with an expanded online dialect atlas*. Acest proiect continuă *RODA* (*Romanian Online Dialect Atlas*), elaborat în colaborare cu aceiaşi cercetători.

Şi al patrulea volum a fost redactat şi digitalizat, sub conducerea noastră, la Institutul de Lingvistică şi Istorie Literară „Sextil Puşcariu" al Academiei Române din Cluj-Napoca, unde sunt depuse datele manuscrise ale *NALR – Crişana*, şi la Colegiul universitar Glendon. Cum manuscrisul a fost scanat şi volumele atlasului sunt redactate cu ajutorul unui program informatic specific (vezi prefaţa volumului III), colaborarea la distanţă a fost posibilă, în principal, prin mijloacele oferite de internet.

*

Prezentul volum cuprinde partea cea mai interesantă, din punct de vedere geolingvistic, a răspunsurilor la întrebările din următoarele subcapitole ale *Chestionarului Noului Atlas lingvistic român*: 8 (*PĂDUREA*: *flora şi fauna ei*; *VÂNĂTOARE*; *PESCUIT*), întrebările 1288–1414; 9 (*HRANĂ*; *ÎMBRĂCĂMINTE*; *ÎNCĂLŢĂMINTE*), întrebările 1415–1525; 10 (*TIMPUL*; *FENOMENE ATMOSFERICE*), întrebările 1526–1615; 11 (*TERENUL*; *RELIEFUL*), întrebările 1616–1655; 12 (*ŞCOALA*; *ARMATA*; *ADMINISTRAŢIA*), întrebările 1656–1738; 13 (*MESERII*; *COMERŢ*), întrebările 1739–1843; 14 (*DIVERSE*), întrebările 1844–2000. El include 2 hărţi introductive, 4 hărţi referitoare la numele localităţilor, ale locuitorilor lor şi ale locuitorilor din regiunile studiate, 247 de hărţi lingvistice analitice (cuprinzând datele brute în transcriere fonetică) şi 256 de hărţi sintetice de natură interpretativă. În plus, partea introductivă a volumului oferă un indice detaliat al formelor înregistrate în hărţile lingvistice analitice şi al principalelor lor variante fonetice, morfosintactice şi lexicale, şi indicele alfabetic al cuvintelor-titlu cu corespondenţele dintre *NALR – Crişana* şi alte atlase lingvistice româneşti şi romanice, naţionale sau regionale. În sfârşit, ca şi în volumele precedente, am inclus în partea introductivă şi alte texte necesare pentru analiza ştiinţifică a datelor lingvistice înregistrate în atlasul nostru: lista localităţilor cu corespondenţele dintre *NALR – Crişana*, *ALR I* şi *II*, şi atlasul lingvistic al lui Weigand (*WLAD*); lista localităţilor anchetate de Dorin Uriţescu şi Ionel Stan, cu specificarea completărilor efectuate de Nicolae Mocanu; lista contribuţiilor specifice ale fiecărui coautor; datele despre informatorii care nu au fost incluşi în *NALR – Crişana. Date* sau în volumele II şi III ale atlasului; sistemul de transcriere fonetică; abrevierile şi bibliografia.

Hărţile sintetice prezintă, într-o perspectivă geolingvistică, diverse izoglose fonetice, morfologice, morfofonologice, lexicale şi semantice care caracterizează variaţia lingvistică în provincia românească istorică a Crişanei. Am încercat să analizăm toate aspectele interesante ale variaţiei geolingvistice puse în evidenţă de hărţile analitice, ceea ce explică numărul foarte mare de hărţi sintetice.

Ca şi pentru volumele precedente, răspunsurile orale au fost obţinute prin întrebări indirecte (cu excepţia datelor înregistrate în harta 642) şi au fost notate manual, în transcriere fonetică, la faţa locului. (Pentru alte aspecte, lingvistice şi sociolingvistice, vizate de anchetele noastre, se poate vedea prefaţa volumului III.)

*

Morfologia verbală va face obiectul volumului V, pe care l-am conceput diferit de predecesorii săi. Astfel, dată fiind importanţa graiurilor din Crişana pentru structura sincronică a morfologiei limbii române şi pentru evoluţia ei în context romanic, ne propunem să introducem în acest al cincilea volum notiţe sintetice istorico-comparative.

Prin urmare, n-am introdus în volumul IV decât un număr limitat de forme verbale. Este vorba mai ales de prima sau de a treia persoană şi, uneori, de primele două sau trei persoane ale prezentului indicativ al unor verbe. Aceste forme ridică probleme mai generale de fonetică, morfologie şi morfofonologie (cf. h. 707, 782, 785, 813, 814, 831, 837, 838, 856, 858–862, 864, 867, 868) sau prezintă un interes lexical sau semantic particular (cf. h. 702, 710, 717, 718, 777, 788, 830, 832, 834, 836, 846, 855, 865, 866). Numai câteva hărţi trimit la aspecte specifice ale morfologiei verbale, precum morfemul conjunctivului prezent (cf. h. 719), formarea condiţionalului perfect (cf. h. 842, 869) şi formele imperativului prohibitiv (cf. h. 863). Procedând astfel, voiam să oferim cercetătorilor o idee generală privind importanţa variaţiei

PRÉFACE

Comme les volumes précédents, ce quatrième volume du *Nouvel Atlas linguistique roumain – Crişana* (*NALR – Crişana*) a bénéficié de l'aide de l'Académie roumaine et du Collège universitaire Glendon de l'Université York, Toronto, Canada. Le travail de rédaction a été partiellement financé par la subvention du Conseil de recherches en sciences humaines du Canada (CRSH) que nous avons obtenue en 2012, conjointement avec Sheila Embleton et Eric S. Wheeler, pour le projet de recherche *The nature of dialect: exploring dialect relationships with an expanded online dialect atlas*. Ce projet continue *RODA* (*Romanian Online Dialect Atlas*), élaboré en collaboration avec les mêmes chercheurs.

Ce quatrième volume a lui aussi été rédigé et numérisé, sous notre direction, à l'Institut de linguistique et histoire littéraire « Sextil Puşcariu » de l'Académie roumaine de Cluj-Napoca, où sont déposées les données manuscrites du *NALR – Crişana*, et au Collège universitaire Glendon. Comme le manuscrit a été scanné et que les volumes de l'atlas sont rédigés à l'aide de programmes informatiques spécifiques (voir la préface du volume III), la collaboration à distance a été rendue possible par les moyens qu'offre Internet.

*

Le présent volume comprend la partie la plus intéressante, du point de vue géolinguistique, des réponses aux questions qui se trouvent dans les sous-chapitres suivants du *Questionnaire du Nouvel Atlas linguistique roumain*: 8 (*LA FORÊT: sa flore et sa faune*; *LA CHÂSSE*; *LA PÊCHE*), questions 1288–1414; 9 (*NOURRITURE*; *VÊTEMENTS*; *CHAUSSURE*), questions 1415–1525; 10 (*TEMPS*; *PHÉNOMÈNES ATMOSPHÉRIQUES*), questions 1526–1615; 11 (*LE TERRAIN*; *LE RELIEF*), questions 1616–1655; 12 (*L'ÉCOLE*; *L'ARMÉE*; *L'ADMINISTRATION*), questions 1656–1738; 13 (*MÉTIERS*; *COMMERCE*), questions 1739–1843; 14 (*ASPECTS DIVERS*), questions 1844–2000. Il inclut 2 cartes introductives, 4 cartes se rapportant aux noms des localités, de leurs habitants et des habitants des régions étudiées, 247 cartes linguistiques analytiques (comprenant les données brutes en transcription phonétique) et 256 cartes synthétiques de nature interprétative. De plus, la partie introductive du volume offre un index détaillé des formes figurant dans les cartes linguistiques analytiques et de leurs principales variantes phonétiques, morphosyntaxiques et lexicales, et l'index alphabétique des formes titres, assorti des correspondances entre le *NALR – Crişana* et d'autres atlas linguistiques roumains et romans, nationaux ou régionaux. Enfin, comme dans les volumes précédents, nous avons inclus d'autres textes susceptibles d'aider les chercheurs à analyser de façon scientifique les données de l'atlas: la liste des localités avec la correspondance entre le *NALR – Crişana*, l'*ALR I* et *II*, et l'atlas linguistique de Weigand (*WLAD*); la liste des localités où les enquêtes ont été conduites par Dorin Uritescu et Ionel Stan, ainsi que de celles où les enquêtes ont été complétées par Nicolae Mocanu; la liste des contributions spécifiques apportées par chaque co-auteur; les renseignements sur les informateurs qui ne figuraient pas dans le volume *NALR – Crişana. Date* ou dans les volumes II et III de l'atlas; le système de transcription phonétique; les abréviations et la bibliographie.

Les cartes synthétiques permettent de visualiser, dans une perspective géolinguistique, des isoglosses diverses (phonétiques, morphologiques, morphophonologiques, lexicales et sémantiques) qui caractérisent la variation linguistique dans la province roumaine historique de la Crişana. Nous avons essayé d'analyser tous les aspects intéressants de la variation géolinguistique mis en évidence par les cartes analytiques, ce qui explique que les cartes synthétiques soient particulièrement nombreuses.

Comme pour les volumes précédents, les réponses orales ont été obtenues par le biais de questions indirectes (à l'exception de celles figurant dans la carte 642) et ont été notées à la main, en transcription phonétique, lors des enquêtes linguistiques effectuées sur place. (Pour d'autres aspects, linguistiques et sociolinguistiques, visés par nos enquêtes, on pourra se reporter à la préface du volume III.)

*

La morphologie verbale fera l'objet du cinquième volume, que nous avons conçu différemment de ses prédécesseurs. En effet, étant donné l'importance des parlers de la Crişana pour la structure synchronique de la morphologie verbale du roumain ainsi que pour son évolution dans le contexte roman, nous nous proposons de faire figurer dans ce cinquième volume des notices synthétiques historico-comparatives.

Par conséquent, nous n'avons inclus dans le volume IV qu'un nombre limité de formes verbales. Il s'agit surtout de la première ou de la troisième personne et, parfois, des deux ou trois premières personnes du présent de l'indicatif de certains verbes. Ces formes soulèvent des problèmes plus généraux de phonétique, de morphologie et de morphophonologie (*cf.* c. 707, 782, 785, 813, 814, 831, 837, 838, 856, 858–862, 864, 867, 868) ou présentent un intérêt lexical ou sémantique particulier (*cf.* c. 702, 710, 717, 718, 777, 788,

geolingvistice la nivelul morfologiei verbale în graiurile din Crişana, şi asta cu mult înainte de apariţia, destul de târzie, a volumului V.

*

Se cuvine să menţionăm şi faptul că în opt localităţi datele lingvistice au fost completate prin anchete dialectale efectuate între 2008 şi 2010. Este vorba de următoarele puncte de anchetă: 181 (iulie 2010; întrebările 1801–2000), 187 (iunie 2010; întrebările 1739–2000), 197 (iunie 2010; întrebările 1429–2000), 198 (iunie 2010; întrebările 1526–2000), 202 (iunie 2010; întrebările 1288–2000), 205 (iulie 2009; întrebările 1288–2000), 213 (iulie 2008; întrebările 1404–2000), 214 (iulie 2009; întrebările 1407–2000). În aceste completări, am beneficiat de ajutorul colegului şi prietenului nostru Nicolae Mocanu, căruia îi mulţumim călduros. Interviurile acestea au fost efectuate cu sprijinul financiar al Consiliului de Cercetare în Ştiinţe Umane al Canadei şi cu ajutorul administrativ şi financiar al Institutului de Lingvistică şi Istorie Literară „Sextil Puşcariu" şi al Filialei din Cluj-Napoca a Academiei Române.

*

Prin utilizarea programelor informatice de redactare (vezi prefaţa volumului III), datele analitice şi interpretative ale *Noului Atlas lingvistic român – Crişana* sunt în acelaşi timp pregătite pentru publicare sub formă de atlas lingvistic şi stocate în *RODA*. Această stocare va permite analiza lor digitalizată şi publicarea lor online. Ele vor fi integrate în ediţia a doua a *Atlasului lingvistic român online* (sau *RODA II*; cf. *infra*; pentru prima ediţie – sau *RODA I* –, vezi prefaţa volumului III şi http://pi.library.yorku.ca/dspace/handle/10315/2803; cf. şi Uritescu 2014; Embleton/Uritescu/Wheeler 2013 a–b; 2016 a–b).

Prima ediţie a *Atlasului lingvistic român online* (*RODA I*) nu permitea decât cercetarea şi analiza aspectelor fonetice, trăsăturile morfosintactice fiind limitate la distincţia singular/plural. Prin urmare, pentru celelalte trăsături morfosintactice trebuia să se apeleze la hărţile interpretative, în care autorii atlasului efectuau o selecţie dictată de dorinţa de a pune în evidenţă aspectele cele mai importante ale variaţiei geolingvistice. Erau astfel eliminate formele mai puţin interesante din acest punct de vedere. Mai mult decât atât, pe baza hărţilor interpretative nu se putea analiza frecvenţa trăsăturilor morfosintactice.

Pentru a depăşi aceste limite, *RODA II* propune o adevărată inovaţie în digitalizarea şi analiza informatică a datelor dialectale, în cazul nostru, a datelor *Noului Atlas lingvistic român – Crişana*. Este vorba, în primul rând, de un codaj lingvistic al tuturor formelor care figurează în hărţile analitice. În acest fel, toate unităţile morfosintactice sunt descrise cu ajutorul unui ansamblu de trăsături gramaticale pertinente: număr, gen, variaţie alomorfică, timp, persoană, auxiliar, poziţia cliticelor şi a adjectivelor etc. Viitorii cercetători vor putea lărgi acest codaj în funcţie de aspectele pe care le vor considera pertinente; va fi posibil, de exemplu, să se adauge alte trăsături semantice şi lexicale, precum cele referitoare la etimologie.

Adnotările lingvistice sunt ataşate direct la formele care apar în hărţi. Cercetătorul poate, deci, selecta, grupa şi analiza formele din atlas pe baza unor trăsături morfologice şi sintactice specifice. Pot fi, de asemenea, analizate segmente conţinând simboluri fonetice complexe şi de lungime variabilă.

Programul include şi tastatura virtuală din *RODA I*, folosită în redactarea automată a hărţilor analitice. Se pot astfel analiza combinaţii extrem de complexe de trăsături fonetice şi morfosintactice, iar cercetătorii au posibilitatea de a exclude trăsăturile sau formele pe care nu le consideră pertinente.

Rezultatele cercetărilor efectuate în *RODA II* pot fi afişate ca liste de forme, cu toate informaţiile referitoare la punctele de anchetă şi la frecvenţă, sau sub formă de hărţi sintetice, cu posibilitatea de a compara ariile şi frecvenţa mai multor variabile geolingvistice. Hărţile pot fi exportate şi integrate în publicaţii ca imagini fotografice. În plus, programul permite vizualizarea sau analiza altor aspecte geolingvistice. Se pot adăuga, de exemplu, nuanţe de culoare care pun în evidenţă diferenţele de frecvenţă dintre trăsăturile lingvistice analizate. Se pot include, de asemenea, trăsăturile geografice, ceea ce permite cercetătorilor să stabilească în ce măsură ariile lingvistice sunt corelate cu caracteristicile geografice ale regiunilor respective.

RODA II cuprinde, până în prezent, datele lingvistice care figurează în cele 540 de hărţi lingvistice analitice din volumele I–III ale *NALR – Crişana* (pentru detalii, vezi Uritescu 2015 şi Uritescu/Embleton/Wheeler 2015). Datele lingvistice din volumele IV şi V vor fi şi ele integrate în această nouă versiune a atlasului online.

830, 832, 834, 836, 846, 855, 865, 866). Nous n'incluons que rarement des formes verbales mettant en jeu des aspects spécifiques de la morphologie verbale, tels que le morphème du subjonctif présent (*cf.* c. 719), la formation du conditionnel passé (*cf.* c. 842, 869) et les formes de l'impératif prohibitif (*cf.* c. 863). Ce faisant, nous avons voulu donner aux chercheurs une idée générale de l'importance que la variation à ce niveau revêt dans les parlers de la Crişana, et ce bien avant la sortie, assez tardive, du volume V.

*

Il convient de mentionner aussi que les données relatives à huit localités ont été complétées par des enquêtes dialectales effectuées entre 2008 et 2010. Il s'agit des points d'enquête suivants: 181 (juillet 2010; questions 1801 à 2000), 187 (juin 2010; questions 1739 à 2000), 197 (juin 2010; questions 1429 à 2000), 198 (juin 2010; questions 1526 à 2000), 202 (juin 2010; questions 1288 à 2000), 205 (juillet 2009; questions 1288 à 2000), 213 (juillet 2008; questions 1404 à 2000), 214 (juillet 2009; questions 1407 à 2000). À l'occasion de ces entrevues, nous avons bénéficié de l'aide de notre collègue et ami Nicolae Mocanu, ce dont nous tenons à le remercier chaleureusement. Nous avons également bénéficié de l'appui financier du Conseil de recherches en sciences humaines du Canada ainsi que du soutien administratif et financier que nous ont prodigué l'Institut de linguistique et histoire littéraire « Sextil Puşcariu » et la filiale de Cluj-Napoca de l'Académie roumaine.

*

En même temps qu'elles sont préparées pour publication sous la forme du *Nouvel Atlas linguistique roumain – Crişana*, les données analytiques et interprétatives sont stockées dans *RODA*; ce stockage, que rend possible l'utilisation des programmes informatiques de rédaction (voir la préface du volume III), permettra leur analyse numérisée et leur publication en ligne. Ces données seront intégrées dans la deuxième édition de *RODA* (ou *RODA II*; *cf. infra*; pour la première édition de *RODA* – ou *RODA I* – voir la préface du volume III et http://pi.library.yorku.ca/dspace/handle/10315/2803; *cf.* aussi Uritescu 2014; Embleton / Uritescu / Wheeler 2013a-b; 2016 a–b).

La première édition du *Romanian Online Dialect Atlas* (*RODA I*) ne permettait que la recherche et l'analyse des aspects phonétiques, les traits morphosyntaxiques étant limités à la distinction singulier/pluriel. Par conséquent, pour les autres traits morphosyntaxiques il fallait avoir recours aux cartes interprétatives, dans lesquelles les auteurs de l'atlas effectuaient une sélection dictée par le dessein de mettre en évidence les aspects les plus importants de la variation géolinguistique. Il en résultait qu'étaient éliminées les formes qui étaient de ce point de vue moins intéressantes. Il était de surcroît impossible d'analyser la fréquence des traits morphosyntaxiques à partir des seules cartes interprétatives.

Pour dépasser ces limites, *RODA II* propose une véritable innovation dans le domaine de la numérisation et de l'analyse informatique des données dialectales, en l'occurrence de celles sur lesquelles se fonde le *Nouvel Atlas linguistique roumain – Crişana*. L'innovation réside tout d'abord dans le codage linguistique de toutes les formes figurant dans les cartes analytiques. Ainsi, toutes les unités morphosyntaxiques sont décrites au moyen d'un ensemble de traits grammaticaux pertinents: nombre, genre, variation allomorphique, temps, personne, auxiliation, cliticisation, position des clitiques et des adjectifs, etc. Ce codage pourra être élargi par de futurs chercheurs en fonction des aspects qu'ils jugeront pertinents; il sera possible d'ajouter, par exemple, d'autres traits sémantiques ou lexicaux, se rapportant notamment à l'étymologie.

Les annotations linguistiques sont attachées directement aux formes qui apparaissent dans les cartes. On peut ainsi retrouver, regrouper et analyser les formes de l'atlas en fonction de traits morphologiques et syntaxiques spécifiques. On peut aussi rechercher des segments contenant des symboles phonétiques complexes et de longueur variable.

Le programme comporte le clavier virtuel de *RODA I*, utilisé dans la rédaction automatique des cartes analytiques. On est ainsi en mesure de rechercher et d'analyser des combinaisons extrêmement complexes de traits phonétiques et morphosyntaxiques, et les utilisateurs ont la possibilité d'exclure les formes ou traits linguistiques qu'ils jugent non pertinents.

Les résultats des recherches effectuées dans *RODA II* peuvent être affichés comme listes de formes, assorties de tous les renseignements pertinents sur les points d'enquête et la fréquence, ou bien sous forme de cartes synthétiques, qui permettent également de comparer les aires et les fréquences de deux ou plusieurs traits. Les cartes peuvent être exportées et intégrées à des publications sous forme d'images photographiques. Le programme permet de visualiser ou d'analyser d'autres aspects géolinguistiques. On peut ajouter, par exemple, des nuances de couleur qui mettent en évidence les différences de fréquence entre les traits étudiés. On peut aussi faire apparaître sur la carte les traits géographiques, ce qui permet aux chercheurs d'établir dans quelle mesure les aires linguistiques sont corrélées avec les caractéristiques géographiques des régions respectives.

RODA II comprend jusqu'à présent les données figurant dans 540 cartes linguistiques analytiques, représentant les volumes I à III du *NALR – Crişana* (pour plus de détails, voir Uritescu 2015 et Uritescu / Embleton / Wheeler 2015). Les données des volumes IV et V seront également intégrées dans cette nouvelle version de l'atlas en ligne.

LUCRĂRI CITATE / PUBLICATIONS CITÉES

Embleton/Uritescu/Wheeler[*1] 2016a = Sheila Embleton, Dorin Uritescu, Eric S. Wheeler, *Play with the Data*!, în Emmerich Kelih, Róisín Knight, Ján Mačutek, Andrew Wilson (eds.), *Issues in Quantitative Linguistics*, vol. 4: *Festschrift for Reinhard Köhler on the occassion of his 65th birthday*, Lüdenscheid, RAM-Verlag, p. 128–134. (Studies in Quantitative Linguistics, 23).

Embleton/Uritescu/Wheeler[*] 2016b = Sheila Embleton, Dorin Uritescu, Eric S. Wheeler, *The Advantages of Quantitative Studies for Dialectology*, în Arjuna Tuzzi, Martina Benešová, Ján Mačutek (eds.), *Recent Contributions to Quantitative Linguistics*, Berlin/Boston, de Gruyter, p. 51–61.

Embleton/Uritescu/Wheeler[*] 2013a = Sheila Embleton, Dorin Uritescu, Eric S. Wheeler, *Continuum et fragmentation géolinguistiques d'après l'Atlas linguistique de la Crişana en ligne*, în Emili Herrero Casanova, Cesáreo Calvo Rigual (éds), *Actes del 26é Congrés de Lingüística i Filologia Romàniques*, vol. VI, Berlin, de Gruyter, p. 119–129.

Embleton/Uritescu/Wheeler[*] 2013b = Sheila Embleton, Dorin Uritescu, Eric S. Wheeler, *Defining Dialect Regions with Interpretations. Advancing the Multidimensional Scaling Approach*, în „Literary and Linguistic Computing", 28(1), p. 13–22. (Special Issue: *Dialectometry*, ed. by John Nerbonne & William A. Kretzschmar Jr.; http://llc.oxfordjournals.org/)

Embleton/Uritescu/Wheeler[*] 2012 = Sheila Embleton, Dorin Uritescu, Eric S. Wheeler, *Effective Comparisons of Geographic and Linguistic Distances*, în Gabriel Altman, Peter Grzybek, Sven Naumann, Relja Vulanovic (eds.), *Synergetic Linguistics. Text and Language as Dynamic Systems*, Vienna, Praesens Verlag, p. 225–232.

RODA (*RODA I*) = Sheila Embleton, Dorin Uritescu, Eric S. Wheeler[*] 2007, *Romanian Online Dialect Atlas.*First edition. http://pi.library.yorku.ca/dspace/handle/10315/2803

RODA II = Dorin Uritescu, Sheila Embleton, Eric S. Wheeler. *În curs. Romanian Online Dialect Atlas.* Second edition.

Uritescu 2015 = Dorin Uritescu, *On the Status of an Old Phonotactic Constraint in Northwestern Romanian*, în „Balkanistica", 28/1, p. 553–565.

Uritescu 2014 = Dorin Uritescu, *Graiul din Ţara Oaşului în perspectivă informatică* /The Dialect of Oaş in a Computational Approach/, în Gh. Chivu, Oana Uţă Bărbulescu (ed.), *Ion Coteanu: in memoriam*, Bucureşti, Editura Universităţii din Bucureşti, 2014, p. 369–380.

Uritescu/Embleton/Wheeler 2015 = Dorin Uritescu, Sheila Embleton, Eric S. Wheeler, *Analyzing Dialect Variation with Metadata: The New Format of the Romanian Online Dialect Atlas – Crişana*. Ms. Communication au VIIIe Congrès de la Société Internationale de Dialectologie et Géolinguistique, 14–18 septembre, Eastern Mediterranean University, North Cyprus.

Toronto, 31 august / le 31 août 2016

DORIN URIŢESCU

[1] Asteriscul arată că autorii sunt citaţi în ordine alfabetică. / L'astérisque signale que les auteurs sont cités en ordre alphabétique.

PRINCIPALELE CONTRIBUŢII LA ACEST VOLUM ALE AUTORILOR ŞI COLABORATORILOR

DORIN URIŢESCU :

- a efectuat cele mai multe anchete dialectale (vezi *infra*);
- a redactat 52 de hărţi analitice[1];
- a regândit şi restructurat în întregime 32 de hărţi interpretative;
- a redactat prefeţele, cuprinsul şi alte texte introductive;
- a recitit şi corectat de mai multe ori toate hărţile interpretative şi analitice digitalizate, precum şi textele introductive redactate de Veronica Ana Vlasin şi Gabriela Violeta Adam;
- a completat corespondenţele dintre *NALR – Crişana* şi alte atlase lingvistice romanice;
- în calitate de coordonator, a efectuat ultima corectură a întregului manuscris;
- s-a ocupat de pregătirea volumului pentru tipar şi de prezentarea lui la Editura Academiei Române.

IONEL STAN :

- a efectuat un mare număr de anchete dialectale (vezi *infra*);
- a redactat 63 de hărţi analitice.

VERONICA ANA VLASIN:

- a redactat şi digitalizat 132 de hărţi analitice;
- a digitalizat 58 de hărţi analitice redactate de Dorin Uriţescu şi Ionel Stan;
- a redactat şi digitalizat 131 de hărţi sintetice;
- a efectuat o primă corectură a hărţilor analitice şi sintetice redactate sau digitalizate de Gabriela Violeta Adam;
- împreună cu Gabriela Violeta Adam, a elaborat indicele alfabetic al termenilor cuprinşi în hărţi;
- a elaborat, împreună cu Gabriela Violeta Adam, corespondenţele dintre *NALR – Crişana* şi celelalte atlase lingvistice româneşti şi romanice.

GABRIELA VIOLETA ADAM:

- a digitalizat 57 de hărţi analitice redactate de Dorin Uriţescu şi Ionel Stan;
- a redactat şi digitalizat 122 de hărţi interpretative;
- a efectuat o primă corectură a hărţilor analitice şi interpretative redactate sau digitalizate de Veronica Ana Vlasin;
- a elaborat, împreună cu Veronica Ana Vlasin, corespondenţele dintre *NALR – Crişana* şi celelalte atlase lingvistice româneşti şi romanice;
- împreună cu Veronica Ana Vlasin, a elaborat indicele alfabetic al termenilor cuprinşi în hărţi .

LĂCRĂMIOARA OPREA:

- a efectuat corectura a treia la toate hărţile analitice şi sintetice;
- a recitit şi corectat o parte dintre textile introductive (prefaţa, cuprinsul, lista informatorilor, corespondenţele dintre *NALR – Crişana* şi celelalte atlase lingvistice româneşti şi romanice).

NICOLAE MOCANU:

- a contribuit la completarea anchetelor dialectale în 8 localităţi (vezi *infra*).

CHESTIUNILE ŞI LOCALITĂŢILE ANCHETATE

- **LOCALITĂŢI ANCHETATE ÎN ÎNTREGIME (pentru chestiunile 1–2000) DE:**

DORIN URIŢESCU: 101, 108–111, 113, 115-121, 124, 128, 132, 134, 135, 140, 141, 143, 144, 156–166, 168, 169, 173, 175, 177, 185, 191–193, 201, 207, 209, 210, 216–218.

IONEL STAN: 139, 195.

- **LOCALITĂŢI ANCHETATE DE *DORIN URIŢESCU* ŞI *IONEL STAN*.**

Ne limităm aici la chestiunile avute în vedere pentru redactarea volumului IV (pentru chestiunile precedente, a se vedea volumele I–III). Menţionăm întâi numărul localităţii, în caractere obişnuite; după două puncte dăm, în aldine, numărul chestiunilor:

DORIN URIŢESCU: 102: **1288–1416, 1616–1738, 1905–2000**; 103, 104, 112, 130, 136, 146, 148, 149, 179, 182, 186, 188, 190, 194, 199, 206, 215, 219, 220: **1288–2000**; 105: **1656–2000**; 106: **1617–2000**; 107: **1288–1414, 1617–1840, 1985–2000**; 114: **1617–1840**; 122: **1288–1296**; 129: **1415–1615**; 131: **1288–1633**; 133: **1303–2000**; 138: **1415–1848, 1857–2000**; 154: **1288–1844**; 167: **1819–2000**; 170: **1288–1654, 1844–2000**; 171: **1288–1304, 1656–2000**; 172: **1833–2000**; 174: **1288–1528, 1880–2000**; 176: **1288–1656**; 178: **1288–1654, 1897–2000**; 180: **1288–1526, 1775–2000**; 183: **1656–2000**; 184: **1288–1656**; 189: **1288–1738**; 200: **1288–1656**; 203: **1616–2000**; 208: **1288–1304, 1337–1740**; 211: **1288–1840**; 212: **1288–1705, 1844–2000**.

IONEL STAN: 102: **1417–1615**; 105: **1288–1655**; 106: **1288–11616**; 107: **1415–1616, 1841–1984**; 114: **1288–1616, 1841–2000**; 122: **1297–2000**; 123, 125–127, 137, 142, 145, 147, 150–153, 155, 196, 204: **1288–2000**; 129: **1288–1414, 1616–2000**; 131: **1634–2000**; **1288–1302**; 138: **1288–1414, 1849–1856**; 154: **1845–2000**; 167: **1288–1818**; 170: **1655–1843**; 171: **1305–1655**; 172: **1288–1832**; 174: **1529–1879**; 176: **1657–2000**; 178: **1655–1896**; 180: **1527–1774**; 183: **1288–1655**; 184: **1657–2000**; 189: **1739–2000**; 200: **1657–2000**; 203: **1288–1615**; 208: **1305–1336, 1741–2000**; 211: **1841–2000**; 212: **1705–1843**.

- **LOCALITĂŢI ANCHETATE DE *DORIN URIŢESCU* ŞI *NICOLAE MOCANU* (menţionăm în paranteză şi chestiunile la care se referă volumele precedente):**

DORIN URIŢESCU: 181: **(1–)1288–1904**; 197: **(1–)1288–1740**; 198: **(1–)1288–1743.**

NICOLAE MOCANU: 181: **1905–2000**; 197: **1741–2000**; 198: **1744–2000**.

- **LOCALITĂŢI ANCHETATE DE *DORIN URIŢESCU*, *IONEL STAN* (vezi vol. I–III) ŞI *NICOLAE MOCANU*:**

DORIN URIŢESCU: 187: **1288–1871**; 202: **1288–1711**; 205: **1656–2000**; 213: **1616–2000**; 214: **1288–1525**, **1775–2000**.

NICOLAE MOCANU: 187: **1872–2000**; 202: **1722–2000**; 205: **1288–1655**; 213: **1288–1615**; 214: **1526–1774**.

[1] Nu precizăm care dintre hărţi au fost redactate de fiecare autor sau colaborator, întrucât, în urma colaborării strânse dintre aceştia sub coordonarea lui Dorin Uriţescu, toate hărţile şi textele reflectă o concepţie unitară. Amănuntele pot fi găsite în corespondenţa dintre coordonator şi colaboratori, care va putea fi consultată într-o viitoare arhivă a *NALR – Crişana* la Institutul de Lingvistică şi Istorie Literară „Sextil Puşcariu" al Academiei Române, din Cluj-Napoca.

INFORMATORII

(completări)

Nu menţionăm informatorii înregistraţi în *NALR – Cr. Date* sau în vol. II şi III decât atunci când contribuţia acestora la vol. IV nu este clară. În astfel de cazuri, precizăm doar vârsta informatorilor, cu trimiterile necesare la lucrările menţionate mai sus.

SĂVÂRŞIN, 101

[1001–2000] – AVRAM RADU, 60 de ani, născut în Săvârşin, agricultor; soţia este casnică, născută tot în Săvârşin.

DUMBRĂVIŢA – AR., 102

[1200–1904] – BARBURĂ SINESIE, 63 de ani (*NALR – Cr. Date*, 3).
[1905–2000] – MIRON CRIŞAN (poreclit *źurź*); 69 de ani; plugar; 4 clase primare; serviciul militar l-a făcut la Oradea (1923); a luat contact cu oraşul, a fost în concentrare la Bucureşti, Reşiţa etc. Nu citeşte ziare; cunoaşte bine limba maghiară. Este căsătorit, are 2 copii; părinţii sunt localnici, plugari; soţia s-a născut în Căpruţa, jud. Arad. Dantura şi audiţia perfecte.

MÂNDRULOC, 105

[1200–1660] – ŞTEFĂNUŢ IANCU, 50 de ani (*NALR – Cr. Date*, 7).
[1661–1843] – CONTRAŞ DIMITRIE, 65 de ani, născut în localitate; agricultor.
[1844–2000] – RUJAN NICOLAE, 65 de ani, născut în Mândruloc; agricultor.

MICĂLACA, 106

[1288–1616] – MIHUŢA NICOLAE, 47 de ani (*NALR – Cr. Date*, 9).
[1617–2000] – GHERMAN PETRU, 61 de ani (*NALR – Cr.* II, X).

PECICA, 107

[1415–1616; 1841–1984] – PONTA VIOARA, 55 de ani (*NALR – Cr. Date*, 10).
[1288–1414; 1617–1840; 1985–2000] – PONTA SAVA, 74 de ani (*NALR – Cr.* II, X).

SEMLAC, 108

[1287–2000] – MARTA GHEORGHE, 48 de ani, născut în localitate, ca şi soţia şi părinţii săi; agricultor.

ŞEITIN, 109

[1288–1656; 1841–1929] – SEGHEDI CONSTANTIN, 52 de ani (*NALR – Cr. Date*, 13).
[1657–1840; 1930–2000] – TOTOREAN ILIE, 37 de ani (*NALR – Cr. Date*, 13).

ŞIRIA, 113

[1288–1464] – BULZAN FLOARE, 71 de ani (*NALR – Cr.* II, X).
[1465–2000] – PETICA GHEORGHE, 66 de ani (*NALR – Cr. Date*, 18).

AGRIŞU MARE, 114

[1288–1525; 1616–2000] – MICOARĂ GHEORGHE, 45 de ani (*NALR – Cr. Date*, 20).
[1526–1615] – DULHAZ IOAN, 51 de ani (*NALR – Cr. Date*, 20).

ALMAŞ, 117

[1289–1736] – DALCA TODOR, 60 de ani, agricultor, 6 clase; născut în localitate; la fel soţia şi părinţii.
[1737–2000] – FARCAŞ GEORGE, 49 de ani (*NALR – Cr. Date*, 24).

DEZNA, 120

[1288–1800] – AGEU NICULAE [*miculáḷě*], poreclit *dúi̯nu*, 74 de ani; agricultor, 3 clase primare; a făcut stagiul militar la Craiova şi Arad (1921–1922); prin oraşe a fost numai ocazional (Arad, Bucureşti, Oradea, Timişoara). Nu citeşte ziare; cunoaşte puţin limba maghiară. Este căsătorit, are un copil. Soţia este localnică, a urmat 6 clase primare. Mama sa este localnică, tatăl este din Buhani (sat aflat la 2 km. de Sebiş); amândoi sunt agricultori; tatăl este şi lemnar. Dantura şi audiţia sunt perfecte.
[1801–2000] – DRAGOŞ ELEONORA, 68 de ani (*NALR – Cr. Date*, 28–29).

CĂRAND, 122

[1288–2000] – CIUCUR NICOLAE, 52 de ani (*NALR – Cr. Date*, 31).

SOCODOR, 129

[1288–1414; 1616–2000] – DIHEL IOAN, zis şi *o̯an a lu dih'él i̯ácob*, 62 de ani; agricultor; 7 clase elementare; a făcut armata la Arad (1935–1936) şi a fost concentrat din 1939 până în 1945; prin oraşe a fost numai ocazional (Arad, Bucureşti, Oradea); citeşte ziare; cunoaşte limba maghiară; este căsătorit; un copil; părinţii şi soţia sunt născuţi în localitate.
[1415–1615] – DIHEL ELISAVETA, 55 de ani (*NALR – Cr. Date*, 41).

PILU, 130

[1200–2000] – OTLĂCAN GHEORGHE, 72 de ani (*NALR – Cr. Date*, 42).

TĂMAŞDA, 131

[1200–1633] – DUMA IOSIF, 65 de ani (*NALR – Cr. Date*, 43);
[1634–2000] – MALIŢA PETRE, numit şi *a marişki lénki*; 46 de ani; se ocupă cu agricultura şi creşterea animalelor, dar lucrează ca sezonier şi în alte părţi; 7 clase elementare; a făcut stagiul militar la Oradea (1946–1948); prin oraşe a fost numai ocazional (Oradea, Arad); îi place să citească ziare şi cărţi; cunoaşte limba maghiară şi vorbeşte puţin ţigăneşte. Este căsătorit; are un copil; soţia este localnică; 6 clase elementare. Părinţii, localnici, se ocupă cu agricultura şi creşterea animalelor.

CIUMEGHIU, 132

[1200–2000] – CÂMPAN IOSIF, 53 de ani (*NALR – Cr.* II, X).

CÂMP, 134

[1200–2000] – MOŞ MARIA, 46 de ani (*NALR – Cr. Date*, 47–48).

LAZURI DE BEIUŞ, 138

[1288–1856] – POPA MARŢIAN, 72 de ani (*NALR – Cr. Date*, 53);
[1857–2000] – PURZA MIHAI, 71 de ani, agricultor, născut în localitate.

DUMBRĂVIŢA–BIH., 143

[1161–1413] – POPA MARIA, 35 de ani, născută în localitate; a absolvit 7 clase elementare; se ocupă cu agricultura.
[1414–2000] – PODILA RAVEICA, 50 de ani (*NALR – Cr. Date*, 59).

CHEŞA, 145

[1288–1383] – MOGA MARIA, 42 de ani, născută în localitate, agricultoare.
[1384–1781; 1844–2000] – CADAR IOSIF, 54 de ani, născut în sat, agricultor.
[1782–1843] – CHIRITEU FLOARE, 39 de ani, născută în localitate, agricultoare.

ATEAŞ, 151

[1288–1728] – LUPŞAN CATIŢA, 48 de ani (*NALR – Cr. Date*, 70).
[1729–2000] – FILIP IOAN, 60 de ani, născut în Ateaş, agricultor.

NOJORID, 154

[1288–1844] – SFÂRLEA TEODOR, 58 de ani (*NALR – Cr. Date*, 73).
[1845–2000] – IAMBOR DUMITRU, zis şi *mítru a bodóńi*, 69 de ani; agricultor; 4 clase elementare; nu a făcut serviciul militar, deoarece era *strîcát la ʉ̯ăt''ʉ̯*; ocazional s-a deplasat la Oradea, Salonta, Chişineu Criş. Este căsătorit; soţia este localnică şi a urmat 7 clase elementare; părinţii sunt localnici; plugari. Este aproape analfabet.

MIERSIG, 155

[1222–2000] – DERBAN AUREL, zis şi *aurélu bodáńi*, 43 de ani; se ocupă cu agricultura, dar este şi contabil la CAP; 7 clase elementare şi un curs de 10 luni de contabilitate; a făcut armata la Târgu Ocna (1951), Deva (1952), Ilia (1953), Craiova (1954); a fost plecat 10 luni la Gilău (jud. Cluj) pentru cursuri de contabilitate; nu a luat contact cu oraşul; citeşte ziare şi cărţi. Este căsătorit, are 2 copii; soţia s-a născut în Bicaciu şi a urmat 4 clase elementare. Părinţii sunt agricultori; tatăl este localnic, iar mama s-a născut în Ianoşda.

SĂCĂDAT, 156

[1200–2000] – SIMEA AUREL, poreclit *úri*, 73 de ani; agricultor; 6 clase elementare; a făcut stagiul militar la Oradea (1925–1926); a luat contact cu oraşul ocazional (în trecere prin Oradea, Cluj, Braşov, Bucureşti); citeşte ziare şi cărţi; vorbeşte foarte bine limba maghiară şi puţin limba germană. Este căsătorit, are 2 copii. Părinţii sunt agricultori; tatăl este localnic, mama este din Brusturi. Soţia este localnică; 4 clase primare. Are 4 nepoţi cu studii universitare care vin săptămânal acasă. Dantura şi auzul sunt perfecte.

VÂRCIOROG, 157

[1200–2000] – BALINT FLORIAN, 51 de ani (*NALR – Cr. Date*, 77).

BULZ, 159

[1200–2000] – COTUNA TEODOR, 57 de ani (*NALR – Cr. Date*, 80–81).

TINĂUD, 160

[1288–1843] – BOTIŞ ŞTEFAN, 63 de ani (*NALR – Cr. Date*, 82).
[1844–2000] – ILEA IOAN, poreclit *pruńila*; 48 de ani; născut în sat; agricultor şi paznic de noapte la CAP. A făcut 4 clase primare. Armata a făcut-o în Târgovişte, Craiova şi Haţeg (1951–1953). Prin oraşe a fost numai în trecere. Cunoaşte puţin maghiara. Este căsătorit şi are 2 copii. Părinţii şi soţia, agricultori, sunt născuţi în sat. Soţia a absolvit şi ea 4 clase primare. Dantura şi audiţia sunt bune. A uitat însă multe lucruri şi-şi aminteşte greu.

CIUHOI, 162

[1288–1400; 1713–2000] – DUDAŞ IOAN, 77 de ani (*NALR – Cr. Date*, 85).
[1401–1712] – HANGA IOAN, *i̯iu̯ắńę̌ i̯iu̯ắńi gábor*^{u}, 59 de ani, născut în Ciuhoi, zidar şi agricultor. Are 6 clase; armata a făcut-o în 1939–1940 la Ploieşti. Nu a stat în alte localităţi, iar prin oraşe a fost numai în trecere (Oradea, Cluj şi Arad). Citeşte cărţi şi ziare şi cunoaşte bine limba maghiară. E căsătorit, are 3 copii. Părinţii, din Ciuhoi, au fost agricultori. Soţia s-a născut în Cenaloş, comuna Ciuhoi (la 2 km de Ciuhoi); are 7 clase. Informatorul are 2 fete profesoare, dintre care una stă cu el în casă. Dantură şi audiţie bune. Vorbeşte puţin sâsâit, fără ca asta să afecteze pronunţia.

CIZER, 167

[1222–1818] – AUREL ABRUDAN, *a^{u}urél bumbáşului̯*, născut în Cizer ([B] *ţízer*), 57 de ani, agricultor, dogar, tâmplar. Are 5 clase elementare. A făcut armata la Budapesta, 1941–1944. Nu a stat în alte localităţi; a trecut prin oraşe ca Zalău, Şimleu şi, rar, prin Cluj. Citeşte ziare şi cărţi, cunoaşte puţin limba maghiară. Este căsătorit, tata e din Cizer, agricultor, tâmplar, mama din comuna Şeredei, la 5 km. Soţia e din Ban, la 4 km de Cizer; are 4 clase elementare. Nu are copii; locotenent colonel.
[1819–2000] – ROŞCA VERONICA, 51 de ani (*NALR – Cr. Date*, 92).

STUPINI, 169

[1289–1412], [1661–1732] – ŞERBAN IONAŞU, *a lu̯i i̯ę̌ştěr*^{u}, 76 de ani, născut în Stupini, agricultor. A avut şi are şi albine. A urmat 2 clase, armata a făcut-o la Oradea Mare (1922–1925). A stat 4 ani în Bucureşti (1934–1938), împreună cu soţia, unde a lucrat la o magazie de hârtie. A mai stat în Braşov (braşę̌u̯) 8 luni, ca muncitor la fabrica de zahăr, şi în Ploieşti 2 luni, unde a muncit în zidărie. Nu citeşte cărţi sau ziare şi nu cunoaşte alte limbi. Tatăl s-a născut în Stupini, mama în Sânpetru (sat vecin); agricultori. Soţia, din Stupini, a murit în urmă cu 3 ani; avea 5 clase elementare. Are o nepoată subinginer în Zalău şi o nepoată învăţătoare; amândouă vin des acasă („*tắt mă čěrčět"ázǎ*"). Audiţia e bună. Îi lipsesc dinţii de sus, fără ca aceasta să influenţeze rostirea. Foarte inteligent.
[1413–1660; 1732–2000] – GROZA ANICA, 46 de ani (*NALR – Cr. Date*, 95).

ROMÂNAŞI, 170

[990–1654; 1844–2000] – OLARU LUCA, 61 de ani, născut în Românaşi, agricultor; a absolvit 8 clase; soţia, născută în sat, are 5 clase; au un copil care a urmat şcoala profesională.
[1655–1843] – MUREŞAN REMUS, 63 de ani (*NALR – Cr. Date*, 96–97).

MESEŞENII DE SUS, 171

[1288–1655] – GUDEA GAVRIL (*gúd"ę gǎvrílă*), 47 de ani, poreclit *bíla miliki petríki* (numele tatălui era Petre), născut în Meseşenii de Sus (fost Căţălu de Sus). Până la 14 ani a fost cioban; din 1961 este şofer la Zalău, unde face naveta. De la 14 ani până la 22 de ani a lucrat ca muncitor la CFR. A absolvit 8 clase elementare. A făcut armata la Bucureşti (1964–1965) şi a mai stat în Hunedoara în perioada 1956–1961. Citeşte regulat ziarele. Nu cunoaşte alte limbi. Părinţii sunt din Meseşenii de Sus, agricultori, mama casnică. Soţia e din sat, are 8 clase elementare. Are 4 copii. Este un informator foarte bun, energic, vioi şi inteligent, bun cunoscător al graiului.
[1656–2000] – ŢURCAŞ ION, 64 de ani (*NALR – Cr. Date*, 98).

CEHEI, 172

[1288–1832] – POP GAVRIL (*gǎvrílă*), poreclit *potón, a potónului̯*, 54 de ani, născut în Cehei, agricultor; 4 clase elementare, 7 luni de cursuri PCR. A făcut armata în Ungaria (1942); nu a stat în alte localităţi. Până în urmă cu 3 ani, citea ziare. A fost în trecere la Oradea şi a petrecut o vacanţă la Moneasa. Cunoaşte limba maghiară. Este căsătorit, părinţii sunt din Cehei, agricultori. Soţia e tot din Cehei, are 3 clase elementare. Are 2 copii; o fată a absolvit liceul şi e şefă de unitate la un cafe-bar în Cehu Silvaniei.
[1833–2000] – POP D. TRAIAN, 62 de ani (*NALR – Cr. Date*, 100).

SĂUCA, 176

[1288–1656] – BUDA VASILE, 66 de ani (*NALR – Cr. Date*, 105–106)
[1657–2000] – CHIŞ AUGUSTIN, 72 de ani, născut în Săuca, agricultor.

CEHAL, 177

[1288–2000] – BICĂZAN GHEORGHE, 61 de ani (*NALR – Cr. Date*, 107).

BOBOTA, 178

[1288–654; 1897–2000] – MUREŞAN MĂRIE, 70 de ani, născută în Bobota, agricultoare.
[1655–1896] – FILIP TRAIAN, 61 de ani (*NALR – Cr. Date*, 109).

DOBRIN, 181

[1288–1800] – SUCIU DUMITRU, 58 de ani (*NALR – Cr. Date*, 113)
[1801–1904] – MIHUŢ TRAIAN (*mihúţu*), 71 de ani, 8 clase, agricultor, fost tractorist (actualmente pensionar). Născut în sat, la fel părinţii şi soţia. Dantură şi audiţie perfecte.
[1905–2000] – MIHUŢ CLARA (*claríţă, claríţa mihúţului̯, claríţa mărí̯i̯ lu ǵirasín*), 63 de ani, 8 clase. Este născută în Dobrin, iar părinţii şi soţul sunt tot din sat. N-a fost plecată decât la un curs de calificare de câteva luni la Cluj; a lucrat la tricotaje în Cehu Silvaniei timp de 15 ani. Are 4 copii, unul în sat, ceilalţi în Zalău, Moigrad şi în Franţa. Dantură şi audiţie bune. Informatoare bună, dar trebuie convinsă să nu spună ce ştie de la carte (de la oraş etc.).

MOIGRAD, 182

[1222–2000] – PRUNEA VASILE (*vasílě*), poreclit *sílvă*, născut în Moigrad, 48 de ani, agricultor, 6 clase elementare. A făcut armata la Piteşti în 1948–1950; nu a stat timp îndelungat în alte localităţi; a fost în trecere pe la Cluj şi Zalău. Citeşte ocazional. Nu vorbeşte alte limbi. Este căsătorit, are 3 copii. Părinţii sunt localnici, agricultori. Soţia este şi ea localnică, are 4 clase elementare.

PRODĂNEŞTI, 183

[1288–1655] – ORTELECAN GHEORGHE, 71 de ani (*NALR – Cr. Date*, 115).
[1656–2000] – POP AUGUSTIN, *gústi li pop gábor*, născut în Prodăneşti, 71 de ani, agricultor. A lucrat şi ca muncitor necalificat la CFR şi la drumuri timp de 18 ani, mai ales în jurul satului. A absolvit 7 clase elementare. A făcut armata în 1939 la Marghita şi Oradea. A lucrat câte un an la Bistriţa şi la Lechinţa. Prin oraşe merge ocazional (Zalău, Dej şi Cluj). Citeşte rar. Cunoaşte puţin maghiara. E căsătorit, are 2 copii. Tatăl e din Prodăneşti, mama din Borza, la 500 de m. de Prodăneşti, peste vale. Părinţii au fost agricultori. Soţia e din

Borza, are 4 clase. Cele două fiice sunt stabilite la Cluj: una e profesoară de limba română, cealaltă, asistentă medicală.

BĂLAN, 184

[1288–1656] – NICORUŢ IOAN, 74 de ani (*NALR – Cr.* II, X).
[1657–2000] – TRIPON GAVRIL, numit *găvrílă a măríi̯i líki*, 67 de ani, născut în Bălan, agricultor. A lucrat şi ca vizitiu, gestionar şi casier la CAP (acum e pensionar). A absolvit 7 clase elementare. A făcut armata la Budapesta în 1940–1943. Prin oraşe a fost numai ocazional (Braşov, Zalău, Jibou, Dej). Nu prea citeşte. Cunoaşte puţin limba maghiară. Este căsătorit. Părinţii şi soţia, agricultori, s-au născut în Bălan.

CIOCMANI, 185

[1288–1416; 1781–2000] – DALE VASILE (*văsălícă*), supranumit *văsălíc-a d"iu̯áculi*, născut în Ciocmani, 66 de ani, agricultor şi diac (cantor), 3 clase. A făcut armata la Zalău (1935–1936). A fost plecat la lucru pe şantier: la Avrig (drumuri CFR) 2 ani, la Turda 5 ani, la Apahida 5 ani, la Baia Mare 5 ani, la Tinca 2 ani. Peste tot a stat împreună cu oameni din sat. Se întorcea acasă la Ciocmani des (o dată pe săptămână sau o dată pe lună). În trecere a fost şi prin Teiuş, Câmpina, Zalău. Citeşte ziare şi cărţi. Nu vorbeşte alte limbi, dar înţelege puţin maghiara. Este căsătorit, are 3 copii. Părinţii sunt localnici, agricultori; tatăl este şi cojocar. Soţia este localnică, are 3 clase. Are un fiu învăţător în sat. Audiţie perfectă. Proteză pentru dinţii de sus; vorbeşte puţin sâsâit, dar asta nu afectează pronunţia.
[1417–1780] – CÂMPEAN TEODOR, 61 de ani (*NALR – Cr. Date*, 118).

NADIŞ, 186

[1137–2000] – LAZĂR ALEXANDRU, *şándru bę́nţî* (a fost crescut de bunicul dinspre mamă, care avea numele de familie Benţa), născut în Nadiş, 64 de ani, agricultor, magazioner la CAP, 7 clase. A făcut armata la Satu Mare, 1939–1940, şi nu a stat în alte părţi. Ocazional a fost la Zalău, Baia Mare, Cluj, Satu Mare. Citeşte cărţi şi ziare (*cît"ĕ-m‿pícă la mînă*). Nu cunoaşte alte limbi. Este căsătorit, are 3 copii. Părinţii sunt localnici, agricultori. Soţia e din Nadiş, are 7 clase. Nu are copii sau rude apropiate la şcoli medii sau superioare. Audiţia şi pronunţia sunt perfecte.

BĂSEŞTI, 187

[990–1741] – BIOTOR GHEORGHE, 63 de ani, născut în Băseşti, agricultor.
[1739–1871] – POP VERONICA, numită în sat *virońica lu̯i ambrózi̯-a lu̯i d"órd"-a i̯ilę́ńi*, 61 de ani, 7 clase, foarte inteligentă. Născută în Băseşti; părinţii şi soţul la fel. Agricultoare, achizitoare de lapte, gestionară la bufet. N-a stat în alte părţi. Are o fată şi un băiat care au făcut liceul. Băiatul locuieşte în Baia Mare. Nepoata este elevă la liceu şi locuieşte în Baia Mare. Audiţia perfectă, dantura nu prea bună, dar pronunţă foarte bine.
[1872–2000] ROMAN FLORICA, 66 de ani, 4 clase. Născută în Băseşti; părinţii şi soţul sunt tot din Băseşti. Nu are copii, nici surori în sat. Dantură şi audiţie bune. E inteligentă, a fost, o vreme, cea care comunica cotele apelor şi datele meteo din zonă.

STÂNA, 189

[1288–2000] – DOMUŢA PETRU, 60 de ani (*NALR – Cr. Date*, 125).

SUPURU DE JOS, 190

[701–2000] – HOBLEA VASILE, numit în sat *văsălíc-a hóbli*, 59 de ani, născut în Supuru de Jos, agricultor; în prezent este muncitor la depozitul cooperativei de consum din sat; 7 clase. A făcut 6 luni de armată (1943–1944) la *sékeşfę̯i̯ĕvar*. A fost prizonier de război din 1945 până în 1947 în Cehoslovacia. Nu a stat în alte localităţi. Ocazional a fost la Satu Mare ([B] *sătmár*) şi la Braşov. Citeşte ziare şi cărţi. Cunoaşte bine limba maghiară (vorbeşte şi citeşte), pe care a învăţat-o în armată. E căsătorit, are 4 copii. Tatăl e din Cig, comuna Tăşnad (*s-o mărităt a‿i̯íc̑*), iar mama din Supuru de Jos; agricultori. Soţia e localnică, 6 clase. Are un băiat ofiţer, vine acasă în concedii. Audiţia şi pronunţia sunt bune. Este inteligent.

VEZENDIU, 192

[1223–1862] – SILAGHI GHEORGHE (*sílad"í d"órd"ĕ*), numit în sat *d"órd"ĕ a li jóu̯fi* (mama se numea Sofia, ung. *jóu̯fi*), 78 de ani, din Vezendiu, agricultor, 5 clase. A făcut armata la Cernăuţi, 1923–1925. În perioada războiului a stat câte un an în Ungaria şi în Germania. În trecere a fost prin *carăi̯*, *sàtu máre*, *tăşnád*. Citeşte ziare şi cărţi, cunoaşte bine limba maghiară. E căsătorit, are 2 copii. Tatăl e din Sânmiclăuş, mama din Pişcolt. Tatăl a venit după armată în Vezendiu şi s-a căsătorit aici; a fost agricultor şi lemnar. Soţia e localnică (şi părinţii ei), are 4 clase. Are un băiat care a absolvit liceul şi locuieşte în Satu Mare. Audiţia şi pronunţia perfecte. (Informatorul ocazional este soţia lui.)
[1863–2000] – MARIAN GHEORGHE, 65 de ani (*NALR – Cr. Date*, 129–130).

MĂDĂRAS, 197

[1429–1740] – COVACI GHEORGHE, numit în sat *d"úri lu̯i ę́lęme‿i̯r* (Aurel era prenumele tatălui), 66 de ani, născut în sat, agricultor, 7 clase. A lucrat doi ani la fabrica de textile din Satu Mare ca manipulant la magazie (în perioada 1980–1982). A făcut armata la Bucureşti (1963–1965). Părinţii şi soţia sunt născuţi tot în sat. Tatăl a urmat liceul la Zalău şi a fost contabil la CAP în Mădăraş. Mama e casnică. **N.B.** La conjunctiv foloseşte morfemul *să*; dacă este întrebat direct, răspunde cu *şi*, dar revine la *să*; în expresii foloseşte însă numai *şi* (de pildă: *cê şi fac?*).
[1741–2000] – COVACI MARIA, numită în sat *mǫ́ri mńícă* (sau *mǫ́ri lu̯i ę́lęmęr, a lu ǵúri lu̯i ę́lęmęr*), 61 de ani, 7 clase. Este născută în sat, la fel ca părinţii şi soţul ei. N-a fost plecată timp îndelungat; a lucrat la o croitorie în sat. Are trei copii: o fiica bucătăreasă în Satu Mare, o alta casnică şi un băiat croitor.

HOMORODU DE MIJLOC, 198

[1526–1734] – MIHALCA VIOREL, numit în sat *vi̯u̯orélu lu̯i şándru mítrulu̯i*, 69 de ani, 8 clase elementare şi doi ani de şcoală profesională la Sighetul Marmaţiei. Născut în Homorodul de Mijloc; la fel părinţii săi; soţia este născută în Homorodul de Sus, sat lipit de Homorodul de Mijloc. A fost pădurar 2 ani în satul Măriuş, la 10–15 km (comuna Valea Vinului) şi în pădurea din raza satului Homorodul de Sus şi din Solduba. Din 2003, când a ieşit la pensie, este agricultor. Are două fiice: una este profesoară, cealaltă lucrează la primărie în Satu Mare. Ambele au absolvit facultatea. Are un nepot economist, student masterand în Cluj-Napoca, şi un altul care a terminat liceul teologic. Dantura şi audiţia sunt excelente.
[1735–2000] – MIHALCA MARIA, numită în sat *mărio̯ára lu̯i vi̯orélu lu şándoru mítrulu̯i*, 64 de ani, 8 clase. Născută în Homorodul de Sus (sat lipit de Homorodul de Mijloc). Mama s-a născut în Homorodul de Mijloc, iar tata în Homorodul de Sus. Informatoarea e în Homorodul de Mijloc din 1961. Spune că nu e nicio *d"est"ilind"íre* între Homorodul de Sus şi Homorodul de Mijloc. N-a fost plecată decât doi ani la Măriuş (jud. Satu Mare, *la sîi̯ păstă pădúre*, la 7–10 km). Are două fete, una la Satu Mare, a terminat facultatea de informatică, iar cealaltă, profesoară în sat, a absolvit istorie şi jurnalism.

BUTEASA, 202

[1288–1711] – MARINESCU TEODOR, numit în sat *todorél d"in dîmb*, 62 de ani, 4 clase, agricultor. Dantura şi audiţia sunt bune. Născut în Buteasa; soţia (Livia Marinescu) şi părinţii la fel. A făcut armata la Moldova Nouă; n-a fost plecat din sat.
[1739–2000] – MARINESCU LIVIA, numită în sat *a li todor‿i̯él d"in dîmb* (este soţia informatorului citat mai sus), 55 de ani, 8 clase. Născută în Buteasa, la fel ca soţul ei; n-a fost plecată din sat şi nu a lucrat în alte părţi. Dantura şi audiţia sunt bune.

BERINŢA, 204

[1225–2000] – FARCAŞ ILIE, numit în sat *i̯ilíi̯ĕ d"ĩ‿sat*, *i̯ilíi̯-a lu i̯i̯u̯ómu* [tata] *lu i̯ilíi̯ĕ* [bunicul] *a fărcăşę́ńi* (bunicului i-a murit tatăl şi a rămas numai cu mama), născut în Berinţa, 70 de ani, agricultor, fost primar în perioada 1947–1950, casier la cooperativă (1950–1957), preşedinte al cooperativei (1954–1958), agent de poştă (1958–1972). Din 1972 este pensionar. A absolvit 7 clase elementare şi a urmat un curs de 3 luni de preşedinte de cooperativă, la Curtea de Argeş, şi un curs politic de 6 luni la Baia Mare. A făcut armata în perioada 1932–1934 la Alexandria. Nu a stat timp mai îndelungat în alte localităţi. Ocazional merge la Baia Mare. Citeşte ziare şi multe cărţi. Nu cunoaşte alte limbi. Este căsătorit, are două fete. Părinţii sunt localnici, agricultori. Soţia e şi ea localnică, 7 clase elementare. Una dintre fiice este educatoare la Baia Mare şi ginerele este profesor în Baia Mare; cealaltă fiică a absolvit liceul şi este contabilă şi casieră în Mănăştur. Fiicele vin săptămânal acasă. Are un văr care este şeful protocolului de stat la Agerpres. Dantură şi audiţie bune. Vorbeşte şi limba literară (de fapt un interdialect).

CIOCOTIŞ, 205

[1288–1414] – BĂRBOS IRINA (*barbós irínă*), 46 de ani, 10 clase. Născută în sat, părinţi localnici, n-a fost plecată din sat. Se ocupă cu agricultura; e şi achizitoare de lapte. Soţul este şi el localnic. Este „cam domnoasă”.
[1415–1655] – BĂRBOS MARIA (*barbós marí‿i̯e*), 76 de ani, 4 clase, născută în sat. Soţul şi părinţii sunt localnici. N-a fost plecată, *múma pîn báii̯* [Baia Mare]. Este soacra celei de mai sus. Informatoare excelentă.

[1656–2000] – BĂRBOS ANDREI, numit *éne* (de la iniţiala tatălui), ca să-l distingă de alt Bărbos Andrei; 52 de ani, 8 clase elementare şi 3 ani de şcoală profesională; a fost electrician; acum este pensionar şi lucrează ca agricultor. E născut în Ciocotiş, soţia, Irina (informatoarea de mai sus) este tot din Ciocotiş. N-a locuit în alte părţi, cu excepţia perioadei stagiului militar, pe care l-a efectuat la Oradea. Foarte inteligent.

CICÂRLĂU, 208

[1305–1336; 1741–2000] – JURJA IOAN, 66 de ani, născut în Cicârlău, agricultor.

ODOREU, 211

[1841–2000] – ALBU IOSIF, zis şi *feţer ţéţuji*, 65 de ani, născut în sat, 6 clase elementare, agricultor. A făcut armata în Ungaria (1943–1944). Merge ocazional la Satu Mare. Citeşte ocazional, mai ales cărţi de istorie. Vorbeşte limba maghiară, dar nu poate scrie ungureşte. Soţia şi părinţii sunt născuţi în sat şi se ocupă tot cu agricultura. Are un băiat care a absolvit facultatea de subingineri la Cluj-Napoca. Dantura e bună. Informator puţin cam timid, care însă reflectează înainte de a răspunde şi are grijă să nu greşească „vorba din sat”.

MEDIEŞUL AURIT, 212

[1200–1704; 1844–2000] – BERINDE PETRU, 65 de ani, agricultor, 7 clase elementare. A făcut armata la Zalău (1932–1936). A fost numai ocazional prin oraşe (Satu-Mare). Nu citeşte ziare; cunoaşte puţin limba maghiară. Este căsătorit, are 5 copii. Părinţii sunt localnici; agricultori. Soţia este localnică; a urmat 4 clase primare. Dantura şi audiţia sunt bune.
[1705–1843] – ŞIMON GHEORGHE, 70 de ani (*NALR – Cr. Date*, 159).

BĂTARCI, 213

[1288–1403; 1616–2000] – CHIŞ GHEORGHE, 50 de ani în 1978, la data primei anchete, 80 de ani în 2008, la a doua anchetă (INFORMATOR I; *NALR – Cr. Date*, 160).

[1404–1615] – BODAN ILEANA, 62 de ani (INFORMATOR III; *NALR – Cr.*, III, XI).

TURŢ, 214

[1200–1525; 1775–2000] – MARIŢA GRIGORE, 50 de ani la data primei anchete (1978, chestiunile 1200–1406), 80 de ani la data celei de a doua anchete (2008–2009, celelalte chestiuni menţionate) (*NALR – Cr. Date*, 162).
[1526–1774] – FABIAN VASILE (*făbi̯án văsíi̯*), supranumit *a lu i̯on şî măríi̯e* sau *căzăngíi̯u*, 72 de ani, a absolvit liceul. N-a fost plecat multă vreme din sat, n-a făcut armată decât câteva luni. Este născut în Turţ, la fel ca părinţii săi. Şi soţia e tot din Turţ; ea are 8 clase. Au 8 copii, unii plecaţi, alţii în sat. Este cazangiu, fost secretar de partid. Dantura şi audiţia sunt bune. Din când în când „o cam dă pe domneşte”.

CĂLINEŞTI–OAŞ, 217

[1200–1416] – SURD IACOB, numit şi *i̯ácob pu̯oştári̯u*, 52 de ani, născut în localitate, agricultor. A lucrat ca poştaş şi apoi ca gestionar la cooperativa din sat. A absolvit 8 clase elementare şi a făcut stagiul militar la Brad, Drăgăşani şi Timişoara (1948–1950). A lucrat timp de 2 ani în Satu-Mare (1946–1947), la CFR; citeşte ziare şi cărţi.
[1417–2000] – SURD ANA, 49 de ani (*NALR – Cr. Date*, 167).

RACŞA, 218

[1200–2000] – CIUTA IOAN, 58 de ani, născut în Racşa, agricultor.

NEGREŞTI–OAŞ, 219

[1801–2000] – ŢÂNTAŞ MIHAI, 62 de ani, născut în Negreşti-Oaş, agricultor.

MOIŞENI, 220

[1222–2000] – MOIŞ IOAN, zis şi *nonúţu lu i̯u̯ónu lu pătru*, 44 de ani, născut în Moişeni, agricultor.

LISTA LOCALITĂŢILOR STUDIATE

CU CORESPONDENŢELE DINTRE NALR – CRIŞANA, ALR I, ALR II ŞI WLAD

Nr. crt.	Localitatea	Judeţul	Numere cartografice		
			NALR – Cr.	*ALR I-II*	*WLAD*
1	Săvârşin	Arad	101	I, 87	74
2	Dumbrăviţa–Ar.	”	102		
3	Şoimoş	”	103		
4	Păuliş	”	104		
5	Mândruloc	”	105		
6	Micălaca	”	106	I, 56	62
7	Pecica	”	107	II, 53	65
8	Semlac	”	108	I, 51	
9	Şeitin	”	109		
10	Macea	”	110		
11	Şimand	”	111	I, 59	
12	Comlăuş	”	112		
13	Şiria	”	113		
14	Agrişu Mare	”	114	I, 63	
15	Hălmagiu	”	115		175
16	Pleşcuţa	”	116		
17	Almaş	”	117	I, 65	
18	Păiuşeni	”	118		
19	Sebiş	”	119		
20	Dezna	”	120		
21	Aldeşti	”	121		
22	Cărand	”	122		
23	Beliu	”	123	I, 61	
24	Ineu	”	124	II, 64	
25	Seleuş	”	125		
26	Berechiu	”	126		
27	Şepreuş	”	127		
28	Sintea Mare	”	128		
29	Socodor	”	129		
30	Pilu	”	130		
31	Tămaşda	Bihor	131		
32	Ciumeghiu	”	132	I, 315	
33	Criştioru de Jos	”	133		163
34	Câmp	”	134	I, 80	
35	Câmpani	”	135		
36	Pietroasa	”	136		161
37	Budureasa	”	137		
38	Lazuri de Beiuş	”	138		
39	Pociovelişte	”	139		
40	Meziad	”	140	I, 308	
41	Roşia	”	141	II, 310	158
42	Răbăgani	”	142		
43	Dumbrăviţa–Bih.	”	143		
44	Ceica	”	144	I, 305	
45	Cheşa	”	145		
46	Ursad	”	146		
47	Olcea	”	147		
48	Râpa	”	148		
49	Gurbediu	”	149		
50	Homorod	”	150		
51	Ateaş	”	151		
52	Sânnicolau Român	”	152	II, 316	
53	Girişu de Criş	”	153		
54	Nojorid	”	154	I, 320	
55	Miersig	”	155		
56	Săcădat	”	156		
57	Vârciorog	”	157		
58	Vadu Crişului	”	158	I, 295	139
59	Bulz	”	159		
60	Tinăud	”	160		

Nr. crt.	Localitatea	Judeţul	Numere cartografice		
			NALR – Cr.	*ALR I-II*	*WLAD*
61	Brusturi	Bihor	161	I, 302	
62	Ciuhoi	”	162		
63	Chiraleu	”	163		
64	Popeşti	”	164		
65	Cosniciu de Jos	Sălaj	165	I, 298	
66	Valcău de Sus	”	166		
67	Cizer	”	167		
68	Buciumi	”	168	I, 285	
69	Stupini	”	169	I, 283	
70	Românaşi	”	170		
71	Meseşenii de Sus	”	171		
72	Cehei	”	172		181
73	Voivozi	Bihor	173	II, 325	
74	Văşad	”	174		
75	Ghenetea	”	175		178
76	Săuca	Satu Mare	176		
77	Cehal	”	177		
78	Bobota	Sălaj	178		183
79	Bocşa	”	179	II, 279	
80	Hereclean	”	180		
81	Dobrin	”	181		
82	Moigrad	”	182	I, 280	
83	Prodăneşti	”	183		
84	Bălan	”	184		
85	Ciocmani	”	185	I, 273	
86	Nadiş	”	186		
87	Băseşti	Maramureş	187		
88	Babţa	Satu Mare	188		
89	Stâna	”	189		
90	Supuru de Jos	”	190	I, 278	184
91	Pişcolt	”	191	I, 333	
92	Vezendiu	”	192		
93	Căuaş	”	193		
94	Sânmiclăuş	”	194		
95	Moftinu Mic	”	195	II, 334	
96	Doba	”	196	I, 335	
97	Mădăras	”	197		186
98	Homorodu de Mijloc	”	198		
99	Asuaju de Sus	Maramureş	199	I, 337	
100	Mireşu Mare	”	200		
101	Boiu Mare	”	201	II, 272	
102	Buteasa	”	202		
103	Remetea Chioarului	”	203		
104	Berinţa	”	204	I, 357	
105	Ciocotiş	”	205		
106	Groşi	”	206	II, 349	
107	Firiza	”	207	I, 355	
108	Cicârlău	”	208		190
109	Ardusat	”	209		
110	Valea Vinului	Satu Mare	210	I, 339	
111	Odoreu	”	211		
112	Medieşu Aurit	”	212		
113	Bătarci	”	213		
114	Turţ	”	214		
115	Cămărzana	”	215	I, 343	
116	Bixad	”	216		
117	Călineşti – Oaş	”	217		
118	Racşa	”	218	I, 341	
119	Negreşti – Oaş	”	219	II, 346	
120	Moişeni	”	220	I, 345	

TRANSCRIEREA FONETICĂ

Dăm mai jos tabloul semnelor fonetice utilizate în transcrierea NALR. *Acestea sunt grupate în ordine alfabetică şi exemplificate cu câte un cuvânt. Redăm corespondentul cel mai apropiat al semnelor noastre în sistemul de transcriere al Asociaţiei Fonetice Internaţionale (ASSOCIATION PHONÉTIQUE INTERNATIONALE), publicat de D. JONES în LAUTZEICHEN UND IHRE ANWENDUNG IN VERSCHIEDENEN SPRACHGEBIETEN (Berlin, 1928, p. 18-27).*

a *(*a *mijlociu) în munt.* cap = *între* a *şi a.*

å *(cea mai deschisă vocală din seria posterioară:* u, o, o̧, å*) în istrorom.* cåp = ɒ.

ạ̊ (a *posterior deschis) în băn.* cạ̊p = *a.*

ä *(cea mai deschisă vocală din seria anterioară:* i, e, e̯, ä *) în bucov.* păle 'piele' = æ.

ȧ (a *anterior) în munt.* ste̯ȧ 'stea' = a.

ă *(vocală cu deschizătură mijlocie din seria centrală:* î, â, ă*) în munt.* păr = ə.

ặ *(vocala cea mai deschisă din seria centrală:* î, â, ă, ặ*) în mold.* bặrbát = ɐ.

â *(vocală cu deschizătură mai mică din seria centrală) în mold.* cásâ = *între* ə *şi* i.

b *(oclusivă bilabială sonoră) în munt.* bun = b.

c *(oclusivă velară surdă) în munt.* corb, *semn întrebuinţat înaintea vocalelor* a, ă, â, î, o, ö, u, ü, *înaintea consoanelor sau la sfârşitul cuvintelor* = k.

ĉ *(africată alveolo-palatală surdă, al cărei element fricativ este un* ŝ*) în munt.* ĉără 'ceară' = *între* tc *şi* ʃ.

ĉ̣ *(africată alveolo-palatală, cu nuanţă mai palatală) în trans.* ĉ̣ur 'ciur' = *între* tc *şi* ʃ, *dar mai aproape de* tc.

ć *(africată alveolo-palatală surdă al cărei element fricativ este un* ś*) în băn.* fráće 'frate' = tc.

č *(africată palato-alveolară surdă al cărei element fricativ este un* ş*) în maram.* čăr 'cer' = ʧ.

d *(oclusivă dentală sonoră) în munt.* dar = d.

d̓ *(oclusivă dentală sonoră puţin palatalizată) în mold.* únde 'und̓e' = *între* d *şi* d̯.

d̓ *(oclusivă palatală sonoră mai anterioară ca* d̓*) în trans.* d̓in 'din' = *între* d̯ *şi* ɟ.

d̓ *(oclusivă palatală sonoră) între* d̓ *şi* ǵ *în trans.* cád̓e 'cade', d̓áţă 'gheaţă' = ɟ.

d̯ *(oclusivă cacuminală sonoră) în trans.* crúd̯ă = ɖ.

d̯ *(africată dentală sonoră) în mold. sau băn.* d̯îc 'zic' = dz.

đ *(africată alveolo-palatală sonoră, al cărei element fricativ este un* ź*, corespunzând surdei* ć*) în băn.* đes 'des' = dz

δ *(fricativă interdentală sonoră) în arom.* δálă 'zară' = ð.

e *(vocală anterioară cu deschizătură mijlocie de nuanţă închisă) în munt.* vez^{i} = e.

e̯ (e *deschis) în trans.* vé̯de = ɛ.

ę̯ (e *şi mai deschis) în bucov.* vę̯́de 'vede' = *între* ɛ *şi* æ.

e̯ (e *mai închis) în mold.* véde̯ = e *(mai închis).*

ę̯ (e *şi mai închis) în mold.* védę̯ = *între* e *şi* i.

ĕ *(vocală centrală cu nuanţă anterioară între* ă *şi* e*) în băn.* fáśĕ 'face' = *între* e *şi* ə.

ĕ̯ (ĕ *deschis, între* ă̯ *şi* e̯*) în trans.* aşĕ̯ 'aşa' = *între* ɛ *şi* e.

f *(fricativă labio-dentală surdă) în munt.* fin = f.

g *(oclusivă velară sonoră) în munt.* gol = g.

ĝ *(africată alveolo-palatală sonoră, al cărei element fricativ este un* ẑ*) în munt.* ĝer 'ger' = *între* dz *şi* ʤ.

ğ *(africată palato-alveolară, al cărei element fricativ este un* j, *corespunzând surdei* č*) în maram.* ğăr 'ger' = ʤ.

g̓ *(oclusivă velară sonoră puţin palatalizată) în munt.* g̓e̯muı̯́t 'ghemuit' = *între* g *şi* g̯.

ǵ *(oclusivă velară sonoră palatalizată) în munt. sau mold.* ǵem 'ghem' = g̯.

γ *(fricativă velară sonoră) în istrorom.* γúră 'gură' = g.

h *(fricativă laringală surdă) în trans.* háı̯nă 'haină' = h.

ḫ *(fricativă laringală sonoră) în trans.* hóḫot 'hohot' = ɦ.

ẖ *(fricativă palatală surdă) în munt.* ẖir 'fir' = ç.

χ *(fricativă velară surdă, corespunzând sonorei* γ*) în munt.* χáı̯nă 'haină' = *x.*

i *(vocală cu deschizătură minimă din seria anterioară) în munt.* fir = i.

i̯ (i *deschis) în mold.* márı̯ 'mare' = i̯.

î *(vocala cea mai închisă din seria centrală:* î, â, ă, ặ*) în munt.* cînd = i.

î *(vocală centrală închisă cu nuanţă anterioară între* i *şi* î*) în trans.* rîu̯ 'râu' = *între* i *şi* i.

j *(fricativă palato-alveolară) în trans.* jar 'jar' = ʒ.

j̓ (j *muiat) în munt.* j̓ug 'jug' = *între* ʒ *şi* z.

k *(oclusivă velară surdă, identică cu* c. *Semnul se întrebuinţează numai înaintea lui* e *şi* i*) în băn.* kip 'chip' = k.

k̆ *(oclusivă velară surdă puţin palatalizată) în munt.* k̆ip 'chip' = *între* k *şi* k̯.

ḱ *(oclusivă velară surdă palatalizată, corespunzând sonorei* ǵ*) în mold.* ḱišór 'picior' = k̯.

l *(laterală alveolară) în munt.* pălărĭe̯ 'pălărie' = l.

l̓ (l *puţin palatalizat) în trans.* i̯é̯l̓ĕ 'ele' = l̯.

l̓ *(laterală palatală) în arom.* ĺíl̓u 'fiu' = ʎ.

ł *(laterală velară) în maram.* cał 'cal' = ł.

m *(nazală bilabială) în munt.* másă = m.

m̯ *(nazală labio-dentală, urmată de* f, v*) în munt.* îm̯vắţ 'învăţ' = ɱ.

n *(nazală dentală) în munt.* mĭ́nă = n.

n̆ *(nazală dentală puţin palatalizată) în mold.* pîn̆ı̯ 'pâine' = ɲ

ń *(nazală palatală) în mold.* ńel 'miel' = ɲ.

n̯ *(nazală cu ocluziune incompletă, urmată de constrictive şi lichide) în munt.* în̯şír 'înşir'.

n̯ *(nazală slăbită, urmată de consoană) în trans.* mű́n̯te 'munte'.

ŋ *(nazală velară, urmată de* c (k), g*) în munt.* íŋcă = ŋ.

n̂ *sau* ñ *(nazală dentală, de durată mai scurtă, vălul palatului necoborând îndeajuns, mai ales pentru* n̈*), în pronunţarea lui* n *intervocalic la moţi:* cîn̂i, cîñi 'câine'.

o *(vocală posterioară cu deschizătură mijlocie şi cu nuanţă mai închisă) în munt.* pot = o.

o̧ *(o deschis) în trans.* pó̧t̓e 'poate' = ɔ.

ö *(vocală anterioară labială, cu deschizătură mijlocie, cu nuanţă închisă) în ung.* cör 'cerc' = ø.

p *(oclusivă bilabială surdă) în munt.* par = p.

r *(vibrantă apicală alveolară) în munt.* rar = r.

r̄ (r *cu mai multe şi mai puternice vibraţii) în trans.* rîu̯ 'râu'.

r̄̄ *(r cu şi mai multe vibraţii) în trans.* r̄ău̯ 'rău'.

ρ (r *uvular) în arom. (la fărşeroţi)* gúpă 'gură' = R.

ρ̄ (r *uvular cu mai multe vibraţii) în arom. (la fărşeroţi)* vé̯ρ̄ă 'vară'.

ŕ (r *apical cu o singură vibraţie, foarte slabă) la moţi, în* cîŕi̯ 'câine' = ɾ.

ř *(r puţin muiat) în băn.* mîŋcáře 'mâncare' = între r şi ɾ̯.

ŕ (r *muiat) în trans.* învăţătór 'învăţător' = ɾ̯.

ꝛ (r *bilabial) în interjecţia munt.* tp̄, *cu care se opresc caii.*

s *(fricativă dentală surdă) în munt.* sóră = s.

ś *(fricativă alveolo-palatală surdă) în băn.* fáśĕ 'face' = c̯.

ŝ *(fricativă alveolo-palatală surdă, aproape identică cu* ś, *dar cu o articulaţie puţin posterioară) în mold.* fáŝi 'face' = c̯.

ş *(fricativă palato-alveolară surdă, corespunzând sonorei* j*) în mold.* şî 'şi' = ʃ.

ş̄ *(*ş *pronunţat mai puternic, dând impresia unui* ş *mai lung) în mold.* ş̄î 'şi'.

ş́ (ş *cu nuanţă palatală, muiată, corespunzând sonorei* j̓*) în munt.* aş́á 'aşa' = *între* ʃ *şi* c̯.

t *(oclusivă dentală surdă) în munt.* tátă = t.

t̓ *(oclusivă dentală surdă puţin palatalizată) în mold.* múnt̓e = ţ.

t' *(oclusivă palatală surdă mai anterioară ca t") în trans.* frát'e = *între* ț *și* c *[cf.* d'*].*

t" *(oclusivă palatală surdă între* t' *și* ḱ*) în trans.* múnt"e 'munte', t"em 'chem' = *între* ț *și* c, *mai aproape de* c.

ț *(oclusivă cacuminală surdă, corespunzând sonorei* ḍ*) în trans.* clópot = t.

ϑ *(fricativă interdentală surdă, corespunzând sonorei* δ*) în arom.* năϑẹámă 'puțin' = θ.

ț *(africată dentală surdă) în munt.* țin = ts.

u *(vocala cea mai închisă din seria posterioară) în munt.* bun = u.

ü *(vocala cea mai închisă din seria anterioară, labială) în ung.* fül 'ureche' = y.

v *(fricativă labio-dentală sonoră) în munt.* vără = v.

w *(fricativă bilabială sonoră) în ucrain. (la huțuli)* wodá 'apă' = w.

z *(fricativă dentală sonoră) în munt.* zac = z.

ź *(fricativă alveolo-palatală muiată, corespondenta sonoră a lui* ś*) în băn.* źánă 'geană' = z̨.

ẑ *(fricativă alveolo-palatală, corespondenta sonoră a lui* ŝ*) în mold.* ẑánâ 'geană' = z̨.

y *(fricativă palatală sonoră, corespunzând surdei* ẖ*) în trans.* yérme 'vierme' = j *(fricativ).*

SEMNE DIACRITICE

- *(deasupra vocalelor) nazalitate:* õ = õ.
- *(deasupra vocalelor) seminazalitate:* o͌.
- ̩ *(sub vocale sau consoane sonore) asurzire:* i̩, r̩ = i̥, r̥.
- ̯ *(sub vocale sau consoane sonore) sonoritate redusă:* a̯.
- . *(sub vocale) închidere:* ẹ = ẹ.
- .. *(sub vocale) închidere mai mare:* ẹ̣.
- ̜ *(sub vocale) deschidere:* ẹ = e̜.
- ̞ *(sub vocale) semideschidere:* e̞, *între* e *și* ę.
- ̰ *(sub vocale) deschidere mai mare:* o̰ = o̰.
- ʲ *(deasupra sau la umărul consoanelor) semipalatalizare:* ť, ń, ǰ.
- ͡ *(deasupra semnelor* c *și* g*):* c͡č *africată surdă, între* ĉ *și* č; g͡ǧ *africată sonoră, între* ĝ *și* ǧ.
- ˀ *(înaintea vocalelor) oclusivă glotală (coup de glotte):* ˀe = ʾe.
- ˈ *după oclusive, arată o explozie mai puternică, în olt.* patˈ 'pat'.
- ̩ *(sub consoane) consoană silabică:* r̩ = r̩.
- ̯ *(sub vocale) arată că vocala constituie elementul consonantic al unui diftong:* u̯ *(în* dau̯*)* = ŭ.
  (deasupra vocalelor) arată că două vocale formează un diftong cu elemente egale, în trans. to͡ate.
- ´ *(deasupra unei vocale sau a unui diftong) accent principal:* vẹ́de, tu̯á̯te = 'vede, 'tŭɒte.
- ˝ *(deasupra unei vocale) accent dinamic mai puternic, mai ales în fraze:* nŭ vrẹ̋a.
- ̀ *(deasupra unei vocale) accent secundar:* fèriĉít = ˌferi'ʧit.
- ̄ *(deasupra unei vocale, unei consoane lichide sau fricative) lungime:* ā, r̄, s̄.
- ̆ *(deasupra unei vocale) scurtime:* ĭ, ŭ.
- ̪ *(sub o nazală) arată că articulația nazalei nu e completă, ci analogă constrictivei următoare:* în̪vă̪ț = iŋ'vəts.

ă, ă̆ *etc. arată nuanțe vocalice intermediare.*

d̑, z̑, ž̑ *etc. arată nuanțe consonantice intermediare.*

i̯, u̯, ă̯ *etc. (la umărul literei precedente) arată sunete slab perceptibile.*

ĭ̯, ă̯̆, ŭ̯, ț̯̆, ț̑̆ *etc. arată sunete și mai slab perceptibile.*

ALTE SEMNE

- *Se întrebuințează ca în ortografia oficială:* n-a văzút.
– *Înlocuiește silabele dinaintea accentului cuvântului, reproduse în forma anterioară:* tîrnăcóp; –coápe.
– *Literele sau cuvintele subliniate cu o linie evidențiază faptul că anchetatorul a auzit bine sunetele sau cuvintele respective, deși acestea par neobișnuite.*
Cuvintele subliniate în notele din hărțile mari sau din planșe MN sunt reproduse în transcriere fonetică.
—*Pusă în locul unui răspuns, arată că în punctul respectiv n-a fost pusă întrebarea.*
‿ *Leagă două sau mai multe cuvinte care formează un singur grup fonetic:* sai‿ĩ sus 'sai în sus'.
~ *Arată că anchetatorul n-a auzit clar sunetele astfel subliniate.*
~ *Înlocuiește forma precedentă.*
... *Puse în urma sau înaintea unui răspuns, arată că el nu este complet. Completarea este, de obicei, dată în notele transcrise fonetic. Marchează și o pauză a informatorului în cursul redării sau relatării răspunsului.*
* *Pusă după un răspuns, la umărul literei precedente, trimite la NOTE, de obicei sub II și numai în cazuri rare sub III.*
? *Pus în locul unui răspuns, arată că informatorul n-a știut să răspundă; dacă urmează totuși un răspuns, acesta a fost dat după ezitare.*
Pus în locul unui răspuns, arată că informatorul neagă existența, în localitate, a termenului întrebat.
∞ *Pus în locul sau înaintea unui răspuns, arată că obiectul sau obiceiul la care se referă întrebarea nu există în localitate.*
, *Separă variante lexicale.*
; *Separă forme gramaticale diferite ale aceluiași cuvânt: singularul de plural, forma articulată de cea nearticulată, persoana I de a II-a etc.*
„" *Între aceste ghilimele sunt reproduse explicațiile sau completările date de informatori, de obicei netranscrise fonetic și literarizate.*
‘’ *Între aceste ghilimele se dă corespondentele literare sau traducerea românească a răspunsurilor din limbile minorităților etnice.*
( ) *Între aceste paranteze sunt reproduse, pe hartă sau în note, explicații sau completări, transcrise fonetic, date de informatori.*
[ ] *Între aceste paranteze se dau completările sau observațiile anchetatorilor sau ale redactorilor. Sub titlul hărții, cifrele puse între aceste paranteze reprezintă numărul întrebării din chestionar.*
[k] *Pus înaintea unui răspuns, arată că informatorul s-a corectat.*
[σ] *Pus înaintea unui răspuns, arată că termenul a fost sugerat de anchetator.*
[ε] *Arată că informatorul a ezitat înainte de a da răspunsul.*
[?] *Pus după un răspuns, arată că anchetatorul se îndoiește de exactitatea răspunsului înregistrat.*
[!] *Pus după răspuns, arată că întrebarea sau răspunsul l-a făcut pe informator sau pe cei de față să râdă.*
[⁎] *Pus înaintea unui răspuns, arată că acesta a fost dat de un informator ocazional, căruia anchetatorul nu i-a notat, de obicei, numele.*
[⁎⁎] *Indică un al doilea informator ocazional.*

ABREVIERI

A. ABREVIERI UTILIZATE ÎN REDACTARE

[a.]	formă articulată	[n.]	neutru
[acuz.]	acuzativ	[na.]	formă nearticulată
[adj.]	adjectiv	[n.p.]	nume de persoană
[adv.]	adverb	[n.t.]	nume topic
[AL]	formă rostită repede *(allegro)*	[part.]	participiu
		[pct.]	punct(e) cartografic(e)
[B]	aşa zic bătrânii	[perf.]	perfect
[col.]	colectiv	[perf. c.]	perfect compus
[com.]	comuna	[perf. s.]	perfect simplu
[cond.]	condiţional	[pers]	persoana
[conj.]	conjunctiv	[pl.]	plural
[D]	întrebare directă	[pla.]	plural articulat
[dat.]	dativ	[plf.]	plural feminin
[ɛ]	informatorul a ezitat înainte de a da răspunsul	[plm.]	plural masculin
		[pln.]	plural neutru
		[plna.]	plural nearticulat
[F]	aşa zic femeile	[plt.]	*plurale tantum*
[FIG.]	întrebare însoţită de indicarea unei figuri sau a unui desen	[prez.]	prezent
		[R]	formă recentă
[gen.]	genitiv	[s.]	substantiv
[ger.]	gerunziu	[sg.]	singular
[GEST.]	întrebare însoţită de gest(uri)	[sga.]	singular articulat
		[sgf.]	singular feminin0
h.	harta (hărţile)	[sgm.]	singular masculin
(IMIT.)	întrebare însoţită de imitaţie	[sgna.]	singular nearticulat
		[sgt.]	*singulare tantum*
[imper.]	imperativ	[subst.]	substantiv
[imperf.]	imperfect	[T]	aşa zic tinerii
[ind.]	indicativ	[V]	formă veche
(INDIC.)	întrebare indirectă, întregită prin indicarea obiectului	var.	variantă
		[vb.]	verb
		[viit.]	viitor
[inf.]	infinitiv	[voc.]	vocativ
[inv.]	formă invariabilă	1, 2, 3	persoana I, a II-a, a III-a singular
[INS.]	insistat		
jud.	judeţul	4, 5, 6	persoana I, a II-a, a III-a plural
[L]	formă rostită rar *(lento)*		
[m.]	masculin		
[m.m.ca perf.]	mai-mult-ca-perfect		
MN	material(e) necartografiat(e)		

Cifrele [I], [II] etc. privesc, de obicei, capitole din legenda hărţilor şi a planşelor MN sau numărul de ordine al informatorilor.

B. ATLASE LINGVISTICE ROMANICE

AIS = K. Jaberg und J. Jud, *Sprach- und Sachatlas Italiens und der Südschweiz*, vol. I–VIII, Zofingen, 1928–1940.

ALA = A. Griera, *Atlas lingüístic d'Andorra*, Andorra, 1960.

ALAL = Jean-Claude Potte, *Atlas linguistique et ethnographique de l'Auvergne et du Limousin*, I–III, Paris, CNRS, 1975–1992.

ALAls = Ernest Beyer et Raymond Matzen, *Atlas liguistique et ethnographique de l'Alsace*, I, Paris, 1969.

ALAran = A. Griera, *Atlas lingüístic de la Vall d'Aran*, Barcelona, 1973.

ALBB = P. Le Roux, *Atlas linguistique de la Basse-Bretagne*, fasc. I–V, Rennes–Paris, 1924–1953.

ALB = Gérard Taverdet, *Atlas linguistique et ethnographique de Bourgogne*, I–III, Paris, CNRS, 1975–1980.

ALBRAM = Gabriel Giullaume, Jean-Paul Chauveau, *Atlas linguistique et ethnographique de la Bretagne romane, de l'Anjou et du Maine* (*atlas linguistique armoricain roman*), I–II, Paris, CNRS, 1975–1983.

ALC = A. Griera, *Atlas lingüístic de Catalunya*, vol. I–V, Barcelona, 1923–1939; vol. VI–VIII, 1962–1964.

ALChB = Henri Bourcelot, *Atlas linguistique et ethnographique de la Champagne et de la Brie*, I–III, Paris, CNRS, 1966–1978.

ALCo = G. Bottiglioni, *Atlante linguistico-etnografico italiano della Corsica*, vol. I–X, Pisa, 1933–1942.

ALD–I = Hans Goebl, Roland Bauer, Edgar Haimerl *et al.* (eds.). *Atlante linguistico del ladino dolomitico e dei dialetti limitrofi*, 1a parte, 7 vol., Salzburg, 1999.

ALD–II = Hans Goebl (coord.) *et al.*, *Atlante linguistico del ladino dolomitico e dei dialetti limitrofi*, 2a parte, vol. I–V, Strasbourg, 2012.

ALDA = Saramandu, Nicolae, Nevaci Manuela, *Atlasul lingvistic al dialectului aromân*, Bucureşti, Editura Academiei Române, 2014.

ALDM = Petar Atanasov, *Atlasul lingvistic al dialectului meglenoromân*, Bucureşti, Editura Academiei Române, vol. I, 2008, vol. II, 2013, vol. III, 2015.

ALEA = Manuel Alvar con colab., *Atlas lingüístico y etnográfico de Andalucía*, vol. I–VI, Universidad de Granada, CSJC, 1961–1973.

ALEC = *Atlas lingüístico-etnográfico de Columbia*, vol. I, de Luis Flórez, José Joaquín Montes, Bogotá, 1981; vol. II, de Siervo Mora Monroy, José Joaquín Montes, 1982; vol. III, de Maria Luisa Rodríguez de Montes, 1982; vol. IV, de Jennie Figueroa Lorza, 1983; vol. V, de Mariano Lozano Ramírez, Jennie Figueron Lorza, 1983; vol. VI, de Siero Mora Monroy, Luis Flórez, José Joaquín Montes, 1983.

ALECan = Gaston Dulong et Gaston Bergeron, *Le parler populaire du Québec et de ses régions voisines. Atlas linguistique de l'Est du Canada (ALEC)*. Vol. 1–10. Québec, Éditeur officiel du Québec, 1980.

ALECen = Pierrette Dubuisson, *Atlas linguistique et ethnographique du Centre*, 3 vol., Paris, 1971–1982.

ALEJAN = Jean-Baptiste Martin et Gaston Tuaillon, *Atlas linguistique et ethnographique du Jura et des Alpes du Nord (Francoprovençal Central)*, vol. I–III, Paris, 1971–1978.

ALEP = Fernand Carton et Maurice Lebègue, *Atlas linguistique et ethnographique Picard*, vol. I–II, 1989–1998.

ALF = J. Gilliéron et E. Edmont, *Atlas linguistique de la France*, fasc. 1–35, Paris, 1902–1910.

ALFC = Colette Dondaine, *Atlas linguistique et ethnographique de la Franche-Comté*, I–III, Paris, CNRS, 1972–1984.

ALFCo = J. Gilliéron et E. Edmont, *Atlas linguistique de la France: Corse*, vol. I–IV, Paris, 1914–1915.

ALFs = J. Gilliéron, *Atlas linguistique de la France. Supplément*, Paris, 1921.

ALG = J. Séguy et collab., *Atlas linguistique et ethnographique de la Gascogne*, vol. I, Toulouse, 1954; vol. II–IV, Paris, 1956–1966.

ALGa = Constantino García, Antón Santamarina, M[a] Rosario Álvarez Blanco, Francisco Fernández Rei, Manuel Gonzáles Gonzáles, *Atlas Lingüístico Galego*, vol. I, 1, 2. *Morfoloxía verbal*, coordinado e redactado par Francisco Fernández Rei, Fundación „Pedro Barrié de la Maza, Conde de Fenosa", A Coruña, 1990.

ALI = Ugo Pellis, Lorenzo Massobrio *et al.*, *Atlante linguistico italiano*, vol. I–VII, Roma, 1995–2008.

ALiA = Wolfgang Dahmen, Johannes Kramer, *Aromunischer Sprachatlas/Atlasul lingvistic aromân*, Band I, Redaktion: Johannes Kramer, Hamburg, 1985; Band II, Redaktion: Rainer Schhlösser, Würzburg, 1994.

ALiM = Beate Wild, *Meglenorumänischer Sprachatlas*, Hamburg, 1998.

ALiR = *Atlas Linguistique Roman*, vol. I: *Présentation; Commentaires*, Roma, 1996.

ALIFO = Marie-Rose Simoni-Aurembou, *Atlas linguistique et ethnographique de l'Ile de France et de l'Orléanais*, I–II, Pris, CNRS, 1973–1978.

ALL = P. Gardette et collab., *Atlas linguistique et ethnographique du Lyonnais*, Lyon, vol. I–III, 1980–1986.

ALIs = Goran Filipi, *Istrorumunjski lingvistički atlas/Altasul lingvistic istroromân/ Atlante linguistico istrorumeno*, Pula, 2002; *Istrorumunjski lingvistički atlas/ Atlasul lingvistic istroromân/ Atlante linguistico istrorumeno. Kazala/ Indice/Indici*, Pula, 2004.

ALLOc= Xavier Ravier et collab., *Atlas linguistique et ethnographique du Languedoc occidental*, I–III, Paris, CNRS, 1978–1986.

ALLOr = Jacques Boisgontier et collab., *Atlas linguistique et ethnographique du Languedoc oriental*, I–III, Paris, CNRS, 1981–1986.

ALLR= Alain Litaize et Jean Richard, *Atlas linguistique et ethnographique de la Lorraine romane*, I–IV, Paris, CNRS, 1979–1988.

ALLy= Pierre Gardette et collab., *Atlas linguistique et ethnographique du Lyonnais*, I–V, Paris, CNRS, 1950–1976.

ALM = *Atlasul lingvistic moldovenesc*, vol. I, partea 1, *Fonetica*, de Rubin Udler; partea a 2-a, *Fonetica*, de Rubin Udler, *Morfologia*, de Vasile Melnic, Chişinău, 1968; vol. II, partea 1, *Lexicul*, de Victor Komarniţki, Chişinău, 1972; partea a 2-a, *Lexicul*, de Vasile Melnic şi Vasile Pavel, Chişinău, 1973.

ALMC = P. Nauton, *Atlas linguistique et ethnographique du Massif Central*, I–III, Paris, 1957–1961.

ALN = Patrice Brasseur, *Atlas linguistique et ethnographique normand*, I–III, Paris, CNRS, 1980–1997.

ALO = Geneviève Massignon, Brigitte Horiot, *Atlas linguistique et ethnographique de l'Ouest (Poitou, Aunis, Saintonge, Angoumois)*, I–III, Paris, CNRS, 1971–1983.

ALP = Jean-Claude Bouvier et Claude Martel, *Atlas linguistique et ethnographique de la Provence*, I–III, Paris, CNRS, 1975–1986.

ALPA = Jean Le Dû et Guylaine Brun-Trigaud, *Atlas linguistique des Petites Antilles*, Paris, Éditions du CRHS, vol. I, 2011; vol. II, 2013.

ALPI = *Atlas lingüístico de la Peninsula Ibérica*, I. *Fonetica*, 1, Madrid, 1962.

ALPI Online = *Atlas Linguistique de la Péninsule Ibérique*, en ligne. Coord. David Heap, University of Western Ontario, London, Canada.

ALPO = Henri Guiter, *Atlas linguistique des Pyrénées Orientales*, Paris, 1966.

ALR I = Sever Pop, *Atlasul lingvistic român*, partea I, vol. I, Cluj, 1938; vol. II, Sibiu-Leipzig, 1942; *Chestionarul ALR I.* Coordonator: I. Mării, Cluj-Napoca, 1989, 198 p.

ALR II = Emil Petrovici, *Atlasul lingvistic român*, partea a II-a, vol. I, Sibiu–Leipzig, 1940; *Supliment: Termeni consideraţi obsceni*, Sibiu–Leipzig, 1942; *Chestionarul ALR II*, 432 p.; *Introducere ALR II*, 428 p., Cluj, 1988 (la ambele, coordonator: I. Mării).

ALR II, s.n. = Emil Petrovici, *Atlasul lingvistic român*, serie nouă; redactor principal Ioan Pătruţ, vol. I–VII, Bucureşti, Editura Academiei Române, 1956–1972.

ALRM I = Sever Pop, *Micul Atlas lingvistic român*, partea I, vol. I, Cluj, 1938; vol. II, Sibiu-Leipzig, 1942; *ALRM I (coul.) = Atlas linguistique roumain en couleurs*, Tome I: *Terminologie du corps humain*, Cartes 1–104. Préface et Introduction par Rodica Doina Pop, Gembloux, f.a.

ALRM II = Emil Petrovici, *Micul Atlas lingvistic român*, partea a II-a, vol. I, Sibiu–Leipzig, 1940.

ALRM II, s.n. = Emil Petrovici, *Micul Atlas lingvistic român*, serie nouă; redactor principal Ioan Pătruţ, vol. I–III, Bucureşti, 1956–1967; vol. IV, Bucureşti, Editura Academiei, 1981.

ALRR – Basar., N. Bucov., Transnistr. = Atlasul lingvistic român pe regiuni. Basarabia, Nordul Bucovinei, Transnistria, de Vasile Pavel *et alii*, I–IV, Chişinău, 1993–2003.

ALRR – Mar. = Atlasul lingvistic român pe regiuni. Maramureş, de Petru Neiescu, Grigore Rusu, Ionel Stan, vol. I–IV, Bucureşti, Editura Academiei Române, 1969–1997.

ALRR – Munt. Dobr. = Atlasul lingvistic român pe regiuni. Muntenia şi Dobrogea, de Teofil Teaha, Mihai Conţiu, Ion Ionică, Paul Lăzărescu, Bogdan Marinescu, Valeriu Rusu, Nicolae Saramandu, Magdalena Vulpe, vol. I–III, Bucureşti, Editura Academiei Române, 1996–2001; vol. IV de Teofil Teaha, Ion Ionică, Bogdan Marinescu, Nicolae Saramandu, Magdalena Vulpe, Bucuresti, Editura Academiei Române, 2004; vol. V, de Teofil Teaha, Bogdan Marinescu, Nicolae Saramandu, Bucuresti, Editura Academiei Române, 2007.

ALRR. Sinteză = Atlasul lingvistic român pe regiuni. Sinteză (ALRR. *Sinteză*). Vol. I. Coord. Nicolae Saramandu. Colectiv redacţional: Dana-Mihaela Zamfir, Marilena Tiugan, Verginica Barbu Mititelu, Carmen Radu, Irina Floarea, Mihaela Morcov, Bucureşti, Editura Academiei Române, 2005. Vol. II. Colectiv redacţional: Verginica Barbu Mititelu, Mihaela-Mariana Morcov, Manuela Nevaci, Carmen-Ioana Radu, Daniela Răuţu, Dana-Mihaela Zamfir, Bucureşti, Editura Academiei Române, 2012.

ALRR – Trans. = Atlasul lingvistic român pe regiuni. Transilvania, de Grigore Rusu, Viorel Bidian, Dumitru Loşonţi, vol. I–IV, Bucureşti, Editura Academiei Române, 1992–2006.

ALS = B. Terracini, T. Franceschi, *Saggio di un Atlante linguistico della Sardegna in base ai rilievi di Ugo Pellis*, vol. I, Torino, 1964.

ALTF = A. Douraffour, P. Gardette, *Atlas linguistique des Terres Froides*, vol. I, Lyon, 1935.

ALV = O. Bloch, *Atlas linguistique des Vosges méridionales*, Paris, 1917.

ALW = J. Haust et collab., *Atlas linguistique de la Wallonie*, Liège, vol. I–VIII, 1953–1994.

ASLEF = Giovan Battista Pellegrini (diretto da...), *Atlante storico-linguistico-etnografico friulano*, I–VI, Padova–Udine, 1972–1986.

Br = Ch. Bruneau, *Enquête linguistique sur les patois d'Ardennes*, vol. I–II, Paris, 1913–1926.

MADA = Petru Neiescu, *Mic Atlas al dialectului aromân din Albania şi din FYROM*, Bucureşti, 1997.

MALGI = Radu Flora, *Micul Atlas lingvistic al graiurilor istroromâne*, Bucureşti, 2003.

Mill = G. Millardet, *Petit Atlas linguistique d'une région des Landes. Contribution à la dialectologie gasconne*, Toulouse, 1910.

NALR (ALRR) – Ban. = Noul Atlas (Atlasul) lingvistic român pe regiuni. Banat, vol. I–V, sub conducerea lui Petru Neiescu, de Eugen Beltechi, Ioan Faiciuc, Nicolae Mocanu, Bucureşti, Editura Academiei Române, 1980–2011.

NALR – Cr. = Ionel Stan şi Dorin Uriţescu, *Noul Atlas lingvistic român. Crişana*, vol. I–II, Bucureşti, Editura Academiei Române, 1996–2003; Dorin Uriţescu (coord.), Ionel Stan, şi Gabriela Violeta Adam, Lăcrămioara Oprea, Veronica Ana Vlasin, *Noul Atlas lingvistic român. Crişana*, vol. III, Bucureşti, Editura Academiei Române, 2011.

NALR – Cr. Date = Ionel Stan şi Dorin Uriţescu, *Noul Atlas lingvistic român. Crişana. Date despre localităţi şi informatori*, Bucureşti, Editura Academiei Române, 1996.

NALR – Mold. Bucov. = Noul Atlas lingvistic român pe regiuni. Moldova şi Bucovina, de Vasile Arvinte, Stelian Dumistrăcel, Ion A. Florea, Ion Nuţă, Adrian Turculeţ, vol. I–II, Bucureşti, 1987–1997; vol. III, idem şi Luminiţa Botoşineanu, Doina Hreapcă, Florin-Teodor Olariu, Iaşi, Editura „Alexandru Ioan Cuza", 2007.

NALR – Olt. = Noul Atlas lingvistic român pe regiuni. Oltenia, vol. I–III, sub conducerea lui B. Cazacu, de I. Ionică, V. Rusu, I. Teaha, Bucureşti, 1967–1974; vol. IV, V, de dr. Teofil Teaha, dr. Ion Ionică, dr. Valeriu Rusu, Bucureşti, Editura Academiei Române, 1980, 1984.

Roll = E. Rolland, *Faune populaire de la France*, Paris, 1877–1911; *Flore populaire de la France*, Paris, 1896–1914.

WLAD = Gustav Weigand, *Linguistischer Atlas des dacorumänischen Sprachgebietes*, Leipzig, 1909.

INDICE ALFABETIC AL CUVINTELOR-TITLU
CU CORESPONDENŢELE DINTRE NALR – CRIŞANA ŞI ATLASELE LINGVISTICE ROMÂNEŞTI ŞI ROMANICE

Titlul	Nr. hărţii	Pag.	Corespondenţele cu atlasele lingvistice româneşti şi romanice
Aburi „vapeur, buée”	723	90	NALR – Olt. MN pl. 37; ALRR – Mar. 533; ALRR – Munt. Dobr. MN; ALRR – Trans. MN pl. 130; NALR – Mold. Bucov. MN pl. 301; ALDM 1248
Aceea „celle-là”	874	241	Cf. ALR II s.n. 1720; ALRM II s.n. 1414; ALRR – Munt. Dobr. MN pl. 31–32; NALR – Olt. MN în ALRR – Munt. Dobr. MN pl. 45; ALDM 1707; ALD–I 647
Aceia „ceux-là”	873	240	Cf. ALR II s.n. 1716, 1719; ALRM II 1411; ALRR – Munt. Dobr. MN pl. 31; NALR – Olt. MN în ALRR – Munt. Dobr. MN pl. 44; ALDM 1706; ALD–II 244
Acela „celui-là”	872	239	Cf. ALR II s.n. 1715; ALRM II s.n. 1410; ALRR – Munt. Dobr. MN pl. 31; NALR – Olt. MN în ALRR – Munt. Dobr. MN pl. 44; ALDM 1705; ALECen 1204; ALEJAN 1585; ALD–I 647
Acelea „celles-là”	875	242	ALRR – Munt. Dobr. MN pl. 32; NALR – Olt. MN în ALRR – Munt. Dobr. MN pl. 45; ALDM 1708
Acesta „celui-ci”	876	243	Cf. ALR II s.n. 940, 1675, 1696; ALRM II s.n. 1321; ALRR – Mar. MN pl. LXII; ALRR – Munt. Dobr. MN pl. 32; NALR – Olt. MN în ALRR – Munt. Dobr. MN pl. 45; ALM 465; ALDM 1709; ALB 1734; ALEJAN 1581
Alb „blanc”	746	113	ALR II s. n. 1213; ALRM II s. n. 1031; NALR – Olt. MN pl. 39; ALRR – Mar. 644; ALRR – Munt. Dobr. 498; ALRR – Trans. MN pl. 139; NALR – Mold. Bucov. MN pl. 317; MALGI 238; ALDM 1280; ALF 135; AIS 1575; ALPI 25; ALA 229; ALC 273; ALCo 654; ALB 867; ALEJAN 1551
Albastru „bleu”	748	115	ALR II s. n. 1217; NALR – Olt. MN pl. 39, cf. XX/1; ALRR – Mar. MN pl. XLVIII; ALRR – Munt. Dobr. MN 498; ALRR – Trans. MN pl. 140; NALR – Mold. Bucov. MN pl.320; MALGI 241; ALDM 1285; ALF 138; AIS 1578*; ALG 1091; ALMC 1; ALPO 85; ALA 233; ALC 277; ALCo 194; ALAL 1; ALEJAN 1555; ALD–II 971, 972; ALPA c. 281, 282, l. 285
Aluăţel „levain”	709	76	NALR – Olt. MN pl. 35; ALRR – Mar. MN pl. XLV; ALRR – Munt. Dobr. 460; ALRR – Trans. MN pl. 123; NALR – Mold. Bucov.443; ALF 762; AIS 235; ALC 836; cf. ALEJAN 860
Alun „noisetier”	656	23	NALR – Olt. MN pl. 91; ALRR – Mar. MN pl. XLI; ALRR – Munt. Dobr. MN 420; ALRR – Trans. MN pl. 100; ALRR – Bas. Bucov. Transn. 510; NALR – Mold. Bucov. MN pl. 257; ALDM 1133; ALF 918; AIS 1302; ALL 480; ALL 480; ALG 113; ALMC 217; ALA 150; ALAL 333; ALB 653; ALBRAM 290; ALECen 93; ALFC 473; ALIFO 259; ALEJAN 480; ALLOc 146; ALLOr 208; ALLR 124; ALN 369; ALP 539; ASLEF 52/30
Amestec (ind. prez. 1) „je mélange”	855	222	NALR – Olt. 987; ALRR – Mar. MN pl. C; ALDM 1589; cf. AIS 744, 1625; ALA 195; ALC 237
Amiază „déjeuner”	716	83	NALR – Olt. 274; ALRR – Mar. MN pl. XLVI; ALRR – Ban. 485, CDLVII; ALRR – Munt. Dobr. 468; ALRR – Trans. MN pl. 127; NALR – Mold. Bucov. 452; MALGI 189; ALF 385; AIS 1029; ALL 922, 924; ALG 722; ALMC 1448; ALECen 690; ALFC 131; ALEA 770; cf. ALB 199; ALEJAN 1196, cf. 83; ALLR 838; ALAran 614; ALN 583, 592
An „année”	762	129	Cf. ALR II s.n. 780, 1755; cf. ALR II s.n. 594–596; NALR – Olt. MN pl. 41; ALRR – Mar. 650; ALRR – Munt. Dobr. MN 505; ALM 307; ALDM 1308; ALF 9, 44, 99, cf. 39, 212; AIS 50, 309, 1247, cf. 827; cf. ALG 99–100; cf. ALPO 30; cf. ALAL 133; ALB 107; ALECen 1131; ALFC 84; ALEJAN 101–102; ALN 580*; cf. ALP 105; ALMC 1415; ALChB 91; ALW 2, 105; ALC 119; ALCo 19, 60, 68, 71–72; cf. ALA 107; ALD–I 36; cf. ALD–II 1040
Anicăi „à Anica”	879	246	ALRR – Munt. Dobr. MN pl. 34; NALR – Olt. MN în ALRR – Munt. Dobr. MN pl. 46; ALM 431; 1716
Aprilie „avril”	763	130	Cf. ALRM II s.n. 600; NALR – Olt. MN pl. 42; ALRR – Mar. MN pl. L; ALRR – Munt. Dobr. 508; MALGI 222; ALDM 1312; ALF 104; AIS 319; ALL 871; ALG 1048; ALMC 1423; ALPO 67; ALChB 106; ALW 111; ALA 11; ALAL 123; ALB 117; ALECen 1158; ALFC 91; ALEJAN – L6; ALLR 808; ALN 596*; ALP 110; ASLEF 32; ALPA 189
Apropii (ind. prez. 1) „j’approche”	857	224	Cf. ALR II s.n. 1906; cf. ALRM II s.n. 1486; NALR – Olt. 992; ALRR – Mar. 1079; ALDM 1607
(Soarele) apune (ind. prez. 3) „(le soleil) se couche”	777	144	NALR – Olt. 311; ALRR – Mar. MN pl. LIII; ALRR – Munt. Dobr. 519; ALDM 1353; AIS 360*; ALW III 9; ALAL 7; ALB 93; ALFC 77; ALEJAN 4; ALLOc 8; ALLOr 9; ALP 6; ASLEF 10/8, cf. 24; ALD–II 673
Argăseşte (ind. prez. 3) „il tanne”	832	199	ALR II s.n. 531; ALRM II s.n. 349; NALR – Olt. MN pl. 99; ALRR – Mar. 760; ALRR – Munt. Dobr. MN pl. 5; ALDM 1501

Astăzi „aujourd'hui"	758	125	NALR Olt. MN pl. 41; ALRR – Mar. MN pl. XLIX; ALRR – Munt. Dobr. MN 504; MALGI 184; ALDM 1302; ALF 72; AIS 346; ALL 1310; ALG 1029; ALMC 1441; ALPO 51; ALW 147; ALA 157; ALC 187; ALCo 486; ALAL 138; ALB 1740; ALBRAM 565; ALECen 1070; ALEJAN 86; ALP 88; ASLEF 562
August „août"	764	131	Cf. ALRM II s.n. 604; NALR – Olt. MN pl. 42; ALRR – Mar. MN pl. L; ALRR – Munt. Dobr. MN 510; MALGI 226; ALDM 1316; ALF 46; AIS 323; ALL 873; ALG 1052; ALMC 1425; cf. ALPO 33; ALChB 114–115; ALW 115; ALA 22; ALC 25; ALAL 126; ALB 121; ALFC 92; ALEJAN 100; ALLR 812; ALN 597*; ALP 114; ASLEF 32; ALPA 192
Aur „or"	852	219	NALR – Olt. MN pl. 54; ALRR – Mar. MN pl. LXI; ALRR – Munt. Dobr. MN pl. 24; ALDM 1584
Avocat „avocat"	818	185	ALR II s.n. 989; ALRM II s.n. 801; NALR – Olt. MN pl. 53; ALRR –Mar. 740; ALRR – Munt. Dobr. MN pl. 21; MALGI 127; ALDM 1474; ASLEF 758
Basma „fichu, fanchon"	744	111	NALR – Olt. 302; ALRR – Mar. 640; ALRR – Ban. 507, CDLXXIX; ALRR – Munt. Dobr. 493; ALRR – Trans. 548; NALR – Mold. Bucov. 480; ALRR – Bas. Bucov. Transn. 445–448, cf. 440–444, 449; ALDM 1276; ALF 878; AIS 1571*; ALG 654, 1468; ALMC 1374; ALS 48; ALECen 820; cf. ALEJAN 1286; cf. ALLR 795
Bicicletă „bicyclette"	817	184	ALR II s.n. 866; ALRM II s.n. 684; NALR – Olt. MN pl. 52; ALRR – Mar. 733; ALRR – Munt. Dobr. MN 572; ALPA 247
Bine (adv.) „bien"	881	248	ALRM II s.n. 323; NALR – Olt. MN pl. 55; ALRR – Mar. MN pl. LXII; ALRR – Munt. Dobr. MN pl. 35; ALM 246; ALDM 1720; ALF 131, 148, 369; AIS 920, 1537; ALG 945–946; ALMC 1202; ALW I 3; ALEJAN 1680
Boboc (de floare) „bouton (de fleur)"	662	29	ALR II s. n. 660; ALRM II s. n. 478; NALR – Olt. 538; ALRR – Mar. 567; ALRR – Munt. Dobr. MN 425; ALRR – Trans. 513; ALDM 1143; ALF 1472, 1770; AIS 1358; ALC 296; ALCo 218
Borul (pălăriei) „bord (d'un chapeau)"	726	93	NALR – Olt. 282; ALRR – Mar. 617; ALRR – Ban. 493, CDLXV; ALRR – Munt. Dobr. 475; ALRR – Trans. 540; NALR – Mold. Bucov. 461; cf. ALMC 1394
Brad „sapin"	654	21	NALR – Olt. MN pl. 90; ALRR – Mar. MN pl. XL; ALRR – Munt. Dobr. MN 415; ALRR – Trans. MN pl. 97; NALR – Mold. Bucov. MN pl. 248; ALDM 1122; ALF 1190; AIS 577, cf. 569; ALG 147a, cf. 154; ALMC 260; ALAL 273; ALFC 359; ALEJAN 489; ALN 454; ALP 571
Brutar „boulanger"	839	206	ALR II s.n. 504; ALRM II s.n. 332; NALR – Olt. MN pl. 101; ALRR – Mar. MN pl. LIX; ALRR – Munt. Dobr. MN pl. 10; ALM 329; ALDM 1530; ALF 157; AIS 234; ALMC 1756; ALA 805; ALC 848; ALFC 334
Bucătărie[2] „cuisine d'été"	720	87	Cf. ALR II s.n. 1091; ALRM II s.n. 899; NALR – Olt. MN pl. 36; ALRR – Mar. MN pl. XLIV; ALRR – Munt. Dobr. 471; ALRR – Trans. 536; NALR – Mold. Bucov. 455; cf. ALDM 1241; cf. ALF 366; cf. AIS 942; ALL 703; cf. ALC 515; cf. ALCo 619; ALLR 372
Bulgări (de zăpadă) „boules (de neige)"	793	160	NALR – Olt. 316; ALRR – Mar. 667; ALRR – Munt. Dobr. 528; ALDM 1372; ALL 812, cf. 393; ALMC 60; ALEJAN 65; ALChB 79; ALA 171; ALAL 81; ALB 78; cf. ALFC 67; ALLOr 60*; cf. ALLR 49; ALP 68
Butonieră (la cămaşă) „boutonnière (de la chemise)"	731	98	NALR – Olt. 287; ALRR – Mar. 625; ALRR – Ban. 497, CDLXIX; ALRR – Munt. Dobr. 478; ALRR – Trans. 544; NALR – Mold. Bucov. 466; AIS 1546*; cf. ALMC 1388; ALAL 866; ALEJAN 1256
Cale „voie, sentier, chemin"	801	168	Cf. ALR II s.n. 1589; ALRR – Munt. Dobr. 536; cf. ALR II s.n. 1589; NALR – Olt. 324; ALRR – Mar. 674; ALDM 1380; cf. ALChB 213.
Calendar „calendrier"	766	133	ALR II s.n. 778; ALRM II s.n. 593; NALR – Olt. 309; ALRR – Mar. 659; ALRR – Munt. Dobr. 515; ALDM 1321; ALA 325; ALAL 131; ASLEF 24
Cantonier „cantonnier"	799	166	ALR II s.n. 872; ARLM II s.n. 690; NALR – Olt. MN pl. 46; ALRR – Mar. MN pl. LIV; ALRR – Munt. Dobr. 533; ALAL 210
Carieră (de piatră) „carrière (de pierre)"	800	167	NALR – Olt. MN pl. 46; ALRR – Mar 675; ALRR – Munt. Dobr. 534; cf. ALF 665; cf. ALG 220; cf. ALMC 91; ALC 1064; ALAL 189; ALFC 170
Carte „livre"	811	178	NALR – Olt. MN pl. 48; ALRR – Mar. MN pl. LVI; ALRR – Munt. Dobr. MN 556; MALGI 145; AIS 763; ALG 1608; ALEJAN – L102; ASLEF 431
Căciulă „bonnet de fourrure"	728	95	NALR – Olt. MN pl. 37; ALRR – Mar. MN pl. 37; ALRR – Mar. MN pl. XLVII; ALRR – Ban. 492, CDLXIV; ALRR – Munt. Dobr. MN 483; ALRR – Trans. 542; ALRR – Bas. Bucov. Transn. 434, cf. 435; ALM 369; ALDM 1251; ALAL 852
Cămaşă „chemise"	729	96	WLAD 15, 23, 31, 39, 47, 51; cf. ALR II s. n. 1219; NALR – Olt. MN pl. 37; ALRR – Mar. 619; ALRR – Ban. 495, CDLXVII; ALRR – Munt. Dobr. MN 477; ALRR – Trans. MN pl. 131; NALR – Mold. Bucov. MNpl. 303; ALRR – Bas. Bucov. Transn. 415, cf. 411; ALM 365; MALGI 21; ALDM 1251; ALF 264; cf. AIS 1006; ALG 898; ALL 1119; ALMC 1370; ALC 379; ALA 334; ALAL 863; ALB 1529; ALEJAN 1247; ALLR 182; ALRé 203; ALAran 374; ALV 175; Br 298
Cărare „sentier"	798	165	Cf. ALR II s.n. 408; ALR II s.n. NALR Olt. MN pl. 46; ALRR – Mar. 671; ALRR – Munt. Dobr. MN 531; MALGI 169; ALDM 1377; ALF 1218; AIS 845; ALG 777; ALL 839; ALMC 115; cf. ALChB 217; ALAL 196; ALB 242; ALBRAM 426, 428; ALECen 27; cf. ALFC 156, 158; ALIFO 376; ALEJAN 1549; ALLOc 100; ALLOr 124; ALLR 68; ALN 491; ASLEF 691/511

Cântăresc (ind. prez. 1) „ je pèse”	846	213	NALR – Olt. MN 987; cf. ALRR – Mar. 776; ALDM 1568
Cârpesc (ind. prez. 1–2) „je raccommode, je rapièce”	837	204	NALR – Olt. 979; ALRR – Mar. MN pl. CXX; ALDM 1524; AIS 1556; ALG 1264, 1463; ALMC 1213, 1214; ALA 98; ALC 122; ALD–II 946, 949
Cârtiţă „taupe”	673	40	NALR – Olt. MN pl. 93; ALRR – Mar. 580; ALRR – Ban. 441, CDXIV; ALRR – Munt. Dobr. 432; ALRR – Trans. 515; ALM 290; ALDM 1162; ALF 1286; AIS 447; ALL 551; ALG 5; ALMC 363; ALPO 510; ALC 1210; ALA 1162; ALEA 430; ALAL 505; ALAls 233; ALB 881; ALFC 744; ALLOc 340; ALLOr 434; ALN 630; cf. ALO 393; ALP 939; ALAran 1194; Br 1544; Roll [1]8
Ceaţă „brouillard”	790	157	ALR II s.n. 795; ALRM II s.n. 615; NALR – Ol.t MN pl. 45; ALRR – Mar. 665; ALRR – Munt. Dobr. 525; ALDM 1368; ALF 178; AIS 365; ALL 819; ALG 1014; ALMC 42; ALPO 101, cf. 104; ALW III 43; ALC 284; ALCo 245; ALAL 39; ALB 67, cf. 66; ALBRAM 528, 530; ALECen 15; ALFC 53; ALIFO 435; ALEJAN 16; ALLOc 36; ALLOr 47; ALLR 37; ALN 552; ALP 18; ASLEF 19/14
Cer „ciel”	776	143	WLAD 14; ALR II 185; NALR – Olt. MN pl. 44; ALRR – Mar. MN pl. LII; ALRR – Munt. Dobr. MN 519; ALDM 1351; ALG 1008; ALPO 142; ALW III 1; ALA 411; cf. ALAL 1; cf. ALFC 7; ALIFO 426*; ALLOc 2; ALLOr 1; ALP 2; ASLEF 1, 480; ALPA L. 40
Cerb „cerf”	670	37	NALR – Olt. MN pl. 93; ALRR – Mar. 577; ALRR – Munt. Dobr. MN 431; ALRR – Trans. MN pl. 106; NALR – Mold. Bucov. MN pl. 267; ALDM 1159; AIS 519*; cf. ALC 910; ASLEF 270
Cerboaică „biche”	671	38	NALR – Olt. MN pl. 93; ALRR – Mar. 578; ALRR – Munt. Dobr. MN 431; ALRR – Trans. MN pl. 106; NALR – Mold. Bucov. 404; ALDM 1160; cf. ALC 910
Chiciură „givre”	796	163	NALR – Olt. 319; ALRR – Mar 668; ALRR – Munt. Dobr. MN 530; ALF 1577, cf. 1578; AIS 376; ALL 814; ALMC 61; ALEJAN 55; ALChB 88; ALW I 78; ALA 837; ALCo 735; ALAL 75; ALB 79; ALFC 67; ALIFO 445; ALN 567; ASLEF 23/16, 27
Cinez (ind. prez. 1) „je dîne”	718	85	ALR II s. n. 1086; NALR – Olt. 278, cf. XXXIX/2; ALRR – Mar. MN pl. XCIX; ALRR – Ban. 716; ALRR – Munt. Dobr. 470; ALRR – Trans. MN pl. 128; NALR – Mold. Bucov. MN pl. 298; ALDM 1239; ALF 1254; AIS 1031; ALG 722; ALL 924; ALMC 1449; ALChB 195; ALC 1196; ALA 1147; ALEJAN 1198; ASLEF 548
Să cineze (conj. prez. 3) „qu'il dîne”	719	86	NALR – Olt. MN 971; ALRR – Mar. MN pl. XCIX; ALRR – Trans. MN pl. 129; NALR – Mold. Bucov. MN pl. 299; ALDM 1240
Cioară „corneille”	688	55	NALR – Olt. MN pl. 94; ALRR – Mar. 599; ALRR – Munt. Dobr. MN 439; ALRR – Trans. MN pl. 111; NALR – Mold. Bucov. MN pl. 278; ALM 355; ALDM 1181; ALF 324, s.; AIS 502; ALG 21; ALMC 326; cf. ALC 869; ALCo 389; ALAL 437; cf. ALB 899; ALFC 755; cf. ALIFO 451; cf. ALEJAN 984; cf. ALLOc 296, 297; cf. ALLOr 378, 379; ALN 680; ASLEF 235/202
Ciocănitoare „pic, pivert”	690	57	ALR II s. n. 705; ALRM II s. n. 518; NALR – Olt. 559, XXXV/3; ALRR – Mar. MN pl. XLIII; ALRR – Ban. 455, CDXXVIII; ALRR – Munt. Dobr. 443; ALRR – Trans. MN pl. 113; NALR – Mold. Bucov. 417; ALRR – Bas. Bucov. Transn. 343; ALDM 1185; cf. ALF 1669; AIS 506; ALL 509; ALMC 320; ALEA 412, cf. 425; ALB 901; ALFC 762; ALIFO 458; ALLOc 287; ALLOr 369; ALLR 178; cf. ALN 672; ALP 973; ASLEF 241/207, 242/208
Citesc (ind. prez. 1) „ je lis”	813	180	NALR – Olt. MN 972; ALRR – Mar. 698; ALDM 1421; AIS 768; ALPO 324
Coajă „écorce d'arbre”	649	16	ALR II s. n. 607; ALRM II s. n. 414; NALR – Olt. MN pl. 89; ALRR – Mar. MN pl. XL; ALRR – Munt. Dobr. MN 414; ALRR – Trans. MN pl. 96; NALR – Mold. Bucov. MN pl. 246; ALM 373; ALDM 1116; ALF 442; AIS 564; ALG 144; ALL 436; ALMC 1030; ALC 735, cf. 1069; ALEA 338; ALAL 269; ALB 534; ALFC 418; ALIFO 344; ALEJAN 509; ALLOc 175; ALLOr 241; ALLR 133, 622; ALN 435; ALP 552; ASLEF 760
Codru „grande forêt”	642	9	Cf. ALR II s. n. 1388; cf. ALRM II 1151; NALR – Olt. 512; ALRR – Mar. 538; ALRR – Mar. Dobr. 403; ALRR – Trans. MN pl. 92; NALR – Mold. Bucov. 374; ALDM 1006
Copaci „arbres”	645	12	Cf. ALR II s. n. 1349, 1351; cf. ALRM II s. n. 1132, 1133; NALR – Olt. 522; ALRR – Mar. 549; ALRR – Munt. Dobr. 412; ALRR – Trans. MN pl. 94; MALGI 95; ALDM 1110; ALF 51, 52; AIS 533, 1251; ALG 88; cf. ALL 428; ALMC 231; ALPO 40; ALC 141; ALA 117; ALCo 85, 309; ALPI 17; ALAL 251; ALECen 112; ALFC 373; ALIFO 321; ALEJAN 487; ALLOc 162; ALLOr 227; ALLR 130; cf. ALP 541
Coropişniţă „courtilière”	696	63	NALR – Olt. 566; ALRR – Mar. 608; ALRR – Ban. 463, CDXXXVI; ALRR – Munt. Dobr. 448; ALRR – Trans. 522; ALDM 1195; ALF s. I; AIS 457; ALG 53; cf. ALMC 342; ALECen 601; ALFC 788; ALIFO 468*; ALEJAN 1018; ALAL 473; ALB 970; ALS 6; ALLOr 415; ALO 448; Roll [2]295, [13]111
Coţofană „pie”	691	58	ALR II s. n. 692; ALRM II 505; NALR – Olt. 560; ALRR – Mar. MN pl. XLIII; ALRR – Ban. 456, CDXXIX; ALRR – Munt. Dobr. MN 443; ALRR – Trans. MN pl. 113; ALF 1010; AIS 504; ALG 23; ALL 517; ALMC 325; ALPO 421, ALC 877; ALA 832; ALEA 417; ALAL 436; ALAls 173; ALB 911; ALECen 546; ALB 911; ALFC 755; ALIFO 456; ALEJAN 980, 983; ALLOc 298; ALLOr 376; ALLR 178; cf. ALN 685; ALO 411; ALP 971; ALAran 866; ALAls 173
Covată „pétrin”	706	73	NALR – Olt. 263, XLVIII/2; ALRR – Mar. MN pl. XLV; ALRR – Ban. 477, CDXLIX; ALRR – Munt. Dobr. 458; ALRR – Trans. 530; NALR – Mold. Bucov. 440; ALM 656, 657; ALDM 1217; ALF 1006; AIS 238; ALG 740; ALL 407; ALMC 1110; ALC 1060; ALA 1011; ALFC 318; ALEA 251; ALB 495; ALChB 445; ALEJAN 862; ALAran 1042; ALLR 664; ASLEF 534/385

(Pământul) crapă (ind. prez. 3) „(la terre) se craquelle”	859	226	NALR – Olt. MN pl. 55; ALRR – Mar. MN pl. LXI; ALRR – Munt. Dobr. MN pl. 25; ALDM 1613; AIS 1691, cf. 1345*, 1587*; ALG 1564; ALPO 195; ALA 615–618; ALC 660–661; ALAL 17; ASLEF 481
Se crapă de ziuă (ind. prez. 3) „le jour point”	761	128	ALR II s.n. 762; NALR – Olt. 308; ALRR – Mar. 648; ALRR – Munt. Dobr. 504; ALDM 1307; ALF 1758; ALL 915; ALG 830; ALMC 1431; cf. ALChB 180; ALW 130; cf. ALC 615; ALAL 100–101; cf. ALB 187; cf. ALECen 5–6; cf. ALFC 120; cf. ALEJAN 78; cf. ASLEF 7, 24
Creangă „branche”	648	15	NALR – Olt. 524; ALRR – Mar. 552; ALRR – Munt. Dobr. MN 413; ALRR – Trans. 505; cf. ALRR – Bas. Bucov. Transn. 517; NALR – Mold. Bucov. 387; MALGI 99; ALDM 1115; ALF 170; AIS 543*, 559, 1616; cf. ALL 435; ALMC 236–239; ALEA 339; ALC 313; ALA 279, 379, 1080; ALCo 228; ALAL 254; ALB 535; ALBRAM 373, 377; ALECen 122; ALFC 375; ALEJAN 519; ALLOc 168; ALLOr 234; ALLR 135; ALN 434; ALP 548, 549; ASLEF 762, 802
Croitor „tailleur, couturier”	833	200	ALR II s.n. 521; ALRM II s.n. 327; NALR – Olt. MN pl. 100; ALRR – Mar. 763; ALRR – Munt. Dobr. MN pl. 6; MALGI 117; ALDM 1504; ALF 1276; AIS 259; ALFC 1003
Cucuvea „chouette”	693	60	ALR II s. n. 711; ALRM II s. n. 527; NALR – Olt. 564; ALRR – Mar. 606; ALRR – Ban. 462, CDXXXV; ALRR – Munt. Dobr. MN 446; ALRR – Trans. MN pl. 115; NALR – Mold. Bucov. 423; ALRR – Bas. Bucov. Transn. 350; ALDM 1189; ALF 1502; AIS 507; ALG 22; ALL 501, 505; ALMC 330; ALPO 141; ALC 1029; ALA 981; ALCo 348; ALAL 444; ALAls 176; ALB 893; ALECen 543; cf. ALFC 769; ALIFO 456; ALEJAN 896; ALLOc 300; ALLOr 382; ALLR 181; ALN 671; ALO 414; ALP 993; ALAran 1011; ASLEF 244/210; ALV 190; Br 322; Mill 94; Roll ^{2}38, ^{9}70
Aş fi cumpărat (cond. perf. 1) „j’aurais acheté”	842	209	NALR – Olt. MN 980; ALRR – Mar. MN pl. C; ALDM 1542; AIS 1044
Cuptor „four”	711	78	Cf. ALR II s. n. 1057, 1058; cf. ALRM II s. n. 865; NALR – Olt. 265; ALRR – Mar. MN pl. XLV; ALRR – Munt. Dobr. MN 461; ALRR – Trans. MN pl. 124; NALR – Mold. Bucov. MN PL. 291; ALM 286; ALDM 1222; ALF 602; AIS 239; ALL 410*; ALMC 1105; ALC 847; ALA 803; ALCo 706; cf. ALEA 273; ALB 500; ALFC 323, 937; ALEJAN 867; cf. ALLR 425, 666; ASLEF 509
Curcubeu „arc-en-ciel”	786	153	NALR – Olt. MN pl. 45; ALRR – Mar. 663; ALRR – Munt. Dobr. MN 524; ALRR – Basar., N. Bucov., Transnistr. 363; ALM 44; ALDM 1364; ALF 54; AIS 371; ALL 794; ALG 822; ALMC 35; ALPO 41; ALChB 53; ALW III 66, h. 17; ALA 119; ALC 144; ALCo 87; ALAL 55; ALB 52; ALBRAM 522; ALECen 25; ALFC 52; ALIFO 430*; ALEJAN 31; ALLOc 31; ALLOr 43; ALLR 36; ALP – L 11, 28; ASLEF 9/7; ALD–II 690
Curea „ceinture en cuir”	734	101	ALR II s. n. 1172; ALRM II s. n. 995; NALR – Olt. 289; ALRR – Mar. MN pl. XLVII; ALRR – Ban. 499, CDLXXI; ALRR – Munt. Dobr. MN 479; ALRR – Trans. MN pl. 133; NALR – Mold. Bucov. MN pl. 307; ALRR – Bas. Bucov. Transn. MN pl. 33; ALM 225; ALDM 1258; ALF 337; AIS 267, 1564; ALG 1263, cf. 1471; ALMC 1380; ALPO 165; ALC 541; ALA 495, cf. 805; ALCo 278, 406; ALAL 872; ALEJAN 1254
Datorie „dette”	845	212	NALR – Olt. MN pl. 53; ALRR – Mar. MN pl. LX; ALRR – Munt. Dobr. MN 579; ALDM 1566; ALF 1534; AIS 283; ALCo 480; ALEJAN 1532; ALPI 67
(Lapte) de (oaie) „(lait) de (brebis)”	885	252	ALRR – Munt. Dobr. MN pl. 37; NALR – Olt. MN în ALRR – Munt. Dobr. MN pl. 47; ALRR – Mar. MN pl. LXII; ALDM 1725
Degetar „dé à coudre”	835	202	NALR – Olt. 583; ALRR – Mar. 767; ALRR – Munt. Dobr. MN pl. 8; ALDM 1521; AIS 1544; ALL 657; ALG 892; ALB 1583; ALECen 795; ALFC 1061; ALEJAN 1290
(Iau căciula) din (cap) „(j’enlève le chapeau) ‘de en’ (la tête)”	886	253	ALRR – Munt. Dobr. MN pl. 38; NALR – Olt. MN în ALRR – Munt. Dobr. MN pl. 48; ALRR – Mar. MN pl. LXII
Doage „douves”	826	193	ALRR – Munt. Dobr. MN pl. 3; ALRR – Mar. MN pl. LIX; ALDM 1485; ALF 422; AIS 1327; ALL 216*; ALG 502; ALMC 1064; ALA 612; ALEA 214; ALC 656; ALCo 510
Dogar „tonnelier”	827	194	NALR – Olt. 578; ALRR – Mar. 749; ALRR – Munt. Dobr. MN 575; MALGI 115; ALF 1314; AIS 201; ALFC – L IV
(Aluatul) dospeşte (ind. prez. 3) „(la pâte) lève”	707	74	ALR II s. n. 1055; ALRM II s. n. 863; NALR – Olt. MN pl. 35; ALRR – Mar. MN pl. XLV; ALRR – Munt. Dobr. 459; ALRR – Trans. MN pl. 123; ALDM 1219; ALEJAN 861
Drojdie „lie”	708	75	NALR – Olt. 264; ALRR – Mar. 522; ALRR – Munt. Dobr. MN 460; ALRR – Trans. MN pl. 123; NALR – Mold. Bucov. 442; ALDM 1220; cf. ALF 726; cf. AIS 235; ALG 741; ALL 406*; ALMC 1109; ALA 891; cf. ALEA 252; ALB 492; ALFC 318; cf. ALEJAN 860
Duminică „dimanche”	755	122	NALR – Olt. MN pl. 41; ALRR – Mar. MN pl. XLIX; ALRR – Munt. Dobr. MN 501; MALGI 237; ALDM 1299; ALF 405; AIS 335, 776; ALL 880, 882; ALG 838; ALMC 1430; ALChB 128; ALW 129; ALA 609; ALC 653; ALAL 113; ALB 131; ALFC 100; ALEJAN 95; ALLR 825; ALN 595; ALP 97; ASLEF 31; ALD–I 246; ALD–II 340; cf. ALPI Online, cuaderno I, p. 16
Fă! „hé, toi!”	883	250	ALR II 199; ALRM II 284; ALRR – Munt. Dobr. MN pl. 36; NALR – Olt. MN în ALRR – Munt. Dobr. MN pl. 47; ALDM 1724
Făină (de grâu) „farine de froment”	700	67	WLAD 3, 11, 19, 27, 35, 43, 53; cf. ALR II s. n. 1326; NALR – Olt. MN pl. 34; ALRR – Mar. 517; ALRR – Ban. 471, CDXLIII; ALRR – Munt. Dobr. MN 455; ALRR – Trans. MN pl. 120; NALR – Mold. Bucov. MN pl. 286; MALGI 92; ALDM 1205; ALF 539; AIS 255; ALG 974; ALL 406*; ALMC 1109; ALC 801; ALA 758; ALCo 640; ALTF 144; ALB 487; ALChB 440; cf. ALECen 1169; ALFC 316; ALAran 792; ALEJAN 375; cf. ALLR 997; ALN 179; ASLEF 550; Br 674; Mill 188

Ferăstrău „scie”	823	190	ALR II s.n. 553; ALRM II s.n. 369; NALR – Olt. 574; ALRR – Mar. 746; ALRR – Munt. Dobr. 573; ALM 117; MALGI 120; ALDM 1480; ALF 1205; AIS 552; ALL 238; ALG 133–134; ALMC 1031–1032; ALPO 482; ALA 1130, 1135; ALC 1184; ALAL 303; ALB 579; ALFC 416; ALEJAN 501, 553, 567; ALLOc 360*; ALLR 617; ALN 483; ALD–II 776
Fier „fer”	828	195	WLAD 15, 16; cf. ALR II s.n. 1833; NALR – Olt. MN pl. 98; ALRR – Mar. 751; ALM 267; MALGI 61; ALDM 1488; ALF 552; AIS 403; ALG 488; cf. ALL 1170; ALMC 1747; ALPI Online, cuaderno I, p. 7; ALW I 40; ALA 771; ALC 814; ALEJAN 146; ALLR 1014
Fierar „forgeron”	829	196	NALR – Olt. MN pl. 98; ALRR – Mar. 752; ALRR – Munt. Dobr. 576; MALGI 114; ALDM 1489; ALF 596, 598; AIS 213; ALL 1166; ALG 487; ALMC 1743; ALPI Online, cuaderno I, p. 7; ALPO 256; ALA 448; ALEJAN 1537; ALLR 1010
(Apă) fierbinte „(eau) brûlante”	722	89	NALR – Olt. MN pl. 36; ALRR – Mar. 534; ALRR – Munt. Dobr. 473; ALRR – Trans. MN pl. 130; NALR – Mold. Bucov. 459; ALDM 1247; ALLR 692; ALN 561*; ASLEF 12, 547; ALD–II 983
Fluture „papillon”	697	64	Cf. ALRM II s. n. 570; NALR – Olt. MN pl. 96, cf. XX/3; ALRR – Mar. MN pl. XLIV; ALRR – Munt. Dobr. MN 449; ALRR – Trans. MN pl. 118; NALR – Mold. Bucov. MN pl. 282–283; ALM 449; ALDM 1198; ALF 968; AIS 480; ALL 530; ALMC 345; ALAL 477; ALC 1056; ALA 1007; ALEA 396; ALB 971; ALFC 796; ALEJAN 1015; ALLOc 321; ALLOr 407; ALLR 193; ASLEF 161/131
Aş fi fost (cond. perf. 1) „j’aurais été”	869	236	NALR – Olt. MN 1028; ALRR – Mar. MN pl. CXXIII; ALDM 1693
Fotografie „photographie”	819		NALR – Olt. MN pl. 53; ALRR – Mar. 741; ALRR – Munt. Dobr. MN pl. 22; ALM 612; MALGI 56; ALDM 1475
Frasin „frêne”	657	24	NALR – Olt. MN pl. 91; ALRR – Mar. MN pl. XLII; ALRR – Ban. 431, CDIV; ALRR – Munt. Dobr. 442; ALRR – Trans. MN pl. 101; NALR – Mold. Bucov. MN pl. 159–260; ALM 143; ALDM 1136; ALF 611; AIS 588; ALG 157; ALL 429; ALPO 257; ALAL 283; ALB 541; ALBRAM 340; ALCHB 559; ALFC 380; ALIFO 313; ALLOr 258; ALLR 142; ALO 329; ALP 585; ASLEF 127
Frunzuliţă „petite feuille”	646	13	NALR – Olt. MN pl. 89; ALRR – Mar. 550; ALRR – Ban. 423, CCCXCVI; ALRR – Munt. Dobr. MN 407; ALRR – Trans. MN pl. 95; NALR – Mold. Bucov. MN pl. 244–245; ALDM 1112; ALEJAN 521
Fulgeră (ind. prez. 3) „il éclaire”	785	152	ARR II s.n. 2244; NALR – Olt. MN pl. 45; ALRR – Mar. MN pl. LII; ALRR – Munt. Dobr. 532; ALDM 1363; ALF 439; AIS 391; ALL 777; ALG 1021, 1821; ALMC 34; cf. ALChB 26; ALW III 60; ALA 876; cf. ALC 922; ALCo 522; ALAL 60; cf. ALBRAM 550; ALECen 24; ALFC 15; cf. ALIFO 420*; ALEJAN 27–28; ALLOc 30; ALLOr 42; cf. ALLR 25; ALN 574; ALP 33; ASLEF 8/6, 13/10; ALD–II 682
Galben „jaune”	747	114	WLAD 10; ALR II s. n. 1216; ALRM II s. n. 1033; NALR – Olt. MN pl. 39; ALRR – Mar. MN pl. XLVIII; ALRR – Munt. Dobr. 499; ALRR – Trans. MN pl. 140; NALR – Mold. Bucov. MN pl: 319; ALM 123; MALGI 240; ALDM 1283; ALF 716; AIS 1577; ALEJAN 1554; ALD–II 970; ALPA l. 288
Ghimpe „épine”	661	28	ARL II s.n. 629; ALRM II s.n. 434; NALR – Olt. 536; ALRR – Mar. 564; ALRR – Munt. Dobr. 424; ALRR – Trans. MN pl. 101; NALR – Mold. Bucov. 396; ALDM 1141; ALF 476; AIS 563; ALG 176, cf. 174; ALPO 217; ALC 762; ALA 718; ALCo 586; ALTF 134; ALW I 35; ALAL 328; ALB 621; cf. ALChB 749; ALECen 84; cf. ALEJAN 545; ALLOr 197; ASLEF 763, 807, 112/86
Ghindă „gland”	655	22	NALR – Olt. MN pl. 90; ALRR – Mar. MN pl. XLI; ALRR – Ban. 428, CDI; ALRR – Munt. Dobr. MN 417; ALRR – Trans. MN pl. 98; NALR – Mold. Bucov. MN PL. 252–253; ALM 381; ALDM 1128; ALF 648; AIS 593; ALG 146; ALL 428; ALMC 263; ALC 890; ALA 845; ALCo 753; ALEA 370; ALAL 278; ALB 546; ALBRAM 348; ALECen 146; ALIFO 313*; ALFC 387; ALEJAN 525; ALLOc 185; ALLOr 249; ALLR 138; ALN 444; ALO 328; ALP 580; ALAran 879; ASLEF 102
Gonaci „rabatteurs”	664	31	ALR II s. n. 727; ALRM II s. n. 541; NALR – Olt. 541; ALRR – Mar. 572; ALRR – Munt. Dobr. 428; ALRR – Trans. MN pl. 104; NALR – Mold. Bucov. 401; ALDM 1152
Grangur „loriot”	692	59	ALR II s. n. 697; ALRM II s. n. 509; NALR – Olt. 561; ALRR – Mar. 602; ALRR – Munt. Dobr. 444; ALRR – Trans. MN pl. 113; NALR – Mold. Bucov. 419; ALF 1612; AIS 495; ALL 510; cf. ALMC 316; ALEA 413; ALAL 420; ALB 902; ALFC 757; ALIFO 459*; ALLOr 362*; ASLEF 227/194
Grindină „grêle”	795	162	ALR II s.n. 789; ALRM II s.n. 612; NALR – Olt. 317; ALRR – Mar. 669; ALRR – Munt. Dobr. 529; ALDM 1375; ALF 667; AIS 373, cf. 372; ALL 791; ALMC 43; ALEJAN 35; ALChB 36; ALW III 88–89; ALC 362; ALCo 777; ALA 316; ALAL 24; ALB 47; ALBRAM 521; ALIFO 422; cf. ALEJAN 35; ALLOc 39; ALLOr 50; ALLR 39; ALP – L18; ASLEF 20
Haită (de lupi) „bande de loups”	669	36	ALR II s. n. 676; ALRM II s. n. 489; NALR – Olt. 542; ALR – Mar. 574; ALRR – Munt. Dobr. 429; ALRR – Trans. MN pl. 106; NALR – Mold. Bucov. 403; ALDM 1158
Hoţ „voleur”	850	217	ALR II s.n. 983; ALRM II s.n. 792; NALR – Olt. MN pl. 54; ALRR – Mar. MN pl. LX; ALDM 1576; ALF 1412; AIS 724; ALMC 1527; ALA 874; ALC 919; ALEJAN 1492
Iepuroaică „hase, lapine”	677	44	NALR – Olt. MN pl. 94; ALRR – Mar. 585; ALRR – Munt. Dobr. 434, ALRR – Trans. MN pl. 108; NALR – Mold. Bucov. MN pl. 272–273; ALDM 1167; ALFC 739; ALN 750*; ASLEF 270
Izmene „caleçons”	737	104	Cf. ALR II s. n. 1169; ALRM II s. n. 990; NALR – Olt. MN pl. 38; ALRR – Mar. 632; ALRR – Munt. Dobr. MN 480; ALRR – Trans. MN pl. 135; NALR – Mold. Bucov. MN pl. 311–312; ALDM 1263; AIS 1554*; ALMC 1372; ALA 322; ALECen 805; ALFC 1006; ALD–II 960; ALPA 446

Încălţăminte „chaussure”	743	110	NALR – Olt. MN pl. 39; ALRR – Mar. 636; ALRR – Munt. Dobr. MN 491; ALRR – Trans. MN pl. 138; NALR – Mold. Bucov. MN pl. 315–316; ALDM 1274
Mă închei (la haină) (ind. prez. 1) „je boutonne (ma veste)”	733	100	NALR – Olt. 288; ALRR – Mar. 626; ALRR – Ban. 498, CDLXX; ALRR – Munt. Dobr. MN 478; ALRR – Trans. MN pl. 132; NALR – Mold. Bucov. 467; ALDM 1257; AIS 1546*; cf. ALMC 1388; ALFC 1019
Însăilez (ind. prez. 1) „je faufile, je bâtis”	836	203	ALR II s.n. 525; NALR – Olt. MN pl. 100; ALRR – Mar. 768; ALRR – Munt. Dobr. MN pl. 8–9; ALDM 1522; ALF 1563; AIS 260; ALMC 1204
(Cerul) se înseninează (ind. prez. 3) „(le ciel) s’éclaircit”	788	155	NALR – Olt. 313; ALRR – Mar. 664; ALDM 1366; ALL 793; ALChB 54; ALW III 54; ALB 50; ALBRAM 512; cf. ALFC 51; ALLOc 14*; cf. ALLOr 35*; cf. ALP 27–28; ASLEF 7, 22
Întâi „première (année d'école)”	880	247	ALRR – Munt. Dobr. MN pl. 34; NALR – Olt. MN în ALRR – Munt. Dobr. MN pl. 46; NALR – Ban. 597; ALDM 1717; cf. ALB 1677
(Acul) te înţeapă (ind. prez. 3) „(l’aiguille te) pique”	834	201	NALR – Olt. 582; ALRR – Mar. 766; ALRR – Munt. Dobr. MN pl. 8; ALDM 1507; cf. ALAL 329
Învăţător „maître d’école, instituteur”	810	177	NALR – Olt. 346; ALRR – Mar. 689; ALRR – Munt. Dobr. 554; ALRR – Basar., N. Bucov., Transnistr. 544; MALGI 143; ALDM 1407; ALFs; AIS 767; ALG 1337; cf. ALMC 1764; ALLR 1029; ASLEF 433
Învârtesc (ind. prez. 1) „je tourne”	866	233	ALR II s. n. 1456; ALRM II s. n. 1189; ALRR – Mar. MN pl. CXXI; NALR – Olt. 1009 MN; NALR – Ban. 743; ALDM 1644; AIS 1594
Mă învelesc (ind. prez. 1) „ je me couvre”	865	232	NALR – Olt. 382; ALRR – Mar. MN pl. CXXI; ALRR – Munt. Dobr. MN pl. 26; ALM 125; ALDM 1641; cf. ALG 808; ALA 653
Joi „jeudi”	754	121	WLAD 11, 59; NALR – Olt. MN pl. 40; ALRR – Mar. MN pl. XLIX; ALRR – Munt. Dobr. MN 501; ALM 374; MALGI 234; ALDM 1296; ALF 720; AIS 332; ALL 877; ALG 1041; ALMC 1429; ALPO 295; ALChB 125; ALW 125; ALC 634; ALAL 110; ALB 128; ALFC 97; ALEJAN 92; ALLR 822; ALN 595*; ALP 94; ASLEF 31
Lapoviţă „giboulée, neige fondue”	792	159	ALR II s.n. 796; ALRM II s.n. 616; NALR – Olt. 314; ALRR – Mar. 666; ALRR – Munt. Dobr. 526; ALDM 1370; AIS 378*; cf. ALG 1099; ALECen 17; ALEJAN 68; ALD–II 702
Lemnar „charpentier”	820	187	ALR II s.n. 221; NALR – Olt. 573; ALRR – Mar 743; ALRR – Munt. Dobr. MN pl. 1; ALF 244; AIS 219, 221*; ALW I 93; ALC 867; ALD–II 568; ALPA 557
Litru „litre”	847	214	NALR – Olt. 375; ALRR – Mar. 778; ALRR – Munt. Dobr. 582; MALGI 107; ALDM 1570; ALG 239; cf. ALC 981–982
Luceafăr „nom populaire de la planète Vénus”	779	146	NALR Olt. MN pl. 44; ALRR – Mar. 662; ALRR – Munt. Dobr. 521; ALM 158; ALDM 1355; ALG 1093; ALMC 4; ALLOr 3; ASLEF 29/20
Lup „loup”	667	34	Cf. ALR II s. n. 676, 1387, 1582; NALR – Olt. MN pl. 93; ALRR – Mar. MN pl. XLII; ALRR – Munt. Dobr. MN 429; ALRR – Trans. MN pl. 105; NALR – Mold. Bucov. MN pl. 266; MALGI 72; ALDM 1156; ALM 244; ALF 783; AIS 434; ALL 543; ALMC 370; ALPO 328; ALC 950; ALA 905; cf. ALEA 435; ALAL 520; ALB 874; ALLOc 347; ALLOr 442*; ALLR 214; ASLEF 321
Lupoaică „louve”	668	35	NALR – Olt. MN pl. 93; ALRR – Mar. 575; ALRR – Munt. Dobr. MN 429; ALRR – Trans. MN pl. 105; ALDM 1157; ALF 783; AIS 434; ALL 543; ALMC 370; ALPO 329; ALAL 520
Maimuţă „singe”	678	45	ALR II s. n. 686; ALRM II s. n. 497; NALR – Olt. MN pl. 94; ALRR – Mar. 588; ALRR – Ban. 442, CDXV; ALRR – Munt. Dobr. MN 435; ALRR – Trans. 517; NALR – Mold. Bucov. 407; ALRR – Bas. Bucov. Transn. 506; ALDM 1169; AIS 433*; ASLEF 265; ALD–II 734
Maluri „rives”	804	171	ALR II s.n. 824; ALRM II s.n. 643; NALR – Olt. 328; ALRR – Mar. MN pl. LV; ALRR – Munt. Dobr. MN 541; ALDM 1389; ALAL 231; ALP 156; ASLEF 34
Marţea „le mardi”	752	119	NALR – Olt. MN pl. 40; ALRR –Mar. MN pl. XLIX; ALRR – Munt. Dobr. MN 500; MALGI 232; ALDM 1294; ALF 813; AIS 330; ALL 875; ALG 1039; ALMC 1428; ALChB 122; ALW 123; ALA 590; ALC 636; ALAL 108; ALB 125; cf. ALFC 95; ALEJAN 90; ALLR 819; ALN 594*; ALP 92; ASLEF 27
Măceş „églantier”	660	27	ALR II s. n. 630; ALRM II s. n. 435; NALR – Olt. 535, XXXVII/3; ALRR – Mar. 563; ALRR – Ban. 434, CDVII; ALRR – Munt. Dobr. 423; ALRR – Trans.. 511; NALR – Mold. Bucov. 395; ALRR – Bas. Bucov. Transn. 388; ALDM 1140; ALF 68, 452; AIS 604, 605; ALG 173, cf. 171; ALL 455, 456; ALMC 214, 216; ALPO 14; ALC 145, cf. 862, 881; ALA 836, ALCo 114, 535; ALEA 310, cf. 312; ALW I 84; ALAL 346; ALB 810; ALBRAM 356; ALChB 749; ALECen 87; ALFC 546; ALIFO 297; ALEJAN 543, 545; ALLOc 140; ALLOr 202; ALLR 87; ALN 464; ALO 350; ALP 600; ASLEF 102; ALAran 870; Br 542; Roll [5]222
Mămăligă „polenta”	701	68	Cf. ALR II s. n. 1111; ALRM II s. n. 922; NALR – Olt. MN pl. 34; ALRR – Mar. 519; ALRR – Ban. 472, CDXLIV; ALRR – Munt. Dobr. MN 453; ALRR – Trans. MN pl. 120; NALR – Mold. Bucov. 435; ALDM 1207; ALF 156; AIS 1003; ALG 742; ALB 781; ALEJAN 396
Mănânc de amiază (ind. prez. 1) „je prends le déjeuner, je déjeune”	717	84	ALR II s. n. 1083, 1084; NALR – Olt. 275; ALRR – Mar. MN pl. XCIX; ALRR – Ban. 486, CDLVIII; ALRR – Munt. Dobr. 469; ALRR – Trans. MN pl. 127; NALR – Mold. Bucov. MN pl. 297–298; ALDM 1236; ALF 385; AIS 1029; ALG 720; ALL 922; ALMC 1448; ALC 638; cf. ALB 199; ALChB 188; ALC 638; ALFC 131

Măsor (ind. prez. 1) „je mesure”	858	225	ALR II s. n. 1897, 1898; ALRM II s. n. 1479; ALRR – Mar. 1080; NALR – Olt. 993; NALR – Ban. 737; ALDM 1608
Mâine „demain”	756	123	NALR – Olt. MN pl. 41; ALRR – Mar. MN pl. XLIX; ALRR – Munt. Dobr. MN 502; ALM 79; MALGI 182; ALDM 1300; ALF 386; AIS 347, 1146; ALL 880, 1309*; ALG 1028; ALMC 1443–1444; ALPO 186; ALW 148; ALA 568, 650; ALC 612, 694; ALCo 462; ALAL 140; ALN 589; ALP 89; ASLEF 560, 562; ALD–I 545; ALD–II 640; ALPA 177; ALI 647
Mânecă „manche”	730	97	NALR – Olt. MN pl. 37; ALRR – Mar. MN pl. XLVII; ALRR – Munt. Dobr. MN 486; ALRR – Trans. MN pl. 132; NALR – Mold. Bucov. MN pl: 305–306; ALDM 1254; AIS 1557*; ALG 1265; ALL 1127; ALMC 1371; ALC 783; ALA 940; ALB 1541; ALFC 1015; ALEJAN 1249; ALD–I 432; ALD–II 964
Melc „escargot”	684	51	Cf. ALR II s. n. 729; ALRM II s. n. 544; NALR – Olt. MN pl. 94; ALRR – Mar. 582; ALRR – Ban. 449, CDXXII; ALRR – Munt. Dobr. MN 438; ALRR – Trans. 519; NALR – Mold. Bucov. 411; ALRR – Bas. Bucov. Transn. 362; ALDM 1176; ALF 481, 770; AIS 459; ALG 67; ALL 579; ALPI 36; ALMC 339; ALC 418; ALA 375; ALCo 590; ALECen 597; ALFC 783; ALAL 466; ALB 985; ALIFO 470; ALEJAN 1001; ALLOc 313; ALLOr 396; ALLR 188; ALN 637; ALO 459; ALP 1005; ALAran 413; Br 601, 917; Mill 167; Roll ^{3}193; ^{12}22; ASLEF 178/148; ALD–II 746
Mestec (mămăliga) (ind. prez. 1) „je remue (la polenta)”	702	69	ALR II s. n. 1111; ALRM II s. n. 921; NALR – Olt. MN pl. 34; ALRR – Mar. MN pl. XCIX; ALRR – Ban. 473, CDXLV; ALRR – Munt. Dobr. MN 453; ALRR – Trans. 527; ALDM 1208; ALF 172; AIS 1002; ALCo 232; cf. ALB 1490; ALD–II 460
(Calul e) al meu „le mien”	871	238	ALR II s.n. 1665; ALRR – Munt. Dobr. MN pl. 27; NALR – Olt. MN în ALRR – Munt. Dobr. MN pl. 42; ALDM 1696; ALB 1714; ALEJAN 1564; ALD–I 467; ALD–II 313
(O) mie „mille”	775	142	cf. ALR II s.n. 1794; ALRR – Munt. Dobr. MN 514; NALR – Olt. MN în ALRR – Munt. Dobr. MN pl. 42; ALRR – Mar. MN pl. LII; ALM 187; MALGI 274; ALDM 1350
(Dă-mi şi) mie „(donne-moi aussi) à moi”	870	237	ALRR – Munt. Dobr. MN pl. 26–27; NALR – Olt. MN în ALRR – Munt. Dobr. MN pl. 42; ALRR – Mar. MN pl. LXI; ALM 256; ALB 1725
Miercuri „mercredi”	753	120	WLAD 16, 54; NALR – Olt. MN pl. 40; ALRR – Mar. MN pl. XLIX; ALRR – Munt. Dobr. 501; ALM 261; MALGI 233; ALDM 1295; ALF 839; AIS 331; ALL 876; ALG 1040; ALMC 1428; ALChB 124; ALA 592; ALC 637; ALAL 109; ALB 127; ALFC 96; ALEJAN 91; ALLR 821; ALN 594; ALP 93; ASLEF 31; ALD–II 338, 638
Miez (de pâine) „mie (de pain)”	712	79	NALR – Olt. 267; ALRR – Mar. 525; ALRR – Munt. Dobr. MN 462; ALRR – Trans. MN pl. 124; NALR – Mold. Bucov. 444; ALM 343; ALDM 1226; ALF 926, 1630; AIS 989, 1284; ALL 423, 469, 484; ALMC 1122; ALC 83; ALEA 265; ALB 525; ALCo 1006, 1014; ALChB 459; ALFC 334; ALEJAN 883; ASLEF 543
Mijloc „milieu”	703	70	Cf. ALR II s. n. 1594; NALR – Olt. MN pl. 34; ALRR – Mar. MN pl. XLIV; ALRR – Munt. Dobr. 454; ALRR – Trans. MN pl. 121; NALR – Mold. Bucov. 437; ALDM 1211; cf. AIS 819; cf. ASLEF 39
Milă „pitié, compassion”	851	218	NALR – Olt. MN pl. 54; ALRR – Mar. MN pl. LX; ALRR – Munt. Dobr. MN pl. 23; ALDM 1577
Minge „balle”	854	221	NALR – Olt. MN pl. 54; ALRR – Mar. 782; ALRR – Munt. Dobr. MN pl. 25; ALDM 1588; cf. ALC 916; cf. ALA 871
Mint (ind. prez. 1) „je mens”	814	181	Cf. ALR II s.n. 1397; cf. ALRM II s.n. 1155; NALR – Olt. 974; ALRR – Mar. MN pl. CXX; ALDM 1425; ALF 406, cf. 836; AIS 713
Mistreţ „sanglier”	666	33	ALR II s. n. 684; ALRM II s. n. 495; NALR – Olt. MN pl. 92; ALRR – Mar. 573; ALRR – Ban. 438, CDXI, DLXIX; ALRR – Munt. Dobr. MN 428; ALRR – Trans. MN pl. 105; NALR – Mold. Bucov. 402; ALDM 1155; ALF 1188; AIS 436*; ALG 15; ALMC 371; ALC 1105; ALA 1057; ALEA 441; ALAL 521; ALECen 1140; ALFC 737; ALB 874; ALIFO 450; ALEJAN 158; ALLOc 350; ALLOr 442; ALLR 215; ALN 619; ALB 874; ALO 396; ALP 946; ALAran 1087; ALV 681; Br 1410; Roll ^{1}73
Mlădiţă „brout, pousse”	651	18	NALR – Olt. MN pl. 89; ALRR – Mar. 554; ALRR – Munt. Dobr. MN 408; ALRR – Trans. 506; NALR – Mold. Bucov. 389; ALDM 1118; ALG 95; ALL 235; ALMC 247; ALC 1134; ALA 1086; ALAL 267; ALB 571; ALBRAM 363; ALIFO; 328; ALEJAN 522, 551; ALLOc 172; ALLOr 238; ALP 556; ASLEF 802, 806/598
Movilă „butte, tertre”	806	173	ALR II s.n. 809; ALRM II s.n. 630; NALR – Olt. 336; ALRR – Munt. Dobr. 547; ALRR – Mar. MN pl. LV; ALDM 1394; ALF 1908; cf. AIS 422; ALMC 74; cf. ALChB 224; cf. ALAL 182; ALECen 54; ALLOc 85; ALLOr 114
Mugur „bourgeon, bouton”	650	17	NALR – Olt. 525, cf. XIX/3; ALRR – Mar. MN pl. XL; ALRR – Munt. Dobr. MN 415; ALRR – Trans. MN pl. 97; NALR – Mold. Bucov. MN pl. 246–247; ALDM 1117; ALF 1472; cf. AIS 1358; cf. ALG 143; ALMC 242; ALAL 265; ALB 788; ALFC XCVII; cf. ALIFO 240*
Muşuroi „taupinière”	695	62	Cf. ALR II s. n. 102; NALR – Olt. MN pl. 95; ALRR – Mar. 609; ALRR – Munt. Dobr. 447; ALRR – Trans. MN pl. 116; NALR – Mold. Bucov. 425; ALM 863, cf. 861; ALF 1718; AIS 447*; ALG 6; ALL 552; ALMC 364; ALPO 551; ALAL 507; ALB 882; ALFC 475; ALLOr 434*; ALLR 207
Nasture (la cămaşă) „bouton (de chemise)”	732	99	NALR – Olt. MN pl. 37; ALRR – Mar. MN pl. XLVII; ALRR – Munt. Dobr. MN 478; ALRR – Trans. MN pl. 132; NALR – Mold. Bucov. MN pl. 306–307; ALM 252; MALGI 23; ALDM 1256; AIS 1546

Nămol „vase”	805	172	ALR II s.n. 827; ALRM II s.n. 647; NALR – Olt. 333; ALRR – Mar. MN pl. LV; ALRR – Munt. Dobr. 544; ALRR – Basar., N. Bucov., Transnistr. 530; ALDM 1393; ALF 771; AIS 419; ALL 363; ALMC 1194; ALChB 312; ALAL 237; cf. ALBRAM 439; cf. ALECen 37; ALEJAN 142; ALLOr 98; ALLR 60; ASLEF 906
Negustor „commerçant, négociant”	843	210	ALR II s.n. 1015; NALR – Olt. 373; ALRR – Mar. 774; ALRR – Munt. Dobr. 579; MALGI 124; ALDM 1561; AIS 270–271; ALLy 1228; ALMC 1823; cf. ALCo 367; cf. ALEJAN 946; ASLEF 753
Nisip „sable”	808	175	ALR II s.n. 864; ALRM II s.n. 681; NALR – Olt. 342; ALRR – Mar. MN pl. LVI; ALRR – Munt. Dobr. 552; ALM 274; ALDM 1399; ALF 1078, 1894; AIS 851; ALL 595; ALG 988; ALMC 1173; ALW I 79; ALLR 698; ASLEF 555
Noapte „nuit”	760	127	NALR – Olt. MN pl. 41; ALRR – Mar. MN pl. L; ALRR – Munt. Dobr. MN 503; ALM 288; MALGI 185; ALDM 1306; ALF 929; cf. AIS 342; ALL 942; ALG 1030; ALMC 1435–1438; ALPO 385; ALChB 194; ALW 136; ALB 220; ALBRAM 564; ALEJAN 72; ALLR 830; ALN 593; ALP 71; ASLEF 14, 24, 562; ALPA 175
Nori „nuages”	781	184	NALR – Olt. 312; ALRR – Mar. MN pl. LIII; ALRR – Munt. Dobr. MN 523; ALM 91; MALGI 154; ALDM 1357; ALF 928; AIS 364; ALL 771; ALG 1013; ALMC 40; ALChB 21; ALW III 41; ALA 979; ALC 1027; ALAL 18; ALB 11; ALBRAM 515–516; cf. ALECen 9; ALFC 6; cf. ALIFO 420; ALEJAN 11; ALLOc 35; ALLOr 48; cf. ALLR 19; ALN 554; ALP 17; ASLEF 7, 12; ALPA 27
Noroi „boue”	789	156	ALR II s.n. 1220; ALRM II s.n. 1036; NALR – Olt. MN pl. 45; ALRR – Mar. MN pl. LIII; ALRR – Munt. Dobr. MN 525; ALM 279; ALDM 1367; ALF 154; AIS 419, 849; ALL 796; ALG 999; ALMC 37; ALEJAN 34, 142; ALChB 43; ALPO 97; ALA 756, 908; ALC 953, cf. 798; ALAL 61; ALB 58; ALECen 37; ALFC 47; ALIFO 381; ALLOc 32; ALLOr 44; ALLR 33; ALP 36
Nouă (adj.) „neuve”	877	244	Cf. ALRM II s.n. 1226; ALRR – Munt. Dobr. MN pl. 33; NALR – Olt. MN în ALRR – Munt. Dobr. pl. 46; ALRR – Mar. MN pl. LI; ALM 95, 451; ALDM 1713; ALECen 1156; ALEJAN 1239; ALPI Online, cuaderno I, p. 19
Nuia „verge”	652	19	NALR – Olt. MN pl. 89; ALRR – Mar. MN pl. XL; ALRR – Ban. 424, CCCXCVII, DLXVIII; ALRR – Munt. Dobr. MN 411; ALRR – Trans. MN pl. 97; NALR – Mold. Bucov. MN pl. 247–248; ALRR – Bas. Bucov. Transn. 365; ALDM 1119; AIS 561; ALL 1013; ALMC 249; ALBRAM 376; ALIFO 327*; ALEJAN 549; ALLOc 174; ALLOr 240; ALLR 870; ASLEF 40, 802
Obiele „pièces de drap pour envelopper le pied avant de mettre les chaussons”	741	108	NALR – Olt. 297; ALRR – Mar. MN pl. XLVIII; ALRR – Munt. Dobr. MN 488; ALRR – Trans. MN pl. 137; NALR – Mold. Bucov. MN pl. 314–315; ALM 167; ALDM 1269; AIS 1559*
Ochesc (ind. prez. 1) „je vise”	663	30	NALR – Olt. MN pl. 92; ALRR – Mar. 568; ALRR – Munt. Dobr. MN 427; ALRR – Trans. MN pl. 103; NALR – Mold. Bucov. MN pl. 264; ALDM 1149; cf. ALG 219; cf. ALMC 376; ALAL 537; ALEJAN 952; ASLEF 277
Opinci „sorte de chaussons paysans”	740	107	Cf. ALR II s. n. 1186; NALR – Olt. MN pl. 38; ALRR – Mar. MN pl. XLVII; ALRR – Munt. Dobr. 487; ALRR – Trans. MN pl. 137; NALR – Mold. Bucov. MN pl. 313–314; ALDM 1268; cf. AIS 1569*
Oţel „acier”	853	220	NALR – Olt. MN pl. 54; ALRR – Mar. MN pl. LXI; ALRR – Munt. Dobr. MN pl.24; ALDM 1586; ALF 8; AIS 401; ALPI 9; ALA 13; ALS 14; ALC 14; ASLEF 550; ALD–II 706
Panglică (la pălărie) „ruban (du chapeau)”	727	94	ALRM II s. n. 981; NALR – Olt. 283; ALRR – Mar. 618; ALRR – Ban. 494, CDLXVI; ALRR – Munt. Dobr. MN 475; ALRR – Trans. 541; NALR – Mold. Bucov. 462; ALDM 1279; cf. AIS 1515*; ALA 272; ALMC 1394
Pantaloni „pantalon”	736	103	ALR II s. n. 1177; ALRM II s. n. 1003; NALR – Olt. MN pl. 38; ALRR – Mar. 631; ALRR – Ban. 506, CDLXXVIII; ALRR – Munt. Dobr. MN 484; ALRR – Trans. MN pl. 135; NALR – Mold. Bucov. MN pl. 310; ALRR – Bas. Bucov. Transn. 416; MALGI 20; ALDM 1262; ALF 373; AIS 1554; ALG 641; ALL 1121; ALMC 1377; ALCo 488; ALFC 1007; ALB 1532; ALAL 867; ALEJAN 1252; ALRé 202; ALPA 447
Pantofi „souliers”	742	109	Cf. ALR II s.n. 1196; ALRM II s.n. 1015; NALR – Olt. MN pl. 38; ALRR – Mar. 638; ALRR – Munt. Dobr. MN 491; ALRR – Trans. MN pl. 138; NALR – Mold. Bucov. 477; cf. ALRR – Bas. Bucov. Transn. 224, 225; MALGI 25; ALDM 1272; ALF 1252; AIS 1566; ALL 1137; ALMC 1412; ALB 1550; ALFC 1029; ALEJAN 1271; ALLR 798; ALPA 451
Pădurar „garde forestier”	641	8	ALR II s. n. 583; ALRM II s. n. 395; NALR – Olt. MN pl. 88; ALRR – Mar. 540; ALRR – Ban. 416, CCCXC; ALRR – Munt. Dobr. MN 418; ALRR – Trans. MN pl. 92; NALR – Mold. Bucov. MN pl. 243–244; ALRR – Bas. Bucov. Transn. 504; ALDM 1005
Pădure „forêt”	640	7	Cf. ALR II s. n. 584; NALR – Olt. MN pl. 88; ALRR – Mar. 539; ALRR – Munt. Dobr. MN 418, cf. 535; ALRR – Trans. MN pl. 92; NALR – Mold. Bucov. MN pl. 243; ALM 152; MALGI 170; ALDM 1004; ALF 145, 594; AIS 530; ALG 118; ALMC 251; ALPO 93; ALC 297; ALA 254; ALCo 202, 694, 695; ALAL 247; ALECen 148; ALEJAN 499; ALLOc 178; ALP 540; ALS 12; ASLEF 759; ALPA 12
Pălărie „chapeau”	725	92	Cf. ALR II s. n. 1159, 1160, 1336, 1635, 1648; cf. ALRM II s. n. 979, 1124; NALR – Olt. MN pl. 37; ALRR – Mar. MN pl. CXXV; ALRR – Munt. Dobr. MN 475; ALRR – Trans. MN pl. 130; NALR – Mold. Bucov. MN pl. 302; MALGI 17; ALDM 1250; ALF 560; AIS 1561, 1585; ALG 656; ALL 1133; ALMC 1393; ALC 238; ALA 196; ALCo 301, 302; ALB 1544; ALFC 1021; ALEJAN 1261; ALLR 793; ALW I 11

Pănură „bure”	738	105	ALR II s. n. 496, cf. 497; ALRM II s. n. 321; NALR – Olt. 293; ALRR – Mar. MN pl. XLVII; ALRR – Ban. 505, CDLXXVII; ALRR – Munt. Dobr. 483; ALRR – Trans. MN pl. 135; NALR – Mold. Bucov. 470; ALDM 1264; AIS 1516*
Pârâu „ruisseau”	802	169	ALR II s.n. 822; ALRM II s.n. 641; NALR – Olt. 325; ALRR – Mar. 676; ALRR – Munt. Dobr. 537; ALM 69; ALDM 1382; ALF 1175; AIS 431; ALL 860–861; cf. ALG 995–996; ALMC 95; ALPO 476; ALChB 209, cf. 210; ALA 1087; ALC 1135; ALAL 230; ALB 232; ALBRAM 477; ALECen 47; ALFC 153; ALIFO 367; ALEJAN 137; cf. ALLOc 76; ALLOr 94; ALLR 62; ALN 518; ALP 140; ALD–II 720
(Merg) pe (drum) „(je marche) sur (la route)”	884	251	ALRR – Mar. MN pl. LXII; ALRR – Munt. Dobr. MN pl. 37; NALR – Olt. MN în ALRR – Munt. Dobr. MN pl. 47; AIS 1617; ALD–II 50
Perii (ind. prez. 1) „je brosse”	861	228	Cf. ALR II s.n. 1875; ALRM II s.n. 1460; NALR – Olt. 999; ALRR – Mar. 784; ALRR – Munt. Dobr. MN pl. 25; ALDM 1621; ALF 176, 905; AIS 1551; ALC 242
(Apa) picură (ind. prez. 3) „(l’eau) dégoutte”	783	150	NALR – Olt. MN pl. 45; ALRR – Munt. Dobr. 522; ALRR – Mar. MN pl. LIII; ALDM 1361; cf. AIS 367*; cf. ALChB 33; ALW III 57; cf. ALEJAN 20, 23; cf. ALP 26; cf. ASLEF 14
Pierd (ind. prez. 1) „je perds”	864	231	ALRM II 1242; NALR – Olt. 1005; ALRR – Mar. MN pl. CXII; cf. ALM 1120; ALDM 1630; ALF 1000; AIS 1698, 1700; ALMC 1855; cf. ALW I 71–712
Piftie „aspic, gelée de viande”	724	91	NALR – Olt. 281; ALRR – Mar. 532; ALRR – Ban. 482, CDLIV; ALRR – Munt. Dobr. 474; ALRR – Trans. 539; NALR – Mold. Bucov. 460; ALDM 1249
Piuă „moulin à foulon”	739	106	NALR – Olt. 295, XVI/2; ALRR – Mar. 634; ALRR – Ban. 511, CDLXXXI; ALRR – Munt. Dobr. 485; ALRR – Trans. MN pl. 136; NALR – Mold. Bucov. 472; ALRR – Bas. Bucov. Transn. 190; ALDM 1265
Plouă (ind. prez. 3) „il pleut”	782	149	ALR II s.n. 2245; ALRM II s.n. 1697; NALR – Olt. MN pl. 44; ALRR – Mar. MN pl. LIII; ALRR – Munt. Dobr. MN 521; ALM 96; ALDM 1358; ALF 1305; AIS 366; ALL 784; ALMC 26, 30; ALChB 29; ALW III 13, 49; ALAL 46; ALB 36, 1795; ALBRAM 523–525; ALIFO 426; ALEJAN 21–22; ALLOc 23; ALLOr 30; cf. ALLR 20; ALP 21; ALD–I 607; ALD–II 677; cf. ALPA 28–29
Poimâine „après-demain”	757	124	NALT – Olt. MN pl. 41; ALRR – Mar. 649; ALRR – Munt. Dobr. 502 MN; ALDM 1301; AIS 348; ALMC 1444; ALW III 150; ALA 569; ALC 613; ALAL 140; ASLEF 562; ALI 648; ALD–II 644
Porumbel „pigeon”	687	54	NALR – Olt. 556; ALRR – Mar. MN pl. XLIII; ALRR – Munt. Dobr. MN 442; ALRR – Trans. MN pl. 111; NALR – Mold. Bucov. 413; ALRR – Bas. Bucov. Transn. 342; ALDM 1180; ALF 1016; AIS 1151; ALL 524; ALMC 323; cf. ALC 1243; ALA 465, 1197; ALEA 618; ALAL 434; ALB 916; ALFC 718; ALEJAN 790; ALLOc 290; ALLOr 372; ALN 674
Pot (ind. prez. 1–3) „je peux”	867	234	Cf. ALR II s. n. 1814, 1840; ALRR – Mar. 1091; NALR – Olt. 1014; NALR – Ban.748; ALDM 1651; ALF 1081, 1084; AIS 1587, 1669; ALL 1251; ALPO 449; ALGa 309; ALD–I 628; ALD–II 925, 932, 933
Potârniche „perdrix”	694	61	ALR II s. n. 710; ALRM II s. n. 521; NALR – Olt. 565; ALRR – Mar. 607; ALRR – Ban. 460, CDXXXIII; ALRR – Munt. Dobr. MN 445; ALRR – Trans. MN pl. 115; NALR – Mold. Bucov. 424; ALDM 1190; ALF 1002; AIS 510; ALG 1206; cf. ALL 516*; ALMC 321; ALPO 413; ALC 1074, cf. 1073; ALA 1025, 1026; ALFC 772; ALEA 439, cf. 419; ALB 909; ALAL 428; ALEJAN 982; ALLOc 288; ALLOr 370; ALP 980; ALPI Online, cuaderno I, p. 12;ALAran 1055; ALV 571; Mill 386, 387; ASLEF 239, 254/220
Potcovesc (ind. prez. 1) „je ferre”	831	198	NALR – Olt. MN 978; ALRR – Mar. 1137; ALM 2147, cf. 190; ALDM 1497; AIS 1065
Praf „poussière”	809	176	ALR II s.n. 864; ALRM II s.n. 681; NALR – Olt. 342; ALRR – Mar. MN pl. LVI; ALRR – Munt. Dobr. 552; ALM 274; ALDM 1400; ALF 1078, 1894; AIS 851; ALL 595; ALG 988; ALMC 1173; ALW I 79; ALLR 698; ASLEF 555
Primăvară „printemps”	767	134	NALR – Olt. MN pl. 43; ALRR – Mar. MN pl. L; ALRR – Munt. Dobr. MN 516; MALGI 161; ALDM 1323; ALF 1093; AIS 311; ALL 865; ALG 1055; ALMC 1419; ALChB 93; ALW 100; ALA 1067; ALC 1115; ALAL87; ALB 108; ALFC 85; ALEJAN 103; ALRR 801; ALN 598; ALP 101; ASLEF 33, 504; ALD–II 637
Puţin(ă) „peu”	882	249	NALR – Olt. 384; ALRR – Mar. 742; ALRR – Munt. Dobr. 587; ALM 64; ALDM 1721; ALF 1007; AIS 840, 987, 1340; ALG 728, 1589; ALPO 417; ALB 1752; ALEJAN 114, 1663; ALD–I 612; ALD–II 620; cf. ALPA 267–268
Rarişte „clairière, éclaircie”	644	11	ALR II s. n. 588; ALRM II s. n. 399; NALR – Olt. 519; ALRR – Mar. 546; ALRR – Ban. 420, CCCXCIV; ALRR – Munt. Dobr. 409; ALRR – Trans. MN pl. 94; NALR – Mold. Bucov. 381; ALAL 249; ALN 439
Rămân (ind. prez. 1–2) „je reste”	862	229	ALR II s. n. 1938–1940; ALRM II s. n. 15101512; ALRR – Mar. 1110; NALR – Olt. 999; NALR – Ban. 740; ALM 493, 494; ALDM 1622; ALF 519; AIS 1594; ALPO 469
Nu rămâne (imper. neg. 2, 5) „ne reste pas”	863	230	ALR II s. n. 2117; ALRM II s. n. 1639; ALRR – Mar. MN pl. CXII; NALR – Olt. 1004; NALR – Ban. 742; ALDM 1628
Rândunică „hirondelle”	686	53	WLAD 53; NALR – Olt. MN pl. 94; ALRR – Mar. 597; ALRR – Ban. 457, CDXXX; ALRR – Munt. Dobr. MN 438; ALRR – Trans. MN pl. 111; NALR – Mold. Bucov. MN pl. 277–278; ALM 160; ALDM 1179; ALF 697; AIS 499; ALG 1208; ALL 511; ALMC 318; ALECen 555; ALC 1037; ALA 989; ALFC 767; ALEA 410; ALB 903; ALAL 1421; ALAls 161; ALIFO 452; ALEJAN 976; ALLOc 283; ALLOr 364; ALLR 172; ALN 693*; ALECen 555; ALAls 161; ALP 960; ALV 410; Mill 239; ASLEF 178/148

Rece „froid”	769	136	NALR – Olt. MN pl. 44; ALRR – Mar. MN pl. L; ALRR – Munt. Dobr. MN 516; ALM 37; MALGI 158; ALDM 1326; cf. ALF 612; cf. ALL 632; cf. ALMC 64; ALChB 68; cf. ALW 45; cf. ALC 859; ALECen 3
Recrut „recrue”	815	182	ALR II s.n. 942; ALRM II s.n. 757; NALR – Olt. 352; ALRR – Mar. 705; ALRR – Munt. Dobr. 561; ALDM 1431
Repară (ind. prez. 3) „il répare”	830	197	ALR II s.n. 1342; ALRM II s.n. 1128; NALR – Olt. MN pl. 98; ALRR – Mar. 753; ALRR – Munt. Dobr. MN pl. 3; ALDM 1490; ALB 1581; ALFC 1060; ALEJAN 1289, 1735; ASLEF 553
Retez (un copac) (ind. prez. 1) „j'étête, j'écime (un arbre)”	653	20	NALR – Olt. 970; ALRR – Mar. 556; ALDM 1121; cf. AIS 543; cf. ALG 92
Ridic (ind. prez. 1) „je lève”	856	223	NALR – Olt. 988; ALRR – Mar. MN pl. CI; ALM 136; ALDM 1590; cf. ALPO 315
Rindea „rabot”	825		NALR – Olt. 576; ALRR – Mar. MN pl. LVIII; ALRR – Munt. Dobr. 575; ALDM 1484; AIS 225*; cf. ALFC 422; ALD–II 578
Roşie „rouge”	750	117	NALR – Olt. MN pl. 40; ALRR – Mar. 646; ALRR – Munt. Dobr. MN 499; ALRR – Trans. MN pl. 141; NALR – Mold. Bucov. MN pl. 322–323; ALDM 1289; AIS 1576; ALG 1594; ALC 1146; ALEJAN 1553
Roşu „rouge”	749	116	ALR II s. n. 1215; ALRM II s. n. 1032; NALR – Olt. MN pl. 40; ALRR – Mar. 645; ALRR – Munt. Dobr. MN 499; ALRR – Trans. MN pl. 141; NALR – Mold. Bucov. MN pl. 322; ALM 364; MALGI 242; ALDM 1288; ALF 1171; AIS 1576; ALG 1593; cf. ALMC 1543; ALC 1146, 1258; ALA 1098, 1213; ALB 868; ALEJAN 1553; ALPA 278
Rouă „rosée”	780	146	NALR – Olt. MN pl. 44; ALRR – Mar. MN pl. LIII; ALRR – Munt. Dobr. MN 520; ALM 94; ALDM 1356; ALF 1701; AIS 374; ALL 821; ALG 1432; ALMC 45; ALChB 67; ALW III 76, h. 20; ALA 961, 1105; ALC 996; ALAL 21; ALB 69; ALFC 54; ALIFO 427*; ALEJAN 36; ALLOc 54; ALLR 6; ALN 572; ASLEF 20, 27; ALD–II 697; ALPA 26
Salcâm „acacia”	659	26	NALR – Olt. 534, XXXVIII/3; ALRR – Mar. 562; ALRR – Ban. 433, CDVI; ALRR – Munt. Dobr. MN 423; ALRR – Trans. 510; NALR – Mold. Bucov. MN pl. 261; ALM 263; ALDM 1139; ALF 1749; AIS 594; ALC 13; ALAL 284; ALB 540; ALFC 390; ALEJAN 535; ALN 441; ALP 586; ALAran 12; ASLEF 102
Salcie „saule”	658	25	ALR II s. n. 606, 627; ALRM II s. n. 411, cf. 413; NALR – Olt. 533; ALRR – Mar. MN pl. XLII; ALRR – Munt. Dobr. 422; ALRR – Trans. 509; NALR – Mold. Bucov. 394; ALRR – Bas. Bucov. Transn. 516; ALDM 1137; ALF 1196; AIS 600; ALPI 447*; ALG 126, cf. 125; ALMC 268, cf. ALC 1265; ALEA 376; ALA 287; ALB 551, 552; ALBRAM 360; ALECen 133; ALFC 393; ALIFO 315*; ALEJAN 531; ALLOc 190, 191; ALLOr 254, 255; ALLR 145; ALN 449; ALP 594; ASLEF 113/87; ALD–II 786
Sar (ind. prez. 1) „je saute, je franchis, j'enjambe”	803	170	ALR II 69; NALR – Olt. 971;cf. ALRR – Mar. 1135; ALM 9; ALDM 1386; ALF 1197; AIS 430
Sarică „manteau de laine, à longs poils”	735	102	ALRM II s. n. 1005; NALR – Olt. 292; ALRR – Mar. 630; ALRR – Ban. 504, CDLXXVI; ALRR – Munt. Dobr. 482; ALRR – Trans. MN pl. 134; NALR – Mold. Bucov. MN pl. 309–310; ALDM 1261; ALF s.; cf. AIS 1554; ALMC 1391
Sarmale „boulettes de viande hâchée et de riz enveloppées dans des feuilles de chou ou de vigne”	721	88	ALR II s. n. 1098; ALRM II s. n. 907; NALR – Olt. MN pl. 36; ALRR – Mar. 530; ALRR – Munt. Dobr. MN 467; ALRR – Trans. MN 537; NALR – Mold. Bucov. 456; ALRR – Bas. Bucov. Transn. 476; ALDM 1244
Schimb (ind. prez. 1–2) „je change”	860	227	NALR – Olt. MN 995; ALRR – Mar. 1085; ALM 334; ALDM 1616; ALA 351
Scovardă „(sorte de) beignet”	714	81	ALR II s. n. 1074; ALRM II s. n. 881; NALR – Olt. 269; ALRR – Mar. 526; ALRR – Munt. Dobr. 463; ALRR – Trans. 534; NALR – Mold. Bucov. 445; cf. ALF 627; cf. AIS 1007; cf. ALG 746; cf. ALL 420; cf. ALMC 1128; ALB 520; ALECen 757
Scump „cher, coûteux”	844	211	ALR II s.n. MN 1021; NALR – Olt. MN pl. 53; ALRR – Mar. MN pl. LX; ALRR – Munt. Dobr. MN 579; ALDM 1564; ALF 268; AIS 842; ALMC 1776; ALW I 16; ALA 369; ALC 416; cf. ASLEF 757
Scursură (la pâine) „enflure, écoulement (au pain)”	713	80	ALR II s. n. 1063; ALRM II s. n. 870; NALR – Olt. 268; ALRR – Mar. 528; ALRR – Ban. 479, CDLI; ALRR – Munt. Dobr. 462; ALRR – Trans. 533; NALR – Mold. Bucov. MN pl. 294–295; ALL 415; ALA 544; cf. ALLR 672
Seară „soir”	759	126	WLAD 49; NALR – Olt. MN pl. 41; ALRR – Mar. MN pl. XLIX; ALRR – Munt. Dobr. 503; ALM 212; MALGI 187; ALDM 1305; ALF 1238, 1711; AIS 340; ALL 931; ALG 826, 833; ALMC 1433; ALPO 496; ALChB 193; ALW 134; cf. ALA 368; cf. ALAL 148; ALB 211; ALBRAM 562; ALEJAN 69; cf. ALLR 828; ALN 585; cf. ALP 69; ASLEF 561; ALD–I 725; ALD–II 127; ALI 644; ALPA 174
(Cer) senin „(ciel) serein”	787	154	NALR – Olt. MN pl. 45; ALRR – Mar. MN pl. LII; ALRR – Munt. Dobr. MN 524; ALM 408; ALDM 1365; ALFs.; cf. AIS 343; ALChB 55; ALW I 39; cf. ALC 483; ALB 100; ALBRAM 513; cf. ALEJAN 18; ALN 537; ASLEF 7
Septembrie „septembre”	765	132	Cf. ALRM II 605; NALR – Olt. MN pl. 43; ALRR – Mar. 655; ALRR – Munt. Dobr. 511; MALGI 227; ALDM 1317; ALF 1220; AIS 324; ALG 1053; ALMC 1426; cf. ALChB 114; ALW^3 116; ALA 1137; ALC 1186; ALAL 127; ALB 122; ALFC VII; ALLR 813; ALN 597*; ALP 115; ALPI Online, cuaderno I, p. 16; ASLEF 32; ALPA 193

Sfredel „vrille”	824	191	ALR II s.n. 559; ALRM II s.n. 363; NALR – Olt. MN pl. 98; ALRR – Mar. 747; ALRR – Munt. Dobr. 574; ALDM 1482; ALF 1421, cf. 1284; AIS 228, cf. 227; ALG 1229; ALMC 1736; ALC 821; ALEJAN 589; ALP 640
Sog (pâinea) (ind. prez. 1) „j’arrondis un morceau de la pâte déjà pétrie dans le pétrin”	710	77	Cf. ALR II s. n. 1056; NALR – Olt. MN pl. 35; ALRR – Mar. 523; ALRR – Munt. Dobr. MN 454; ALRR – Trans. 531; NALR – Mold. Bucov. MN pl. 290
Solzi „écailles”	698	65	NALR – Olt. MN pl. 96; ALRR – Mar. 613; ALRR – Munt. Dobr. MN 451; ALRR – Trans. MN pl. 118; NALR – Mold. Bucov. MN pl. 284; ALDM 1200; AIS 527*; ALAL 569; ALLOr 468
Stele „étoiles”	778	145	WLAD 63; cf. ALR II s.n. 1587; ALRM II s.n. 1318; NALR – Olt. MN pl. 44; ALRR – Mar. MN pl. LIII; ALRR – Munt. Dobr. MN 520; ALM 220, 450; MALGI 181; ALDM 1354; ALF 494–495; AIS 362; ALL 833; ALG 1011; ALW I 38, III 16; ALA 735; ALC 779; ALAL 97; ALB 29; ALBRAM 507; ALECen 4; cf. ALEJAN 73; ALLOc 4; ALLOr 2; ALP 76; ASLEF 1
Şaizeci „soixante”	774	141	ALR II s.n. MN 1171; ALRR – Mar. MN pl. CXXV; ALRR – Munt. Dobr. MN 513; NALR – Olt. MN în ALRR – Munt. Dobr. MN pl. 42; MALGI 268; ALDM 1347; ALF 1239; AIS 302; ALMC 1880
Şapte „sept”	772	139	Cf. ALR II s.n. MN 1764; ALRR – Mar. MN pl. LI; ALRR – Munt. Dobr. MN 505; ALM 19; MALGI 250; ALDM 1332; ALF 1219; AIS 287; ALMC 1878; ALEJAN 1629; NALR – Olt. MN în ALRR – Munt. Dobr. MN pl. 38; ALPI Online, cuaderno I, p. 19
Şarpe „serpent”	679	46	NALR – Olt. 547; ALRR – Mar. 589; ALRR – Munt. Dobr. MN 436; ALRR – Trans. MN pl. 108; NALR – Mold. Bucov. MN pl. 273–274; ALM 18; MALGI 70; ALDM 1170; ALF 1221; AIS 452; ALG 37; cf. ALL 553*; ALMC 331; ALC 1183; ALA 1134; ALEA 398; ALAL 445; cf. ALB 925; ALFC 773; ALIFO 483; ALEJAN 991; ALLOc 302; ALLOr 386; ASLEF 192/161, 197/166; ALD–II 742; ALPA 109
Şoarece „souris”	682	49	Cf. ALR II s. n. 673; NALR – Olt. 550; ALRR – Mar. 591; ALRR – Ban. 447, CDXX; ALRR – Munt. Dobr. 437; ALRR – Trans. MN pl. 109; NALR – Mold. Bucov. 408; ALRR – Bas. Bucov. Transn. MN pl. 27; ALDM 1173; ALF 1260; AIS 444; ALG 4; cf. ALMC 364; ALPO 501; ALFC 748; ALAL 507; ALAls 230; ALB 885; ALIFO 450; ALEJAN 965; ALLOc 338; ALLOr 429; ALLR 205; ALN 624; ASLEF 265, 269, 287; ALAls 230; ALO 389; ALP 941; Br 1504; Roll [1]28; ALD–II 738
Şorţ „tablier”	745	112	ALR II s. n. 1180; ALRM II s. n. 1001; NALR – Olt. MN pl. 39; ALRR – Mar. 642; ALRR – Ban. 509, CDLXXX; ALRR – Munt. Dobr. MN 495; ALRR – Trans. MN pl. 139; NALR – Mold. Bucov. 482; ALRR – Bas. Bucov. Transn. 431, MN pl. 34; ALDM 1278; ALF 1274; AIS 1573; ALG 644, cf. 645, 990; ALL 1123; ALMC 1392; ALPO 507; ALECen 825; ALFC 1017; ALEA 782; ALAL 860; ALB 1536; ALEJAN 1281; ALLR 792; ALS 49; ALTF 364; Br 1523; ALD–II 959
Tatei „à mon père”	878	245	Cf. ALR II s.n. 1576; ALRM II s.n. 1324; ALRR – Munt. Dobr. MN pl. 33–34; NALR – Olt. MN în ALRR – Munt. Dobr. MN pl. 46; ALM 432; ALDM 1715
Tăietură „essart”	643	10	NALR – Olt. 514; ALRR – Mar. 543; ALRR – Ban. 417, CCCXCI; ALRR – Munt. Dobr. 405; ALRR – Trans. 502; NALR – Mold. Bucov. 376
Tâmplar „menuisier, ébéniste”	821	188	ALR II s.n. 551; ALRM II s.n. 376; NALR – Olt. MN pl. 97; ALRR – Mar. 744; ALRR – Munt. Dobr. MN pl. 1; MALGI 113; ALDM 1477; ALF 838; AIS 219, 221*; ALMC 1730; ALW I 13; ALA 822; cf. ALC 867; ALCo 157; ALB 587; ALFC 421; ALEJAN 577; ALLR 999; ALP 628; ALD–II 577; ALPA 558
Tinichigiu „ferblantier”	840	207	ALR II s.n. 535; ALRM II s.n. 356; NALR – Olt. MN pl. 101; ALRR – Mar. 771; ALRR – Munt. Dobr. MN pl. 11; ALM 533; ALDM 1531; cf. ALF 256; cf. AIS 202; cf. ALL 1165; cf. ALMC 1750; ALA 881; ALC 926; ALLR 356; cf. ASLEF 553; ALD–II 589
Tivesc (ind. prez. 1) „j’ourle”	838	205	ALR II s.n. 1206; NALR – Olt. MN 979; ALRR – Mar. 1138; ALDM 1526; ALF 959; AIS 1547; ALMC 1210
Toc (de scris) „stylo”	812	179	ALR II s.n. 921; ALRM II s.n. 751; NALR – Olt. MN pl. 48; ALRR – Mar. 694; ALRR – Munt. Dobr. MN 557; ALDM 1416; cf. ASLEF 433
Topor „hache”	822	189	NALR – Olt. MN pl. 97–98; ALRR – Mar. 745; ALM 176; ALDM 1478; ALF 680; AIS 547, cf. 548; ALL 226; ALG 129–130; ALMC 1039; ALW I 49; ALAL 292; ALB 564; ALECen 1107; ALIFO 351; ALEJAN 502, 563; ALLOc 198; ALLOr 264; ALLR 609; ALN 481; ASLEF 539
Trei „trois”	771	138	Cf. ALR II s.n. 1787; ALRR – Munt. Dobr. MN 505; NALR – Olt. MN în ALRR – Munt. Dobr. MN pl. 38; ALRR – Mar. MN pl. L; ALM 53; MALGI 246; ALDM 1329; ALF 1333; AIS 385; ALMC 1877; ALEJAN 1627; ALD–I 818; ALD–II 646
Tremur (de frig) (ind. prez. 1–2) „je tremble (de froid)”	794	161	ALR II s. n. 1899; ALRM I 139; ALRM II s. n. 1480; ALRR – Mar. MN pl. CIX; NALR – Olt. 972 MN, pl. 46; NALR – Ban.717; ALDM 1374; ALF 1330; AIS 386; ALG 877; ALI 176; ALD–II 699
Tulpină „tronc d’un arbre”	647	14	ALR II s. n. 614; ALRM II s. n. 419; NALR – Olt. 523; ALRR – Mar. 551; ALRR – Munt. Dobr. 413; ALRR – Trans. MN pl. 96; NALR – Mold. Bucov. 386; ALM 409; ALDM 1114; ALF 1334, cf. 1903; cf. AIS 536, 537; ALL 236; ALMC 233, 234; cf. ALC 1188; ALA 329; ALEA 337; ALAL 253; ALBRAM 372; ALFC 377; ALIFO 321*; ALEJAN 510; ALLOc165; ALLOr 229; cf. ALLR 627; ALP 546; ASLEF 762; ALD–II 775

Ţurţuri „glaçons, chandelles, baguettes de glace”	797	164	ALR II s.n. 801; ALRM II s.n. 618; NALR – Olt. 320; ALRR – Mar. MN pl. LIV; ALRR – Munt. Dobr. 530; ALDM 1376; AIS 381*; ALChB 73; cf. ALW III 82–83; ALAL 72; ALBRAM 540; ALFC 70; ALP 67; ALD–II 700
Ucenic „apprenti”	841	208	ALR II s.n. 500; ALRM II s.n. 324; ALRR – Mar. 772; ALRR – Munt. Dobr. MN pl. 11; ALDM 1532; ALA 104; ALPI Online, cuaderno I, p.8
Uium „part retenue en paiement par le meunier, farinage”	715	82	ALR II s. n. 180; ALRM II s. n. 123; NALR – Olt. MN pl. 97; ALRR – Mar. 537; ALRR – Munt. Dobr. 464; ALRR – Trans. MN pl. 124; NALR – Mold. Bucov. 448; ALDM 1232; AIS 251*; ALN 177*
Uliu „épervier”	689	56	NALR – Olt. 558; ALRR – Mar. MN pl. XLIII; ALRR – Munt. Dobr. 442; ALRR – Trans. MN pl. 112; NALR – Mold. Bucov. 416; ALRR – Bas. Bucov. Transn. 351; ALDM 1184; ALG 34; ALL 499; ALMC 327, 328; ALC 752; ALA 709; alal 442; ALECen 1105; ALFC 770; ALIFO 458*; ALEJAN 988; ALLOr 380; ASLEF 250/216
Umbrelă „parapluie”	784	151	NALR – Olt. MN pl. 45; ALRR – Mar. MN pl. III; ALRR – Munt. Dobr. MN 522; ALDM 1362
Undiţă „ligne (à pêcher)”	699	66	ALR II s. n. 739; cf. ALRM II s. n. 557; NALR – Olt. 569; ALRR – Mar. MN pl. XLIV; ALRR – Ban. 468, CDXL; ALRR – Munt. Dobr. MN 451; ALRR – Trans. MN pl. 119; NALR – Mold. Bucov. MN pl. 284–285; ALM 298; ALDM 1201; ALF 682; AIS 524; cf. ALG 1216; ALMC 390; ALPO 323; cf. ALA 1033; ALFC CXXXI; ALAL 558; ALN 612; ALLOr 472*
Urluială „grains de maïs moulus gros”	704	71	ALR II s. n. 184; ALRM II s. n. 122; NALR – Olt. 259; ALRR – Mar. MN pl. XLIV; ALRR – Ban. 475, CDXLVII; ALRR – Munt. Dobr. 455; ALRR – Trans. 529; NALR – Mold. Bucov. 438
Ursoaică „ourse”	665	32	NALR – Olt. MN pl. 92; ALRR – Mar. 576; ALRR – Munt. Dobr. MN 430; ALRR – Trans. MN pl. 104; NALR – Mold. Bucov. MN pl. 265; ALDM1154; AIS 433
Vară „été”	768	135	NALR – Olt. MN pl. 44; ALRR – Mar. MN pl. L; ALRR – Munt. Dobr. MN 515; MALGI 162; ALDM 1324; ALF 491; AIS 312; ALL 866; ALG 1056; ALMC 1419; ALChB 95; ALW 37, 101; ALA 742; ALC 785; ALAL 88; ALFC 86; ALEJAN 104; ALLR 802; ALP 102; ASLEF 33
Vârf (de deal, de munte) „sommet (d’une colline, d’une montagne)”	807	174	NALR – Olt. 338; ALRR – Mar. MN pl. LVI; ALRR – Munt. Dobr. MN 550; MALGI 171; ALDM 1397; ALF 874; AIS 421*; ALL 855; ALMC 72; cf. ALPO 143; ALA 424; ALC 1141; ALAL 180–181; ALB 229; ALEJAN 130; ALLOc 66; ALLOr 78; ASLEF 34, 42
Venin „venin”	681	48	NALR – Olt. MN pl. 94; ALRR – Mar. MN pl. XLIII; ALRR – Munt. Dobr. MN 436; ALRR – Trans. MN pl. 109; NALR – Mold. Bucov. MN pl. 276; ALDM 1172; ALF 1737, cf. 1051; cf. AIS 692; ALG 1431; ALL 557; ALMC 335; ALAL 449; ALB 928; ALFC 775; ALIFO 486; ALLOc 306; ALLOr 388; ASLEF 768
Veşcă (la sită) „cadre (cylindrique) du tamis”	705	72	NALR – Olt. 262, XLIX/2; ALRR – Mar. MN pl. XLV; ALRR – Munt. Dobr. 457; ALRR – Trans. MN pl. 122; NALR – Mold. Bucov. MN pl. 288–289; AIS 1482*
Viclean „rusé”	849	216	NALR – Olt. 377; ALRR – Mar. 783; ALRR – Munt. Dobr. 584; ALM 139; ALDM 1575; cf. ALMC 1533; ALFC 1179; ASLEF 434
Vierme „ver”	683	50	NALR – Olt. 552; ALRR – Mar. 593; ALRR – Munt. Dobr. 438; ALRR – Trans. MN pl. 110; NALR – Mold. Bucov. 410; ALDM 1175; cf. AIS 482; ALG 66, cf. 65; ALL 404, 405, 579; cf. ALMC 340; ALPO 539; ALC 591; ALA 548; ALB 987; ALIFO 243; ALLOc 311*
Viezure „blaireau”	672	39	NALR – Olt. 543, IX/3; ALRR – Mar. 579; ALRR – Ban. 439, CDXII, DLXX; ALRR – Munt. Dobr. 431; ALRR – Trans. 514; NALR – Mold. Bucov. MN pl. 268; ALDM 1161; ALF 134; AIS 436; cf. ALG 14; ALL 542; ALMC 368; cf. ALC 868, 1215; ALA 1167; ALFC 738; ALB 872; ALAL 511; ALIFO 449; ALEJAN 962; ALLOc 344, 345; ALLOr 438, 439; ALLR 212; ALN 620; ALO 395; ALP 938; ALAran 1199; Mill 55; Roll [1]45
Vin (ind. prez. 1–2) „ je viens”	868	235	ALR II s.n. 1958; ALRM II s.n. 1527; NALR – Olt. 1024; ALRR – Mar. MN pl. CXXI; ALM 495, 496; ALDM 1676; ALF 1362; AIS 359, 1637–1638, 1695; ALPO 537
Viperă „vipère”	680	47	NALR – Olt. 549; ALRR – Mar. 590; ALRR – Ban. 446, CDXIX, DLXXII; ALRR – Munt. Dobr. 436; ALRR – Trans. MN pl. 109; NALR – Mold. Bucov. MN pl. 275–276; ALM 159; ALDM 1171; ALF 334, 1402; AIS 452*; cf. ALG 37; ALL 553, 555; ALMC 331; ALPO 161, 551; ALECen 603; ALFC 744; ALAL 447; ALB 927; ALIFO 484; ALEJAN 993; ALN 631; ALO 435; ALP 998; ALLOc 302*; ALLOR 386*; ASLEF 192/161; ALD–II 743
Vizuină „renardière”	676	43	NALR – Olt. 545, IX/3; ALRR – Mar. 584; ALRR – Ban. 444, CDXVII; ALRR – Munt. Dobr. 433; ALRR – Trans. 516; NALR – Mold. Bucov. 405; ALDM 1165; AIS 435*; cf. ALG 8, 14; ALMC 371; ALA 402; ALAL 519; cf. ALB 877; ALFC 740; ALEJAN 956; ALLOc 349; ALLOr 443; ASLEF 277; ALP 929
Vrabie „moineau”	685	52	WLAD 7; NALR – Olt. 554, XXX/3; ALRR – Mar. 595; ALRR – Ban. 451, CDXXIV; ALRR – Munt. Dobr. 440; ALRR – Trans. 521; NALR – Mold. Bucov. MN pl. 276–277; ALM 249; MALGI 69; ALDM 1178; ALF 866; AIS 488; ALG 29; ALL 520; cf. ALMC 308; ALPO 351; ALECen 560; ALEA 404; ALB 915; ALAL 411; ALFC 759; ALIFO 461; ALEJAN 972; ALLOc 278; ALLOr 358; ALLR 171; ALN 692; ASLEF 217/184; ALO 420; ALP 958; Br 1012; Mill 312; Roll [2]154; [10]23, 230; ALD–II 758
Vulpe „renard femelle, renarde”	674	41	WLAD 64; NALR – Olt. MN pl. 93, XXV/3; ALRR – Mar. 583; ALRR – Ban. 443, CDXVI, DLXXI; ALRR – Munt. Dobr. MN 433; ALRR – Trans. MN pl. 107; NALR – Mold. Bucov. MN pl.

			270–271; ALM 281; MALGI 76; ALDM 1164; ALF 1147; AIS 435; ALG 1204; cf. ALL 541, 542; ALMC 369; ALEA 434; ALFC 740; ALS 57, 58; ALB 873; ALAL 518; ALEJAN 957; ALLOc 348; ALLOr 441; ALLR 213; ALN 620; ALP 928; ASLEF 265
Vulpoi „renard”	675	42	NALR – Olt. 544; ALRR – Mar. MN pl. XLII; ALRR – Munt. Dobr. MN 433; ALRR – Trans. MN pl. 107; NALR – Mold. Bucov. MN pl. 271–272; ALLOc 348; ALLOr 441
Zahăr „sucre”	848	215	ALR II s.n. 1136; ALRM II s.n. 951; NALR – Olt. 376; ALRR – Mar. 779; ALRR – Munt. Dobr. 583; ALM 339; ALDM 1573; ALEJAN 1188; ASLEF 378; ADL–II 467; ALI 585
Zăduf „chaleur étouffante, canicule”	770	137	ALR II s.n. 1502; NALR – Olt. 310; ALRR – Mar. 660; ALRR – Munt. Dobr. 516; ALDM 1327; ALF 223, 1115; ALL 827; cf. ALMC 9; cf. ALG 1025; cf. ALW 25–28; ALAL 14; cf. ALEJAN 5–7; ALLR 7; cf. ALP 11, 14, cf. 27
Zăpadă „neige”	791	158	NALR – Olt. MN pl. 46; ALRR – Mar. MN pl. LIV; ALRR – Munt. Dobr. MN 526; MALGI 156; ALDM 1369; ALF 903; AIS 378; ALL 799; ALG 1019; ALMC 47; ALPO 368; ALChB 74; ALW III 92, h. 28; ALA 970; ALC 1018; ALAL 79; ALBRAM 548; ALECen 16; ALFC 62; ALEJAN 56; ALLOc 46; ALLOr 60; ALLR 39; ALN 571; ALP 58; ASLEF 7, 20
Zece „dix”	773	140	WLAD 50; cf. ALR II s.n. 1791; ALRR – Munt. Dobr. MN 506; NALR – Olt. MN în ALRR – Munt. Dobr . MN pl. 39; ALRR – Mar. MN pl. LI; ALM 52; MALGI 253; ALDM 1335; ALF 412; AIS 288; ALPI 70; ALMC 1878; ALEJAN 1630
Zi „jour”	751	118	Cf. ALR II s.n. 1491; NALR – Olt. 307; ALRR – Mar. 647; ALRR – Munt. Dobr.500; ALM 338; MALGI 188; ALDM 1290; ALF 727–729, 731; AIS 336, 1265; ALG 828; ALMC 1434, 1438; ALPO 300; ALChB 179; ALW 120, 128; ALA 586; ALC 631; cf. ALAL 115; cf. ALB 189; cf. ALFC 121; ALEJAN 77; ALN 580; ALP 78; ASLEF 14, 18, 24, Br 871
Ziar „journal”	816	183	ALR II s.n. 926; ALRM II s.n. 756; NALR – Olt. 369; ALRR – Mar. 731; ALRR – Munt. Dobr. MN pl. 18–19; ALDM 1465; ALF 730; AIS 769; ALPO 301; ALFC – CLXXVI

*INDICE ALFABETIC AL TERMENILOR ÎNREGISTRAŢI ÎN HĂRŢI**

A

ăsta v. *ăsta*
abate (***a*** ~) 857; *a ~ laolaltă* 857; *a ~ căt-olaltă* 857
abor v. *abur*
abur, *abor* 723
ac 834
acan 657, 659
acasă 869
acaţ, *ácaţ*, *acăţ*, *agaţ*, *arcaţ*, *argalţ*, *argat*, *argaţ* 659
ácaţ v. *acaţ*
acăr 704, 708, 736, 745, 819, 820, 830
acăsfău v. *acăţfău*
acăţ v. *acaţ*
acăţa (***a*** ~) 836
acăţfău, *acăsfău*, *căsfăl*, *căsfău* 659
acea[1] v. *aceea*
acea[2] v. *aceia*
aceala v. *acela*
aceai v. *aceea*
aceaia[1] v. *aceea*
aceaia[2] v. *aceia*
aceaie v. *aceea*
aceala v. *acela*
aceale v. *acelea*
acealea v. *acelea*
aceea 702, 874; *acea*, *aceai* 874; *aceaia* 657, 874, 801; *dup-aceaia* 785; *aceaie* 739, 874; *aciia*[1] 790, 874; *ceaia*, *ceea* 720, 874; *ciia*[1] 874
acei v. *aceia*
aceia, *acea*[2], *aceaia*[2], *acei*, *aceie*, *aceii*, *acii* 873; *aciia*[2] 736, 873; *aciie*, *aciii*, *ciia*[2] 873
aceie v. *aceia*
aceii v. *aceia*
acela 745, 872; *aceala* 872
acele v. *acelea*
acelea 645, 875; *aceale*, *acealea*, *acele*, *acilea*, *cealea*, *celea* 875
aci v. *aici*
acii v. *aceia*
aciia[1] v. *aceea*
aciia[2] v. *aceia*
aciie v. *aceia*
aciii v. *aceia*
acilea v. *acelea*
acló v. *acolo*
acolo 642, 644, 710, 719; *acló* 872–874; *aculo* 872; *colo* 874
acoperi (***a „se”*** ~) 736, 865; *a se acuperi* 865
acră 714
acri (***a „se”*** ~) 707
acru: *aluat ~*, v. *aluat*
aculo v. *acolo*
acuma 642, 645, 647, 745, 830, 848
acuperi (***a „se”*** ~) v. *acoperi*
adătui (***a*** ~) 836
adăuga (***a se*** ~) 709
adică 801, 809
adirca (***a*** ~) v. *ridica*
aduce (***a*** ~) 645, 671; *a-şi ~ aminte* 692, 696, 839
aduna (***a*** ~): *a ~ căt-olaltă*, *a ~ laolaltă* 836, 855
advocat v. *avocat*
afacerist 843
afară 643, 720, 735; *colniţă ~*, v. *colniţă*
afundă 642
agaţ v. *acaţ*
agust v. *august*
aia 744, 764, 874
aia (***a*** ~) 839
aiasta 801
aicea v. *aici*
aici 642, 656, 801, 859; *aci* 642, 820, 876; *aicea* 691, 739, 762; *ici* 691
aiesta 642, 647, 801, 896; *aista* 642, 748, 808, 840, 849, 876; *ăista*, *ăista*, *iesta*, *ista* 876
aiete (adj. pl.) 724
aieturi v. *aituri*
aista v. *aiesta*
aituri, *aieturi* 724
ajunge (***a*** ~) 805
ajuta (***a*** ~) 851
ajutaţi (pl.) 714
ala 642, 692, 701, 740, 820, 852, 872
alaltămâne, *alaltămâni* 757
alaltămâni v. *alaltămâne*
alb 672, 675, 744, 746, 748, 796
alb-gălbinoi 747
albastru 748
albă: *fărină ~* , v. *făină*; *miere ~*, v. *miere*
albi (***a „se”*** ~) 788; *a ~ de ziuă* 761
albie 706, 709, 710; *broască cu ~*, v. *broască*
alboc 748
alboiet 748
albutie (adj. fem.) 688
alcum 673
ale v. *alea*
alea 645, 804, 832, 875; *ălea* 875
alfel v. *altfel*
aleşe: *a sta ~*, v. *sta*
alipui (***a*** ~) 710
alistău, *alistrău*, *elesteu*, *ielestău*, *ielesteu*, *ilăstău*, *ilest*, *ilestău*, *ilesteu*, *ilestrău*, *ilistău*, *ilisteu*, *ilistrău*, *listău* 708
alistrău v. *alistău*
aloat v. *aluat*
alt 721, 839; *în ~ loc*, v. *loc*; *în alte locuri*, v. *loc*
alta 808; *altă oară*, v. *oară*; *în altă parte*, v. *parte*; *în alte părţi*, v. *parte*; *înt-alte părţi*, v. *parte*; *p-alte părţi*, v. *parte*; *pin alte părţi*, v. *parte*; *p-ânt-altă parte*, v. *parte*
alte (pl.) 715, 728, 787, 795
altfel 731, 736; *alfel* 709
altiere: *~ de piatră* 800
altul 807, 849
alţar v. *arţar*
alţii 659, 685, 689, 691, 698, 721, 724, 790, 815, 834, 848
aluat 708, 709, 710, 745; *~ acru*, *~ de casă*, *~ de dospit*, *~ de mălai*, *~ de pită*, *~ de plămădeală*, *~ la pită*, *~ mic*, *~ pântru pită* 709; *~ul căşii*, *~ul pitii* 709; *a solga ~ul*, v. *asoga*; *aloat* 709; *aloat de dostit* 709

---

* Indicele cuprinde, într-o formă literarizată sau în transcriere simplificată, cuvintele prezentate în hărţile mari şi în notele din „legenda” acestora, cu excepţia articolelor, a prepoziţiilor şi a conjuncţiilor. Au fost incluse însă prepoziţiile înregistrate în hărţile dedicate în mod special acestora.

Cuvintele cu flexiune au fost redate la formele de bază (substantivele şi pronumele la nominativ singular, adjectivele la masculin şi/sau feminin singular, verbele la infinitiv), indiferent de formele sub care apar înregistrate în hărţi, cu excepţia formelor înregistrate ca răspuns la întrebările din chestionar care vizează numai pluralul, ca în cazul pronumelor demonstrative. Celelalte rare excepţii se referă la unele forme morfologice asupra cărora am considerat că este bine să atragem atenţia şi în acest *indice*. Când nu am putut preciza formele de bază, am reprodus cuvintele respective întocmai, precizând indicaţiile gramaticale corespunzătoare. La verbe, în cadrul articolelor din *indice*, tilda (~) înlocuieşte diferite forme flexionare (în general, aceasta se substituie cuvântului-titlu ca atare).

Cifrele care apar după cuvântul-titlu indică numărul hărţilor, iar cele de după bara oblică trimit la punctele cartografice din hărţi.

În cazul în care alături de formele literare sunt înregistrate şi variante regionale sau dialectale, toate acestea au fost redate ca atare, în ordine alfabetică, cu trimitere la cuvântul-titlu cu care se grupează şi sub care sunt indicate din nou, urmate de numărul hărţii în care apar. În alegerea cuvântului-titlu, când acesta nu coincide cu o formă literară, am avut în vedere, pe cât posibil, frecvenţa variantelor şi/sau criteriul etimologic.

Accentul tonic al cuvintelor a fost marcat doar atunci când el se abate de la uzul obişnuit din limba populară, atrăgându-se şi în acest fel atenţia asupra specificului subdialectului crişean, în comparaţie cu celelalte varietăţi dialectale ale dacoromânei.

La verbe, dacă s-au înregistrat atât forme active, cât şi forme reflexive, pronumele reflexiv s-a pus între ghilimele.

aluăţel 709; *aluoţelul căsii* 709
alun 656; *tufe de ~*, v. *tufă*
alunar 656
alundeva 691
aluneca (***a*** ~) 805
aluoţel: *~ul căsii*, v. *aluăţel*
amărâtă: *răchită ~*, v. *răchită*
măsura (***a*** ~) v. *măsura*
amesteca (***a „se”*** ~) 702, 704, 855; *a amestica* 702, 855
amestecată 792
amestica (***a*** ~) v. *amesteca*
amiaz v. *amiază*
amiază 716; *la ~* 716; *amiaz* 716; *a face amiazul*, v. *face*; *a mânca amiazul*, v. *mânca*; *a mânca de-amiaz*, v. *mânca*
amiazăz v. *amiazăză*
amiezăza (***a*** ~), *a amiezâza* 717
amiazăză 716; *a mânca de-~*, v. *mânca*; *amiazăz* 716; *a mânca de-amiazăz*, v. *mânca*; *amiazâţ* 716; *a mânca de-amiazâţ*, v. *mânca*; *amiazâz* 716; *a mânca de-amiazâz*, v. *mânca*; *amiazâză* 716; *a mânca de-amiazâză*, v. *mânca*
amiazâţ v. *amiazăză*
amiazâz v. *amiazăză*
amiazâză v. *amiazăză*
amiezăzi (***a*** ~) v. *miezăzi*
amiezâza (***a*** ~) v. *amiezăza*
aminte: *a-şi aduce ~*, v. *aduce*
amu 642, 651, 659, 666, 683, 685, 689, 709, 717, 719, 724, 725, 737, 745, 762, 765, 787, 801, 848
an 650, 671, 762, 841
Ana (n.p.), *Ană* 879
Ană (n.p) v. *Ana*
Anica (n.p.) 879
animal 664
anume 710, 745,
Anuţa (n.p.) 879; *Anuţă* 879, 883
Anuţă (n.p.) v. *Anuţa*
aor v. *aur*
Apateu (n.t.) 659
apă 657, 722, 739, 769, 783, 786, 804, 805; *arac cu ~*, v. *arac*; *dunga apii*, v. *dungă*; *mul de ~*, v. *mol*; *şanţ cu ~*, v. *şanţ*
apăi v. *apoi*
apărător 818
apărea (***a*** ~) 671, 779
apăsa (***a*** ~) 648, 710
api v. *apoi*
apoi 785; *apăi* 789; *api* 677; *apu* 834
apoimâne v. *poimâne*
apoimâni v. *poimâne*
apropia (***a*** ~) 857; *a ~ de-olaltă* 857; *a apropuia* 821
apuca (***a*** ~) 674, 742
apriel v. *aprilie*
aprier v. *aprilie*
april v. *aprilie*
aprile v. *aprilie*
aprilie, *apriel*, *aprier*, *april*, *aprile* 763
apriliş, *ápriliş* 763
ápriliş v. *apriliş*
apriluş, *ápriluş* 673
ápriluş v. *apriluş*
aproape 704, 789
apropuia (***a*** ~) v. *apropia*
apropuia (***a*** ~) v. *apropia*
apu v. *apoi*
apune (***a*** ~) 777
arac 802; *~ cu apă* 802; *porţi de ~*, v. *poartă*; *a zbura peste ~*, v. *zbura*[2]; *aroc* 803
arădica (***a*** ~) v. *ridica*
arâdica (***a*** ~) v. *ridica*
arbori (pl.) 645
arcaţ v. *acaţ*
arde (***a „se”*** ~) 722
ardica (***a*** ~) v. *ridica*
argalţ v. *acaţ*
argat v. *acaţ*
argaţ v. *acaţ*
argăsi (***a*** ~) 832
aridica (***a*** ~) v. *ridica*
arină 808
aripă 689
armată 663
aroc v. *arac*
arsătură 713
arşiţă 859; *~ de soare* 770
arţar, *alţar* 659
arvocat v. *avocat*
asaug (ind. prez. 1) v. *asoga*
ascunzătoare 676
asfinţi (***a*** ~) 777; *a sfinți* 777; *a sfinți soarele* 759, 777; *a sinţi* 777
asoga (***a*** ~) 710; *a ~ pâne*, *a ~ pita* 710; *a soga*, *a soga pita* 710; *asaug* (ind. prez. 1) 710; *a asolga* 710; *osug* (ind. prez. 1) 710; *a solga*, *a solga aluatul*, *a solga pita* 710; *sorg* (ind. prez 1) *pita* 710; *zog* (ind. prez. 1) 710; *a zolga*, *a zolga pita* 710
asogat (subst.) 710
asolga (***a*** ~) v. *asoga*
asta 671, 693, 704, 710, 712, 719, 743, 744, 789, 801, 883
astalâş v. *astăluş*
astaloş v. *astăluş*
astaluş v. *astăluş*
astălâş v. *astăluş*
astăluş, *astalâş*, *astaloş*, *astaluş*, *astălâş*, *asteluş*, *ástolaş*, *aştalâş*, *aştalâş*, *ostoloş*, *ostoluş* 821
astăs v. *astăzi*
astăz v. *astăzi*
astăzi, *astăs*, *astăz*, *astâz* 758
astâz v. *astăzi*
asteluş v. *astăluş*
ástolaş v. *astăluş*
astupa (***a se*** ~) 865
aştalâş v. *astăluş*
aşa 643, 657, 659, 664, 674, 676, 678, 681, 692–694, 708, 710, 713, 722, 731, 736, 742, 746, 748,779; *aşea* 642, 714, 762, 787, 792, 801, 809, 849, 854, 865
aşea v. *aşa*
aştalâş v. *asăluş*
aşteza (***a*** ~) 832
atât 762
atâta 704, 710, 719, 738, 761, 797; *atita* 704
atita v. *atâta*
atuncea v. *atunci*
atunci 669, 693, 710, 763, 764, 792, 812, 830; *atuncea* 713
aţa (***a*** ~) 836
august, *agust*, *augúst* 764
augúst v. *august*
augustuş 764
aur, *aor* 852
auz: *din ~* 642
auzi (***a*** ~) 642, 672, 678, 694, 739, 801, 820
auzit: *din auzite* 739
avea (***a*** ~) 643, 657, 675, 677, 681, 690, 696, 720, 734–736, 738, 742, 762, 764, 842, 843, 845, 869
avere 849
avocat, *advocat*, *arvocat* 818
az v. *azi*
azi, *az* 758
azmă 714

Ă

ăia 873
ăista v. *aiesta*
ăista v. *aiesta*
ăla 659, 806, 810, 872, 873
ălea v. *alea*
ăsta 650, 876, 692; *ăăsta* 876

B

babă: *neaua babelor*, v. *nea*
badacoş v. *badogoş*
badocar, *badogar* 640
badocarăş 840
badocâş v. *badogoş*
badocoş v. *badogoş*
badocuş v. *badogoş*
bádog 701
badogar v. *badocar*
badogâş v. *badogoş*
badogoş, *badacoş*, *badocâş*, *badocoş*, *badocuş*, *badogâş*, *badoguş*, *baldogoş*, *bădochiuş* 840

badoguş v. *badogoş*
baie, ~ *de piatră* 800; *a face* ~, v. *face*
balastieră 800
baldogoş v. *badogoş*
balon 854
baltă 802
ban 698, 842, 860
Banat (n.t.) 659, 745, 859
bardă v. *bartă*
bartă 710; *barta clopului* 726; *bardă* 726
bate (***a „se”*** ~) 689, 739, 793, 795; *a* ~ *cu maiul* 739; *a* ~ *gheaţa*, *a* ~ *gheaţă* 795
batic 744
batoză 715
băbură 790
băbúrcă 790
bădicalăş v. *bădicarăş*
bădicar 640
bădicarăş, *bădicalăş*, *bădigarăş*, *bătigarăş* 840
bădigarăş v. *bădicarăş*
bădochiuş v. *badogoş*
băjocori (***a*** ~) 672, 742
băga (***a*** ~) 676, 710, 722, 736, 832, 834
băgrin, *băgrine*, *braghin*, *brădan*, *brăgan*, *brăghin*, *magrin*, *măgrin*, *pagrin* 659
băgrine v. *băgrin*
băltag, *boltag* 822
băltăriţă 726 ; *băltăriţa clopului*, *băltăriţa de la clop* 726
bănăţean 801
băni (***a*** ~) 851
bănui (***a*** ~) 851
bănuţ 698
bărbat 742, 745
Bărcău (n.t.) 804
bărdălie v. *bărtălie*
bărtălie, *bărdălie*, *bărturie* 726
bărturie v. *bărtălie*
bătăiaş 664
bătăran 808
bătigarăş v. *bădicarăş*
bătrân 666, 674, 709, 732, 734, 742, 806, 809; *din bătrâni* 642, 709, 789
bătrână 643, 645, 664
bătrâneţe: *de pe* ~ 656; *la* ~ 815
bătutelea: *de-a* ~ 854
bău v. *bou*
bârlog, ~ *de hulpe* 676
bea (***a*** ~) 786
bealţă 726
Beinş (n.t.) v. *Binş*
beli (***a*** ~) 763, 832
Beretei (n.t.) 789
bertie 726
besadă 865
beşică, ~ *pe pâne* 713; *a ţipa* ~, v. *ţipa*
beteşig 675
bicíclă, *biţíclă*, *bíţiclă*, *biţíglă*, *bíţiglă* 817
bicicletă, *bicigletă*, *biţicletă*, *biţigletă*, *blicighetă*, *bliţichetă* 817
bícicli, *bícigli*, *bíţicli*, *bíţigli* 817
bicigletă v. *bicicletă*
bícigli v. *bícicli*
biet 763
Bihor (n.t.) 783
bild 819
bimbou, ~ *de floră* 662; *a fi în bimboauă*, v. *fi*
bine 713, 878, 881; *a-i merge* ~, v. *merge*
bineţe: *a da* ~, v. *da*
Binş (n.t.) 762; *Beinş* (n.t.) 739
bir 715
birui (***a*** ~) 867
bişniţar 843
bituşă 735
biţ: *gubă cu* ~, v. *gubă*; *gubă fără* ~, v. *gubă*
biţíclă v. *bicíclă*
bíţiclă v. *bicíclă*
biţicletă v. *bicicletă*
biţicleu 817
bíţicli v. *bícicli*
biţiclie 817
biţíclu 817
biţíglă v. *bicíclă*
bíţiglă v. *bicíclă*
biţigletă v. *bicicletă*
bíţigli v. *bícicli*
blană 672, 736
blăstămat 849; *om* ~, v. *om*
blicighetă v. *bicicletă*
bliţichetă v. *bicicletă*
blor 726
bluş v. *bruş*
bluz 733
boabă, ~ *de floare* 662
boacă 713
boactăr: ~ *de drum* 799
boaşcă 713, 721; *boşcă* 721
bob, ~ *de floare* 662
boboc 662, 815; ~ *de gâscă* 662
boboloţ 721
bocanc, *bocanci* (sg.), *bocoancă*, *boconţi* (pl.) 742
bocanci (sg.) v. *bocanc*
bocoancă v. *bocanc*
boconţi (pl.) v. *bocanc*
bodaşcă 721
boghi 689
bogoi 693
Boian (n.t.) 801
bolfoi, ~ *de curichi* 721
boltag v. *băltag*
bomb v. *bumb*
bondă v. *bundă*
bortă 676, 731; ~ *de vulpe*, ~ *în pământ* 676; ~ *la chimeşă* 731; *borta bumbului* 731; *borta vulpii* 676; *bortele* (pla.) *de la chimeşe* 731
boşca (***a se*** ~) 713
boşcă v. *boaşcă*
boşchi (***a se*** ~) 713
boşchitură 713
boşoloage (pl.) 721
boşoloane (pl.) 721
bot 695, 793; ~ *de neauă* 793
botă 702
botonere (pl.) 731
botrăcăli (***a*** ~) 702, 855
boţ, ~ *de curechi* 721
bou 834; *ochiuţul* ~*lui*, v. *ochiuţi*; *bău*: *ochiul băului*, v. *ochi*
brad 654
braghin v. *băgrin*
brădan v. *băgrin*
brăgan v. *băgrin*
brăghin v. *băgrin*
brâncă 708, 722, 793; *firez de* ~, v. *firez*
brânză 714; *coci cu* ~, v. *coci*; *cocoradă cu* ~, v. *cocoradă*
brânzoici (pl.) 714
brâu 736; *ştergură la* ~, v. *ştergură*; *zade de-a* ~, v. *zadie*; *zadie în* ~, v. *zadie*; *zadie pân la* ~, v. *zadie*
brizgáie (ind. prez. 3) v. *brizgăia*
brizgăi (***a*** ~) 792
brizgăia (***a*** ~) 783; *brizgáie* (ind. prez. 3) 783
brizgăitură 792
broască: ~ *cu albie*, ~*-n copâie* 684
broazbă 721; *broazbe* (pl.) *de curichi* 721
broazbe (pl.) v. *broazbă*
broboadă 744
bronţ 713; *a ţipa un* ~, v. *ţipa*; *bronz* 713
bronz v. *bronţ*
broş v. *bruş*
broşură 816
brozǎ 714
bruh v. *bruş*
bruj v. *bruş*
brumă 796
bruş 793; ~ *de neauă* 793; *bluş*, *broş*, *bruh*, *bruj* 793; *bruj de omăt*, *bruj de úmăt* 793
brutar, *brutrar* 839
brutrar v. *brutar*
bubujlie 662
bucată 710
bucătărie, ~ *de vară* 720
budigăi (pl.) 737
budugău 689

bugăt (adj. masc. sg) 659, 676, 685, 761
bugnar v. *butnar*
buhai 735
buhă 693
buhoare, *bulhoare* 770
buiugă 713
bulbuc 662
bulbuşie: *a fi în ~*, v. *fi*
bulgăr v. *bulgăre*
bulgăre, *~ de nea*, *~ de zăpadă* 793; *bulgăr*, *bulgăr de úmăt* 793; *bulgăr de gheaţă* 795; *bulgări* (pl.) *de neauă* 793
bulgări (pl.) v. *bulgăre*
bulgări (***a se ~***) 793
bulhoare v. *buhoare*
bula, *~ de neauă* 793
bumb 650, 662, 731, 732; *~ de floare* 662; *borta ~ului*, v. *bortă*; *gaură la ~*, v. *gaură*; *groapă la ~*, v. *groapă*; *gura ~ului*, v. *gură*; *hudă la ~*, v. *hudă*; *strunga ~ului*, v. *strungă*; *bomb* 732
bumbăriţă 731
bună 785, 787; *a se face vreme ~*, v. *face*
bundă, *bondă* 735; *bondă ciobănească* 735
bura (***a ~***) 796
buralău 790
bură 790, 796
bureţi (pl.) 643
burghiu 824
burniţa (***a ~***) 792
burniţă 790, 796
bursuc 672
brumărel 765
burtă 672
butfar 811
butnar, *bugnar* 827
butrucă 647
butuc 643, 647; *~ul gros* 647

C

cacadăr 660; *lemn de cacadări* (pl.), v. *lemn*; *căcădăr* 660; *spini* (pl.) *de căcădăr*, v. *spin*; *câcadăr* 660
caie v. *gaie*
cal 746
cald 784
caldă 722
cale 789, 801; *~ deloagă* 798, 801; *~ de picioare* 798, 801; *Cale* (*Pe ~*) (n.t.), *Calea Lată* (n.t.), *Calea Râului* (n.t.) 801; *a face o ~*, v. *face*; *a face ~ lungă*, v. *face*
Cale (***Pe ~***) (n.t.) v. *cale*
Calea Lată (n.t.) v. *cale*
Calea Râului (n.t.) v. *cale*
calendar, *călăndar*, *călândar*, *călindar*, *călundar*, *cărindar*, *cherindar* 766
calfă 841
calieră v. *carieră*
cangor v. *grangure*
caniculă, *canicúlă* 770
canicúlă v. *caniculă*
cantoner v. *cantonier*
cantonier, *cantoner* 799; *cantoner pe drum* 799; *căntoner* 799
cantor 810
canuri (pl.) 738; *~ de lână* 738
cap 688, 690, 886; *~ de floare*, *~ de floră* 662; *căscăneauă-n ~*, v. *chischinea*; *cârpă-n ~*, v. *cârpă*; *cârpă pe ~*, v. *cârpă*; *cârpă din ~*, v. *cârpă*; *chischinea în ~*, v. *chischinea*; *chischineu de ~*, v. *chischineu*; *cot în ~*, v. *cot*; *jolj din ~*, v. *jolj*; *a lua jos din ~*, v. *lua*; *năframă-n ~*, v. *năframă*; *zade din ~*, v. *zadie*; *zade-n ~*, v. *zadie*; *zadie-n ~*, v. *zadie*
caparău v. *coporău*
caparlău v. *coporău*
capărău v. *coporău*
capce v. *copcie*
capcie v. *copcie*
capotă v. *căpută*
capră 664, 671
car 645, 798, 801, 806, 829, 830
care 640, 641, 658, 665, 672, 673, 689, 692, 708, 709, 713, 726, 736, 744, 764, 805, 806, 821, 822, 843, 849
carieră, *~ de piatră* 800; *calieră*, *cărieră*, *cărieră de piatră* 800
carne 721
carpen, *carpin* 657
carpin v. *carpen*
carte 642, 647, 655, 658, 659, 673, 676, 678, 684, 685, 692–694, 713, 792, 807, 811, 842; *a fi la ~*, v. *fi*
cartof 714
casă 735, 736, 779, 805; *~ de vară* 720; *aluat de ~*, v. *aluat*; *frasen de ~*, v. *frasin*; *pasăre de ~*, v. *pasăre*; *aluatul căşii*, v. *aluat*; *aluoţelul căsii*, v. *aluăţel*; *maistor de căşi*, v. *maistor*; *streşina căsii*, v. *streşină*; *streşina căşii*, v. *streşină*
căbuşală 770
căcădăr v. *cacadăr*
căciulă 728
cădea (***a ~***) 791
călăndar v. *calendar*
călători (***a ~***) 801
călândar v. *calendar*
călca (***a ~***) 696
călcat: *maşină de ~*, v. *maşină*
căldură 710, 764, 770, 788, 859; *~ mare* 770; *năbuh de ~*, v. *năbuh*
călecuţă v. *călicuţă*
călicică 798
călicuţă, *călecuţă* 798
călindar v. *calendar*
căliţă 798, 801
călugăr 787
Călugări (n.t.) 783
călundar v. *calendar*
căluşi (***a ~***) 836
cămaşă, *cămaşe* 729; *strunga de la cămaşe*, v. *strungă*; *cămeaşă*, *cămeşă* 729; *hudă la cămeşă*, v. *hudă*; *hudră la cămeşă*, v. *hudă*; *cămeşe* 729; *chiotoare la cămeşe*, v. *chiotoare*; *chemeşă*, *chemeşe* 729; *gaura chemeşii*, v. *gaură*; *chimeşă*: *groapă la chimeşă*, v. *groapă*; *chimeşe* 729, 733; *bortele de la chimeşe*, v. *bortă*; *gaură de chimeşe*, v. *gaură*
cămaşe v. *cămaşă*
cămeaşă v. *cămaşă*
cămeşă v. *cămaşă*
cămeşe v. *cămaşă*
cănăpişteriţă v. *coropişniţă*
căntar 846
căntări (***a ~***) v. *cântări*
căntoner v. *cantonier*
căpărău v. *coporău*
căpiştiriţă v. *coropişniţă*
căprioară 671
căptăli (***a ~***) 691
căptuşit 736
căpută, *capótă* 742
cărare 798, 801
cărieră v. *carieră*
cărindar v. *calendar*
cărujiţă: *~ sălbatică* 660
căscănea v. *chischinea*
căscăneauă v. *chischinea*
căscăneu v. *chischineu*
căsfăl v. *acăţfău*
căsfău v. *acăţfău*
căsulie 731
căsuţă, *~ de vară*, *~ din odor* 720
cătărigi (pl.), *clătărigi* (pl.) 724
cătrinţă, *cotrinţă* 745
căţân 706
căţel: *~ul pământului* 672
căţeli (***a se ~***) 669
căţelişte 669
căuaci v. *covaci*
căvaci v. *covaci*
câcadăr v. *cacadăr*
câcăcele (pl.) 660
câcădare, *câcădări* (pl.) 660; *mlădiţă de câcădări* (pl.), v. *mlădiţă*; *rug de câcădări* (pl.), v. *rug*; *căcădări* (pl.): *tufă de căcădări*, v. *tufă*; *câcădâre*: *rug de ~*, v. *rug*
câcădări (pl.) v. *câcădare*
câcădâre v. *câcădare*
câmp 796; *cios de ~*, v. *cios*; *ochiuri de ~uri*, v. *ochi*; *paznic de ~*, v. *paznic*
câmpie 642
când 647, 653, 672, 673, 678, 693, 710, 713, 723, 741, 761,784, 792, 795, 801, 805, 826, 834, 846, 865
câne 675, 849
cânepă 736, 737, 745; *obiele* (pl.) *de ~*, v. *obială*
cânepişteriţă v. *coropişniţă*
cânepiştiriţă v. *coropişniţă*

cânipişteriţă v. *coropişniţă*
cânipiştiriţă v. *coropişniţă*
cânopiştiriţă v. *coropişniţă*
cânta (***a*** ~) 692, 693; *a ~ a rău*, *a ~ a moarte* 693
cântări (***a*** ~), *a căntări* 846
cântec 642
cârpă, *~ de delin* 744; *~ de încins* 745; *~ de-nvălit* 744; *~ dinainte* 745; *~ din cap*, *~-n cap* 744; *~ mică* 744; *~ pe cap* 744; *~ supţiră* 744
cârpi (***a*** ~) 837; *a chirpi* 837
cârtiţă 673
cârtiţoi 673
câştiga (***a*** ~) 843
ceai 764
ceaia v. *aceea*
ceala v. *cela*
cealaltă 672
cealea v. *acelea*
ceapţă 744
ceată 669
ceaţă 790
ceea v. *aceea*
cel 872
cela 806, 836, 872; *ceala* 872
celău 849
celea v. *acelea*
celeş 849
cenuşă, *ceruşă* 809
cenuşie 688
ceoaie v. *cioaie*
ceon 702
cer 776, 781, 783
cerb, *~ sălbatic* 670; *vacă de ~*, v. *vacă*
cerbă 671
cerboaică 671
cerboaie 671
cerc 826
cergă 738, 739; *cergi* (pl.) *vâlturate* 739
cergi (pl.) v. *cergă*
cerne (***a*** ~) 783
certa (***a se*** ~) 741
Certeze (n.t.) 881
ceruşă v. *cemuşă*
ceti (***a*** ~) v. *citi*
ceucă, *cioci* (pl.), *ciolcă*, *ciouci* (pl.) 688
ceva 709, 834
chedie v. *chidie*
chefe 861
chefeli (***a*** ~), *a chefelui* 861
chefelui (***a*** ~) v. *chefeli*
chelb 700
cheliceauă, *chiliceauă* 798
chema (***a*** ~) 664
chemeşe v. *cămaşă*
chepeţ v. *cupeţ*
chepeţeli (***a*** ~) 843
chereleu: *~ pe pădure* 641
cherindar v. *calendar*
cheschineu v. *chischineu*
cheşcheneu v. *chischineu*
chetoare v. *chiotoare*
chică 726
chiciură 796
chidă v. *chidie*
chide v. *chidie*
chidiat 796
chidie, *chedie* 792, 796; *chidă*, *chide*, *chidră*, *ghedie*, *ghidie* 796
chidră v. *chidie*
chilă 846
chilăli (***a*** ~) 846
chiliceauă v. *cheliceauă*
chimeşe v. *cămaşă*
chinepişteriţă v. *coropişniţă*
chiotoare (3–4 sil.), *~ la cămeşă* 731; *chetoare* 731
chip 819; *a lua în ~*, v. *lua*
chipări (***a se*** ~) 819
chipeţ v. *cupeţ*
chipeţi (***a*** ~) 843
chirpi (***a*** ~) v. *cârpi*
chisău 734
chischinea, *~ în cap* 744; *~ subţire* 744; *căscănea* 744; *căscănea mică* 744; *căscăneauă*, *căscăneauă-n cap* 744; *chischineauă*, *chischineauă mică* 744
chischineauă v. *chischinea*
chischinel 744
chischineu, *~ de cap*, *~ de păr*, *~ de purtat*, *~ de sărbători* 744; *~ subţir* 744; *căscăneu*, *cheschineu*, *cheşcheneu* 744
chisitli (***a*** ~) 832
cicheră 807
[*ĉígǫbìgǫ*] 684/195, 196; [*ĉígåbigå*] 684
ciia[1] v. *aceea*
ciia[2] v. *aceia*
cilioaie, *cirlioaie* 693
cimpazeu 678
cina (***a*** ~) 718, 719
cină: *a mânca de ~*, v. *mânca*
cini (***a*** ~) 718
cioaie, *ceoaie* 693
cioară 688
cioarec 736; *pănură de ~*, v. *pănură*, *pănură de cioareci*, v. *pănură*; *cioarece* 736; *cioaric* 736; *obiele* (pl.) *de cioaric*, v. *obială*; *pănură de cioaric*, v. *pănură*; *cioarice* 736, *cioarici* (pl.) 736, 738; *pănură de cioarici* (pl.), v. *pănură*
cioarece v. *cioarec*
cioaric v. *cioarec*
cioarice v. *cioarec*
cioarici (pl.) v. *cioarec*
cioată 671
cioatină 671
ciobănească: *bondă ~*, v. *bundă*
ciocane (pl.) 739
ciocădaie, *ciocodaie* 690
ciocănetoare v. *ciocănitoare*
ciocănitoare, *ciocănetoare*, *ciocătoare*, *ciocnitoare*, *ciognitoare* 690
ciocăniţă, *ciócăniţă* 690
ciócăniţă v. *ciocăniţă*
ciocătoare v. *ciocănitoare*
cioci (pl.) v. *ceucă*
ciocnitoare v. *ciocănitoare*
ciocodaie v. *ciocădaie*
Ciocotiş (n.t.) 795
ciognitoare v. *ciocănitoare*
cioică, *ciuoică* 693
ciolcă v. *ceucă*
ciomvică v. *ciumvică*
cionc v. *tioancă*
cionta v. *ciunta*
ciopli (***a*** ~) 822
cioplitor 827
cios, *~ de câmp*, *~ de pădure* 641
ciot 678
ciouci (pl.) v. *ceucă*
ciovrigă v. *ciumvică*
cip 735
cipcă 727
cirigauă, *ciurigauă* 714
cirlioaie v. *cilioaie*
citi (***a*** ~) 642, 813; *a ceti* 678, 813
ciubărar 827
ciubucar 843
ciuciumeg 684
ciuciuvică 693
ciucur 736; *ciucuri* (pl.) 734, 736; *curea din ciucuri* (pl.), v. *curea*; *cureauă de ciucuri* (pl.), v. *curea*; *o pereche de ciucuri* (pl.), v. *pereche*
ciucuri (pl.) v. *ciucur*
ciuhăli (***a*** ~) 832
ciuhurez 693
ciumău, *~ de muşuroi* 695
ciumvică, *ciomvică*, *ciovrigă* 693
ciuncaş 643
ciunta (***a*** ~), *a ~ de vârv* 653; *a cionta* 653
ciuoică v. *cioică*
ciurdă: *~ de lupi* (pl.) 669
ciurigauă v. *cirigauă*
ciută, *şută* 671
cizmă 736, 743
clasă, *glasă* 880
clătărigi (pl.) v. *cătărigi*
clică 805

cloambă, *clomb* 648
cloamfăr 840
clocealâ 770
clocot: *în ~* 722
clocoti (***a*** ~) 722, 723
clocotită 722
clomb v. *cloambă*
clomp v. *clop*
clop 641, 725, 726, 886; *barta ~ului* v. *bartă*; *bâltăriţa ~ului*, v. *bâltăriţă*; *bâltăriţa de la ~*, v. *bâltăriţă*; *marginea ~ului*, v. *margine*; *obada ~ului*, v. *obadă*; *pana ~ului*, v. *pană*; *parta ~ului*, v. *partă*; *partă pingă ~*, v. *partă*; *păntlícă pe ~*, v. *păntlícă*; *pene la ~*, v. *pană*; *penele ~ului* v. *pană*; *plantícă de ~*, v. *păntlícă*; *plantícă pângă ~*, v. *păntlícă*; *prima ~ului*, v. *primă*[2]; *prima de la ~*, v. *primă*[2]; *primă după ~*, v. *primă*[2]; *primă pângă ~*, v. *primă*[2]; *toarda de la ~*, v. *toardă*; *clomp* 725; *cocoara clompului* v. *cocoară*; *primă de clomp*, v. *primă*[2]; *colop* 725; *veaca de la colop* v. *veacă*
clumău v. *comlău*
coace (***a „se” ~***) 696, 710, 711, 714; *tăcăneauă de copt*, v. *tăcăneauă*
coadă 672, 675, 691, 694, 812; *tepşe cu ~*, v. *tăpsie*
coajă 649, 657, 713; *coajbă* 649
coajbă v. *coajă*
coamă 807
coapte (pl.) 714
coase (***a*** ~) 836, 854
coc 709
coci (pl.), *~ cu brânză*, *~ cu curichi* 714
cocie 798
cocioane (pl.), *cociune* (pl.), *colciune* (pl.) 724
cociune (pl.) v. *cocioane*
cocoară, *cocoara clompului* 726
cocoradă, *~ cu brânză*, *~ cu curechi* 714; *plăcintă ~*, v. *plăcintă*
cocuţ 709; *~ în oloi* 714
codaţ 683
codru 640, 642; *~ de pădure* 642; *a fura ca-n ~*, v. *fura*; *pădure de ~*, v. *codru*; *piatră de ~*, v. *piatră*; *poalele ~lui*, v. *poale*; *Codru* (n.t.) 642; *Codrul Butesii* (n.t.) 642
Codru (n.t.) v. *codru*
Codrul Butesii (n.t.) v. *codru*
cofar 843
cohă v. *cohe*
cohe, *~ de vară* 720; *cohă* 711, 720; *cohă de vară* 720
coif 726
coihă, *~ de vară* 720; *cońhă*, *cońhă de vară* 720
cojbi (***a se*** ~) 713
cojoc, *~ păcurăresc* 735
colac 706, 714
colăcel 714
colb 723, 790, 809; *~ din oală* 723
colbăi (***a*** ~) 809
colboti (***a*** ~) 702, 855, 861
colciune (pl.) v. *cocioane*
colea 691
colnă, *~ de vară* 720
colniţă 720; *~ afară* 720; *~ de vară* 720; *~ slobozită* 720
colo v. *acolo*
colomihor 692
colop v. *clop*
colopijniţă v. *coropişniţă*
colopişteriţă v. *coropişniţă*
colopiştiriţă v. *coropişniţă*
colopiştiţă v. *coropişniţă*
colori (pl.) 690
comblău v. *comlău*
comerciant (3–4 sil.) 843
comerţ: *a face ~*, v. *face*
comlău, *clumău*, *comblău*, *cumlău* 709; *comnău*, *culmău*, *cumnău* 708, 709
comnău v. *comlău*
comună 657
con: *~ de roucă* 675
condei, *condeu* 812
condeu v. *condei*
cońhă v. *coihă*
conopâştiriţă v. *coropişniţă*
conopidă 696
conopijniriţă v. *coropişniţă*
conopişniţă v. *coropişniţă*
conopişteliţă v. *coropişniţă*
conopişteră v. *coropişniţă*
conopişteriţă v. *coropişniţă*
conopiştină v. *coropişniţă*
conopiştiniţă v. *coropişniţă*
conopiştiriţă v. *coropişniţă*
conopizderiţă v. *coropişniţă*
conoprâştiţă v. *coropişniţă*
copac 645
copaie 706; *copâie*: *broască-n copâie*, v. *broască*
copalău v. *coporău*
coparău v. *coporău*
copărău v. *coporău*
copâie v. *copaie*
copârlău v. *coporău*
copcă v. *copcie*
copce v. *copcie*
copcie, *capce*, *capcie*, *copcă*, *copce* 731
coporău, *caparău*, *caparlău*, *capărău*, *căpărău*, *copalău*, *coparău*, *copărău*, *copârlău*, *cuparău* 799
coptături (pl.) 696
coptor v. *cuptor*[1]
coptorişte v. *cuptorişte*
corb 688
corigă, *coriglă*, *corugă*, *curugă* 726
coriglă v. *corigă*
corimă 726
corn 671
cornofar 659
coropăşniţă v. *coropişniţă*
coropejniţă v. *coropişniţă*
coropijniţă v. *coropişniţă*
coropişniţă, *cănăpişteriţă*, *căpiştiriţă*, *cânepişteriţă*, *cânepiştiriţă*, *cânipişteriţă*, *cânipiştiriţă*, *cânopiştiriţă*, *chinepişteriţă*, *colopijniţă*, *colopişteriţă*, *colopiştiriţă*, *colopiştiţă*, *conopâştiriţă*, *conopijniriţă*, *conopişniţă*, *conopişteliţă*, *conopişteră*, *conopişteriţă*, *conopiştină*, *conopiştiniţă*, *conopiştiriţă*, *conopizderiţă*, *conoprâştiţă*, *coropăşniţă*, *coropejniţă*, *coropijniţă*, *coroplejniţă*, *coroplijniţă* 696
coroplejniţă v. *coropişniţă*
coroplijniţă v. *coropişniţă*
corsunoi v. *cursunoi*
corsură v. *cursură*
coroţi (***a*** ~) v. *curăţi*
corugă v. *corigă*
coscă: *miere coşte* (pl.), v. *miere*
Costanţa (n.t.) 801
cosut 836
coş 701; *~ de hulpe* 676
coşarcă 710
coşară, *coşer* 710
coşer v. *coşară*
coştiog 676
coştule (pl.) 721
cot 744, 858; *~ de iarnă* 744; *~ de pânză* 858; *~ de vară*, *~ în cap* 744
cota (***a*** ~) 796; *a ~ cu ochiul* 663
cotoroage (pl.) 724
cotrinţă v. *cătrinţă*
cotron 676
cotrov, *~ de hulpe* 676
coţofană 691
couaci v. *covaci*
có[u̯]teş 647
covaci, *căuaci*, *căvaci*, *couaci* 829
covată 706, 709, 710; *~ de pită* 706; *covata pitii* 706
covârli (***a*** ~) 702, 855; *a ~ laolaltă* 855
crac 736
cracă 648
crancă v. *creangă*
craşcadău, *creaşcadău*, *creşchedău*, *creşchedeu* 843
crăpa (***a „se”*** ~) 761, 859; *a ~ zorii*, *a ~ zori de zuuă*, *a se ~ de zuuă* 761; *a se crepa* 713, 759; *a crepa de zori*, *a crepa zorile*, *a se crepa de ziuă*, *a se crepa de zuuă*, *a se crepa zorile de ziuă* 761
crăpăci (***a se*** ~) 859
creangă 648, 658, 796; *crancă*: *crancă fragedă* 651; *crangă* 648
creastă 750; *şerpe cu ~*, v. *şarpe*
creaşcadău v. *craşcadău*
crepa (***a „se”*** ~) v. *crăpa*
crepătură 713
crepăţa (***a se*** ~): *a se ~ de ziuă* 761
crepăţi (***a „se”*** ~): *a se ~ de ziuă* 761
crepede (***se*** ~) (ind. prez. 3): *se ~ de ziuă* 761

crepete (***se*** ~) (ind. prez. 3): *se ~ de zuuă* 761
crer 690
creşcăder 843
creşchedău v. *craşcadău*
creşchedeu v. *craşcadău*
creşte (***a*** ~) 658, 678, 707, 709, 714
crídin 792
criş 786, 802; *Criș* (n.t.) 673; *Crişul cel Mare* (n.t.) 802; *Crişul cel Mic* (n.t.) 802
Criş (n.t.) v. *criș*
criştai: *ţucur ~*, v. *ţucor*
Crişul cel Mare (n.t.) v. *criș*
Crişul cel Mic (n.t.) v. *criș*
croi (***a*** ~) 738
croitor, *curoitor*, *curuitor* 833
cuc 689
cuci (pl.): *~ de nea* 793
cucujbău v. *curcubeu*
cuculbău[1] v. *curcubeu*
cuculbău[2], *cuculbeu*[2], *cucurbău*[2] 684
cuculbeu[1] v. *curcubeu*
cuculbeu[2] v. *cuculbău*[2]
cucúrbătă 704
cucurbău[1] v. *curcubeu*
cucurbău[2] v. *cuculbău*[2]
cucurbeu *v. curcubeu*
cucuruz 672, 704, 797
cucuvea, *cucuveauă*, *cuvea* 693
cucuveauă v. *cucuvea*
cucuveaucă 693
cuib 691, 692; *~ de hulpe* 676
culcuş 676, 721; *cutcuş* 721
culege (***a*** ~) 764
culmău v. *comlău*
culme 806
cum 709, 803, 859
cumlău v. *comlău*
cumnău v. *comlău*
cumpăra (***a*** ~) 736, 742, 842, 849
cumva 642
cunoaşte (***a*** ~) 677, 693
cuparău v. *coporău*
cupescâzli (***a*** ~) v. *cupeţchedli*
cupeţ, *chepeţ*, *chipeţ* 843
cupeţchedli (***a*** ~), *a cupescâzli* 843
cupezli (***a*** ~) 843
cupsură v. *cursură*
cuptior v. *cuptor*[1]
cuptor[1] 710, 711, 714, 720; *~ de pită* 711; *coptor* 711; *cuptior* 711, 720
cuptor[2] 764
cuptorişte, *~ de scânduri* 720; *coptorişte*, *coptorişte în ocol* 720
cuptorişţioară 720
cuptoriţă 720
curat 787
cură (ind. prez. 3) v. *curge*
curăţa (***a*** ~) 648, 831, 832, 861
curăţi (***a „se”*** ~) 788, 832, 861; *a coroţi* 832
curcubău v. *curcubeu*
curcubeu 684, 786; *cucujbău*, *cuculbău*, *cuculbeu*, *cucurbău*, *cucurbeu*, *curcubău* 786
curcumih 692
cure (ind. prez. 3) v. *curge*
curea, *~ din ciucuri*, *~ în pantaloni* 734; *cureauă*, *cureauă de ciucuri* 734
cureauă v. *curea*
curechi 714; *~ cu rişcaş* 721; *~ împlut*, *~ umplut* 721; *boţ de ~*, v. *boţ*; *cocoradă cu ~*, v. *cocoradă*; *gelău de ~*, v. *gealău*; *pere de ~*, v. *pară*; *puică de ~*, v. *puică*; *purcei* (pl.) *de ~*, v. *purcel*; *sarmă de ~*, v. *sarmă*; *vărzar cu ~*, v. *vărzar*; *curichi*: *curichi împlut*, *curichi umplut* 721; *bolfoi de curichi*, v. *bolfoi*; *broazbe* (pl.) *de curichi*, v. *broazbă*; *coci cu curichi*, v. *coci*; *găluşcă de curichi*, v. *găluşcă*
curge (***a*** ~) 713, 783, 802; *cură* (ind. prez. 3) 783; *cure* (ind. prez. 3) 783
curichi v. *curechi*
curoitor v. *croitor*
curpător 710
curvatura, *~ de pită* 713
cursoare 713
cursunoi, *corsunoi* 713
cursură 713; *a ţipa ~*, v. *ţipa*; *corsură*, *cupsură* 713
curt v. *scurt*
curugă v. *corigă*
curui (***a*** ~) 836
curuitor v. *croitor*
cuşchiuriţă v. *cuştiriţă*
cuşmă 728, 886
cuştiriţă, *cuşchiuriţă*, *cuştiuriţă* 696
cuştiuriţă v. *cuştiriţă*
cutare 714, 801
cutcuş v. *culcuş*
cuvânt 642, 729
cuvea v. *cucuvea*

D

da (***a*** ~) 650, 710, 775, 843; *a ~ bineţe* 886; *~ pup* 650; *~ zări de zuuă* 761
daralău 704
dascal v. *dascăl*
dascar v. *dascăl*
dascăl, *dascal*, *dascar*, *dascăr* 810
dascăr v. *dascăl*
dată: *o ~* 710; *a veni dintr-o ~*, v. *veni*
datorie, *dătorie*, *deatorie*, *detorie*, *ditorie* 845
dă v. *de*
dăbală 726
dămult v. *demult*
dărală 704
dărălaş 704
dărăli (***a*** ~) 704
dător: *a fi ~*, v. *fi*; *detor*: *a fi detor*, v. *fi*; *ditor*: *a fi ditor*, v. *fi*
dătorie v. *datorie*
dâlmă, *dârmă* 806; *dolmă* 805, 806
dâmb 804, 806; *dâmbă*, *dâmp* 806; *Dâmbul Fanii* (n.t.) 806
Dâmbul Fanii (n.t.) v. *dâmb*
dâmbă v. *dâmb*
dâmburele (pl.) 806
dâmbuţ 806
dâmp v. *dâmb*
dân v. *din*
dârmă v. *dâlmă*
de, *dă*, *di* 885
de pe, *dî pă*, *di pă*, *du pă* 886
deal 640, 737, 804, 806; *~ mai mic* 806; *vâr de ~*, v. *vârf*
dealog: *drum ~*, v. *drum*; *a merge ~*, v. *merge*
deasă 642
deatorie v. *datorie*
dedesupturi (pl.) 849
deduce (***a*** ~) 642
defişa (***a*** ~), *a desfişa* 643
defişat 643
degetar 835
dejer 827
delin: *cârpă de ~*, v. *cârpă*
deliţă 792
deloagă: *cale ~*, v. *cale*
delogoşi (pl.) 798
deluţ 806
demult 738, 742, 801, 833; *dămult* 708, 709
denainte v. *dinainte*
denumire 642, 671
deoparte 710
departe 801, 874
deschide (***a „se”*** ~) 662, 788
deschis: *roşu ~*, v. *roşu*
descoase (***a*** ~) 849
descurcăreţ 849
desface (***a*** ~) 662
desfişa (***a*** ~) v. *defişa*
despădurit 643; *loc ~*, v. *loc*
despărţi (***a*** ~) 710
destul 846
detor v. *dător*
detorie v. *datorie*
devolaşi (pl.) 721
devreme 658
di v. *de*
diac (1–2 sil.) 810
die 796
dimineaţă 779; *luceafăn de ~*, v. *luceafăr*; *luceafăr de ~*, v. *luceafăr*; *ruceafăl de ~*, v. *luceafăr*; *steaua de ~*, v. *stea*
din, *dân* 886
dinainte: *cârpă ~*, v. *cârpă*; *denainte*: *zade denainte*, v. *zadie*; *dinăinte*: *şurţul dinăinte*, v. *şorţ*; *zade dinăinte*, v. *zadie*

dinăinte v. *dinainte*
dincoace 651
di pă v. *de pe*
direge (***a*** ~) 832
direpț v. *drept*
dispiti (***a*** ~) 849
ditor v. *dător*
ditorie v. *datorie*
dî pă v. *de pe*
doagă 826
Doamne (voc.) 795
doga (***a se*** ~) 826
dogar, *dongar* 827
dolmă v. *dâlmă*
domn 676, 742, 789
domneşte 650, 702, 801, 825, 834, 846; *pe* ~ 673; *a fi mai pe* ~, v. *fi*
domnie 736
dongar v. *dogar*
dopăci (***a*** ~) v. *dupăci*
dos 745
dosoi 745
dospi (***a „se”*** ~) 707, 710; *aluat de dospit*, v. *aluat*; *a dosti* 707; *aloat de dostit*, v. *aluat*; *a se zdopi* 707
dospită 713, 714; *scovardă* ~, v. *scovardă*
dosti (***a*** ~) v. *dospi*
două 658, 688, 690; *cu* ~ *feţe*, *cu* ~ *feţi* 849
drac 849; *om a* ~*ului*, v. *om*; *omul* ~*ului*, v. *om*
drept 745; *direpț* 801
dreve (pl.) 739
dricar 710
droaie 669; *zdroaie*: ~ *de lupi* 669
drojde v. *drojdie*
drojdie (2–3 sil.) 708, 709; *drojde* 708, 709; *drojdii* 708
drojdii v. *drojdie*
drum 798, 801, 884; ~ *dealog* 798; ~ *de picioare* 801; *boactăr de* ~, v. *boactăr*; *cantoner pe* ~, v. *cantonier*; *îngrijitor de* ~, v. *îngrijitor*; *paler de* ~, v. *paler*; *paler pe* ~, v. *paler*; *procoror de* ~,v. *procoror*
drumar 799
du pă v. *de pe*
dubă, *dube* (plt.) 739
dubăli (***a*** ~) 832
dube (plt.) v. *dubă*
dubele (plt.) 739, 832
dubi (***a*** ~) 832; *a* ~ *la dubit*, v. *duce*
dubitoare 739
duce (***a „se”*** ~) 642, 645, 672, 686, 693, 737–739, 741, 801, 830; *a* ~ *la dubit* 832
dugher v. *dulgher*
dulău v. *duleu*
duleu 789, 801, 884; *dulău* 798
dulgher 820, 821, 827; *dugher* 821; *durgher* 820
dúmenică v. *duminică*
duminecă v. *duminică*
duminică, *dúmenică*, *duminecă* 755
dumneavoastră 659, 712; *dumneavost* 854
dumneavost v. *dumneavoastră*
dungă; *dunga apii* 804; *dunga văii* 804
dup 647
dupăci (***a*** ~), *a dopăci* 838
dura (***a*** ~) 866
durere 764
durgher v. *dulgher*
durjulău 739
duţ 713

E

elesteu v. *alistău*
erdes 641
eşerneu, *ieşerneu* 784
exact 660

F

face (***a „se”*** ~) 652, 656, 657, 659, 673, 676, 690–693, 695, 701, 704, 706, 709, 711, 714, 720, 726, 735–740, 745, 762, 764, 792, 793, 796, 800, 805, 806, 820–822, 827, 828, 830, 832, 833, 836, 840, 843, 860; *a* ~ *amiazul* 717; *a* ~ *baie* 769; *a* ~ *cale lungă* 801; *a* ~ *comerţ* 843; *a* ~ *de mâncare* 720; *a* ~ *gheşept* 843; *a* ~ *grămadă* 710; *a* ~ *o cale* 801; *a* ~ *rău* 849; *a face roată* 710; *a se* ~ *senin* 788; *a se* ~ *vreme bună* 788; *a se* ~ *ziuă* 761; *a se* ~ *zuuă* 751, 761; *a se* ~ *zori de zuuă* 761; *a prinde de se* ~ *zuuă*, v. *prinde*
[***fắcopanĉ***] 690
falş 849
fancură 714
fată 690, 883
faţă: *cu două feţe* (pl.), v. *două*; *cu două feţi* (pl.), v. *două*
faur 829
făcută 713
făină, ~ *de grâu* 700; *fănină*, *fănină de grău* 700; *fărină* 700, 704, 709, 710, 714; *fărină albă* 700; *fărină de grău*, *fărină de grâu* 700; *fărină de mălai* 708
fănină v. *făină*
fărină v. *făină*
fărtai 847
făşing 652
făţar 849
făţarnic 849
fân 763
fecior 727, 878
fel 642, 658, 669, 681, 688, 693, 694; *un* ~ *de* 793, 800
femeie 706, 741, 742, 745, 746
fer v. *fier*
ferar v. *fierar*
ferăstrău, *ferestău*, *ferestrău* 823
ferestău v. *ferăstrău*
ferestrău v. *ferăstrău*
ferez v. *firez*
ferie 714
ferţăli (***a*** ~), *a feţărli*, *a firţăli*, *a fiţăli*, *a friţuli* 836
feşti (***a*** ~) 657, 832
fetan 645
feţărli (***a*** ~) v. *ferţăli*
fi (***a*** ~) 640–642, 644–647, 650–652, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 665–667, 670, 671–674, 676, 678, 684–686, 688, 690, 692, 709, 710, 713, 714, 717, 722, 735–740, 742, 744, 748, 750, 759, 764, 775, 784, 785, 790, 792, 797, 805, 810, 812, 816, 821, 822, 825, 830, 841, 842, 846, 852, 854, 869, 878, 882, 883; *a* ~ *a moarte* 693; *a* ~ *gata* 710, 716; *a* ~ *flintă* 849; *a* ~ *în bimboauă* 662; *a* ~ *în bulbuşie* 662; *a* ~ *dător* 845; *a* ~ *de cătă-n ziuă* 761; *a* ~ *detor* 845; *a* ~ *ditor* 845; *a* ~ *la carte* 803; *a* ~ *mai pe domneşte* 828; *a* ~ *roată* 710; *a* ~ *vorba* 691
fiartă 722
fiecare 708
fier, *fer* 828
fierar, *ferar* 829
fierbând (adj.) 722
fierbântată 722
fierbe (***a*** ~) 657
fierbintă v. *fierbinte*
fierbinte, *fierbintă* 722
fierbinţeală: ~ *mare* 770
fină 700
fir 735
fire (pl.): *fire* (pl.) *de ghindă* 655
firez, ~ *cu râzboi*, ~ *de brâncă*, ~ *de mână* 832; *ferez*, *ferez de mână* 832; *firis*, *firiz*, *siris* 823
firezaş 823
firisău, ~ *mai mic* 823; *sirisău*, *sirisău cu război*, *sirisău de-a mână*, *sirisău de mână* 823
firis v. *firez*
firiz v. *firez*
firţăli (***a*** ~) v. *ferţăli*
firţui (***a*** ~), *a şfirţui* 836
firui (***a*** ~) 836
fiscal, *fişcal* 818
fiscalăş v. *fiscarăş*
fiscaloş v. *fiscarăş*
fiscarăş, *fiscalăş*, *fiscaloş*, *fiscaroş* 818
fiscaroş v. *fiscarăş*
fiscuş, *físcuș* 818
físcuş v. *fiscuș*
fişcal v. *fiscal*
[***fít″ilę***] 692
fí[***t″***]***ilorìgo*** 692
fiţăli (***a*** ~) v. *ferţăli*
flece 792
flecioră: ~ *de neauă* 792
fleştiţă: ~ *cu neauă* 792; *floaştiţă* 792
flintă: *a fi* ~, v. *fi*
flintos 849; *om* ~, v. *om*
fliu-fliu-fliu-fliu! (interj.) 692
floare 650, 744; *boabă de* ~, v. *boabă*; *bob de* ~, v. *bob*; *bumb de* ~, v. *bumb*; *cap de* ~, v. *cap*; *pup de* ~, v. *pup*; *floră* 662; *bimbou de floră*, v. *bimbou*; *cap de floră*, v. *cap*

Floare (n.p., voc.) 883
floaştiţă v. *fleştiţă*
florar 763
floră v. *floare*
flugău v. *fugău*
flugera (***a*** ~) v. *fulgera*
flutur v. *fluture*
fluture, *flutur* 697
fluturei (pl.) 697
foaie 816; *foi* (pl.) 714
foale (pl.) 688
fogău v. *fugău*
foglă v. *fuglă*
fohoroş 735
foi (pl.) v. *foaie*
foliş 676
folosi (***a „se”*** ~) 646, 822, 849
foltăzli (***a*** ~) 837
foltozi (***a*** ~) 837
foltui (***a*** ~) 837
forbal v. *fotbal*[1]
formă 710, 721
formăli (***a*** ~) 836
fotbal[1], *forbal*, *fotbol* 854
fotbal[2] 854
fotbol v. *fotbal*[1]
fotografe v. *fotografie*
fotografie, *fotográfie*, *fotografe* 819
fotográfie (4–5 sil.) v. *fotografie*
fracsen v. *frasin*
fracsin v. *frasin*
fragedă: *crancă* ~, v. *creangă*
frapsen v. *frasin*
frapsin v. *frasin*
frapţen v. *frasin*
frapţin v. *frasin*
frapţine v. *frasin*
frascân v. *frasin*
frasen v. *frasin*
frasin, *fracsen* 657; *fracsin* 647, 657, 659; *frapsen*, *frapsin*, *frapţin*, *frapţine* 657; *frascân* 657, 659; *frasen* 657; *frasen de casă* 657, 659; *frasen de pădure* 657; *frasine*, *frapţen* 657; *frapţen din jugrast* 657
frasine v. *frasin*
frământa (***a*** ~) 702, 710
frământat (subst.) 710
frământată 714
freca (***a*** ~) 702, 710, 861
frecată: *păsulă* ~, v. *păsulă*
frig: *inii de* ~, v. *ínie*
frige (***a*** ~) 722
frigurie 720
friptoare 770
friţăli (***a*** ~) v. *ferţăli*
fruct 764
frumoasă 713, 832
frumos 692, 787
frunză 645, 646, 650, 721; ~ *mică*, ~ *micuţă* 646; *pup de* ~, v. *pup*
frunzişoară 646
frunziţă 646
frunzucă 646
frunzulică 646
frunzuliţă 646
frunzuţă 646
fugări (pl.) v. *fugău*
fugău, *flugău*, *fogău*, *fugări* (pl.), *fuglău* 694
fugera (***a*** ~) v. *fulgera*
fugi (***a*** ~) 685
fuglă, *foglă*, *fugle* 694
fuglău v. *fugău*
fugle v. *fuglă*
fulădeală 770
fulger 785
fulgera (***a*** ~), *a flugera*, *a fugera*, *a sfulgera* 785
fund 710, 741
funor v. *ponor*
funtă 727
fura (***a*** ~): *a* ~ *ca-n codru* 642
furător 850
furcă 856
furcoi 834
fus 647

G

gace v. *gaci* (pl.)
gaci (pl.) 736, 737; *gace* (sg.) 736, 737; *o pereche de gaci* (pl.), v. *pereche*; *găci* (pl.) 737
gaică 731
gaie, *caie*, *ga*[*ĩ*] 689
ga[*ĩ*] v. *gaie*
galbăn v. *galben*
galbân v. *galben*
galben, *galbăn*, *galbân* 747
galoş 742
gangor v. *grangure*
gangur v. *grangure*
gangure v. *grangure*
gard 652
gardină 726
gata: *a fi* ~, v. *fi*
gaură 672, 690, 731; *gaura chemeşii* 731; ~ *de hulpoi*, ~ *de roucă*, ~ *de vezur* 676; ~ *de chimeşe*, ~ *de nastur*, ~ *la bumb* 731
gazetă 816
găci (pl.) v. *gaci*
găină 675; ~ *de pădure* 694; *ghină*: *ghină sălbatică* 694; *moartea ghinilor* (pl.), v. *moarte*
găinuşă 694
gălbeni (***a se*** ~) 747
gălbinie 747
găleată 840
găluscă v. *găluşcă*
găluşcă: ~ *de curichi* 721; *găluscă* 721
găoace: ~ *de nucă* 742
gărână 643
găsi (***a*** ~) 642
găvălie 726
gândac 679
gândi (***a „se”*** ~) 783, 827
gârniţă: *jir de* ~, v. *jir*
gâscă 688; *boboc de* ~, v. *boboc*
gealău, *gelău* 825; *gelău de curechi* 825; *ghealău*, *ghelău*, *ghilău*, *gilău*, *giulău* 825
geam 821
geambaş 843
gelău v. *gealău*
ger, ~ *orb* 796; *a pica* ~ *orb*, v. *pica*
ghealău v. *gealău*
gheată 742
gheaţă 792, 795–797; *a bate* ~, v. *bate*; *a* ~ *gheaţa*, v. *bate*; *bulgăr de* ~, v. *bulgăre*; *neauă de* ~, v. *nea*; *a pica* ~, v. *pica*; *sloi de* ~, v. *sloi*; *strop de* ~, v. *strop*; *sturi de* ~, v. *stur*; *ţârţălău de* ~, v. *ţurţalău*; *ţurţalău de* ~, v. *ţurţalău*
ghedie v. *chidie*
gheipis 840
ghelău v. *gealău*
gheşept: *a face* ~, v. *face*
gheşeptări (***a*** ~) 843
ghină v. *găină*
gheţuş 792
gheunoaie v. *ghionoaie*
ghidie v. *chidie*
ghihoroaie v. *ghionoaie*
ghilău v. *gealău*
ghimp v. *ghimpe*
ghimpe, *ghimp* 661
ghină v. *găină*
ghindă, *ghinde* 655; *fire de ghinde*, v. *fire*; *ghindie*, *ghintă*, *ghinte* 655
ghinde *v. ghindă*
ghindie v. *ghindă*
ghindină 655
ghintă v. *ghindă*
ghinte v. *ghindă*
ghionoaie, *gheunoaie*, *ghihoroaie*, *ghioroaie*, *ghiuroaie* (3 sil.) 690
ghioroaie v. *ghionoaie*
ghişeftar 843
ghişeftălău 843
ghiuroaie (3 sil.) v. *ghionoaie*
gilău v. *gealău*
giulău v. *gealău*
glagor, *glagur*, *glaugure*, *gragor* 692
glagur v. *glagor*

glaor v. *graur*
glasă v. *clasă*
glaugure v. *glagor*
gligan 666
gloadă 669
goale (subst. pl.) 721
goană: *~ de lupi* 669
gol 704; *loc ~*, v. *loc*
golâmb v. *golumb*
golumb 687; *golâmb* 687, 795
gomboţ 793
gomilă 806
gonac v. *gonaci*
gonaci, *gonac* 664
gonaş 664
gorilă 678
gornic, *~ de pădure*, *~ pe pădure* 641
goron 645; *mâncare de ~*, v. *mâncare*; *góron*: *mâncare de ~*, v. *mâncare*
góron v. *goron*
goroniţă 655
gragor v. *glagor*
graimăr 799
grangor v. *grangure*
grangore v. *grangure*
grangur v. *grangure*
grangure, *cangor*, *gangor*, *gangur*, *gangure*, *grangor*, *grangore*, *grangur* 692
graor v. *graur*
grasă 706
graur 692, 694; *glaor*, *graor*, *graure* 692; *grior* 694
graure v. *graur*
grămadă: *~ de lupi* 669; *a face ~*, v. *face*; *a zbura în ~*, v. *zbura*
grău v. *grâu*
grâu 709, 747; *făină de ~*, v. *făină*; *fărină de ~*, v. *făină*; *grău*: *fănină de grău*, v. *făină*; *fărină de grău*, v. *făină*
grindină, *grindine*, *grindire* 795
grindine v. *grindină*
grindire v. *grindină*
grior v. *graur*
groapă 676, 800; *~ de hulpe* 676; *~ de var* 800; *~ de vulpe* 676; *~ la bumb*, *~ la chimeşă* 731
gropiţă 731
gropoci (pl.) 800
gros 645, 652, 714, 736, 737, 791, 796; *butucul ~*, v. *butuc*
grumaz 745
gubă, *~ cu biţ*, *~ fără biţ* 735; *~ maramureşeană*, *~ pocoasă* 735
gubiţă 735
gújiu v. *guz*
gumă 740
gunoi 696
gură 720, 822; *gura bumbului* 731
gusta (***a*** ~) 716, 717, 764
gustări (***a*** ~) 717
guşă 721
guz 673; *moşinoi de ~*, v. *muşuroi*[1]; *gújiu*, *guzíu* 673
guzaci 673
guzalău 695
guzíu v. *guz*
guzunoi, *guzuroi* 673
guzuroi v. *guzunoi*

H

habă 738
hai (interj.) 664, 883
haida (interj.) 883
haidă v. *haită*
haină 738, 833, 837, 861
haită 669; *~ de lupi* 667, 669; *haidă*: *haidă de lupi* 669; *huită*, *huită de lupi* 669
haitău, *hăitău* 664
hameş v. *hamiş*
hamiş, *hameş* 849
[***hắvåşeşöu̯***] 792/173, [*hǫvoşeşö*] 792/194
hăi (interj.) 883
hăie, *heie* 689
hăitaş, *heitaş* 664
hăitău (pl.): *~ de lupi* 669
hăitău v. *haitău*
hăităuţă, *hităuţă* 652
hăitui (***a*** ~), *a heitui* 664
hăizaş 820
hămoacă, *hămoc*, *hămucă* 808; *hămucă măruntă* 808
hămoc v. *hămoacă*
hămucă v. *hămoacă*
hâlmă 695; *hâlme* (pl.) *de moşoroi* 695
hârciog: *~ de pământ* 673; *~ orb* 673; *~ul pământului* 673
hâzi (***a*** ~) 736
hei (interj.) 883
hei[***d"***] 721
heie v. *hăie*
heitaş v. *hăitaş*
heitui (***a*** ~) v. *hăitui*
hemei 709
hencleşă 714
herciug 672
hiri: *veni-ţ-ar hiriul*, v. *veni*
hităuţă v. *hăităuţă*
hoare (pl.) 704
hodină: *zi de ~*, v. *zi*
hodini (***a se*** ~) 791
hoi (interj.) 883
hoicer 664
hoiceri (***a*** ~) 664
hoitar 664
hoitaş 651
holdă 789, 795
holm 695, 806; *~ de moşinoi* 695
holmoi, *hulmoi* 806
holomb v. *holum*
holum, *holomb* 806; *holumb* 673, 806; *holumb de pământ* 806
holumb v. *holum*
holumuş 806
hopincă v. *opincă*
horă 645
horgar 832
horji (***a*** ~) 832
horn 693
horoieş 678
horţ 676
hoţ 849, 850
[***hǫvoşeşö***] v. [*hắvåşeşöu̯*]
hozdreauă v. *odrazlă*
hudă 676, 731; *~ de vulpe* 676; *~ la bumb*, *~ la cămeşă* 731; *hudră* 676, 731; *hudră de vulpe* 676; *hudră la cămeşă* 731; *hudură*, *hudură de vulpe* 676
hudră v. *hudă*
hudură v. *hudă*
huhurez 693
huişag v. *uişag*
huită v. *haită*
huli v. *uliu*
huliu v. *uliu*
hulmoi v. *holmoi*
hulpe v. *vulpe*
hulpoaică 675
hulpoi v. *vulpoi*
humsut v. *hunsfut*
hunsfut, *humsut*, *hunsot*, *hunsut*, *hunţut*, *unsfut* 849
hunsot v. *hunsfut*
hunsut v. *hunsfut*
hunţut v. *hunsfut*
hurcan 664
hurlaie v. *urlău*
hurlău v. *urlău*
huzăre 647

I

iaca! (interj.) 783
iarău 802
iarbă 796
iarnă 735, 736, 743, 765, 797; *cot de ~*, v. *cot*
ice (ind. prez. 3) v. *zice*
ici v. *aici*
icoană 819
ielestău v. *alistău*

ielesteu v. *alistău*
ieniră 796
iepure 642; *iepuri* (pl.) 664
iepuri (pl.) v. *iepure*
iepuriţă 677
iepuroaică 677
iepuroaie 677
ieri 801
iertui (***a*** ~) 643
iesta v. *aiesta*
ieşerneu v. *eşerneu*
ieşi (***a*** ~) 650, 713, 779, 787; *a ~ zorii*, *a ~ zorile de zuuă* 761
iezure v. *viezure*
ilăstău v. *alistău*
ilest v. *alistău*
ilestău v. *alistău*
ilesteu v. *alistău*
ilestrău v. *alistău*
ilistău v. *alistău*
ilisteu v. *alistău*
ilistrău v. *alistău*
imală 789, 805; *nimală* 789
inaş 841
inde v. *unde*
ínie, *iníe* 796; *inii* (pl.) *de frig* 796
inieţi (adj. pl.) 796
inii (pl.) v. *ínie*
inimă: *inima lemnului* 647
iosag 854
interesa (***a*** ~) 646
irtuit: *loc ~*, v. *loc*
iscusit 849
ismene (pl.) v. *izmană*
ista v. *aiesta*
işag v. *uişag*
işloc v. *şloc*
işputuli (***a*** ~) 849
iţie 847
iuşag v. *uişag*
iute (adv.) 681
izmană 736, 737; *o pereche de izmene* (pl.), v. *pereche*; *ismene* (pl.) 737; *izmeană* 737
izmeană v. *izmană*

Î

îmbla (***a*** ~) v. *umbla*
îmblădiţă v. *mlădiţă*
îmblăniţă v. *mlădiţă*
îmbomba (***a „se”*** ~) v. *îmbumba*
îmbobi (***a*** ~) 662
îmborda (***a*** ~) 645
îmbruji (***a se*** ~) 793
îmbumba (***a „se”*** ~) 732, 733; *a se îmbomba*, *a se îmbumpa* 733
îmbumbi (***a „se”*** ~) 733
îmbumpa (***a „se”*** ~) v. *îmbumba*
împăra (***a*** ~) 836
împărăca (***a se*** ~) 796
împlunta (***a*** ~) 834
împlut v. *umplut*
împrejur 854
împréjur (ind. prez. 1) v. *împrejura*
împrejura (***a „se”***): *a se ~ roata* 689; *împréjur* (ind. prez. 1) 836
împrejură 854
împungăli (***a*** ~) 836
împunge (***a*** ~) 662, 834
împupi (***a*** ~) 650, 662
împupită 662
înainte 667, 836; *zade-nainte*, v. *zadie*; *nainte* 683, 742, 745; *nante* 810; *năinte* 790, 801
înalt 642
încalde (***se*** ~) (ind. prez. 3) 767
încălţa (***a se*** ~), *a se uncălţa* 743
încălţame 743
încălţământ 743
încălţăminte 743
încălţămuri (pl.) 743
încălţări (pl.), *încălţiri* 743
încălţie v. *încălţii*
încălţii (pl.), *încălţie* 743
încălţiri v. *încălţări*
încăpuşa (***a*** ~) 650
începe (***a*** ~) 761, 783
închegate (subst. pl.) 724
încheia (***a „se”*** ~), *a se închia* 733; *închii* (ind. prez. 1) 836; *închiu* (ind. prez. 1) 836
închia (***a „se”*** ~) v. *încheia*
închiatur (***mă ~***) (ind. prez. 1) v. *închiotora*
închietoare 731
închietori (***te ~***) (ind. prez. 2) v. *închiotora*
închietur (***mă ~***) (ind. prez. 1) v. *închiotora*
închii (ind. prez. 1) v. *încheia*
închiotora (***a „se”*** ~), *mă închiatur* (ind. prez. 1), *mă închietur* (ind. prez. 1), *te închietori* (ind. prez. 2) 733
închipui (***a*** ~) 819
închiu (ind. prez. 1) v. *încheia*
închiurb (ind. prez. 1) 836
încinge (***a*** ~): *cârpă de încins*, v. *cârpă*
încoace 704, 883
încolo 743
încopcia (***a „se”*** ~) 733
îndesa (***a*** ~) 739
îndita (***a se*** ~) 675
îndupăci (***a*** ~) 836
înfera (***a*** ~) v. *înfiera*
înfiera (***a*** ~) 830; *a merge la-nfierat*, v. *merge*; *a înfera* 830
înflorată 744
înflori (***a*** ~) 658
înfoca (***a ~***): *a ~ soarele* 770
înfocată 722
înfocătură 770
înfundată: *săndale-nfundate* (pl.), v. *sandală*
înghețată 769
înghimpa (***a „se”*** ~) 661, 836
îngrijitor: *~ de drum* 799
îngurzi (***a*** ~) 836
înjura (***a*** ~) 642
înmuguri (***a*** ~) 650
înmulţi (***a se*** ~) 677
înnăduşeală 770
înnora (***a se*** ~) 748
înruga (***a se*** ~) 661
însăila (***a*** ~) 836
însăilat 836
înschimba (***a*** ~) 860
însemna (***a*** ~) 710, 845
însenina (***a se ~***) 788; *a se înserina* 787, 788; *se însénină* (ind. prez. 3), *se însenínă* (ind. prez. 3), *se înseninează* (ind. prez. 3), *se însérină* (ind. prez. 3), *se înserínă* (ind. prez. 3), *se înserinează* (ind. prez. 3) 788
înseninează (***se ~***) (ind. prez. 3) v. *însenina*
însénină (***se ~***) (ind. prez. 3) v. *însenina*
însenínă (***se ~***) (ind. prez. 3) v. *însenina*
înserina (***a se*** ~) v. *însenina*
înserinat 787
înserinează (***se ~***) (ind. prez. 3) v. *însenina*
însérină (***se ~***) (ind. prez. 3) v. *însenina*
înserínă (***se ~***) (ind. prez. 3) v. *însenina*
însolg (ind. prez. 1) 710
înşela (***a*** ~) 849
înşelător 843, 849
întâi 779, 839, 880; *întâia*, *întâie*, *întia*, *întie*, *înti*(*i*) 880
întâia v. *întâi*
întâie v. *întâi*
întia v. *întâi*
întie v. *întâi*
***înti*(*i*)** v. *întâi*
întindere 642
întoarce (***a*** ~) 702, 710, 866
întorsură 714
întreagă 710
întrebuinţa (***a se*** ~) 642, 651, 693
întroloca (***a*** ~): *a ~ laolată* 857
întuneric 760
înţepa (***a*** ~) 834
învăli (***a*** ~) 855; *a ~ laolaltă* 855
învăli (***a „se”*** ~) v. *înveli*
învălită 737, 792; *ploaie ~ cu neauă*, v. *ploaie*

învălui (***a*** ~) 702, 855
învăluită 792
învăluituri (pl.) 792
învăţa (***a*** ~) 810, 841
învăţător 810
învândăci (***a*** ~) 702, 855
învârti (***a*** ~) 702, 710, 866; *a ~ de-a roata* 866; *a vurti* 866
înveli (***a „se”*** ~) 865; *a „se” învăli* 865; *cârpă de-nvălit*, v. *cârpă*

J

jalnică: *răchită ~*, v. *răchită*
jgheaburi (pl.) 739
jid 779; *steaua ~ului*, v. *stea*
jir, *~ de gârniţă* 655
joagăr 823
joasă 806
joc: *~ de-a lapta* 854
joi 754
jolj, *~ din cap* 744
jos 642, 647, 658, 698, 736, 762, 792; *a lua ~*, v. *lua*; *a lua ~ din cap*, v. *lua*; *ţara ~ului*, v. *ţară*
judecător 818
jug 657
jugrast 657; *frapţen de ~*, v. *frasin*
jumătate 742; *pantof ~*, v. *pantof*; *papuc ~*, v. *papuc*; *ţipeică ~*, v. *ţipeică*; *jumătăţi* (plt.) 742
jumătăţi (plt.) v. *jumătate*
jură 744
jurnal 816

L

lacreu 733
langalău, *lângalău*, *lângălău* 714
langoşă 714
laolaltă 704, 806; *a abate ~*, v. *abate*; *a aduna ~*, v. *aduna*; *a covârli ~*, v. *covârli*; *a întroloca ~*, v. *întroloca*; *a învăli ~*, v. *învăli*; *a prinde ~*, v. *prinde*; *lolaltă* 701
laptă v. *loptă*
lapte 714
larg 736
lat 745
lature 713; *laturi* (pl.) 709, 804
laturi (pl.) v. *lature*
lăcătuş 840
lărguţ 736
lăsa (***a „se”*** ~) 658, 691, 709, 790, 805; *a se ~ zorile de zuuă* 761
lăstar 651
lătuţ 745
lână 735, 736, 738, 739, 744, 745, 833; *canuri de ~*, v. *canuri*; *obiele de ~*, v. *obială*; *pănură de ~*, v. *pănură*; *pânză de ~*, v. *pânză*; *teară de ~*, v. *teară*
lângalău v. *langalău*
lângălău v. *langalău*
lega (***a*** ~) 692, 830; *a ~ de-olaltă* 642
leghin, *leghiu* 841
leghiu v. *leghin*
legitim 841
lei (pl.) 775
lele 879, 883
lemn 642, 643, 645, 647, 650, 678, 690, 710, 720, 739, 796, 820; *~ de cacadări* (pl.) 660; *inima ~ului*, v. *inimă*; *maistor de ~*, v. *maistor*; *meşter de ~*, v. *meşter*; *odreazlă de ~*, v. *odrazlă*; *pui de ~*, v. *pui*; *puiul ~ului*, v. *pui*; *trunchi de ~*, v. *trunchi*; *trunchiul ~ului*, v. *trunchi*; *trupina ~ului*, v. *tulpină*; *trupul ~ului*, v. *trup*; *tuleul ~ului*, v. *tuleu*
lemnar 820,821; *maistur ~*, v. *maistor*
lene 643
lespede: *plăcintă pe ~*, v. *plăcintă*
lighei 841
limbaj 655, 679, 784
limbă 651, 681, 700, 818, 833, 861; *a trage de ~*, v. *trage*
limpede 787
limpăzi (***a se*** ~) v. *limpezi*
limpede (***se*** ~) (ind. prez. 3) v. *limpezi*
limpezi (***a se*** ~), *a se limpăzi* 788; *se limpede* (ind. prez. 3) 788
linguitor v. *linguşitor*
linguşitor, *linguitor* 849
linie: *a lua ~ de ochire*, v. *lua*
lipi (***a*** ~) 805
lipie 714
listău v. *alistău*
litără, *liter* 847
litără v. *litră*
liter *v. litără*
literă v. *litră*
litereş 847
litră, *litără*, *literă* 847
litru 846, 847
liungură 702
lobdă v. *loptă*
loc 715, 728; *~ despădurit*, *~ gol*, *~ irtuit*, *~ pârlog* 643; *în ~ de* 724, 729, 787; *în alt ~* 721; *în alte locuri* (pl.) 789
lolaltă v. *laolaltă*
lopătar 670
loptă 793, 854; *lopţi* (pl.) *de neauă* 793; *laptă* 854; *joc de-a lapta*, v. *joc*; *lobdă*, *luptă* 854
loston 686
lotru 850
lovi (***a*** ~) 779
lozâ 658
lua (***a*** ~) 708–710, 716, 737, 865, 886; *a ~ în chip* 819; *a ~ jos*, *a ~ jos din cap* 886; *a ~ linie de ochire* 663; *a ~ vamă* 715
luceafăn v. *luceafăr*
luceafăr, *~ de dimineaţă*, *~ de sară*, *~ de zuuă* 779; *luceafăn*: *luceafăn de dimineaţă*, *luceafăn de sară* 779; *ruceafăl*, *ruceafăl de dimineaţă*, *ruceafăl de sară* 779; *ruceafăr* 779
lucra (***a*** ~) 820, 832; *a duce la lucrat*, v. *duce*
lucrată 713
lucru 840
lume 739; *până-i lumea* 704
lumina (***a „se”*** ~) 785, 788; *a se ~ de ziuă* 761; *luminază* (ind. prez. 3) 785
luminază (ind. prez. 3) v. *lumina*
lună 764, 769
lung 735, 737, 801
lungă 801, 806; *mânecă ~*, v. *mânecă*
lup 667; *ciurdă de lupi* (pl.), v. *ciurdă*; *goană de lupi* (pl.), v. *goană*; *grămadă de lupi* (pl.), v. *grămadă*; *haidă de lupi* (pl.), v. *haită*; *haită de lupi* (pl.), v. *haită*; *haităi de lupi* (pl.), v. *hăităi*; *huită de lupi* (pl.), v. *haită*; *raită de lupi* (pl.), v. *raită*; *turmă de lupi* (pl.), v. *turmă*; *zdroaie de lupi* (pl.), v. *droaie*
lupoaică 668
lupoaie 668
luptă v. *loptă*

M

maghiară 833, 861
magrin v. *băgrin*
mai 739; *a bate cu ~ul*, v. *bate*
maimucă, *măimucă*, *mămuică* 678
maimuţă, *măimuţă*, *mămuiţă*, *moimiţă*, *moimuţă*, *mumuiţă* 678
maistor 711, 820, 821; *~ de căşi*, *~ de lemn* 820; *~ plevar* 840; *maistur*, *maistur lemnar* 820; *mastor*: *mastor de vedre* 840
maistur v. *maistor*
maje 846
mal 804
mamuichiţă 678
mandră 701
maramă, *~ mică* 744
maramureşeană: *gubă ~*, v. *gubă*
marcată 643
mare 640–642, 646, 658, 688, 693, 694, 706, 744, 764, 795, 797, 806, 808, 846, 854; *căldură ~*, v. *căldură*; *fierbinţeală ~*, v. *fierbinţeală*
marfă 843
margină v. *margine*
margine 673, 713, 804; *marginea clopului* 726; *marginea văii* 804; *margină* 804; *margina părăului* 804; *margina văii* 804
marhă 834
marţi 752
masă 710
mastor v. *maistor*
maşină: *~ de călcat* 840
mă (interj.) 883
măcese (pl.) v. *măceşe*
măceş, *măcier*, *măcies*, *măcieş* 660; *rug de măcieş*, v. *rug*; *mâţâies* 660
măceşe (pl.): *rug de măceşe*, v. *rug*; *măcese* (pl): *rug de măcese*, v. *rug*; *mâţâiese* (pl.) 660; *rug de mâţâiese*, v. *rug*

măcier v. *măceş*
măcies v. *măceş*
măcieş v. *măceş*
măgrin v. *băgrin*
măi (interj.) 883
măimucă v. *maimucă*
măimuţă v. *maimuţă*
măjeli (***a*** ~), *a mânjeli* 846
măji (***a*** ~) 846
mălai: *aluat de* ~, v. *aluat*; *fărină de* ~, v. *făină*; *păsat de* ~, v. *păsat*; *pisat de* ~, v. *păsat*; *tocană de* ~, v. *tocană*
mălin v. *molid*
mămăligar 702
mămăligă 701, 702
mămăliguţă 701
mămuică v. *maimucă*
mămuiţă v. *maimuţă*
mărgini (***a*** ~) 836, 838
Mări (n.p., voc.) 883
Mărie (n.p.) 879
mărişoară 804
mărjoucă v. *morjoucă*
mărunt 661, 792, 808; *năsip* ~, v. *nisip*; *nisip* ~, v. *nisip*
mărunta (***a*** ~) 860
măruntă: *hămucă* ~, v. *hămoacă*
măsea 764
măselariţă 764
măsura (***a*** ~) 846, 858; *a amăsura* 846, 858
măsură 846; *peste* ~ 722
măsuţă 739
măşinoi[1] v. *muşuroi*[1]
măşinoi[2] v. *muşuroi*[2]
mătuşă 883
mâine, *mâne*, *mâni*, *mâini* 756
mâini v. *mâine*
mână: *ferez de* ~, v. *firez*; *firez de* ~, v. *firez*; *sirisău de-a* ~, v. *firisău*; *sirisău de* ~, v. *firisău*
mânător 664
mânânţeauă 783, 808; *mânânţele* (pl.) 714
mânânţei (pl.) 860
mânânţele (pl.) v. *mânânţeauă*
mânca (***a*** ~) 655, 673, 688, 689, 696, 704, 714, 717, 729; *a* ~ *amiazul*, *a* ~ *de-amiaz*, *a* ~ *de-amiazăz*, *a* ~ *de-amiazăză*, *a* ~ *de-amiazâţ*, *a* ~ *de-amiazâz*, *a* ~ *de amiazâză*, *a* ~ *de miază*, *a* ~ *de miazăz*, *a* ~ *de miazăză* 717; *a* ~ *de cină* 718
mâncare: ~ *de goron*, ~ *de góron* 655; *a face de* ~, v. *face*
mândră (subst.) 645, 759
mâne v. *mâine*
mânecă 730, 735; ~ *lungă*, ~ *scurtă* 730; *mânică* 730
mâni v. *mâine*
mânică v. *mânecă*
mânjeli (***a*** ~) v. *măjeli*
mârşiţă 789
mâţă[1] 672, 696
mâţă[2] 720
mâţâies v. *măceş*
mâţâiese (pl.) v. *măceşe*
meci 839
mei (ind. prez. 2) v. *merge*
meitără 858
melc, *melci* 684
melci v. *melc*
meljoc v. *mijloc*
mem (ind. prez. 4) v. *merge*
mere (***a*** ~) v. *merge*
merge (***a*** ~) 642, 643, 664, 779, 801, 839, 841; ~ *dealog* 801; *a-i* ~ *bine* 696; *a* ~ *la-nfierat* 829; *mei* (ind. prez. 2) 642; *mem* (ind. prez. 4); *mere* (*a* ~) 642, 645, 655, 673, 712
merindaică 745
merinos 744
mesăl 847
meserie 841
meseriaş 821
meserii (pl.) 832
mestăca (***a*** ~) v. *mesteca*
mesteca (***a*** ~) 702, 795, 855; *a mestăca* 702; *a mestica* 702, 855
mestecat 792
mestica (***a*** ~) v. *mesteca*
meşter 820, 821, 839; ~ *de lemn* 820
meşteri (***a*** ~) 820
meu (***al*** ~) 871
mez v. *miez*[1]
mezdreauă 825
miază 716; *la* ~ 716; *a mânca de* ~, v. *mânca*
miazăz v. *miazăzi*
miazăză v. *miazăzi*
miazăzi, *miazăz* 716; *a mânca de miazăz*, v. *mânca*; *miazăză* 716; *a mânca de miazăză*, v. *mânca*; *miazâză* 716
miazâză v. *miazăzi*
mic 640, 642, 646, 658, 661, 666, 672, 694, 714, 846; *aluat* ~, v. *aluat*; *deal mai* ~, v. *deal*; *firisău mai* ~, v. *firisău*
mică 688, 706, 713, 822; *căscănea* ~, v. *chischinea*; *cârpă* ~, v. *cârpă*; *chischineauă* ~, v. *chischinea*; *frunză* ~, v. *frunză*; *maramă* ~, v. *maramă*; *năframă* ~, v. *năframă*; *vale* ~, v. *vale*; *zade* ~, v. *zadie*
micuţ 672, 709, 802
micuţă: *frunză* ~, v. *frunză*
mie 775
miel 763
mieljoc v. *mijloc*
mierău v. *mieriu*
mierâi v. *mieriu*
mierâială, *mieruială* 748
mierâie v. *mierie*
mierâu v. *mieriu*
miercuri 753
miere 659, 714, 848; ~ *albă*, ~ *coşte*, ~ *de stup* 848
mierie 748; *mierâie*: *piatră mierâie*, v. *piatră*
mierii v. *mieriu*
mieriu, *mierău* 748; *mierâi* 787; *ochi mierâi* (pl.), v. *ochi*; *mierâu* 748, 787; *mieru* 748
mieru v. *mieriu*
mieruială v. *mierâială*
miez[1] 712; ~ *de pită* 712; ~*ul pâinii* 723; *mez* 712
miez[2]: *un* ~ *de* 709, 742
mieza (***a*** ~) 717
miezăza (***a*** ~) 717
miezăzi (***a*** ~), *a amiezăzi* 717
miezuină 676; ~ *de pământ* 849
mije v. *minge*
mijloc 703; ~*ul pitii* 703; *meljoc*, *mieljoc*, *miljoc*, *miojloc*, *mişloc* 703
miljoc v. *mijloc*
mină, ~ *de piatră* 800
mince v. *minge*
mincinos 849
minge, *mince*, *mije* 854
mintenaş 710
minţi (***a*** ~) 814
miojloc v. *mijloc*
mirşig 843
misir 737
mistret v. *mistreţ*
mistreţ 666; *porc* ~, v. *porc*; *mistret*: *porc mistret*, v. *porc*; *mistrii* (pl.): *porci mistrii*, v. *porc*
mistrii (pl.) v. *mistreţ*
mişloc v. *mijloc*
miţ 735
mizgai 792
mizgură (ind. prez. 3) 783
mizi (***a se*** ~): *a se* ~ *de ziuă* 761; *a se* ~ *zuuă* 761
mizui (***a se*** ~): *a se* ~ *de zuuă* 761
mladă 651
mlădiţă 651; ~ *de câcădări* (pl.) 660; *îmblădiţă*, *îmblăniţă*, *mlăniţă*, *mlediţă*, *nădiţă*, *smădiţă*, *vlădiţă*, *zmădiţă*, *zmlădiţă*, *znădiţă* 651
mlăniţă v. *mlădiţă*
mlediţă v. *mlădiţă*
moale 805
moară: *vama morii*, v. *vamă*
moarte: *a cânta a* ~, v. *cânta*; *a fi a* ~, v. *fi*; *pasăre de* ~, v. *pasăre*; *pasărea morţii*, v. *pasăre*; *moartea ghinilor* 693
mocirlă, *morcilă* 805
modern 723
mohilă v. *movilă*
moiete (adj. fem. pl.) 708
moimă 679
moimiţă v. *maimuţă*
moimuţă v. *maimuţă*
moină 806
mojoucă v. *morjoucă*

mol 789, 805; *mul*, *mul de apă* 805
Moldova (n.t.) 790
molid, *mălin*, *molidv*, *molin* 654
molidv v. *molid*
molin v. *molin*
molitură 805
molos 805
moloz 805
morar 714
morcilă v. *mocirlă*
morjoucă 708, 709; *mărjoucă*, *mojoucă* 709
morneaţă 790
moroşeni (pl.) 738
mort: *pasărea morţilor*, v. *pasăre*; *pasărea mortului*, v. *pasăre*
moşinoi v. *muşuroi*[1]
moşoroi[1] v. *muşuroi*[1]
moşoroi[2] v. *muşuroi*[2]
moţ 641, 827
moţeşte: *pe ~* 869
movil v. *movilă*
movilă, *mohilă*, *movil* 806
mugur v. *mugure*
mugura (***a*** ~) 650
muguraţi (pl.) 650
mugure, *mugur* 650
mugurei (pl.) 650
muguri (***a*** ~) 650
muia (***a*** ~) 710
muiere 710, 716, 736, 737, 742, 883
muji (***a*** ~), *a ~ de zuuă* 761
mul v. *mol*
mult 642, 643, 688, 713, 736, 762, 789, 839, 848, 866
multă 645, 655, 691, 696, 721, 722, 846, 882
mumuiţă v. *maimuţă*
munte 642, 739; *munţi* (pl.) *de pădure* 642; *poalele munţilor*, v. *poale*; *vârf muntelui*, v. *vârf*
muri (***a*** ~) 681, 693
muşinoi[1] v. *muşuroi*[1]
muşinoi[2] v. *muşuroi*[2]
muşiroi v. *muşuroi*[1]
muştră 836
mușunoi v. *mușuroi*[2]
muşuroi[1], *~ de pământ* 695; *măşinoi*[1], *moşinoi* 695; *moşinoi de guz* 695; *holm de moşinoi*, v. *holm*; *moşoroi*[1], *muşinoi*[1], *muşiroi* 695
mușuroi[2] 673; *ciumău de ~*, v. *ciumău*; *pup de ~*, v. *pup*; *măşinoi*[2], *moşoroi*[2] 673; *hâlme de moşoroi*, v. *hâlmă*; *mușinoi* 673; *pământ de mușinoi*, v. *pământ*; *mușunoi*[2] 673

N

na (interj.) 647
nainte v. *înainte*
nană 883
nante 810
nastor v. *nasture*
nastur v. *nasture*
nasture 732, 736; *nastor*, *nastur* 732; *gaură de nastur*, v. *gaură*
năditţă v. *mlădiţă*
năndrag 736
năbuh: *~ de căldură* 770
năbuhală v. *năbuşeală*
năbuşeală, *năbuhală* 770
năbușită: *vreme ~*, v. *vreme*
năduf 770
năduhală v. *năduşeală*
năduşeală, *năduhală* 770; *năduhală mare* 770; *năşeală* 770
nădușită: *vreme ~*, v. *vreme*
năframă, *~-n cap* 744; *~ mică* 744
năinte v. *înainte*
nălbitor 739
nămol 805
năpârcă, *nopârcă* 680
năroi v. *noroi*
năsip v. *nisip*
nâsip v. *nisip*
năşeală v. *năduşeală*
nea 791; *bulgăre de ~*, v. *bulgăre*; *cuci de ~*, v. *cuci* (pl.); *neauă* 791, 792; *neaua babelor* 792; *neauă cu ploaie* 792; *neauă de gheaţă* 795; *bot de neauă*, v. *bot*; *bruş de neauă*, v. *bruş*; *bulgări de neauă*, v. *bulgăre*; *bulz de neauă*, v. *bulz*; *flecioară de neauă*, v. *flecioră*; *fleştiţă cu neauă*, v. *fleştiţă*; *lopţi de neauă*, v. *loptă*; *ouă de neauă*, v. *ou*; *ploaie cu neauă*, v. *ploaie*; *ploaie învălită cu neauă*, v. *ploaie*; *ploaie mestecată cu neauă*, v. *ploaie*; *plumb de neauă*, v. *plumb*; *ţărţălăi de neauă*, v. *ţurţalău*; *ţârţălăi de neauă*, v. *ţurţalău*; *ţurţalăi de neauă*, v. *ţurţalău*
neauă v. *nea*
neagră 688, 690
nedejde 788
negoaţe (pl.) 843
negru 692, 748
negură 790, 796; *negure* 790
negure v. *negură*
negustor, *neguțător*, *neguțtor* 843
neguțător v. *negustor*
neguțtor v. *negustor*
nevastă 883
niiauă v. *nuia*
nimală v. *imală*
nime v. *nimeni*
nimea v. *nimeni*
nimeni 816; *nime* 709; *nimea* 666
ninera (***a*** ~) 678
ninge (***a*** ~) 792
ninsoare 792
nisip, *~ mărunt* 808; *năsip*, *năsip mărunt* 808; *nâsip* 808
noajă 669
noapte 760, 777; *pasăre de ~*, v. *pasăre*
noauă v. *nouă*
noiauă v. *nuia*
nojiţă 731
nopârcă v. *năpârcă*
nor 781
noroi 789, 805; *năroi* 789, 805
noroi (***a*** ~) 805
nost 655, 679; *noşti* (pl.) 742
noşti (pl.) v. *nost*
nou 645, 647, 656, 659, 685, 706, 855
nouă, *noauă*, *nove* (pl.) 877
nove (pl.) v. *nouă*
noveauă 816
nuc 692
nucă 712; *găoace de ~*, v. *găoace*; *vărzar cu ~*, v. *vărzar*
nuia 652; *niiauă*, *noia*, *noiauă* 652; *nuiauă* 651, 652
nuiauă v. *nuia*
nuieluşă 651
numa 642, 643, 658, 671, 678, 688, 693, 694, 700, 719, 722, 739, 748, 769, 783, 792, 796, 805, 882
nume 643
numi (***a „se”*** ~) 645, 843
Nuţa (n.p.) 879

O

oaie 735
oală 840; *colb din ~*, v. *colb*
oară: *altă ~* 785
oarbă: *șopârcă ~*, v. *șopârcă*
oarecine 693
oarecând 642, 674, 723, 739, 791
Oarţa de Sus (n.t.) 642
obadă 726; *obada clopului* 726; *obeză* 726
obeză v. *obadă*
obială 741; *obiele* (pl.) *de cânepă* 741; *obiele* (pl.) *de cioaric* 741; *obiele* (pl.) *de lână* 741; *obiele* (pl.) *de pănură* 741; *obiele* (pl.) *de pânză* 741; *obiele* (pl.) *de strai* 741
obişnuit 790
ochi: *ochi* (pl.) *mierâi* 748; *~ul băului* 685; *ochiuri* (pl.) 650; *ochiuri de câmpuri* 644; *a cota cu ~ul*, v. *cota*
ochi (***a*** ~), *a ~ ţinta* 663; *a ochia* 663
ochia (***a*** ~) v. *ochi*
ochire: *a lua linie de ~*, v. *lua*
ochiuri (pl.) v. *ochi*
ochiuţ: *ochiuţul boului* 685
ocnă, *~ de sare*, *~ de var* 800
ocol: *coptorişte în ~*, v. *cuptorişte*
ocoș 849
ocrop 722
odaie 720
odată 681
odlască v. *odrazlă*

odor: *căsuţă din ~*, v. *căsuţă*
odrască v. *odrazlă*
odrazlă, *hozdreauă*, *odlască*, *odrască*, *odreazlă* 651; *odreazlă de lemn* 651; *ozdreauă* 651
odrăzli (***a*** ~) 651
odreazlă v. *odrazlă*
oium v. *uium*
olaltă: *a abate căt-~*, v. *abate*; *a aduna căt-~*, v. *aduna*; *a apropia de-~*, v. *apropia*; *a lega de-~*, v. *lega*; *a prinde căt-~*, v. *prinde*
oleacă 714, 783, 861, 882
olecuţă 882
oloi: *cocuţ în ~*, v. *cocuţ*
om 685, 693, 735, 763, 795, 801, 849; *~ a dracului* 849; *~ blăstămat* 850; *~ul dracului*, *~ flintos*, *~ săcret* 849
omăt 791, 796; *bruj de ~*, v. *bruş*; *ploaie cu ~*, v. *ploaie*; *a ploua cu ~*, v. *ploua*; *ómăt*, *úmăt* 791; *bruj de úmat*, v. *bruş*; *bulgăr de úmat*, v. *bulgăre*; *ploaie cu úmat*, v. *ploaie*
ómăt v. *omăt*
omizi (***a se*** ~): *a se ~ de zuuă* 761
opări (***a se*** ~) 722
opărită 722
opincă 740, 742; *hopincă* 740
Oradea (n.t.) 666
oraş 820
orb: *ger ~*, v. *ger*; *hârciog ~*, v. *hârciog*; *a pica ger ~*, v. *pica*
orelc 684
orgăli (***a*** ~), *a orgări*, *a urgări* 832
orgări (***a*** ~) v. *orgăli*
orgon 650
orz 704
ostoloş v. *astăluş*
ostoluş v. *astăluş*
osug (ind. prez. 1) v. *asoga*
oşeni (pl.) 882
otravă 681
oţel 853
ou 714, 795; *ouă* (pl.) *de neauă* 793
ovăs 704
ozdreauă v. *odrazlă*

P

pablíncă v. *păntlícă*
paglíncă v. *păntlícă*
pagrin v. *băgrin*
paie (pl.) 725, 856
paler, *~ de drum*, *~ pe drum* 799
pamblícă v. *păntlícă*
pamplícă v. *păntlícă*
pámplică v. *păntlícă*
pană 641, 690, 726, 812; *~ de scris* 812; *pana clopului* 726; *pene* (pl.) *la clop* 726; *penele* (pla.) *clopului* 726; *pup de ~*, v. *pup*; *toc cu ~*, v. *toc*; *peană* 812
pancovă 714
pándor 799
pantalăi (pl.) v. *pantalon*
pantalon 736; *curea în pantaloni* (pl.), v. *curea*; *pantalăi* (pl.) 736
pantof, *~ jumătate* 742; *pantofă* 742
pantofă v. *pantof*
papuc, *~ jumătate* 742; *păpuc*, *păpucă* 742
paracă v. *păracă*
parazor v. *părăzor*
pară: *pere* (pl.) *de curechi* 721
parchet 643
parizol v. *părăzor*
partă, *~ pingă clop* 727; *parta clopului* 727
parte 724, 736; *în altă ~* 800; *în alte părţi* (pl.) 658, 744, 789; *înt-alte părţi* (pl.) 659, 740; *p-alte părţi* (pl.) 687; *p-ânt-altă ~* 666; *pin alte părţi* (pl.) 691; *în unele părți* (pl.) 843
pas 761
pasăre, *~ de casă* 685; *~ de moarte*, *~ de noapte* 693; *~ ţigănească* 685; *pasărea mortului*, *pasărea morţii*, *pasărea morţilor* 693
pat 821
patru 655, 841
pază: *~ de pădure* 641
paznic, *~ de câmp*, *~ de pădure* 641
pă v. *pe*
păcăli (***a*** ~) 849
păclíncă v. *păntlícă*
păcurăresc: *cojoc ~*, v. *cojoc*
pădurar 641
pădure 640, 642–645, 650, 658, 672, 694, 796, 798, 801; *~ de codru* 642; *~ rară* 644; *~ rasă* 643; *~ răritä* 644; *~ răroaie* 642; *~ tăiată* 643; *chereleu pe ~*, v. *chereleu*; *cios de ~*, v. *cios*; *cios pe ~*, v. *cios*; *codru de ~*, v. *codru*; *frasen de ~*, v. *frasin*; *găină de ~*, v. *găină*; *gornic pe ~*, v. *gornic*; *munți de ~*, v. *munte*; *pază de ~*, v. *pază*; *paznic de ~*, v. *paznic*; *porc de ~*, v. *porc*; *răritură de ~*, v. *răritură*; *șerpe de ~*, v. *șarpe*; *taur de ~*, v. *taur*; *tăietură de ~*, v. *tăietură*; *ver de ~*, v. *ver*
păduriţă 640
păgrin v. *băgrin*
pălăndic 714
pălărie 725
pălincă 847
pământ 791, 792, 795, 805, 806; *~ de muşinoi* 695; *bortă în ~*, v. *bortă*; *căţelul ~ului*, v. *căţel*; *hârciog de ~*, v. *hârciog*; *hârciogul ~ului*, v. *hârciog*; *holumb de ~*, v. *holum*; *miezuină de ~*, v. *miezuină*; *muşuroi de ~*, v. *muşuroi*; *strungă-n ~*, v. *strungă*
pănar 659
păntlícă: *~ pă clop* 727; *pablíncă*, *paglíncă*, *pamblícă*, *pamplícă*, *pámplică*, *păclíncă*, *planchítă*, *plandícă*, *plantícă* 727; *plantícă de clop*, *plantícă pângă clop* 727; *plăntícă* 727
pănură 736, 738, 739; *~ de cioarec*, *~ de cioareci*, *~ de cioaric*, *~ de cioarici*, *~ de lână*, *~ de suman*, *~ de sumani*, *~ de şubă*, *~ de şubi* 738; *obiele* (pl.) *de ~*, v. *obială*
pănuţă 744, 812
păpuc v. *papuc*
păpucă v. *papuc*
păpuşă 721; *păpuşi* (pl.) 704
păpuşi (pl.) v. *păpuşă*
păr 854; *chischineu de ~*, v. *chischineu*
păracă, *paracă* 796
părăsi (***a se*** ~) 691
părău v. *pârâu*
părăuaş 802; *pârăuaş* 802
părăzol v. *părăzor*
părăzor, *parazor*, *parizol*, *părăzol*, *porăzor*, *porozol* 784
părâu v. *pârâu*
părea (***a se*** ~) 739
părete 820
părţele (pl.) 710
păsat, *~ de mălai* 704; *pisat* 704, 721; *pisat de mălai* 704
păsărici (pl.) 685
păsăruţă 685
păstăi (pl.) 659
păsulă: *~ frecată* 714
păşune 644
pătârnică v. *potârniche*
pătrate (pl.) 854
pătrunică v. *potârniche*
păturnică v. *potârniche*
pătúrnică v. *potârniche*
păzi (***a*** ~) 641, 795
pâclă 790
pâine 710; *miezul pâinii*, v. *miez*; *pâne* 710; *a asoga pâne*, v. *asoga*; *beşică pe pâne*, v. *beşică*
pâne v. *pâine*
pânză 736–739, 796; *~ de lână*, *~ de suman*, *~ de sumani*, *~ de tort* 738; *cot de ~*, v. *cot*; *obiele de ~*, v. *obială*
pârău v. *pârâu*
pârăuaş v. *părăuaș*
pârăuţ 802
pârâu, *părău* 802; *margina părăului*, v. *margine*; *părâu*, *pârău* 802
pârlog: *loc ~*, v. *loc*
pâsăi (***a*** ~) 834
pâscan 682
pe, *pă* 884
peană v. *pană*
pec, *peic*[1] 839
pecar, *peicar* 839
peic[1] v. *pec*
peic[2] 839
peicar v. *pecar*
peicarăş, *peicaroș* 839
peicaroş v. *peicarăș*
peicheş 839
pelespede 714
pene (pl.) 659
peniţă, *~ cu toc* 812; *stil cu ~*, v. *stil*; *toc cu ~*, v. *toc*; *toc de ~*, v. *toc*; *vârv de ~*, v. *vârf*

perde (***a*** ~) v. *pierde*
pereche: *o ~ de ciucuri* 736; *o ~ de gaci* 737; *o ~ de izmene* 737
peria (***a*** ~) 861; *per*[*i̯*]*u* (ind. prez 1), *peri*[*u̯*] (ind. prez. 1) 861
perii (***a*** ~) 861
per*[*i̯*]*u (ind. prez 1) v. *peria*
***peri*[*u̯*]** (ind. prez. 1) v. *peria*
péstriță 690
peşte 673; *solz de ~*, v. *solz*
petrea: *~ popii* 673
Piatra Bixadului (n.t.) v. *piatră*
piatră, *~ cu ţârţălăi* 795; *~ de codru* 800; *~ mierâie* 748; *Piatra Bixadului* (n.t.) 807; *altiere de ~*, v. *altiere*; *baie de ~*, v. *baie*; *carieră de ~*, v. *carieră*; *cărieră de ~*, v. *carieră*; *mină de ~*, v. *mină*; *a pica piatra*, v. *pica*; *a pica ~*, v. *pica*
pic: *un ~* 708, 882
pica (***a*** ~) 782, 783, 792, 795, 796, 826; *a ~ ger orb* 796; *a ~ gheaţă*, *a ~ piatra*, *a ~ piatră* 795; *a ~ şiclu* 796
picători (***a*** ~) v. *picături*
picături (***a*** ~), *a picători* 783
picher 799
picior 696, 736; *cale de picioare* (pl.), v. *cale*; *drum de picioare* (pl.), v. *drum*
piciorage (pl.), *piciorăgi* (pl.), *picioroage* (pl.) 724
piciorăgi (pl.) v. *piciorage*
picioroage (pl.) v. *piciorage*
piciură 792
picote (ind. prez. 3) 783
picur 783
picura (***a*** ~) 783
picuţ: *un ~* 800, 882
piele 735, 832
piept 729
pieptar 735
pierde (***a*** ~) 843, 864; *a perde* 864
pietrărie 800
piftii (pl.) 724
piie v. *piuă*
pilar 843
pilări (***a*** ~) 843
pilăriță 843
pin 654
pingălaţie 819
pintăr, *pinter* 827
pinter v. *pintăr*
piparcă 739
pipălacă 694
piroşcă 721
pisa (***a*** ~) 739
pisat v. *păsat*
pisc[1], *pişc*, *plisc* 807
pisc[2] 812
pisoc 808
pişc v. *pisc*[1]
pișca (***a*** ~) 834
pieştere (pl.) v. *pieştiri*
pieştire (pl.) v. *pieştiri*
pieştiri (pl.), *pieștere* (pl.), *pieştire* (pl.) 724
pieştiri (pl.) v. *pieştire*
pită 708, 709, 710, 711, 713, 722, 839; *aluat de ~*, v. *aluat*; *aluat la ~*, v. *aluat*; *aluat pântru ~*, v. *aluat*; *aluatul pitii*, v. *aluat*; *a asoga pita*, v. *asoga*; *asorg* (ind. prez. 1) *pita*, v. *asoga*; *covata pitii*, v. *covată*; *covată de ~*, v. *covată*; *cuptor de ~*, v. *cuptor*; *cursătură de ~*, v. *cursătură*; *miez de ~*, v. *miez*; *mijlocul pitii*, v. *mijloc*; *a soga pita*, v. *asoga*; *a solga pita*, v. *asoga*; *troacă de ~*, v. *troacă*; *a zolga pita*, v. *asoga*
pitórnic v. *potârniche*
pitornică v. *potârniche*
pitórnică v. *potârniche*
pitúlnică v. *potârniche*
piturnică v. *potârniche*
piţigoi 685
piţiguş, *piţinguş* 685
piţinguş v. *piţiguş*
piuaş 739
piuă, *piie* 739
planchítă v. *păntlícă*
plandícă v. *păntlícă*
plantare 641
plantícă v. *păntlícă*
plăcintă, *~ cocoradă*, *~ pe lespede* 714
plăcintoaie 714
plăcintuță 714
plămădeală 709; *aluat de ~*, v. *aluat*
plăntícă v. *păntlícă*
plângătoare: *salcă ~*, v. *salcie*
pletoasă 658; *răchită ~*, v. *răchită*
plev 828
plevar 849; *maistor ~*, v. *maistor*
plisc v. *pisc*[1]
ploaie 782, 783, 790, 792, 795; *~ cu neauă*, *~ învălită cu neauă*, *~ cu omăt*, *~ cu úmăt*, *~ cu ţurţălăi*, *~ mestecată cu neauă*, *~ rece* 792; *neauă cu ~*, v. *nea*
plobog 725
plop 706
ploia (***a*** ~) v. *ploua*
ploier 784
ploua (***a*** ~) 782; *a ~ cu omăt* 792; *a ploia* 782, 783, 792, 802
plug 789
plumb, *~ de neauă* 793
poale 737; *poalele codrului*, *poalele munţilor* 642
poartă 804; *porţi* (pl.) *de arac* 804
pocáuţ 720
pocoasă: *gubă ~*, v. *gubă*
poiană 644
poimâne, *apoimâne*, *apoimâni*, *poimâni* 757
poimâni v. *poimâne*
polediţă 792
polei 796
poli (***a*** ~) 838
polumb v. *porumb*
pom 642, 645, 656, 659, 683, 796; *pomi* (pl.) *sălbatici* 645; *puiul ~ului*, v. *pui*
pomuţ 651
Ponoare (n.t.) v. *ponor*
ponor 676, 800, 802; *~ de hulpe* 676; *Ponoare* (n.t.) 676; *funor* 676
ponoraş 802
popă 726; *petrea popii*, v. *petrea*; *pruncul popii*, v. *prunc*
porăzor v. *părăzor*
porc 664, 666, 704; *~ de pădure*, *~ mistret*, *~ mistreţ*, *~ sălbatec*, *~ sălbatic*, *porci* (pl.) *mistrii* 666
porlog 854
poromb v. *porumb*
porozol v. *părăzor*
porumb, *poromb*, *polumb* 687
porumbel 687
porumboi 687
postav v. *postavă*
postavă 706, 710; *postav* 706, 735
potârnică v. *potârniche*
potârniche, *pătârnică*, *pătrunică*, *păturnică*, *pătúrnică*, *pitórnic*, *pitornică*, *pitórnică*, *pitúlnică*, *piturnică*, *potârnică*, *pot*[*í*]*rnică* 694
potcan 682
potcovi (***a*** ~) 831
potecă 798
pot*[*í*]*rnică v. *potârniche*
potrácăn 818
potrei v. *potreu*
potreu, *potrei* 819
potruh 676
poţ 672
poţoc 682
pozâ 819
praf 809; *prav* 790, 809
prav v. *praf*
prăfui (***a*** ~) 861
prăji (***a*** ~) 714
prămuci 796
prăvăli (***a*** ~) 710
prei v. *prier*
prel v. *prier*
prelucra (***a*** ~) 832
prepeliță 694
prer v. *prier*
preri v. *prier*
presuci (***a*** ~) 836
prier, *prei*, *prel*, *prer*, *preri* 763
prii (***a*** ~) 763
prima, *primă*[1] 880
primă[1] v. *prima*
primă[2], *~ de clomp*, *~ după clop*, *~ pă clop*, *~ pângă clop* 727; *prima clopului* 727; *prima de la clop* 727

primăvară 645, 650, 792; *primăvără* 692, 767; *primovară*, *primovără* 767
primăvără v. *primăvară*
primi (***a*** ~) 741
primovară v. *primăvară*
primovără v. *primăvară*
prinde (***a „se”*** ~) 662, 673, 685, 710, 739, 796; *a ~ de se face zuuă* 761; *a ~ căt-olaltă* 836; *a ~ laolată* 836
pripeală 770
pripeliște 770
Prizlop (n.t.) 744
procoror: *~ de drum* 799
profesor 810
proprietar 641
provizor 836
prun 656
prunc 729
prund 800, 808
prună 656
prunc 765, 810; *~ul popii* 673; *din prunci* (pl.) 650
puciureş 651
pui 651, 668, 688, 704; *~ de lemn* 651; *~ul lemnului*, *~ul pomului* 651
puică: *~ de curechi* 721
puiet, *puiete*, *puieţ* 651
puiete v. *puiet*
puieţ v. *puiet*
pulbere, *pulbure* 809
pulbure v. *pulbere*
pumnar 731
pumnişel v. *pumnuşel*
pumnuşel, *pumnişel* 731
pune (***a „se”*** ~) 672, 685, 709, 710, 714, 720, 727, 745, 748, 806, 882
pup 650, 662, 726 ; *~ de floare* 662; *~ de frunză* 650; *~ de muşuroi* 695; *~ de pană* 662
purcei (pl.) v. *purcel*
purcel 721; *purcei* (pl.) *de curechi* 721
purta (***a*** ~) 735, 736, 737, 740, 742, 745; *chischineu de purtat*, v. *chischineu*
prinde (***a*** ~) 682
pustie 642
pustiu 642
putea (***a*** ~) 655, 682, 683, 691, 722, 769, 787, 809, 846, 867, 883
puţin 643, 657, 666, 852, 882
puţină 882

R

rade (***a*** ~) 698
raită: *~ de lupi* (pl.) 669
raitoşă v. *rătişă*
rar 644, 783
rară 644, 783; *pădure ~*, v. *pădure*
ras: *a tăia pe ~*, v. *tăia*
rasă: *pădure ~*, v. *pădure*
rateza (***a*** ~) v. *răteza*
rauă v. *rouă*
raucă, *roucă* 674; *con de roucă*, v. *con*; *gaură de roucă*, v. *gaură*
răcan 815
răceală 796
răchită 658, 706; *~ amărâtă*, *~ jalnică*, *~ pletoasă*, *~ roşie*, *~ supărată* 658; *răchiţă*, *răchiţă supărată* 658
răchiţă v. *răchită*
răcituri (pl.) 724
răcrut v. *recrut*
răcut v. *recrut*
răcută v. *recrut*
rădica (***a se*** ~) v. *ridica*
răgrut v. *recrut*
răgut v. *recrut*
răgută v. *recrut*
răguţă v. *recrut*
răitişă v. *rătişă*
rămâne (***a*** ~) 643, 688, 709, 832, 862, 863; *a râmâne* 862, 863
rămânea (***a*** ~), *a râmânea* 862, 863
răntuzi v. *rătunde*
răpăli (***a*** ~) 830
răpciune 765
răret 644
rări (***a*** ~) 643
răriș 644
răriște 644
răritură 644; *~ de pădure* 643, 644
răroaie 644; *pădure ~*, v. *pădure*
răsări (***a*** ~): *a ~ zori de zuuă* 761
răsunoi 713; *a ţupa ~*, v. *ţipa*; *rusunoi* 713
răteza (***a*** ~), *a rateza* 653
rătișă, *~ râmâneasc*ă 714; *raitoș*ă, *răitiș*ă, *râtiş*e (pl.), *retiș*ă 714
rătunda (***a*** ~), *a rătunza* 653
rătunde (***a*** ~) 653
rătunza (***a*** ~) v. *rătunda*
rătunzi (***a*** ~), *a răntuzi* 653
rău 685; *a cânta a ~*, v. *cânta*; *a face ~*, v. *face*; *şerpe ~*, v. *şarpe*
răzălit 714
răzătură 709
război: *sirisău cu ~*, v. *firisău*; *râzboi*: *firez cu râzboi*, v. *firez*
răzbun 787
răzbuna (***a se*** ~) 787, 788; *a se răzvâna*, *a se răzvuna* 788; *se răzbună* (ind. prez. 3), *se răzvână* (ind. prez. 3) 788
răzbunat, *răzvânat*, *răzvunat* 787
răzbună (***se ~***) (ind. prez. 3) v. *răzbuna*
răzor 804
răzvâna (***a se*** ~) v. *răzbuna*
răzvânat v. *răzbunat*
răzvână (***se ~***) (ind. prez. 3) v. *răzbuna*
răzvuna (***a se*** ~) v. *răzbuna*
răzvunat v. *răzbunat*
râde (***a*** ~) 713
râdica (***a*** ~) v. *ridica*
râmâne (***a*** ~) v. *rămâne*
râmânea (***a*** ~) v. *rămânea*
***râmâneasc*ă**: *rătiș*ă *~*, v. *rătiș*ă
rând: *de-a rândul* 759
rândea v. *rindea*
rândeauă v. *rindea*
rândunea, *rânduneauă*, *rândurea* 686
rânduneauă v. *rândunea*
rândunică 686
rândurea v. *rândunea*
râpă 642
râtaș 643
râtişe (pl.) v. *rătiș*ă
râtuit 643
râzboi v. *război*
rece 769; *ploaie ~*, v. *ploaie*
recrut, *răcrut*, *răcut*, *răcută*, *răgrut*, *răgut*, *răgută*, *răguţă*, *recrută*, *recut*, *recuţă*, *regrut*, *regrută*, *regut*, *regută* 815
recrută v. *recrut*
recut v. *recrut*
recuţă v. *recrut*
regrut v. *recrut*
regrută v. *recrut*
regut v. *recrut*
regută v. *recrut*
reif 858
repala (***a*** ~) v. *repara*
repara (***a*** ~), *a repala*, *a repăra*, *a repera* 830
repăra (***a*** ~) v. *repara*
repera (***a*** ~) v. *repara*
rest 713
retișă v. *rătiș*ă
revărsa (***a se*** ~): *a se ~ de ziuă* 761; *a se ~ zorile*, *a se ~ zorile de zuuă* 761
rezervor: *toc ~*, v. *toc*
ridica (***a „se”*** ~) 673, 856; *a adirca* 856; *a arădica* 856, 867; *a arâdica*, *a aridica*, *a ardica* 856; *a se rădica* 781, 790, 856, 867; *a râdica* 856
rindea, *rândea*, *rândeauă* 825
ris 715
rişcaş 721; *curechi cu ~*, v. *curechi*
roată 713, 830; *a face ~*, v. *face*; *a fi ~*, v. *fi*; *a se împrejura roata*, v. *împrejura*; *a învârti de-a roata*, v. *învârti*
rojolaș 643
româneşte 676, 689, 694, 784
ronghi 854
ropând 825
roşe v. *roşie*
roşie 750; *răchită ~*, v. *răchită*; *roşe* 750
roşiu v. *roşu*
roşou v. *roşu*
roşu 672, 749, 750; *~ deschis* 749; *roşiu*, *roşou* 749
rotund 714, 745

rotundă 710
rotunji (***a*** ~) 652, 653
rouă, *rauă* 780
roucă v. *raucă*
roucoi 675
rozosin 749
ruceafăl v. *luceafăr*
ruceafăr v. *luceafăr*
rug 659, 660; ~ *de câcădări*, ~ *de câcădâre*, ~ *de măcese*, ~ *de măceşe*, ~ *de măcieş*, ~ *de mâţâiese*, ~ *de scoabe* 660; *rugul vacii* 660; *spin de* ~, v. *spin*
ruguţ, ~ *sălbatic* 660
ruguţel: ~ *sălbatic* 660
rumpe (***a*** ~) v. *rupe*
rupe (***a*** ~), *a rumpe* 710
rusunoi v. *răsunoi*

S

sabău, *sabou* 833
sabou v. *sabău*
salcă v. *salcie*
salce v. *salcie*
salcie, *salcă* 685; *salcă plângătoare*, *salcă supărată* 658; *salce* 658
sandală, *sandele* (pl.), *sănda*, *săndală* 742; *săndale-nfundate* (pl.) 742
sandele (pl.) v. *sandală*
sară v. *seară*
sarcă 688, 691
sare 832, 882; *ocnă de* ~, v. *ocnă*
sarma, *sarmală*, *sărmale* (pl.) 721
sarmală v. *sarma*
sarmă, ~ *de curechi* 721
sat 676, 739, 787
săcret 849; *om* ~, v. *om*
săculeţ 709
sălbatec v. *sălbatic*
sălbatic: *cerb* ~, v. *cerb*; *porc* ~, v. *porc*; *rug* ~, v. *rug*; *ruguţ* ~, v. *ruguţ*; *ruguţel* ~, v. *ruguţel*; *trandafir* ~, v. *trandafir*; *sălbatec*: *porc sălbatec*, v. *porc*; *rug sălbatec*, v. *rug*
sălbatică: *cărujiţă* ~, v. *cărujiţă*; *ghină* ~, v. *găină*
sărbătoare: *chischineu de sărbători* (pl.), v. *chischineu*
sămânţă 704
sănătos 750
sănda v. *sandală*
săndală v. *sandală*
sărac: *steaua săracului*, v. *stea*
sări (***a*** ~) 803
sărlăntan v. *şerlătan*
sărmale (pl.) v. *sarma*
sătul 704
săgeac 720
Sâi (n.t.) 642
scălda (***a se*** ~) 769
scăpăra (***a*** ~) 785
scăpăta (***a „se”*** ~) 777; *a se* ~ *de zuuă* 761
scândură 653; *cuptorişte de scânduri* (pl.), v. *cuptorişte*
schimba (***a*** ~) 860
scleder v. *sfredel*
sclipi (***a*** ~) 785
sclugă 841
scoabă: *rug de scoabe* (pl.), v. *rug*
scoarţă 649, 657
scoate (***a*** ~) 832
scobar 660
scobitură 660
scorbură 676
scorsură 713
scoruş 660
scoate (***a*** ~) 673
scovardă, ~ *dospită* 714
scredel v. *sfredel*
scrie (***a*** ~) 655, 792, 878, 879; *pană de scris*, v. *pană*
scump 844
scurluş v. *scuruş*
scuruş, *scurluş* 659
scurt 735; *curt*: *şerpe curt*, v. *şarpe*
scurtă 694; *mânecă* ~, v. *mânecă*; *topoance scurte* (pl.), v. *topancă*
scutura (***a*** ~) 861
Sebiș (n.t.) 659
sectembrie v. *septembrie*
sectemvrie v. *septembrie*
secure 822
securiţă 822
sehelbe 643
semn 653; ~ *de zuuă* 761
senin 787; *a se face* ~, v. *face*; *serin* 787
senina (***a se*** ~) 787, 788; *se seninază* (ind. prez. 3) 788; *se sénină* (ind. prez. 3) 788
seninază (***se*** ~) (ind. prez. 3) v. *senina*
sénină (***se*** ~) (ind. prez. 3) v. *senina*
seară, *sară* 759, 779; *luceafăn de sară*, v. *luceafăr*; *luceafăr de sară*, v. *luceafăr*; *ruceafăl de sară*, v. *luceafăr*; *steaua de sară*, v. *stea*
september v. *septembrie*
septembre v. *septembrie*
septembrie, *sectembrie*, *sectemvrie*, *september*, *septembre*, *septemvre*, *septemvrie* 765
septemvre v. *septembrie*
septemvrie v. *septembrie*
serin v. *senin*
serinat 787
sfac 651
sfinți (***a*** ~) v. *asfinți*
sfoară 692
sfleder v. *sfredel*
sfredel, *scleder*, *scredel*, *sfleder*, *sleder*, *spredel*, *stredel* 824
sfulgera (***a*** ~) v. *fulgera*
simţi (***a*** ~) 741
singur 867
sinţi (***a*** ~) v. *asfinţi*
siris v. *firez*
sirisău v. *firisău*
sleder v. *sfredel*
slobozi (***a se*** ~) 790
slobozită: *colniţă* ~, v. *colniţă*
sloi, ~ *de gheaţă* 797
sloiete, *sloieţ* 797
sloieţ v. *sloiete*
sloti (***a*** ~) v. *zloti*
smădiţă v. *mlădiţă*
smocirlă, *zmorcilă* 805
soare: *arşiţă de* ~, v. *arşiţă*; *a înfoca soarele*, v. *înfoca*; *a sfinți soarele*, v. *asfinți*
sobiţă, ~ *de vară* 720
sobol, *zobol* 673
soga (***a*** ~) v. *asoga*
sold v. *solz*
solga (***a*** ~) v. *asoga*
solţ v. *solz*
solz, ~ *de peşte* 698; *sold*, *solţ*, *sors* 698
sor 740
soră 883
sorg (ind. prez 1) v. *asoga*
soroavă 648
sors v. *solz*
sparge (***a*** ~) 834
spate 672
spăla (***a*** ~) 709
spătoi 729
specie 678
speculant, *şpeculant* 843
speria (***a*** ~) 664
spin 656, 660, 661, 834; ~ *de rug* 661; *spine* 660, 661; *spini* (pl.) *de căcădăr* 661; *stin* 660, 661
spina (***a se*** ~) 661
spine v. *spin*
spiţelnic 824
spredel v. *sfredel*
spumă 709
spune (***a „se”*** ~) 641, 643, 647, 651, 655–657, 659, 665, 666, 679, 683, 691, 694, 700, 704, 708, 721, 722, 728, 733, 736, 742, 743, 748, 783, 784, 789, 792, 801, 806, 816, 818, 827, 846, 848, 855, 882
sta (***a*** ~) 726, 804; *a* ~ *aleşe* 673
stâlpare 648
stânjeniște 643
stea 778, 779; *steauă* 778; *steaua de dimineaţă*, *steaua de sară* 779; *steaua jidului* 779; *steaua săracului* 779
steauă v. *stea*
stil, ~ *cu peniţă* 812; *ştil* 812

stilou 812
stin v. *spin*
stofă 736
strai: *obiele de ~*, v. *obială*
străluci (***a*** ~) 785
străpunge (***a*** ~) 834
strâmt 736
strânge (***a*** ~) 765, 793, 830
strâns 736
stredel v. *sfredel*
streşină 783; *streşina căsii*, *streşina căşii* 783
strop 783; *~ de gheaţă* 795
stropi (***a*** ~) 783
strungă 731; *~-n pământ* 676; *strunga bumbului* 731; *strunga de la cămaşe* 731
struţ 727
stup: *miere de ~*, v. *miere*
stupină 647
stur 796, 797; *sturi* (pl.) *de gheaţă* 797
stura (***a*** ~) 796
suci (***a*** ~) 702, 710
sucitură 714
suferi (***a*** ~) 722
suman[1] 735, 738, 833; *pănură de ~*, v. *pănură*; *pănură de sumani*[1] (pl.), v. *pănură*; *pânză de ~*, v. *pânză*; *pânză de sumani* (pl.), v. *pânză*
suman[2], *sumane* (pl.), *sumani*[2] (pl.) 738; *ştează de sumane* (pl.), v. *ştează*
sumane (pl.) v. *suman*[2]
sumani[1] (pl.) v. *suman*[1]
sumani[2] (pl.) v. *suman*[2]
supărată: *răchită ~*, v. *răchită*; *răchiţă ~*, v. *răchită*; *salcă ~*, v. *salcie*
supţăr v. *subţire*
supţiră v. *subţire*
supţire 737, 744; *cârpă ~*, v. *cârpă*; *supţiră*: *cârpă supţiră*, v. *cârpă*, *chischinea suțiră*, v. *chischinea*; *supțăr*: *chischineu supțăr*, v. *chischineu*
sur 746
surie 688
surpă 676
sus 642, 673, 710, 783, 801

Ş

şaftalău, *şăbdălău*, *şăptălău* 843
şaizeci, *şasezeci*, *şazeci* 774
şanţ, *~ cu apă* 802; *a zbura ~ul*, v. *zbura*[2]
şapcă, *şipcă* 728
şapte 762, 772
şărgorigo 692
şarpe, *şerpe* 679; *şerpe cu creastă* 680; *şerpe curt* 680; *şerpe de pădure* 680; *şerpe rău*, *şerpe veninos*, *şerpe verinos* 680
şasezeci v. *şaizeci*
şazeci v. *şaizeci*
şăbdălău v. *şaftalău*
şăgârt, *şogârț* 841
şărlăntan v. *şerlătan*
şăptălău v. *şaftalău*
şclof v. *şloc*
şcolar 841
şedea (***a*** ~) 804
şegheit 841
şerlătan, *şărlăntan* 649
şes 642
şfirțui (***a*** ~) v. *firțui*
şicător 798
şiclu 792, 796; *a pica ~*, v. *pica*
şinguri (pl.): *~ de tren* 828
şindură 727
şipcă v. *şapcă*
şiret 849
şlarfă 742
şliț 736
şloc, *işloc*, *şlof*, *şclof* 643
şlof v. *şloc*
şmecăr v. *şmecher*
şmecher, *şmecăr* 849
şnaidăr 833
şomar v. *şumar*
şoarec v. *şoarece*
şoarece, *şoarec*, *şoaric*, *şoarice* 682
şoaric v. *şoarece*
şoarice v. *şoarece*
şogârț v. *şăgârt*
şolouari (plt.) 736
şopârcă, *~ oarbă* 680; *şupârcă* 680
şopră v. *şopru*
şopron 720
şopru: *~ de vară* 720; *şopră* 720
şorţ, *şulţ*, *şurţ* 745; *şurț dinăinte* 745
şpeculant v. *speculant*
şpor 720
ştează, *~ de sumane* 739; *şteze* (pl.) 739
ştergare 745
ştergătoare 745
ştergură, *~ la brâu* 745
şteza (***a*** ~) 739
ştezătoare 739
şteze (pl.) v. *ştează*
şti (***a*** ~) 642, 665, 666, 672, 674, 691–693, 696, 709, 731, 739, 791, 792, 801, 807, 816, 818, 839; *să ştireţi* (conj. prez. 5) 712
ştil v. *stil*
ş[t"i]p[t"]e 720
ştireţi (***să ~***) (conj. prez. 5) v. *şti*
ş[t"]urgalţ 693
şubă[1] 735, 738; *pănură de ~*, v. *pănură*; *pănură de şubi* (pl.), v. *pănură*
şubă[2], *şubi* (plt.) 738; *ţesătură de şubi*, v. *ţesătură*
şubi (plt.) v. *şubă*[2]
şuiera (***a*** ~) 642
şulţ v. *şorţ*
şumar, *şomar* 641
şupârcă v. *şopârcă*
şurţ v. *şorţ*
şută v. *ciută*
şuteu 720

T

tablagiu 840
tablar 840
tag 644
taică 878
Talpoş (n.t.) 808
tamboc 721
tare 640, 642, 644, 646, 648, 690, 692, 712, 722, 805, 808, 855, 883
taşcă v. *toaşcă*
tată 735, 878
taur: *~ de pădure* 670
tăbăci (***a*** ~) 832
tăbăcită 832
tăcăneauă: *~ de copt* 706; *techeneauă* 706
tăciune 765
tăgălău 822
tăia (***a*** ~) 643, 645, 647, 678,710, 720; *a ~ pe ras* 643; *a ~ de vârv*, *a ~ vârvul* 653; *a tiia* 653
tăiată: *pădure ~*, v. *pădure*
tăiere 643
tăietură, *~ de pădure* 643; *tietură* 643
tălhar v. *tâlhar*
tăpsie, *tăpşie*, *tepsie* 710; *tepşe* 710, 713; *tepșă*: *tepșă cu coadă* 714; *tupsie* 710
tepșă v. *tăpsie*
tăpşie v. *tăpsie*
tărâţe 704, 708, 709
tărcat 672
tăt v. *tot*
tătucă 878
tâlhar 850; *tălhar* 642, 850
tâlpină v. *tulpină*
tâmplar 820, 821, 827; *templar* 821
tânără 883
tânări (pl.) 731
târbă 714
târg 843
târsală 643
târsi (***a se*** ~) 643
târsit 643
târziu 736
te (interj.) 883
teară: *~ de lână* 738
techeneauă v. *tăcăneauă*

teme (***a se*** ~) 693
templar v. *tâmplar*
tenchi 704, 672
tepsie v. *tăpsie*
tepşe v. *tăpsie*
terciuri (pl.) 710
teren 644
termina (***a*** ~) 763
teujer v. *tușer*
ticăzi (***a „se”*** ~) 788, 861
tichie 726
tietură v. *tăietură*
tiia (***a*** ~) v. *tăia*
tilică 815
tima (***a*** ~) 832
timăli (***a*** ~) v. *timări*
timări (***a*** ~), *a timăli*, *a timili* 832
timili (***a*** ~) v. *timări*
timp 787
tină 789, 805
tincugiu v. *tinichigiu*
tindă, ~ *de vară* 720
tingiu v. *tinichigiu*
tinichigiu, *tincugiu*, *tingiu* 839
tinvi (***a*** ~) v. *tivi*
tioancă, *cionc*, *tioc* 693
tioc v. *tioancă*
tistaş 787
tistaşă 832, 898
tistăli (***a se*** ~) 787, 788; *a se tistuli* 788
tistăşi (***a se*** ~) 788
tistăzi (***a se*** ~), *a se tistăzli* 788
tistăzli (***a se*** ~) v. *tistăzi*
tistuli (***a se*** ~) v. *tistăli*
tişlăr 821, 827; *tişler* 821
tişler v. *tişlăr*
titeu 822
tiujer v. *tușer*
tiujeri (***a*** ~) 843
tiujerie 843
tiuljer v. *tușer*
tivi (***a*** ~) 836, 838; *a tinvi* 838
toamnă 765, 796
toardă 726; *toarda de la clop* 726
toaşcă, *taşcă* 721
toc, ~ *rezervor* 812; ~ *cu pană*, ~ *cu peniţă*, ~ *de peniţă* 812; *peniţă cu* ~, v. *peniţă*
tocană 701, 702; ~ *de mălai* 701
tocăier v. *tocăner*
tocăner, *tocăier* 702
tocăni (***a*** ~) 702
tócăniţă 690
tóconiţă 673
toltiș 884
toltişer, *totişer* 799
tomi (***a*** ~) v. *tomni*
tomni (***a*** ~) 710, 830; *a tomi* 830
ton 821
topanc v. *topancă*
topancă, *topanc*, *topâncă* 742; *topoancă* 742, 743; *topoance* (pl.) *scurte* 742
topâncă v. *topancă*
topoancă v. *topancă*
topoance (pl.) v. *topancă*
topor 822
toporaş, *toporeş* 822
toporeş v. *toporaş*
topoti (***a*** ~) 783
tort: *pânză de* ~, v. *tort*
tot (adv.) 688, 693, 694, 702, 713, 719, 764, 820, 826; *tăt* (adv.) 761; *de tătului* 645
totişer v. *toltişer*
trabă (ind. prez. 3) v. *trebui*
trage (***a „se”*** ~) 672, 786, 832; *a* ~ *de limbă* 849; *a* ~ *pe ţil* 663; *a* ~ *ţinta* 663
trandafir, ~ *sălbatic* 660
trăi (***a*** ~) 694
trăzni (***a*** ~) 785
trântitoare 696
trântitură 696
trebui (***a*** ~) 707, 712, 722, 851; *trabă* (ind. prez. 3) 882
trece (***a*** ~) 642
trei, *tri* 771
tri v. *trei*
tremura (***a*** ~) 794
tren: *şinguri* (pl.) *de* ~, v. *şinguri*
troacă 706, 710, 739; ~ *de pită* 706; *troc* 706; *troace* (pl.) 822
troace (pl.) v. *troacă*
troc v. *troacă*
trocar 822
trunchi, ~ *de lemn* 647; *trunchiul lemnului* 647
trup 647; *trupul lemnului* 647
trupină v. *tulpină*
tu! (interj.) 883
tufă 656, 709; ~ *de câcădări* 660; *tufe* (pl.) *de alun* 656
tufăriș 656
tuleu: *tuleul lemnului* 647
tulpină, *tâlpină*, *trupină* 647; *trupina lemnului* 646; *turpină* 647
tumna 806
tuna (***a*** ~) 785
tunde (***a*** ~) 653
tupsie v. *tăpsie*
turc 806
tureac 742
turmă, ~ *de lupi* 669
turpină v. *tulpină*
tușer, *teujer*, *tiujer*, *tiuljer* 843
tuşina (***a*** ~) 653
turtă 714
[***t"uz***] 806

Ţ

țandură 834
Ţara Oaşului (n.t.) v. *ţară*
ţară: *ţara josului* 709; *Ţara Oaşului* (n.t.) 825
ţarcă 691
ţăran 735
ţără: *o* ~, v. *ţâră*
ţărăneşte 808
ţărfă 809; *ţârf*, *ţârfă* 808
ţărm 804
ţărmăman v. *ţimorman*
ţărmur v. *ţărmure*
ţărmúr v. *ţărmure*
ţărmură v. *ţărmure*
ţărmure, *ţărmur*, *ţărmúr*, *ţărmură* 804
ţărţălău v. *ţurţalău*
țânzar v. *zânzar*
ţârai 808
ţâră: *o* ~ 882; *o ţără* 882
ţârăi (***a*** ~) v. *ţârâi*
ţârâi (***a*** ~), *a ţârăi* 783
ţârf v. *ţărfă*
ţârfă v. *ţărfă*
ţârţalău v. *ţurţalău*
ţârţari (pl.) 792
ţârţălău v. *ţurţalău*
ţâruţă: *o* ~ 882
ţâţă 713
ţep 661
ţeapă 661
ţepoc 661
ţesătură: ~ *de şubi* 738
ţese (***a*** ~) 736, 738, 745
ţesută 735
țic 854
ţică 690
ţicăitoare, *ţicătoare*, *ţicânitoare*, *ţichitoare*, *ţiclâitoare*, *ţignitoare* 690
ţicăniţă 690
ţicătoare v. *ţicăitoare*
ţicânitoare v. *ţicăitoare*
ţichitoare v. *ţicăitoare*
ţiclâitoare v. *ţicăitoare*
ţicloi 797
țifrări (***a*** ~) 836
ţigan 706
ţigană (adj. fem.) 685
ţigănească: *pasăre* ~, v. *pasăre*
ţignitoare v. *ţicăitoare*

ţil: *a trage pe ~*, v. *trage*
ţili (***a*** ~), *a ţilii*, *a ţilui*, *a ţoli* 663
ţilii (***a*** ~) v. *ţili*
ţilui (***a*** ~) v. *ţili*
ţimorman, *ţímorman*, *ţărmăman* 820
ţímorman v. *ţimorman*
ţine (***a*** ~) 843
ţintar 799
ţintaş 799
ţintă: *a ochi ţinta*, v. *ochi*; *a trage ţinta*, v. *trage*
ţipa (***a*** ~) 651, 710, 713; *a ~ cursură*, *a ~ beşică*, *a ~ un bronţ* 713; *a ~ zori de ziuă* 761; *a ţupa*: *a ţupa răsunoi* 713
ţipeauă 742
ţipeică, *~ jumătate* 742; *ţupeică* 742
ţipel 742
ţiuícă v. *ţuícă*
ţoli (***a*** ~) v. *ţili*
ţuclui 807
ţucor, *ţucur* 848; *ţucur criștai* 848
ţucur v. *ţucor*
ţuíc v. *ţuícă*
ţuícă, *ţiuícă*, *ţuíc*, *ţúică* 693
ţúică v. *ţuícă*
ţupa (***a*** ~) v. *ţipa*
ţupeică v. *ţipeică*
ţurţalău 792, 795, 797; *~ de gheaţă* 795; *~ de neauă* 792; *ploaie cu ţurţalăi* (pl.), v. *ploaie*; *ţărţălău* 792, 795; *ţărţălăi* (pl.) *de neauă* 792; *ţârţalău* 795; *piatră cu ţârţalăi* (pl.), v. *piatră*; *ţârţălău* 792, 795, 797; *ţârţălău de gheaţă* 795; *ţârţălăi* (pl.) *de neauă* 792
ţurţur 797
ţurţurel 792, 797

U

[***üdvę́ţd***] 818/191
uilu v. *uliu*
úioş 729, 735
úionţi (pl.) 815
uişag, *huişag*, *işag*, *iuşag*, *uiuşag*, *uşag* 816
uita (***a se*** ~) 650, 779
uium, *oium* 715
uiuşag v. *uişag*
uleş 689
uli v. *uliu*
uliţă 805, 884
uliu, *huli*, *huliu*, *uilu*, *uli* 689
umăr: *zadie în umeri* (pl.), v. *zadie*
úmăt v. *omăt*
umbla (***a*** ~) 702, 738, 843, 849; *a îmbla* 737, 744
umbra (***a*** ~) 784
umbrar 784
umbrelă 784
umplătură v. *umplutură*
umplut: *curechi ~*, v. *curechi*; *curichi ~*, v. *curechi*; *zmei umpluţi* (pl.), v. *zmei*; *împlut*: *curechi împlut*, v. *curechi*; *curichi împlut*, v. *curechi*
umplută 714; *varză ~*, v. *varză*
umplutură, *umplătură* 721
una 690
uncălţa (***a se*** ~) v. *încălţa*
unde 642, 644, 650, 720, 804; *inde* 720
undiţă, *undíţă*, *unghiţă* 699
undíţă v. *undiţă*
undiuţă 699
unghiţă v. *undiţă*
ungurească 843
ungureşte 641, 673, 692, 789, 792, 816, 821, 827, 841, 854
unsfut v. *hunsfut*
unsoare 714
unul 651, 659, 672, 674, 694, 724, 739, 745, 779, 789, 816, 834, 861, 865
ura (***a*** ~) 642
urî (***a se*** ~) 642
urgări (***a*** ~) v. *orgăli*
urgi (***a*** ~) 832
urlaie v. *urlău*
urlauă v. *urlău*
urlău, *hurlaie*, *hurlău*, *urlaie*, *urlauă* 704
urmă: *la ~* 713
urmou 695
urs 665
ursoaică 665
ursoaie 665
uruială 704
usca (***a se*** ~) 859
uscătură 648
uşă 821
uşag v. *uişag*
uşoară 659
utcoporău 799

V

vacă 763, 854; *~ de cerb* 671; *rugul vacii*, v. *rug*
vadajlău, *vădăzlău* 664
vadră: *mastor de vedre* (pl.), v. *maistor*
vale 802, 804, 805; *~ mică* 802; *dunga văii*, v. *dungă*; *margina văii*, v. *margine*; *marginea văii*, v. *margine*
valing 706
vamă 715; *vama morii* 715; *a lua ~*, v. *lua*
vapori (pl.) 723
var 748; *ocnă de ~*, v. *ocnă*
vară 686, 720, 736, 737, 768, 797; *bucătărie de ~*, v. *bucătărie*; *casă de ~*, v. *casă*; *căsuţă de ~*, v. *căsuţă*; *cohă de ~*, v. *cohe*; *cohe de ~*, v. *cohe*; *co*[*ń*]*hă de ~*, v. *coihă*; *coihă de ~*, v. *coihă*; *colnă de ~*, v. *colnă*; *colniţă de ~*, v. *colniţă*; *cot de ~*, v. *cot*; *sobiţă de ~*, v. *sobiţă*; *şopru de ~*, v. *şopru*; *tindă de ~*, v. *tindă*; *zade de ~*, v. *zadie*
varniţă 800
varză 714; *~ umplută* 721
vas 710
vaşcă v. *veşcă*
vatră 720
vădăzlău v. *vadajlău*
vădăzli (***a*** ~) 664
văgaș 643
văiegi (plt.) 739
vălcea v. *vâlcea*
vălceauă v. *vâlcea*
vălcuţă v. *vălicuţă*
vălicea 802
vălicuţă, *vălcuţă* 802
văliţă 802
vărzar, *~ cu curechi*, *~ cu nucă* 714
văsar 827
văstor 810
vătăma (***a*** ~) 834
vâlcea, *vălcea*, *vălceauă*, *volcea* 802
vâltoare, *vultoare* 739
vâlturată: *cergi vâlturate* (pl.), v. *cergă*
vânătoc 787
vâr v. *vârf*
vârf 807; *vârv* 806, 807; *Vârvul Coastii* (n.t.) 807; *Vârvul Piscuiatului* (n.t.) 807; *a ciunta de vârv*, v. *ciunta*; *a tăia de vârv*, v. *tăia*; *a tăia vârvul*, v. *tăia*; *vârv de peniţă* 812; *vâr*: *vâr de deal* 807; *vâr muntelui* 807
vârv v. *vârf*
Vârvul Coastii (n.t.) v. *vârf*
Vârvul Piscuiatului (n.t.) v. *vârf*
vâsc 654
veacă 726; *veaca de la colop* 726
veaşcă v. *veşcă*
vechi: *din ~* 645
vechime: *din ~* 642
vecin 721
vedea (***a se*** ~) 645, 657, 678, 761, 779, 792, 832; *a se ~ de zori*, *a se ~ de zuuă*, *a se ~ zorile* 761
vedera (***a se*** ~): *a se ~ de ziuă* 761
vederos 751
véliţă 792
veni (***a*** ~) 650, 716, 736, 782, 783, 785, 795, 801, 827, 849, 868; *a ~ dintr-o dată* 689; *veni-ț-ar hiriul* 691
venin, *verin* 681
veninos: *șerpe ~*, v. *șarpe*; *verinos* 681; *șerpe verinos*, v. *șarpe*
ver: *~ de pădure* 666
verde 642, 654, 714
[***vę́rębˀ***] 685
verin v. *venin*
verinos v. *veninos*
verme v. *vierme*
verzoi 694
veşcă, *veaşcă*, *veşche* 705, 726; *vaşcă* 705

veşche v. *veşcă*
vezuime v. *vizuină*
vezuină v. *vizuină*
vezur v. *viezure*
vezúră v. *viezure*
vezure *v. viezure*
vezurime v. *vizuină*
vezurină v. *vizuină*
Vezurişte (n.t.) 676
viclean 849
videra (***a se*** ~): *a se ~ de ziuă* 751, 761
vie 650
vierme, *verme*, *zerme* 683
viezuină v. *vizuină*
viezure, *iezure*, *vezúră*, *vezur* 672; *gaură de vezur*, v. *gaură*; *vezure* 672, 676; *zezure*, *ziezure* 672
viezurină v. *vizuină*
vin 709
vinde (***a*** ~) 779
viperă 680
vipt 715
vită 854
viziune v. *vizuină*
vizuică v. *vizuină*
vizuină, ~ *de vulpe* 676; *vezuime*, *vezuină*, *vezurime*, *vezurină*, *viezuină*, *viezurină*, *viziune*, *vizuică*, *vizunie*, *vizură* 676
vizunie v. *vizuină*
vizură v. *vizuină*
vlădiţă v. *mlădiţă*
vocondău 673
vocondoc 673; *zgurmătură de* ~, v. *zgurmătură*
vocsi (***a*** ~) 657
volcea v. *vâlcea*
volmă 806
volomâzdră 696
vorbă 808, 843; *a fi vorba* 691
vorbi (***a se*** ~) 642, 801; *a se vorovi* 712
vorovi (***a se*** ~) v. *vorbi*
votru 849
vrabe v. *vrabie*
vrabie, *vrabe*, *vrabre*, *vravie* 685
vrabre v. *vrabie*
vravie v. *vrabie*
vrea (***a*** ~) 710, 803, 846, 849, 855
vreme 664, 767, 785, 787, 788, 792, 869; ~ *năbuşită*, ~ *năduşită* 770; *a se face ~ bună*, v. *face*
vremi (***a*** ~) 792
vulpe 674, 849; *borta vulpii*, v. *bortă*; *bortă de* ~, v. *bortă*; *groapă de* ~, v. *groapă*; *hudă de* ~, v. *hudă*; *hudră de* ~, v. *hudă*; *hudură de* ~, v. *hudă*; *vizuină de* ~, v. *vizuină*; *hulpe* 674; *bârlog de hulpe*, v. *bârlog*; *coş de hulpe*, v. *coş*; *cotrov de hulpe*, v. *cotrov*; *cuib de hulpe*, v. *cuib*; *groapă de hulpe*, v. *groapă*; *ponor de hulpe*, v. *ponor*
vulpiţă 674
vulpoi, *hulpoi* 675; *gaură de hulpoi*, v. *gaură*
vultoare v. *vâltoare*
vurti (***a*** ~) v. *învârti*

Z

zadie 744, 745; ~ *în brâu* 745; ~*-n cap* 744; ~ *în umeri*, ~ *pîn la brâu* 745; *zade* 744, 745; *zade de-a brâu* 745; *zade de vară*, *zade din cap* 744; *zade denainte*, *zade denăinte* 745; *zade mică* 744; *zade-n cap* 744; *zade-nainte* 745
zahăr 848
zaică 691
zancă 685
zăduf 770
zăduşeală 770
zăncuţă 685
zăpadă 791, 792; *bulgăre de* ~, v. *bulgăre*
zăpuşeală 770
zări (***a se*** ~): *a se ~ de ziuă*, *a se ~ de zuuă* 761
zări: *a da ~ de zuuă*, v. *da*
zânzar, *ţânzar* 843
zbura[1] (***a*** ~) 691, 803; *a ~ în grămadă* 694
zbura[2] (***a*** ~) 803, 804; *a ~ peste arac* 803; *a ~ şanţul* 803
zdopi (***a se*** ~) v. *dospi*
zdroaie v. *droaie*
zear v. *ziar*
zece 671, 773
zerme v. *vierme*
zezure v. *viezure*
zgâi (***a se*** ~): *a se ~ de zuuă* 761
zgloteală 791
zgodi (***a*** ~) 832
zgriburi (***a*** ~) 794
zgrunzi (pl.) 795
zgurmătură: ~ *de vocondoc* 695
zi 761, 762; *zori de* ~, v. *zori*; ~ *de hodină* 755; *ziuă* 751; *a se albi de ziuă*, v. *albi*; *a se crepa de ziuă*, v. *crăpa*; *a se crepa zorile de ziuă*, v. *crăpa*; *se crepăţa de ziuă*, v. *crepăţa*; *a se crepăţi de ziuă*, v. *crepăţi*; *se crepede* (ind. prez. 3) *de ziuă*, v. *crepede*; *a se face ziuă* v. *face*; *a fi de cătă-n ziuă* v. *fi*; *a se lumina de ziuă*, v. *lumina*; *a se mizi de ziuă*, v. *mizi*; *a se revărsa de ziuă*, v. *revărsa*; *a ţipa zori de ziuă*, v. *ţipa*; *a se videra de ziuă*, v. *videra*; *a se zări de ziuă*, v. *zări*; *a se zori de ziuă*, v. *zori*; *zuuă* 751; *până-n zuuă* 761; *a se crăpa de zuuă* v. *crăpa*; *a se crepa de zuuă*, v. *crăpa*; *a se crepa zori de zuuă*, v. *crăpa*; *se crepete* (ind. prez. 3) *de zuuă*, v. *crepete*; *a da zări de zuuă*, v. *da*; *a se face zuuă*, v. *face*; *a se face zori de zuuă*, v. *face*; *a ieşi zorile de zuuă*, v. *ieşi*; *a lăsa zorile de zuuă*, v. *lăsa*; *luceafăr de zuuă*, v. *luceafăr*; *a muji de zuuă*, v. *muji*; *a se mizi de zuuă*, v. *mizi*; *a se mizui de zuuă*, v. *mizui*; *a se omizi de zuuă*, v. *omizi*; *a se prinde de se face zuuă*, v. *prinde*; *a răsări zori de zuuă*, v. *răsări*; *a se revărsa zorile de zuuă*, v. *revărsa*; *a se scăpăta de zuuă*, v. *scăpăta*; *semn de zuuă*, v. *semn*; *a se vedea de zuuă*, v. *vedea*; *a se zări de zuuă*, v. *zări*; *a se zori de zuuă*, v. *zori*; *a se zgâi de zuuă*, v. *zgâi*; *zori de zuuă*, v. *zori*
ziar, *zear* 816
zice (***a „se”*** ~) 642–644, 646, 647, 652, 653, 656, 657, 659, 660, 662, 664, 666, 671, 673, 675, 677, 684, 685, 689, 690, 693, 694, 696, 698, 700, 702, 704, 706, 708, 710–712, 715, 721–725, 728, 731, 736, 738, 739, 741, 742, 745, 746, 748, 764, 777, 779, 783, 784, 786, 787, 789–792, 795–798, 801, 803, 806, 808–810, 812, 819, 821, 823, 825, 826, 836, 839, 843, 845, 848, 854, 856, 859, 861, 881, 883; *ice* (ind. prez. 3) 661, 676
zidar 820
ziezure v. *viezure*
ziuă v. *zi*
zloti (***a*** ~), *a sloti* 792
zmădiţă v. *mlădiţă*
zmâgă 789
zmei (pl.): ~ *umpluţi* 721
zmicea 652; *zmiceauă* 651
zmiceauă v. *zmicea*
zmlădiţă v. *mlădiţă*
zmoală 805
zmol 805
zmorcilă v. *smocirlă*
znădiţă v. *mlădiţă*
zobol v. *sobol*
zog (ind. prez. 1) v. *asoga*
zolga (***a*** ~) v. *asoga*
zoli (***a*** ~) 792
zolz v. *solz*
zori: ~ *de zi* 761; ~ *de zuuă* 761; *a crăpa ~ de zuuă*, v. *crăpa*; *a crăpa zorii*, v. *crăpa*; *a crepa de* ~, v. *crăpa*; *a crepa zorile*, v. *crăpa*; *a ieşi zorii*, v. *ieşi*; *a ieşi zorile de zuuă*, v. *ieşi*; *a lăsa zorile de ziuă*, v. *lăsa*; *a răsări ~ de zuuă*, v. *răsări*; *a se revărsa zorile*, v. *revărsa*; *a se revărsa zorile de zuuă*, v. *revărsa*; *a ţipa ~ de ziuă*, v. *ţipa*; *a se vedea de* ~, v. *vedea*; *a se vedea zorile*, v. *vedea*; *a se zori zorile*, v. *zori*
zori (***a „se”*** ~): *a se ~ de ziuă* 761; *a se ~ zuuă*, ~ *zorile* 761
zuuă v. *zi*

I.
HĂRŢI LINGVISTICE ANALITICE

NUMELE OFICIAL AL LOCALITĂŢILOR STUDIATE "nom officiel des localités étudiées"
[1]

103. Localitate subordonată oraşului Lipova.
105. Aparţine comunei suburbane Vladimirescu, Arad.
106. Este subordonat municipiului Arad.
119. Actualmente este oraş.
124. Idem.
134. Localitate subordonată oraşului Vaşcău.
143. Satul s-a numit Dumbrăviţa Mică.
160. Localitate componentă a oraşului Aleşd.
163. Satul a purtat denumirea Crăişor.
169. În trecut satul s-a numit, alternativ, Fizeş şi Strâmba.
170. Până în anul 1950, satul s-a numit Unguraş.
172. Localitate subordonată oraşului Şimleul Silvaniei.
173. Înainte de anul 1949, satul se numea Chiniz.
175. Localitate subordonată oraşului Marghita.
186. Sat subordonat oraşului Cehu Silvaniei.
206. Localitate subordonată municipiului Baia Mare.
207. Idem
219. În anul 1965, localitatea a fost declarată oraş.

NUMELE POPULAR AL LOCALITĂŢILOR STUDIATE "nom populaire des localités étudiées"
[4]

I. Întrebare indirectă: Cum îi ziceţi, în graiul dumneavoastră, satului în care locuiţi?

II. 145. "Cei din satele vecine pronunţă t'ésę."
167. [B] ţizér^{iu}
169. nú maj zícem strímba, nic fizés^{u}.

III. 170. Până în anii 1940-1950, satul a purtat oficial denumirea Unguraş.
171. Până în anul 1964, numirea oficială era Cătălul Românesc; după această dată, satul este numit oficial: Meseşenii de Sus.

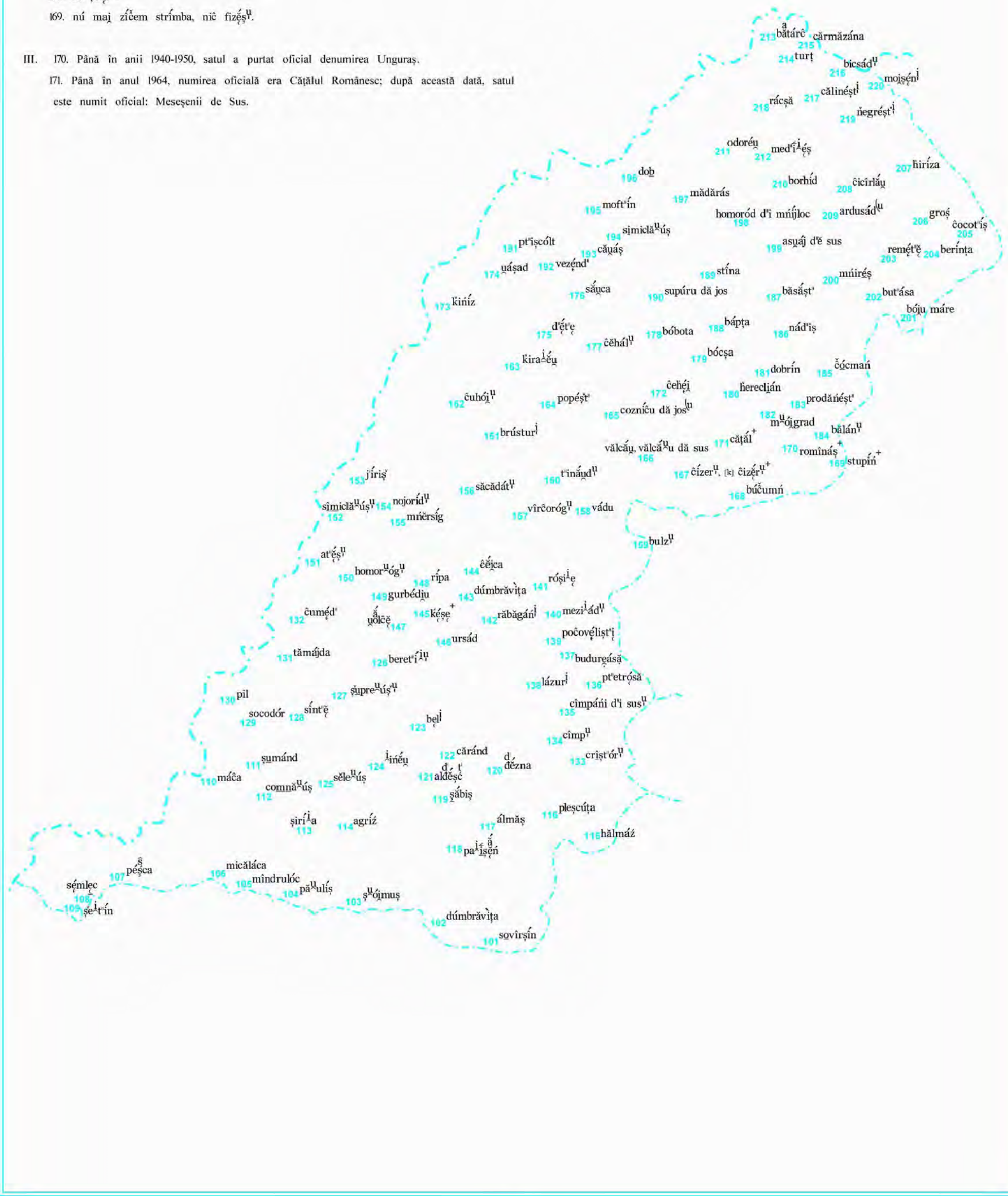

NUMELE COLECTIV AL LOCUITORILOR DIN SATELE STUDIATE "nom collectif des habitants des villages étudiés"

[7]

I. Întrebare indirectă: Ce nume aveţi, cu un cuvânt, toţi oamenii din satul dumneavoastră?

II. 198. Locuitorii din satul vecin, Homorodu de Sus, sunt numiţi sătʼĕ́ń, fiindcă altă dată acestei localităţi i se zicea sátu dʼi sus.

NUMELE COLECTIV AL LOCUITORILOR DIN REGIUNEA STUDIATĂ "nom collectif des habitants de la région étudiée"

[9]

I. Întrebare indirectă: Ce nume au, cu un cuvânt, toţi oamenii din părţile acestea?

II. 101. murăşăń, zîc cătă n^{u}oi bănăţáńi.
127. cam crişéń, arădáń.
128. ..^{u}o čé sînt'ém?

III. 105. HĂDENI sunt numiţi toţi locuitorii satelor de la Tudor Vladimirescu până la Sâmbăteni. De la Păuliş până spre Pâncota, locuitorii sunt numiţi podgoréń.
138. Locuitorii satelor de peste munţii Codrului sunt numiţi codréń.
209. Informatorul precizează că numele acesta colectiv le-a fost dat de maramureşeni.

PĂDURE, pl. "forêt"

[1288]

I. Întrebare indirectă: Cum îi spui la locul unde cresc copaci mulţi şi unde trăiesc sălbăticiunile?

II. 142. códru [e] cáre-i márĭ tárĭ.
151. [O pădure] mai mică [e] pădurícă.
213. [Creşte] pe deálur.

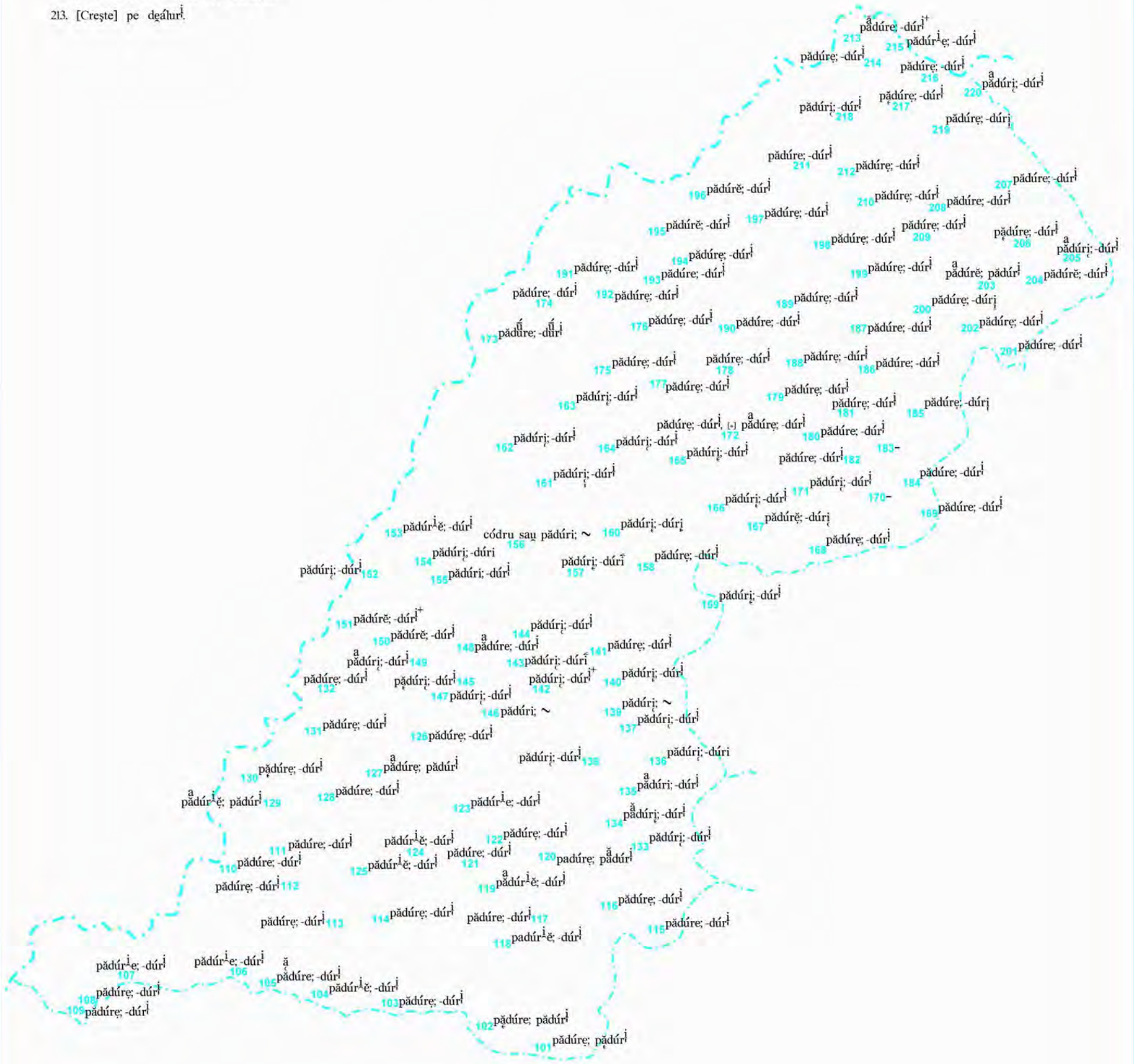

PĂDURAR, pl. "garde forestier"
[1289]

I. Întrebare indirectă: Cum îi spui omului care păzește pădurea?

II. 113. [ŞUMARUL] îi mai máre ca pădurárju.
134. pázńic d'i pădúri.
136. górńic îi spúńi la moț.
155. éstă și čos dă cîmp.
163. kereléu pă pădúri.
177. górńic pă pădúre.
196. pă unguréșt'ë: čós saŭ erdés.
200. "GORNIC [i se spune] și pazniculului de câmp."
212. "PĂDURARUL se ocupă cu plantări."
214. pădurár cu cl'op cu pănă [!].
219. "GORNIC e cel care păzește pădurea unui proprietar."

pădurár; ~
pădurár; -rár
pădurár; -rár
pădurár; -rár
pădurár; -rár, [B] pază d'i pădúri
pădurár; -rár
pădurár; -rár, [B] górńic; górńic
pădurár; -rár
pădurár; -rár, górńic; górńic
pădurár; -rár
pădurár; -rár
pădurár; -rár
pădurár; -rár

CODRU, pl. "grande forêt"
[1290]

I. Întrebare directă: Cunoaşteţi vorba "codru"? La ce ziceţi "codru"?

II. 104. h^{u}óţu ii̯ în̯ c^{u}ódru.
105. la códru găsắşć i̯épuri̯.
109. fúră ca-n̯ c^{u}ódru.
110. [Cunosc vorba] trăi̯ẹ́şt^{ə} ca-n̯ códru, d^{ə}in a^{u}úz; nu şt^{ə}u čẽ-i̯.
116. pădúrę $^{d'}$gắsă-aşắ.
122. códru-i̯ nalt.
123. códru-i̯ mai̯ nalt, pădúr$^{i̯}$e i̯ést^{ə}ĕ şì la şes.
124. p-a$^{i̯}$íč nu să zíčĕ.
125. đim̯ bătrín̂ şî đin̯ cárčę$^{t'}$.
127. "Pădure mare, întunecoasă trébă să fi$^{i̯}$ę."
128. fúră ca-n̯ códru; la múnt^{ə}ę i̯ẹ́ştắ.
129. t^{ə}átră dă códru.
130. am a^{u}uzít.
133. nu prę mulţ zîc.
138. dî̯ vekími̯-o fost pădúri̯.
142. cáre-i̯ mári̯ tári̯.
145. au̯uzít-am, únd^{ə}i-s munţ amú şi braz.
146. álţî spúńi: măr̯ la códru.
148. nu să prę zíči̯.
149. nú prę.
151. dîn̯ cárt^{ə}ĕ: códru.
154. mer$^{i̯}$ în̯ c^{u}ódri; i̯i̯ ac^{u}ólo j^{u}ósu, rípile afúnd^{ə}i̯ cu pom$^{i̯}$.
155. acúma, da ^{u}ărecínd nu se vorbę́.
156. ^{u}o înt^{ə}índ^{ə}iri̯ dă pădúri mári şi pusţíji cumvà; ńĕ i̯urám: du-t^{ə}i̯, mă-n̯ códri pustíi̯$^{i̯}$.
157. noi̯ zičém pădúri̯; mắ, méi̯ la pădùri̯?
158. munţ dă pădúrę.
159. pă c^{u}ódru d^{ə}i pădúri̯.
162. în̯ cínt^{ə}i̯či̯: munţ şi pădúr$^{i̯}$.
163. am a^{u}zít: c^{u}ódru.
164. mę́rem dúpă lę́mńi̯ la c^{u}ódru [n.t.] "pădure pe deal".
169. tălhári̯-ai̯ẹ́şt^{ə}a-s la códru; únd^{ə}ĕ-i̯ pădúri̯a múltă, legát-aşę́, d^{ə}oláltă-i̯ zì̆čĕ códru; dàcă-i̯ puţínă: ^{u}ǒ čup d^{ə}ĕ pădúre.
171. zíči̯m pădúri̯, că múnt^{ə}ile-i̯ mai̯ mńic^{u}.
172. "Pădure multă, t^{ə}ĕ urắşt^{ə}a mę́rjĕ."
173. d^{ə}in̯ cárt^{ə}am čit^{ə}ít d^{ə}ĕ códru; [B] hetáń 'arbori mari, bătrâni'.
177. pădúrę dă c^{u}ódru.
180. [E] códrur$^{i̯}$ [pl.], da cuvíntu-a$^{i̯}$ísta nu s-o-ntrebuiinţát la noi̯.
186. [E] códru-i̯ pădúre.
187. "Deal care începe de la sîi̯ [nume de localitate] şi se termină la u̯árţa d^{ə}ĕ sus [nume de localitate]."
189. pădúrę múltă cu ^{u}ǒ̯ fel d^{ə}ę d^{ə}al^{u}.
192. códru-i̯ âla cu pădúr$^{i̯}$ múlt^{ə}ę, şt^{ə}im noi̯.
193. sînt^{ə}ém la p^{u}ǫ́lele códrului̯. Anchetatorul a notat că informatorul cunoaşte, probabil, cuvântul din carte.
196. "Se zice că cineva ^{u}o fost îm̯ pădúrĕ la códru."
197. códru-i̯ la pǫ́lile múnţîlor.
199. ^{u}úńi-i̯ pădúrę múltă; n-ám a^{u}uzít să şi híję códru la şes^{u}.
201. [Există şi un nume de sat] códru but^{ə}ésî.
202. "o denumíre, aşa-i̯ zice; un loc cu case rare: códru but^{ə}ésî [n.t.]; [mergem] în̯ códru."
206. la múnt^{ə}ę, la d^{ə}álur$^{i̯}$, ^{u}únd^{ə}ę mînắm ^{u}o$^{i̯}$ilę...
207. nùma pădúre [se spune]; c^{u}ódru să spúńĕ ^{u}únd^{ə}ĕ-i̯ pădúrę píntre címpi̯ẹ́.
208. códru-i̯ pădúre pă şĕs.
210. [E] pădúre máre pă d^{ə}al, aşę́ i̯edù i̯o.
214. nù táre ^{d}zîc c^{u}ódru [în sat].
215. pădúre aşắ, sus.
216. dú-te-n̯ c^{u}ódri pustíi̯ d̂ičę cîn̯ţe ^{u}úră.
218. nú prę să ^{d}zîčĕ.
219. pim̯ pădúrę-aşę́; trec pin̯ códru şui̯ẽrínd.

III. Au fost notate următoarele sensuri: "pădure": 102. 104. 113. 138. 141. 146. 166. 174. 178. 186. 190. 191. 193. 213. 216. 217. 219. 220, "pădure mare, întinsă": 101. 115. 120. 126. 128. 135. 139. 142. 144. 159. 160. 161. 163. 168. 169. 172. 175. 179. 180. 189. 192. 199. 201. 211, "pădure bătrână": 111. 114. 150. 209. 212, "pădure mare, bătrână": 117. 177. 181. 182. 188. 204, "pădure mare şi pustie" 156, "pădure multă şi mai depărtată": 134, "pădure depărtată, neumblată": 106, "pădure depărtată": 118, "pădure mare, întunecoasă": 127, "pădure deasă": 116. 153, "pădure deasă, sălbatică, cu copaci mici": 105, "pădure pustie" 206, "pădure pustie, sălbatică, pe munţi sau pe dealuri": 140. 206, "pădure la munte sau la deal": 143. 148. 195. 196. 210. 215, "deal sau munte cu pădure": 122. 147. 200, "loc cu pădure"; 124, "loc prăpăstios, cu copaci": 154, "ridicătură de piatră, fără pădure": 112, "munte": 129, 167, "deal": 131, "pădure frumoasă": 214, "pădure pe şes": 208, nume topice: 118. 119. 121. 164. 165. 185. 187. 198. 201. 202.

TĂIETURĂ, pl. "essart"
[1292]

I. Întrebare indirectă: Cum spui la locul de unde s-a tăiat pădurea?

II. 108. s-^{u}o tîrsît.
109. loc pîrlóg, aşę.
121. męm dúpă buréţ în tăjętúră.
122. tă^{i}etúră bătrînă, măj tînără.
132. "IERTAŞ [e] dúpă čę aj scos butúčj-afără."
133. "álţi [spun] stĩjiníşt^{u}ị."
137. "PARCHET [se spune] mai mult, TĂIETURĂ mai puţin."
142. "După ce creşte, se numeşte văgáş^{u}; -gáşur^{i}."
150. să jertujęşt^{u}ę pădúrea.
154. îj tăjętă, desfişătă.
169. s-o tăjęt pădúrę.
176. am tăjęt pădúrę.
180. "TĂIETURILE au núme."
187. "VĂGAŞ e [locul] unde s-a tăiat pădurea şi a crescut tufăriş, IERTAŞUL e o poiană."
192. rojoláş; -láşur^{i} dăcă rămăşę lemnę şi núma le răręę.
202. "s-o defişăt pădúrę; se numeşte după numele locului."
205. să jertujęşt^{u}ị "se taie copacii şi se scot rădăcinile".
206. parkét, dácă-j marcátă.
213. s-o tăjăt pe ras, [a] o tăjăt pe ras.
217. la n^{u}oj ^{u}o ʒdis čutúrč, în čutúrč [nume topic].

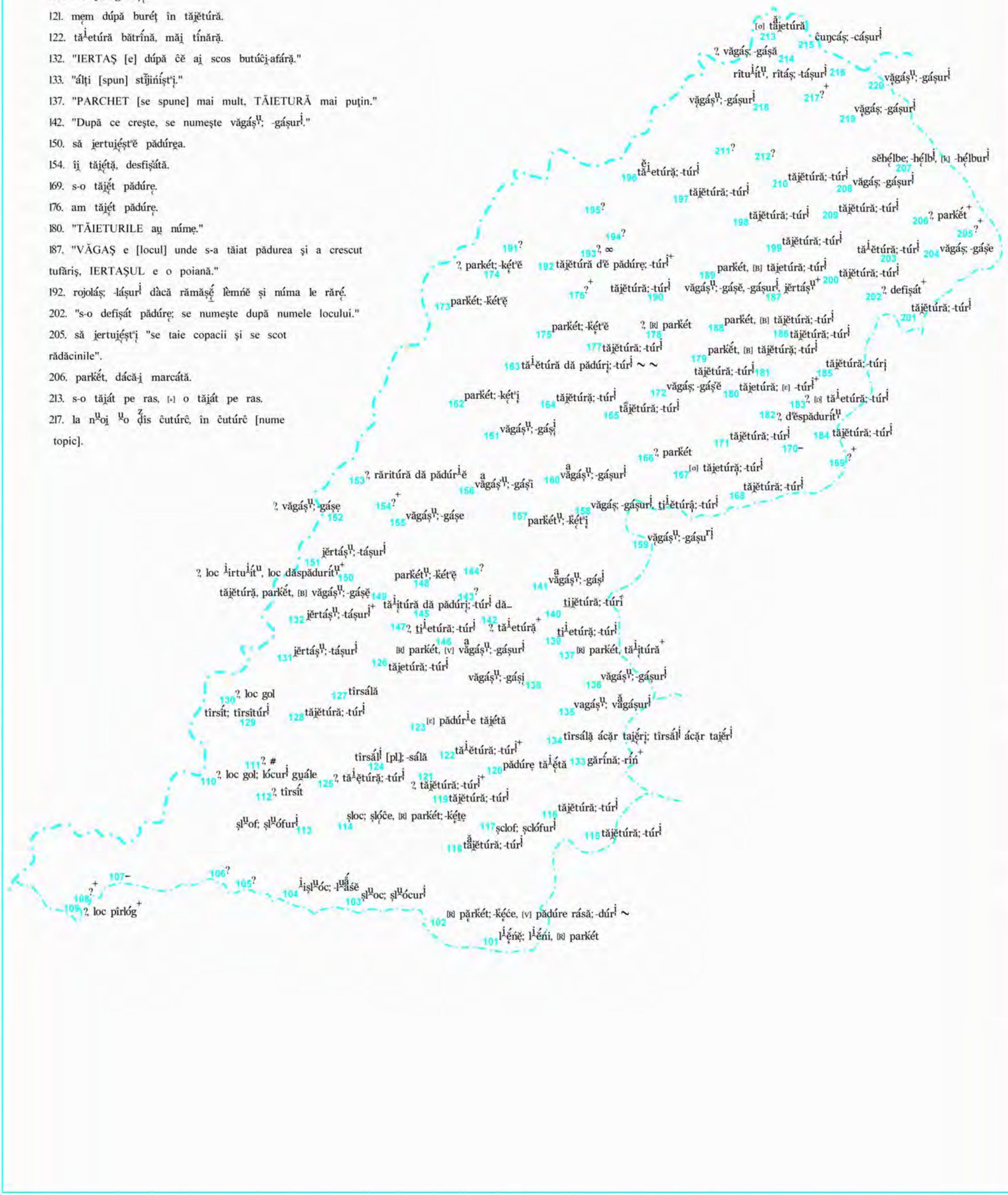

RARIŞTE, pl. "clairière, éclaircie"
[1297]

I. Întrebare indirectă: Cum se cheamă locul din pădure unde copacii nu sunt deşi, ci depărtaţi unii de alţii?

II. 128. acólō_răríșt'ę̀ ĉę́ję̀.
155. tag^{u}; tágur^{i} 'loc gol în mijlocul pădurii'.
174. aĉí-i cam răróję̀ pădùre, zìĉě.
184. terén mai rar^{u}.
185. îi rărítă.
205. únd'e-s ráre táre.
218. îi ráră pădúre.
219. u̯ót'ur^{i} de címpur^{i}.

COPACI, sg. "arbres"
[1300]

I. Întrebare indirectă: În livadă cresc pomi; dar în pădure ce cresc?

II. 102. [c] copáś îi acúma, mai nou.
129. dúpă ce să-mbórdă pădúrea, acéleas lémńe.
135. lémńi, nu copáce or zîs [bătrânii].
145. lémńele au primăvára frúză.
153. "Copacul e dă tătului gros."
155. Informatorul precizează că termenul COPAC este recent.
158. lémńi bătrîńi.
164. [B] mă duc să tai o lemn; méreṃ dúpă lémńi.
172. "copác, care a fost mare."
174. hóră 'cântec' d'î vet': îm pădúre-s lémńe múlt'e, ca ș-a mé mîndră nú-s mùlt'e!
192. pă góron îl numé copác.
193. [B] am fost îm pădúre ș-am văzút ũ lemn gros.
212. [D] lémńe-s álea d'e li adúc pă car.

FRUNZULIŢĂ, pl. "petite feuille"
[1302]

I. Întrebare indirectă: La acelea verzi din copac, care se îngălbenesc şi cad toamna, le zici FRUNZE; dar la una mică cum îi zici?

II. 145. "FRUNZUŢĂ se zice rar."
153. frũzulíţă nu să folosę́şt'ĕ la noi.
180. nú n̂e-nteresàză că-i mńícă, máre...
186. tă frũză, nu-i zíc̆ĕ frũzúţă.
202. mai táre [zicem] frũzúcă; -zúţă [pl.].

frúnză mícă; ~ mńiĉ
frunḍúcă; -ḍúĉ
frúnḍă mńícă; ~ mńiĉ
frúnḍă; ~
frúnḍă maị mńícă
frũnzúcă; -zúĉ
frúnḍă
frũzúcă; ~
frũzulíţă; frũzĕ
frũză [pl.], ~ maị mńiĉ
frũză, ~ mńícă
frũzúţă; ~
frũzúţă; frũză [pl.]
frũză; ~
frũzulíţă; ~, frũzúcă; ~
frũzúcă mńícă
frũză mícă
frũzúţă; ~
frunzúcă; [e] -zúĉ
frũzúţă; ~
frũzúţă; ~
frũzúcă; -zúĉ
frũză
frũzúţă; ~
frũză mńícă
frũzulíţă, frũziș[u]óră; -ș[u]óre
frũză mńícă; ~ mńiĉ
frũzulícă, -líţă; -líţă
frũză, frũzúţă mńícă
frũzúţă; ~
?, frũzíţă, -zúţă, [o] -zúcă; -zúţă
frũzulíţă; -líţĕ
frũză mńícă; ~ mńiĉ
frũzúţă; ~
?, frũză, [R] frũzulíţă
frũză
frũzúţă; ~
frũzúcă; -zúţă [pl.]
frũză
frũzúţă; ~
frũzúcă, ~ mńícă; frũză [pl.]
?, frũză [pl.] mînînţắlę
?, frũză
frũză; ~
frũză mícă
frũză [pl.] maị mícĭ
frũzúcă; -zúĉ
frũzulíţă; ~
frũză mńícă, [INS] frũzulíţă; -líţĕ
[e] frũzulíţă, frũzúcă; ?, [e] frũzúcă [pl.]
frũzulíţă mícă
frũzulíţă; ~, ~ mńiĉ
frũză mńícă, [o] frũzúţă; ~
frũzulíţă mícă; ~ miĉ
frũzulíţă, frũză mńícă
frũzulíţă; ~, frũzúţă; ~
frũzulícă, frũză; frũzulíţă [pl.]
frũză mícă; frũzâ miĉ
frũzúţă; ~
frũzúţă; -zúţ
frũzúţă; ~
frũză mńícă
frũzúţă; ~
frũzúţă; ~
frũzúţă; ~
frũză mícă, frũzulícă; frũzúţă [pl.]
frũzúţă; ~
frũză
frũzúţă; ~
frũzúţă; ~
frũzúţă; ~
frũzúţă; ~
frũzúţă; ~
frũză mícă
frũzúţă; ~
frũzúţă; ~
frũzúţă; frũză [pl.]
frũzúţă; ~
frũzúţă; ~
frũzúţă; ~
frũzúţă; ~
frũzúţă; ~
frũzúţă; ~
frũzúţă; ~
frũzúţă; ~
frũzúţă; ~
frũzúţă; ~
frũzúţă; ~
frũzúţă; ~
frũză mícă
frũză mícă
frũzúţă; ~
frũzúţă; ~
frũzúţă; ~
frũzúţă; ~
frũzúţă; ~
frũzúţă; ~
frũzúţă; ~
frũzúţă; ~
frũzúţă; ~
frũzúţă; ~
frũzúţă; ~
frũzúţă; ~

TULPINĂ, pl. "tronc d'un arbre"
[1304]

I. Întrebare indirectă: Cum spui la partea groasă şi dreaptă a copacului care creşte de la rădăcină deasupra pământului?

II. 112. trunḱ îi maj nᵘoų, d-acúma.
131. ʲíńima lémnuluj.
138. zíce şi tîlpínă.
153. [Le ştie] dîn cártᵉě.
169. cînd îl tăjém jós spùńěm: ná, ajésta-j dᵉě la truptᵉínă; -ptᵉíń [pl.].
174. dᵉě fráscîn 'salcâm'.
180. truptᵉína lémnuluj 'copacului'.
197. truntᵘ 'ceea ce rămâne deasupra pământului după ce a tăiat lemnul'; trúntᵘurʲ [pl.].
215. cóuţeş 'trunchi tăiat'; stupíínă 'partea de sus a tulpinii, unde se despart crengile'.

CREANGĂ, pl. "branche"
[1305]

I. Întrebare indirectă: Dar la aceea mai groasă pe care o tai dintr-un pom, când se usucă?

II. 136. cl̦ămbă sau cre̦áŋgă 'creangă mai subțire'; cl̦ámbi̦ [pl.].
193. cu jí, îl apăsám maj táre pă í.
197. soró̦vă; -ró̦ve 'crengi uscate în pom'.
202. îl cúrăț [pomul] dε̈ uscătúr.

COAJĂ, "écorce d'arbre"
[1306]

I. Întrebare indirectă: Cu ce e învelită tulpina copacului pe dinafară?

MUGUR, pl. "bourgeon, bouton"
[1308]

I. Întrebare indirectă: Ce iese primăvara pe ramurile (crengile) copacului şi din care apoi creşte frunza?

II. 104. îs mugurát ánu ásta p^{u}ómi.
105. 153. pup [se zice] la flor^{i}.
113. la víjĕ zícĕm u̯ắt^{u}ur^{i}.
122. ^{u}o-mpupít pădúrja.
123. dă púpu.
125. Informatorul îşi aminteşte că se zicea: újtă cît îj púpu la p^{u}om^{i}; víńĕ prímăvàra, dau̯ púpi la p^{u}om^{i}.
128. [Se zice] ^{u}o-mpupít.
129. [Se zice] împupéşt^{u}ĕ.
142. dă ^{u}ùnd^{u}i jéşî frúza.
145. [Se zice] lémnu împupéşt^{u}ĕ; maj domńéşt^{u}ĕ, d^{u}im_prunc, [îi spune] múgur.
151. cîn_împupéşt^{u}ĕ.
166. mugurézză.
172. ^{u}o^{m}_mugurát pădúrea.
174. înmugurésc pómńi.
178. [Se zice] înc̦ăpuşázză 'înmuguresc' pómńi.
195. muguréj.
202. muguréşt^{u}ĕ, după aceea se fac pupt^{u}, ~ d^{u}ę frúză; pup d^{u}ĕ frúză.
205. tăt múgur 'boboc' [e şi cel] d^{u}e flor^{i}.
213. o mugurít órgon[ul] 'mălinul'.

MLĂDIŢĂ, pl. "brout, pousse"
[1309]

I. Întrebare indirectă: Cum îi spui la aceea tânără de tot care creşte de-a dreptul din rădăcina unui copac?

II. 119. "zmăd'íţă ii spune la aceea care creşte direct din copac."
151. púju pómului, lémnului.
153. uo ţîpát uo mlăd'íţă.
180. da úúnu nú să-ntrebuiinţáză.
209. lăstárju-i pă límba d'amú, mai d'inţóţe; lăstári [pl].
214. mai spúnem şî puţuréş; ~.
216. uodrăzlé [ind. prez. 3].

NUIA, pl. "verge"
[1310]

I. Întrebare indirectă: Cum îi spui la aceea lungă şi subţire, pe care o tai şi cu care împleteşti garduri, coşuri?

216. noi le ḑîcĕm zmîcĕļe; "nuielele sunt mai groase, se fac garduri din ele."

RETEZ (un copac) (ind. prez. 1) "j'étête, j'écime (un arbre)"
[1312]

I. Întrebare indirectă: Când vârful unui copac e prea înalt şi vrei să-l... (GEST), ce zici că-i faci?

II. 210. "[D] rățű̆z se zice când tai o scândură pe la un semn."

BRAD, pl. "sapin"

[1313]

I. Întrebare indirectă: Cum îi spui copacului care creşte de obicei la munte şi rămâne verde şi iarna?

II. 121. şî molín 'molid'.
163. la noi mú jẹ̑ștă.
164. sau mắlinᵘ 'molid'; şî mà̀lin jẹ̑ștằ.
185. şî và̀scu íŋcă-i vẹ́rdẹ̑.
205. molíd; -líz, pin; piń.
213. molín; -líńʲ 'molid'; [mai nou sunt şi] pinʲ.
215. bradᵘ sau molídvᵘ 'molid'.
219. bradᵘ sau mălʲínᵘ; -líńʲ 'molid'.

GHINDĂ, pl. "gland"
[1319]

I. Întrebare indirectă: Cum spui la fructul stejarului, pe care îl mănâncă porcii?

II. 101. jîr îi pă limbáju n^{u}ost; da îi spúńę ǵíndă.
104. ǵínd-ar fi dúpă cárčę.
133. pátru fíri d'i d'índ'i; la cárt^{e}ę, d'índă.
146. mai múltă d'índ'i.
149. nú po_zíči d'íz.
175. ^{u}o mîncát múltă d'índ'ę.
178. mérem dúpă d'índ'ę.
190. ǵíndă s-ar scrí^{i}ę, da d'índ'ę-i.
197. mai múltă d'índ'ę.
220. mai múłtă d'índ'ă.

ALUN, pl. "noisetier"
[1327]

I. Întrebare indirectă: Ce crește în pădure și face fructe mici cu coajă tare ca la nucă, pe care le spargi în dinți (le plac veverițelor)?

II. 102. túfă [se zice] đi pă bătrîńéță; alún îi maĭ nou.
166. [I se spune] alún^{u}, că fáĉi alúńi, cum la pómu càri fáĉi prúńi, îi spui prun^{u}.
210. ș-a^{i}íĉ sînt pĭ ʃt^{e}íń.
213. "tufăríș e un loc cu mulți aluni."
214. noi îi ḑíĉĕm túfă.

FRASIN, pl. "frêne"
[133]

I. Întrebare indirectă: Afară de brad, stejar, fag, plop, ce copac mai cunoşti care creşte înalt, are coaja cenuşie şi lemnul tare şi bun de lucrat?

II. 132. frásăn dă cásă şi frásăn dă pădúre.
138. d'acéja-i zíci aşé, că fáci j'úgur' d'i jel'.
145. ferbém scórţa şi vocsím şi feşt'ím.
169. şi jugrást'; jugráşt' [pl.]; mái la fél àre c'ója.
174. am văzút îm moldóva; îi spuńé: frácsîn; frácsîń [pl.].
175. Informatorul confundă frasinul cu salcâmul, afirmând că [o] frácsăn (frácsáń [pl.]) este un cuvânt mai nou pentru "salcâm", pe care bătrânii îl numeau acan (acáń [pl.]).
191. Informatorul afirmă că frácsîn înseamnă "salcâm".
192. [o] într-áltă comúnă să zícă frácsîn la acán 'salcâm'.
193. [o] frásc̦în "salcâm"; fráscîń [pl.].
201. îs fórt'ę puţíń [pe-aici].
207. maí sînt şi pìŋgă ápă.
211. la noí să spúńę şi cárpîn; cárpiń [pl.].

frásîn; frásîń
frásîn; frásîń
frásîn'; frásîń
frásăn'; frásăń
frásăn'; frásăń
frásîn'; frásîń
frásăn'; frásăń
frásîn'; frásîń
frásîń [pl.]; frásîn
frácsîn; frácsîń
frásîn; frásîń
frácsîn; frácsîń
frácsîn; frácsîń
frácsîn; frácsîń
frácsîn'; frácsîń
frásîn'; frásîń
cárpăn, [k] frásîn; frásîń
frásîn; frásîń
frásîn; frásîń
frásîn; frásîń
frácsîn; frácsîń
frásîn'; frásîń
frápţîn; frápţîń
frácsîn; frácsîń
frásîn; frásîń
?, [o] frásîn; frásîń
frácsîn'; frácsîń
frápţîn'; frápţîń
frácsîn; frácsîń
frácsăn'; frácsăń
frápsîn'; frápsîń
frápsăn'; frápsăń
∞, [e] frásîn'; frásîń
frásîn'; frásîń
frápţîn; frápţîń
frácsîn, [k] frácsîn; frácsîń
frápsăn'; frápsăń
frácsăn'; frácsăń
frásîn; frásîń
frápţăn'; frápţăń
frásîn; frásîń
frácsăn; frácsăń
frácsîn'; frácsîń
frásîn'; frásîń
frásîn; frásîń
frápţăn'; frápţăń
frápţîn'; frápţîń
frápsîn'; frápsîń
frápţîn; frápţăń
frápţîn'; frápţîń
frápţîn; frápţîń
frápţăn'; frápţăń
frápţîn'; frápţîń
frápţăn; frápţăń
frápţăn'; frápţăń
frápţîn'; frápţîń
frápţăn'; frápţăń
frápţăn; frápţăń
frápţîn; frápţîń
frápţăn'; frápţăń
frápţîn'; frápţîń
frápţîn; frápţîń
frápţăn'; frápţăń
frápţîn'; frápţîń
frápţăn; frápţăń
frápţîn; frápţîń
frápţăn; frápţăń
frápţîn'; frápţîń
frápţîn; frápţîń
frápţîn'; frápţîń
frápţîn; frápţîń
frápţîn'; frápţîń
frápţîn; frápţî

SALCIE, pl. "saule"
[1332]

I. Întrebare indirectă: Cum îi spuneți la copacul care crește de obicei pe lângă ape; are crengile subțiri, lungi (aplecate în jos)?

II. 131. [o] la noi nú zîcẹ sălc.
132. [o] sálcă nú jẹ̑sți, núma răkíță.
140. da créșt'i îm_pădúri.
142. "SALCIA PLÂNGĂTOARE [e numită] rät'ítă supărátă."
167. "RĂCHITA e mai mare, SALCA mai mică."
168. "RĂCHITA îi mai mníică; SALCA e mai mare."
171. rät'ítă supărátă [e cea care] lásă crẹ́jilẽ_jos.
174. îi dẽ dóuă fẹ́lur: rät'ítă supărátă și rät'ítă.
177. 187. 199. "rät'ítă supărátă e salcia plângătoare."
181. "rät'ítă jálnică e salcia plângătoare."
190. la cárt'ẽ-i spúńẽ sálcijẹ̃; mai jẹ́sți ᵘũ fẹl, cáre-i spúńẽm lóză; ~, cáre îflorẹ́st'i mai dăvrẹ́mẹ și crẹ́st'i și-n pădúre.
205. "SALCIA îi pletósă."
206. în ált'ẹ părț îi spúńẹ sálci^i.
210. rät'ítă supărátă.
214. cáre-i plet^uósă-i rät'ítă plet^uósă.

SALCÂM, pl. "acacia"
[1334**]**

I. Întrebare indirectă: Cum îi ziceţi la copacul acela cu lemnul tare şi cu flori albe şi mirositoare primăvara, din care albinele fac miere?

II. 122. úńi zîc şe̯, úńi şe̯.
124. "La dumneavoastră [în limba literară] să zîcĕ salcîm."
126. la apat'éu̯ [nume de localitate] [se zice] pănár'i̯, îm_banát [se zice] băgrín.
128. pìŋgă şébiş [nume de localitate] să zîcę̆ panár'i̯.
129. salcîm [se zice] p-ált'ĕ părţ.
131. maį zîcę̆ şi salcîm.
138. fâcę péńi "flori" şi păstă̯į.
145. la cárt'ĕ, să̯lcîm.
152. înt-ált'i părţ, pănár, argáţ, scurús, cornofár.
153. la cárt'ĕ, salcîm^{u}.
160. "[Din florile lui albinele fac] cĕi̯ ma^{i} ^{u}uş^{u}óră mńérį."
162. salcîm, da noį zìcĕm casfă̯u̯.
169. amú le zîc salcímń.
174. zîs d'ĕ noį fráscîn, da îį salcîm.
175. maį nou̯: salcîm.
187. álţi-į zìcĕ agáţ^{u}.
190. salcîm să scríi̯e̯.
194. sînt bugă̯ţ pă la noį.
214. nú-į spúneṃ salcîm.
217. àla-į salcímu.

MĂCEŞ, pl. "églantier"
[1335]

I. Întrebare indirectă: Cum îi spuneţi la acela care seamănă cu trandafirul, are flori albe ori roşii şi face fructe roşii, cu seminţe păroase înăuntru?

II. 104. scobitúr'i 'măceşe' zíšęm cắtă jęęle.
110. căruj'íţă sălbát'ică; ~ -bát'icĕ.
134. rug cu măcęęşă.
147. mîţi'ęęşă, [B] cîcăcęęli 'măceşe'.
153. túfa dă cîcădắr'i, mlăd'íţă dă ~.
175. cacadắru-i jĕgzáct ca trandafíru, u̯õ̯ rug.
202. rug d'ę cîcădắr'i.

III. S-a mai precizat că numele fructelor acestui arbust este CACADĂRI: 170 (CACADĂR [sg.]). 177. 178 (CACADARĂ [sg.]). 192, CĂCĂDĂRI: 160. 185. 210, CÂCADĂRI: 165. 180 ([E] CÂCADĂR [sg.]). 213 (CÂCADARE [sg.]). 220, CĂCĂDARE [sg.]: 206, CĂCĂDĂRI: 128. 154 (CÂCĂDARE [sg.]). 166. 187. 201 (CÂCĂDARE [sg.]). 203. 205 (CÂCĂDARE [sg.]). 208 (CÂCĂDARE [sg.]). 214, CĂCĂDĂRII: 215 (CÂCĂDĂRIE [sg.]), CÂCÂDĂRI: 162 (CÂCÂDARĂ [sg.]).

rug; rug̯+
rugu̯; rug̯+
rug; ruj
rug sălbát'ic; ruj -bát'ic
măcęęş; -cęęş'i
rug; ruj'i
rug; ruj
rug sălbát'ic; ruj
?, măcii̯ęęş; -i̯ęęş
rug; ruj'i
cîcădắr'i; -dắrĕ [s.n.]
cîcădắr; -dắr'i
rug; ruj
lemn d'ę cacadắr'i
rug sălbát'ic; ruj -bát'ic
cacadắr, [k] măcii̯ęęş; -i̯ęęş'i+
rugu̯; ruj'i+
rugu̯; ruj'i
rug sălbát'ĕc; ruj'i -bát'ĕc+
rugu̯; ruj'i
cîcădắr'i+
căcădắru̯; -dắr'i
rúgu; rúj'i
rugu̯; ruj'i
rug, ~ sălbát'ic; ruj'i
rugúţu̯ sălbát'icu̯; -gúţ
rúgu; ruj'i
rugu̯; ruj'i
rug sălbát'ĕc; ruj'i
mîţi'ęęşu̯+
rug dă mîţi̯ęęşă; rúji̯
?, [D] ?
căcădắru̯; -dắr'i
rugu̯
măci'ęęşu̯; -i'ęęş'i, ruj'i d'ĕ ~
rugúţ sălbát'ic; ~ -bát'icî
rugúţ; ~+
ruguţắl sălbát'ic; -ţắi̯ -bát'iê
rúgu [a.] vási; ruź
rug đi scọ́bẹ, scobár'i; ~
?, trandafír sălbát'ic; -fír'i -bát'icî
rug đi mắt'ęęşĕ; ruź ~ ~
rug sălbát'ic; ruj'i -bát'icî
rug; ruź
rugu̯; ruj'i+
rug; ruj'i
măcęęş; ~
rugu̯; ruź
rug; ruź, macęęş; ~
scorúş; ~
măci'ęęş; -i'ęęş'i
rug; ruj'i
măşęęş
rug sălbát'ĕc; ruź+
măşi'ęęş; ~
spíńe; spiń
rug; ruź sălbắcíş
rug; rug̯+
rugu̯; rug̯+
rugu̯; rug̯+
rugu̯; rug̯+
spt'inu̯; spt'in'i, rugu̯; rug̯+
rugu̯; rug̯
spt'inu̯; spt'in'i
rugu̯; rug̯
măcęęş; -cęęş'i
rug; ruj
rug sălbát'ic; ruj -bát'icî+
stin; stiń
st'in; st'iń, rug; ruj'i+
măcii̯ęęşu̯; -i̯ęęş'i
rug; ruj'i+
rug; ruj+
rugu̯; ruj'i
rug; ruj'i+
rugu̯; ruj'i
căcădắru̯; -dắr'i
?, [D] măcii̯ęęş; -i̯ęęş'i, [INS], [k] rugu̯; ruj'i+
rug; ruj+
cacadắru̯; -dắr'i, [R] măcii̯ęr
rugu̯; ruj'i+
cacadắr; -dắr'i
cacadắru̯; -dắr'i
cacadắr; -dắr'i
cacadắru̯; -dắr'i
cacadắru̯; -dắr'i
rugu̯; ruj
cacadắru̯; -dắr'i
rugu̯; ruj'i
cîcădắru̯; -dắr'i
rugu̯; ruj'i
cacadắru̯; -dắr'i
rugu̯; ruj'i
rugu̯; ruj'i
măcii̯ęęşu̯; -i'ęęş'i
măcii̯ęęşu̯; -i'ęęş'i
măcii̯ęęş
măcii̯ęęşu̯; -i'ęęş'i
maćęęşu̯; -ćęęş'i
rugu̯; ruj'i+
măcii̯ęęşu̯; -i̯ęęş'i
măşęęş; ~
rugu̯; ruź
spt'inu̯; spt'in'i
rugu̯; rug̯+
rugu̯; rug̯+
rugu̯; rug̯+

GHIMPE, pl. "épine"
[1336]

I. Întrebare indirectă: Cum îi zici la acela care creşte pe tulpina trandafirului ori a măceşului şi te înţeapă?

II. 126. spiń dă căcădắru.
189. m-am îrugát, i̯ìcę̀.
196. m-am stᵉinát.
199. ţapóc̑ [pl.]; -póc^{u}, mńic̑, mărúnţ.
205. m-am înţapát într-un ţăp.
213. mă-ndᵗimp, m-am îndᵗimpát.

BOBOC (DE FLOARE), pl. "bouton (de fleur)"
[1339]

I. Întrebare indirectă: Cum spuneţi la o floare care n-a înflorit, care nu s-a deschis încă?

II. 123. bobóc [e puiul] d'e gíscă.
156. îmbobéşt'i flóre.
164. împŭjĭ flóra.
165. prínd'a dăşt'íd'i flóra; noi zîcém flóră; florì.
168. îi împupt'ítă [floarea].
169. u-mpupt'ít, zìčě.
174. îi im bimbóuă.
176. îi împupt'ítă [floarea].
179. nú s-uo d'esfăcút.
190. îi îm bulbuşiiě.
193. îi impupt'ítă flóra.
198. împupt'éşt'ě.
214. îi împupt'ítă nùma.

OCHESC (ind. prez. 1) "je vise"
[1345]

I. Întrebare indirectă: Înainte de a împuşca, pui puşca la umăr şi...? (GEST).

II. 122. uăt'ésc [se spune] î armátă.
134. trag pa ţîl'u.
162. ieu línii'e dă uot'íri.
213. trag ţínta, ot'ésc ţínta.

GONACI, sg. "rabatteurs"
[1348]

I. Întrebare indirectă: Cum le spui la oamenii care, la vânătoare, alungă animalele sălbatice şi le fugăresc în calea vânătorilor?

II. 115. "[Aşa le spunea] pă vrémurile bătrîńĕ."
133. le g^{u}oń^{e}ĕşt^{u}ĭ.
143. u̯ă̆miń cárĭ hăĭtuĭ^{e}ĕşt^{u}ĭ ańimálilĭ.
149. nú le zîcĕm gonáşĭ, că nu s-^{u}o zîs la n^{u}oĭ aşe̯ĕ.
154. îs u̯ă̆miń cárĭ spárĭ^{i}ĭ ańimálile, je̯ĕpurĭ, cáprĭ, p^{u}órcĭ.
160. hoĭcĕrésc^{u}.
168. haĭ să haĭtu^{i}ím^{u}.
186. ńĕ t^{e}ĕmá la vădăzlít$^{(u}$.
192. mărg ^{u}ómiń-a hăĭtu^{i}í.
209. mărg a heĭtuĭí.

URSOAICĂ, pl. "ourse"
[1350]

I. Întrebare indirectă: La acela care trăieşte la munte, îi place să mănânce zmeură, miere şi face mor-mor-mor îi spui URS (vezi întrebarea [1349]). Dar când e de parte femeiască, cum îi spui?

II. 157. tă̆ ᵘursu-i̯ spuńém[u]; sau ᵘurs[u]óică; -s[u]óiĉ.
202. nú șt[u]i ńímę cáre-i̯ ᵘurs și cáre-i̯ ᵘurs[u]óică; -s[u]óiĉ.

MISTREŢ, pl. "sanglier"
[1351]

I. Întrebare indirectă: Cum îi spui la acela mare care se hrăneşte cu jir, cu ghindă şi trăieşte în pădure... carnea şi slănina lui unii oameni le mănâncă?

II. 113. îi spúńĕ mistréţ.
122. [când eram] mic, nu ştʻi-ám če-i mistréţ; amú ńímę nu mai zíčę gligáń, puţíń, bătríń [!].
133. aíčę lę spúńi gligáń; -gáńu.
154. pînt-áltă pártʻi spúńi puorč mistríi.
156. gligáńu, ála-i mistrèţu.
162. dʻiŋcólo dă uorádʻę [nume de localitate] zìčį gligáń.
175. mistréţ îi mai pă... [limba literară].
193. pórcu mistréţ, noi porc sălbátʻic zìčĕm.
215. puor_dę pădúrę, sîm_di-aćíįę.

[R] mistréţ; ~, [V] porc de padúre; porc
mńistréţ, porc dę pădúrę; mistréţ, porc dę pădúre
puor_dę pădúrę; porc dę ~+
gligáńu; -gáńi
porc dʻę pădúrę; porc ~ ~
porc dę pădúrį; porc
gligáńu; -gáńi, [R] mistréţu
por_de pădúrę; porc ~ ~
mistréţ; ~
mistréţ, [o] mńistréţ; ~
[V] puorc dʻę pădúre; puorč ~ ~, [R] mistréţ
porc, ~ sălbátʻic
porc sălbátʻic; porc -bátʻič, gligáń; -gáń
porc sălbátʻic; porc -bátʻič, [R] mńistréţ
puorc sălbátʻic; puorč -bátʻič
mistréţ, [INS] porc sălbátʻęc; porc -bátʻęč
porc sălbátʻic; porc -bátʻič
porc mistréţ; porc, [B] porc sălbátʻic
porc sălbátʻic; porc -bátʻič
porc sălbátʻic; porc -bátʻič
porc sălbátʻic; porc
porc sălbátʻic; porc -bátʻič
por_sălbátʻic; porc -bátʻič
porc sălbátʻic; porc -bátʻič
porc sălbátʻęc; porc
por_sălbátʻic; porc -bátʻič
por_sălbátʻic; porc -bátʻič
porc sălbátʻic; porc -bátʻič
porc, ~ dʻę pădúrę; porc
porc, ~ dʻę pădúrę; porc
mńistréţ, [k] porc sălbátʻicu; porc -bátʻič
puor_sălbátʻic; puorc_sălbátʻič
porc sălbátʻic; porc -bátʻič
porc sălbátʻęcu; puorč -bátʻič
porc sălbátʻicu; porc
porc dʻę pădúre; porč ~ ~
porc sălbátʻic; porc -bátʻič, mistréţ
por_sălbátʻicţu; porc -bátʻič
porc dʻę pădúre, mistréţ; ~
por_dʻę pădúrę; porc ~ ~
porc sălbátʻic, mistréţu; -tréţ, porc sălbátʻič
porc sălbátʻic; porc
porcu, por_dʻę pădúre; porc dʻę ~
porc sălbátʻic, gligáńu; -gáń
porc sălbátʻicu; porc -bátʻič
porcu; porc, ~ sălbátʻic
[R] mistréţu, porc sălbátʻicu; porc -bátʻič
porc sălbátʻicu; porc -bátʻič
por_dʻę pădúre; porč dʻę ~
puorc sălbátʻicu; puorč -bátʻič
gligáńu; -gáńi
gligáńu; -gáń
porcu, porc dʻę pădúrę; porč
gligáńu; -gáńi
gligáńu; -gáń
gligáńu; -gáń
porc mistréţu, gligáń; -gáń
porc sălbátʻic
puorc sălbátʻęcu, gligáńu; -gáń
gligáńu; -gáńi
porc sălbátʻęcu; porč -bátʻič, [B] gligáń
mistréţ ácăr ver dă pădúrę, gligáńu; -gáń
gligáńu; -gáń
puorc mistréţu; puorč mistréţ
puorc mistréţ, puorc sălbátʻęc, [B] gligáńu; -gáńi
mistréţ, por_sălbátʻęc; porč -bátʻęč
gligáńu; -gáń
gligáń; -gáń
[B] gligáńu; -gáń, [R] porc mistréţu
mistréţi, gligáńį [pl.]; -gáńu
gligáńu; -gáń
porc sălbátʻęc; porč -bátʻęč
gligáńu; -gáń, puorč sălbátʻič
puorc sălbátʻic; puorč, [V] gligáńu; -gáń
gligáńu; -gáń
porc mistréţ; porč ~
gligáńu; -gáń
mistréţu, [B] gligáńu; -gáńi
gligáńu; -gáń
puorc sălbátʻic, gligáń; -gáń
gligáń; -gáń, [*] porc mistréţ
gligáńu; -gáń
gligáń; -gáń
mistréţ, [B] gligáń; -gáń+
gligáńu; -gáń
porc sălbátʻic sau mistrıéţ; porč -bátʻič, mistrıéţ
gligáń; -gáń
gligáń; -gáń
mistréţ, gligáńu; -gáń+
puorc mistréţ; puorś ~
mistréţ, pór_sălbáćic; por_sălbáćiś
porc sălbátʻic; porč -bátʻič
puorc mistréţ; puorč ~, [o] gligáń; -gáń
gligáń; -gáń
gligáń; -gáń
gligáń; -gáń
gligáń; -gáń
mistrıéţ sau gligáń; -gáń
porc sălbátʻic; porč -bátʻič
mistréţ, porc sălbátʻic; porč -bátʻič
porc sălbáćic; porś -báćiś
puorc salbáćic; puorś -báćiś, gligáń; -gáń
puorc sălbátʻic; puorč -bátʻič
gligáń; -gáń
porc sălbáćic; porś -báćiś
puorc mistréţ; puorč sălbátʻič
gligáń; -gáń

LUP, pl. "loup"
[1352]

I. Întrebare indirectă: Cum îi spui la acela care mănâncă oi şi seamănă cu câinele?

II. 157. ᵘo ho maį naⁱínt"ę pă tímpurⁱ.
171. ᵘo hájtă dᵉ̈ lupᵘ.

LUPOAICĂ, pl. "louve"
[1353]

I. Întrebare indirectă: Dar dacă e parte femeiască? (Vezi h. 667).

II. 202. lup^{u}óică cu puj.

HAITĂ (DE LUPI), pl. "bande de loups"
[1354]

I. Întrebare indirectă: Cum spuneţi, cu un cuvânt, la mai mulţi lupi care umblă împreună, iarna, după pradă?

II. 149. ńíşt^{e}ị háị̯t^{e}ị dă lup^{i}.
202. hăị̯tắị̯ d^{e}ę̆ lupt^{e}.
216. ^{u}ũ_fẹl dẹ cățălíștẹ, atúnc să cățălésc^{u}.

CERB, pl. "cerf"

[1355]

I. Întrebare indirectă: Cum zici la animalul sălbatic, mai mare decât ţapul, care are coarne lungi şi rămuroase?

II. 201. nú pę sînt.
212. În vorbire informatorul foloseşte forma cêrdᵉ.

CERBOAICĂ, pl. "biche"
[1356]

I. Întrebare indirectă: Dar dacă e parte femeiască? (Vezi h. precedentă.)

II. 175. denumíre ásta ᵘo apărút númă dă vo zĕĉĕ aj, că j-ᵘo adús; la noj n-ó fost.
204. și ĉútă-j zîc [alții].
217. că nú-s cu cᵘórne.

VIEZURE, pl. "blaireau"
[1357]

I. Întrebare indirectă: Cum îi zici animalului acela, mai mic decât un câine, cu picioare scurte, cu capul lunguieț, care trăiește în pădure și strică noaptea porumbul?

II. 123. dúĉe tę́nt^{u}u.
126. dúĉe tę́nt^{u}u.
132. nú ję̀ști; am a^{u}uzít dă d'ézur.
152. n-ā̆m_văzút^{u}, nú șt^{u}u cum îi la blánă.
153. [Este] tărcát, róșu și cu alb^{u}, cît ^{u}o míță.
154. am_văzút pă pădúr^{i}, cîn_am f^{u}ost dus.
174. să și băjocoréșt^{u}ě: únu càre-i mńic îi zîc d'ézure.
204. îi mńicúț și áre alb su_búrtă.
212. bursúc, da la noi [îi spune] jézură; ^{u}úna să púńe pă spát'ě cu cucurúz și câlaltă ^{u}o tráje d'ě códă pînă la gá^{u}ură.

III. Au mai fost înregistrați următorii termeni: herĉúg$^{(u}$ "șobolan de câmp" (pl. herĉúj^{i}), pō̆ț "șobolan de casă" (pl. ~) 162.

CÂRTIŢĂ, pl. "taupe"
[1359]

I. Întrebare indirectă: Cum spui la aceea mai mică decât dihorul (s-a folosit răspunsul de la întrebarea precedentă), care trăieşte sub pământ, sapă mereu şi face muşuroi?

II. 108. muşur^{u}óju fáčę muşur^{u}áję.
121. hîrśóg u̯ărb ^{u}o hîrśógu pămîntului.
122. 155. "MUŞUROI; MUŞUROAIE [s.n.] are sensul de 'muşuroi'."
124. [o] cîrt^{ii}iță îi cáre mére pă márjina crîşului [nume de apă curgătoare] şi mîncă péşt^{ii}ę.
125. fáśi muşuróji, rîdícă pămîntũ sus, fáśi holúmb.
129. staj aléşe 'la pândă' să-l prîz.
145. domńéşt^{ii}ę: crát^{ii}iță, [k] cîrt^{ii}iță.
156. noj maj zîčém şi álcum cîn jęràm...: péţrę pópi.
198. îŋ cárt^{ii}ę: cîrt^{ii}iță.
202. pă domńéşt^{ii}ę-j cîrt^{ii}iță.
211. vócondu^{u}c [este] pă ^{u}uŋguréşt^{ii}ę.
214. sc^{u}ot muşun^{u}óje.

VULPE, pl. "renard femelle, renarde"
[136]

I. Întrebare indirectă: Cum spui la aceea roşcată, cu coada lungă şi stufoasă, care vine şi-ţi fură găinile din coteţ?

II. 122. nu preț jest.
163. Informatorul neagă forma HULPE: noi zîcém vúlpi.
171. úńi zîc vulpi.
175. Informatorul afirmă că nu zice HULPE: aşé-m apucát jo, [vulpe].
193. [D: HULPE] or hi zîs bătrîńi húlpe, da jo nú şt'iu.
195. arecînd [s-a zis] róucă.
197. Informatorul neagă forma HULPE.

VULPOI, pl. "renard"
[1362]

I. Întrebare indirectă: Dar dacă este parte bărbătească? (Vezi h. precedentă.).

II. 128. bet'eșígu șt'i!
133. áre alb ĩ vîr cúózî.
196. s-o-nd'ítát 'nărăvit' la găíń.
202. áre alb ĩ vírvu cózî.
218. "Partea femeiască este hułpúóică."

VIZUINĂ, pl. "renardière"
[1363]

I. Întrebare indirectă: Cum îi ziceţi la adăpostul, făcut în pământ, în care stă vulpea?

II. 126. la cárt'ĕ: vizu^í́nă.
138. ^o d'i d'ézuri̯.
153. ^o făcú strúŋgă-m_pămínt, ^íc̆ĕ.
155. Există şi un toponim în hotarul satului: d'ezuríšt'i̯.
167. românéšt'ĕ: vizu^í́nă.
172. dómńi zîc vizi^úńe.
175. "Fac mai multe la un loc; aşé̯-i̯ ca ş-o_sat."
181. În sat există şi un nume topic: pon^ó̯ră.
195. îŋ_cárt'ĕ: vizu^í́nă.
202. că au̯ bugát'ę̆.
217. îi̯ băgátă-nt-o súrpă.

IEPUROAICĂ, pl. "hase, lapine"
[1365]

I. Întrebare indirectă: La acela mic, fricos, cu urechile lungi şi cu picioarele dinainte mai scurte, pe care îl împuşcă vânătorul îi spui IEPURE (vezi întrebarea [1364]). Dar dacă e parte femeiască cum îi spui?

II. 202. ápi n-aị pă ce-ị cun^{u}ǫ́st^{ii}ę̣.
214. să-nmulţá ca jẹ̆pur^{u}ǫ́jẹ̆ile̯, ḑîę̣.

MAIMUŢĂ, pl. "singe"
[1368**]**

I. Întrebare indirectă: Cum îi spui la animalul care seamănă cu omul, îi adus din alte ţări... poate l-ai văzut la bâlci (iarmaroc, circ)?

II. 117. aşá am auzít, da n-am văzút.
126. m^{u}ój̯mă [creşte] şì pă lemn^{u}, cînd aj̯ tăját o crjáŋgă şj̯-o crescút ŭ ĉot.
139. númă ŋ cắrţ am čet'ít^{u}.
151. moj̯múţă [e] ca şi cînd ăj̯ ńińerá 'alinta'.
162. gorílă, čipazéu̯..., că-s dă maj̯ múlt'ị spéčj̯; [B] horoj̯éş'^{u}; -j̯éş'^{i} 'huraŋgután^{lu}.

ŞARPE, pl. "serpent"
[1369**]**

I. Întrebare indirectă: Cum spui la acela lung şi subţire, care se târăşte pe pământ şi de care trebuie să te fereşti să nu muşte?

II. 206. După ce anchetatorul a repetat întrebarea, informatorul a răspuns: şárpę, da gîndác îi spúńĕm pă limbáĵu nost.

VIPERĂ, pl. "vipère"
[137I]

I. Întrebare indirectă: Cum îi spui la şarpele acela mic, care are o pată pe cap şi o dungă pe spate, iar dacă te muşcă poţi să mori?

II. 122. [Unui alt fel de şarpe i se zice] nopírcă; nopírc; îs ᵘárbi.
126. n-áre cuódă.
128. îi scurt, n-ári cuádă.
131. Întrebat direct, informatorul neagă existenţa termenului vípără.
145. "vípără [se zice] la şcoală, în cárte la fátă."
164. vípera-i ca ş-on cíńi, trăiéşti-ápă. [Probabil informatorul se referă la VIDRĂ.]
175. áiè-i aşé, verinóşă; la noi nú ieste.
180. áre vî ála pă capu.
182. am auzít dè vípără; vípere.
183. "Am văzut la Deva şi la Herculane."
192. tót la fél îi zicem [vezi harta precedentă].
196. "muşcă oile dè sclin 'uger'."
202. nú pe sunt aíc la noi.
206. la noi nú sînt; am văzút la herculáńe [nume de localitate].
208. am văzút la herculáńe [nume de localitate].
210. nú sînt p-acì.
214. îs ráre aíc, nú-z mùlte.
215. fără cuàdă.
216. vípăra núma pî ápă şàde.
217. şupírcă úórbă i-o dîsu.
218. [o] am audzít: vípără; vípere.
220. [ɒ] vípără: nú-i poc zicè.

? [o] víperă; vípere
şopírcă, [ɒ] víperă; vípere
şopírcă úórbă; -pírc úórbe
? [ɒ] vípără
? víperă; vípere
şupírcă; -pírc
víperă; vípere
víperă; vípere
víperă; vípere

VENIN "venin"
[1372]

I. Întrebare indirectă: Când te muşcă o viperă, ce varsă ea din gură, de poţi să şi mori?

II. 155. mă, verin^{u}ắs-a fost!
157. árį-ū fẹl dă $_{u}$ă̆otrávă pă límbă.
158. áre límba verin^{u}ắsâ.
159. ^{u}ū fẹl d'i verín^{u} şí şẹ̀rpilį [are], da d'i jël nú mor^{i} aşẹ̀ jút^{e}į; da d'i ję̣ mor^{i} ^{u}odátă.

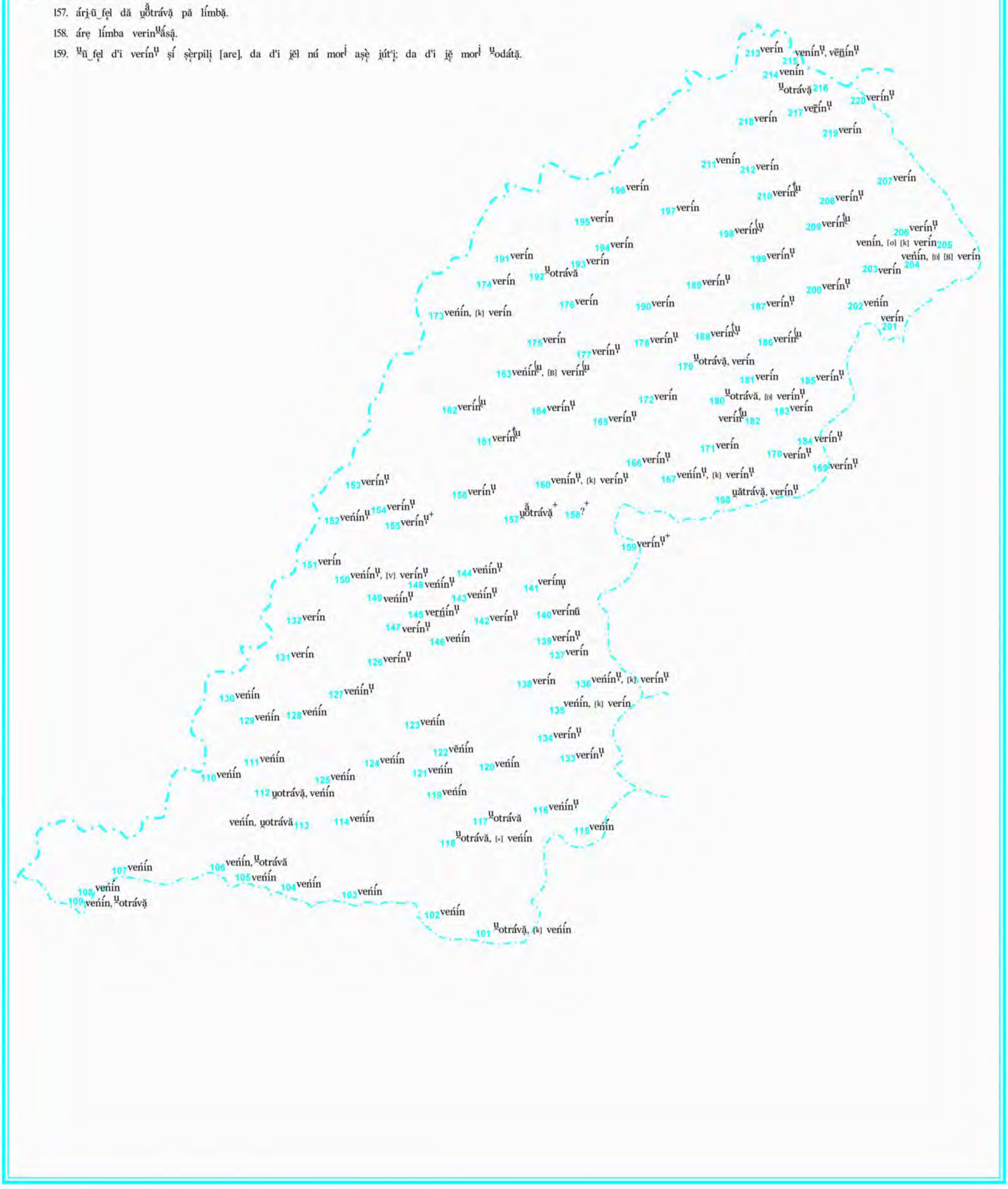

ŞOARECE, pl. "souris"

[1373]

I. Întrebare indirectă: Cum îi spui la acela pe care îl prinde pisica?

II. 153. [Pisica] pó̯t'ë prínd'ë și potóc[u] 'șobolan'.

III. Au mai fost înregistrați următorii termeni pentru 'șobolan': p[u]otcán; -cáń: 207, pîscán[u]: 216.

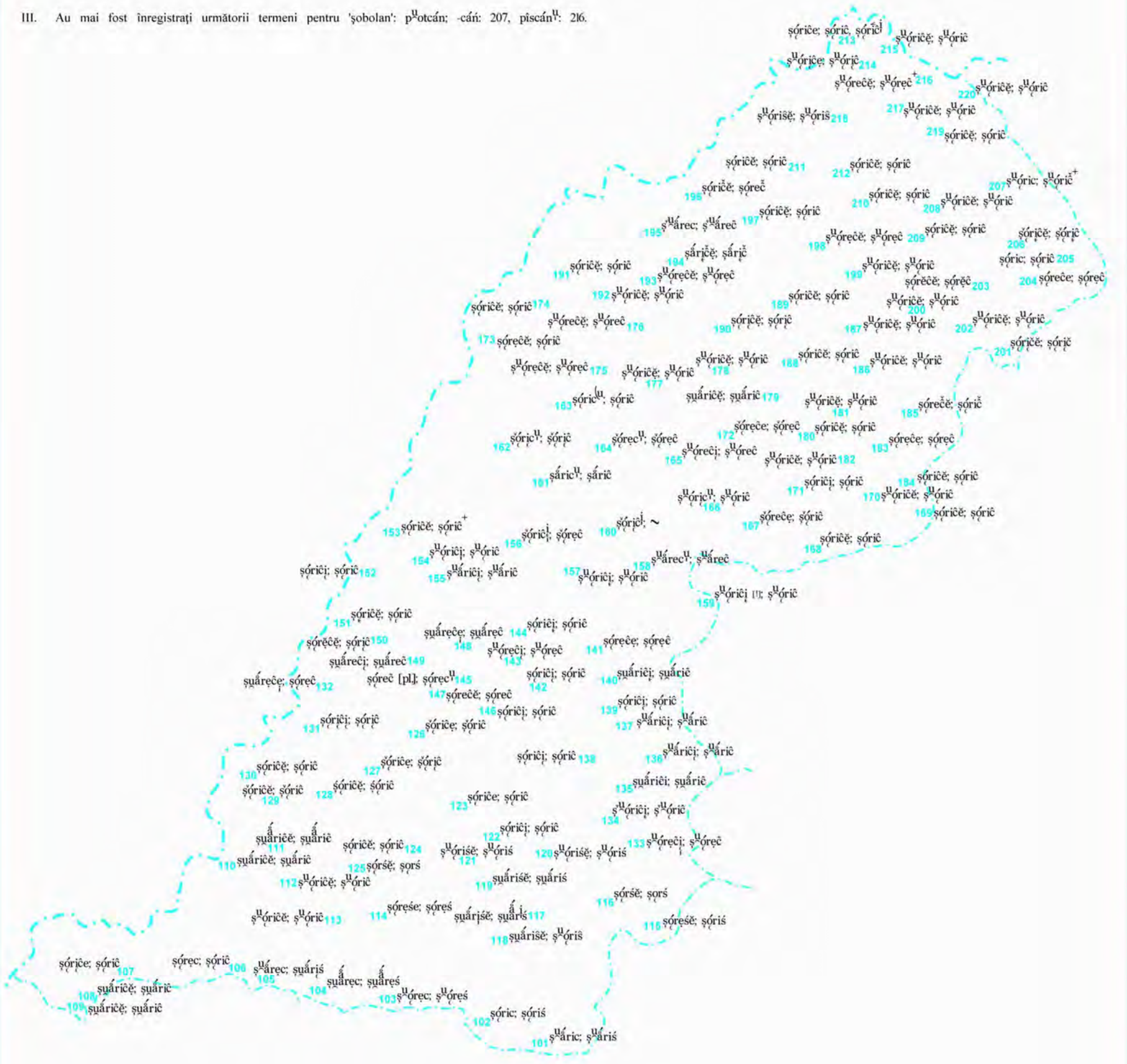

VIERME, pl. "ver"
[1375]

I. Întrebare indirectă: Cum îi spui la cela care strică şi roade pe dinăuntru un măr, o prună sau o pară?

II. 133. [D] la noi ii spúńi vérmi, nu d'érmi.
150. d'érmę [s-a zis] ma_nánt'ę, amú vérmę.
159. d'érmi d'i... pomń.
199. put'ém zíčę şí verm. [!].

MELC, pl. "escargot"
[1376]

I. Întrebare indirectă: Cum îi ziceţi la acela care îşi duce casa în spinare?

II. 131. [Şi] ĉígăbigă zíĉę̆m.
153. la cárt^{u}ĕ: melc.
180. la cárt^{u}ĕ-i̯ mẹlc.
183. CUCURBĂU îi spune şi la curcubeu.
214. Informatorul spune că nu se zice mełc^{u}.

III. Au mai fost înregistraţi următorii termeni pentru 'broască ţestoasă': bróscă cu álbi^{i}i̯
147, br^{u}óscă-ŋ_c^{u}opíi̯ĕ 192.

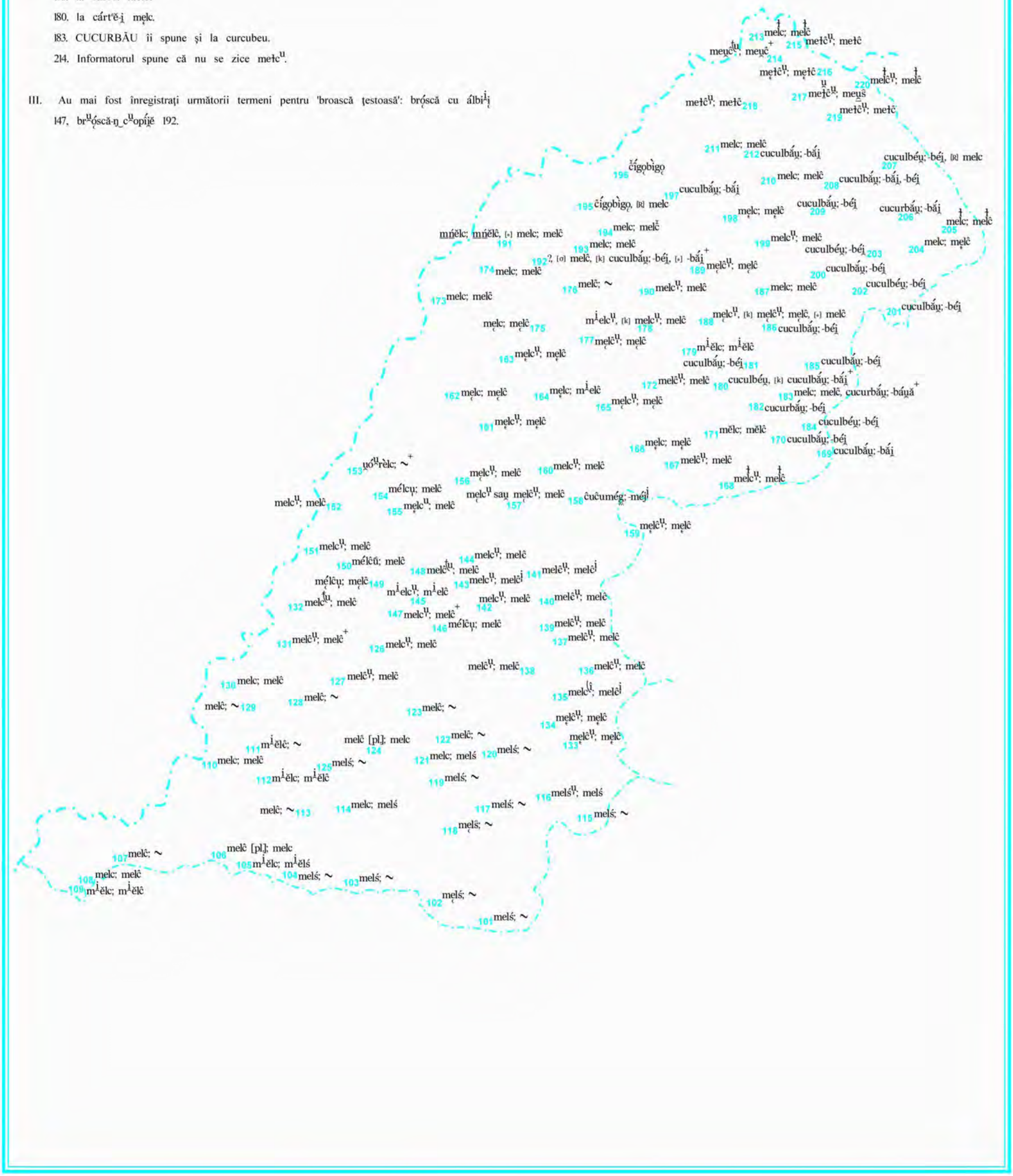

VRABIE, pl. "moineau"
[1378]

I. Întrebare indirectă: Cum îi spui la pasărea aceea mică, cu pene cenuşii, care stă mai mult pe lângă casa omului şi nu pleacă iarna de la noi?

II. 104. puńám zắś [sg. záŋcă 'laţ din păr de cal'], zăŋcúţă să le prínd'ém.
133. îs ţîgáńę rắu, nú fùji d'i uom^{u}; álţî [zîc] vrắbii, vrắbd'ii; vrábd'iji [sg].
138. amù vrábi^{i}e-i če 'zice' cắtă ie.
155. păsărîc.
180. la cárt'ĕ-i zîc vrắbii.
190. vrábd'iję-i mai nou.
214. sînt bugắte.

III. Au mai fost înregistraţi următorii termeni: uắt'úţu bó^{u}uluj 'pasăre mai mică decât vrabia' 170, uắt'u bắ^{u}uluj 'pasăre mai mică decât vrabia, care-şi face cuibul în gard' 180.

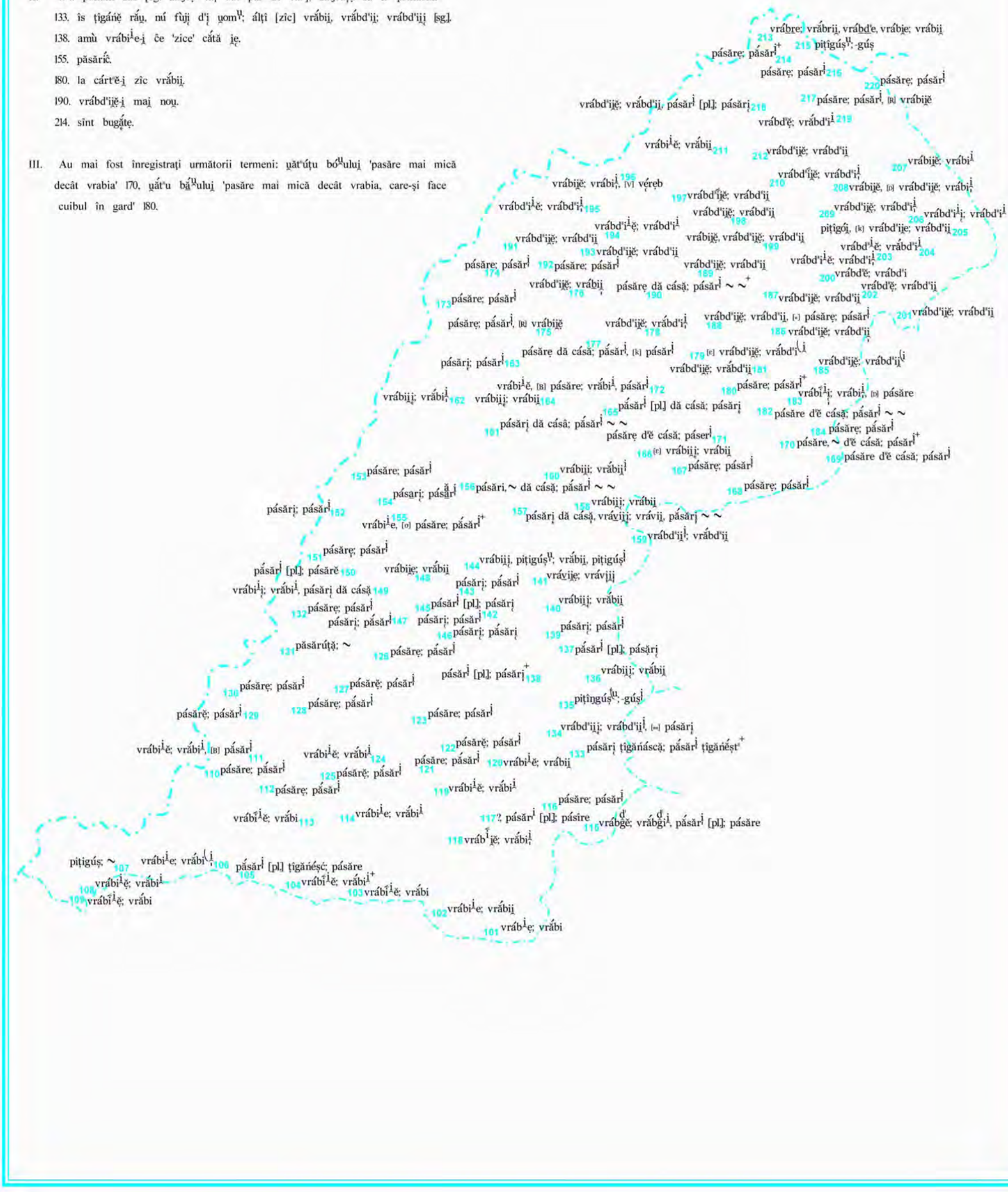

RÂNDUNICĂ, pl. "hirondelle"
[1380]

I. Întrebare indirectă: Cum îi spui la pasărea călătoare cu coada despicată, albă pe burtă şi care îşi face cuib la streaşina casei şi prin grajduri?

II. 162. "După ce-au plecat se zice: ᵘo dus vára cu i̯ĕ́l̡i̯."

III. A mai fost înregistrat termenul lóstonᵘ 'lăstun' 200, ló̯ston; ló̯stoń 212.

PORUMBEL, pl. "pigeon"
[138]

I. Întrebare indirectă: Cum îi spui la pasărea zburătoare care creşte pe lângă casa omului, îi bună de mâncat şi face două ouă micuţe, pe care le clocește două săptămâni?

II. 129. porumbéj, p-ált'ĕ părţ.

CIOARĂ, pl. "corneille"
[1383]

I. Întrebare indirectă: Cum se cheamă pasărea neagră, care seamănă cu corbul, rămâne iarna la noi şi croncăne...?

II. 133. surîi pă su_fuóli; ceuc, ńegri şi mai mic.
138. nu-i albuí'íe, ca córbi coc.
157. iástă ceuci [pl.]; ceucă, ńágră, cuorbu (pl. cuórbî), márî, ca uo gíscă.
165. córa şi sárca mîníncă pui'.
186. îs d'e múlt'e féluri.
201. şí còrbu rămíńe tăt la noi.
209. da nú-s tăt ńegre, îs cěnuşíi pă cap.
215. îs dóuă féliur'; símt càre-s núma ńegre: couc [pl.]; cóucă.

III. Au mai fost înregistraţi următorii termeni: CEUCĂ 'stăncuţă' 133. 145.
157, CIOUCĂ 'stăncuţă' 180. 215, cóţcă 'stăncuţă'; coţc 220, CORB
145. 157. 201, sárca [sga.] 'coţofană' 165.

ULIU, pl. "épervier"
[1388]

I. Întrebare indirectă: Cum spui la pasărea aceea mare care fură şi mănâncă găinile, puii ...?

II. 128. "ULIUL este partea bărbătească."
162. şî cúcu mîŋcă.
169. ul^{i} amú să zîčę̑.
171. "GAIA să lásă ca glónţu, BOGHIUL bát^{e}ë d^{e}î arípt^{e}."
183. "În carte: ^{u}úlju."
196. romîńę́şt^{e}ë: úlju.
197. "Se zice că primăvara-i cuc, apoi se face bod^{e}."
199. álţî zîc şi úlju.
208. úlju, da noi bod^{e} zîčěm.
214. "CAIE [e cea] cárę să-mpréğură r^{u}ó̯ta, ULIUL víne díntr-o dátă."
217. "gaĭ: mai mare ca uliul, se învârteşte încet pe sus."

III. În următoarele puncte s-a precizat că: GAIA e mai mare decât ULIUL: 126. 127. 145. 171 sau decât BOGHIUL 197, BUDUGĂUL e mai mare decât ULIUL: 151, ULEŞUL e mai mic decât ULIUL: 153.

CIOCĂNITOARE, pl. "pic, pivert"

[1389]

I. Întrebare indirectă: Cum îi zici la pasărea care are un cioc tare, cu care bate în coaja copacilor?

II. 102. jes_dóuă 'sunt două' félurĭ, úna đihorúăje, cu péńe négre, și úna iĭ ţícă, cu péńe în_colórĭ.
122. "ŢICHITOAREA e mai mică."
147. "GHIONOAIA e mai mare, ŢICĂNIŢA, mai mică."
154. tárĭ crērú árĭ acéĭĭ în_capú.
209. iĭ péstriţă.
210. fáta me zíčę čocătóre [!].
215. fă gáúură ĩ_lemnú.
217. fă gáúură.

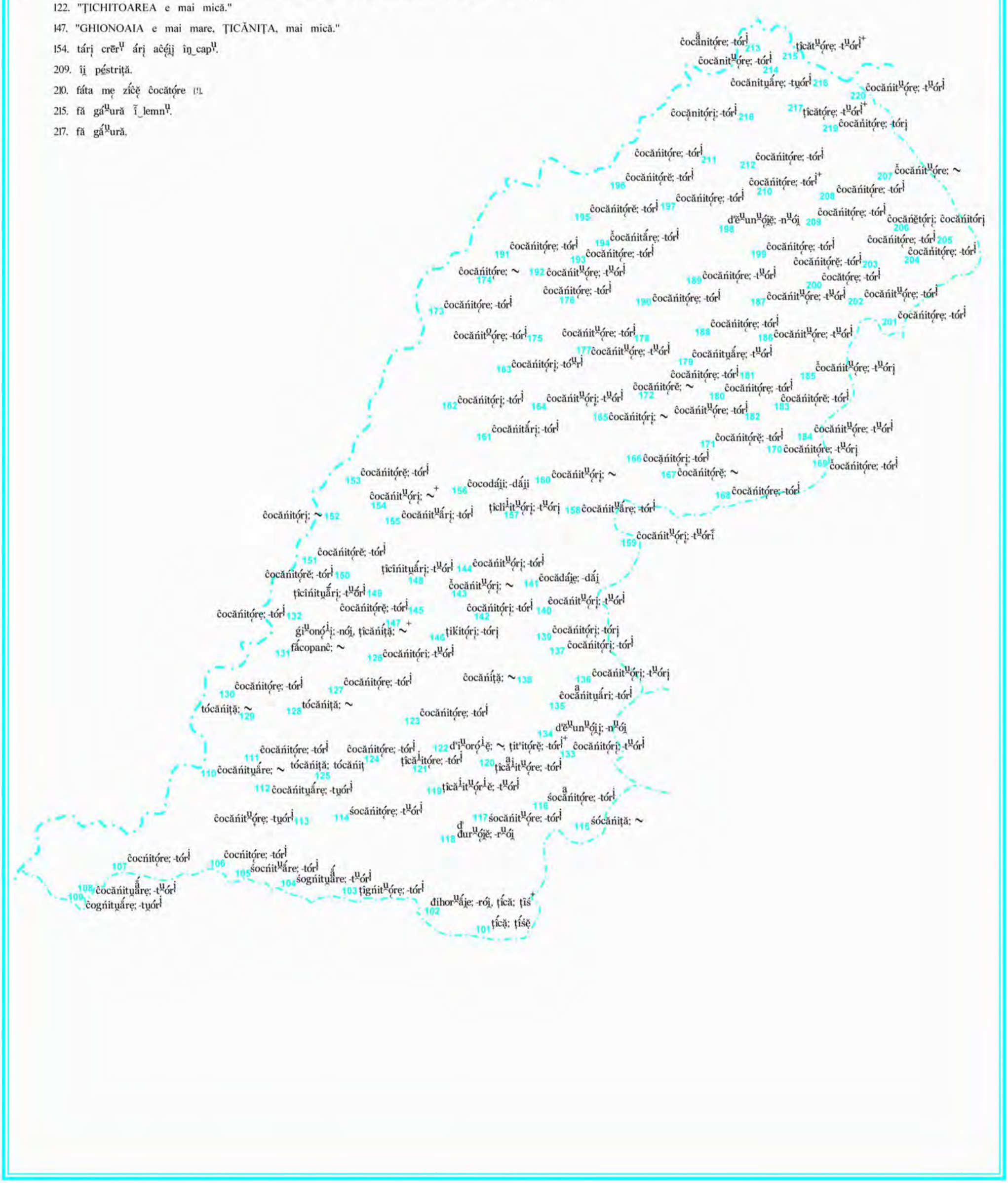

COŢOFANĂ, pl. "pie"
[1390]

I. Întrebare indirectă: Cum îi spune la pasărea aceea cu coada lungă, neagră pe spate şi albă pe burtă, care fură ouăle din cuibar?

II. 112. nú ştʰiu cum dă s-ᵘor părăsít 'au plecat' d-aⁱícệ.
136. nu le putʰém căptălí 'prinde'.
151. nu ştʰi [3] fáčẹ cuib.
167. p-ál_undʰevà [se spune] coţofánă.
175. "zbᵘóră dă ⁱíc pînă cᵘolẹ́; múltᵉar fáčẹ sárca, da n-ó làsă cᵘóda: coada se mişcă de parcă ar face nu."
206. álţî spun coţofáną pîn álţʰẹ părţ.
209. íi vórba dʰẹ coţofánă, da?
213. [o] [ɛ] ăcocănitóre.
214. "Se zice: dʰiní-ţ-ar líirju 'vestea' pẹ cᵘóda sárci; ni-o sărcălu^ít sárca."

GRANGUR, pl. "loriot"
[139]

I. Întrebare indirectă: Cum îi spui păsării cântătoare (se imită cântecul grangurului) care vine numai vara la noi şi are penele galbene şi negre?

II. 108. [o] gráuręˇ ar fi la cártˇęˇ.
112. nú m-adùc amíntˇęˇ.
152. fáĉi cúi̯bu-n nuĉ, îl le̯ágă cu sfuor.
163. [p] gangur: ?
169. îi̯ frumós táre; ál-adùĉĕ primăvára.
193. îi̯ uŋguréştˇĕ, da i̯o aşę̆ uo ştˇiu.
200. "gráuru; graur: ca vrabia, puţin mai mari, au aceeaşi culoare."
209. nú ştˇiu să hìi̯ę̆ şi ńęgri ăştˇa cărę cíntă fliu̯-fliu̯-fliu̯-flīu̯!
215. nú cìntă nùma-n núĉ; pi̯-ai̯íri̯a 'prin alte părţi' le spun gáŋgori.
217. Informatorul a răspuns cu această formă după ce anchetatorul i-a dat direct forma GRANGUR.

? [o] graur; graur
colomńíhor; -mńíhor
colomńíhor; -mńíhor
colomńíhor; -mńíhor
? [o] gráur; gráur
colomńíhor; -mńíhor
? colomńíhor; -mńíhor
? [p] ?
colomńíhor; -mńíhor
gráur; gráur
sárgorìgo; ~
sárgorìgo
gáŋgor; gáŋgor
gáŋgor; gáŋgor
? fítˇilo̯rìgo̯; şárgorìgo̯
gáŋgor; gáŋgor
gráur [pl]; gráurě
gáŋgor; gáŋgor
gáŋgur; gáŋgur
? şárgorìgou
gráu̯ur; gráu̯ur
gáŋgor; gáŋgor
gáŋgur; gáŋgur
gáŋgur; gáŋgur
? şárgorìgo̯+
? [e] gráur [pl], [k] fítˇilę
gáŋgor; gáŋgor
gáŋgur; gáŋgur
? gáŋgor; gáŋgor+
gráur; gráur
gáŋgur; gáŋgur
gáŋgur; gáŋgur
gáŋgor; gáŋgor
gáŋgor; gáŋgor
gáŋgur; gáŋgur
gáŋgur; gáŋgur
gáŋgur; gáŋgur

CUCUVEA, pl. "chouette"
[1395]

I. Întrebare indirectă: Cum îi spui la pasărea aceea mai mică decât o bufniţă (vezi şi întrebarea precedentă, [1394]) şi despre care se spune că "prevesteşte" o nenorocire, moarte?

II. 109. [b] noi la búhe le zîcĕm şi cucuvi̯áu̯ă.
110. d'in cárt'ĕ şt'u.
113. búha fácĕ [asta]; pásărẹa dă m^{u}órt'ẹ.
122. cínt-a rău̯.
128. ásta-i̯ bù^{h}a.
130. nù búha cínt-aşẹ́?
138. cíntă ţúi̯ca a mórt'ẹ.
149. mu̯ártẹ́ gíńil^{u}or, da tă bú^{h}ă-i̯ zíci̯.
155. ń-a murí ^{u}ărecíńi̯.
165. c-acẹ́-i̯ bùha.
171. zíce că va murí ^{u}árecìńĕ.
175. ásta-i̯ čĕu̯áj̯ĕ, čẹ máre-i̯ búhă.
180. da nú să-ntrebu^{i}inţăză.
187. pásăre d'ĕ n^{u}ópt'ĕ.
190. îi̯ a m^{u}órt'i̯ cîn̯ cíntă̯ horn.
193. noi̯ núma ^{u}ũ̯ fẹ́l cunóşt'ĕm: čiu̯áj̯ĕ.
203. "^{u}ómeńi să t'em, când cântă, atúnc dúcĕ pă ^{u}ũ̯ ^{u}om."
209. cíntă hîd.
218. [b] huhurez: am a^{u}^{d}uzít huhuréz.

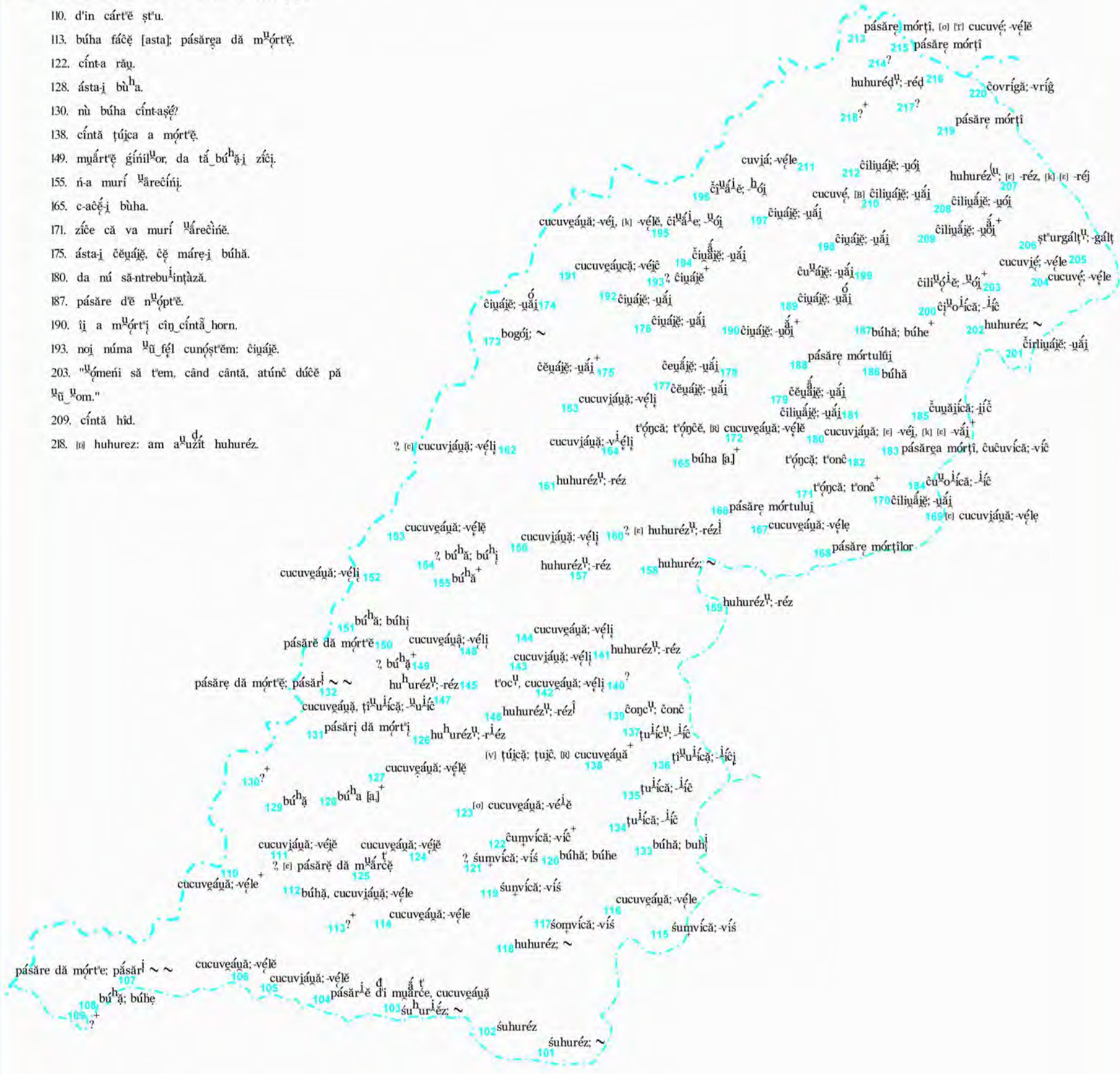

POTÂRNICHE, pl. "perdrix"
[1396]

I. Întrebare indirectă: Cum îi spui la pasărea aceea mare cât un porumbel, care trăieşte în stoluri, în holde şi tufişuri, fuge repede şi are carne bună de mâncat?

II. 127. după cárt'ë: pitórńiĉ [pl.]; -tórńicą.
129. maį márĕ ca pipăláca.
132. pitórńicą să maį zíĉę, da noį fúglę.
138. "PĂTURNICA îį maį márį ca pipăláca şi trăį̯éşt'į şì la pădúrį, zbóŗă în grămádă; ģiń sălbát'ičį [le zice] că sunt la fel, núma cu cǫda scúrtă."
140. [o] am a^{u}uzít dă potîrńícă; -ńíĉ.
144. am a^{u}uzít dă potîrńícă; -ńíĉ.
152. úńi lį spun fúglį.
155. FUGLĂ [se zice] la potîrńícă.
191. romîńéşt'ę: potîrńíĉ.
199. fugắį̯i-s maį mńiĉ.
202. "E cât o găină, trăieşte în pădure, holde; îs văzóį aşę́, cu sur; cântă."
212. tắt ^{u}ǫ fel d'ĕ fugắu.
216. [b] potîrnícă, fúglă: la noį le ḑíc găíńi dę pădúrę.
220. [o] păturnică: ?

? ∞
? găíńi [pl.] dę pădúrę
potîrnícă; -ńíĉ
? găíńi [pl.] dę pădúrę; găíńă ~ ~
? găíńă d'ę pădúrę
? [e] fugắį̯ [pl.]; -gắu
[e] p^{u}otîrnícă; -ńíĉ
?, [b] ?
potîrńícă; -ńíĉ
? fugắu
păturńíţă, [k] -ńícă; -ńíţ'ĕ [pl.]
fugắu; fugắr^{i} [pl.]
potîrńícă, [B] fugắu; -gắį̯
păturnícă; -ńíĉ
? potîrńícă; -ńíĉ
fugắu; -gắį̯
fuglắu; -glắį̯
fugắu; -gắį̯
fugắį̯ [pl.]; -gắu [e] potîrnícă; -ńíĉ
fugắu; -gắį̯
fugắį̯ [pl.]; -gắu
păturńícă; -ńíĉ
potîrńíĉ [pl.]; -ńícă
fugắį̯ [pl.]; -gắu
fugắu; -gắį̯
fugắu; -gắį̯
fugắu; -gắį̯
fugắu; -gắį̯
fúgle [pl.]; fúglă
fugắu; -gắį̯
fugắu; -gắį̯
fúglă; fúgle
fugắu; -gắį̯
fúglę [pl.]; fúglă
fúglă; fúgle
fúglă; fúglę
fúglă; fúgle
fúglă; fúglę
fúglă; fúglę
fúglă; fúglę

MUŞUROI, pl. "taupinière"
[1398]

I. Întrebare indirectă: Cum îi ziceţi la grămada de pământ pe care o face cârtiţa (sobolul)?

II. 138. măşinóju 'cârtiţă' fáce măşinóje.
150. "Animalul se numeşte muşuróiu."
172. pămínt dă muşînój.
175. Informatorul indică forma MUŞUROI după ce anchetatorul i-a spus că MOŞINOI se numeşte animalul.
183. îl fáce guzunóju.
205. "moşînóje se spune mai des."

COROPIŞNIŢĂ, pl. "courtilière"
[1402]

I. Întrebare indirectă: Cum îi spuneţi la aceea care trăieşte în pământ, ori în gunoi, are picioarele dinainte ca la rac şi roade rădăcinile legumelor?

I. 104. îz_mḗrį bíńḛ ca la míţă cîn_míŋcă coropíjńiţă.
106. Informatorul precizează că se foloseşte acelaşi termen şi pentru SALAMANDRĂ, şi pentru COROPIŞNIŢĂ.
129. nu m-adúc amínt'ĕ.
154. îs múlt'ĕ-ŋ gunóį, da nu le şt'iu.
174. cálcă, mă, cu pt'ĭcóru pă jḛ, că nú ţi s-a c^{u}ǫ́cĕ, nú-į avḛ coptătúr^{j}, zícĕ.
175. zìcḛ că-į búnă ş-o calc cu picór dăscúlţ, că záma dĩ_jḛ dezinfectjáză şi nu să c^{u}ǫ́cḛ.
210. ştinţífic: coropíşńiţă.

conopíşteră; -píşter^{j}
cormánuş, [k] colopt'íştiţă; ~
colopt'íştiriţă; ~
colopt'íştiriţă; -pt'íştiriţ
colopt'íşt'iriţă; ~, colopt'íşt'ire
cînipt'íştiriţă; ~
c^{u}onopíştiriţă; ~
colopt'íşteriţă; ~
conopt'íşt'iriţă; ~
conopíşt'iriţă; ~
conopt'íşt'iriţă; ~
cînĕpt'íşt'eriţă; ~
conopt'íşt'iriţă; -pt'íşt'iriţ
conopt'íşt'iriţă; ~
conopt'íşt'iriţă; conopt'íşt'ir^{j}
conopt'íşt'iriţă; -pt'íşt'iriţă
conopt'íşt'iriţă; -pt'íşt'iriţĕ
trînt'itúră; -túr^{j}
conopt'íşt'iriţă; ~
conot'íşt'ină; -t'íşt'ińĕ
conopíşt'iriţă; ~
conopíşt'iriţă; ~
conopíşt'iriţă; -pt'íşt'iriţ
conopíşt'iriţă; ~
conopíşt'iriţă; ~
conopíşt'iriţă; ~
trînt'it^{u}óre; -t^{u}ór^{j}
conopíşt'iriţă; ~
conopíşt'iriţă; ~
conopíşt'iriţă; ~

FLUTURE, pl. "papillon"
[I407]

I. Întrebare indirectă: Cum zici la acela care zboară primăvara din floare în floare? (aleargă copiii după el ca să-l prindă). E alb, roşu, galben, pestriţ.

SOLZI, sg. "écailles"
[1409]

I. Întrebare indirectă: Cum zici la aceia cu care e acoperit peştele şi pe care îi razi când vrei să-l găteşti?

II. 171. "Nu pot să-i spun."
179. álți zîc z$^{u}_{\sim}$olz [plt].
194. răd^{i}ém báńi jos d^{i}ị pă ^{i}él.
202. solț d^{i}ĕ pé̯ș$^{t'}$ę̆.
214. ^{u}ǫ̃ sǫ̈ld, ^{u}o frúnd̦ă dę sǫ̈ld.

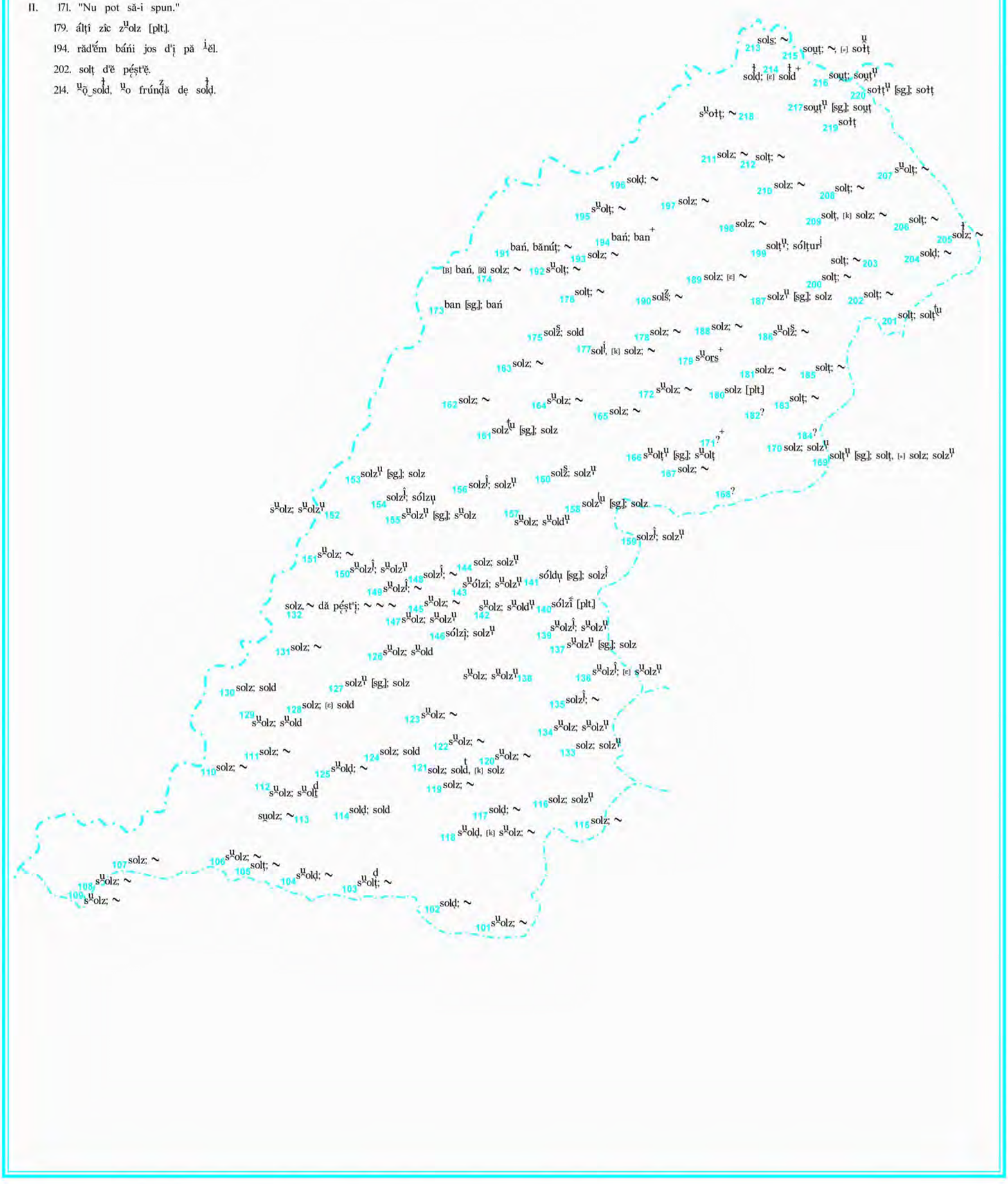

UNDIȚĂ, pl. "ligne (à pêcher)"
[1410]

I. Întrebare indirectă: Cum zici la aceea care are un cârlig la capăt şi pe care o arunci în apă ca să se agaţe peştele în ea?

FĂINĂ (DE GRÂU) "farine de froment"
[1416]

I. Întrebare indirectă: Cum îi spui la aceea măruntă şi albă care iese din grâu după ce îl macini la moară?

II. 128. făńínă pă límba nóstă.
138. noi zíčěm fărínă.
148. la ča mai fínă îi spúni kĕlbu.
162. la noi nú zìčì fă^{i}ínă, nùma fărínă.
180. 181. núlaș 'făină mai fină'.
186. îs dóua fărín: príma îi núlașu 'fină', a dóua: fărínă.

MĂMĂLIGĂ, pl. "polenta"
[1418]

I. Întrebare indirectă: Ce face femeia din făina de porumb când îi pune apă, sare şi o fierbe?

II. 102. fă ᵘo mándră!
174. la noi nu s-o spus mămăligă.
175. mămăligă-i mai pă domńęşt'ę.

MESTEC (MĂMĂLIGA) (ind. prez. 1) "je remue (la polenta)"
[1419]

I. Întrebare indirectă (GEST).

II. 102. ĩvîndăşît şi mestecát ii tót aşẹjà.
108. ... în mămăligă.
135. pă domńeşt^ei ĭíĉi 'zice' că méstic.
140. sau ^uo méstic^u, da să zíĉi ^uo zolím [4].
143. înt^uórc cu b^uóta.
146. înv^îrt^eĕşt^e ĩ_iĕ, ^uúmblĩ_iĕ, méstec ĩ_iĕ.
162. uă-ntórĉi [3].
165. ĩ_uălă, c-^uo lińgură.
168. ^uo sucéşt^e [2], ^uõ_vîrt^eĕşt^e [2].
205. o frec cu tocaiér^iu [a].
213. colbotéşt^i [2] tocána în ĉe^uón.
218. tocănés_tocána, ^uo frăc.

MIJLOC "milieu"

[I422]

I. Întrebare indirectă: Când vrei să împarţi o pâine la doi copii, în părţi la fel de mari, atunci o tai în două, drept la... ?

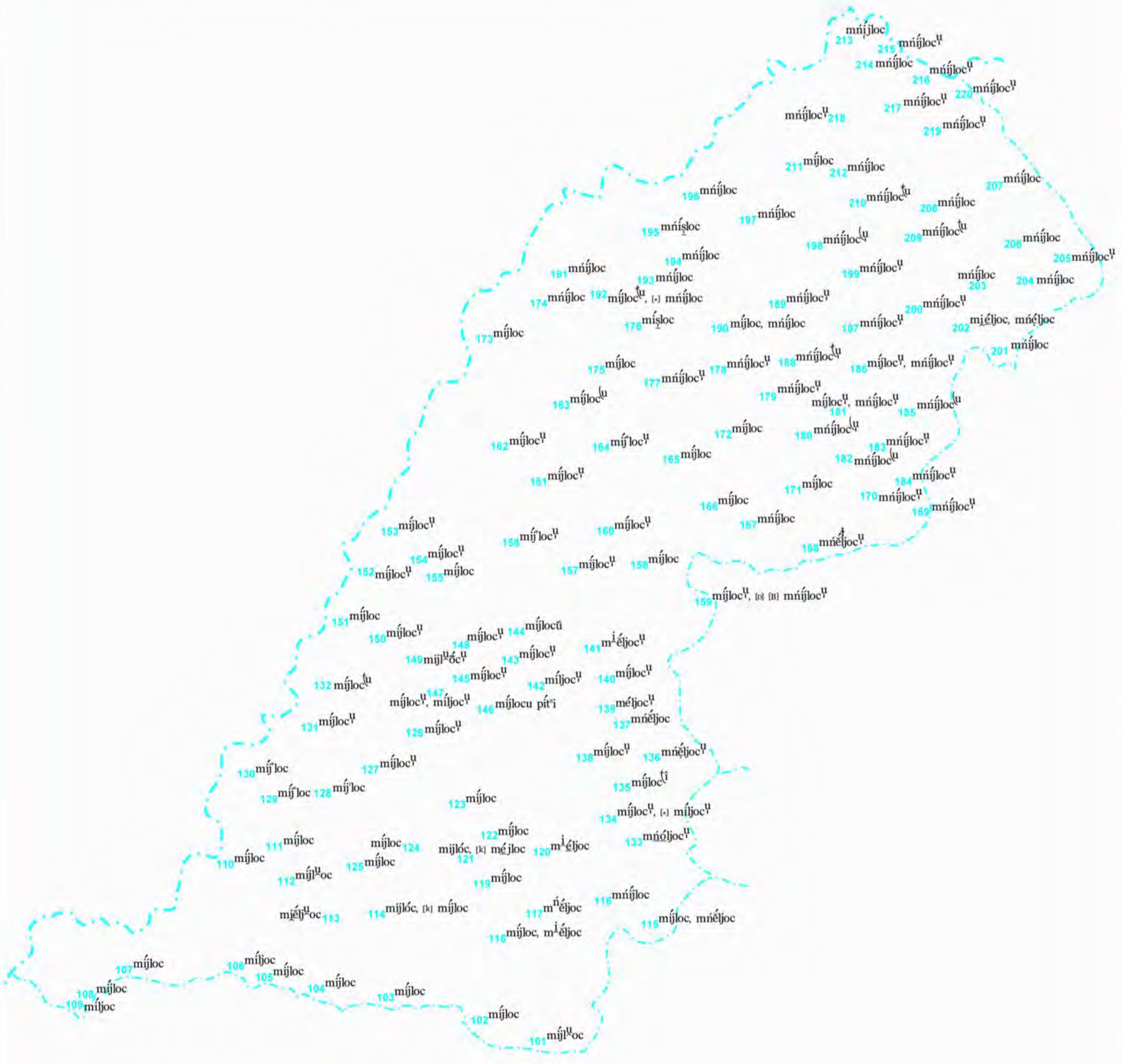

URLUIALĂ "grains de maïs moulus gros"
[1423]

I. Întrebare indirectă: Cum îi spui la aceea măcinată, mare, din porumb, pe care o dai la porci?

II. 102. maĭ înĭcóșe să zíșe șĭ́ ᵘurlắu̯.
106. "ᵘurlắu̯, mai mărunt."
122. [Se dă] la puĭ; hórele ástă nu-s sătúlę pînă-ĭ lúmę, atíta míncă.
124. dácă-ĭ făcútă dîn u̯ắorz, ᵘovắs, cucurúz, laᵘoláltă îĭ [spunem] urluĭálă sau urlắu̯.
130. "pisát se zice la acela măcinat mai mare; urlắu̯ e acela maĭ aprópę dă fărínă."
138. noĭ ᵘurláĭĭ zîcę̂zm ácăr pisátᵘ; URLĂUL s-amęstecă cu ᵘovắs și sămínță d'i cucúrbătă.
157. dîn tę́ntᵉ gᵘol îĭ spúnĕm pisátᵘ.
162. mă duc șĭ-ĭ dărălésc la pᵘorcᵘ.
167. "PĂSATUL are bobul mai mare: păntru păpúșĭ 'sarmale'."
173. "PĂSATUL e tot dărálă, dar se fierbe pentru oameni."
177. "DĂRĂLAȘUL e din mai multe cereale amestecate."
214. [Se fac] sărmále, [k] guș din ię, guș cu păsát.

VEŞCĂ (LA SITĂ), pl. "cadre (cylindrique) du tamis"
[I428]

I. Întrebare indirectă: Cum spui la marginea de lemn a sitei?

COVATĂ, pl. "pétrin"
[1431]

I. Întrebare indirectă: Cum zici la vasul (lung) de lemn în care frămânţi pâinea?

II. 107. "TROACA e mai mare."
153. dă rătʼítă sau dă plᵘop.
162. dàcă-i mai míçă: tăcăńáuă (pl. tăcăńéļi); [se foloseşte] cî să fáči cᵘolác.
166. [TECHENEAUA e] ma mícă; [POSTAVA e] ma márı.
190. ţîgáńi zîc couátă.
199. [+] [aşa] să mai zíčę la femeíile grásă.
207. "Covata e lungă, câţânul este rotund."
210. mai nou î valíng fac [femeile pâine] [!].

(ALUATUL) DOSPEȘTE (ind. prez. 3) "(la pâte) lève"
[I433]

I. Întrebare indirectă: Ce zici că face aluatul în copaie (covată) după ce l-ai frământat şi l-ai pus la căldură?

II. 104. tră_să acreáscă.
174. Informatorul neagă existența acestei forme.

DROJDIE "lie"
[I434]

I. Întrebare indirectă: Ce cumperi şi pui în aluat ca să dospească?

II. 122. "Bătrânii puneau comnắu d'ĩ_aluát."
125. la fi^{i}ecárę pítă [se punea] ^{u}o bríŋcă dă cumnắu.
126. maį dămúlt, cumnắu (dîm_fărínă dă mălắį^{u}).
142. "CULMĂUL se făcea din fărínă dă mălắį^{u}."
147. "În alte locuri se zicea alistắu."
156. [CUMNĂUL este din] tărí[ă] mojét'i, cu ^{u}um_pic [de] morjóucă (fărínă cu aluát^{u}, pă càrį ^{u}o luắm dă la pítă).
158. [Se pune şi] morjóucă 'aluat uscat'.
193. aşę zîcę̀m noį la drójd'ę.
212. ... îį spúńě la drójd'ĩjĕ.

ALUĂȚEL "levain"
[1435]

I. Întrebare indirectă: Cum îi spui la aluatul pe care îl păstrezi ca să-l pui în pâine, să dospească?

II. 104. îi cum să făsă dĭ_bătrîń, din tărîță, cu heméi śě să púńě și-n dr^{u}ójdě (creșcá pă túf^{i}ě).
106. dîn tărîță látă 'mare' dîn_grîu.
113. dácă-l fac dă tărîță, îi cumnắu.
121. amú nú mai fáśě ńíme pítă cu comnắu.
128. mai dămúlt făcę́ bătrîńi cu cumnắu.
132. "MORJOUCA [este] dĭ_fărînă, CULMĂUL dîn tărîță și aluuát."
147. "CULMĂUL este aluat de pâine amestecat cu făină de porumb."
152. ceva răzătúr^{i} dă pă álbi^{i}i.
164. luuá-nt-ŭ_săculéț micúț [aluat]; amú nú să mai făcį.
166. îl fac ca ș-on_c^{u}oc^{u}, c^{u}ocúț; pă dă látur^{i} pui fărînă.
177. "COMBLĂUL este făcut din făină de porumb și aluat de pâine; se usucă; MORJOUCA este aluat dospit care se pune în pâine în loc de drojdie."
181. "Aluatul de mălai se pune la pâine de mălai; este aluat dospit pus într-un vas cu apă curată."
188. în țára jósului 'la șes' [ii zice] morjóucă.
199. să fácę d'ĭ_spúmă d'ě d'in^{u}.
202. ^{u}um_mńěz d'alouát.
205. cocút^{u}, nú șt^{u}u alféi^{i}^{u}.
209. càrę rămíńě cĭ_spel^{i} cováta...
212. s-adáugă cătă drójd'ĭjě.
213. am lăsát aluo̯t.

SOG (PÂINEA) (ind. prez. 1) "j'arrondis un morceau de la pâte déjà pétrie dans le pétrin"
[1436]

I. Întrebare directă: [D] Ziceţi (eu) sog (pâinea)? Ce înseamnă când spuneţi (eu) sog (pâinea)?

II. 114. ᵘo-ntórse ş-o fáşe rotúndă.
118. ᵘo rupi̯ ş-o puń pă t'ĕpsíi̯ĕ.
125. rup dîn trᵘácă şî pun pă tupsíi̯ĕ.
137. sᵘolgắmᵘ în tăpsíi̯.
138. ᵘo luɯắm d'ĭ_álbii̯, ᵘo rúpem, ᵘo solgắm cătă másᵃ.
150. asogáză mui̯érea [pâinea].
154. ᵘo táii̯, ᵘo sučéşt'i̯ aşé ş-ᵘo púńi̯ îŋ_coşáră la căldúră su_dricárᵘ.
155. alipui̯ésc.
156. ᵘo i̯ĕ din postávă şî ᵘo púńi̯ îŋ_cᵘoşáră.
157. ástă-sámnă frămîntátu píi̯ni.
158. da noi̯ nu zícĕm; zícĕm frămînt.
159. dùpă čĕ s-o dospít, ᵘo ma_mᵘói̯-ᵘo dátă şi zícĕ atúnc c-o sogáză.
160. ált'ili̯ zic sogắz, i̯o zic moi̯ píta, frămînt píta.
162. ɯă táii̯ şî ɯă sogáză (ɯă-ntórci̯) şî-o púńi̯-ŋ_coşérᵢ dă pítă.
163. ᵘo ĭvírt'i̯ ş-o púńi̯-ŋ_coş.
164. i̯ei̯ aluɯátu dîm_pᵘostávă şî... ᵘo fáci̯ pítă.
165. luɯắm píta dîm_postávă, ᵘo asóg şi̯-o pui̯ îŋ_coşáră; ᵘo rump atíta cît vrei̯ɯ să fíi̯-o pítă-ntri̯ágă şi ᵘo asógᵘ.
167. o púńe-nt-o postávă d'î lemn, tăt dă cu i̯ĕ sus.
168. ᵘo sógă cu fărînă să híi̯ĕ rótă şî să nu să príndă d'ĕ fundᵘ.
175. píta cî_ᵘo rúmpe, ᵘõ_vîrt'ĕşt'ĕ pă másă ş-o ţípă-ŋ_cᵘoşáră.
176. cînd ᵘo pui̯ îŋ_coşérᵢ sau ĩ_vásă.
177. ᵘo rúmpe ş-o púńe pă másă ş-o fáčĕ grămádă; i̯i fáčĕ fórma dă pítă.
178. "Când o pui în coşérc şi dost'áscă."
181. dùpă čĕ s-o dost'ít píi̯na să fáčĕ părţắle s-o púnắ_vasᵘ; ála-i̯ asogátu.
185. dùpă čĕ i̯ĕ pína, că-i̯ gáta s-o púi̯ĕ-n tăpsíi̯ s-o báji̯ĕ să să cᵘócă, ᵘo asᵘógă.
186. ᵘo frămíntă pă másă cu fărînă.
187. i̯ĕi̯ ᵘo bucátă d'aluɯát cît ar hi ᵘo píńe, ᵘo pun pă másă, ᵘo frămínt, ᵘo asóg ş-o pui̯ în távă.
190. ᵘo rúmpe dîŋ_covátă şi ᵘo fáč-aşé, ᵘo fáčĕ rótă şi ᵘo púńe în tăpsíi̯ĕ.
191. cînd ᵘo frămîntát aluɯátu, i̯ĕ ᵘo bucátă şi îl sučéşt'ĕ şi îl púńe d'opárt'ĕ, îŋ_coşárcă.
195. ᵘo i̯e d'iŋ_covátă, îi fáce fórmă şi ᵘo púńe-nt-oŋ_coş.
199. ɯă fáčĕ lᵘoláltă ş-ᵘo fáčĕ pt'ítă.
201. [Se zice] am asogát pt'íta şî mint'énáş ᵘoi̯ băgá-ᵘo-ŋ_cuptóri̯.
202. pui̯ fărína şi ᵘo asój̃ 'o freci cu făină'.
203. frămíntă şi o tomńéşt'ĕ [pentru copt].
204. îl púńe [aluatul] cu fărînă acólo pă curpătóri̯ şi-o apásă [pâinea] dùpă ĉ-e dost'ít.
205. cîn o pui̯ [în] tércuri̯ d'e bádog [şi se pune în] cupt'ór-i̯ᵘ.
206. rúmpe aluᵘátu, îl mai frămíntă şi îl púńe-n tépşi̯.
208. ᵘo púńe întũ_vas, coşárcă anúmę.
209. ᵘo pui̯ pă másă, ᵘo frec şi ᵘo pui̯ ĩ_i̯éspid'ĕ.
210. d'ĕspárt'ĕ ɯă bucátă d'ĕ pt'ítă şi fáčĕ ɯă pt'ítă; ɯă mai fri̯ácă, ɯă-vîrt'ĕşt'ĕ.
216. ᵘo prăvăli̯é [3].
217. ᵘo prăvălésc-ᵘ.

III. În punctele 216 şi 217 informatorii au înţeles sensul cuvântului SOG. Menţionăm mai jos precizările semantice înregistrate (şi netranscrise fonetic): 'a da (cu palmele) formă de pâine unei bucăţi de aluat (rotunjind-o)' 103. 107-109. 111.-113. 121. 122. 124. 131. 132. 135. 140. 142. 143. 146. 152. 160. 166. 169. 172. 173. 179. 180. 182. 183. 185. 188. 189. 192-194. 196-198. 211. 212. 218. 219, 'a frământa din nou aluatul până se încălzeşte cuptorul' 105, 'a frământa mărunt (cu degetele)' 106, 'a aranja bucata de aluat (după ce ai tăiat-o) pentru a nu se cunoaşte tăietura' 110, 'a răsuci în făină o bucată de aluat (pentru o pâine)' 117. 174. 186. 207., 'a frământa aluatul după ce s-a dospit' 120. 197, 'a rupe (sau tăia) o bucată de aluat şi a o pune în tipsie' 126. 127. 184, 'a frământa pe masă bucata de aluat şi a-i da formă de pâine' 128. 134. 164. 200. 218, 'a completa o bucată de aluat până când este suficient de mare pentru o pâine' 130, 'a frământa' 133. 149. 157, 'a aranja bucata de aluat (pentru o pâine) şi a presăra pe ea făină pentru a nu se lipi de tipsie' 136, 'a îndesa o bucată de aluat (de pâine sau de tăieţei) pentru a nu se rupe' 139, 'a se împărţi aluatul în bucăţi (de mărimea unei pâini)' 144. 148. 161, 'a mai frământa puţin aluatul, adăugând făină' 153, 'a amesteca aluăţelul cu aluat nou pentru a-l înmulţi (înainte de a-l folosi)' 170. Au mai fost înregistraţi următorii termeni: asógᵘ 'amestecul de făină cu apă, sare etc., înainte de a fi frământat' 147, fitălésc'ĕ 'încălzeşte cuptorul' 192.

CUPTOR, pl. "four"
[1438]

I. Întrebare indirectă: Cum zici la acela făcut din cărămidă, unde bagi pâinea ca să se coacă?

II. 105. zîšám cătă máistor: haj, mă, fă-m o co^{h}ă!
135. cuptór d'i copt pítă.

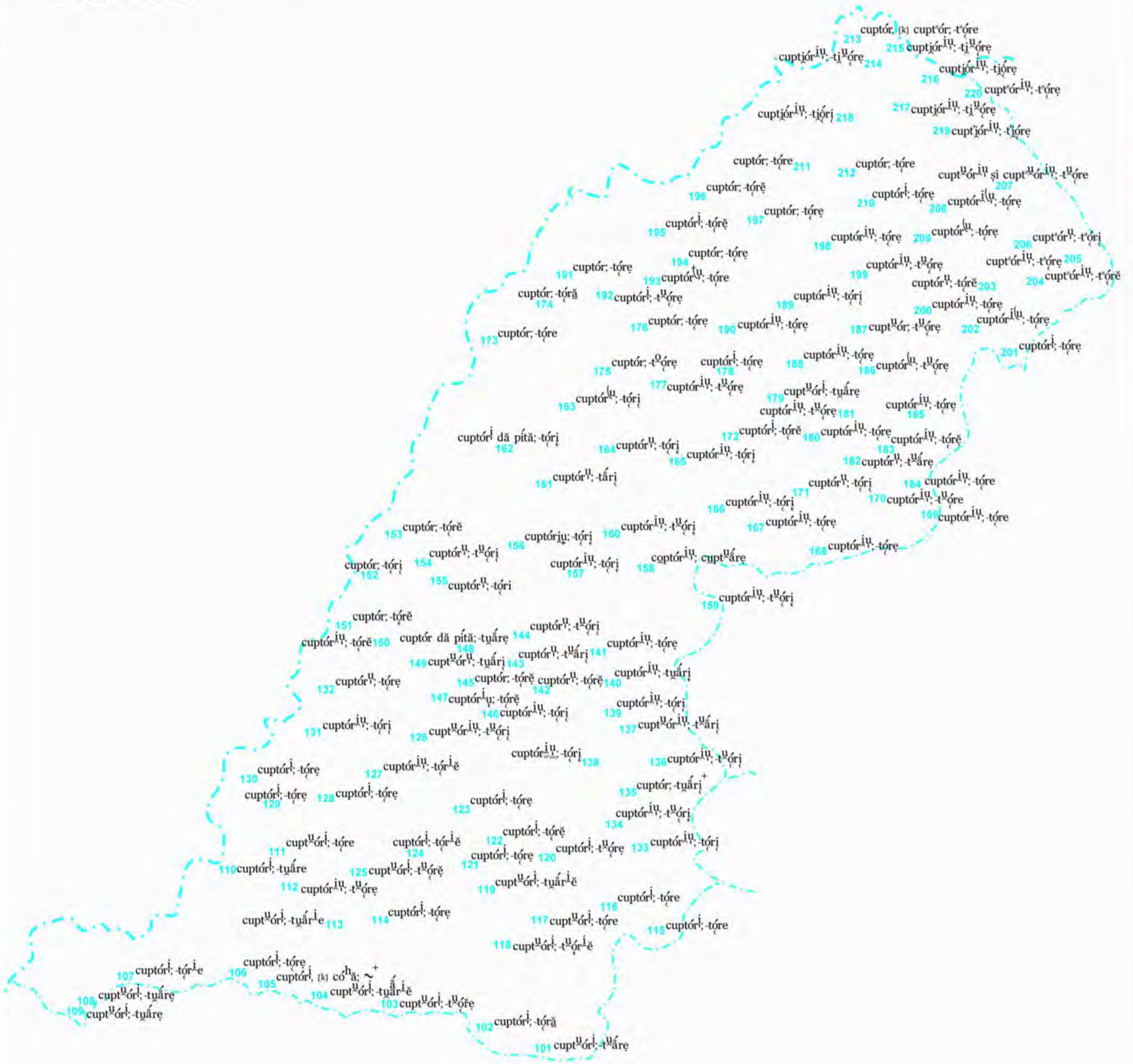

MIEZ (DE PÂINE), pl. "mie (de pain)"
[1442]

I. Întrebare indirectă: Cum îi spui la partea moale dinăuntrul pâinii?

II. 158. mńắzur^{i}, da nu să vorovę́ș$^{t'}$ț [așa].
181. [ɛ] mńěz [pl.], da nú mę̀rę táre [!].
197. mńěz, ca la núcă.
210. nú să zîc$^{ę̂}$ mńę́zur^{i}.
220. ásta trăbă să ș$^{t'}$íreț și dumńavǫ́stră.

SCURSURĂ (LA PÂINE), pl. "enflure, écoulement (au pain)"
[l443]

I. Întrebare indirectă: Cum spui la umflătura care se face uneori la pâine când o pui la copt şi se crapă?

II. 107. píta ţípă cursúră; če cursúră frum^{u}ósă o ţîpát!
123. ţípă cursúră, zíče.
135. cursúră îi în_cárt^{u}i.
152. ţípă ^{u}o cursúră.
162. ^{u}o ţupát răsunój^{u}; şí la píta mícă, făcútă la ^{u}úrmă dî_réstur, tắt răsunój [îi spune].
164. iéşi dîm_pít-aşá [GEST.].
165. cúră dîm_pítă, că nu-i lucrátă bíni.
166. ^{u}o ţîpát píta ^{u}om_bronţ^{u}.
168. bujúg-aşé.
173. "[D] scursură: cursúră îi cójé d'i pă márjiné." Informatorul precizează că toată marginea pâinii este CURSURĂ, nu doar ceea ce iese în afara tăvii.
176. ^{u}o ţîpát cursúră.
178. cîn_nu-i dospt'ítă bíné, atúncé ţípă [cursură].
183. s-o cojd'ít^{u}.
185. ^{u}o curs.
186. s-^{u}o boşcát^{u}.
193. [înainte de copt se zice] ^{u}o ţîpát beşícă, că nu-i dost'ítă; [după copt se zice] r^{u}ótă-r^{u}ótă mń-o fo_pt'íta cu cursúr.
199. răsunój^{u} [e] càre cúră mai mult^{u}.
200. să boşt'éşt'é.
201. ríd'é [pâinea].

bócă; boč
cursúră; -súr
cursúră; -súr
cursúră; -súr
cursúră; -súr
cursúră; -súr
cursúră; -súr
? cursúră; -súr
? ţîţă; ~
cursúră; -súr
cursúră; -súr
cursúră; -súr
cursúră; -súr
cursúră; -súr
cursúră; -súr

SCOVARDĂ, pl. "(sorte de) beignet"
[1445]

I. Întrebare indirectă: Cum îi zici la aceea rotundă şi turtită, făcută din aluat dospit, pe care o prăjeşti în grăsime (uneori se umple cu varză, cu brânză...)?

II. 107. cocorádă cu curét', cu brî́ză.
118. cᵘolaşé̯ĭ [pl.]; -şél, crⁱ̯ésc, îs ᵘoljácă ažutáț şî miş.
132. "RĂTIŞILE sunt goale."
137. cu curétᵘ şi tî́rbă 'seminţe de dovleac'.
138. "RĂTIŞELE [au] foi multe, PANCOVELE [sunt] rotunde, crescute, LÂNGALĂUL [e un fel de] langoş."
147. coc cu brî́ză, cu curítᵘ.
153. dîn cartófⁱ verz răzălíţ, cu ᵘoų.
160. "[PLĂCINTELE sunt] ᵘumplútᵉ cu várză, brî́ză–; [RĂTIŞELE sunt] umplute, dar răsucite rotund."
161. "[Sunt] mici şi rotunde."
162. plăcínta-i aşé̯, da nú să prăjé̯ştᵉ-n grăsímį.
163. să cᵘóc̨ĭ fériį 'tigaie'.
168. îį groşă.
169. să maį fácă ázmă [din] făríná frămîntátă cu lápt'ă şi cu mńé̯re, în càre puį bróză 'bicarbonat de sodiu' şi ᵘo coc în cuptór-iᵘ.
171. cu morárᵘ 'mărar', cu brî́ză, cu curét'.
181. vărzárⁱ cu curét', cu núcă, vărzárⁱ cu cutáre.
186. îs gᵘóle, să mănî́ncă cu păsúlă frecátă.
190. áre maį múltᵉé̯ foį.
213. am mîncát o peléspede, am facút o peléspede în tépşă cu có̯dă.

218. [cele] maį mînînţắlį [se numesc] páŋcovį şî çurigáųă.
219. ᵘũ fⁱel de plăcínţe cᵘóptę̆ ᵘũsóre.

III. În unele puncte, pe lângă răspunsurile la întrebare, s-au înregistrat, cu alte sensuri, termeni sau variante ale termenilor care în alte graiuri figurează ca răspunsuri la întrebare: PANCOVE 'gogoşi': 136. 163. 164. 199, CIRIGAUĂ; ~: 163, în formă de romb sau triunghi, CIRIGAUĂ; CIRIGHELE: 164, în colţuri, uneori umplute, CIORIGAUĂ; ~ 'un fel de langoş': 177, LANGALĂU: se cocea în gura cuptorului când se făcea pâinea: 197, făcut din făină de porumb: 210.

UIUM, pl. "part retenue en paiement par le meunier, farinage"
[1450]

I. Întrebare indirectă: Cum se numeşte făina sau grăunţele pe care le dai la moară ca plată pentru măcinat?

II. 171. 195. ᵘuu̯úm, la batóză.
190. ᵘo̯u̯úm s-ar zíc̑ę̑, da [la noi] vámă.
207. ĩ ălt'ĕ lócurʲ [se spune] ᵘuu̯úmᵘ.
210. nú mń-o luu̯à vámă.

AMIAZĂ, pl. "déjeuner"

[1455]

I. Întrebare indirectă: Cum îi zici la mâncarea de la mijlocul zilei, când e soarele deasupra capului?

II. 106. víńe mujérja cu amńázu [la cîmp].
205. gustéz, mînc d'amńázîț.
210. [Se zice] hájdaț că-i gáta gustáre.
213. luăm amńázăza.

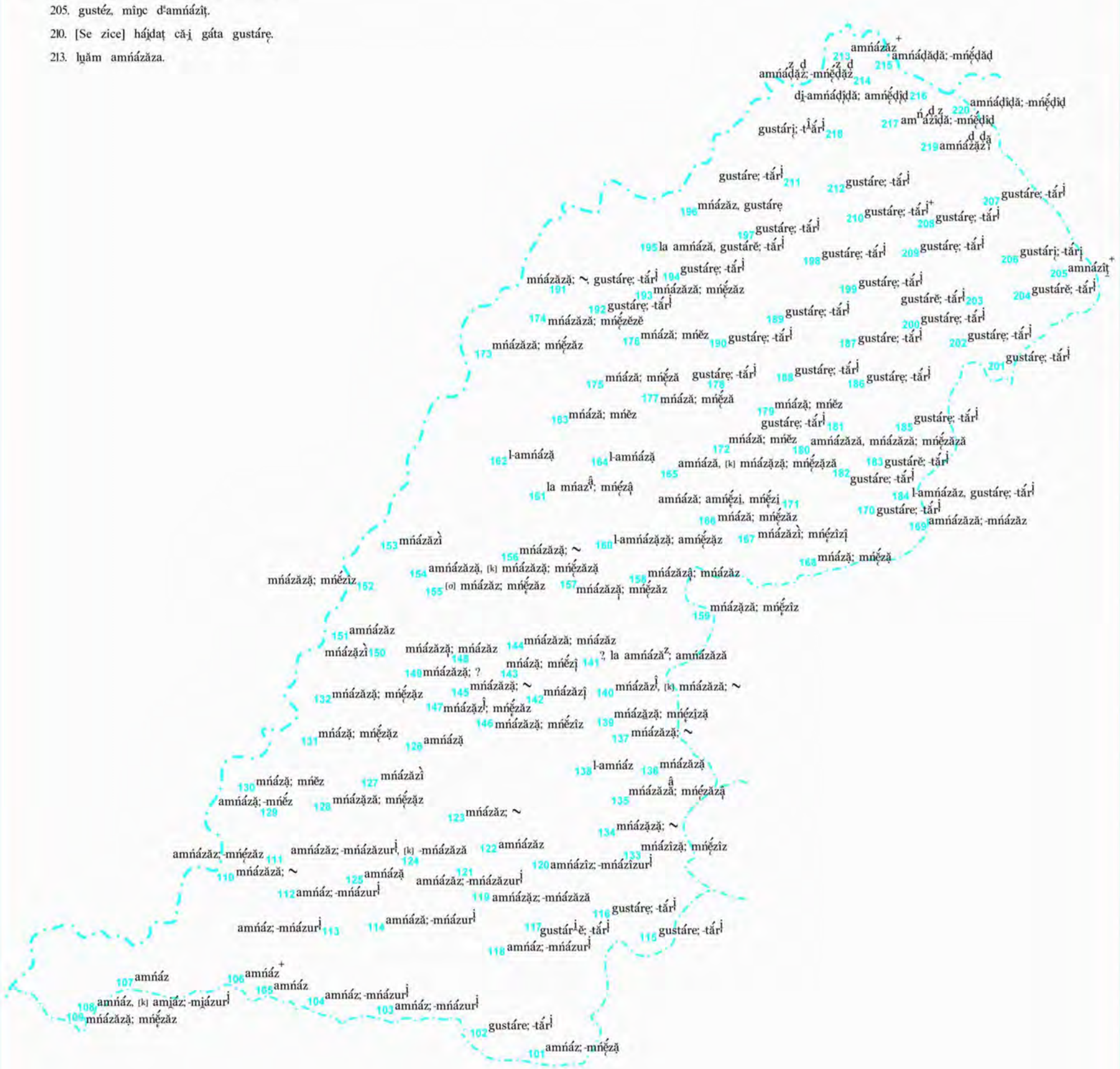

MĂNÂNC DE AMIAZĂ (ind. prez. 1) "je prends le déjeuner, je déjeune"
[1456]

I. Întrebare indirectă: Ce zici că faci atunci? [Vezi h. precedentă.]

II. 193. amú stă 'este' mńázăza la noi.
213. amńezîzăm [4].

amńezîzáz
mînînc dị-amńáḍăz, [o] amńeḍăzăz
amńeḍăḍăḍ
mănînc dị-amńáḍịḍă
mînc̦ám [4] d'amńáḍịḍ
gustăm [4], mînc̦ám [4] di-amńáḍăḍ
mănînc dị-amńáḍịḍ
mînc̦ám [4] di-amńázăz
gustărésc
gustéz
mînînc̦ă, gustărę́st'ę [3]
gustărésc
gustéz
gustărésc
gustărésc
gustéz
gustéz
gustărésc
gustéz, mînc d'amńázîț
gustărésc
gustéz
gustărésc
gustéz
gustărésc
gustéz
mńézăzéz
mńézăzásc
gustărésc
mńézăz, mînînc d'ę mńázză
mńézăz
mńézăz
gustărésc
gustărésc
gustărésc
gustéz
mńézăz
mńézăzéz
mńézăz
gustéz
gustéz
mńézăz
mńézăz
mńézăz
gustéz
gustărésc
mńézăz
mńézăzéz
gustéz
gustărésc
gustéz
mńézăzáz
mînc d-amńázăză
mńézîzáz
mînc̦ d-amńáz dă mńázăz, mńézăz
mńézăzu
mńézăzáz
mńézăzáz
mînc̦ám [4] dę mńázą
mńézăzáz
mńézăzáz
mńézăzáz

CINEZ (ind. prez. 1) "je dîne"
[1459]

I. Întrebare indirectă: Dar când mănânci seara, după asfinţitul soarelui, ce zici că faci? [Vezi h. precedentă.]

II. 101. śiń [2]; śíńă [3].
113. mîŋcă [3] dă cíńă.
128. ĉiń [2]; ĉíńă [3].
131. 132. ĉińéz [2]; -názą [3].
142. ĉinéz [2]; -ŋ̣ázą [3].
143. ĉiǹéz [2]; -ṇ̀ázą [3].
146. ĉinéz^{i} [2]; -ṇ̀ázą [3].
151. ĉiǹéz^{i} [2]; -ńázą [3].
154. ĉinézî [2]; -názą [3].
158. ĉinắz [2]; -ŋ̣ázą̂ [3].
160. ĉiǹéz^{i} [2]; -názą [3].
162. 164. ĉinéz [2]; -názą [3].
163. ĉinéz [2]; -ŋ̣ázą [3].
172. 181. ĉiǹéz [2]; -ńáză [3].
173. ĉiǹéz [2]; -ńázą [3].
175. ĉinéz^{s} [2]; -názą [3].
211. ĉiǹéz [2]; -ńáză [3].
213. mîníŋc de cíńă.
220. ĉiǹéd̨ [2]; -ńád̨ą [3].

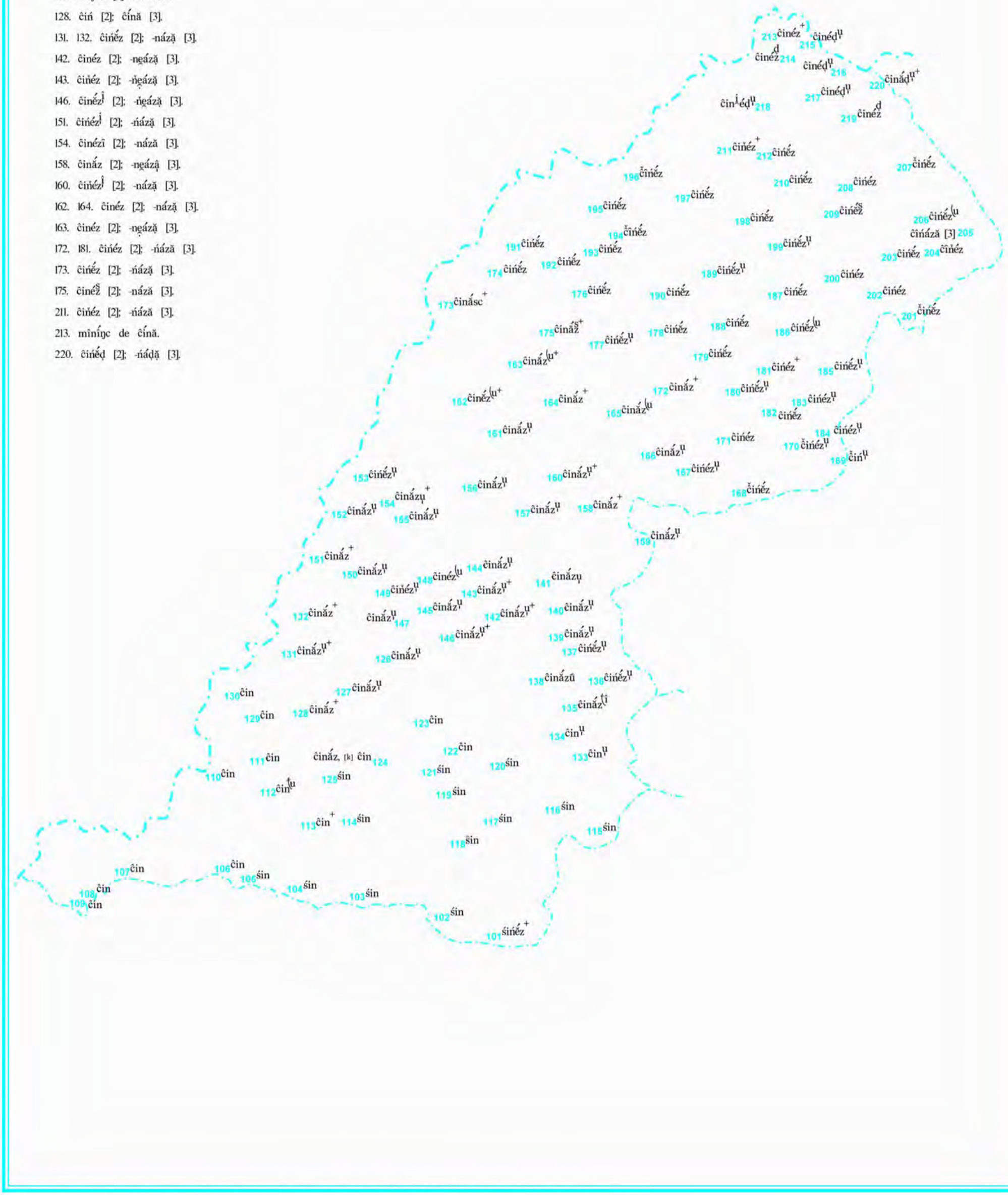

SĂ CINEZE (conj. prez. 3) "qu'il dîne"
[1460]

I. Întrebare indirectă: [Context: El nu vrea...; vezi h. precedentă].

II. 181. Întrebat dacă se zice ŞI CINEZE, informatorul răspunde: sắ, nùma pă la maramúrăș, acólo-i̯ șí.
187. amù, ásta-i̯ tắt at͡ìta la noi̯.

BUCĂTĂRIE[2], pl. "cuisine d'été"
[1462]

I. Întrebare indirectă: Cum îi zici încăperii făcute în curte, în care femeia gătește mâncarea vara?

II. 105. pă vátră 'pământ', púńe săżácu pă vátră.
109. ĭínd'ĕ fáĉi dă mĭŋcáre vára.
114. có^{h}ă de vără.
117. la śéja i-o zîs coptoríśc$^{t'}$ĕ.
124. "[În CUPTORIŞTE] îi śí cuptór^{i}."
149. într^{u}ō ş^{u}ópru.
150. în t'índă.
166. ĭínd'i táji lémńili.
186. nú-i bucătăríje [!].
197. nú tàri-am făcút noi afără.
205. să făcéi și-n t'índă, únd'e av^{i}ém spór^{i}u 'soba'.
217. [Găteau și] pe cuptiór^{iu} sau în gúra cuptiórului pe mîtă 'grătar cu trei picioare'.
219. căsúță din ^{u}odór^{u}.

SARMALE, sg. "boulettes de viande hâchée et de riz enveloppées dans des feuilles de chou ou de vigne"
[1465]

I. Întrebare indirectă: Cum spui la mâncarea făcută din carne tocată, amestecată cu orez şi învelită în foi de varză (curechi) sau de viţă?

II. 111. la nădáb [nume de localitate]: bóṣtʼĕ.
118. vešínu [zice]: ᵘumplutúrĭ.
127. [Dacă sunt făcute] dăm_pisátᵘ [le zic] boşolóje.
145. [În alte părţi sunt numite] boşolóńĕ (Cociuba), dʼĕvolášĭ (Petid), zmeį umplúţ (Cărăsău), góliį (Hodişel).
147. boţ cu rişcáş, cu cárńĕ.
153. bóṣtʼĕ dă curítʼ ĭmplútᵘ.
157. nú le spuńĕm sarmáliį.
174. "[În alte părţi], le zíčĕ-m_múltʼĕ fórme: táṣtʼĕ, bóṣtʼĕ..."
175. "Când iei una [zici] ᵘo ᵘumplutúră; álţi, tot în sat, [zic] boţ, ~ dă curétʼ."
205. púįcă dʼe curétʼᵘ; puįč.
206. ĭ_al_loc, sarmále.
207. "La ţára ᵘáşuluį [nume de regiune] [le zice] bᵘóčĕ."
211. "Către Baia Mare [zic] piróṣtʼĕ."
218. cu frúză de heįdᵘ 'viţă'.
220. saų curétʼ cu rîşcáşᵘ.

(APĂ) FIERBINTE "(eau) brûlante"
[1468]

I. Întrebare indirectă: Apa în care nu poţi ţine degetul, că te frige, zici că este...?

II. 103. sau ardʲe.
110. îi núma cătă fiártă.
122. ferbínd, îi táre ~.
126. clocotʲíță, păstʲe măsură d'e căldă.
127. ca dă pítă 'călduță'.
133. n-o poţ suferí 'suporta'.
145. nu băgá bríŋca, că-i căldă.
153. tʲe uopărésțʲ.
154. îi ferbíntʲi táreţ.
155. îŋ clócotu.
159. ápă căldă.
170. sau fríjă [3].
177. clocotʲítă, nú-i ferbíntʲe [!].
185. clocotʲín(u).
193. noi zícĕm cu hî.
195. să nu tʲe arz, că-i căldă.
199. zîc şí aşè: ferbíntʲe.
207. îi uocruóp 'foarte caldă, fiartă', nú să spùnĕ că-i ferbíntʲe; aşă-i d'e hĕrbíntʲe d'e-i uocruóp.
217. [!] dómne, da múute vă trjábă!

ABURI "vapeur, buée"
[1469]

I. Întrebare indirectă: Ce zici că se ridică dintr-o oală în care fierbe apa în clocote?

II. 174. li̯-o zîs u̯ărecînd.
205. cîn_clocot'éșt'i.
210. maĭ modérn: vápor.

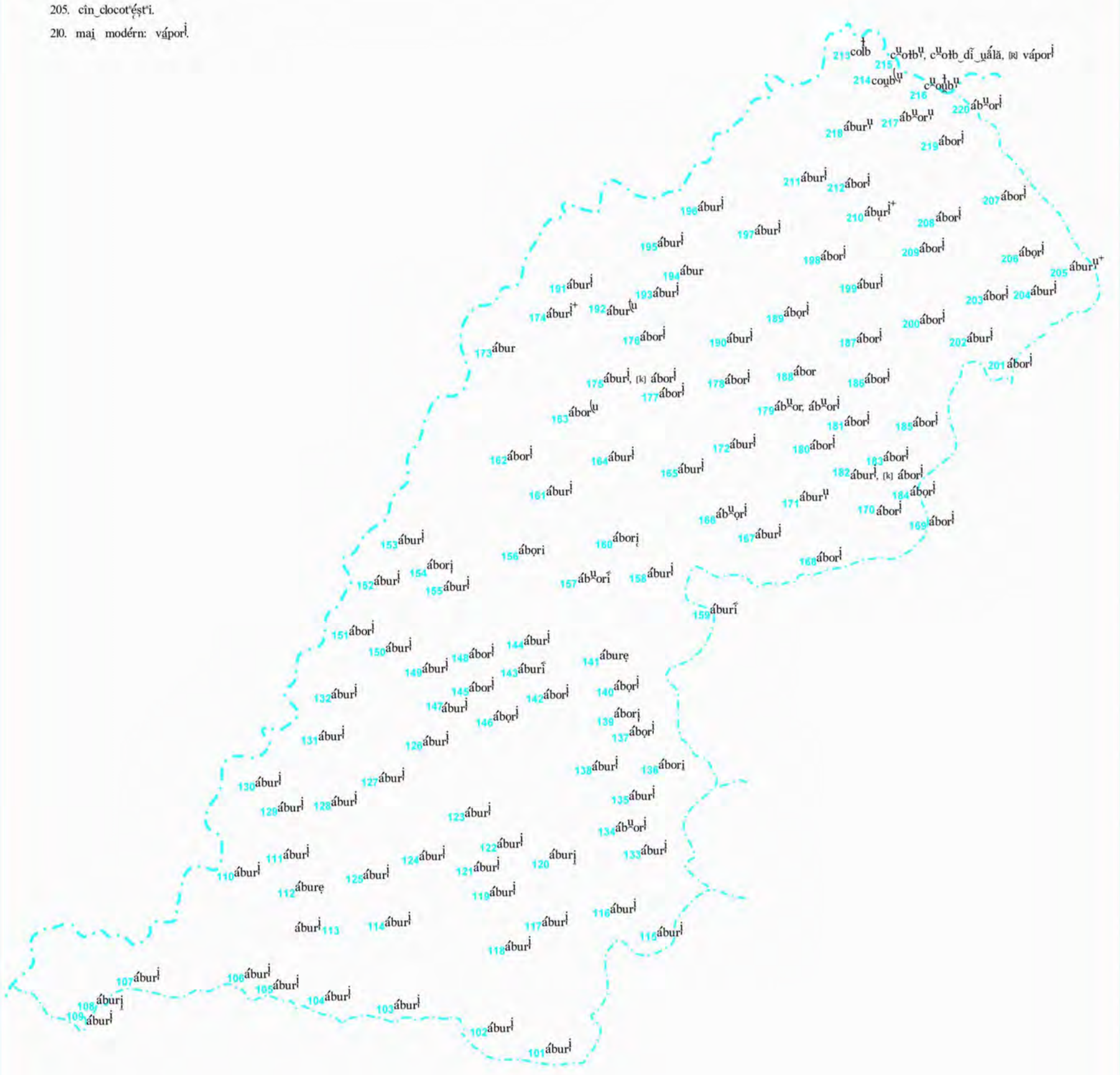

PIFTIE, pl. "aspic, gelée de viande"
[1470]

I. Întrebare indirectă: Ce mâncare zici că faci din picioarele de porc pe care le fierbi şi le pui în farfurii ca să se prindă?

II. 104. álţî zîc încĕgáĉĕ.
122. álţî zîc şi coĉǫ́ńĕ
124. 168. 207. Informatorii au remarcat că în alte părţi se numesc RĂCITURI.
125. cătăríź, pă la şîrí[i̯]a [nume de localitate], răsítúr[i̯], cătă śermé[i̯] [nume de localitate].
136. álţî zîc a[i̯]itúr[i̯].
138. zîc [u̯]úńi şi a[i̯]itúr[i̯].
147. "AITURILE îs a[i̯]ét[u̯]i̯."
159. álţî [tot în sat zic] píşt[u̯]iri̯.
166. [Unii] zîc şi c[u̯]oĉ[u̯]ǫ́ńi̯.
201. ĩ álţ[u̯]ĕ părţ: coĉúńĕ, răĉĩtúr[i̯].
209. amú să zíc i̯ĕle răĉitúr[i̯], a[i̯]itúr[i̯].
212. [Zicem] coĉúńĕ ĩ loc d'ĕ răĉitúr[i̯].

PĂLĂRIE, pl. "chapeau"
[147]

I. Întrebare indirectă: Cum îi zici la aceea rotundă, cu margini, pe care o poartă bărbaţii vara în cap?

II. 105. dă pá[i]e sau dă plotóg 'postav'; colóp [se zice] la micăláca [nume de localitate].
122. "Forma recentă este rar folosită."
156. amù-i zìcĕm pălărí[i], no! da noi tă clòpu-i zîcḗm.
160. clomp dă páii.

BORUL (pălăriei), pl. "bord (d'un chapeau)"
[1472]

I. Întrebare indirectă: Cum zici la marginea răsfrântă a pălăriei? (Fig. 33a)

II. 205. tʷícă [este materialul] d'in ce să fáci clópu.
210. cę́ càre stă pă cap: cóifu [a.].

III. Partea de sus a pălăriei se numește pup^{u} 166, pópă 180, cóifu [a.] 187. S-au mai notat următoarele sintagme: vjáca d'i la c^{u}olóp 101, băltăríța dă la clop 107, tǫ́rda d'i la clop 123, băltăríța clópului 153, c^{u}oc^{u}óra clómpului 159, ^{u}obáda clópului 176. 209, bárta clópului 181.

PANGLICĂ (LA PĂLĂRIE), pl. "ruban (du chapeau)"
[l473]

I. Întrebare indirectă: Cum zici la pânza aceea lată de două-trei degete, din afara pălăriei? (Fig. 33b din Chestionar).

II. 205. puńę́ fęčóri struț [la ea].

CĂCIULĂ, pl. "bonnet de fourrure"
[1474]

I. Întrebare indirectă: Cum îi zici la aceea, făcută din blană de miel, pe care o porți iarna în cap?

II. 111. la máča [nume de localitate] îi zíčĕ cújmă.
169. la căčúlă-i zìčĕ șápcă.
173. [D] căciulă: noi zíčĕm șípcă.
180. nú-i spùńĕm căčúlă.
199. put"ém noi zìčę̆ și căčúlă!
207. Î_ált"ĕ lócur' [i se zice] căčúlă.

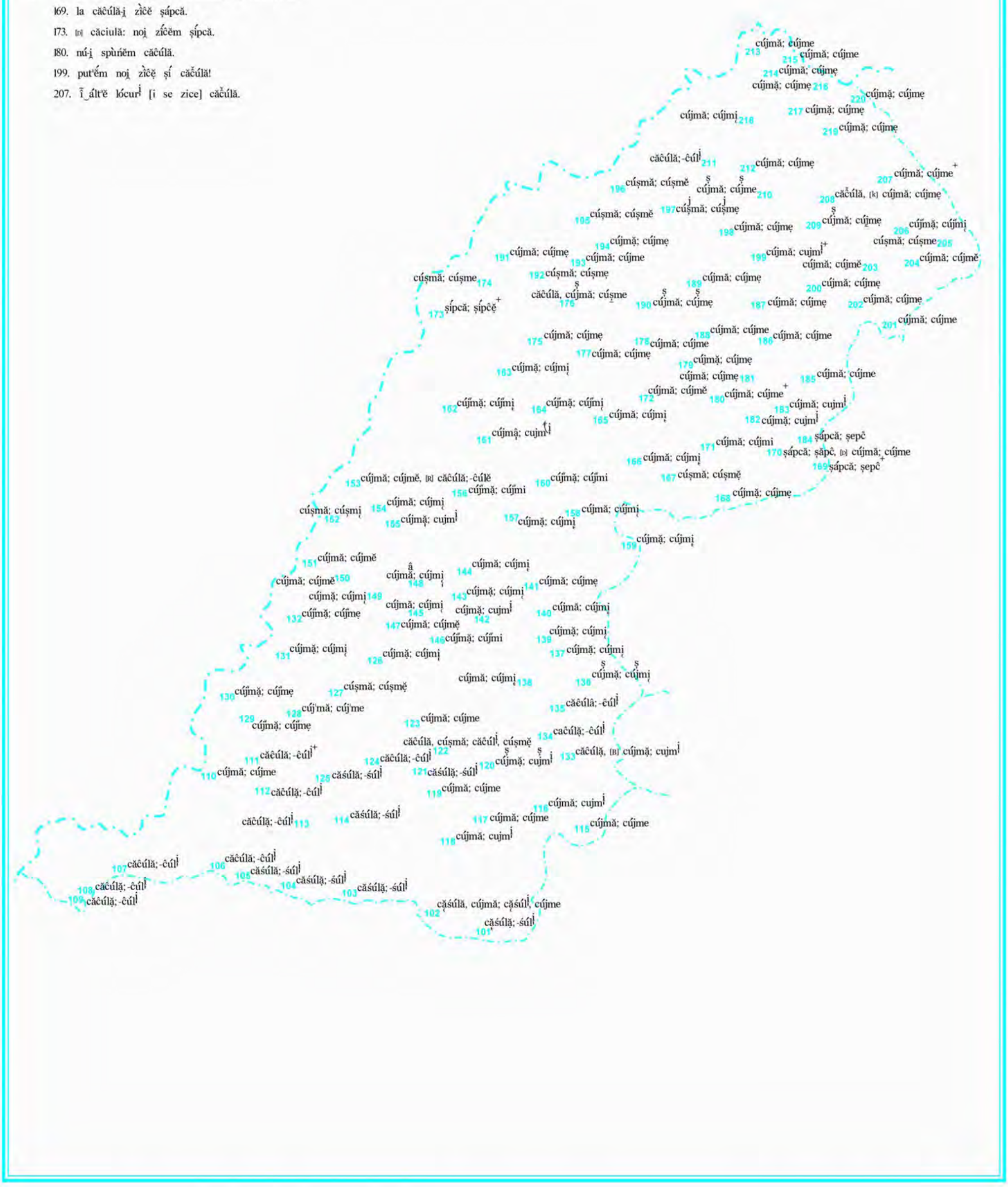

CĂMAŞĂ, pl. "chemise"
[1475]

I. Întrebare indirectă: (INDIC.)

II. 138. noi mai mîncăm d'in cuvínt'i [!].
171. "prúnči au kiméşi lungi până în pământ."
187. î loc d'e cămáşe.
207. nú cămàşă.

III. Au mai fost înregistraţi termenii t'ept (pl. t'éptur) 'cămaşă femeiască făcută din pânză de casă, cusută cu flori' 205, u úioşu (pl. u úioşă) 'cămaşă bărbătească făcută în casă, cu flori pe margini' 216, úioşu (pl. úioşe) 'idem' 219.

MÂNECĂ, pl. "manche"
[I478]

I. Întrebare indirectă. (INDIC.)

II. 210. mĭńĕcă lúŋgă, ~ scúrtă.

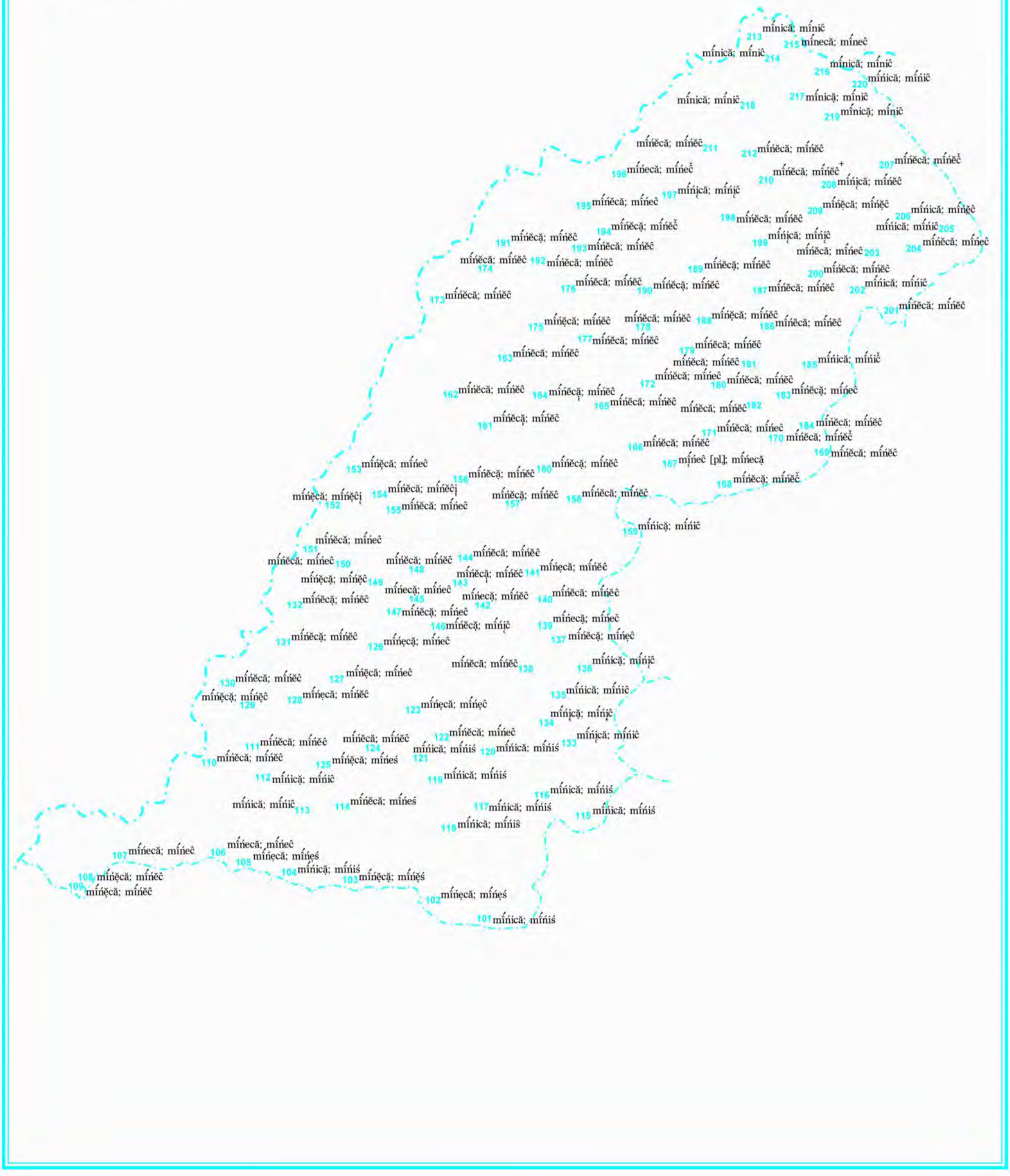

BUTONIERĂ (LA CĂMAŞĂ), pl. "boutonnière (de la chemise)"
[I482]

I. Întrebare indirectă (INDIC.).

II. 122. vorbăsc áltfel tínări.
126. bórtă la kimę́şă, la bumbi.
162. bu órt"ilę dă la kimę́şi.
176. gáu ură dę́ nástur, bumb.
200. jo aşę́ şt"iu.
205. "nojíţă e tăietura făcută pentru nasture."

NASTURE (LA CĂMAŞĂ), pl. "bouton (de chemise)"
[I483]

I. Întrebare indirectă (INDIC.).

II. 127. să-mbúmbă.
135. bătrînîi n-ᵘo zîs nástȫrʲ.
156. la násturu ịị zîčĕm búmbu.

MĂ ÎNCHEI (LA HAINĂ) (ind. prez. I) "je boutonne (ma veste)"
[I484]

I. Întrebare indirectă: Ce zici că fac la haină (cămaşă etc.), când fac aşa? (GEST).

II. 149. mă-ŋcᵘópĉ la kimę́ṣ̆ę̆.
165. tʷĕ-ntʷǫ́tor [2].
174. îmbúmb kimę́ṣę.
183. mă întʷǫ́torᵘ la cămę́ṣ̆ę̆, mă-mbúmbᵘ la bluzᵘ [sg.]; blúză.
190. m-am îmbumbát [perf. c. I] la kemę́ṣ̆ę̆, ~ ~ la lacréu 'haină'.
203. întʷetór [2].
207. nú spuj că mă-nḱíu.

CUREA, pl. "ceinture en cuir"
[1485]

I. Întrebare indirectă: Cum zici la aceea îngustă de piele cu care te încingi la pantaloni?

II. 172. bătrîńi avẹáu̯ t'isáu̯ 'chimir'.
213. la ĉúcur^{i} 'pantaloni'.
214. curáu̯a [sga.].

SARICĂ, pl. "manteau de laine à longs poils"
[1490]

I. Întrebare indirectă: Cum spui la haina lungă şi miţoasă pe dinafară, făcută din fire groase de lână şi pe care o poartă ciobanii?

II. 133. "BUNDA e cu lína-n afără."
137. "bitúşĕ [e] din piele de oaie, cu miţele în afară."
175. "BONDA e dîm_pt'ęle dă u_ăje, cu lín-afără; táta avę, că jerá fohoróş 'cărăuş' márę."
177. "BONDA e din piele de oaie, cu lâna în afară."
183. "BONDA e fără mníţ, fără ĉupt" d'ĕ línă."
185. "GUBA o poartă ţăranii, către Maramureş."
187. "gubíţă: gubă maramureşeană, mai scurtă, ţesută."
201. bóndă, da-i cu línă, nú cu hìre.
205. gúbă cu bd'iţ 'cu miţe lungi', gúbă pocósă 'fără miţe'.
207. "gúbe [pl.] fără bd'iţ, ţesute din lână, mai scurte."
208. [b] bóndă-i d'im_postáv sau d'ĭ_línă.
214. da-i mai scurt.
215. "GUBA o purtau toţi oamenii, era lungă până sub genunchi."
218. "GUBA o purtau oamenii iarna, e lungă pînă la d'ĕrúnţ; şúbă; şúbę zice că-i cea cu lâna în afară."
220. "BONDA e un pieptar făcut în casă, iar UIOŞUL, asemănător, dar are mâneci."

PANTALONI, sg. "pantalon"
[149]

I. Întrebare indirectă (INDIC.).

II. 104. n^{u}oi spúném nădráź.
111. "CIOARICII sunt de lână, NĂDRAGII sunt cu blană, căptuşiţi."
122. "CIOARECII sunt de lână, strânşi pe picior, NĂDRAGII sunt de pânză şi mai lărguţi."
130. cáre purtắm iárna-s nădrắj.
137. "NĂDRAGII îi cumpără, CIOARECII sunt făcuţi în casă."
142. "CIOARECII [sunt] ţăsúţ dă mu^{i}éri."
148. "CIUCURII sunt strâmţi jos şi largi deasupra cizmei."
155. "CIOARICI sunt numiţi pantalonii, atât de lână sau cânepă, cât şi, mai târziu, cei din stofă."
157. zîc mulţ pantalón.
165. cúcur, nu-s pantalón [!].
169. l-acíjẹ groş d'ĕ lînă [le zice] cọ́reč.
175. "CIOARECII erau făcuţi altfel, nu aveau nasturi la şliţ, dar aveau o parte care venea de la brâu şi acoperea şliţul."
181. "NĂDRAGUL este cracul NĂDRAGILOR."
183. m^{i}-am hizít 'murdărit' nădrágu.
185. dùpă domníjẹ: pantalón, noi li-ă zîs nădrắj.
191. [*] cúcur, noi aşẹ́ am şt^{u}ut.
194. "CIUCURII sunt strâmţi jos, ca să poată intra în cizme."
195. "CIUCURII se bagă în cizme, iarna, GACII se poartă vara."
205. "CIOARICII sunt de lână şi se poartă iarna, IZMENELE sunt de pănură şi se poartă vara".

219. cáre-o fost făcú din lînă i-am zîs cọ́rîc.

IZMENE, sg. "caleçons"
[1492]

I. Întrebare indirectă: Cum le zici la acelea lungi, de pânză, pe care le poartă bărbaţii iarna sub pantaloni?

II. 122. d'i pĭ́ză d'i cĭ́ńepă saŭ îmvălĭt'e 'amestecate' cu misĭ́r.
142. "Erau lungi, ca poalele muierilor."
155. o părĕ́t'ę dă gaĉ.
156. càrį-s ʲizmĕ́ńilį.
174. gaĉ grósă saŭ supțĭ́rʲ.
175. și vára le portàm noi.
187. dú-t'ĕ și-ț jĕ́ gáĉile!
190. gaĉ [le zice] la ʲizmĕ́ńĕ [!].
203. ᵘo părĕ́t'ĕ d'ĕ ʲizmĕ́ńĕ; gaĉ [se spune] păst'ĕ d'al.
210. amú nú pę fac d'im pĭ́ză gaĉ.
216. vára îmblám^u cu gaĉ; "IZMENE le spun celor cumpărate de la magazin."
219. vára pórță numaį gaĉ.

PĂNURĂ "bure"
[1493]

I. Întrebare indirectă: Cum îi ziceţi la ţesătura groasă de lână, făcută în casă, din care faceţi haine de iarna?

II. 102. "ŞUBĂ este haina"; mă duc cu şúbili să-ŋ croiésc ᵘo şúbă.
113. s-ᵘo zîs şi hábă.
114. ţăsătúră de şubî.
118. "ŞUBĂ este haina din şubî."
122. am ţăsút atíţa sumắń.
124. la noi nu să fắce, că nu-s u̯ăoi.
136. "[o] sumánᵘ; -mắńi, haina făcută din sumắńi."
145. "Nu prea se face."
164. nú preᵐ-m ᵘumblát noi cu línă.
172. mai dămult să făcá.
177. "sumánᵘ; -mắńe, haina făcută în casă din ţesătura de lână."
185. fac sumánᵘ şi córic.
191. noi am făcút píză de tort.
192. píză de línă nú s-o făcùt pă la nói.
207. pănură de cᵘóric, cum au moroşắńi.
218. am dís: ţắsăm cᵘóricі.

pănură de lînă
pănură, ~ de lînă
sumánᵘ
pănură
? pănură
pănură de cᵘóreᶜᵘ
țiără de lînă, [k] pănură
? sumán; -mắńe
sumán; -mắńe
sumánᵘ, píză dă ~
sumánᵘ; -mắńi
sumắń; -mắńᵘ
sumắńe
pănură
sumắńi, píză dă ~
píza [a] dă lînă
sumắń, pănură dă ~
sumán
sumắńe
sumắń
pănură dă sumán
pănură de sumán
pănură dă șubî
șubă; șubî
sumắń dî lînă
pănură dî șubă
șubî; șubă
pănură
șubî
șérgă; șérz
pănură dă sumán
pănură dă șubî
șubî; șubă
sumán
pănură
pănură
șubă; șubî
șubî
șubă
pănură de cᵘóric
pănură dă cᵘóreᶜ
pănură
pănură
pănură

PIUĂ, pl. "moulin à foulon"
[1495]

I. Întrebare indirectă: Cum îi spuneţi la aceea în care se bate, în apă, cu nişte ciocane de lemn ţesătura de lână, ca să se facă pănură (dimie sau aba)?

II. 105. îm_píu̯ă bat pipárca.
110. [E] nălbitór^{i}; -tóre.
123. "ŞTEZE sunt ciocanele de lemn care bat pănura."
126. dúče la ştezát^{u}; [D] pt^{e}í^{u}ă [se foloseşte] păntru pipárcă.
130. a^{i}íče nú [este], nùma-i ducám la ştéză.
132. nú să fače; lúme zíče că să bát^{e}ę la pt^{e}íu̯ă.
138. ^{u}úni [spun] dúbi.
141. "ŞTEAZA DE SUMANE era o trócă în care băteau două-trei maiuri întoarse de apă."
142. la budureásа [nume de localitate]: [E] t^{e}í^{u}ă.
144. a^{u}uzém că duée la ştézi.
145. "pt^{e}í^{u}ă; pt^{e}i^{i} e cea folosită pentru pisát."
147. nu-l prîz níč îm_pt^{e}í^{u}ă!
148. la noi nú pre iéstě d-acéi, da dîn a^{u}uzít^{e}i: pt^{e}íu̯ă; ~.
149. ^{u}o bát^{e}i cu máu̯ p-^{u}o măsúţă.
153. la múnt^{e}ě bătéi línа ţăsútă, o-nd^{e}ésá.
155. cătă be^{i}íş^{u} (bîş^{u}) [nume de localitate]: [B] ştézi.
162. pt^{e}íu̯ă mi să pàri.
164. ştiu că î_sátu vecín să zíci ^{u}aricínd jd^{e}ábur^{i}.
173. bătém píza cu máu̯.
174. pt^{e}íu̯ă: [E] pt^{e}íu̯ě ^{u}o fost [în alte locuri].
181. [E] pt^{e}í^{u}ur^{i} [pl.] sau nú ştu cum să zíc^{u} [!].
198. da la noi nú iéste.

205. "PIUA este cu ciocane; dacă se învârteşte, îi spune vîltoáre; -tór^{i}; CERGILE trecute prin VÂLTOARE sunt numite cerj vîlturát^{e}ę."
208. noi am dus la vultór^{i} la sarasáu [nume de localitate].
209. pt^{e}íie [pl.] ^{u}o cum?
214. "pt^{e}iuáşu e cel care lucrează la PIUĂ."

OPINCI, sg. "sorte de chaussons paysans"
[1498]

I. Întrebare indirectă: Cum le zici la acelea făcute din piele de porc (ori de viţel), pe care le purtau în picioare, înainte vreme, ţăranii?

II. 155. "În alte părţi [se zice] ᵘokínc."
169. jĕráu̯ múltʰĕ dʰĕ gúmă; întàltʰĕ părţ pǫ́tʰĕ le fac dʰĩ-sóru̯-ála.
188. purtát-am şi dʰĕ gúmă [!].
204. nu maj pǫ́rtă ᵘoptʰínc.

OBIELE, sg. "pièces de drap pour envelopper le pied avant de mettre les chaussons"
[1499]

I. Întrebare indirectă: În ce îşi înfăşurau ţăranii partea de jos a piciorului când purtau opinci?

II. 127. obd'ę́lę̆ dă cíńepă.
138. cî̯ le primést° î̯ fúnd sínţằşt° [!].
207. ᵘobd'ę́le d'ĕ ĕᵘóric járna.
209. ᵘobd'ę́le d'ĕ pî̯ză sa̯u d'ĕ línă.
210. ᵘobd'ę́le d'ĕ pắnură.
215. ᵘobd'ę́le de straj̄ 'pănură de lână' şî pínḑă pèste jéle.
217. cî̯ să ĉártă femé̱ile, ḑíĉĕ: du-te, tu, ᵘobd'álă!

PANTOFI, sg. "souliers"
[1505]

I. Întrebare indirectă: Cum îi spui la încălţămintea din piele în care intră numai partea de jos a piciorului şi călcâiul până la glezne? (INDIC.).

II. 106. "şlárfă [sg.]; şlárfe 'papuci fără ştaif'."
124. pantófi, da pu noi nu purtắm.
126. pantófi zîc la domń.
132. "TOPANCI la femei, PANTOFI la bărbaţi."
136. sắndáli; -dálă s-o spus nă-int-i, dacă ierá cumpărát d'im_bold.
138. d'imult núma opínc ierà.
142. ţîpéli, sándéli: la muiér.
164. "JUMĂTĂŢI: pentru femei."
165. [B] găuắc dă núcă [!], aşé-i băjocoré.
174. da bătrînii noşt' n-ó_pucàt.
187. pantófi n-ó avùt bătrîni, nùma bocónc.
193. Informatorul a menţionat şi termenul bocónc 'bocanci'.
197. "GALOŞII erau un fel de saboţi din piele."
205. nu pe ieráu.
209. sînt şi cărę au om_mńéz d'ě turęác: topáńcă [sg.]; -pắnc.

ÎNCĂLŢĂMINTE "chaussure"
[1507]

I. Întrebare indirectă: Cum ziceţi cu un cuvânt la tot ce încalţă omul?

II. 126. [D] înŋcălţámi̯ [se spune] mai̯ înŋcólo̯.
154. top^{u}ónĉi̯, ĉízmi̯.
166. m-am_uŋcă̯lţát^{u}, cu ĉízmi̯, cu_
205. [E] îs încalţát pa i̯árna ásta.

BASMA, pl. "fichu, fanchon"
[1509]

I. Întrebare indirectă: Cum îi spui la aceea mai mică, de obicei coloratã, pe care o poartă pe cap femeile mai ales vara?

II. 104. ásta-i mărámă mícă și ája (BROBOADA)-i márі.
122. îi álbu, cu pănúță 'floricele'.
123. círpă d'i dălín.
125. c^{u}ot dă iárnă 'broboadă' și dă vără 'basma'.
153. círpă mícă, ~ suptțíră.
162. círpă dă dęlin 'numele pânzei din care era făcută', dî lînă mérinos.
166. cu júră 'flori'.
175. kiskińáuă cu flor.
181. cę mare-i năframă dúpă cap^{u} 'broboadă'.
200. î ált'ĕ părț [se zice] năframă.
201. îm prizlóp [nume de localitate]: záď'a [a] d'iŋ cap.
210. càre-i mai îflorátă: jolj d'iŋ cap.
218. "kiskinéu de păr, de sărbătór, ~ de purtát, càrі imblăm în tęte dîlile."

kiskinéu; -n^{e}áuă
căscănéu; -nęáuă
kiskinéu; -njáuă
kiskinéu; -njáuă
kiskiníu; -náuă
kiskinéu; -njáuă
kiskinéu; -nęáuă
kiskiníu; -njáuă
batíc, kiskiníl; -níle
kiskiníu; -náuă
t'est'iníuă; -níle
záď'ę d'iŋ_cap; záď'i ~ ~, jolj d'iŋ_cap
záď'iję, záď'ę; záď'ii
? [o] kiskiníu suptțíră; -níle
záď'iję; záď'ii
záď'ę mícă, năframă mícă; -fráme
záď'ę; záď'ii
záď'ę-ŋ_cap; záď'i
záď'ę-ŋ_cap^{u}; ~ ~ ~
kiskiníu; -níle
kiskiníu; -níle
záď'i d'e vără; záď'i
[v] záď'ę; zăd', ℝ batíc^{u}
kiskiníu; ~ mícă; -níle
kiskiníu, -náuă; -níle
záď'ę; záď'ii
záď'i; záď'i, ℝ batíc
záď'ę; záď'i
kiskiníu îŋ_cap; -níle
năframă; -frămń
căscăníu mícă, -náuă; -níle
záď'ę-ŋ_cap^{u}; záď'ii
kiskiníu; -níle
kiskińáuă; -níle
căscăníu; -níle
záď'iję-ŋ_cap^{u}; záď'ii
căscăńáuă, ~-ŋ_cap^{u}; -níle
năframă; -frămń
căscăńáuă; -níli
năframă, ~-ŋ_cap^{u}; -frămń
năframă; -frămń
căscăńáuă; -níle
batíc^{u}; -tícur
năframă, ~ suptțíră; -frămń
círpă; círpi
căscăńáuă; -níli
năframă [pl.]; -frámă
căscăńáuă; -níli
círpâ pă cap^{u}; círpi ~ ~
năframă; -frăm, ℝ batíc; -tícur
năframă; -frămń
kiskiníu, ~ suptăr^{u}; -náuă
năframă; -frăm^{n}
círpă; círpi
círpă; círpi
t'est'iníu; t'ist'iníuă
năframă; năframń
círpă; círpi
kęșkeníu; -náuă
kișkiníu; -náuă
círpă; círpi
círpă dă-mvălít^{u}; círpe
batíc^{u}; -tîcĕ
círpă-ŋ_cap; círpi ~ ~
círpă; círpi
círpă; círpi
círpă; círpi
círpă; círpe
círpă; círpi
círpă; círpi
círpă; círpe
círpă; círpe ^{u}or^{i} círpă-ŋ_cap^{u}
círpă mícă; círpi
círpă; círpi
círpă
círpă-ŋ_cap; círpi ~ ~
círpă; ~-ŋ_cap; círpi
círpă; círpi
círpă; círpi
círpă; círpe
círpă; círpe
círpă suptțíră; círpe
círpă mícă; círpe
círpă; círpe
círpă
círpă; círpi
círpâ; cîrp^{i}
círpă; círpi
círpă; círpe cot îŋ_cap; cóturi ~ ~
jolj
círpă; círpe
círpă; círpe
c^{u}ot; c^{u}óturi
círpă, ~ pă cap; círpe
kiskiníu; -níje
círpă; círpi
círpă; círpe
círpă mícă; círpe miś
kiskiníu gi cap; -níjě ~ ~
c^{u}ot; c^{u}óturi, c^{u}ot îŋ_cap
c^{u}ot; c^{u}óturi
círpă
círpă; círpe
círpă; círpe
mărámă, ~ mícă; -rămi
mărámă; -rămi
círpă; círpe
círpă; círp^{i}ě
círpă; círpe
círpă; círpe
círpă; círpe

ŞORŢ, pl. "tablier"
[1511]

I. Întrebare indirectă: Cum spui la bucata de pânză pe care o pun femeile în faţă când fac treabă, ca să nu se murdărească?

II. 101. "ŞULŢUL este de sus până la genunchi."
105. látu-i drept, cătrínţa-i rotúndă.
109. "DOSOIUL este o bucată de pânză obişnuită."
118. mú s-o zîs ş^{u}ort; ş^{u}ort îi aşéla rotúnd, d-acúma să fac ^{u}úńile.
119. "ŞURŢUL este până la gât."
120. "ŞURŢUL este de sus până jos, iar ZADIA este de la brâu în jos."
128. amú să fáčę zád'iję îm_brăţu ^{u}o dúpă grumáz.
130. amú au zắd'ij anúmę; năíínt'ę puńéu dosój.
147. "E făcută din cânepă."
155. zád'íję î_^{u}úmer sau pî_la brîu.
156. ş'órţu, é dàră?
157. ácăr dă ĉ-o hi, tắt aşę́-i spúńi; îm_banát: c^{u}otrínţă.
159. Informatorul afirmă că şi dacă pune o bucată de pânză, îi spune tot aşa.
163. "ŞURŢUL e o catrinţă specială de lucru, iar ZADIA este catrinţă de sărbători."
168. "ZADIA [e] mai suptíre, ŞORŢUL [e] făcút d'ĩ_línă."
169. "ş'úrţ; ş'úrţur, şorţ cusut special, purtat întotdeauna de femei."
173. "ZADIA e făcută special, se leagă în faţă, ŞTERGURA e o bucată de pânză."

174. "ZADIA are şi piept, ŞURŢUL este de la brâu în jos."
184. "ŞURŢUL e făcut special."
185. mń-am pus ^{u}ō_şurţ la brắţu.
186. "ŞURŢUL e făcut anume, din cânepă, ZADIA este din pânză şi e cumpărată."
187. "ZADIA e cumpărată, ŞURŢUL e făcut din cânepă, iar ŞTERGURA e o bucată de pânză [oarecare]."
193. "ZADIA e făcută anume, se poartă când se fac d'alu^{u}át'ę."
195. "ZADIA o poartă femeile, iar bărbaţii ŞURŢ."
196. "ŞTERGURĂ se numeşte şi cea cu care se şterge pe obraz."
198. "Bărbaţii poartă şurţ^{u}; şúrţur'."
200. "ŞURŢUL este din material mai subţire, ZADEA-NĂINTE este din lână ţesută."
206. la noi púń-o şt'érgură.
212. "ZADIE poartă femeile, iar bărbaţii şurţ; şúrţur'."
217. "Şi dacă-i făcută special, tot aşa îi spun."

III. În punctele: 138. 164. 166. 175. 177. 178. 180. 192. 201. 215. 216. 220. s-a precizat că ZADIA e făcută special.

ALB, pl. "blanc"
[1516]

I. Întrebare indirectă: Cum e varul la culoare?

II. 151. 153. "Caii albi sunt numiţi sur."
170. ald, aşé zîc femé-ile.

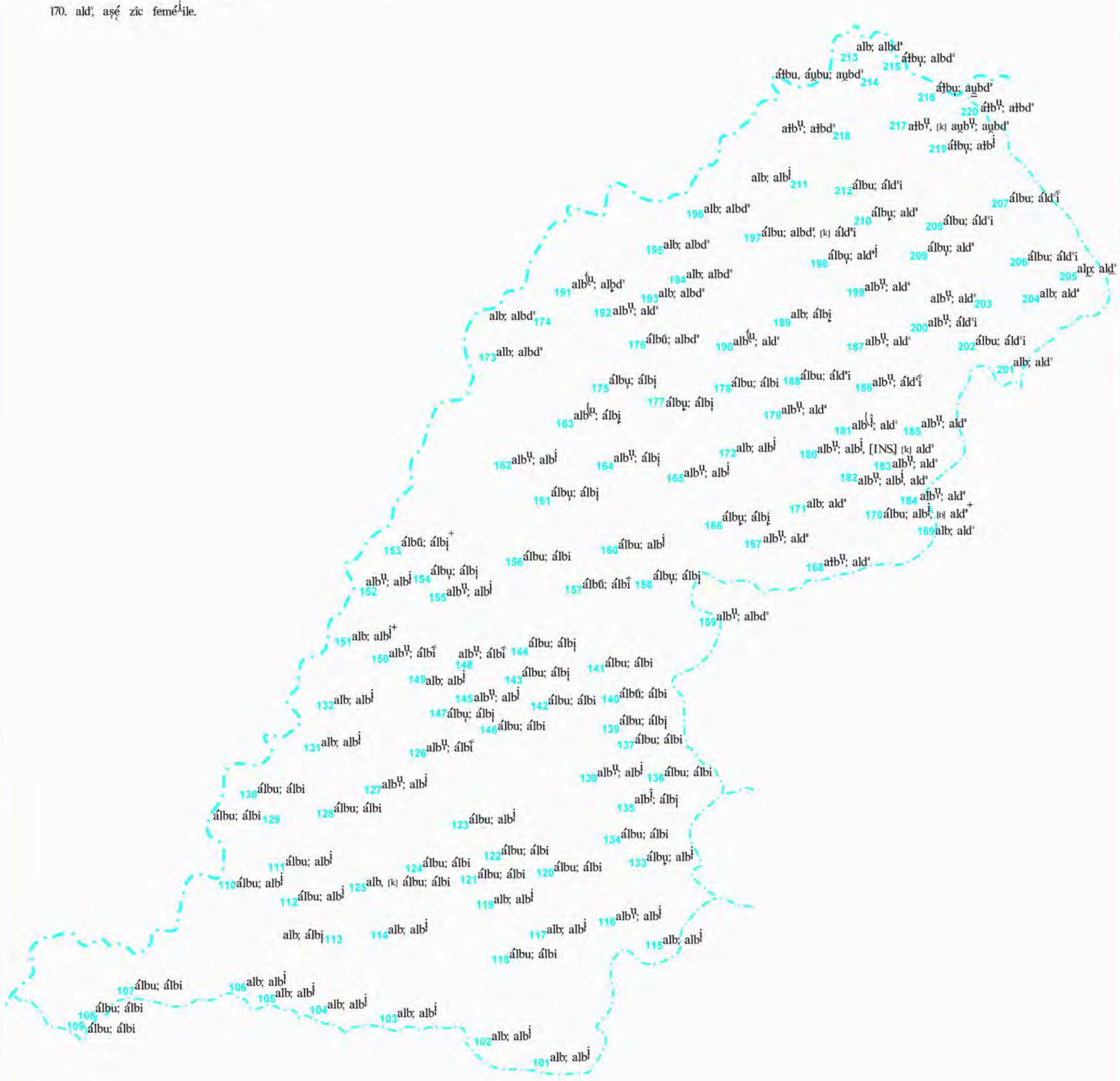
alb; albd 213
áłbu; albd 215
áłbu, áubu; aubd 214
áłbu; aubd 218
áłbu; áłbd 220
alb; albi 211
áłbu; álde i 212
álbu; álde i 207
álbu; álde i 208
álbu; álde i 206
álbu; álde 205
álbu; álde 204
álbu; álde 203
álbu; álde i 202
álbu; álde 201
álbu; álde i 200
álbu; álde 199
álbu; álde i 198
álbu; álde 209
álbu; álde 210
álbu; álde i 197
álbu; albd, [k] álde i 196
alb; albd 195
alb; albd 194
alb; albd 193
alb; albd 192
alb; albd 191
alb; albd 174
alb; albd 173
álbū; albd 176
álbu; álbi 188
álbu; álde i 186
álbu; álbi 178
álbu; álbi 177
álbu; álbi 175
álbu; álbi 163
álbu; álbi 164
álbu; álbi 162
alb; albi 172
alb; albi 180
alb; albi, [INS] [k] alde 183
alb; albi, alde 182
alb; albi, alde 165
álbu; albi 161
álbu; álbi 166
álbu; álbi 171
alb; alde 170
álbu; albi, [o] alde 169
alb; alde 184
alb; alde 185
alb; alde 181
alb; alde 179
alb; alde 187
alb; alde 189
alb; álbi 190
alb; alde 200
alb; álde i 203
alb; alde 204
alb; alde 205
alb; alde 206
álbu; álde i 207
álbu; álde i 208
álbu; álde i 209
álbu; al

GALBEN, pl. "jaune"
[1519]

I. Întrebare indirectă: Grâul când răsare e verde; când e copt, cum e (la culoare)?

II. 117. Când silabiseşte, informatorul spune: gâl-béń.
177. s-o gelbeńít grą́ᵘu.
186. gálbînᵘ, nú gàlben.
187. alb-gălbînóį 'gălbui'.
204. [De culoare] galbînílᵢ̆ě.

ALBASTRU, pl. "bleu"
[1521]

I. Întrebare indirectă: Cum e cerul, când e senin, mai ales după o ploaie?

II. 110. albástru, da vînăt îi zîcĕm noi.
122. "mńéri^{i}, f. mńéri^{i}e înseamnă albastru închis; númă că nu-i ńégru."
130. [Se zice] núma t'átră mńérîiĕ.
139. aşé s-o spus la albástru.
156. a^{i}ísta-i albástru [!].
191. nú-i albàstru [!].
197. [Femeile spuneau că] pun mńĕrîiálă-m var.
200. Întrebat direct, informatorul spune că mńéru; mńérîi se zice la culoarea pereţilor casei în satele din jur; la vopsea îi spune mńĕruiálă.
203. "Mńéru e albastru deschis; ochi mńérîi."
206. mńĕrău îi mai înt'ís^{u}.
213. "[Cerul] e vînăt când e foarte înnorat."

ROŞU, pl. "rouge"
[1524]

I. Întrebare indirectă: Cum e sângele la culoare?

II. 165. ró^{u}zosin^{u} [se zice pentru] róşu dăşt$^{''}$ís^{u}.

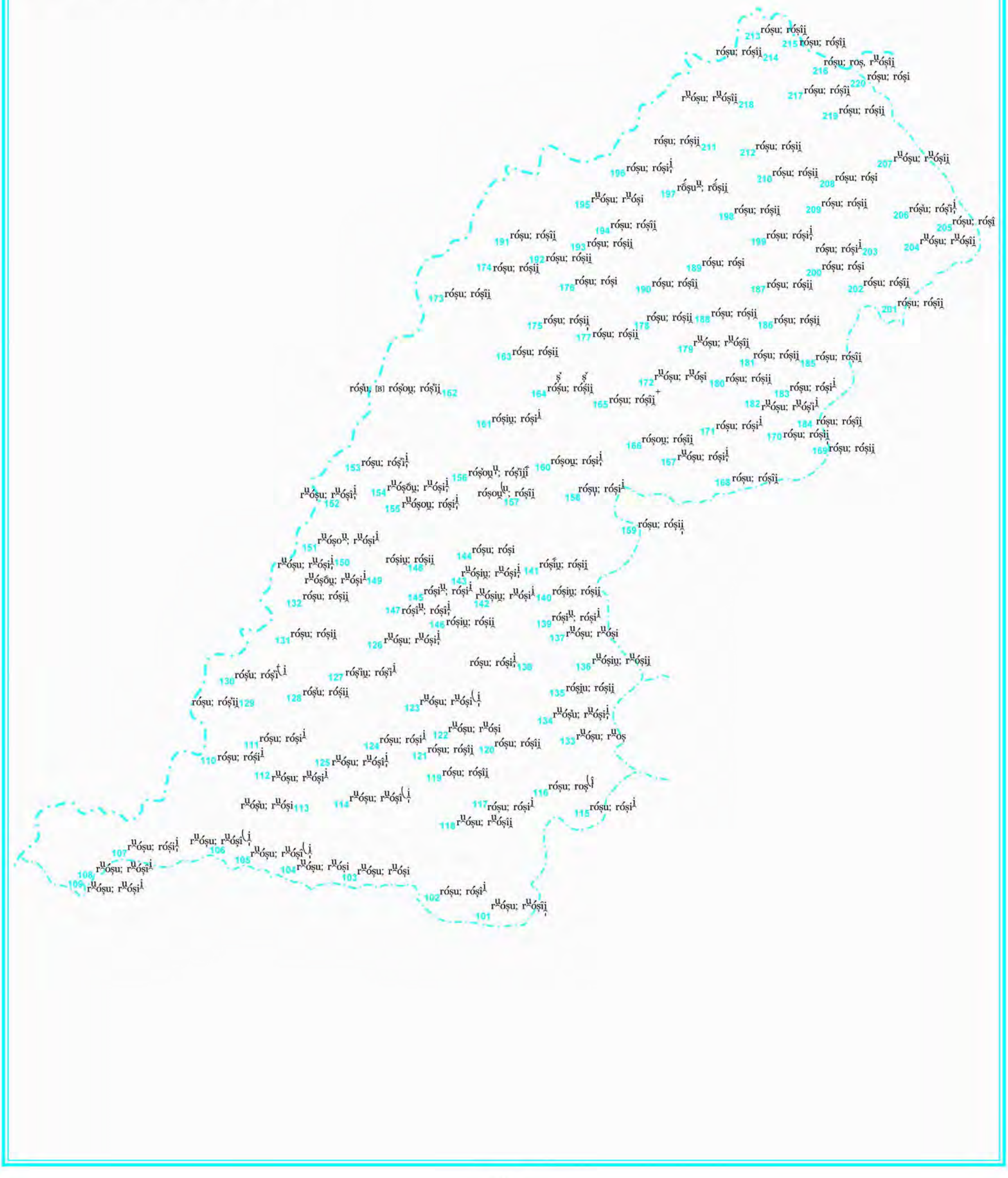

ROŞIE, pl. "rouge"
[1525]

I. Întrebare indirectă: Dar creasta cocoşului, cum e la culoare? (Vezi h. 749).

II. 209. îi róşu la creástă, îi sănătós[lu].

ZI, pl. "jour"
[1526]

I. Întrebare indirectă: Când e întuneric, zici că e noapte, dar când e lumină, ce zici că e?

II. 102. ᵘo zî.
107. să vid'ereáză dă zíuă.
117. s-o făcút zúuă.

III. A mai fost înregistrat termenul ved'erós 'luminos' 196.

MARŢEA (a.) "le mardi"
[1530]

I. Întrebare indirectă.

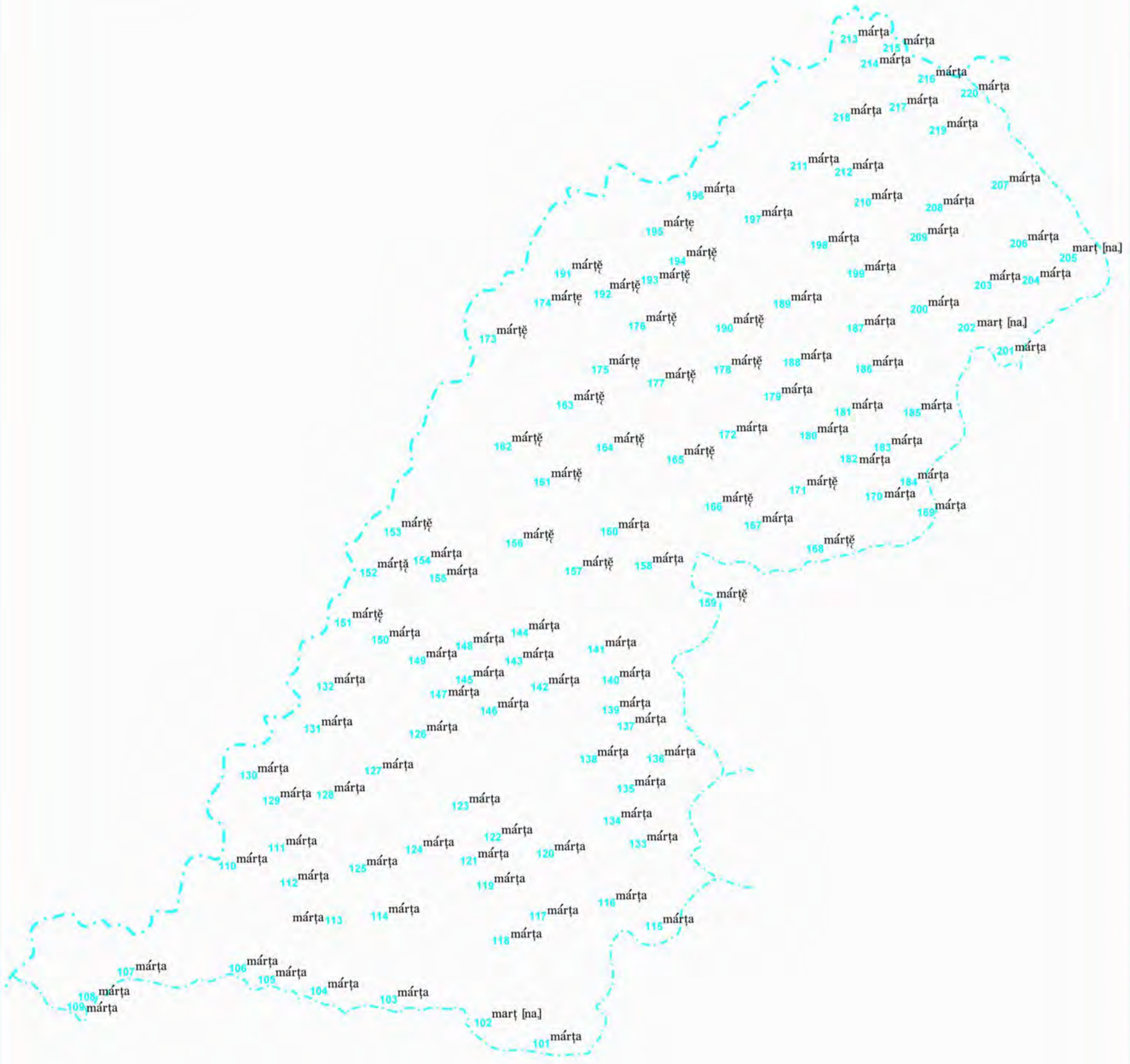

MIERCURI, a. "mercredi"
[153l]

I. Întrebare indirectă.

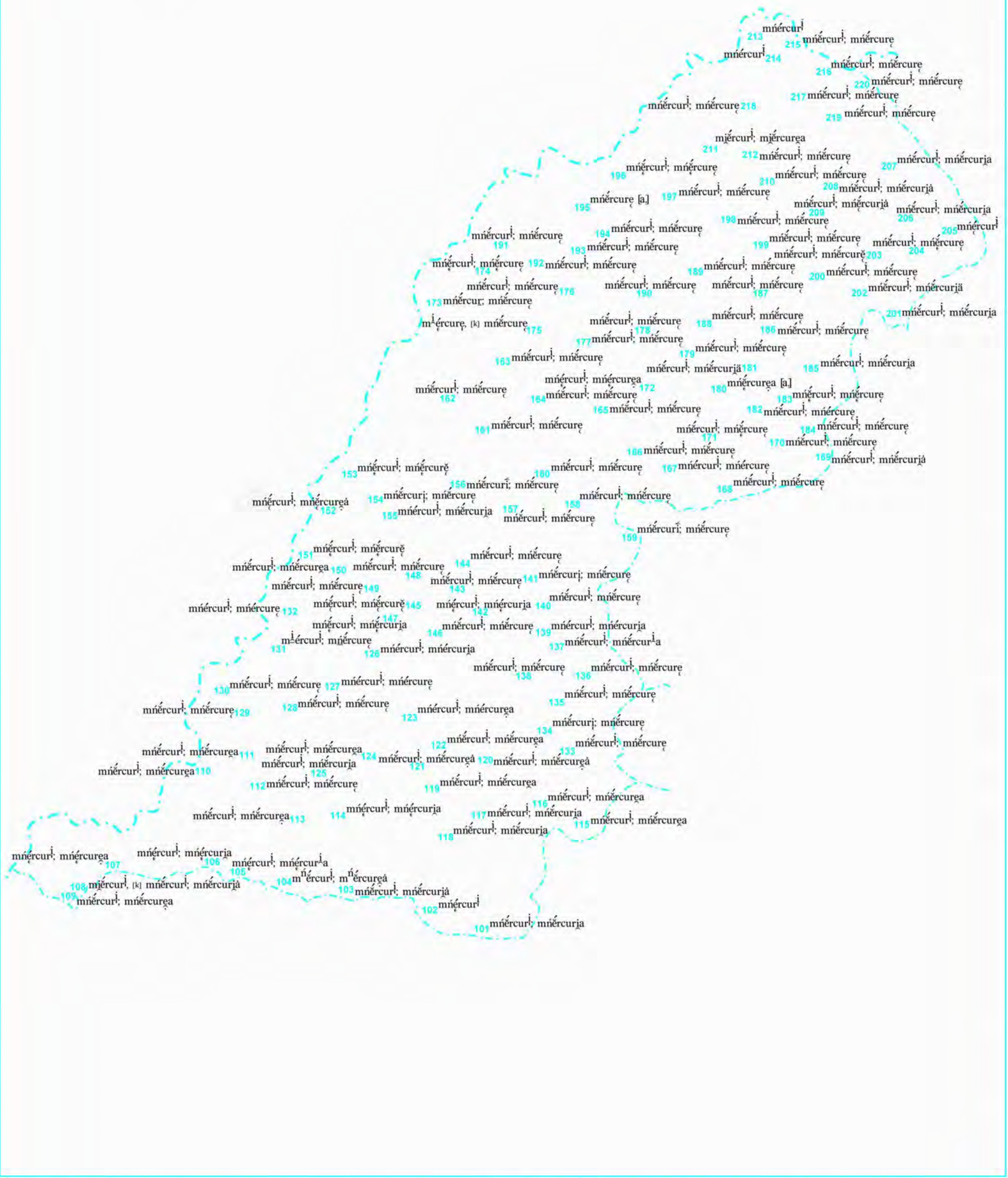

JOI, a. "jeudi"
[1532]

I. Întrebare indirectă.

HARTA 755

DUMINICĂ "dimanche"
[1535]

I. Întrebare indirectă.

II. 164. zî dă hod'ínă.

MÂINE "demain"
[1536]

I. Întrebare indirectă: Ieri a fost... [s-a indicat ziua anterioară celei în care s-a efectuat ancheta]. Dar... [s-a indicat ziua următoare] când zici că este?

POIMÂINE "après-demain"
[1537]

I. Întrebare indirectă: Şi după mâine ce vine?

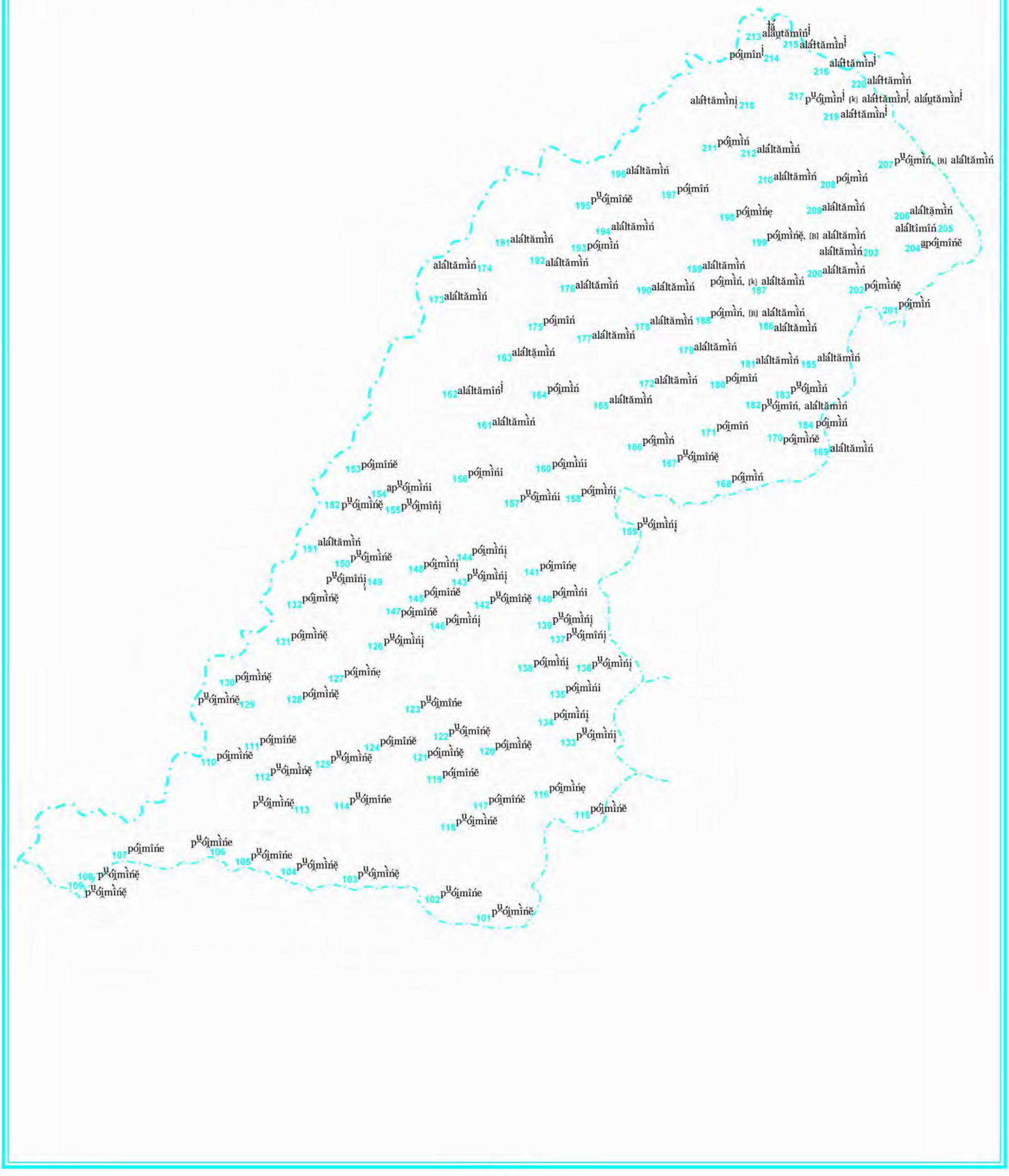

ASTĂZI "aujourd'hui"
[1538]

I. Întrebare indirectă: Dar... [s-a indicat ziua în care s-a făcut ancheta]?

II. 151. ᵘo fo_maj lúŋgă vórba la bătrîń [!].
172. az [e] pré domńesc [!].
180. az-míńě.

SEARĂ, pl., sga. "soir"
[154]

I. Întrebare indirectă: Când răsare soarele, spui că e dimineaţă; când apune, ce spui că se face?

II. 164. cătă sáŗă.
190. săr d-a rîndu-am foz la mîndra [!].
210. sfinţắ sóŗile.
217. sfinţắ sᵘóŗiļi.

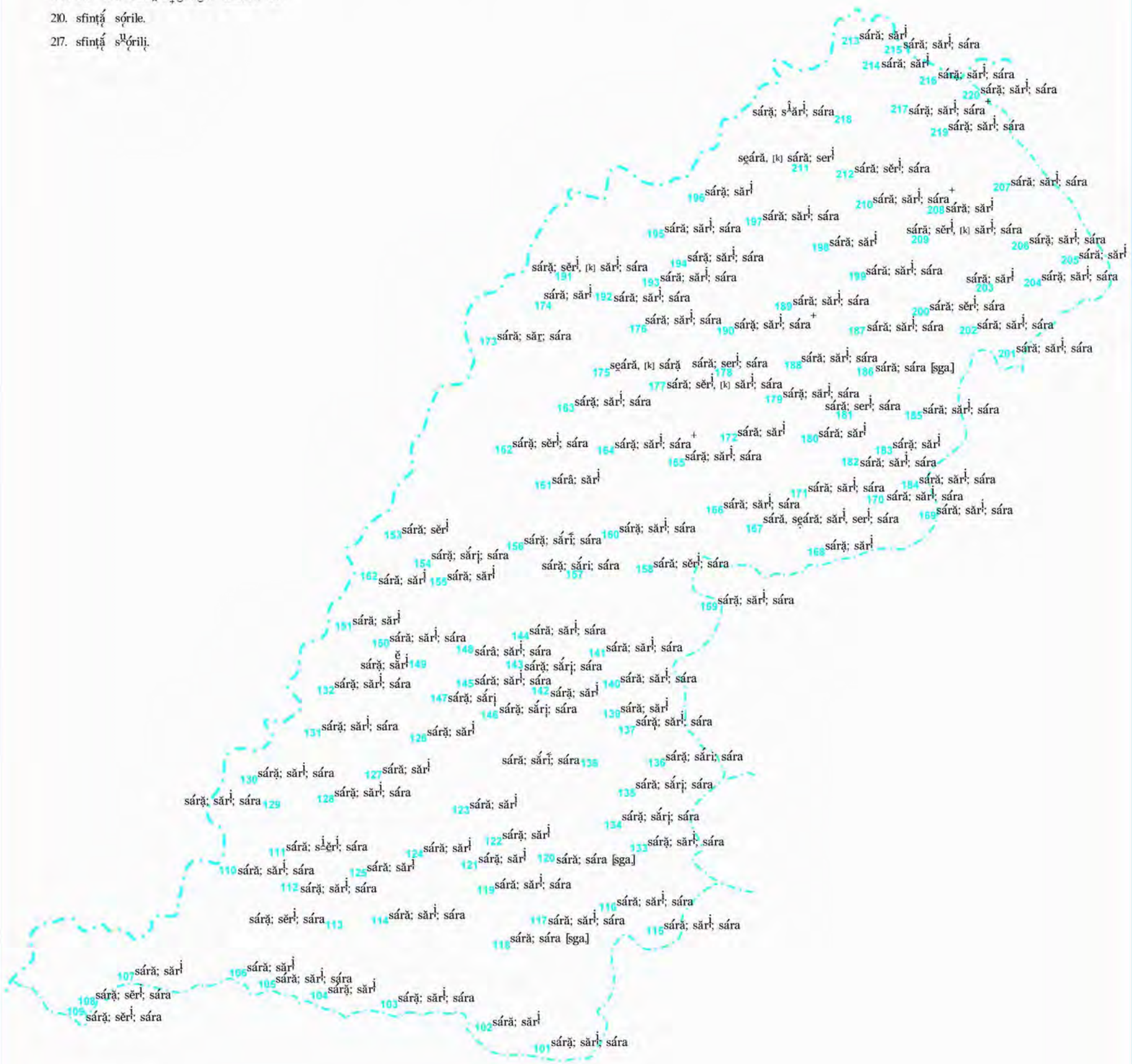

NOAPTE, pl. "nuit"
[1542]

I. Întrebare indirectă: Şi după seară (vezi h. 759) se face... ?

II. 198. sau întunéric.

SE CRAPĂ DE ZIUĂ (ind. prez. 3) "le jour point"
[1543]

I. Întrebare indirectă: Ce zici că se întâmplă atunci când noaptea-i pe terminate şi începe să se vadă?

II. 114. că să crápă de zíu̯ă.
124. s-o crăpát [perf. c. 3] dă zíu̯ă, când s-o făcút zíu̯ă; zor^{i} dă zi, când îĉépe zíu̯a.
130. la tắt pấşu vez mai bíńę.
159. sămn d'i zúu̯ă.
179. z^{u}or^{i} d'ĕ zúu̯ă.
191. bugắt 'destul' îi atíta.
199. [e] pînă zúu̯ă.
211. începépe să să fácă zúu̯ă.

să zăréşte de zíu̯ă, [k] dúu̯ă 214 · să zăréşte de zíu̯ă, să crápă de zíu̯ă, [s] să luminează de zíu̯ă 213 · 215 să zăréşte de dúu̯ă · să zăréşte de dúu̯ă 216 · 220 să fácă z^{u}or^{i} d'ĕ dúu̯ă · îi di cắtă-n dúu̯ă, ieş zóri 218 · 217 să dăréşte de dúu̯ă · 219 să zăréşte de zúu̯ă · să crápă d'ĕ zúu̯ă 211 · 212 crápă zóri, să fácă zúu̯ă · să z^{u}oréşte d'ĕ zíu̯ă 207 · 196 să crápă zóri^{i} · crápă zor^{i} d'ĕ zúu̯ă 210 · 200 să mnizăşte d'ĕ zúu̯ă · 195 să crápă z^{u}óri 197 răsár zóri d'ĕ zúu̯ă · 200 ieşă zórile, să fácă zúu̯ă · să vedĕréşte d'ĕ zúu̯ă 198 · 206 [e] ieş zóri · să făcă zúu̯ă, crápă zóri 191 · 194 să vedĕréşte d'ĕ · 199 [s] să mnizează d'ĕ zúu̯ă · să zaréşti d'e zúu̯ă 205 · crápă d'ĕ zor^{i} · 193 să făcă zúu̯ă, crápă zóri · să făcă zúu̯ă, să crĕápă d'ĕ zu^{u}ă 204 · 192 să făcă zúu̯ă, ~ ~ zor^{i} d'ĕ zúu̯ă · 189 crápă zóri · zoréşte d'ĕ zu^{u}ă 203 · 174 · 200 ieş zóri · să făcă zúu̯ă, [s] să crápă d'ĕ zúu̯ă, crápă zuu̯ările · 176 crápă zóri · să crápă zórile, ieş zórile · 202 ieş zóri · 173 · 190 să făcă zúu̯ă, crápă zóri dă zúu̯ă, să vĕd'ĕ dă zúu̯ă · 187 · 201 să zoréşte d'ĕ zúu̯ă · 175 crápă zóri · crápă zóri dă zúu̯ă · 188 să făcă zúu̯ă, ieş zóri · 178 să zgiiĕşte d'ĕ zúu̯ă · 177 să crápă dă zúu̯ă · să vĕd'ĕ d'ĕ zúu̯ă, crápă d'ĕ zúu̯ă · 163 să crápă dă zúu̯ă · zoréşte d'ĕ zúu̯ă, să zoréşte · 179 · 181 să prind'ĕ d'ĕ să făcă zúu̯ă · să răvársă zórile, să crĕápă dă zu^{u}ă · să vĕd'ĕ dă zu^{u}ă · 185 · 180 · 172 · 164 · 162 îi dă cătă zúu̯ă, să luminează dă zúu̯ă, să crápă dă zúu̯ă · să făcĭ zúu̯ă, să răvăsăzĕ zuu̯ărilĭ · să zoréşte dă zu^{u}ă · 183 · 165 să făcĭ zúu̯ă · 182 să zoréşte d'ĕ zúu̯ă · 161 să crápă dă zúu̯ă sau să răvársă dă zúu̯ă · să crĕápă dă zu^{u}ă · 184 să vĕd'ĕ dă zúu̯ă · 171 · 166 crĕápă zíu̯orilĭ · 170 să văd zórile, să zoréşte d'ĕ zúu̯ă · 169 · 167 să mizu^{i}éşte d'e zu^{u}ă · să făcĕ zúu̯ă, să zăréşte d'ĕ zúu̯ă, ieş z^{u}órile · 153 să făcĕ zu^{u}ă, crápă zórilĕ · să făcĭ zúu̯ă · 160 · 156 ieş zíu̯orilĭ u^{or}i muieşti dă zúu̯ă · 168 să făcĕ zúu̯ă, să crĕápă d'ĕ zúu̯ă, să ^{u}omnizăşte d'ĕ zúu̯ă · 154 să crĕápă z^{u}órile dă zúu̯ă · să făcĕ zúu̯ă, ieş zuu̯ările · 158 · crĕápă dă zu^{u}ă 162 · 167 să făcĭ zúu̯ă · 155 · ieşi zórili, [i] să crĕápă dă zíu̯ă · 159 · să făcĭ zúu̯ă sau zor^{i} d'i zúu̯ă · crĕápă zórilĕ 151 · să vĕd'e dă zor^{i} · crĕápă zórilĕ · 144 · 150 · 146 ieşĕ zórilĕ · să făcĕ zúu̯ă · 141 · să făcĭ zíu̯ă, ieş z^{u}órili 149 · 143 să vĕd'i dă zúu̯ă · dă zăr^{i} dă zúu̯ă · ieşă zórile · 145 să crápă dă zu^{u}ă · 140 · 132 · 142 ieşă zórili, să crápă dă zu^{u}ă · să crĕápă dă zí^{u}ă 147 · 139 ieşi zările d'i zúu̯ă ^{u}o criápă d'i zu^{u}ă · 146 · crĕápă zórilĕ 131 · să făci zíu̯ă, ieşi zórili dă zíu̯ă · 137 să scăpătă dă zu^{u}ă · 126 · mujăjt'i, crĕpătăşt'i dă zí^{u}ă · 127 · 128 · 136 · să făcĕ zíu̯ă, s-^{u}o răvărsát [perf. c. 6] zórilĕ · ieşe zórilĕ · să făcĭ zúu̯ă, să zoréşt'i d'i zúu̯ă · ţípă z^{u}or^{i} d'i zúu̯ă · 130 · 138 · să făcĕ zíu̯ă, ieş zórile 129 · ieşĕ zórilĕ · să zoréşti d'i zúu̯ă · 123 să revársă d'i zíu̯ă, să crepeţăşt'e d'i zíu̯ă · 134 · să răvársă d'ĕ zu^{u}ă, să crápă d'ĕ zu^{u}ă · să zăréşt'i d'i zúu̯ă · 122 · 124 · să răvársă zórile, să crĕápă dă zíu̯ă 111 · s-o crăpát [perf. c. 3] dă zíu̯ă · să răvársă d'i zúu̯ă 133 · să criápă d'i zúu̯ă · 110 · 120 · 121 · să revársă zórile · să crepeţăşt'e dă zí^{u}ă · să rĕvársă zórile đi zúu̯ă, s-albéşće đi zúu̯ă · 125 · 112 · să lásă z^{u}órile dă zíu̯ă · 119 să crăpétĕ d'i zúu̯ă · să crăpégĕ gi zúu̯ă · 116 · să făcĕ zíu̯ă 113 · 114 să zorésc zórile · 117 · 115 · să zoréşcĕ gi zúu̯ă · să z^{u}oréşcĕ đi zíu̯ă 118 · să răvársă zórile, să vid'ăráză dă zíu̯ă · să crăpăţáză dă zíu̯ă · 107 · 106 · s-albéşće dă zíu̯ă · 105 · să albéşcĕ đi zíu̯ă · 108 · să rĕvársă z^{u}órile sau să făcĕ zíu̯ă · 104 · 103 · să făşĕ zíu̯ă · 109 · să răvársă z^{u}órilĕ · să viderjáză dĕ zíu̯ă · 102 · să cr^{i}ĕpăţáşcĕ đi zíu̯ă · 101

AN, pl. "année"
[1544**]**

I. Întrebare indirectă: 30 de zile fac o lună, dar 12 luni cât fac?

II. 133. a-iíc, mai ĩ_jos [se zice] ai [pl].
134. [D] ai [pl.] zîcé cătă bĩș [nume de localitate] 'Beiuș'.
151. amú șápt'ě ai.
162. d-atáța ai dă zíli.
171. [B] cît ai ai?
190. cít ai ai? [!].
197. "[+] Când urau 'La Mulți Ani!', bătrânii ziceau: la mult ai!"
205. așá, cît ai ai?
209. 210. d'ě cît ai iést'?

APRILIE "avril"
[1548]

I. Întrebare indirectă.

II. 174. pri^{i}er pri^{i}ęšt'ę, mńę^{i}i belęšt'ę.
209. prijĕr prijĕręšt'ę, váĉile le belęšt'ę: atúnĉ să tĕrmină fínu la bd'ęțî ^{u}ómiń.

AUGUST "août"
[1552]

I. Întrebare indirectă.

II. 131. áiĕ̦-i̯ lúna lu cuptór.
139. c-o zîs că atúnc îi̯ márį căldúra.
176. în̦ cáre̦ să gústă tă̦t"ę̦ frúct"ile̦.
209. càrį-avę̦ dure̦re̦ d"ĕ măsă̦le̦ culeję̦ măsălăríță, măsălár^i̯u, și-și̯ fă̂cę̦ ĉai̯ d"ĩ̯ i̯ĕl.
217. lúna lu cuptiór^i̯u.

SEPTEMBRIE "septembre"
[1553]

I. Întrebare indirectă.

II. 122. Informatorul precizează că oamenii nu prea folosesc numele lunilor, ci zic: amú o lúnă, d[a]amú [două] luń, la tǫ́mnă, la járnă.
209. lúna luį răpcúń strîjě prúnci pă tăcúń.

CALENDAR, pl. "calendrier"

[1557]

I. Întrebare indirectă: Cum îi spui la acela în care sunt însemnate lunile şi zilele anului?

PRIMĂVARĂ, pl. "printemps"
[1559]

I. Întrebare indirectă: După iarnă se face ... ?

II. 159. să-ncáld'i vréme.

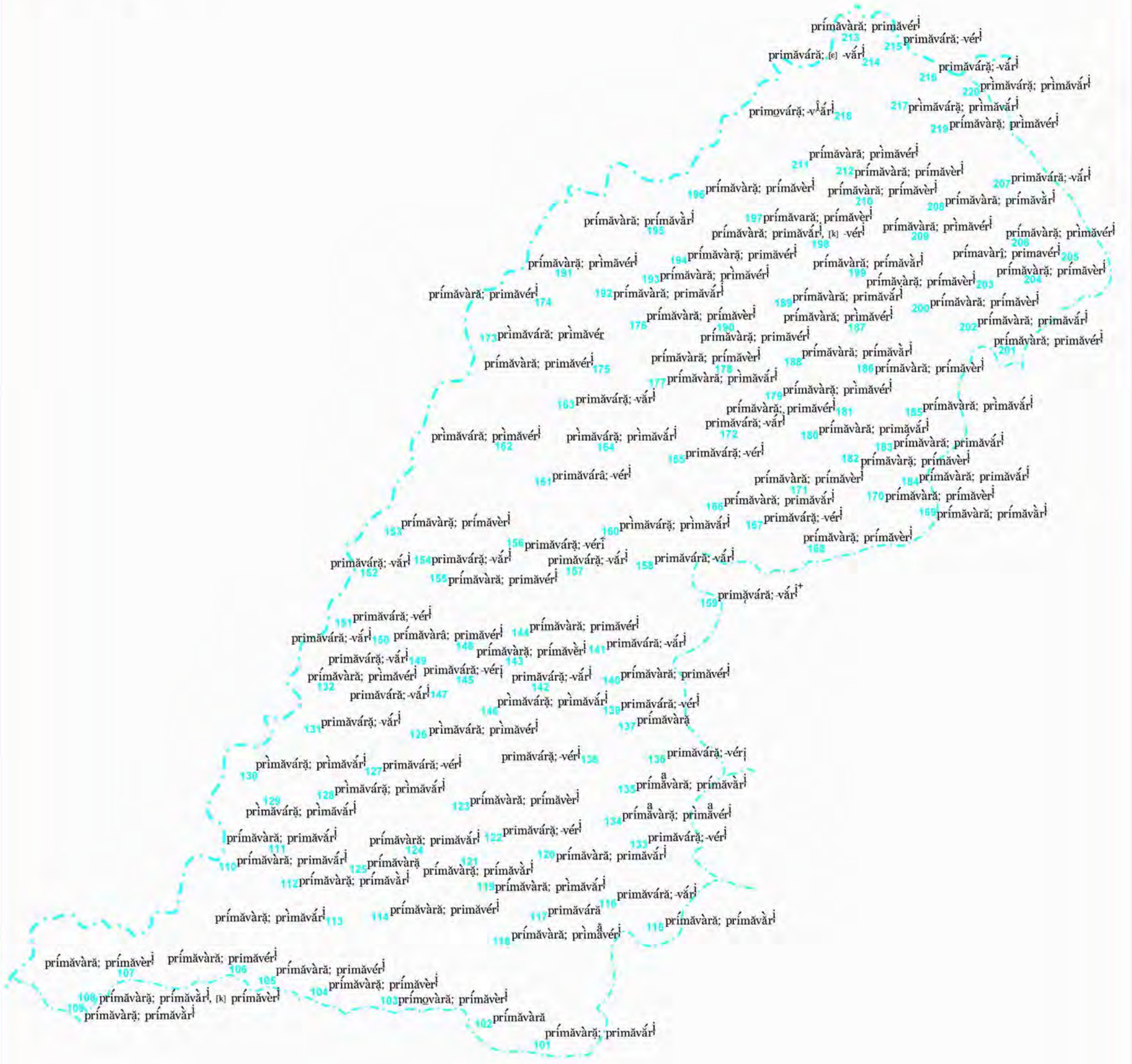
primăvàră; primăvér
primăváră; -vér
primăváră; [e] -vár
primăváră; -vár
prìmăváră; prìmăvár
primováră; -vár
prìmăváră; prìmăvér
prímăvàră; prìmăvér
prímăvàră; prìmăvèr
primăváră; -vár
prímăvàră; prímăvèr
prímăvàră; prímăvàr
prímăvàră; prímăvàr, [k] -vér
prímăvàră; prìmăvér
prímăvàră; primăvér
prímăvàră; primăvèr
prímăvàră; primăvár
prìmăváră; prìmăvér
prímăvàră; primăvér
prímăvàră; prímăvèr
prímăvàră; primăvár
prímăvàră; prímăvàr

VARĂ, pl. "été"
[1560]

I. Întrebare indirectă: Şi după primăvară se face... ? (vezi h. 767)

HARTA 769

RECE "froid"
[1562]

I. Întrebare indirectă: Vara apa este caldă, dar iarna cum e?

II. 109. și-nd'ĕțátă.
133. înd'ĕțátă.
159. și-nd'ĕțátă.
174. reĉ [pl.].
185. t'ĕ árd'ĕ [de rece] [1].
205. răĉ [pl.].
207. nú t'ĕ p^{u}oț scăldá ĩ ápă.
210. númă lúńile fără r poț fâcĕ báiĕ.
214. răĉ^{i} [pl.].

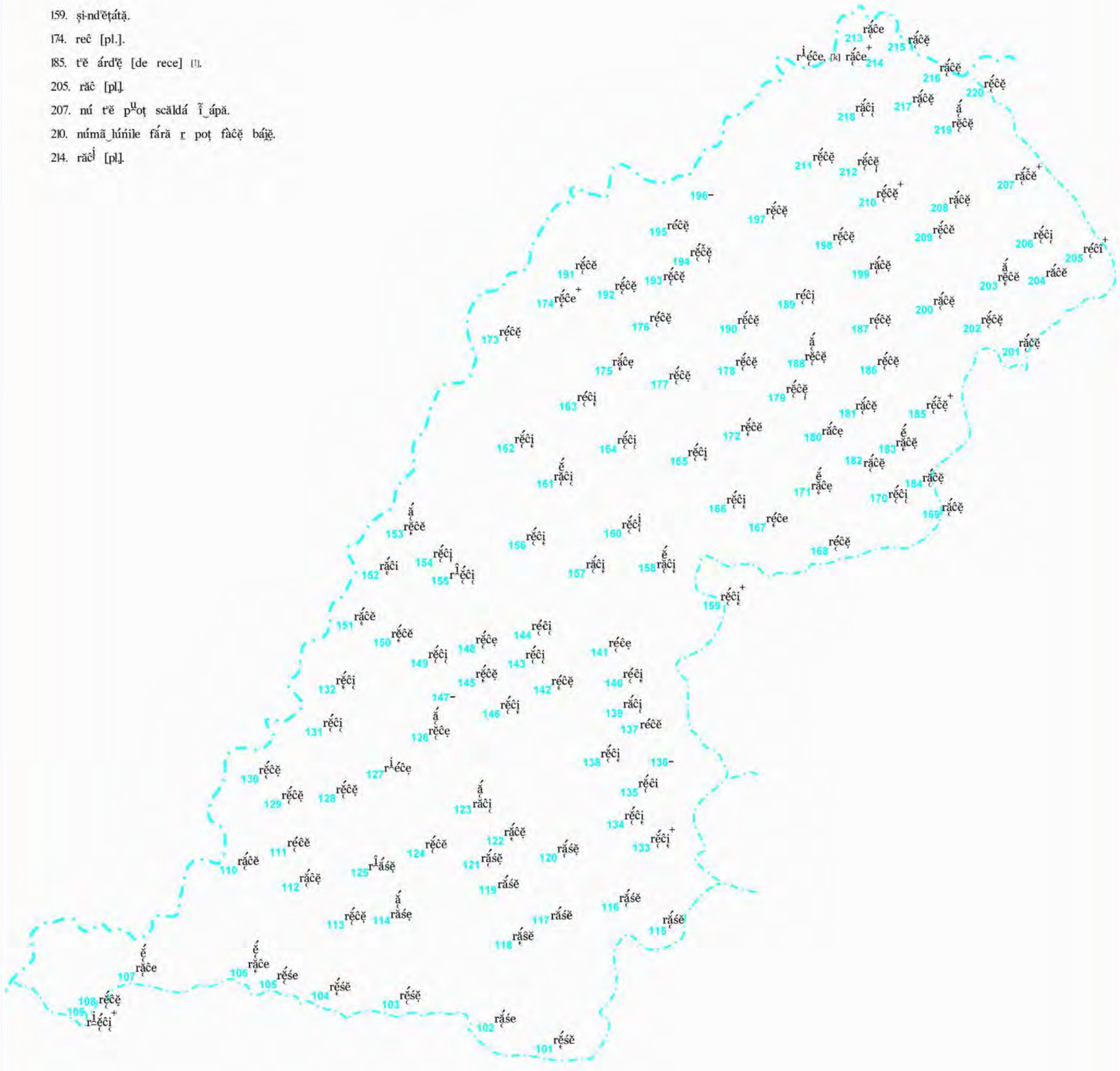
rĕĉĕ
rĕĉĕ
rĕĉĕ

ZĂDUF "chaleur étouffante, canicule"
[1563]

I. Întrebare indirectă: Ce zici că e vara când arde soarele tare, încât de-abia răsufli?

II. 154. [e] cáldu̯, îi̯ tárį căldúra.
157. îi̯ cald^{u}, îi̯ ferbint'álă.
166. îi̯ márį buhóri̯, a ploi̯é̯.
190. [•] nú àre̯ duh [!].
192. îi̯ cald rău̯.
193. aşé̯-i̯ zîcém; căldúră máre.
196. năduşítă vré̯mé̯.
201. cîn_nu alínă vîn_d'elóc.
216. [•] mă_f^{u}ócă s^{u}órile̯.
220. "La Bixad [nume de localitate] se zice: máre̯ năbuhálă d'é̯ căldúră."

TREI "trois"
[1565]

I. Întrebare indirectă.

HARTA 772

ŞAPTE "sept"
[1568**]**

I. Întrebare indirectă.

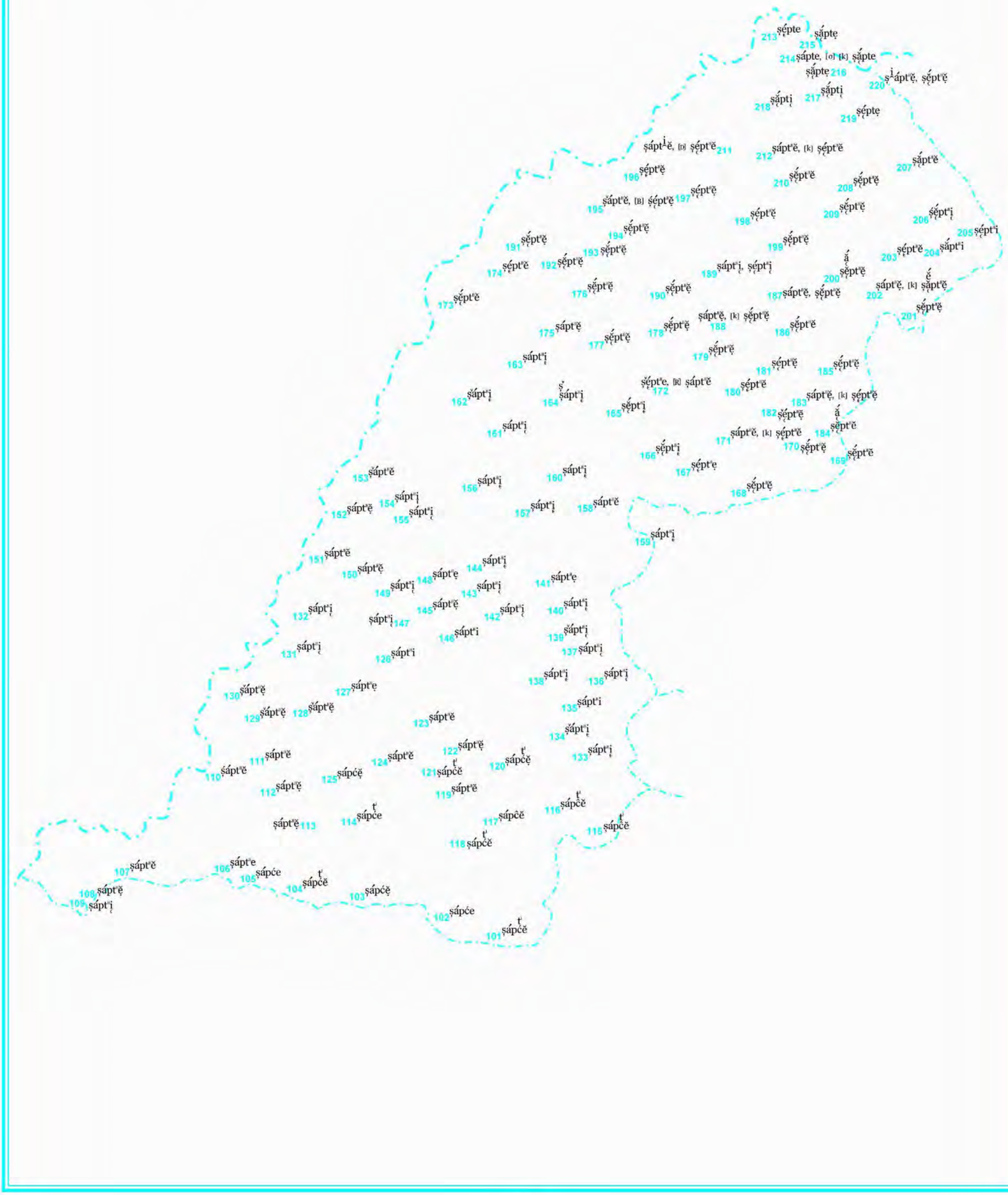

HARTA 773

ZECE "dix"

[1571]

I. Întrebare indirectă.

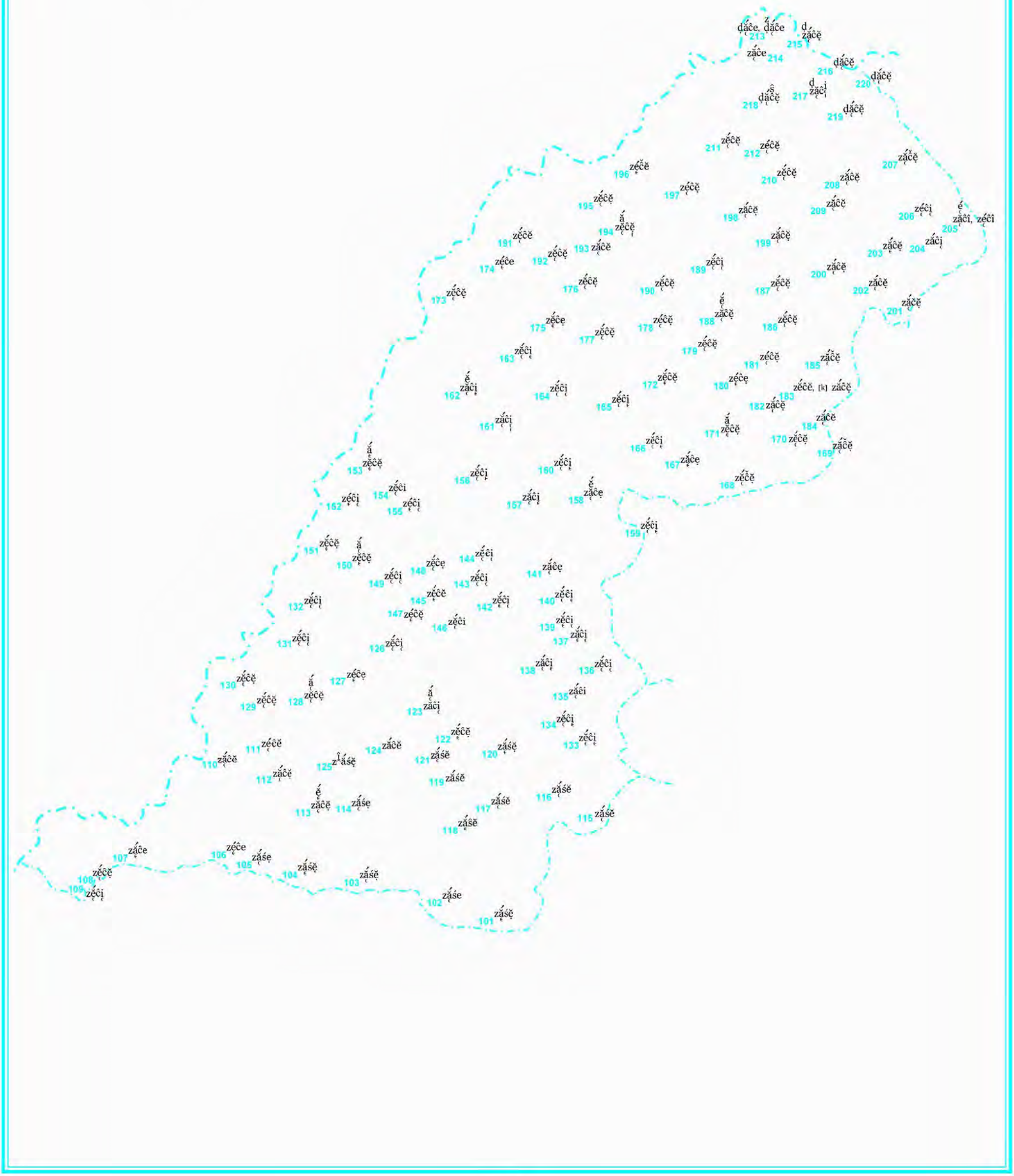

ŞAIZECI "soixante"
[1583**]**

I. Întrebare indirectă: Ce număr vine după 59?

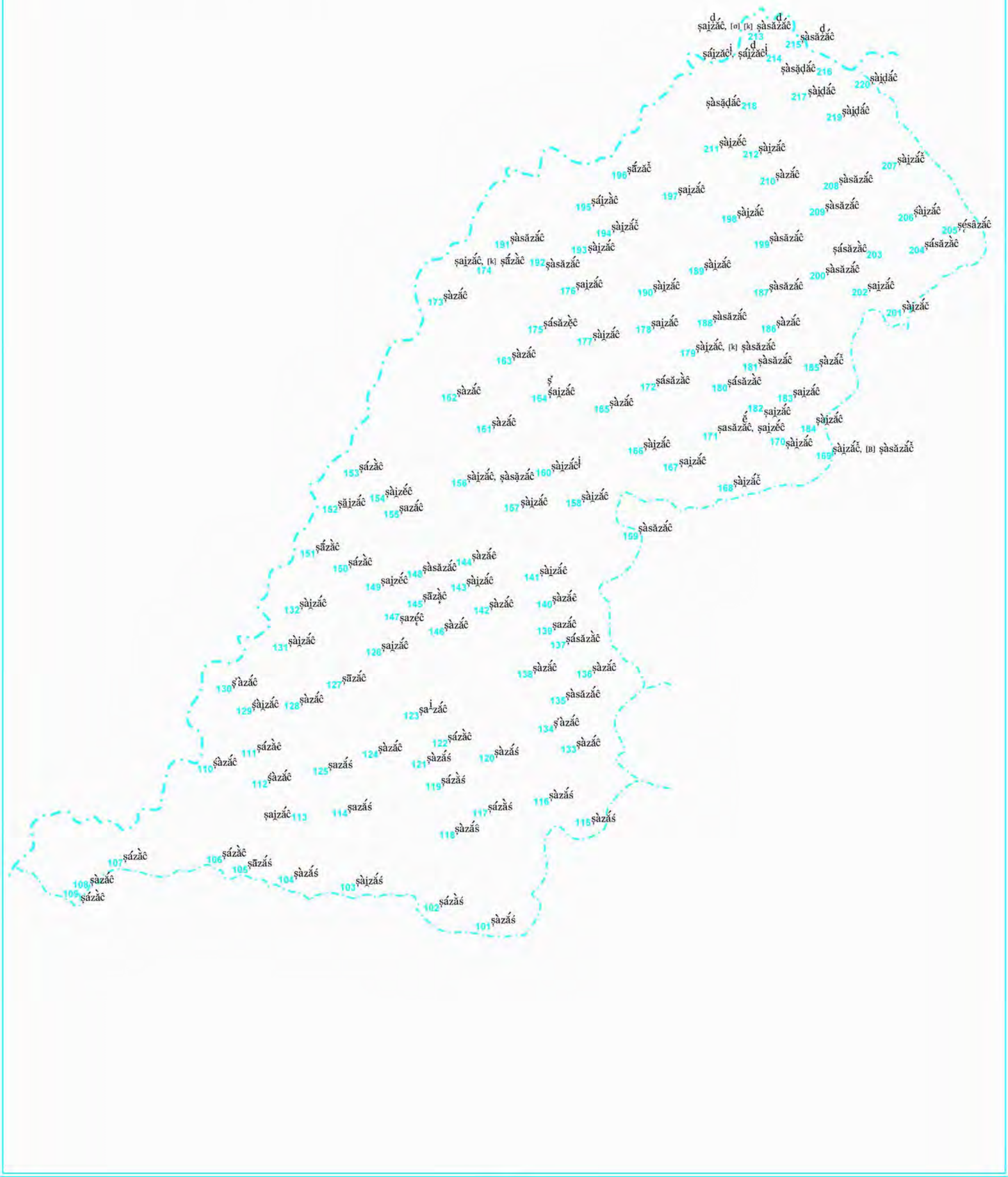

(O) MIE, pl. "mille"

[1586]

I. Întrebare indirectă: Cât fac zece sute la un loc?

II. 107. noi nù sunt'ém cu mńíʲe.
145. [La Beiuş se spune] mńíʲě.
171. dă-mń ᵘo míʲe d'ĕ lei!

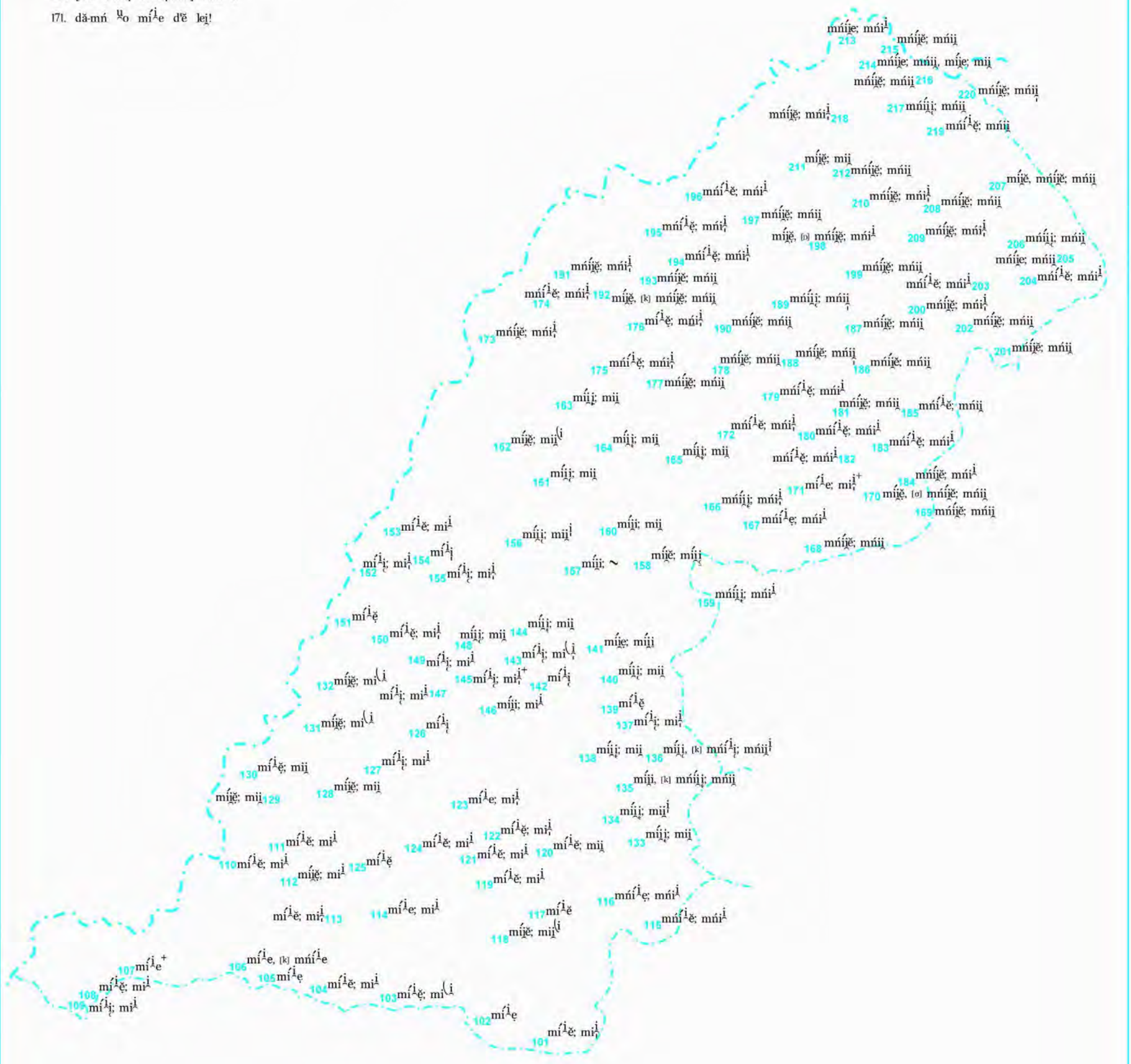

CER "ciel"
[1587]

I. Întrebare indirectă: Cum îi spui la acela albastru de sus? (INDIC.)

CRIŞANA

HARTA 777

(SOARELE) APUNE (ind. prez. 3) "(le soleil) se couche"

[1589]

I. Întrebare indirectă: Dimineaţa soarele răsare, iar seara... ?

II. 102. dup-aśéja-i nu-ápće.
163. mai să zíĉi apúńi.
204. sfinţáşt'ę, zíĉem nòi.
210. nú apùńę.
214. [•] sfinţą́, fără apúne.

STELE, sg. "étoiles"
[1590**]**

I. Întrebare indirectă: Cum spuneţi la acelea mici, care strălucesc noaptea pe cer?

LUCEAFĂR, pl. "nom populaire de la planète Vénus"
[1592]

I. Întrebare indirectă: Cum spui la steaua aceea care iese cea dintâi seara şi luminează mai tare şi mai frumos decât celelate stele?

II. 102. ruśáfălu đi sárə şi de đimińáţă.
107. luĉáfăru dă sárə, ~ dă dîmińáţă.
114. luśáfăru đi sárə.
118. la luśáfăru đi sárə îi zíšə stiáua sărăculuj; s-o uitát dúpă ia să miárgă cătă cásă.
122. luĉáfăru đə zúă.
125. luśáfăr dă sárə şi dă đimińáţă.
126. luĉáfăru dă sárə iéşă sára.
131. sára nú ièşti luĉáfăr.
139. luĉáfăr đi sárə, ~ đi đimińáţă.
145. luĉáfăru dă sárə, ~ dă đimińáţă.
150. "Se-ntâlnesc la şapte ani o dată."
153. luĉáfăru dă sára.
155. luĉáfăru dă đimińáţă.
159. luĉáfăru đi sárə; [sunt] doi luĉáfăr: únu đi sárə şúnu đi đimińáţă.
174. luĉáfăr đə sárə şi đə zúă, đə đimińáţă.
197. luĉáfăru đə sárə.
198. ái-apàre-ntiie.
199. luĉáfăru đə sárə.
205. stiáua đe sárə, ~ đe đimińáţă.
209. stiáua jíduluj, că jídu n-ó vîndut pînă ĉ-o ieşít stélile.
210. aşé m-o lodít, d-am văzút luĉéfer.
214. luĉáfăn de sára, ~ de dimińáţă.

lucáfăr; -câfĕr
lucáfăn; -cĕfen
lucáfăn; [ɛ] -câfen
lucáfăr; -câfer, [ə] -cĕfer
lucáfăr; -câfăr
lucáfăr; -câfer, [k] -cĕfer
lucáfăr; -câfer
lucáfăr; -cĕfer
lucáfăr; -cĕfer, [k] -cĕfer
lucáfăr; -cĕfer
lucáfăru [a] dĕ sára; -cĕfer
lucáfăr; -câfer
lucáfăr; -cĕfer
lucáfăr; -câfere
lucáfăru [a] dĕ sára; -cĕfer
lucáfăr; -câfer
lucáfăr
stiáua jíduluj, [R] lucáfăru [a] dĕ sără; -cĕfer
lucáfăr; -cĕfer
lucáfăr; -câfer
lucáfăr; -câfăr
lucáfăr; -câfer
lucáfăr; -câfăr
lucáfăr; [rar] -cĕfer
lucáfăr; -câfer
lucáfăr; -cĕfer
lucáfăr dĕ sára; -câfer
lucáfăr; -câfer
lucáfăr; -câfer
lucáfăr; -câfer
lucáfăr; -câfer
lucáfăr; -câfer
lucáfăr; -câfăruŗ
lucáfăr; -câfer
lucáfăr; -câfer
lucáfăr; -câfere
lucáfăr; -câfere
lucáfăr; -câfer
lucáfăr; -câfăr
lucáfăr; -câfer
lucáfăr; -cĕfer
lucáfăr; -câfer
lucáfăr; -câfer
lucáfăr; -câfăr
lucáfăr; -câfer
lucáfăr; -câfere
lucáfăr; -câfer
lucáfăr; -câfăr
lucáfăr; -câfer
lucáfăr; -câfăr
lucáfăr; -câfăr
lucáfăr; -câfere
lucáfăr; -câfer
lucáfăr; -câfăr
lucáfăr; -câfăr
lucáfăr; -câfăr
lucáfăr; -cĕfer
lucáfăr; -câfăr
lucáfăr; -câfăr
lucáfăr; -câfere
lucáfăr; -câfer
lucáfăr; -câfăr
lucáfăr; -câfăr
lucáfăr; -câfere
lucáfăr; -câfer
lucáfăr; -câfăr
lucáfăr; -câfere
lucáfăr; -câfăr
lucáfăr; -câfăr
lucáfăr; -câfăr

HARTA 780

ROUĂ "rosée"

[1593]

I. Întrebare indirectă: Cum le spui la picăturile de apă pe care le găseşti vara, dimineaţa, pe iarbă?

II. 135. înt^{r}-ált^{e}ili părţ [se zice] rǫ̑uă.

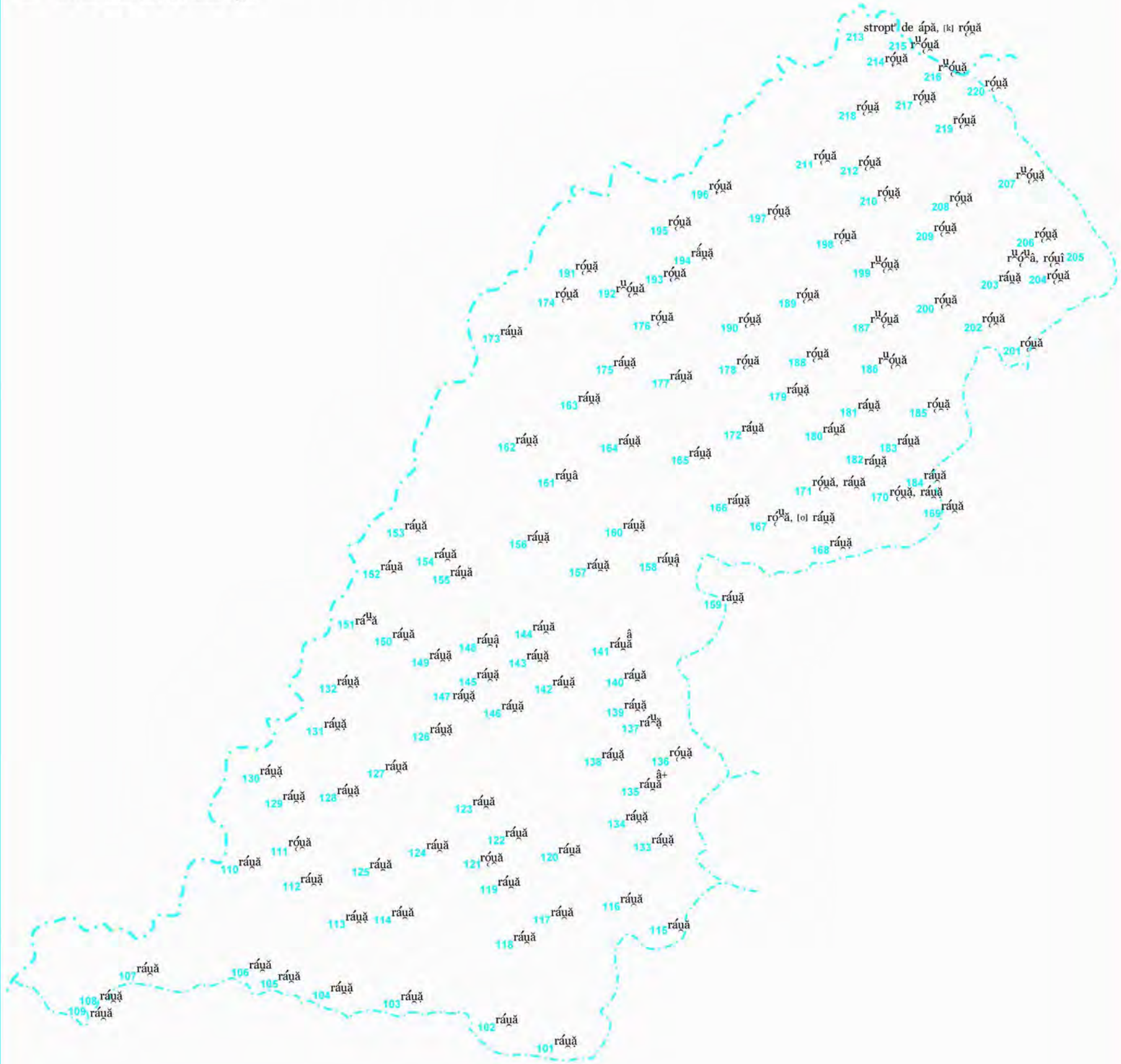
stropt^{i} de ápă, [k] rǫ̑uă
r^{u}ǫ̑uă
rǫ̑uă
r^{u}ǫ̑uă
rǫ̑uă
rǫ̑uă
rǫ̑uă
rǫ̑uă
rǫ̑uă
rǫ̑uă
rǫ̑uă
rǫ̑uă
rǫ̑uă
rǫ̑uă
r^{u}ǫ̑uă
rǫ̑uă
rǫ̑uă
rǫ̑uă
rǫ̑uă
rǫ̑uă
rǫ̑uă
r^{u}ǫ̑uă
rǫ̑uă
r^{u}ǫ̑uă
r^{u}ǫ̑uă, rǫ̑uî
rǫ̑uă
rǫ̑uă
rǫ̑uă
rǫ̑uă
rǫ̑uă
rǫ̑uă
rǫ̑uă
rǫ̑uă
rǫ̑uă
rǫ̑uă

NORI, sg. "nuages"
[1594**]**

I. Întrebare indirectă: Cu ce este cerul acoperit când nu se vede soarele?

II. 205. s-o rad'icát on nor pa cer.

CRIŞANA

HARTA 782

PLOUĂ (ind. prez. 3) "il pleut"

[1595]

I. Întrebare indirectă: Ce zici că se întâmplă când cerul e acoperit de nori şi cad picături dese de apă?

II. 155. avém şi noi pluáĭi.
180. plóuă, nú plóie [!].
213. plóie pt'ícă cîn plóuă.
214. víne plóie.

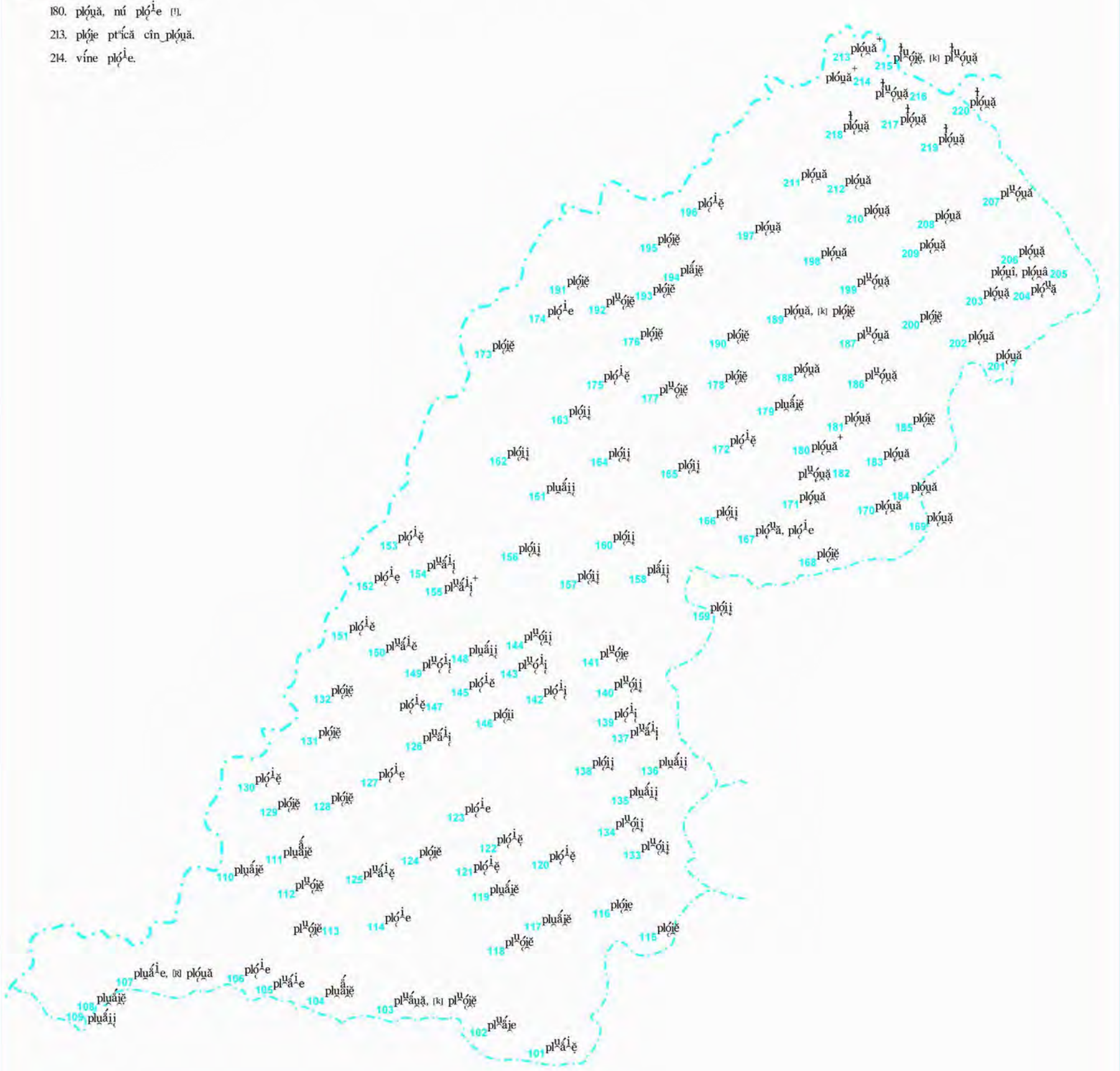

(APA) PICURĂ (ind. prez. 3) "(l'eau) dégoutte"
[1598]

I. Întrebare indirectă: Ce zici că face apa când cade rar de tot, câte un strop, de pe marginea acoperişului casei?

II. 104. mízgură [se spune] pînă nu pluăjẹ: pícură di pă stréşînă.
108. pt'ícură zîc pî_bihór [nume de zonă geografică].
109. pícură cît-uõ_pícur.
111. cúră ştréşîna.
121. [o] tă_pícură cắt-o leácă.
124. încépe-a ploje, ţîrăjéşt'ë.
126. pícă dă la stréşină.
127. pícă strop.
130. pícă dúpă stréşîna cắşi.
131. picăturéşt'i stréşina, cérnẹ plóia.
132. "stropéşt'i se spune când plouă puţin, cu picături rare."
133. [D] pt'ícură: pă la călúgări [nume de localitate] să spúńi pt'ícură.
136. pícă ńíşt'i strop d'i pluăji.
138. pícă ápă.
140. plóji mînînţáuă, ráră.
145. pícură dípă stréşină cît-o leácă; brizgáie dîn cer.
146. pícă strópi dă plóii.
147. "topot'éşt'ẹ se spune când cade cu putere, tare."
149. brîzgái [se spune când] víńi rar [ploaia]; cúră dúpă stréşină.
150. jáca, brîzgáie şi víńe plúóia.
154. "stropéşt'i [se spune când] plouă puţin, cu picături rare."

155. pícură dă la stréşînă; brîzgáie, uo brîzgăjẹt [perf. c. 3] dă sus, dă gînd'ẹm c-a ploiá.
156. pícură pícuri dă la stréşina cắsî.
157. pícură dă la stréşină.
160. pícură stréşina.
163. pícură dă la străşînă.
164. pícură străşińili.
166. pícă tă_cît-om_pícuru.
170. pt'ícură d'i la stréşină.
181. pt'ícură nùma, núma pt'ícură, zîcị.
188. pt'ícură d'i la stréşină.
189. pt'ícă stropt'.
193. pt'ícură stréşina.
194. pt'ícură stréşîna.
205. pt'ícură d'e plóii.
206. pt'ícură d'in stréşiń.
209. pt'ícură d'î_stréşină.
210. pt'ícură maị mulţ pt'ícuri.
211. Întrebat direct: pt'ícură, informatorul răspunde: pícură.
216. pt'ícură dî_stréşînă.
217. pt'ícură dị pẹ stréşînă.
219. pt'ícă stropt'.

UMBRELĂ, pl. "parapluie"
[1599]

I. Întrebare indirectă (Fig.).

II. 135. nu ᵘo zîs umbrélă.
157. noi îi spuńém ᵘumbrár^iu.
180. cînd îi cald să ᵘumbréză cu ⁱélę.
191. în limbáju nost îi ploi̯ér^i.
192. pă romîńéşt^ĕ să zíĉĕ ploi̯ér^i.
214. Întrebat direct, informatorul afirmă ca nu se zice PLOIER.

2 [e] umbrélă ᵘumbrár^iu; -bráre
213
215
214 umbrélă; -bréle
ᵘumbrélă; -bréle, [B] ᵘumbrár^iu; -bráre 216
ᵘumbrélă, pl ᵘoi̯ér^iu; -i̯érur^i
220
ploi̯ér^iu; -i̯éri 218
217 [e] pl ᵘoi̯ér^iu; -i̯ére
ᵘumbrélă; -brél^i̯ę, [B] ploi̯ér^iu; -i̯ér^i̯ę 219
ploi̯ér; -i̯ér^i 211
ᵘumbrár^i; -bráre
212
ploi̯ér^i; -i̯ére şi ᵘumbrár^i; -bráre
207
196 i̯eşerńéu; -náuă, [R] umbrélă
umbrélă; -bréle, [B] umbrár; -bráre
210 ploi̯ér^i; -i̯ére
208 plo^i̯ér^i; -i̯ére, [T] umbrélă
197
195 ᵘumbrár^i; -bráre, [R] ploi̯ér^i; -i̯ére
209 ᵘumbrár^iu; -bráre, [R] ploi̯ér^i
198
ploi̯ér^iu; -i̯éri 206
ploi̯ér^iu; -i̯ére
205
eşerńéu; -náuă, ploi̯ér^i+ 194 ploi̯ér; -i̯ére ᵘumbrélă, [B] ploi̯ér; -i̯ére
191
193 eşerńéu; -náuă
199 ploi̯ér^iu; -i̯ére
ploi̯ér^i; -i̯éri, [R] ᵘumbrélă; -brélę
204
[B] plo^i̯ér^i; -i̯érę, [R] ᵘumbrélă; -brélę 203
eşerńéu; -náuă, [R] ploi̯ér; -i̯ére 174
192 eşerńéu; -náuă, ploi̯ér^i+
189 [e] ploi̯ér^i; -i̯ére
200 ploi̯ér^iu; -i̯ére
umbrélă, [B] eşerńéu; -náuă 175
ᵘumbrár^i; -bráre, ᵘumbrélă; -brélę
190
187 ploi̯ér^iu; -i̯ére
202 umbrélă, [k] ploi̯ér^i; -i̯ére
173 eşerńéu; -náuă
201 ploi̯ér^iu; -i̯ére
ᵘumbrélă, ᵘumbrár^iu, ploi̯ér^iu; -i̯ére
188 plo^i̯ér^iu; -i̯ére
eşerńéu; -náuă, [R] ploi̯ér; -i̯ére 175
178
186 ploi̯ér; -i̯ére
177 umbrélă, ploi̯ér^iu; -i̯ére
179 ploi̯ér^iu; -i̯ére, ᵘumbrélă
163 eşerńéu; -náuă, [R] ᵘumbrélă
ploi̯ér^iu; -i̯éri 181
185 ᵘumbrár^iu; -bráre
[B] eşerńéu; -náuă, [R] ploi̯ér^u; -i̯éri
162
ploi̯ér^iu; -i̯érur^i
164
ploi̯ér^iu; -i̯ére
172
[B] plo^i̯ér; -i̯ére, [R] ᵘumbrélă
180
ᵘumbrélă, [B] ᵘumbrár^iu; -brárur^i
165
183 ᵘumbrélă, [B] ᵘumbrár; -brárĕ
182 ᵘumbrélă, ploi̯ér^iu; -i̯ére
151 ploi̯ér^iu; -i̯éri
ᵘumbrélă; -bréli, [V] plo^i̯ér^iu; -i̯ér^i [s.m.]
171
184 ᵘumbrélă; -brélę
ᵘumbrár^iu; -brár^i̯ur^i, ploi̯ér^iu [sg.] 166
170 ᵘumbrár^iu; -brárur^i
umbrár^u; -brárur^i, plo^i̯ér^u; -i̯érur^i
153
ᵘumbrélă, ploi̯ér^iu; -i̯ériur^i
160
167 umbrélă, [B] plo^i̯ér^iu; -i̯éri
169 ᵘumbrélă, [B] ploi̯ér^iu; -i̯ére
156 ᵘumbrár^iu, ᵘumbréli [pl]
umbrár^iu; -bráre
ploi̯ér^iu; -i̯érur^i
168
ᵘumbrélă, [B] ploi̯ér, umbrár^u
152
154 ᵘumbrár^u; -brári
155 ploi̯ér^u; -i̯éri
ᵘumbrélă, ᵘumbrár^iu; -bréri, [k] -brári+
157
158
159 ᵘumbrár^iu; -brár^i̯ur^i, [R] ploi̯ér^iu; -i̯ér^i̯ur^i
ᵘumbrár; -brárĕ
151
[B] ᵘumbrár^u, plo^i̯ér^u; -i̯érĕ 150
ploi̯ér^iu; -i̯éri
148
144 ploi̯ér^u; -i̯éri
plo^i̯ér^u; -i̯érur^i
143
141 ploi̯ér^iu; -i̯ére
pl ᵘoi̯ér^u; -i̯éri 149
plo^i̯ér; -i̯éri
145
ploi̯ér^iu; -i̯ériur^i
plo^i̯ér^u; -i̯éri
140
132 ᵘumbrár; -brárę
147 plo^i̯ér^iu; -i̯ériur^i
142 [R] ᵘumbrélă
ploi̯ériu; -i̯éri
139
umbrélă, eşerńéu; -náuă
131
146 ploi̯ériu; -i̯ériur^i
126 plo^i̯ér^iu; -i̯éri
137 plo^i̯ér; -i̯éri
ploi̯ér^u; -i̯éri
138
plo^i̯ér^iu; -i̯éri
136
130 părăzór; -zóră
127 părăzór^iu; -zóri, umbrár^iu; -brári
[B] ploi̯ér^iu; -i̯érur^i+
135
părăz^uór; -z^uáră
129
128 părăzór; -zóră
poră̯z^uór; -z^uóră, umbrár^i; -brárĕ
123
ploi̯ér^iu; -i̯éri
134
plo^i̯ér^i; -i̯ériu [a]; -i̯érę
a a
părăzól; -zóle
120
133 ploi̯ér^iu; -i̯éri
părăzór; -zóră
părăzól; -zóră
111
124
părăzór; -zuáre 110
[B] părăz^uór; -z^uáră, [R] ᵘumbrélă; -brélę
125
121 porozól; -zóle, [R] umbrélă
112 părăz^uór^ţu; -z^uáră
119 porozól; -zóle
părăzól; -zóle
116
părăzór; -zuáre
părăz^uór; -z^uóră 113
114
117 umbrár^i; -bráre
ploi̯ér^i; -i̯ére, parizól; -zóle
115
118 paraz^uól; -z^uól^i̯ĕ
[B] părăzól; -zóle, [R] ploi̯ér^i, umbrélă
părăz^uól; -z^uóle, [R] umbrélă; -brélę
107
106
105 părăzór; -z^uáră
părăz^uól; -zuále
104 părăz^uór; -zuáră
108
103 părăz^uór; -z^uóră
părăz^uór; -zuáră
102 ᵘumbrár^i; -bráre, [R] parazór
101 părăz^uór; -z^uáre

FULGERĂ (ind. prez. 3) "il éclaire"
[1600]

I. Întrebare indirectă: Când plouă şi pe cer se face dintr-odată lumină mare, care se stinge repede, ce zici că se întâmplă?

II. 117. "FULGERĂ se zice mai rar."
159. dup-acéjiĕ túnă.
163. îi ᵘõ fúljĕrᵘ.
164. fúlʃĕră şi trăznéşt'i.
179. [o] fúljĕră cîn túnă.
198. fúljeră şi trăznéşt'ĕ.
207. apᵘoi víńĕ vréme búnă.
213. túnă [şi] fúlgeră.
218. şî trăznéj dii-aɬtᵘóră.

CRIŞANA

HARTA 786

CURCUBEU, pl. "arc-en-ciel"

[1601]

I. Întrebare indirectă: Cum îi zici la acela care iese, uneori, vara după ploaie, pe cer, așa... cu mai multe culori?

II. 127. să tráję pă ápi dă la criș[u] la criș[u].
162. nú cucurbèu.
170. să zíčę: ja, bę cucubé[u]u ápă.

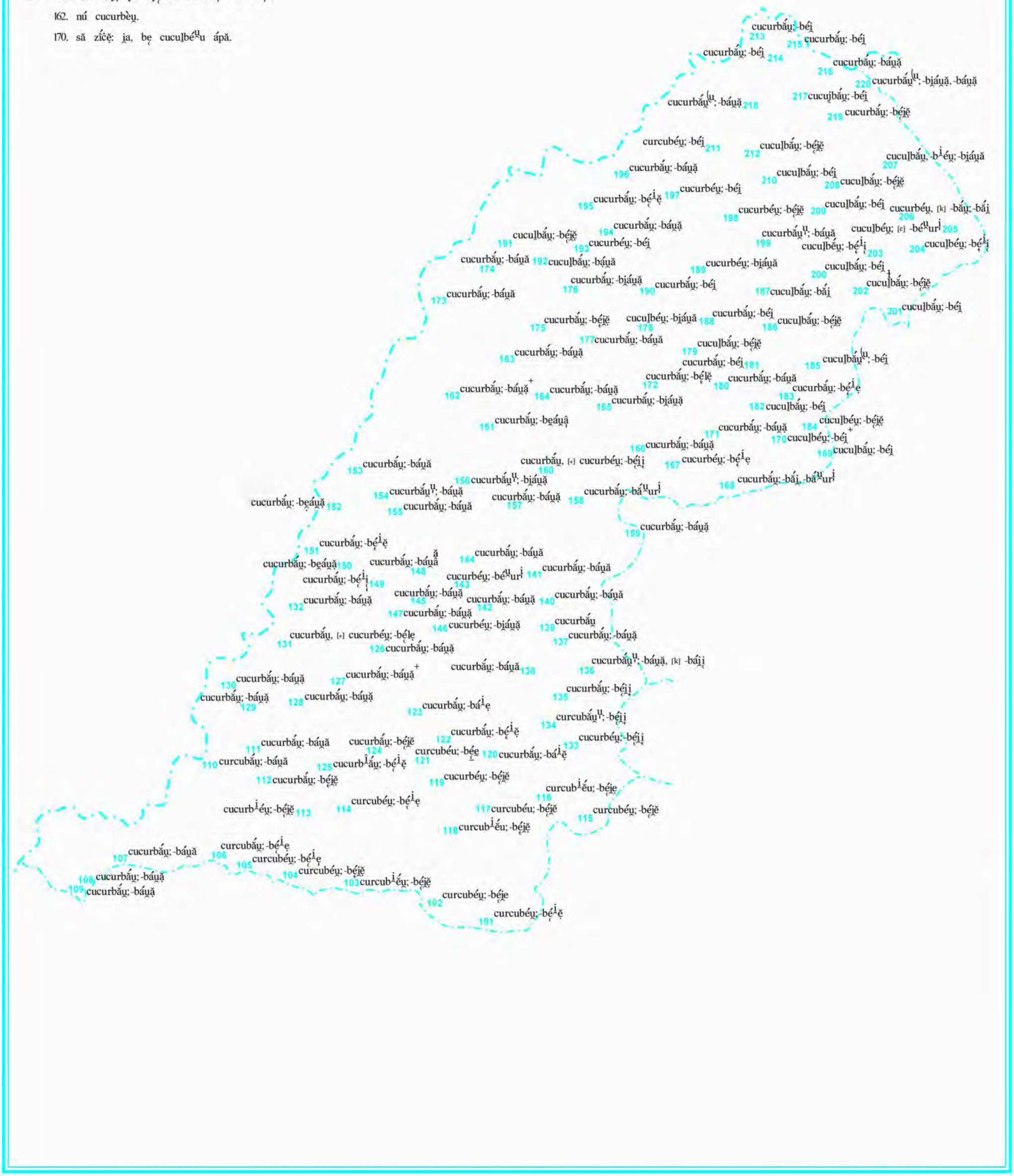

(CER) SENIN, "(ciel) serein"
[1602]

I. Întrebare indirectă: Vara, după ploaie, când cerul este albastru şi fără niciun nor, cum zici că este?

II. 106. s-o sănínát.
138. vrémi búnă i amú, p u ót i să jásă călúgări 'ghiocei'.
151. s-o t'istălít 's-a înseninat'.
159. timp frumós u.
162. s-o tistălít; î ált'i sát'i [se zice] să răzbúnă 'se însenineză'.
183. s-õ sărinát.
192. aşé zícem, î loc dé sénín; îi vréme t'ístaşe.
210. î loc dé senín să zícé t'ístaş.
217. senín să zíc-amú.
219. [σ] şí sánín u, da mai mult răzbunát u.

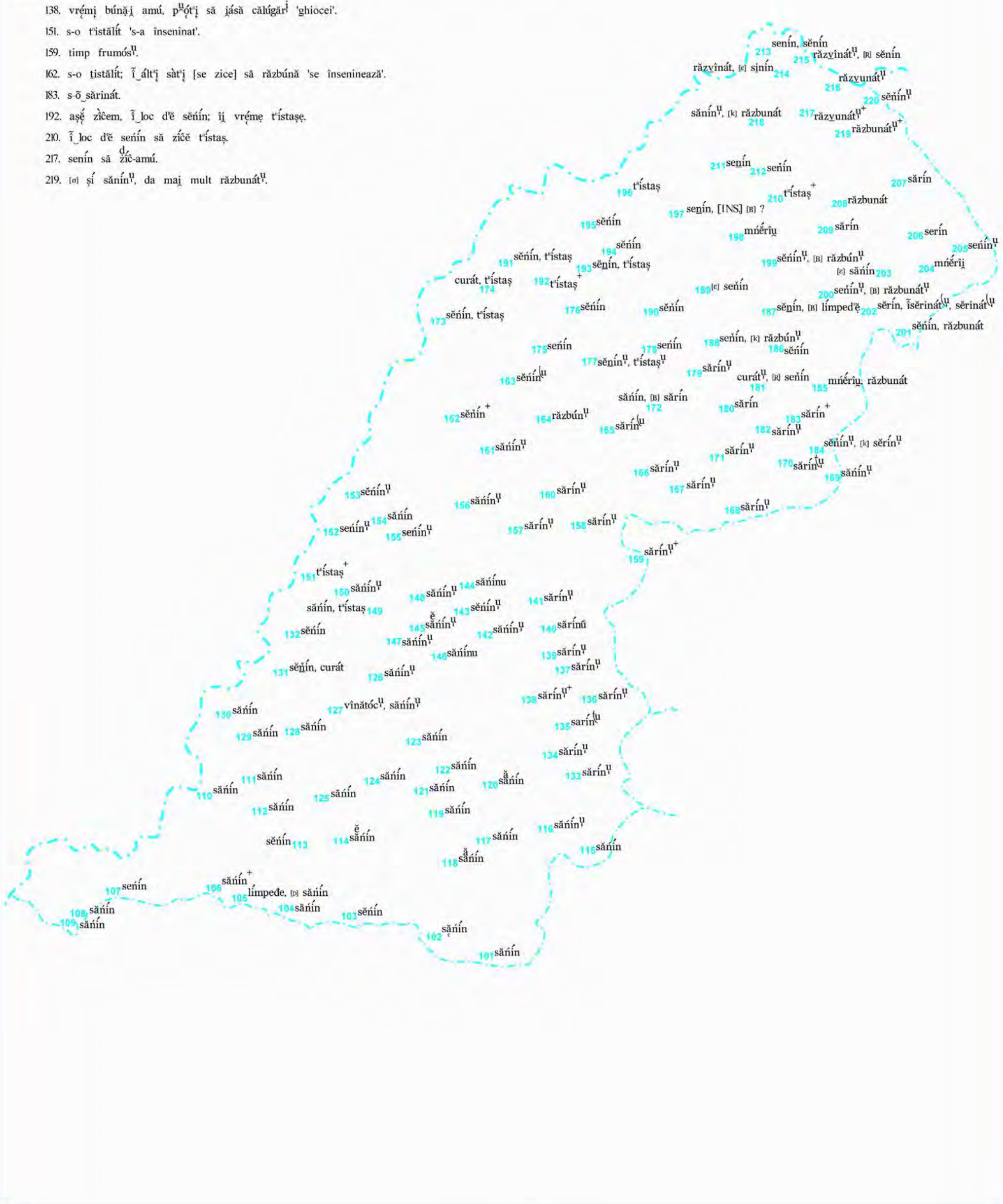
senín, sénín
răzvînát u, [R] sénín
răzvînát, [E] sinín
răzvunát u
sánín u, [K] răzbunát
răzvunát u+
răzbunát u+
senín
senín
t'ístaş
t'ístaş+
sărín
senín, [INS] [B] ?
răzbunát
sénín
mnérîu
sărín
serín
sénín u, [B] răzbún u
[E] sánín
mnérîi
seníu, [B] răzbunát u
sénín, răzbunát
sénín, t'ístaş
curát, t'ístaş
t'ístaş+
[E] seníu
sénín
sénín, [B] límpedę
sérín, îsérinát u, sérinát u
seníu, [K] răzbún u
sénín
sénín, t'ístaş
seníu, t'ístaş u
sărín u
curát u, [R] seníu
mnérîu, răzbunát
sánín, [B] sărín
sărín
sărín+
sénín+
răzbún u
sărín u
sărín u
sánín u
sărín u
sénín u, [K] sérín u
sărín u
sărín u
sánín u
sénín u
sánín u
sărín u
sărín u
sărín u+
seníu
sánín
seníu
sărín u
sărín u+
t'ístaş+
sánín u
sánín u
sánínu
sánín, t'ístaş
sénín
sánín u
sánín u
sánínu
sărín u
sărín u
sărín u
sărín u+
sărín u
vînătóc u, sánín u
sánín
sánín
sánín

(CERUL) SE ÎNSENINEAZĂ (ind. prez. 3) "(le ciel) s'éclaircit"
[1603]

I. Întrebare indirectă: Ce zici că face cerul atunci când se împrăștie norii?

II. 179. s-uo d'ĕșt'ís vrémę.
205. [e] ńed'éjd'i d'e căldúră.

NOROI "boue"
[1604**]**

I. Întrebare indirectă: Când nu plouă, pe drum se face praf (colb etc.), dar când plouă, ce se face?

II. 103. ʲimálă să spúńě maį mult pă la nᵘoį.
106. ʲimálă [se zice] la plug, la holdă.
123. ᵘúńi zîc ńimálă.
124. p-ált'ě lócurʲ zîčě t'ínă.
128. la beret'éį [nume de localitate] să zîčě mîrșiță; în ált'ě părț, îį ʲimálă.
138. "dómńi 'în limba cultă' [spun] norój."
211. t'ínă [se zice] d'im_bătrîń; ápăį ásta-į aprópe ᵘungurésț'ě.

CEAŢĂ "brouillard"
[1605]

I. Întrebare indirectă: Cum spuneţi la aceea ca un fel de aburi care, mai ales toamna şi iarna, se lasă aproape de pământ de nu mai vezi nimic în jur?

II. 111. êáţă îį nă^{i}íntʷë dă pl$_{u}$áj̈ë.
119. búră 'ceaţă densă', morńáţă 'ceaţă foarte slabă'.
149. da mai ^{u}obijnu^{i}ít ^{u}o f^{u}os ńégură.
155. [Se zice şi] s-o lăsát ^{u}o búră.
156. êáţ-aĉíįë.
175. álţî zîc búră.
186. nú ĉàţă!
201. pîm moldóva [nume de regiune] [se zice] píclă.
204. [Se zice şi] să răd'ícă êáţa.
205. s-o slobozít êáţa.
217. să ^{d}zíĉë şî c^{u}o$_{u}$b^{u}; co$_{u}$b să ^{d}zíĉë şî la prav^{u}, da şî la êáţă.

ZĂPADĂ "neige"
[1606**]**

I. Întrebare indirectă: Cu ce se acoperă iarna pământul, când ninge?

II. 133. nú zăpàdă.
135. nu cu zăpádâ [!].
156. ᵘorᵢ zăpádă, ᵘómătᵘ; da noi ștᵉim ńáu̯ă.
159. să hodᵘińᵉștᵉi pămíntu.
180. ᵘomắtu-i gros zíčĕ.
183. "ńáu̯ă se zice la bihór [nume de zonă geografică] mai mult"; noi ᵘomắt, cádᵉ ~ zíčᵉ.
198. ńáu̯ă i-o zîs u̯ărecínd.
204. nu zăpádă.

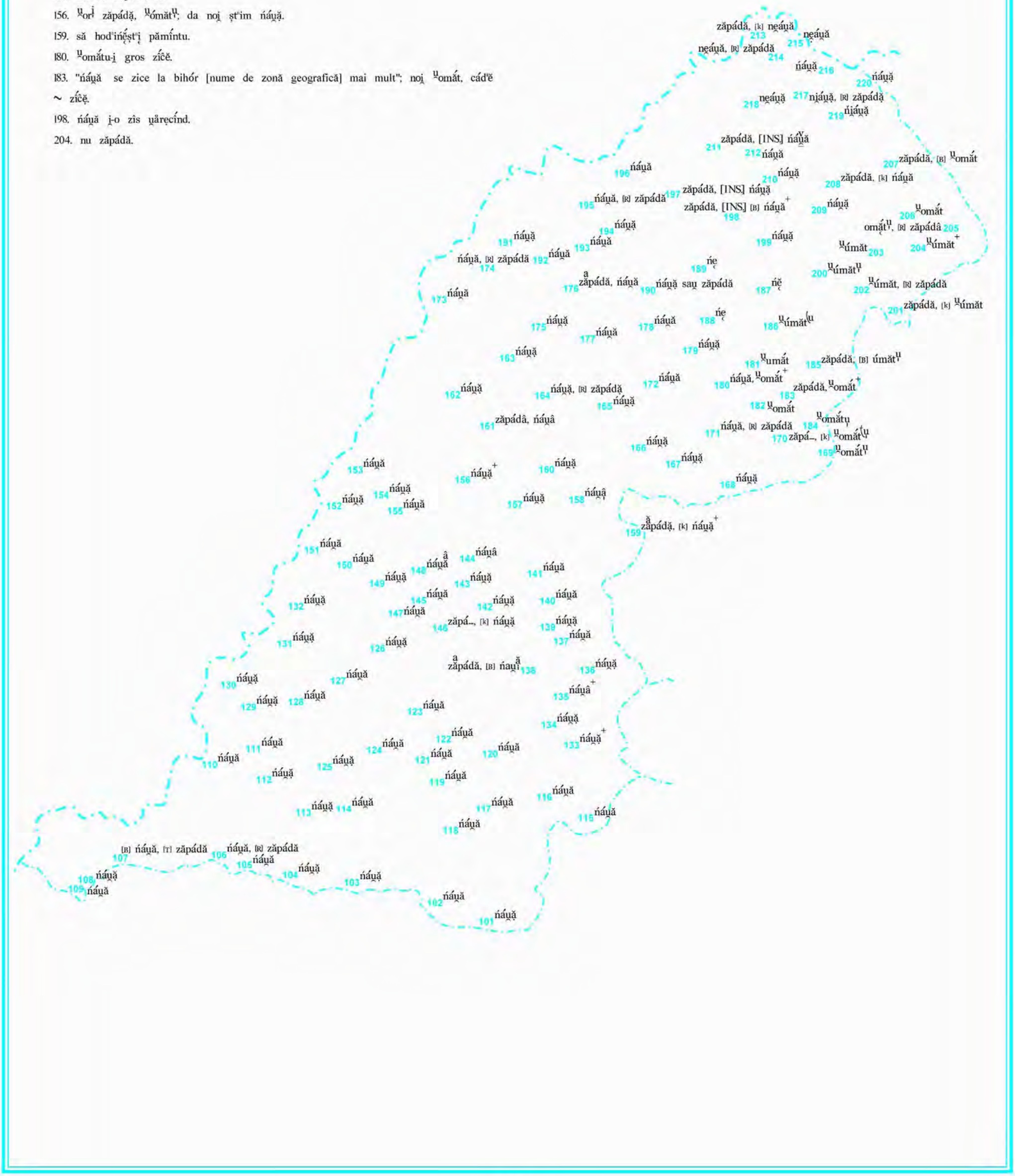
zăpádă, [k] neáu̯ă
neáu̯ă
neáu̯ă, [R] zăpádă
ńáu̯ă
ńáu̯ă
neáu̯ă
nіáu̯ă, [R] zăpádă
ńіáu̯ă
zăpádă, [INS] ńáu̯ă
ńáu̯ă
zăpádă, [B] ᵘomắt
ńáu̯ă
zăpádă, [k] ńáu̯ă
ńáu̯ă, [R] zăpádă
zăpádă, [INS] ńáu̯ă
zăpádă, [INS] [B] ńáu̯ă
ńáu̯ă
ᵘomắt
ńáu̯ă
omắtᵘ, [R] zăpádâ
ńáu̯ă
ńáu̯ă, [R] zăpádă
ńáu̯ă
ńáu̯ă
ᵘúmăt
ᵘúmăt
ńáu̯ă
ńę
ᵘúmăt
ᵘúmăt, [R] zăpádă
ńáu̯ă
azăpádă, ńáu̯ă
ńáu̯ă sau zăpádă
ńę
zăpádă, [k] ᵘúmăt
ńáu̯ă
ńę
ᵘúmăt
ńáu̯ă
ńáu̯ă
ńáu̯ă
ᵘumắt
zăpádă, [B] úmătᵘ
ńáu̯ă
ńáu̯ă, [R] zăpádă
ńáu̯ă
ńáu̯ă, ᵘomắt
zăpádă, ᵘomắt
ńáu̯ă
ᵘomắt
zăpádâ, ńáu̯â
ᵘomătu
ńáu̯ă, [R] zăpádă
zăpá..., [k] ᵘomắtᵘ
ńáu̯ă
ᵘomắtᵘ
ńáu̯ă
ńáu̯ă
ńáu̯ă

LAPOVIŢĂ "giboulée, neige fondue"
[1607]

I. Întrebare indirectă: Cum îi spuneţi la ploaia măruntă amestecată cu zăpadă?

II. 117. ńáu̯ă cu plóu̯ĕ înv̥ăl[a]ítă 'amestecată'.
124. pícă şí plóu̯ĕ, şí ńáu̯ă.
128. lápoviţă şi ńĭsóre̯.
130. [E] [u]o t'íd'i[i]ę̆ núm-aşę́.
132. şíclu spúńĕm la d'áţa cáre̯ să fáĉi atúnc̆ pă pămínt.
133. la noi̯ [se spune] pl[u]ói̯i̯ cu ńáu̯ă.
135. lápoviţâ zíĉi-n̯ cárt'i̯ sau̯ vreméşt'i̯ [ind. prez. 3].
137. ńĭji cu pl[u]á[i]i̯.
138. noi̯ [spunem] fléşt'iţă cu ńáu̯ă.
139. zíĉem că-i̯ înv̥ălu[i]ítă.
141. pl[u]óie ma[a]rúnt cu ńáu̯ă.
147. am̥ văzút scris[u] la cárt'e lápoviţă.
148. plu̯ăi̯i̯ cu ńáu̯â mestecát-aşę́.
149. nú şt'iu̯ núma lápoviţă.
150. [B] ńáu̯a bábĕlor [e] cătă prímăvàră.
153. pícă ţurţalăi̯.
155. [u]o picát [u]o t'éd'i[i]i̯ dă s-o făcút ũ̯ şíclu 'alunecuş'.
168. vid'ĕn̯ cìndu-i̯ jós.
172. Informatorul precizează că la radio a auzit lápoviţă.
180. [u]o brîzgă[i]ít.
181. burńiţázą̆, aşę́ să zìĉi̯ la noi̯.
182. pl[u]óu̯ă cu [u]omắt.
185. brizgăi̯ĕşt'ę̆.
186. îi̯ şí pl[u]òi̯ĕ, şí zăpádă.

187. ca [u]ũ̯ d'ĕţúş, aşę́.
191. pt'ícă ţurţalăi̯.
193. jo d'ĕ lápoviţă u̯ă şt'iu̯.
194. în unguréşt'ę̆ zíĉęm.
195. pt'ícă înv̥ălu[i]itúr[i].
200. ńĭsóri̯ amestecátă cu plóie̯.
205. mńizgái̯ d'e plóie cu omắt[u].
208. pt'ícă ţurţuréi̯.
209. pt'ícă fléĉę̆, ńíĉi ńĭje̯, ńíĉi plòu̯ă.
215. [u]o fléĉoră de vréme̯.
218. zolé [ind. prez. 3] aşắ, că ńíĉi-i̯ neáu̯ă, ńíĉi-i̯ plói̯i̯.

III. În punctul 123 a fost notat termenul lápoviţă cu sensul de 'polei'.

BULGĂRI (DE ZĂPADĂ), sg. "boules (de neige)"
[1609]

I. Întrebare indirectă: Când copiii se bat cu neauă, cu ce zici că aruncă (GEST) unul în altul?

II. 127. ᵘo strîjį plumbᵘ; ję ńáu̯a-m_brînc ș̗-o fáčę plumbᵘ.
150. um_fel dă lópt'ě dă să bat cu jęlě.
170. să-mbrujăsc.
181. să bulgărʲésc.
185. Informatorul precizează că forma recentă pentru úmăt este zăpádă.

TREMUR (DE FRIG) (ind. prez. l-2) "je tremble (de froid)"
[1611]

I. Întrebare indirectă: Iarna, când ți-e frig și faci așa (GEST), ce zici că faci?

GRINDINĂ "grêle"
[1612]

I. Întrebare indirectă: Cum se cheamă boabele de gheaţă care cad uneori vara, când plouă, şi care stricã semănăturile, viile?

II. 107. pícă ţărţălắi ca ᵘoᵘăle dă golímb.
125. înt-álcĕ [părţi] zîc grínđină.
133. 189. 191. Informatorul precizează că nu se spune GRINDINĂ.
135. víńi pluắji cu t'átră. ʲÎêi.
139. PIATRA este mai mare decât ŢÂRŢALĂII.
141. ńáuă dă d'áţă.
169. pt'ícă zgrūz d'ĕ d'áţă.
181. stropt' d'i d'áţă; cîn_îi mai máre [i se zice] búlgăr d'ę d'áţă.
195. ᵘo bătút hóld'ele.
205. o bătú_d'áţa pa cocot'íșᵘ [nume de localitate], tăt o mestecát cu pàmíntu, zîc ǫáminńi, dǫ́mnńi păzí-ńi!
209. bát'ę d'áţa... şi grínd'ina.
214. [e] gríndene, [k] pt'ícă grínđere.

III. S-au mai înregistrat următoarele sintagme: BATE/O BĂTUT GHEAŢĂ/GHEAŢA: 159. 164. 166. 167. 169. 171. 172. 177. 178. 180. 183. 185. 186. 188. 196. 198-200. 203-205. 208-210, BATE/O BĂTUT PIATRĂ/PIATRA: 102. 104. 105. 113. 135. 136. 142. 151. 152. 159. 174, CADE GHEAŢĂ: 175, PICĂ/O PICAT GHEAŢĂ: 126. 154. 158. 160. 161. 163. 177. 178. 191. 193-196. 210, PICĂ/O PICAT PIATRĂ/PIATRA: 107. 122. 149. 153. 155.

CHICIURĂ, pl. "givre"
[1614]

I. Întrebare indirectă: Cum îi spui la aceea albă care se face iarna, când este ger mare, pe crengile pomilor?

II. 118. s-o-mpărăcát.
121. pómi-s iníiét.
122. tắtʺę lęmnęle-s tʺidʺiétʺę, zíčę lúmęa.
152. o picát jéru ărbu.
153. îi gros jĕru pă crĕjĭ.
158. o sturát pădúrę.
159. brúma-i tómna, pă járbă.
162. cótă cum o prîns jĕru tăţ pómi!
183. Informatorul precizează că nu se spune CHICIURĂ şi nici CHIDIE.
185. o burát pómńi.
195. o ptʺicát şíclu.
205. Informatorul precizează că BURA înseamnă raĉálă: şî pa cîmp, álb, nu-i omắt, núma búră 'brumă'.
207. îi ca o pîză.
216. s-o făcút prămúĉ pe lęmnę.

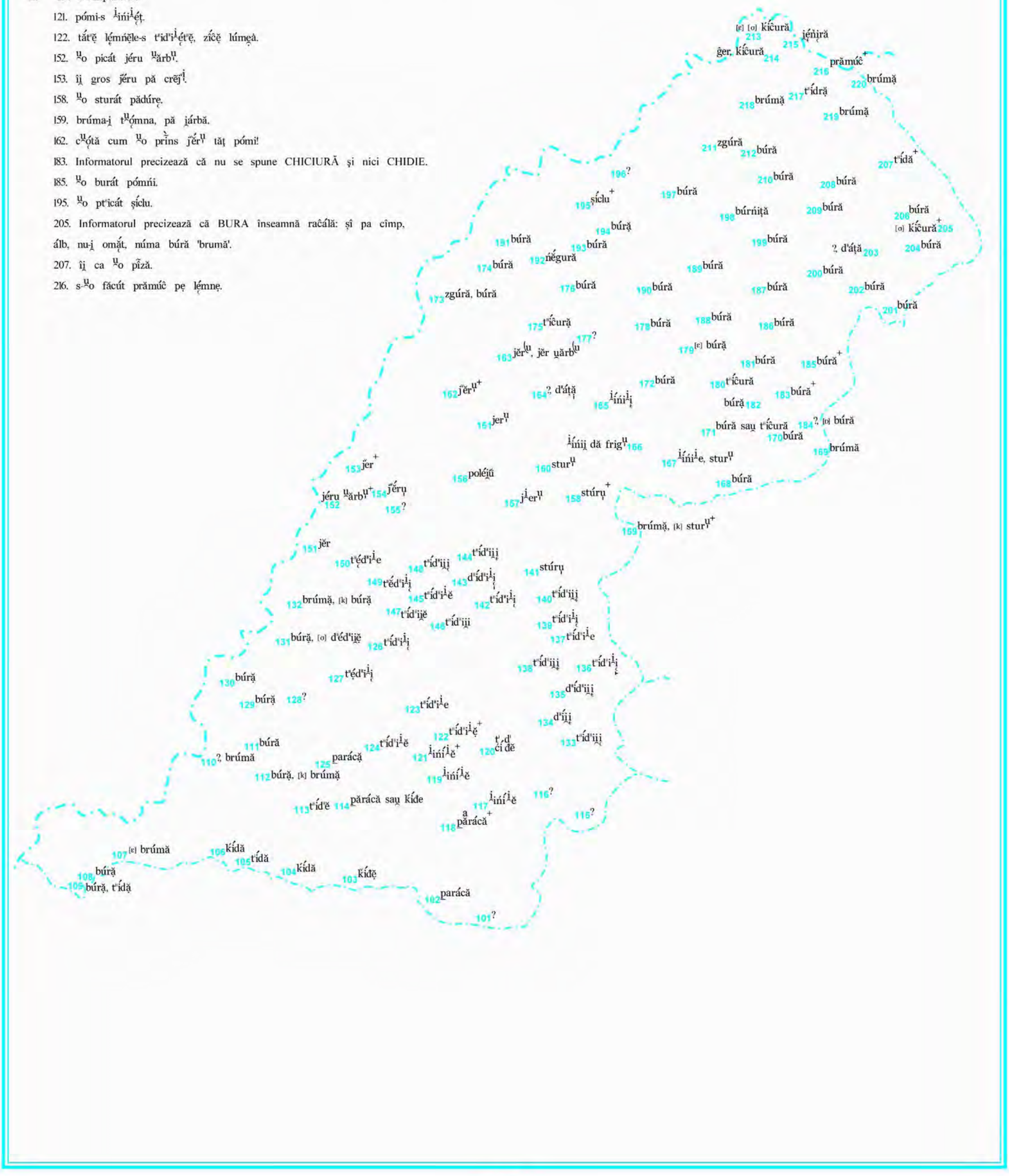

ŢURŢURI, sg. "glaçons, chandelles, baguettes de glace"
[l6l5]

I. Întrebare indirectă: Cum le spui la aceia lungi de gheaţă, care se fac iarna, pe streaşina casei?

II. 159. zíc̦i că... cît îz_d'i mar' sclóii iárna, atíta-i d'i márı̦ cucurúzu vára.

1 sloi de d'áță
2 sloi [sg.] de d'áță; ~, [k] slóiur'
3 sloi' [sg.]; sloi, ~ de d'áță
4 sloi' [sg.]; sloi
5 sloi' [sg.]; sloi
6 sloi' [sg.]; sloi
7 sloi' [sg.]; sloi
8 sloi' [sg.]; sloi
9 sloi d'e d'áță; ~ ~ ~
10 sloi; ~
11 sloi; ~
12 sloi; ~
13 sloi; ~
14 sloi; ~
15 sloi; ~
16 sloi; ~
17 sloi; ~
18 sloi; ~
19 sloi; ~
20 sloi; ~
21 sloi; ~
22 sloi; ~
23 sloi; ~
24 sloi; ~
25 sloi; ~
26 sloi; ~
27 sloi; ~
28 sloi; ~
29 sloi; ~
30 sloi; ~
31 sloi; ~
32 sloi; ~
33 sloi; ~
34 sloi; ~
35 sloi; ~
36 sloi; ~
37 sloi; ~
38 sloi; ~
39 sloi; ~
40 sloi; ~
41 sloi; ~
42 sloi; ~
43 sloi; ~
44 sloi; ~
45 sloi; ~
46 sloi; ~
47 sloi; ~
48 sloi; ~
49 sloi; ~
50 sloi; ~
51 sloi; ~
52 sloi; ~
53 sloi; ~
54 sloi; ~
55 sloi; ~
56 sloi; ~
57 sloi; ~
58 sloi; ~
59 sloi; ~
60 sloi; ~
61 sloi; ~
62 sloi; ~
63 sloi; ~
64 sloi; ~
65 sloi; ~
66 sloi; ~
67 sloi; ~
68 sloi; ~
69 sloi; ~
70 sloi; ~
71 sloi; ~
72 sloi; ~
73 sloi; ~
74 sloi; ~
75 sloi; ~
76 sloi; ~
77 sloi; ~
78 sloi; ~
79 sloi; ~
80 sloi; ~
81 sloi; ~
82 sloi; ~
83 sloi; ~
84 sloi; ~
85 sloi; ~
86 sloi; ~
87 sloi; ~
88 sloi; ~
89 sloi; ~
90 sloi; ~
91 sloi; ~
92 sloi; ~
93 sloi; ~
94 sloi; ~
95 sloi; ~
96 sloi; ~
97 sloi; ~
98 sloi; ~
99 sloi; ~
100 sloi; ~
101 sloi; ~
102 sloi; ~
103 sloi; ~
104 sloi; ~
105 sloi; ~
106 sloi; ~
107 sloi; ~
108 sloi; ~
109 sloi; ~
110 sloi; ~
111 sloi; ~
112 sloi; ~
113 sloi; ~
114 sloi; ~
115 sloi; ~
116 sloi; ~
117 sloi; ~
118 sloi; ~
119 sloi; ~
120 sloi; ~
121 sloi; ~
122 sloi; ~
123 sloi; ~
124 sloi; ~
125 sloi; ~
126 sloi; ~
127 sloi; ~
128 sloi; ~
129 sloi; ~
130 sloi; ~
131 sloi; ~
132 sloi; ~
133 sloi; ~
134 sloi; ~
135 sloi; ~
136 sloi; ~
137 sloi; ~
138 sloi; ~
139 sloi; ~
140 sloi; ~
141 sloi; ~
142 sloi; ~
143 sloi; ~
144 sloi; ~
145 sloi; ~
146 sloi; ~
147 sloi; ~
148 sloi; ~
149 sloi; ~
150 sloi; ~
151 sloi; ~
152 sloi; ~
153 sloi; ~
154 sloi; ~
155 sloi; ~
156 sloi; ~
157 sloi; ~
158 sloi; ~
159 sloi; ~
160 sloi; ~
161 sloi; ~
162 sloi; ~
163 sloi; ~
164 sloi; ~
165 sloi; ~
166 sloi; ~
167 sloi; ~
168 sloi; ~
169 sloi; ~
170 sloi; ~
171 sloi; ~
172 sloi; ~
173 sloi; ~
174 sloi; ~
175 sloi; ~
176 sloi; ~
177 sloi; ~
178 sloi; ~
179 sloi; ~
180 sloi; ~
181 sloi; ~
182 sloi; ~
183 sloi; ~
184 sloi; ~
185 sloi; ~
186 sloi; ~
187 sloi; ~
188 sloi; ~
189 sloi; ~
190 sloi; ~
191 sloi; ~
192 sloi; ~
193 sloi; ~
194 sloi; ~
195 sloi; ~
196 sloi; ~
197 sloi; ~
198 sloi; ~
199 sloi; ~
200 sloi; ~
201 sloi; ~
202 sloi; ~
203 sloi; ~
204 sloi; ~
205 sloi; ~
206 sloi; ~
207 sloi; ~
208 sloi; ~
209 sloi; ~
210 sloi; ~
211 ? d'áță
212 țurțuréi; -rél
213 sloi de d'áță
214 sloi' [sg.]; sloi
215 sloi' [sg.]; sloi, ~ de d'áță
216 sloi' [sg.]; sloi
217 sloi' [sg.]; sloi
218 sloi' [sg.]; sloi
219 sloi' [sg.]; sloi
220 sloi d'e d'áță; ~ ~ ~
scloi; ~ dă d'áță
sloi [sg.] dă d'áță; sloiur'
scloi; scloi'
scloi dă d'áță; ~ ~ ~
scloi dă d'áță; scloi
scloi dă d'áță; ~ ~ ~
sloi, [k] scloi; ~
sloi' [sg.]; sloi
sloi' [sg.]; sloi
sloi' [sg.]; sloi

CĂRARE, pl. "sentier"
[1616]

I. Întrebare indirectă: Cum îi zici unui drum îngust, pe care nu poţi merge cu carul, dar pe care merg oamenii pe jos?

II. 101. Informatorul a mai adăugat: cálę di pișúáręˌ.
103. călicúță [pl.].
106. "Pentru care se zice DRUM."
111. [o] cărárę; dar "să zîêe cărárę numai când mașina de semănat lasă un rând gol sau când mergi prin grâu [crescut înalt]."
123. păntru car saų cóĉiie, [se zice] dulắu; -láie.
126. cărárę, pîm_pădúrę.
132. "Pentru o cale îngustă pe care pot trece numai oamenii, printre case, se zice șicátor; -cátorį."
150. pîm_pădúrĕ: cărárĕ; -rắrį.
155. "Cei care merg pe jos sunt numiţi d'ĕlogóșį."
177. nú lăsà drúmu pîntru cărárę!
185. [Cei care vorbesc limba literară] ar zîĉĕ potécă.

cálę; căĮ, [R] cărárę
cărárę; -rắrį
cărárę; -rắrį
cărárę; cărắrį
caráre; cărắrį
cărárį; cărắrį
cărárę; -rắrį
cărárę; cărắrį
cărárę; -rắrį
cărárę; -rắrį
cărárę; -rắrį
cărárę; cărắrį
cărárę; -rắrį
cărárę; -rắrį
potécă, [INS] [k] cărárę; -rắrį
cărárę; -rắrį
cărárę; -rắrį

CANTONIER, pl. "cantonnier"
[1620]

I. Întrebare indirectă: Cum se cheamă omul pe care îl plăteşte statul ca să se îngrijească de şosea... să nu se strice?

CARIERĂ (DE PIATRĂ), pl. "carrière (de pierre)"
[1621]

I. Întrebare indirectă: Cum îi ziceţi la locul de unde se scoate piatra pentru var sau pentru şosele, de la suprafaţa pământului?

II. 133. ᵘū_fęl d'i báj̯i̯.
145. "Este şi t'átră dă códru 'bucăţi mari, ca niște bolovani, de piatră de construcţie din munte'; aici códru are sensul de 'munte'."
159. grᵘóp̯ă d'i varᵘ sau̯ d'i pt'átră.
170. ᵘom_pt'icúţ d'ę báj̯ę̆.
190. báj̯ę̆ dă pt'átră, dă prund.
205. "PONOR e orice loc [de unde scoţi piatră]"; să fáci ponórᵘ.
209. ᵘóᵍcnă d'ę̆ var, ᵘóᵍcńę̆ d'ę̆ sáre.
214. "CĂRIERĂ de var, de piatră."

carîiéră; -iéri
báj̯ę̆ dę pt'átră, altiiéręʹ dę pt'átră; -jéri ~ ~
căriiéră; -jéri+
pt'ętrăríj̯ę̆; -ríi̯
carîiéră; căriiéri
?, pt'ętrăríj̯ę̆; ~
?, gruóp̯ă; gruopt'
carîiéră sau̯ pt'ętrăríj̯ę̆; -ríi̯, báj̯ę̆ dę pt'átră; băi̯ ~ ~
mínă d'ę̆ piátră; míńę̆ ~ ~, cariiéră ~ ~; -iéri
?, ∞
?, [e] pt'ętrăríj̯ę̆; -ríi̯
pt'ętrăríj̯ę̆; -ríi̯
?, grópă
cariiéră d'ę̆ pt'átră; -iére
?, ∞
báiię̆, [B] ᵘóᵍcnă+
cariiéră; -iére
ponórᵘ; -nóră+
?, mínă d'ę̆ pt'átră
cariiéră; -iéri
báj̯ę̆ d'ę̆ pt'átră; băi̯
cariiéră d'ę̆ pt'átră; -iére
?, ∞, grópă; gropóc [pl.]
?, gruóp̯ă d'ę̆ var
caliiéră; [e] -iéri
báj̯ę̆; băi̯+
cariiéră d'ę̆ pt'átră; -iéri
cariiéră, báj̯ę̆; băi̯, ~ d'ę̆ pt'átră
?, ∞
?, gruóp̯ă, [R] cariiéră; -iére
?, cariiéră; -iéri
cariiéră; -iére
cariiéră; -iére
cariiéră; -iére
báj̯ę̆; băi̯
báj̯ę̆ dă pt'átră; băi̯ ~ ~
báj̯ę̆; băi̯
báj̯ę̆ d'ę̆ pt'átră; băi̯
báj̯i̯ dă pt'átră; băi̯ ~ ~
báiię̆ d'ę̆ pt'átră; băi̯
[R] cariiéră, [B] báj̯ę̆; băi̯
báj̯ę̆ d'ę̆ pt'átră; băi̯
báj̯ę̆; băi̯
báiie d'ę̆ pt'átră; băi̯
báj̯ę̆ d'ę̆ pt'átră; băi̯
băi̯_dă t'átră; băi̯ ~ ~
cariiéră dă pi̯átră; -iéri ~ ~
mínâ sau̯ báj̯i̯; băi̯
báiie d'i pt'átră; băi̯
cariiéră d'ę̆ pt'átră; -iére
cariiéră; -iéri
báj̯ę̆; băi̯+
?, #, grópă
báj̯i̯ ~ dă pt'átră; băi̯i
báiie; băi̯, [R] cariiéră
báj̯i̯; băi̯, ~ dă pt'átră
báj̯ę̆ d'ę̆ pt'átră; băi̯
?, gruóp̯ă; gropt'+
băi̯; băi̯
băi̯_dă pt'átră; băi̯ ~ ~
?, ∞
[B] ?, [R] cariiéră dă peátră
cariiéră dă piátră; -iéri
?, cariiéră; -iéri
báiie dă pt'átră; băi̯ ~ ~
cariiéră; -iéri
báiie; băi̯+
báiie dă t'átră; băi̯
?, ∞
∞, cariiéră dă piátră
báiie; băi̯
báiie dă t'átră; băi̯
?, mínă dă t'átră
?, [R] cariiéră
[B] báiii; băi̯, ~ d'i t'átră, [R] cariiéră
cariiéră; -iéri
?, ∞
?, [R] cariiéră
?, [R] căriiéră
?, ∞
cariiéră; -iéri
báiii d'i piátră; băi̯ ~ ~
?, [D] báiie d'i t'átră; băi̯
cariiéră, [B] báiii; băi̯i
báiii+
cariiéră; -iéri
báiie; băi̯
báiie; băi̯
cariiéră; -iéri
báiie; băi̯
báiie d'i t'átră; băi̯
báiie dă t'átră; băi̯
báiie; băi̯
cariiéră dă peátră; -iéri
báiie d'i piátră; băi̯ ~ ~
cariiéră; -iéri
báiie; băi̯
cariiéră; -iéri
báiie; băi̯
cariiéră, [B] báiie; băi̯
cariiéră; -iéri
báiie; băi̯
báiie; băi̯
báiie; băi̯

CALE, pl. "voie, sentier, chemin"
[1624]

I. Întrebare directă: Cunoaşteţi vorba cale? la ce spuneţi cale?

II. 105. drum dă pis^{u}áre.
113. A fost notat şi termenul călicúţă, care e mai mică decât CALEA şi e destinată doar oamenilor.
123. cále d'ę pic̦óre̦.
134. "carári-i îm_pă^{a}dúri şi e mai îngustă decât CALEA."
136. "cáli d'ę pic^{u}óri este mai îngustă şi e destinată doar oamenilor."
147. cálę dă pic̦óre şi dă car^{u}, mai d'irépt^{u}.
150. "cále d'ęlógă, drum de picior."
162. îi cáli lúngă zìc̦i, drúm lung ad'ìcă.
163. [ɛ] cáli, da drum mai mult^{u}.
164. dú-t'ę pă cáli-àsta, pă drúmu-àsta; [este un] dulę́u aşę́ 'drum de care între două holde'.
165. să vorbéşt'ę: p-o cáli, îi_ję́ ^{u}omu-o cáli, ^{u}un drum^{u}.
166. "mărg u_ămíni d'alóg^{u} 'pe jos şi fără bagaje'."
168. cálę să zíc̦ę în-áit'ę părţ la cărárę.
169. mă duc p-o cálĕ-sus^{u}.
170. am_făcút ^{u}o cálę lúngă.
172. am_făcút ^{u}o cále lúngă.
173. cále lúngă.
174. A fost notat şi termenul: dulę́u -lę́u_ă, care e mai mic decât CALEA.
176. am cálę lúngă, mă duc pă cálę.
177. am ^{u}o cálę să mă duc pînă-m_boján^{u} [nume de localitate].
178. pă cálę năìínt'ę.
179. în áltę́ părţ să zíc̦ę la drum.
182. mărg pă cále am a^{u}uzít, da nu şt'iu ce-i.
186. p-^{u}o cálę lúngă; cînd ai mărs d'ępárt'ę, ai făcút ^{u}o cále lúngă.
190. mă duc pă cálę-ajásta.
194. cálę zic aję́şt'ę č-^{u}o viníít aíí̆c̆, la cărárę.
195. lúngă cále am făcút ier.

198. mai d'ęmúlt s-o zis cálę, amú să zíc̦ę cărárę.
201. călătoréşt' pă cále lúngă; cálja látă [nume topic].
202. cálja rí^{u}uli [nume topic].
209. cáli-o au bănăţắńi.
210. cále, drum lung, da nú să zìc̦ę.
212. am d'ę făcút ^{u}o cále.
214. cále lúngă am de mărs, pînă-n costánţa [nume de localitate].
215. pe cálę [nume topic].
216. pę cáli-ac̦ę́ìę mă duc^{u}, pę drúmu cutárę.
219. mai pe domńéştę să spúnę: dú-te pe cálja ásta.

III. Sensuri: "cărare, potecă, drum îngust pentru oameni (pe lângă case, printre terenuri sau prin pădure)": 101. 103-110. 114-116. 120-135. 137. 138. 142-146. 148-161. 166-168. 183. 188. 194. 198. 201. 204. 205. 211. 213. 214. 218.
"cărare, drum pentru oameni sau drum (provizoriu) pentru care": 111-113. 118. 119. 140. 147. 191.
"cărare mai lată, pentru oameni, uneori şi pentru animale": 139. 169.
"drum de pamânt pentru care": 102. 117. 136. 190. 206. 217. 219.
"drum de ţară": 141.
"drum (generic)": 163-165. 170-174. 176-179. 180. 185. 189. 192. 195. 203. 210. 212. 216. 220.
"drum lung": 162. 170. 172. 181. 184. 186. 187. 210.
"coamă de deal" [?]: 199.
În anumite puncte termenul s-a păstrat, în general, doar în expresii: "o cale lungă": 162. 170. 172. 184. 186. 187. 189. 200., în expresii ce implică sensul generic "drum": 176. 181. 182. 203, ca nume topic: 215 sau în "cale ferată": 178. 181. 185. 190. 193. 210. 220.

PÂRÂU, pl. "ruisseau"
[1626]

I. Întrebare indirectă: Cum îi zici unei ape curgătoare mici, peste care poţi trece cu piciorul?

II. 104. "PĂRĂUL îi mai afúnd."
129. criş; crí̯şur^{i} 'apelativ denumind o apă curgătoare mai mare'.
145. părắu̯; -ráu̯ă este numită o válĕ când plóie̯.
153. crí̯şu cèl mic este numit un canal al Tisei; crí̯şu cèl máre̯, Crişul Repede.
200. Întrebat direct, informatorul neagă forma de plural PĂRAUĂ.
203. Informatorul precizează că VALEA este puţin mai mare decât PĂRĂUL.
205. "VALEA e un izvor mai mare, peste care poţi trece cu piciorul când nu e apa mare."
208. PĂRĂUL îi mńicúţ.
213. cúră volţcáu̯a.
217. "PONORUL e un pârâu mai mic decât vou̯cáu̯a."
220. Informatorul pretinde că báłtă denumeşte o 'apă curgătoare mică'.

HARTA 803

SAR (ind. prez. 1) "je saute, je franchis, j'enjambe"
[1631]

I. Întrebare indirectă: Ce zici că faci când ai în faţă un şanţ şi vrei să treci peste el?

II. 127. nu să zîce sáre!
150. če că zbor, če că sar!
153. sar ij la cárte 'în limba literară'.
174. zbor păstă arác 'şanţ'.
198. zbóră sau sáre, cum vreţ.
219. saj péste aróc 'şanţ'.

MALURI, sg. "rives"

[634]

I. Întrebare indirectă: O apă curge între două... ? (GEST).

II. 137. "ɨármurĕ se zice la un mal înalt."
150. ɨármurĕ [se spune] ᴺundeɨ̯ ᴺo ápă mărișóță.
163. pᴺort d-arắc 'párău; șéd pă pórta bărcăᴺuluɨ̯ [nume de apă curgătoare]
166. stau pă mărîna văɨ̯i.
174. ᴺo zburát 'sărí' pínă pă cе pórtă!
175. mărijńe văɨ̯i.
185. ɨármure dе́ văle.
194. mărjńile ɨ́eɨ̯, pórɨilɨ́-ăle.
208. "Numaɨ la rău e TÂRMURE, la vale e DUNGĂ."
214. dungă pingă văle.

NĂMOL "vase"
[1641]

I. Întrebare indirectă: Cum spui la pământul moale de pe fundul bălţilor sau rămas pe malul unei ape curgătoare după revărsare?

II. 105. imálă [se zice] cî faś o cásă şi lipéşć [cu ea].
124. mol, cînd ajúnj la pămínt táre cáre-alúńică.
126. 150. pă úliţă, t'ínă.
127. o lăsát ápa mol.
139. o noroít válja.
162. nú năm^ol.
194. cáre-j mắle.
205. i núma clícă.

MOVILĂ, pl. "butte, tertre"
[1644**]**

I. Întrebare indirectă: Cum îi ziceţi la o ridicătură mai mică de pământ?

II. 101. [o] dîmp să spúńę la cáre-į máre.
105. dólma-į lúngă şî-į maį z^{u}ásă.
110. "DOLMA e mai mare ca DÂMBA."
111. "HOLUMBUL este o ridicătură mai mare."
126. "HOLUMBUL este semn de hotar din pământ."
130. bătrîńi zîcéu că-s făcút'ę dă turc.
139. "HOLUMBUL este semn între hotare; MOVILA este mai mare."
143. "DÂMBUL este un deal mai mic."
156. "dîmbu-į cum ar fi 4-5 cárą dă pămînt púsă laįoláltă."
164. dîmbu-į ăla túnă-vîrvu d'áluluį. "În sat este un deal căruia unii îi zic DEAL, iar alţii DÂMB."
184. 199. "DÂMBUL este mai mare."
205. dîmbu câla.
213. dîmbu fáni [nume topic].
214. "Un DÂMB poate fi de 2-3 m."

VÂRF (DE DEAL, DE MUNTE), pl. "sommet (d'une colline, d'une montagne)"
[1648**]**

I. Întrebare indirectă: Cum îi spuneţi la partea cea mai înaltă şi de obicei ascuţită a unui deal sau a unui munte?

II. 111. pişc, ştʻiu dîn cártʻě.
118. áltu [spune] vîrfur.
208. vîrvu ptʻiscuiátului [n.t.].
216. vîrv ptʻětri bdʻicsáduluį [n.t.].

NISIP "sable"
[1654**]**

I. Întrebare indirectă: Cum îi spui la acela mărunt, mărunt pe care îl iei de pe malul apei şi-l pui în var când vrei să zideşti ceva?

II. 123. năsíp [e] maị máre; hămúcă, maị mărúnt.
126. hăm^{u}óc [se zice] la tálpoş [nume de localitate], şì bătăráńi 'locuitorii din satul Batăr'.
130. p-álta vǫ́rbă să zîcệ năsíp.
135. nu zîêi năsíp^{u}.
136. ţîráị^{u} 'nisip mai mare, folosit la ciment'.
140. "ŢÂRFA e mănînţáụă"; [o] năsíp; da zîêëm ţírfă.
148. ţírfă [e] maị ţărăńéşt^{u}i; şí nisìp îị zîcem.
150. hămúcă, tárě mînînţáụă.
156. a^{i}ísta-i năsípu!
190. hămúcă 'nisip'; prund 'pietriş'.
194. îị zîc şî prund.
197. hămúcă mărúntă.
205. PRUNDUL e mai mare.

PRAF "poussière"
[1655]

I. Întrebare indirectă: Vara, când nu plouă, ce se face pe drum? Când merge carul pe drum se ridică în sus ca un nor.

II. 159. adˈìcă cu̯ólb, aşé zîcè̯u bătrîńi.
173. colbăjéşt'ę 'se ridică praful'.
186. ţárfă 'praf care nu se ridică, e mai greu'.
201. am put'é zìcě că práf.
215. "Este şi poreclă."

ÎNVĂŢĂTOR, pl. "maître d'école, instituteur"
[166]

I. Întrebare indirectă: Cum îi zici la cel ce învaţă pe copii, la şcoală, să scrie şi să citească?

II. 140. [•] ma_nánt'e zîĉę̂ că dáscălu.
162. "DIACUL jĕrá şi cántor."
164. m-ō-vățát d'ácu-ăla.
172. "Se numea d'acu fiindcă era şi cântăreţ la biserică."
174. "DIACUL cânta şi la biserică."
185. ńi_n-o fóst profésor.
214. învățătorju [a.] la prunĉ.

CARTE, pl. "livre"
[1664]

I. Întrebare indirectă: Cum îi spuneți la aceea din care citește copilul la școală?

TOC (DE SCRIS), pl. "stylo"
[1672]

I. Întrebare indirectă: Cum îi spui la acela cu care scrii cu cerneală?

II. 117. condéi noi am zîs.
160. peníță cu toc^{u}; tócur^{i}.
166. PENIȚA desemnează întreg instrumentul, iar partea cu care se scrie se numește vîrv dă peníță.
172. códă dă pánă, condéi.
174. pánă 'peniță'.
178. toc cu peníță.
199. atùncî n-ó fost stilóu^{u}.
202. nú jĕrà stilóu atúncî.
214. peníță în toc.

CITESC (ind. prez. 1) "je lis"
[1677]

I. Întrebare indirectă: Ce faci cu o scrisoare, ca să afli ce scrie în ea?

II. 134. cît'ĕșt'; cet'ĕșt'ĭ; -t'ím^{u}; -t'íț; cețt'ĕsc^{u}.
175. cet'ĕșt'; cețt'ĕșt'ĕ; cet'ím; cețt'íț; -t'ésc.
193. cĕt'íț [5].
206. cît'ĕșt'; -t'ĕșt'ĭ; cet'ím; -t'íț; cît'ĕsc.
208. cît'ĕșt'; -t'ĕșt'ĕ; cet'ím; -t'íț; -t'ĕsc.
214. cît'éșt'; -t'éște; -tím; -tíț; -t'ĕsc.
215. citéșt'; cețté; citím^{u}, [k] cețtím^{u}; -tíț; -tésc^{u}.
217. cît'éșt'; -té; cețtím^{u}; -tíț; -tésc^{u}.

MINT (ind. prez. 1) "je mens"
[1682]

I. Întrebare indirectă: Când cineva nu spune adevărat, zici că ...?

RECRUT, pl. "recrue"
[1688]

I: Întrebare indirectă: Cum i se spune unui soldat în primele luni de armată?

II. 102. la bătrîńéţă s-o zîs răgútă; -gúţ, [o] -gúće.
118. álţî [zic] tilícă.

ZIAR "journal"
[1728]

I. Întrebare indirectă: Din ce citiţi, în fiecare zi, ştirile şi noutăţile din ţară şi din toată lumea?

II. 106. la noi îi spúńe uiṣág.
122. şi ziárĕ [pl.] zîc úńi.
126. ńímeń n-o ṣt'iút dă zi^árụ.
141. zi^árurę [pl.].
186. [B] uiṣág(u, da-i unguréṣt'ę.
219. iuṣág îi pĕ unguréṣtę.

BICICLETĂ, pl. "bicyclette"
[1730]

I. Întrebare indirectă: Cum îi spui la aceea cu două roate pe care te urci şi dai din picioare ca să mergi pe drum?

II. 147. "Alţii [zic] bíţiclă."

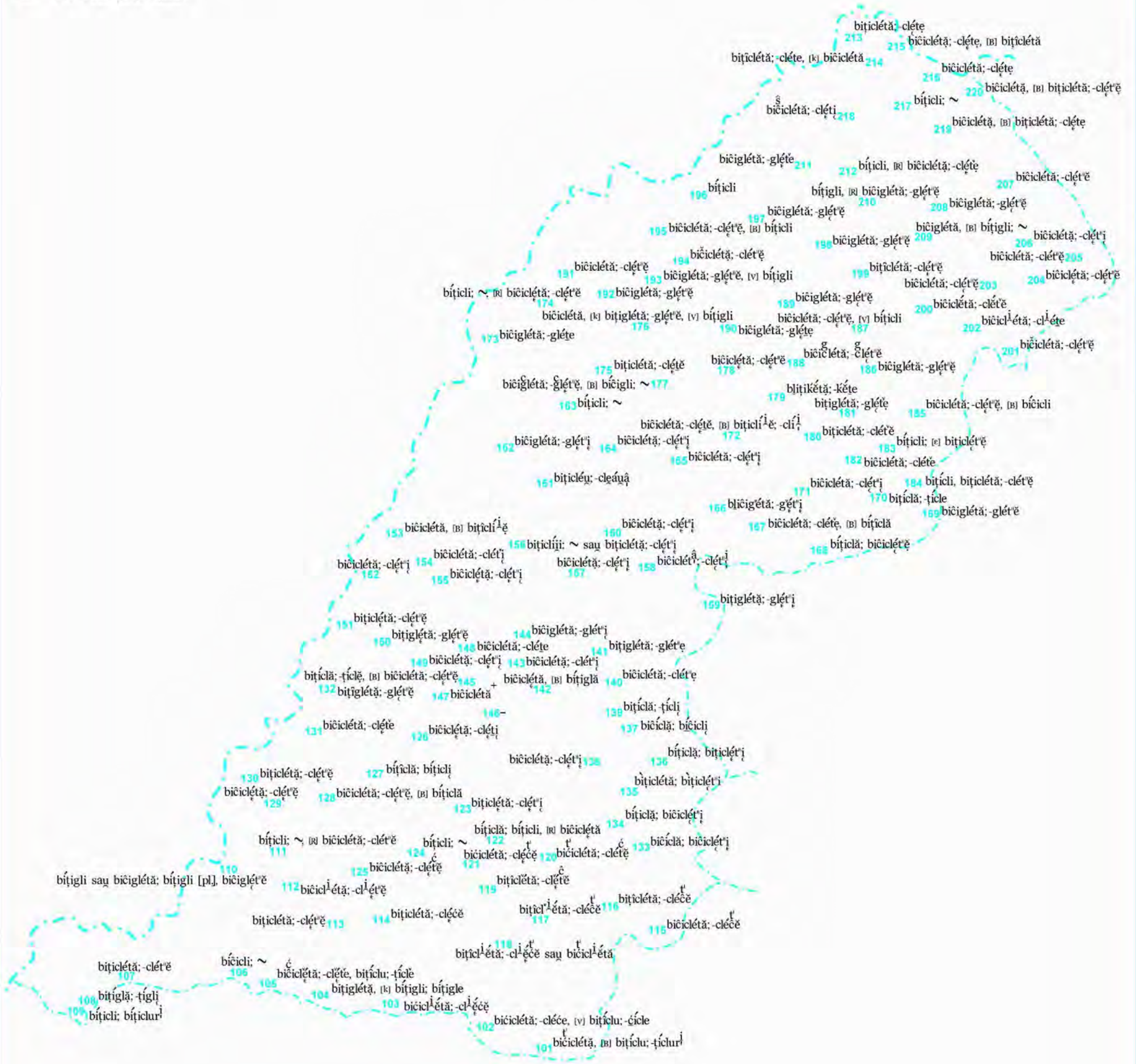

AVOCAT, pl. "avocat"
[I737]

I. Întrebare indirectă: Cum îi spui omului acela, de la tribunal, care te apără la judecată?

II. I06. advocát íi spúńě, da noi ṣt'im dă fișcál.
I19. în l'ímba nuắstră am spus fiscálăș.

FOTOGRAFIE, pl. "photographie"

[1738]

I. Întrebare indirectă: Când îţi scoţi buletin, ce-i dai poliţistului să lipească pe buletin, ca să te cunoască?

II. 122. m-am t'ipărít.
129. noi zícem t'ip.
150. înt'ipuíést'e.
171. m-ã_luúát úun t'ipú.

fotográfie; -grăfi
fotográfie; -gráfii, [R] pózã; ~
fotografíiĕ, [B] t'ipú; t'ípuri
fotográfiiĕ; -gráfii, [B] t'ipú; t'ípuri
fotográfiiĕ, [B] t'ipú; t'ípuri
fotográfiĕ; -fí
fotográfiĕ; -gráfii, [B] t'ipú; t'ípuri
fotográfiĕ; -gráfii, [B] t'ip; t'ípuri
fotográfiĕ; -fíi, t'ipú; t'ípuri
fotográfiĕ; -gráfi, [B] t'ip; t'ípuri
fotográfiĕ; -gráfi, [B] t'ip; t'ípuri
fotográfiĕ; -gráfi, [V] t'ip; t'ípuri
fotográfiĕ; -gráfii, [V] t'ip; t'ípuri
fotográfiĕ; -gráfi, [B] t'ip; t'ípuri
fotográfie; -gráfi, [B] t'ip; t'ípuri
fotográfie; -gráfii, [R] fotográfiĕ; -gráfii
fotográfie; -gráfii, [B] t'ip; t'ípuri
fotográfie; -gráfi, [B] t'ip; t'ípuri
fotográfie; -gráfii, [B] t'ip; t'ípuri
fotográfie; -gráfi, [B] t'ip; t'ípuri
fotográfie; -gráfii, [V] t'ipú; t'ípuri
fotográfie; -gráfii, [B] t'ipú; t'ípuri
fotográfie; -gráfii, [B] pózã, t'ipú
fotográfie; -gráfii, [B] t'ipú; t'ípuri
fotográfie; -gráfii, [B] t'ipú; t'ípuri
fotográfie; -gráfii, [B] t'ipú; t'ípuri

LEMNAR, pl. "charpentier"
[1740]

I. Întrebare indirectă: Cum îi zici omului care lucrează grinzile, acoperişul casei?

II. 105. máistor dă lúcră cu lémnu.
110. "LEMNAR [se numeşte] şi čél čě vínd'ě lémńě."
114. fáśě tăt, şí părét, şi hăjzáş; am auzít la ᵘoráş dulg'ér'ᵢ.
150. meşt'erést'ě cu lémnu.
192. la noi tót àl-ᵘo fáčę [adică zidarul].
205. "În satul vecin se spune ţărmămán."
210. mést'ěr'ᵢ d'ě hăjzáş.

tîmplár-plái
tîmplár, astaîíş ~ tîmplár-
tîmplár-plái, [B] astaîíş ~
astaîíş -íşi
astaîíş ~
tîmplár-plái, [B] astaîíş -íşi
tîmplár-plái, astaîíş -íşi
astaîíş ~
tîmplár-plái
tîmplár-plái, [B] astaîíş -íşi
tîmplár-plái
[B] astaloş -loşi, [A] -lîş, -íşi, [B] tîmplár-plái
tîmplár-plái, [B] ástoţâş
tîmplár-plái
astaîíş -íşi, [B] tîmplár-plái
astaîíş ~
tîmplár-plái
tîmplár-plái, [B] astaîíş -íşi
tîmplár-plái
tîmplár-plái
tîmplár-plái

TOPOR, pl. "hache"
[1742]

I. Întrebare indirectă: Cum îi zici la acela cu care crapi lemnele pentru foc?

II. 110. "TOPORUL este mic, jumătate cât SECUREA."
117. 197. "TOPORUL e mai mic."
118. jéște și ț'ț'icéu, maj lung la gúră, îl folosăsc trᵘocári, càre fac trᵘóșe.
124. tăglău îj cu cáre ĉoplést'.
135. "SECUREA e mai mare decât TOPORUL, care se foloseşte la curăţit lemne."
137. "SECUREA e mai mare decât toporul."
178. "TOPORUL este mai mic decât securea."
182. maj mńícă ca și [un] topórᵘ.
214. "BOLTAGUL este mai mic."

FERĂSTRĂU, pl. "scie"
[1744]

I. Întrebare indirectă (INDIC.).

II. 138. îi zîĉi firéz d'i brîŋcă.
163. feréz dă mînă.
176. hirʲéz dĕ mînă.
184. hiréz dĕ mînă.

III. S-au mai obținut sintagmele: hiréz cu rîzbójᵘ 168, sirisăᵘ cu răzbᵘój 202.

SFREDEL, pl. "vrille"
[1746]

I. Întrebare indirectă: Cum îi spui la acela cu care faci găuri în lemn? (GEST)

II. 197. gău̯urésț' lémnu, [faci] gáu̯ură-n lemn.

III. Au mai fost înregistraţi următorii termeni: BURGHIU 105. 145. 201, SPIŢELNIC 'sfredel mai mic' 102.

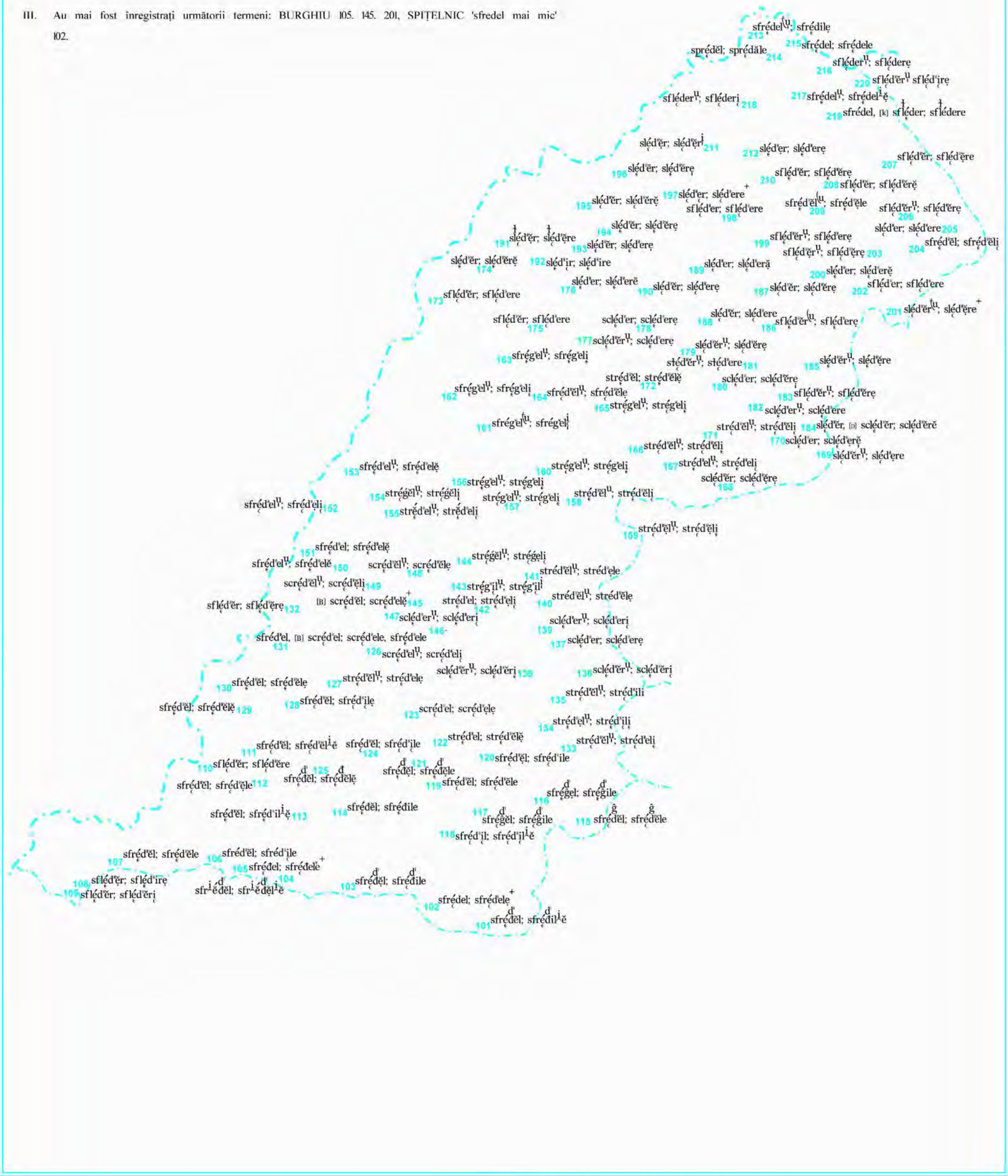

RINDEA, pl. "rabot"
[1748]

I. Întrebare indirectă: Cum îi spui la aceea cu care tâmplarul dă pe scândură, ca să o netezească? (IMIT.)

II. 106. jĕ́ștă și jălắu dă curét'.
126. rînd'á, pă domńéșt'e.
128. la țára ᵘáșuluį [nume topic] zíčę jalắu.
219. "ROPANDUL este mai lung."

DOAGE, sg. "douves"
[1750**]**

I. Întrebare indirectă: Cum numeşti scândurelele de brad sau de stejar din care e făcut un butoi, un ciubăr, o putină?

II. 151. cîm_pícă cércu zîcě că tot s-o dogát.

DOGAR, pl. "tonnelier"
[1751]

I. Întrebare indirectă: Cum numeşti meşterul care face doage, butoaie, putini?

II. 104. dogár¸, da n^{u}o¸ spuńám píntăr.
122. viń^{u} moţ d'i făcă^{u}.
162. [B] ^{u}unguréşt'¸: píntăr.
205. dogár¸, mă gînd'ésc.

HARTA 828

FIER "fer"
[1753]

I. Întrebare indirectă: Din ce-i făcut raful (şina) de la roata carului?

II. 171. 190. hiéră [pl.].
197. héră [pl.].
215. s-o făcú şî dî şíngur 'şine' de tren.
219. fiĕr îi mai pe domnéşte.

III. A mai fost notat şi termenul PLEV 110. 141.

FIERAR, pl. "forgeron"
[1754]

I. Întrebare indirectă: Cum îi zici meşterului care trage şina pe roată?

II. 197. măr_cu cáru la-nherát la căuáĉ.

couáĉ; ~
couáĉu; -uáĉ
couáĉiu, couáĉi; ~
fierár, [B] couáĉu; -uáĉ
fierár; -rári, [B] couáĉu; -uáĉ
fiĕrár, [B] couáĉu; -uáĉ
couáĉu; -uáĉ, [R] fiĕrári
fiĕrár; -rárur [?], [B] căuáĉ; -uáĉur [?]
[V] căáĉ, [R] ferár; -rári
ferár; -rári
hĕrári, căuáĉ; ~
căáĉu; -áĉ
căuáĉ; ~, [R] fierár; -rári
căuáĉ; -uáĉ, [R] fierár
couáĉu; -uáĉ
căáĉ; ~
căváĉ; ~
căuáĉ; ~
căuáĉ; ~
herár; -rári, [R] fierár; -rári, [B] căuáĉ; ~
căuáĉ; ~
[B] căuáĉ; -uáĉ, [R] fierár; -rári
căuáĉu; -uáĉ
căuáĉ; fiĕrári; ~, ~
căuáĉ; ~
căáĉ; ~, fĕrári; ~
căuáĉ; ~
căáĉu; -uáĉ
căáĉ; -áĉ
căuáĉ; ~
căáĉu; -uáĉ
căáĉ; -áĉ
căáĉu; -uáĉ
căáĉ; -áĉ
căáĉu; -uáĉ
căáĉ; -áĉ

REPARĂ (ind. prez. 3) "il répare"
[1755]

I. Întrebare indirectă: Când ţi se strică căruţa te duci cu ea la fierar şi el ţi-o...?

II. 134. atúnc ii tomńíţă.
157. repáră ácăr 'sau' tomńéşt'i.
164. mă duc şîi tomńáscă r^{u}óta.
181. acúma-i répără.
207. ţ-õ-herjáză.
214. o reperăm [ind. prez. 4].
217. mă duc să-m tomńáscă cáru.

POTCOVESC (ind. prez. 1) "je ferre"
[1762]

I. Întrebare indirectă: Ce zici că-i face fierarul calului când îi pune potcoavele pe copite?

II. 214. îl curăţăşte [3], îl potcoďéşte [3].

ARGĂSEŞTE (ind. prez. 3) "il tanne"
[1767]

I. Întrebare indirectă: Ce zici că face cojocarul când curăţă şi pregăteşte pielea, ca să fie bună de lucrat cojoace, căciuli... ?

II. 124. cúrăţă pt'éi̯ile.
128. u̯o dubéşt'i̯, dàc-o zgod'éşt'i̯ [!].
157. u̯o fáči̯ frumu̯ósă, cu meseríi̯ili̯-áli̯-a lúji̯i̯.
169. [Adică] le curăţáşt'ě; u̯o bágă [pielea] la dubéle, u̯o scu̯ót'ě şi u̯o t'imăléşt'ě.
189. "horgár; -gári̯: cel care pregăteşte pieile."
197. o t'icăzéşt'e şi o feşt'éşt'e 'vopseşte'.
198. să ducéu̯ pt'éi̯ile la lucrát.
201. n-ám ńič văzút.
205. u̯o lúcră.
214. o curăţáşte, o bágă în sáre.
216. le u̯orgăréi̯, să rămî̃i̯ě tístaşă.
219. [R] tăbăcítă [adj.].

III. În 128 s-a mai obţinut termenul SUCI 'tăbăcar'.

NOUL ATLAS LINGVISTIC ROMÂN
CRIȘANA

CROITOR, pl. "tăietur, coutureiˮ
[1770]

I. Întrebare indirectă: Cum zici omului care face haine?

II. 119. mai ₀ dimult s-o zîs săbăgu -băĭ
120. "SABĂII făceau numai haine de lână."
122. săbăgu [se numea cel] cări-a făcut sumănĕ.
133. săbăĭi, cări cusĕgu hăĭnĭ dĭ lînă.
148. sabăgu, cam pă limba mad'ără.
162. [B] Ĭ_limba mad'ără: sabógu.

HARTA 834

(ACUL TE) ÎNŢEAPĂ (ind. prez. 3) "(l'aiguille te) pique"
[1774]

I. Întrebare indirectă: Ce zici că-ţi face acul când îţi intră în deget? (GEST).

II. 114. [D] înţápă [se spune] cînd să bágă śéva ţándură.
134. àpu mă-mpű̯jį ş̡i-ű̯ bo̯u̯[u].
138. pă domńé̯śt'ị: t'o-nţ̆ápát[u] [perf. c.].
157. m-am împű̯s [perf. c. l] cu ácu.
176. şi bó[u]u împű̯je.
180. mă sparg ìnt-on st'in.
189. nu împű̯jĕ.
200. "[D] împű̯jĕ se spune mai mult la márhă."
208. furcóu împű̯je.
218. [u]úńi [zic] i̯-o-nţ̆ápát [perf. c.], álţî [zic] i̯-o spart [perf. c.].

DEGETAR, pl. "dé à coudre"
[1788]

I. Întrebare indirectă: Cum îi spune la acela pe care îl pune croitorul în deget, când coase, ca să nu se înţepe?

1 dejetár; -tárę
2 dejetár; -tárę
3 dejetár; -tárę
4 dejetár; -tárę
5 dejetár; -tárę
6 dejetár; -tárę
7 dejetár; -tárę
8 dejetár; -tárę
9 dejetár; -tárę
10 dejetár; -tárę
11 dejetár; -tárę
12 dejetár; -tárę
13 dejetár; -tárę
14 dejetár; -tárę
15 dejetár; -tárę
16 dejetár; -tárę
17 dejetár; -tárę
18 dejetár; -tárę
19 dejetár; -tárę
20 dejetár; -tárę
21 dejetár; -tárę
22 dejetár; -tárę
23 dejetár; -tárę
24 dejetár; -tárę
25 dejetár; -tárę
26 dejetár; -tárę
27 dejetár; -tárę
28 dejetár; -tárę
29 dejetár; -tárę
30 dejetár; -tárę
31 dejetár; -tárę
32 dejetár; -tárę
33 dejetár; -tárę
34 dejetár; -tárę
35 dejetár; -tárę
36 dejetár; -tárę
37 dejetár; -tárę
38 dejetár; -tárę
39 dejetár; -tárę
40 dejetár; -tárę
41 dejetár; -tárę
42 dejetár; -tárę
43 dejetár; -tárę
44 dejetár; -tárę
45 dejetár; -tárę
46 dejetár; -tárę
47 dejetár; -tárę
48 dejetár; -tárę
49 dejetár; -tárę
50 dejetár; -tárę
51 dejetár; -tárę
52 dejetár; -tárę
53 dejetár; -tárę
54 dejetár; -tárę
55 dejetár; -tárę
56 dejetár; -tárę
57 dejetár; -tárę
58 dejetár; -tárę
59 dejetár; -tárę
60 dejetár; -tárę
61 dejetár; -tárę
62 dejetár; -tárę
63 dejetár; -tárę
64 dejetár; -tárę
65 dejetár; -tárę
66 dejetár; -tárę
67 dejetár; -tárę
68 dejetár; -tárę
69 dejetár; -tárę
70 dejetár; -tárę
71 dejetár; -tárę
72 dejetár; -tárę
73 dejetár; -tárę
74 dejetár; -tárę
75 dejetár; -tárę
76 dejetár; -tárę
77 dejetár; -tárę
78 dejetár; -tárę
79 dejetár; -tárę
80 dejetár; -tárę
81 dejetár; -tárę
82 dejetár; -tárę
83 dejetár; -tárę
84 dejetár; -tárę
85 dejetár; -tárę
86 dejetár; -tárę
87 dejetár; -tárę
88 dejetár; -tárę
89 dejetár; -tárę
90 dejetár; -tárę
91 dejetár; -tárę
92 dejetár; -tárę
93 dejetár; -tárę
94 dejetár; -tárę
95 dejetár; -tárę
96 dejetár; -tárę
97 dejetár; -tárę
98 dejetár; -tárę
99 dejetár; -tárę
100 dejetár; -tárę
101 dejetár; -tárę
102 dejetár; -tárę
103 dejetár; -tárę
104 dejetár; -tárę
105 dejetár; -tárę
106 dejetár; -tárę
107 dejetár; -tárę
108 dejetár; -tárę
109 dejetár; -tárę
110 dejetár; -tárę
111 dejetár; -tárę
112 dejetár; -tárę
113 dejetár; -tárę
114 dejetár; ~
115 dejetár; -tárę
116 dejetár; -tárę
117 dejetár; -tárę
118 dejetár; -tárę
119 dejetár; -tárę
120 dejetár; -tárę
121 dejetár; -tárę
122 dejetár; -tárę
123 dejetár; -tárę
124 dejetár; -tárę
125 dejetár; -tárę
126 dejetár; -tárę
127 dejetár; -tárę
128 dejetár; -tárę
129 dejetár; -tárę
130 dejetár; -tárę
131 dejetár; -tárę
132 dejetár; -tárę
133 dejetár; -tárę
134 dejetár; -tárę
135 dejetár; -tárę
136 dejetár; -tárę
137 dejetár; -tárę
138 dejetár; -tárę
139 dejetár; -tárę
140 dejetár; -tárę
141 dejetár; -tárę
142 dejetár; -tárę
143 dejetár; -tárę
144 dejetár; -tárę
145 dejetár; -tárę
146 dejetár; -tárę
147 dejetár; -tárę
148 dejetár; -tárę
149 dejetár; -tárę
150 dejetár; -tárę
151 dejetár; -tárę
152 dejetár; -tárę
153 dejetár; -tárę
154 dejetár; -tárę
155 dejetár; -tárę
156 dejetár; -tárę
157 dejetár; -tárę
158 dejetár; -tárę
159 dejetár; -tárę
160 dejetár; -tárę
161 dejetár; -tárę
162 dejetár; -tárę
163 dejetár; -tárę
164 dejetár; -tárę
165 dejetár; -tárę
166 dejetár; -tárę
167 dejetár; -tárę
168 dejetár; -tárę
169 dejetár; -tárę
170 dejetár; -tárę
171 dejetár; -tárę
172 dejetár; -tárę
173 dejetár; -tárę
174 dejetár; -tárę
175 dejetár; -tárę
176 dejetár; -tárę
177 dejetár; -tárę
178 dejetár; -tárę
179 dejetár; -tárę
180 dejetár; -tárę
181 dejetár; -tárę
182 dejetár; -tárę
183 dejetár; -tárę
184 dejetár; -tárę
185 dejetár; -tárę
186 dejetár; -tárę
187 dejetár; -tárę
188 dejetár; -tárę
189 dejetár; -tárę
190 dejetár; -tárę
191 dejetár; -tárę
192 dejetár; -táră
193 dejetár; -táră, [k] -táre
194 dejetár; -tárę
195 jejetár; -tárę
196 jejetár; -tárę
197 değetár, [k] jějetár; -táre
198 jejetár; -táre
199 jejetár; -tárę
200 jějetár; -tárę
201 jějetár; -tárę
202 jejetár; -tár^e
203 dejetár; -táră
204 dejetár; -tárį
205 dejetár; -tárę
206 jjejetár; -tárį
207 dějětár, [k] jějětár; -táre
208 dějetár; -tárę
209 jejetár; -tárę
210 jějětár; -tárę
211 dejetár; değetáre
212 jejetár; -tárį
213 değetár; -tárę
214 değetár; -tárę
215 dežetár; -tárę
216 değetár; -tárę
217 değetár; -tárę
218 dežetár; -tárį
219 değetár; -tárę
220 ğeğetár; -tárjur
d'ějětár; -tárę
d'ějetár; -tárę
d'ějetár; -tárę
d'ějetár; -tárę
d'ějetár; -tárę
d'ějetár; -tárę
d'ějetár; -tárę
d'ějetár; -tárę
d'ějetár; -tárę
d'ejetár; -tárę
d'ejetár; -tárę
d'ej

ÎNSĂILEZ (ind. prez. 1) "je faufile, je bâtis"
[1789]

I. Întrebare indirectă: Ce zici că faci cu părţile unei cămăşi când le prinzi rar cu aţă înainte de a le coase? (IMIT.).

II. 135. cos provizór.
157. le prîz căt-ulóltă.
159. le firuiéşt'i [3] pîntru cosút', [B] múştră, le fáci múştră.
179. [E] uo acáţă d'olóltă.
190. li-o curuíit şi le firţăléşt'ě [3].
199. le cos înăíínt'ě-ndr-éli.
205. îsăílátu câla, cum i-o zîs.
213. le cos.

CÂRPESC (ind. prez. 1-2) "je raccommode, je rapièce"
[179]

I. Întrebare indirectă: Dacă ţi se rupe cămaşa într-un loc, ce zici că-i face femeia când îi pune un petec, ca s-o mai poţi purta?

II. 157. ǩirpéșt^{u}ị [3]; -pím^{u} [4]; -pí̯ț [5]; cîrpắsc^{u} [6].
158. ǩirpéșt^{u}ẹ [3]; -pím^{u} [4]; -pí̯ț [5]; -pésc [6].
197. cîrt^{u}éșt^{u}e [3], círt^{u}e [3] háńe; foltăslésc; -lésț^{u} 'cârpesc' un sac.

TIVESC (ind. prez. 1) "j'ourle"
[1793**]**

I. Întrebare indirectă: Când îndoi şi coşi marginea la un ştergar (un prosop, o basma etc.), ce zici că-i faci? (INDIC.)

II. 121. polésc 'tivesc marginea de jos a rochiei'.
220. t'izéşt' [2]; -zę́ [3]; -zím^{u} [4]; -zíţ [5]; -zắsc^{u} [6].

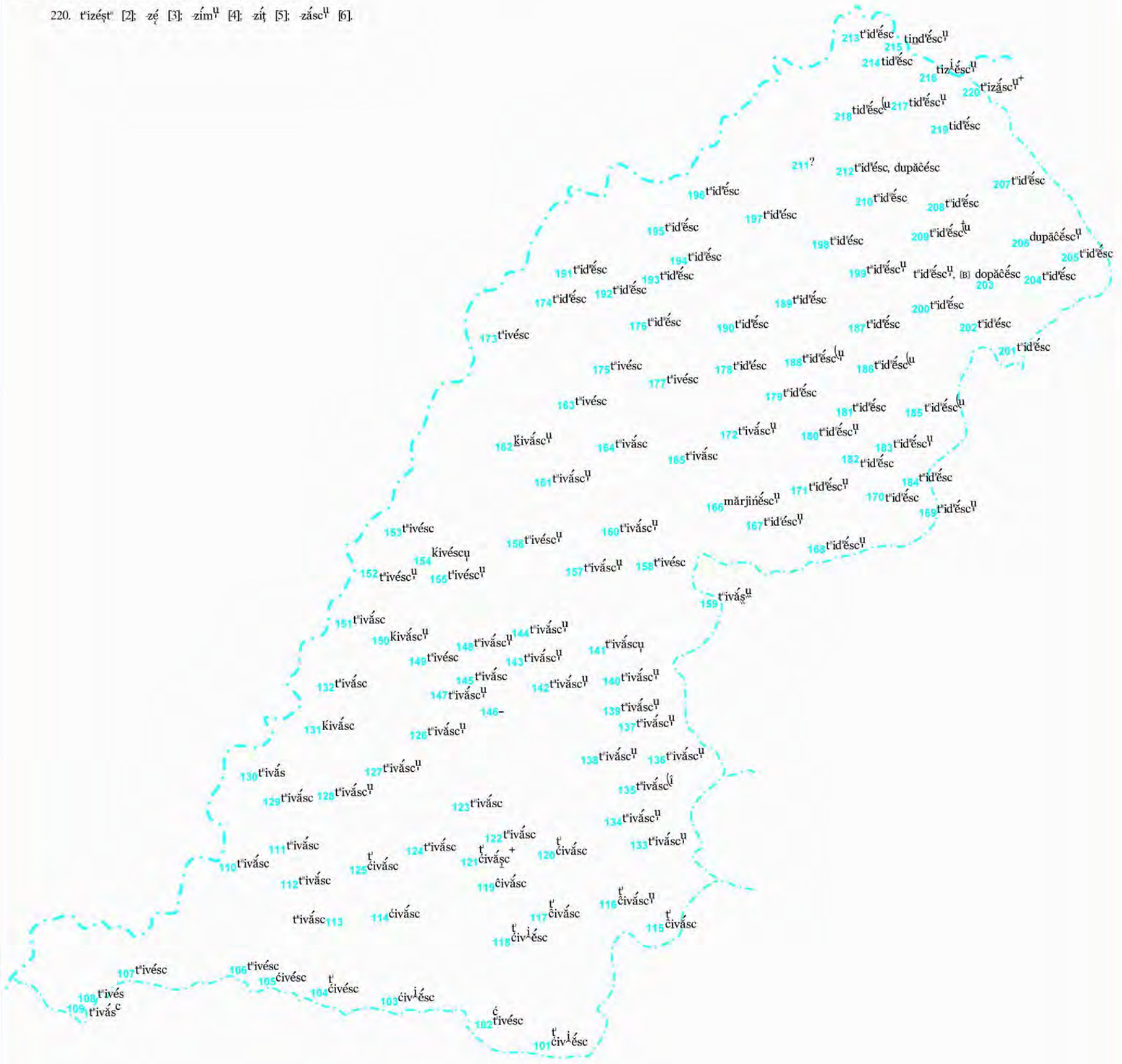

BRUTAR, pl. "boulanger"
[1797]

I. Întrebare indirectă: Cum se cheamă omul care face sau vinde pâine la oraş?

II. 122. brutár^{i} zîc mai mult.
152. pe̯cărí^{i}e̯ 'brutărie'.
165. mi̯-adúc amínt"i̯ că-i̯ zîcé̯u pē̯i̯c^{u}.
197. mérem cu pt"íta la pe̯ic 'brutărie'.
198. lúcră la pē^{i}c^{u}; pé^{i}cur^{i}. Informatorul precizează că nu ştie cum le zice la cei care lucrează acolo.
200. pt"ítă ca d'ĕ la pec 'cuptor'.
202. mu şt"iu alt.
208. [B] pe̯ic 'brutărie'.

III. În punctul 203, informatorul precizează cum se pregătea mălaiul pentru copt: îl a̯ém̯ untíi̯^{u} şi apoi îl ungeam cu ulei folosind un me̯c^{u}; mécur^{i}, adică un băţ crăpat la un capăt şi cu o bucată de pânză legată în crăpătură.

TINICHIGIU, pl. "ferblantier"
[1799]

I. Întrebare indirectă: Cum îi spui omului care face lucruri de tablă (găleți, lighene)?

II. 103. făcéę gałéți, măstor dĭ vădréę.
128. ălaș tinicĭĭu.
130. gęĭpis da la măsína da căcăt făcéę lucruí d-ajęśtęę.
186. și tomnęśtę ųále.

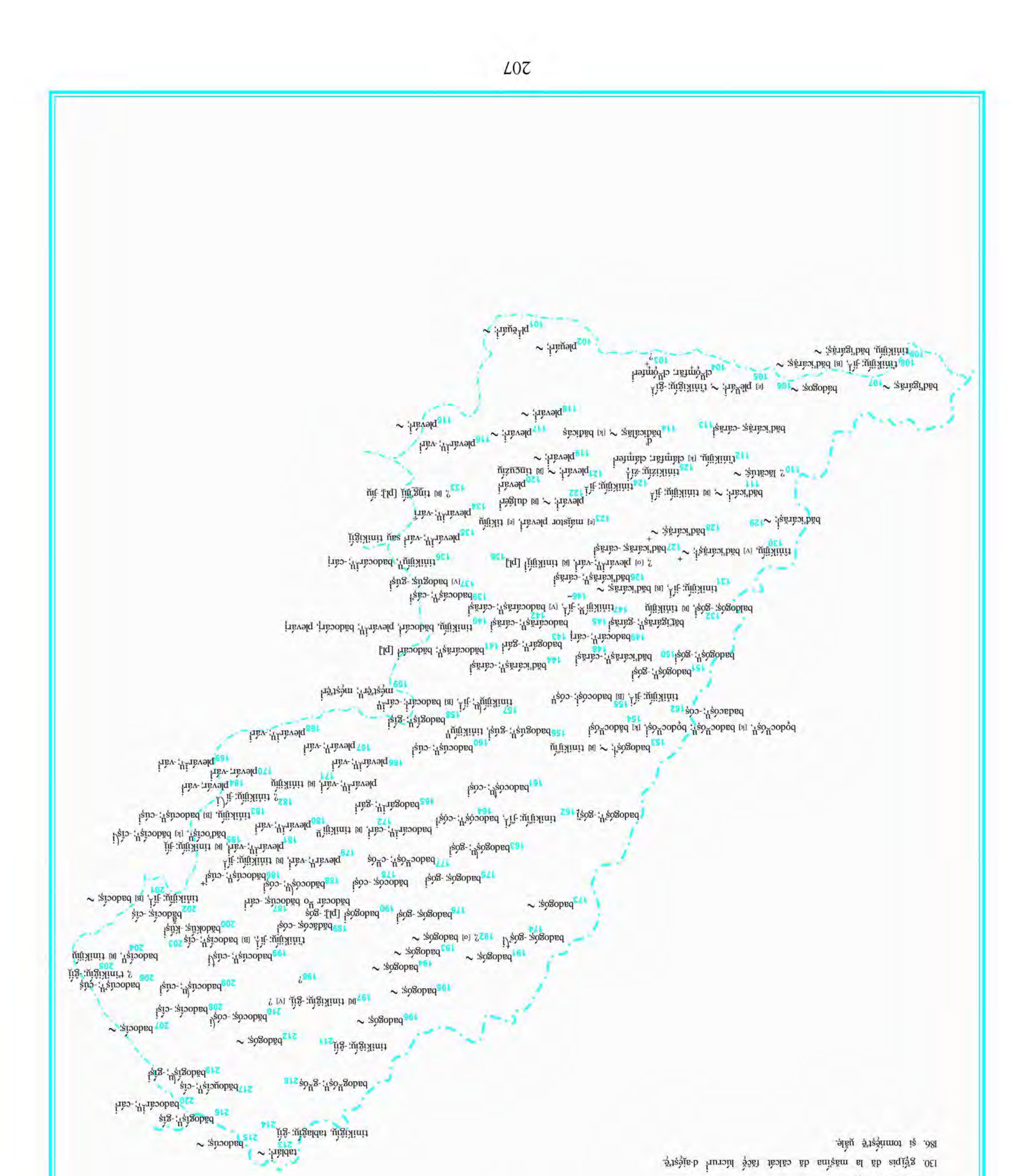
tablári; ~
tinichigiu, tablagiu; -gĭi
băcoș; ~
băcoșu, -coș
băcoș; -coș
băcoș; -coș
băcoș;

UCENIC, pl. "apprenti"
[1800]

I. Întrebare indirectă: Când un copil a intrat la o fabrică sau la un meşter să înveţe o meserie, până când învaţă meseria, ce zici că este el?

II. 163. "INAŞ e pe ungureşte."
185. dùpă pátru ań íi légin[u].
197. o mărs d'e ucẹnic şi-nvẹ́ţă meserîje.
198. o mărs şi-nvẹ́ţă, o mărs d'e ucẹnic[u].

AŞ FI CUMPĂRAT (conj. perf. I) "j'aurais acheté"
[810]

I. Întrebare indirectă.

II. 150. am vut avé.
179. [o] aş hi cumpărát îi la cárt'é.
181. dac-am vut avé bań.
183. 193. 203. dac-am vut avé [bani].
184. să hi avútă bań.
189. d'am vu avé bań.
198. Informatorul a răspuns cu această formă şi pentru conjunctivul perfect, ca reacţie la forma sugerată de anchetator: să hi cum... În conversaţie însă, el a folosit, în mod spontan, următoarea formă de condiţional perfect: am vu mére.

NEGUSTOR, pl. "commerçant, négociant"
[1830]

I. Întrebare indirectă: Cum i se spune omului care cumpăra marfă şi apoi o vindea cu câstig la alţii?

II. 103. pilărę́śćę̄.
110. "PILAR e cel care se ocupă de comerţul cu cai, NEGUSTOR e cel care se ocupă de comerţul cu cereale."
111. 155. TEUJERUL, 161. TIUJERUL se ocupă de comerţul cu animale.
122. "NEGUŢĂTORUL e cel care ţĭ́nĕ nĕgo̯ţălę̄ 'pânzeturi'."
126. fáĉi̯ t'i^u̯jerí^i̯.
128. în úńile̯ părţ zĭ́ĉę̄ ţĭzár^i̯, vo̯rbă ungureáscă.
129. [Negustor e cel] càre árĕ márfă.
139. u̯or^i̯ cîşt'íj^i̯, u̯or^i̯ pt'erz^i̯, comerĉiánt t'i numést'.
147. 150. "TIUJERUL este speculant."
152. "TEUJERUL se ocupă de comerţul cu animale. CHIPEŢUL, cu fel de fel de mărfuri."
154. fáĉi̯ comérĉ^u̯.
156. kipeţę́şt'i̯.
160. u̯o t'ujeréşt'i̯.
164. kepeţęlę́şt'i̯.
166. fáĉi̯ geşę́pt^u̯, geşeptăréşt'i̯.
170. u̯úmblă dînt-on tîrg în áltu.
171. 173. 188. "TUŞERUL se ocupă de comerţul cu animale."
175. cupescîzlę́şt'ĕ.
178. u̯o dat-o [marfa] pă mńirişíg, u̯o cîşt'igát la i̯e.

?, comerĉánt; -ĉę́nţ
cupéţ, [•] [k] şăptălă̯u; -lă̯i, [••] săbdălă̯u
comerĉi^i̯ánt^u̯; -^i̯ánţ, [B] neguţăt^u̯ór^i̯ [pl]; -t^u̯ór^i̯+
cupéţ^u̯; -péţ
comerĉi^i̯ánt^u̯; -^i̯ę́nţ+
şaftală̯u; -lă̯i
negustór^i̯u̯; -tóri̯
?, ĝambáş, comerĉi^i̯ánt; -^i̯ę́nţ
[V] şaftală̯u; -lă̯i, [R] speculánt; -lánţ
sfîrnár^i̯ [J]; ~
cupéţ; ~, nĕgustór; -tór^i̯+
?, ĉubucár; -cár^i̯, [o] [V] negustór; -tór^i̯
cupéţ; ~+
şaftală̯u; -lă̯i
cupéţ; ~, tu̯şer^i̯
speculánt; -lánţ
şaftală̯u; -lă̯i
[R] biş̦ńiţár; -ţár^i̯+
tuşă̯r^i̯: ~
cupéţ; ~
cupéţ; ~+
tuşér^i̯u̯ sau crĕşcădér^i̯u̯; -dér^i̯, tuşér^i̯
[B] d'işăftălă̯u; -lă̯i, [R] comerĉi^i̯ánt; -^i̯ánţ
cupéţ; ~
[B] craşcădă̯u; -dă̯i, [R] negustór; -tór^i̯
tuşér^i̯: ~, [R] negustór^i̯u̯
cupéţ; ~
[B] tuşér, cupéţ; -şér^i̯, -péţ
tuşér^i̯u̯; -şér^i̯
tuşér^i̯: ~
?, bijńiţár; -ţár^i̯
[R] comerĉi^i̯ánt, [K] negustór; -tór^i̯
afaĉeríst, speculánt, tuşér; -şér^i̯+
cupéţ; ~+
[B] tuşér; -şér^i̯+
negustór^u̯; -tór^i̯, [B] ?, [•] tuşér^i̯u̯; -şér^i̯+
comerĉi^i̯ánt; -ánţ
creşkĕdă̯u; -dé̯i
cupéţ^u̯; -péţ
tuşér^u̯; -şér^i̯, creşkedéu; -dé̯i+
t'ujér^i̯u̯; -jér^i̯
afaĉeríst; -ríst'
?, comerĉánt^u̯; -ĉę́nţ
comerĉánt, [B] kepéţ^u̯; -péţ
negustór^u̯; -tór^i̯
?, [E] ţĭzár^i̯u̯; zár^i̯, criaşcadă̯u; -dă̯i, tuşér^i̯u̯; -şér^i̯
ĵambáş^u̯; -báş^i̯, [B] kepéţ^u̯; -péţ+
tuşér^i̯u̯; -şér^i̯
t'ujér^i̯u̯; -jér^i̯
?, afaĉeríst, speculánt
comerĉi^i̯ánt; -ánţ, t'iujér^i̯u̯; -jér^i̯+
gişeftár; -tár^i̯, [B] tuşér^i̯u̯; -şér^i̯+
tuşă̯r^i̯ [pl]; -şă̯r
tuşér; -şér^i̯, sfîrnár+
?+
?, t'ujér^u̯; -jér^i̯
?, sfîrnár^i̯u̯; -nár^i̯
tuşér^i̯u̯; -şér^i̯
co^u̯fár^i̯u̯; -fári u̯or^i̯ kipéţ+
t'ujér^i̯u̯; -jér^i̯+
t'e^u̯ujă̯r^u̯, t'ipéţ+
comerĉi^i̯ént^u̯, ki^u̯ujér^u̯; -jér^i̯+
t'ujér^i̯u̯; -jér^i̯
comerĉi^i̯ánt; -^i̯ánţ, [V] t'eujér^i̯ [pl]; -jér+
comerĉánt; -ĉánţ
îşelător^i̯u̯, comerĉi^i̯ánt^u̯; -^i̯ę́nţ
t'ĕ^u̯ujér; -jér^i̯
kipéţ^u̯; -péţ
t'uljér^u̯; -jér^i̯
t'i^u̯ujér^u̯; -jér^i̯, nĕguţătór^u̯; -tór^i̯+
t'i^u̯ujér; -jér^i̯
t'i^u̯ujér^i̯u̯; -jér^i̯
nĕgust^u̯ór; -t^u̯óri̯
t'i^u̯ujér; -jér^i̯
t'ĕ^u̯ujér^u̯; -jér^i̯
t'i^u̯ujér^i̯u̯; -jéri̯
t'ĕ^u̯ujĕ́r; -jér^i̯
t'i^u̯jér^i̯u̯; -jér^i̯, [V] neguţtór^i̯u̯; -tór^i̯+
[B] nĕguţătór^i̯u̯, [R] comerĉiánt+
negustór; -tór^i̯, cupéţ; ~
t'iujér^i̯u̯; -jér^i̯+
t'ę^u̯ujér; -jér^i̯
[E] cupéţ^u̯; -péţ u̯o t'ĕ^u̯ujér^i̯u̯; -jér^i̯
t'ĕ^u̯ujér^i̯u̯; -jéri̯
comerĉánt; -ĉę́nţ, pilár^i̯; ~
zĭzár^i̯u̯, t'i^u̯ujér^i̯u̯; zĭzár^i̯, t'i^u̯ujér^i̯
comerĉiánt, [B] t'ĕ^u̯ujér^i̯u̯; -jér^i̯
cupéţ; ~+
negustór^i̯; ~
t'ĕ^u̯ujĕ́r^i̯u̯; -jéri̯
t'ĕ^u̯ujĕ́r^i̯; ~, negustór^i̯; ~+
pilár^i̯; ~, t'e^u̯jér^i̯; ~, neguţătór^i̯+
t'ĕ^u̯ujér^i̯; ~, pilár^i̯; ~+
pilár^i̯; ~
?, negustór^i̯ [pl]; -tór^u̯
pilár^i̯; ~, negustór^i̯; ~
pilár^i̯; ~
afaśĕríst, [O] pilár^i̯; ~
pilár^i̯; ~
pilár^i̯
pilár^i̯; ~
pilár^i^u̯; -lár^i̯
pilár^i̯; ~
pilár^i̯; ~
pilár^i̯; ~

SCUMP, pl. "cher, coûteux"
[833]

I. Întrebare indirectă: Un ceas pe care dai bani puţini zici că este ieftin, dar unul pe care dai bani mulţi cum zici că e?

scump; scumpt
scump; scumpt
scump; scumpt

DATORIE, pl. "dette"
[1835]

I. Întrebare indirectă: Când ai împrumutat bani de la cineva şi nu i-ai dat înapoi, ce zici că ai la el, o...?

II. 104. mi-s dit^{u}ór^{i}.
113. mi-s d'ĕt^{u}ór^{i}.
174. ^{i}i-s dătór.
181. sînt dătór^{i,u}.
208. mń-i dătór^{i}.
209. dácă zîc că am la jĕl ^{u}o datoríjĕ, ĩsámnă că jĕl mń-i dătór^{i}.

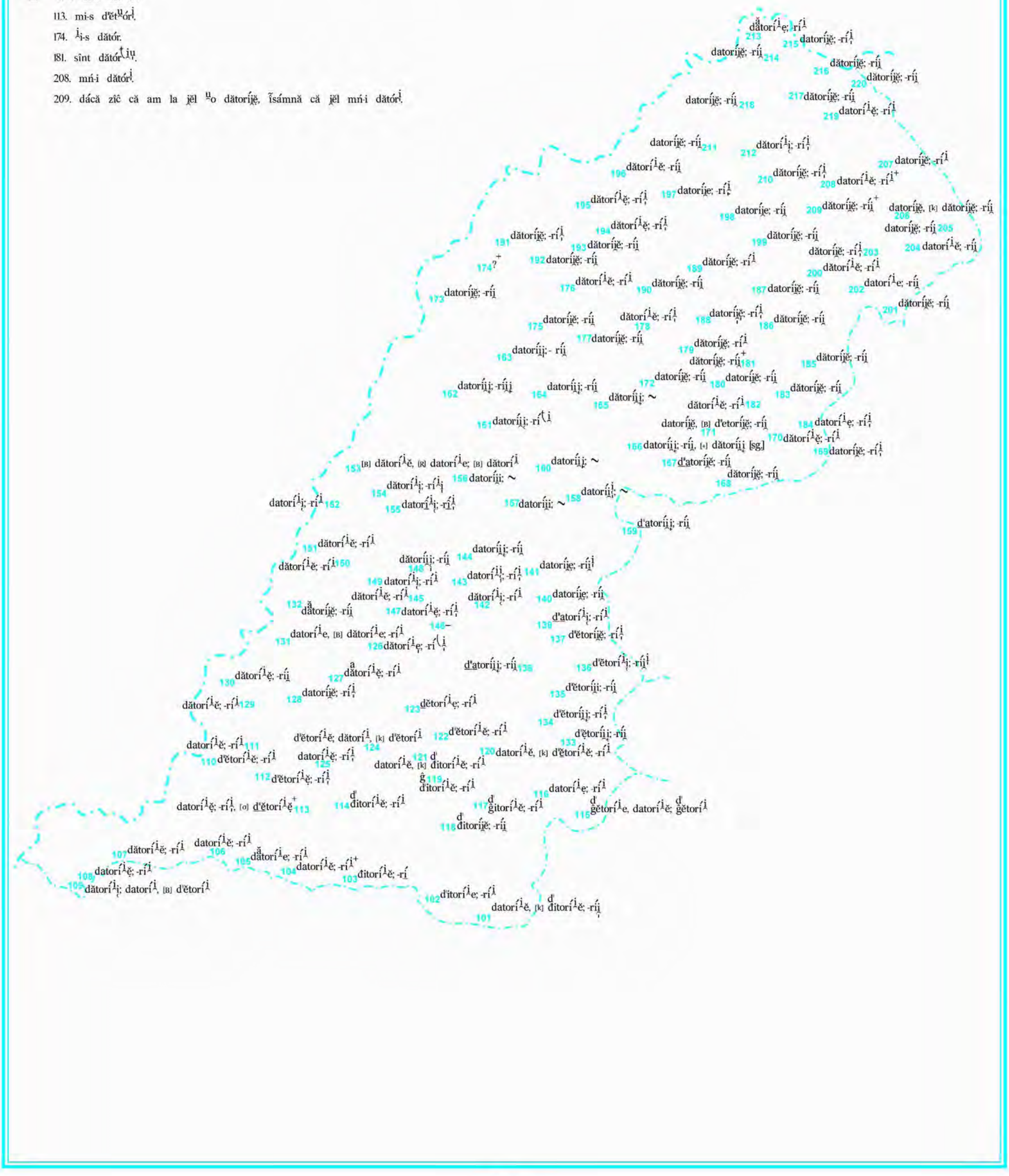

CÂNTĂRESC (ind. prez. 1) "je pèse"
[1837]

I. Întrebare indirectă: Ce faci cu cântarul?

II. 121. cîntăréṣcĕ [3].
129. cănțăréṣtĕ cu máj̯ea saŭ kíla.
138. măjelésc[u] cu máje.
142. măjelésc[u] cu máj̯ea, măsur[u] cu kíla.
150. cîntărésc[u], cu cănțáru, măjelésc[u], cu máje.
153. cîntărésc [se spune] domńéṣtĕ.
154. măjeléscu, cum spuńém n[u]oi.
162. vrj̯au ṣĭ-amăsur[u].
164. măjelésc[u], cînd-îi maĭ múltă.
169. cântărésc[u] cu âla mńic[u], măjălésc[u] cu cêl màre.
193. "MĂJELESC cu majea, CÂNTĂRESC cu kila."
196. măjeléṣtĕ cu máj̯ea, amăsură cu kíla.
197. cu măsúra pot cîntărí și cu lítru.
198. o pus pă kílă, mń-o kilălít.
209. cu máje măjelím[u].
214. cîntărít-am destút.

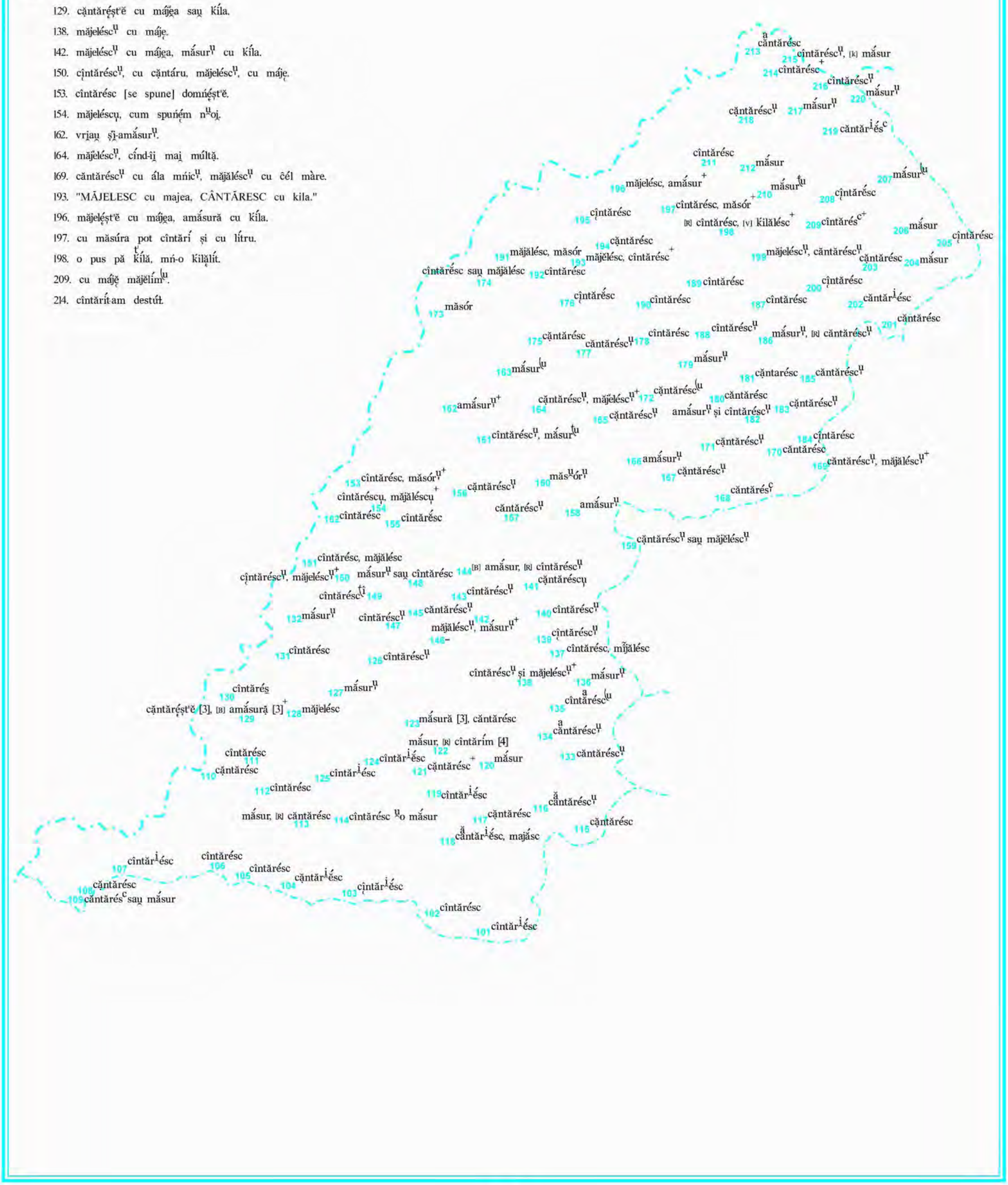

LITRU, pl. "litre"
[1840]

I. Întrebare indirectă: Cum zici la acela cu care măsori vinul, ţuica, laptele?

II. 111. [B] mę́săl, íţi^{i}ë 'diferite măsuri pentru lichide'.
204. [V] ^{i}íţi^{i}ë '1/2 l' d'ë pălíŋcă.
208. fărtáj^{u} '1/4 l'.

ZAHĂR "sucre"
[1843]

I. Întrebare indirectă: Cu ce se îndulceşte ceaiul (e alb şi îl cumperi de la cooperativă)?

II. 114. în tîrnova [nume de localitate] îm_páre că-i zíše mńérę.
121. î_bihór zîc mńérę.
122. ţúcur [se spune] şi-ámù; álţî zîc zá^{h}ăr.
128. fără záhăr [!]; álţ-o zîs ţúcur.
155. acúma [se spune] mai mult záhăr.
157. Informatorul susţine că în sat nu se zice MIERE 'zahăr'.
158. noi spúńěm ţúcur^{ţu}.
177. nú záhăr^{u} [!].
187. záhăr, nu? [!].
205. "Cealaltă, adică mierea de albine, este mńérę d'e stup^{ţu}."
217. mńérę c^{u}óştę 'zahăr cubic'.

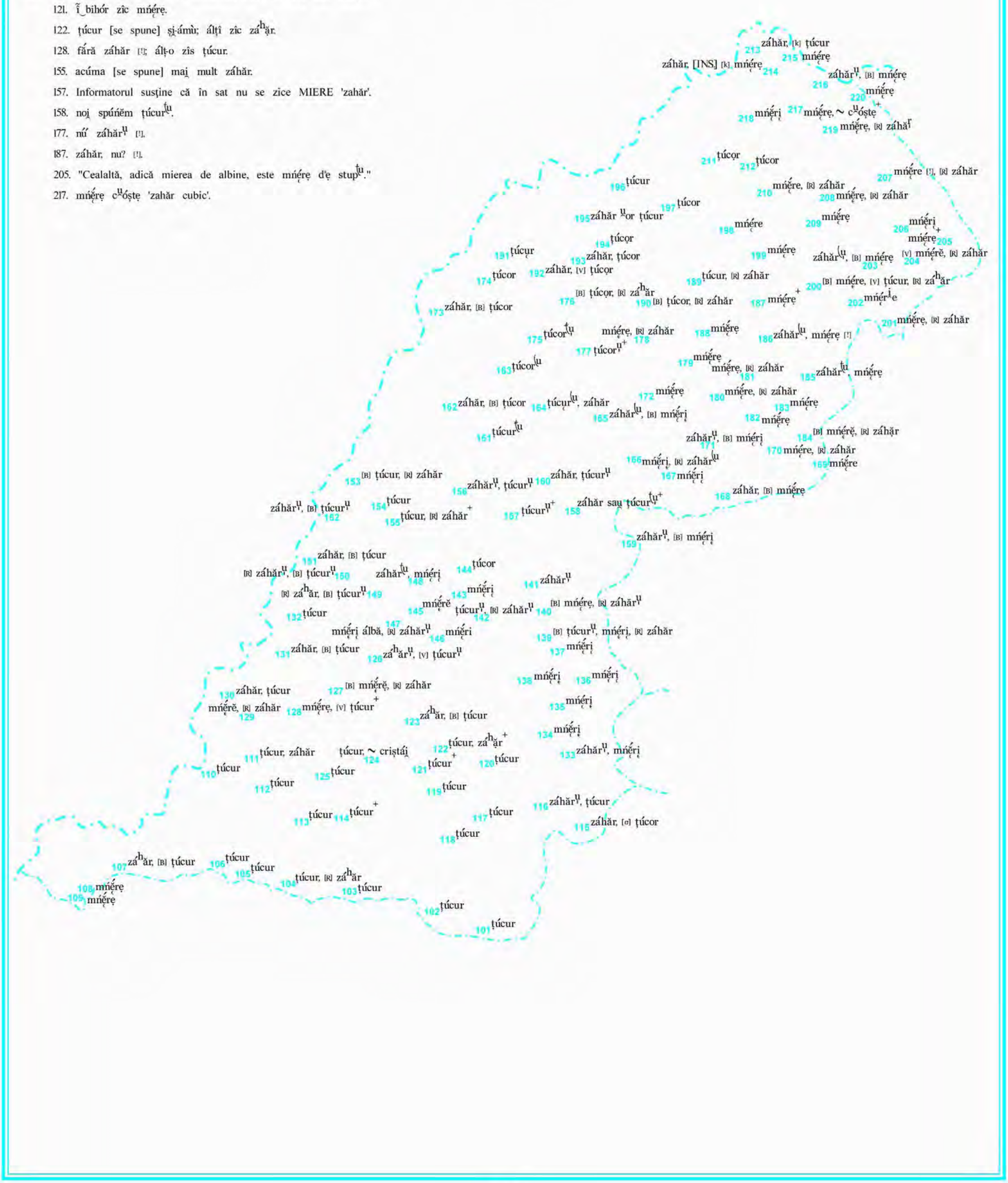

VICLEAN, pl. "rusé"
[1845]

I. Întrebare indirectă: Cum zici că este un om care ştie să te tragă de limbă, să afle de la tine tot ce vrea, dar care nu spune ce ştie el?

II. 103. îi cíńę.
107. hámiș ca vúlpea.
119. dácă-ț fáșe rău, îi vicleán.
120. îi cam hoț.
123. vre să t'e cúmpere.
124. uom jméker, cáriě úmblă cu cíníiě, [e] cam cíńe.
130. îi a drácului, uomu drácului.
131. cu dóu feț.
146. t'ě păcăléșt'i.
147. 155. hűsfut uom.
158. t'ě cúmpărașé.
167. îi flíntă, îi uo uom flintós.
168. viclián u, cu dóuă féță.
170. uómu-aiísta-i táre jméker.
177. îi a drácului.
187. al drácului.
188. [ɨ] a drácului.
197. t'e d'escósă, a drácului.
198. "hámńiș e cel care-i lacom pe ce nu-i al lui, și folosásc-a áltuia; hámńișii."
202. "[o] hámńeș; care se ceartă pentru o mńezuíină d'e pămínt, îi hámńeș pă aviére."
205. úmblă cu d'id'isúptur.
206. cu dóuă féță.
207. víńe să mă išputuliáscă 'să mă descoase'.
210. t'ě dispit'é 'ispiteşte'.
214. te trá de límbă.
218. uom săcrét pìntru iel.
220. t'ẽ sálă.

HOŢ, pl. "voleur"
[I846]

I. Întrebare indirectă: Cum i se zice unui om care fură?

II. 130. ᵘom blăstămát.

HARTA 851

MILĂ "pitié, compassion"
[1847]

I. Întrebare indirectă: Când vezi un om nenorocit, zici că-ți este de el tare ... ?

II. 122. îm‿bắnuiẹ̆ dẹ̈ iel.
123. îț bắnuię̣ di̯ iel.
135. îm‿bắnuji di̯ i̯ẹ̈l.
138. îț bănéșt̯ di̯ i̯ẹ̈l(u).
141. îl bắńéșt̯.
147. îț bắnuj̯ dă iel(u).
214. (•) trăb-ajutát(u).

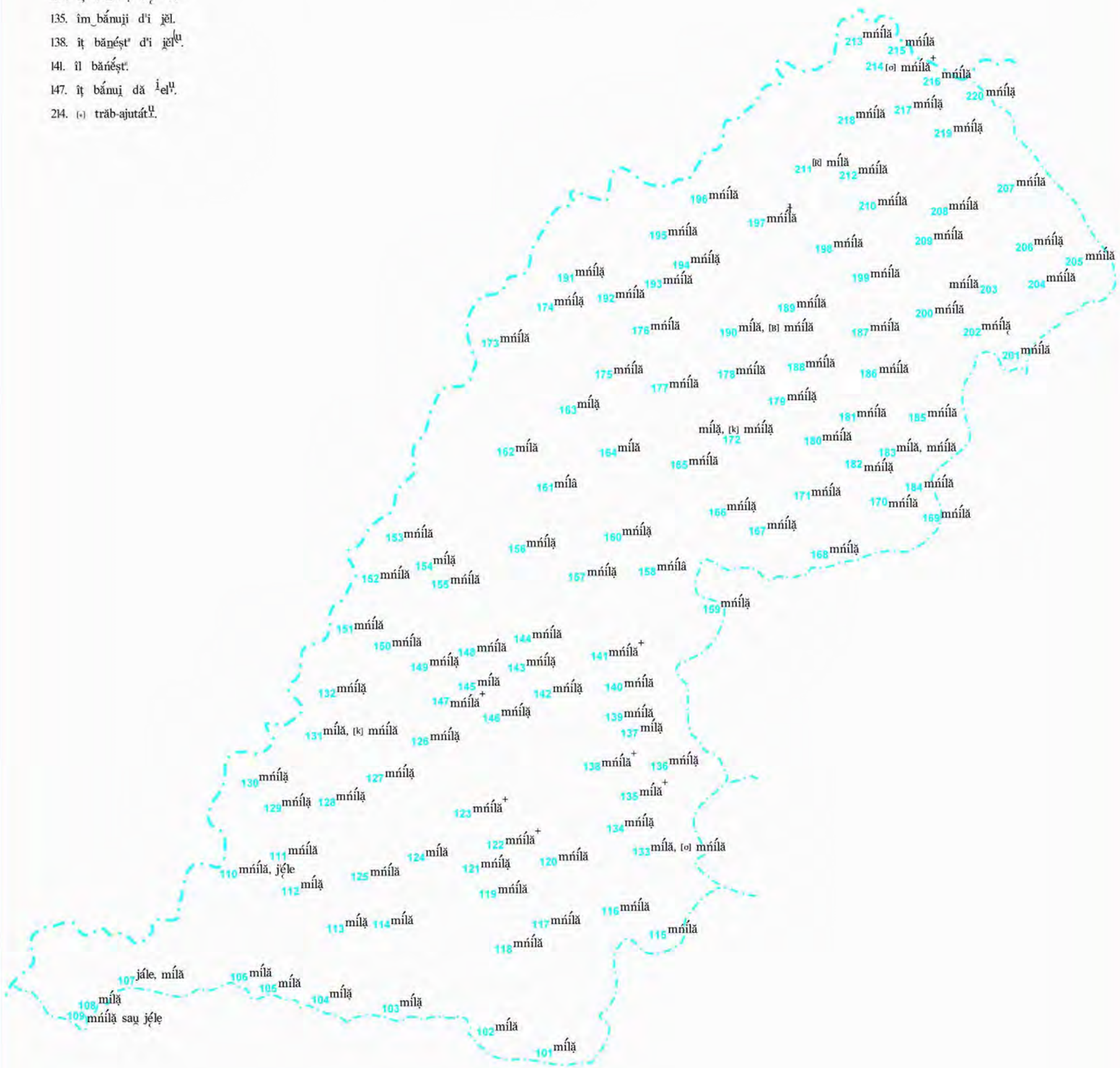

AUR "or"
[1854]

I. Întrebare indirectă: Cum îi spui la acela galben, scump, care nu rugineşte şi din care se fac inelele?

II. 159. àla-i pré puţín pă la noi.
186. d'i_áur.

HARTA 853

OŢEL "acier"

[1856]

I. Întrebare indirectă: Ce e mai tare ca fierul?

MINGE, pl. "balle"
[1858]

I. Întrebare indirectă: Cum se cheamă aceea rotundă, făcută din piele, păr, cârpe sau cauciuc, cu care se joacă copiii şi tinerii?

II. 114. "FOTBOLUL îi mărě."
176. d'ě păr d'ě ǰoság, vítă sau porlóg 'piele tăbăcită'.
181. "joc d'a lápta, d'a bătút'ile, joc de copii şi tineri, care în alte părţi se numeşte ţic."
189. d'im păru d'e pă vaĉ.
192. 193. Informatorul afirmă că şi bătrânii ziceau aşa.
197. "d'e rónd'ur 'cârpe'; cosé rónd'urile aşé, pătrát'e, apoi le umplea şi jucam fó'bal."
206. maį pă ᵘungurésț'ě: lóptă.

III. În punctul 202 s-a înregistrat şi termenul împréjur; -préjur 'rotund', împréjură; -préjure 'rotundă'.

AMESTEC (ind. prez. 1) "je mélange"
[1859]

I. Întrebare indirectă: Când iei un pumn de făină de grâu şi unul de făină de secară şi le pui la un loc şi faci aşa (GEST), de nu se mai cunoaşte care-i făina de grâu şi care-i cea de secară, ce zici că faci?

II. 113. maj nˣoų zíc-amestecát.
118. lē-vălésčĕ [3].
128. dumńavóst-aţ vrut şi spũ jo că lj-améstec [1].
150. îmvălu^{i}ésc^{u} [se spune] mai târĕ.
173. le covîrlésc loláltă.
191. nú zìcĕm amésţic.
219. lj-adún la^{u}oláltă.

RIDIC (ind. prez. 1) "je lève"
[1860]

I. Întrebare indirectă: Când apuci un pietroi de jos, așa (GEST indicând lent felul cum se ridică), ce zici că-i faci, atunci?

II. 115. [ɑ] ḑi răḑíc nu să cam zíšĕ.
118. "AJUT e mai frecvent la Chisindia."
119. noi zíšĕm azút.
124. "răd'íc o fúrcă dă páiĕ etc."

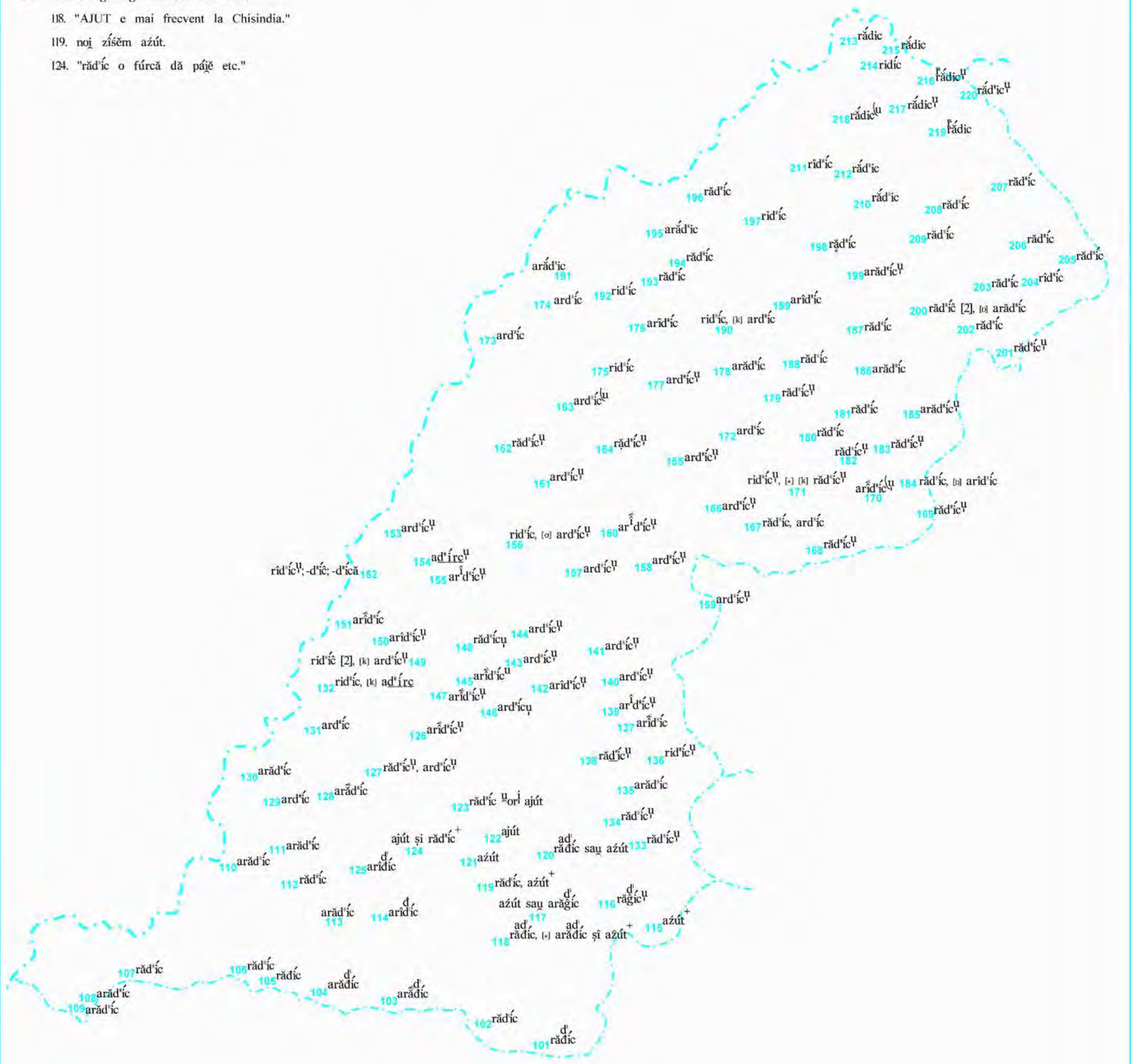

APROPII (ind. prez. 1) "j'approche"
[1877]

I. Întrebare indirectă: Când două lucruri sunt depărtate, ce zici că faci cu ele (GEST) ca să fie unul lângă altul?

II. 178. le̯-abáț la^{u}oláltă.
185. le adúi̯ [ĭ] la^{u}oláltă.
186. le abát la^{u}oláltă.
190. li̯-abát.
199. le aprópt^{e}ii̯ d^{e}oláltă.
210. li̯-abát căt-oláltă.
214. aprópii̯; aprópiie̯; apropiié̯m; -i̯áț; aprópt^{e}iie̯.
215. [B] le adún la^{u}oláɨtă.
216. li̯-adũn̯ám la^{u}oláɨtă, le-ntrolocám 'amestecăm' la^{u}oláɨtă.
217. li̯-adúĩ^{u} la^{u}oláɨtă.
220. li̯-adúi̯ [ĭ] la^{u}oláɨtă.

aprópii̯, [o] aprópt^{e}ii̯
aprópt^{e}iu̯
aprópiu̯
aprópt^{e}ii̯^{u}
aprópt^{e}iu̯
apr^{u}ópt^{e}ii̯^{u}
aprópt^{e}ii̯
aprópt^{e}iu̯
aprópiu̯
aprópt^{e}iu̯
aprópt^{e}iu̯
aprópt^{e}ii̯
aprópt^{e}iu̯
aprópt^{e}iu̯
aprópt^{e}iu̯
aprópt^{e}iu̯
aprópt^{e}ii̯
aprópt^{e}iu̯
aprópt^{e}iu̯
aprópt^{e}iu̯
aprópt^{e}iu̯
aprópt^{e}iu̯
aprópt^{e}iu̯
aprópt^{e}iu̯
aprópiu̯, [o] aprópt^{e}iu̯
aprópt^{e}iu̯
aprópt^{e}iu̯
aprópt^{e}ii̯
aprópt^{e}iu̯
aprópt^{e}iu̯
aprópt^{e}ii̯
aprópt^{e}ii̯^{u}
aprópii̯^{u}, [k] aprópiu̯
aprópt^{e}iu̯
aprópt^{e}ii̯
aprópt^{e}ii̯^{u}
aprópiu̯
aprópt^{e}iu̯
aprópt^{e}iu̯
aprópt^{e}iu̯
aprópt^{e}i^{u}
aprópt^{e}ii̯^{u}
aprópiu̯
aprópt^{e}ii̯
aprópt^{e}iu̯
aprópii̯
aprópiu̯
aprópii̯
aprópiu̯
aprópiu̯
aprópii̯
aprópiu̯
aprópii̯
aprópiu̯
aprópii

MĂSOR (ind. prez. 1) "je mesure"
[1878]

I. Întrebare indirectă: Când ai un val de pânză şi vrei să ştii câtă pânză este acolo, ce faci cu el?

II. 101. mîásur' [2]; mîásură [3].
103. mîásură [3].
125. mą́sură [3].
136. măsură [6].
137. mą́sură [6].
141. amăsur' [2].
149. măsură [3, 6].
167. cu cótu, u ū‿cot d"ị pĭză.
175. cu réịfu "lungimea de la vârful degetului mâinii stângi întinse, până la capătul umărului drept."
189. cu méịtăru.
197. măsură [6].
216. măsuór' [2], [k] măsur' [2]

(PĂMÂNTUL) CRAPĂ (ind. prez. 3) "(la terre) se craquelle"
[1883]

I. Întrebare indirectă: Ce se întâmplă cu pământul vara când e secetă? (GEST).

II. 135. în banát, d-aíe nu creápă.
187. cum și zícem?
202. să úscă și crápă.
218. crápă de căldúră, de arșíță.

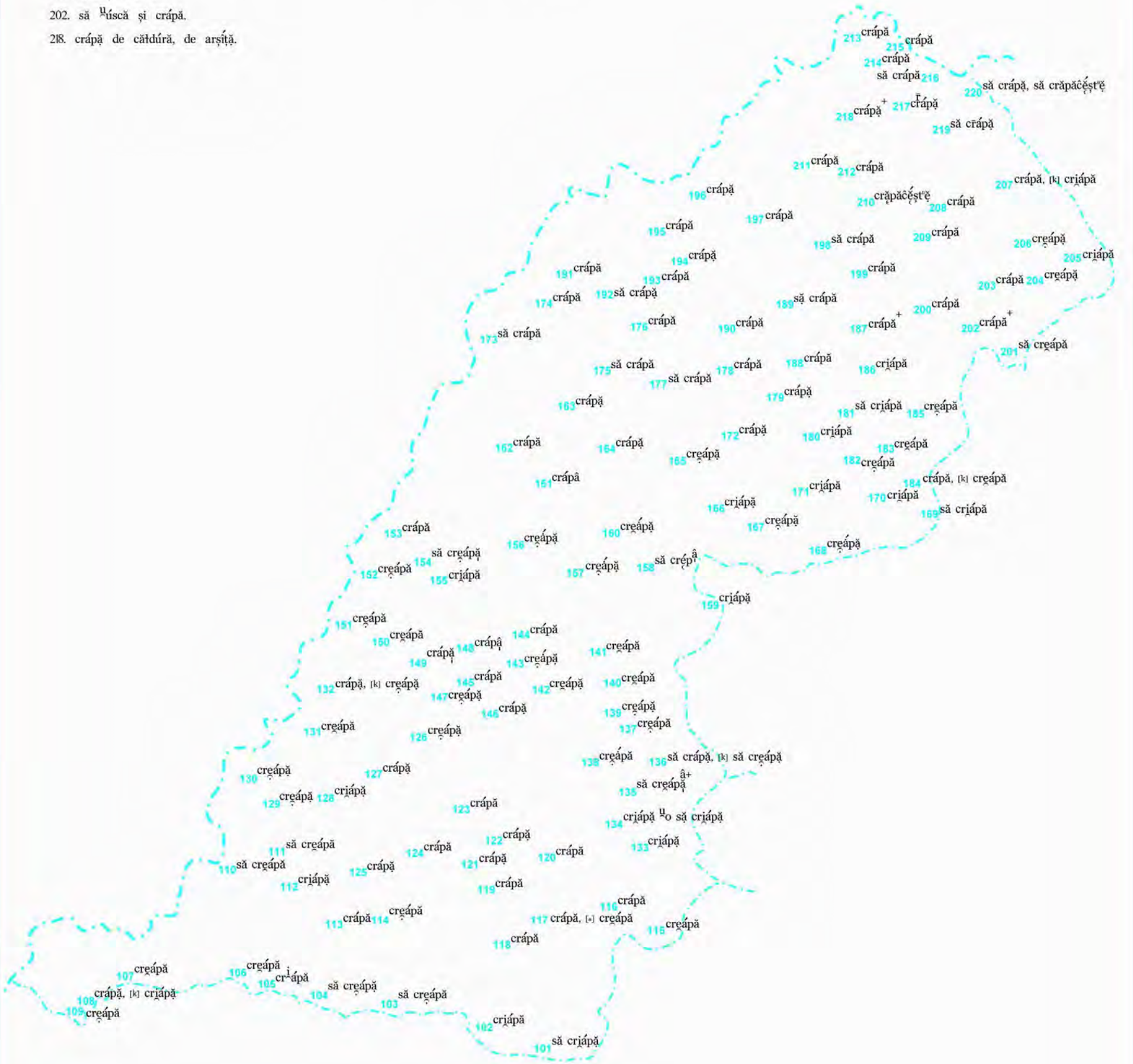

SCHIMB (ind. prez. 1-2) "je change"
[1886]

I. Întrebare indirectă: Dacă ai bani mari şi vrei să-i faci mărunţi, ce zici că faci cu ei?

II. 159. [R] skímbă [3].
160. [•] îşt'ímbă [3].
181. să fac bań mănînţáj.
191. îşt'ímbă [3].
202. înşkimbám [4].

PERII (ind. prez. 1) "je brosse"
[1891]

I. Întrebare indirectă: Ce zici că faci cu o haină prăfuită când îi dai aşa cu aceea făcută din păr şi lemn şi ...? (GEST).

II. 122. u úńi zîc ķefelésc.
138. u o périu u oljácă.
164. kefelésc u cu kéfi.
187. o ķefelésc cu ķéfia.
197. uă scútur, o ķefelésc cu ķéfe.
216. kefelujésc u cu kéfe, da-i î limba mad'ără.

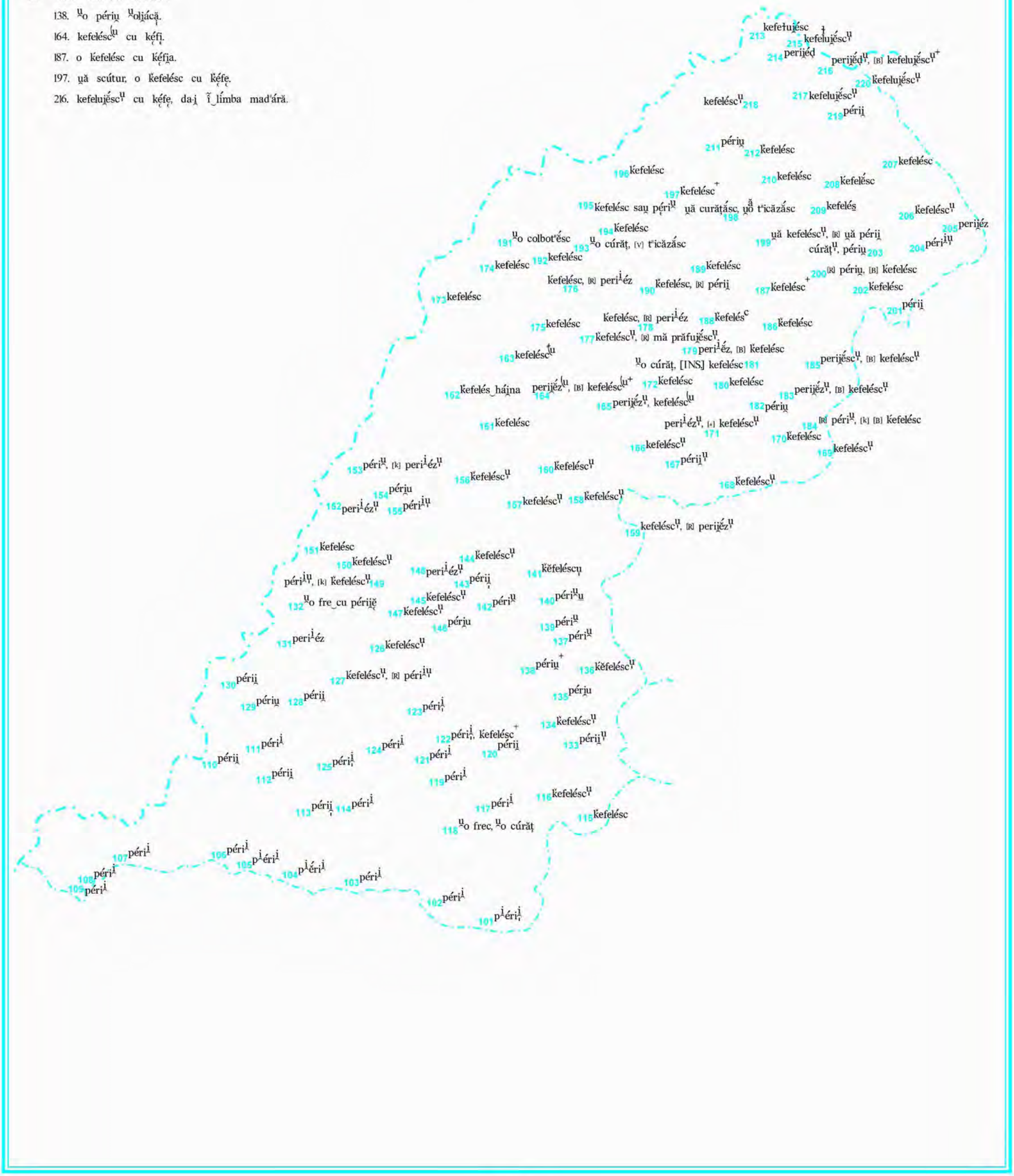

HARTA 862

RĂMÂN (ind. prez. 1-2) "je reste"
[1892]

I. Întrebare indirectă: Sunt doi oameni în casă; după un timp, dacă unul pleacă, celălalt...?

II. 174. Informatorul neagă existenţa formei rămíi̯ [1].

NU RĂMÂNE (imper. neg. 2, 5) "ne reste pas"
[1898]

I. Întrebare indirectă.

nú rămînę; nú -nèț
nú rămînę; nú -nét
nú rămînę; nú -nèț
nú rămînę; nú -nèț
nú rămînę; nú -nèț
nú rămînę; nú -nèț
nu rămîńé
nú rămîńę; nú -ńèț
nú rămînę; nú -nèț
nú rămînę; nú -nèț
nú rămîńę; nú -ńét
nù rămîńé; nù -ńèț
nu rămîńé; nu -ńèț
nu rămîńé; nu -ńét
nu mai rămîńé; nu -ńét
nú rămînę; nù -ńèț
nù rămîńé; nù -ńèț
nú rămînę; nú -ńèț
nú rămînę; nú -ńèț
nú rămînę; nú -ńèț
nu rămîńé; nu -ńét
nú rămînę; nú -ńèț
nu rămîńé; nu -ńét
nú rămînę; nú -ńèț
nú rămînę; nú -ńèț
nú rămînę; nú -ńèț

PIERD (ind. prez. 1) "je perds"
[1900**]**

I. Întrebare indirectă: Când pleci de acasă, bagi cheia în buzunar; dacă buzunarul e rupt, ce zici că se întâmplă cu cheia? ... zici că o...

II. 110. pt^{ə}ărz [2]; pt^{ə}ę́rd^{ə}ę̆ [3].
112. pi̯ĕrz [2]; pę́rd^{ə}ę̆ [3].
120. perz [2].
138. Informatorul susţine că nu se zice pt^{ə}erd, dar revine apoi, spunând: pt^{ə}ĕrd^{u}.
149. pę́rd^{ə}į̆ [3]; pt^{ə}ę́rd^{ə}į̆ [6].
161. t^{ə}ărz [2]; pt^{ə}ę́rd^{ə}į̆ [3].
215. pi̯ĕrz [2]; pi̯ę́rdę̆ [3]; pt^{ə}ę́rdem^{u} [4].

MĂ ÎNVELESC (ind. prez. l) "je me couvre"
[191l]

I. Întrebare indirectă: Ce faci noaptea când pui pătura pe d-ta (GEST) ca să nu-ți fie frig?

II. 106. "MĂ ÎNVELESC zice numai femeia când își pune cârpa în cap."
123. "úńi, și din sat, să-mvălésc [!]".
124. mă-mvălésc [spun] cînd ᵘo ᵘi̯ĕu pă mínĕ.
127. "M-ACUPĂR cu duna, MĂ-NVELESC cu plapuma."
192. nú m-acòpăr [!], aș̯ĕ́-i̯ besáda.
212. să îvălé [3], [INS] să îvăléșt'ę [3].

ÎNVÂRTESC (ind. prez. 1) "je tourne"
[1914]

I. Întrebare indirectă: Ce faci cu roata când faci așa...? (GEST).

II. 103. da mai mult [zic] întu-órc.
106. "Dar oamenii zic ÎNTORC."
124. Informatorul afirmă că ÎNVÎRT se spune numai la carusel.
211. ĩvîŕtę [3].

POT (ind. prez. 1-3) "je peux"
[1921]

I. Întrebare indirectă: Când ai o greutate mare de ridicat, te duci la vecin şi-i spui: vino să-mi ajuţi, că eu singur nu...?

II. 187. poč şi răd'íc.
197. síngur nu pot.
211. nu biru^{i}ésc.
212. [ə] nu poî arăd'icá síngur.
215. nu bd'iruj^{i}éšc$^{u}_{ı}$.
218. nu biru^{i}ím$^{u}_{ı}$, [k] nu bd'iru^{i}ím$^{u}_{ı}$

VIN (ind. prez. l-2) "je viens"
[1946**]**

I. Întrebare indirectă: Când aştepţi pe cineva multă vreme, ieşi la poartă să vezi dacă ...?

HARTA 869

AŞ FI FOST (cond. perf. 1) "j'aurais été"

[1963]

I. Întrebare indirectă.

II. 133. Răspunsul a fost obţinut în următorul context: dácă vrę avé vrę́me.
170. Informatorul înţelege şi: am vut fi.
197. [s] fǫ́stă-i mai pă moţę́şte.
202. ar hi fǫ́stă [3, 6].

(DĂ-MI ŞI) MIE "(donne-moi aussi) à moi"
[1966]

I. Întrebare indirectă: Când împarţi ceva, zici: na şi ţie!; când ceri, cum zici?

II. 122. dă-m şi mí^{i}ę.
127. dă-m şi mí^{i}ĕ.
155. dă-m şi mí^{i}į.

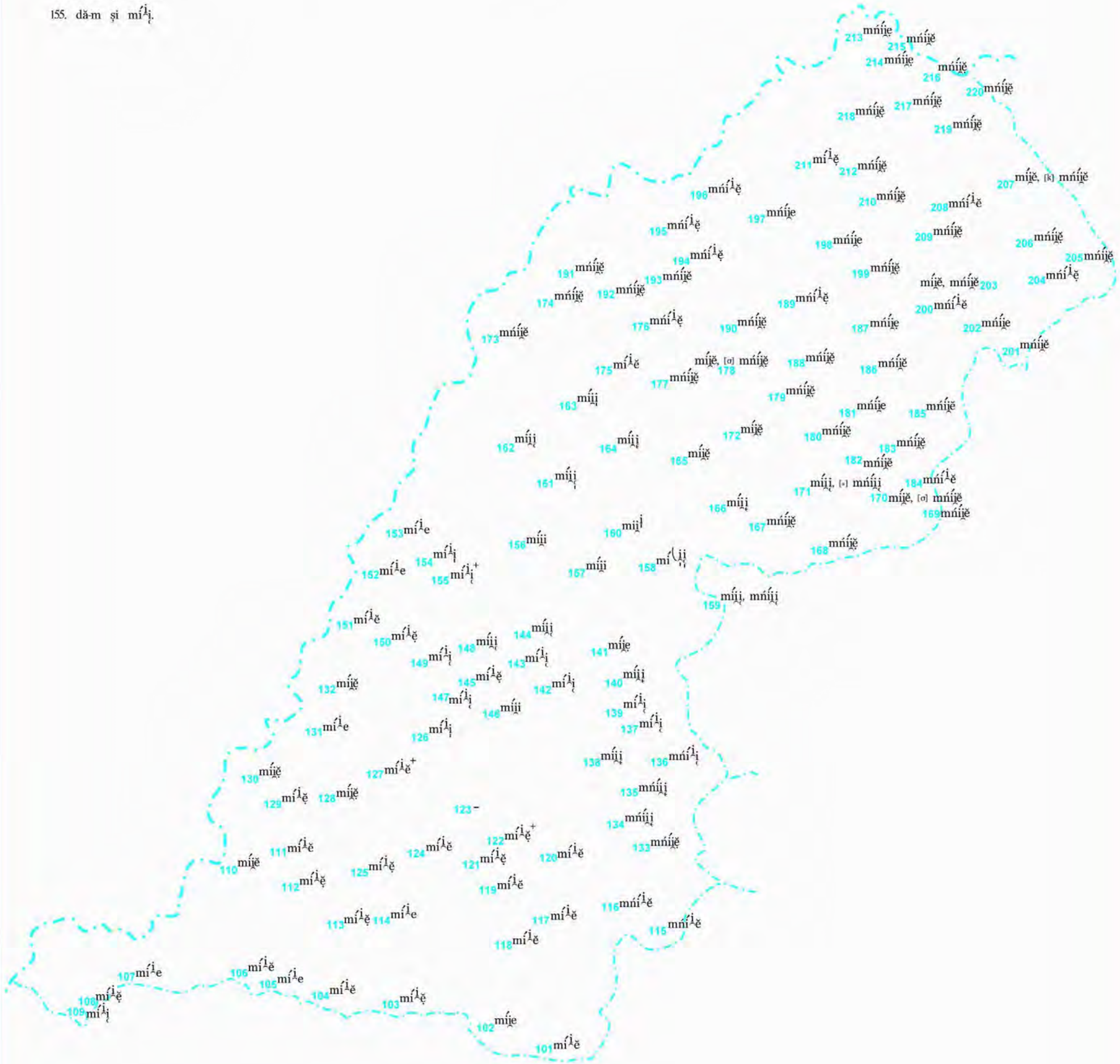

(CALUL E) AL MEU "le mien"
[1967**]**

I. Întrebare indirectă: Dacă ai un cal şi te întreb: "al cui e calul acesta?", cum răspunzi?

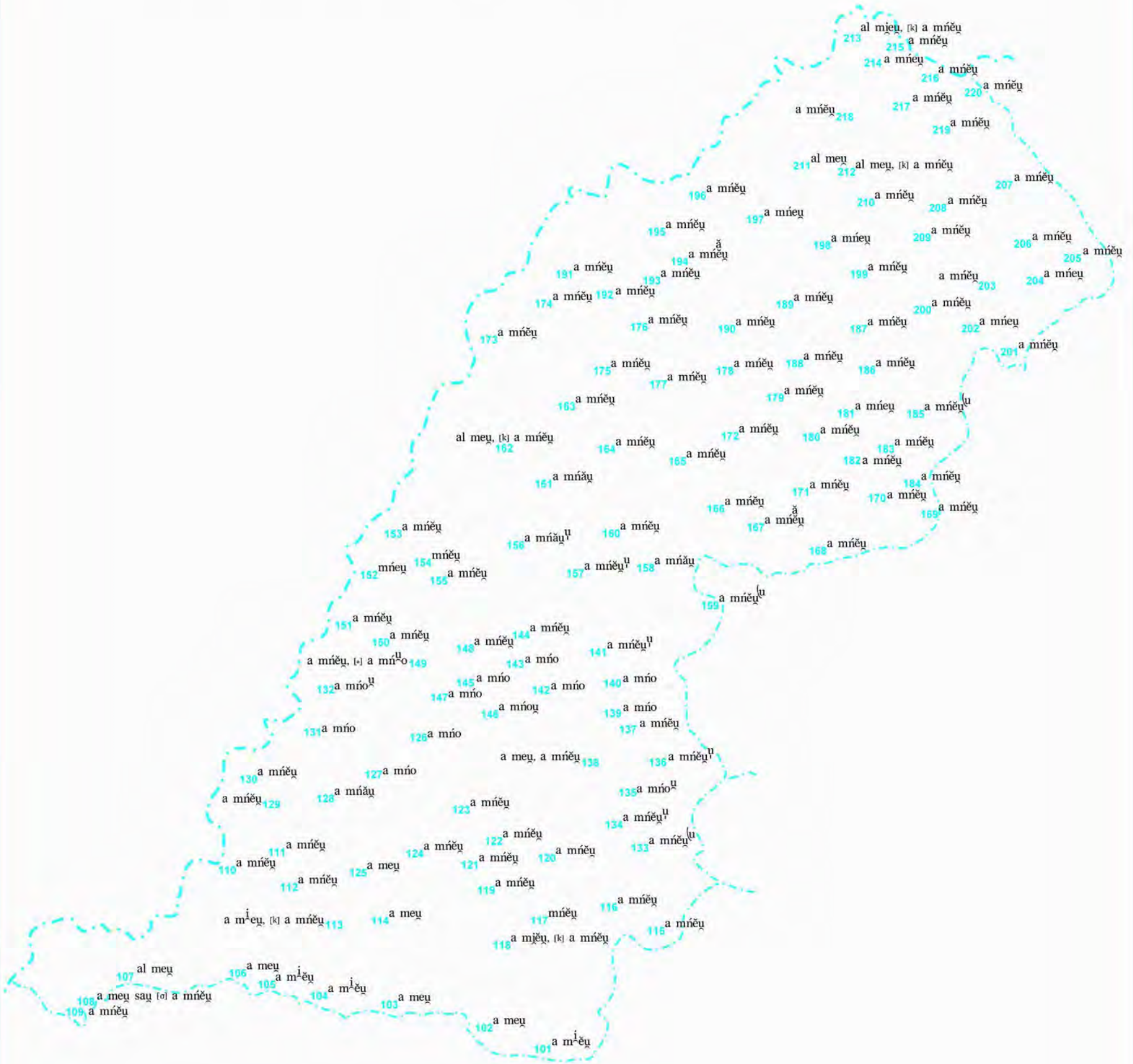

HARTA 872

ACELA "celui-là"
[1976]

I. Întrebare indirectă: Dacă sunt doi oameni, unul lângă dumneata, care ţi-e prieten, iar altul mai departe, care ţi-e duşman, şi dacă eu te întreb: "care dintre ei ţi-e duşman?", cum răspunzi?

II. 105. aśéla d-acló.
188. ála d-acúlo.
213. ja, ála.

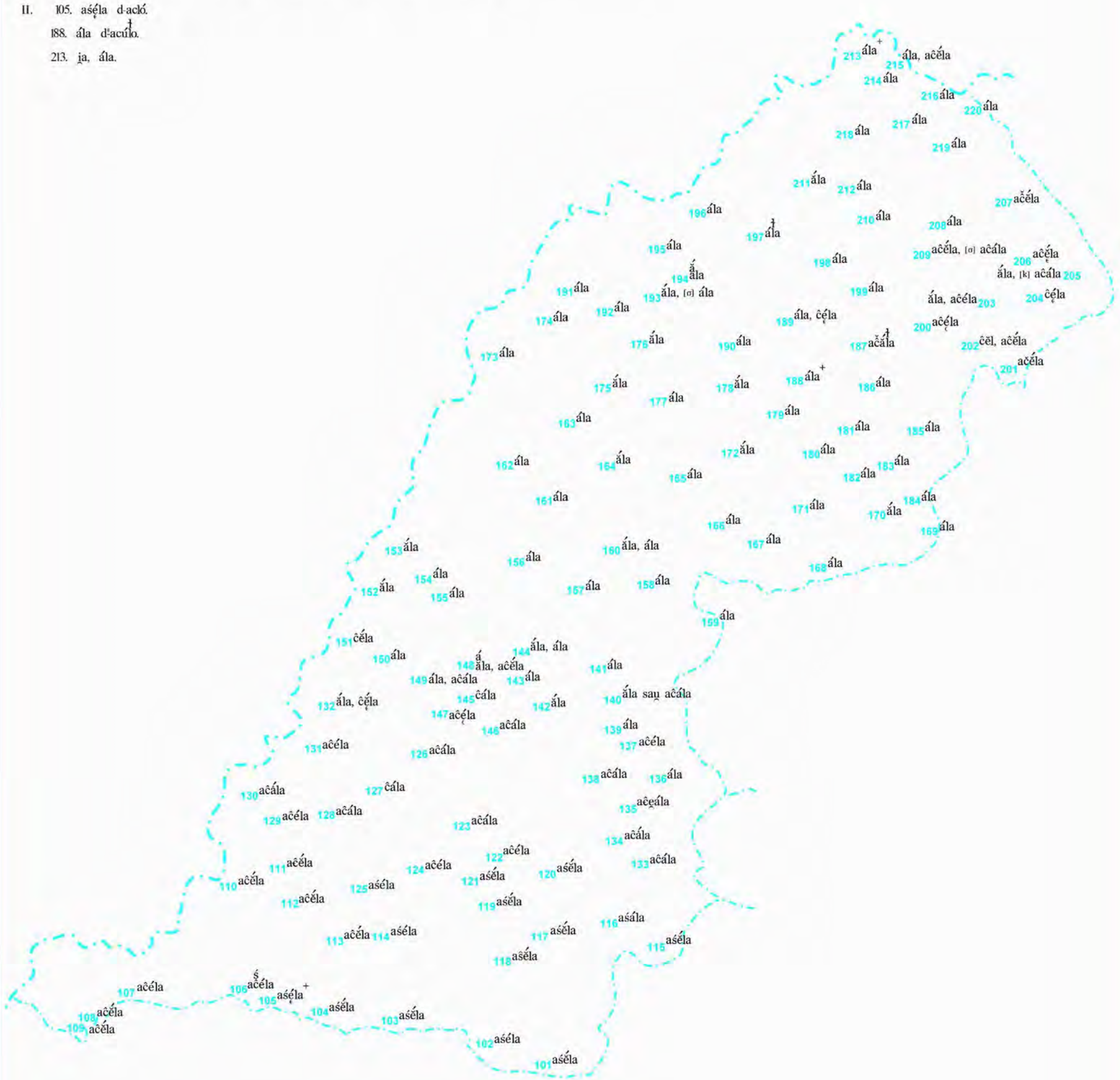

ACEIA "ceux-là"
[1977]

I. Întrebare indirectă: Dar dacă ei sunt mai mulţi şi eu te întreb: "care dintre ei îţi sunt duşmani?", cum răspunzi? (Vezi h. precedentă.)

II. 114. aśi^{i}a d-acló

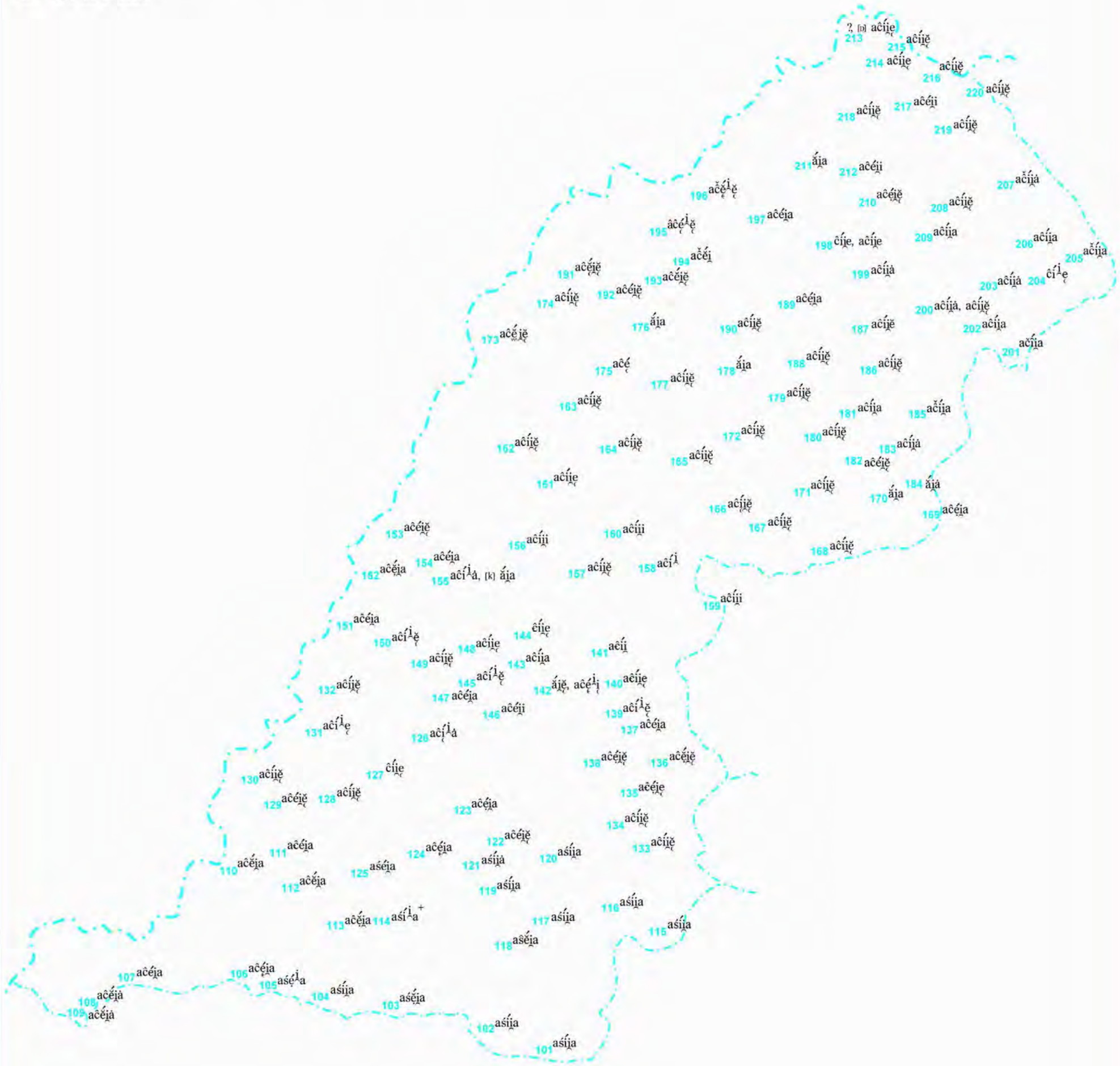

HARTA 874

ACEEA "celle-là"

[1978**]**

I. Întrebare indirectă: Dar dacă sunt două femei, una lângă dumneata, frumoasă, alta mai departe, urâtă, şi dacă te întreb: "care dintre ele e urâtă?", cum răspunzi? (Vezi h. precedentă.)

II. 101. ...d^{i}d-acl^{u}ó.
155. ...dă cólo.
173. ...d^{i}ĕpárt^{u}ĕ.
194. ...d^{i}ĕpárt^{u}ĕ.

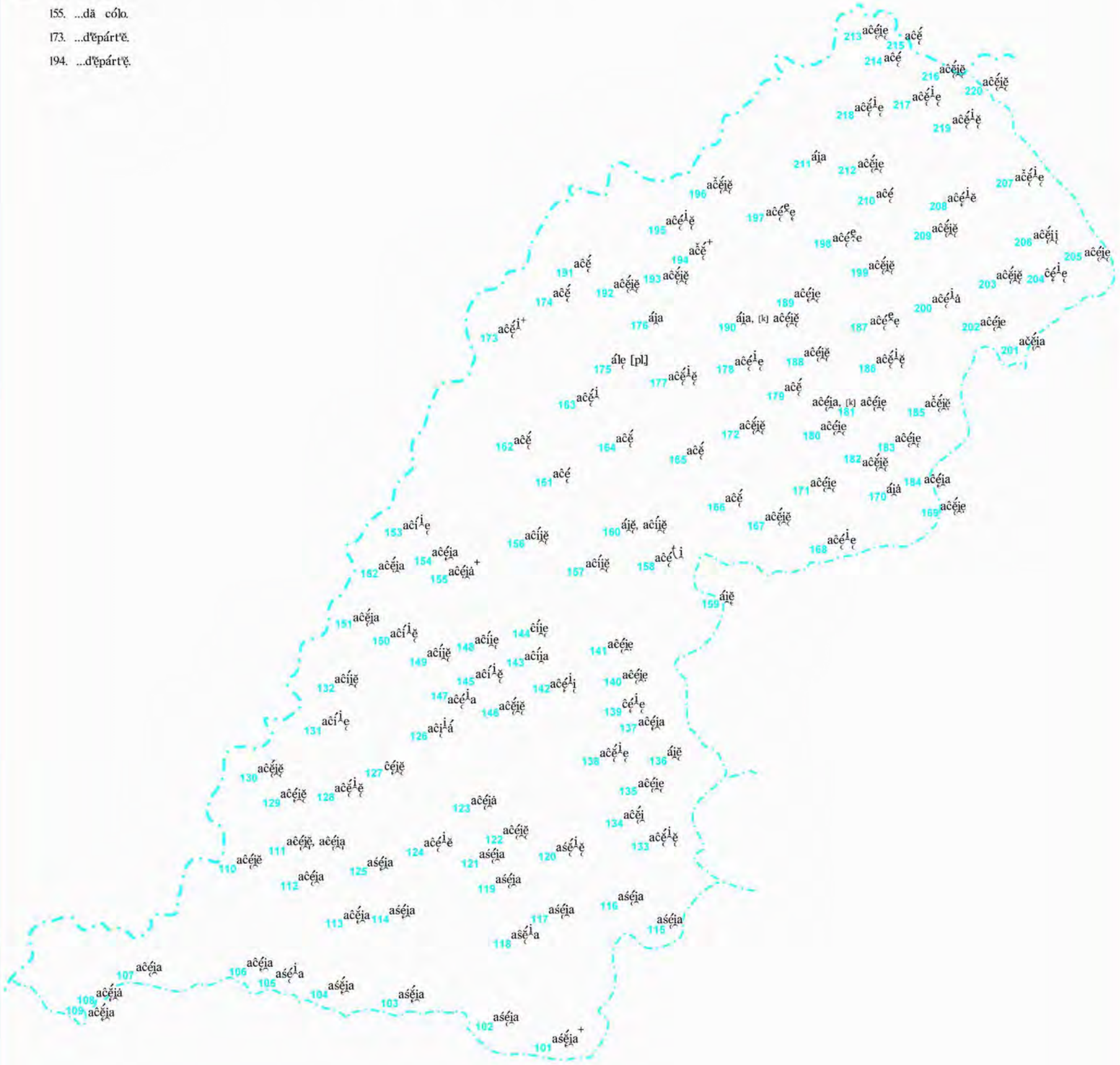

ACELEA "celles-là"
[1979**]**

I. Întrebare indirectă: Dar dacă sunt mai multe şi te întreb: "care dintre ele sunt urâte?", cum răspunzi?
(Vezi h. precedentă.)

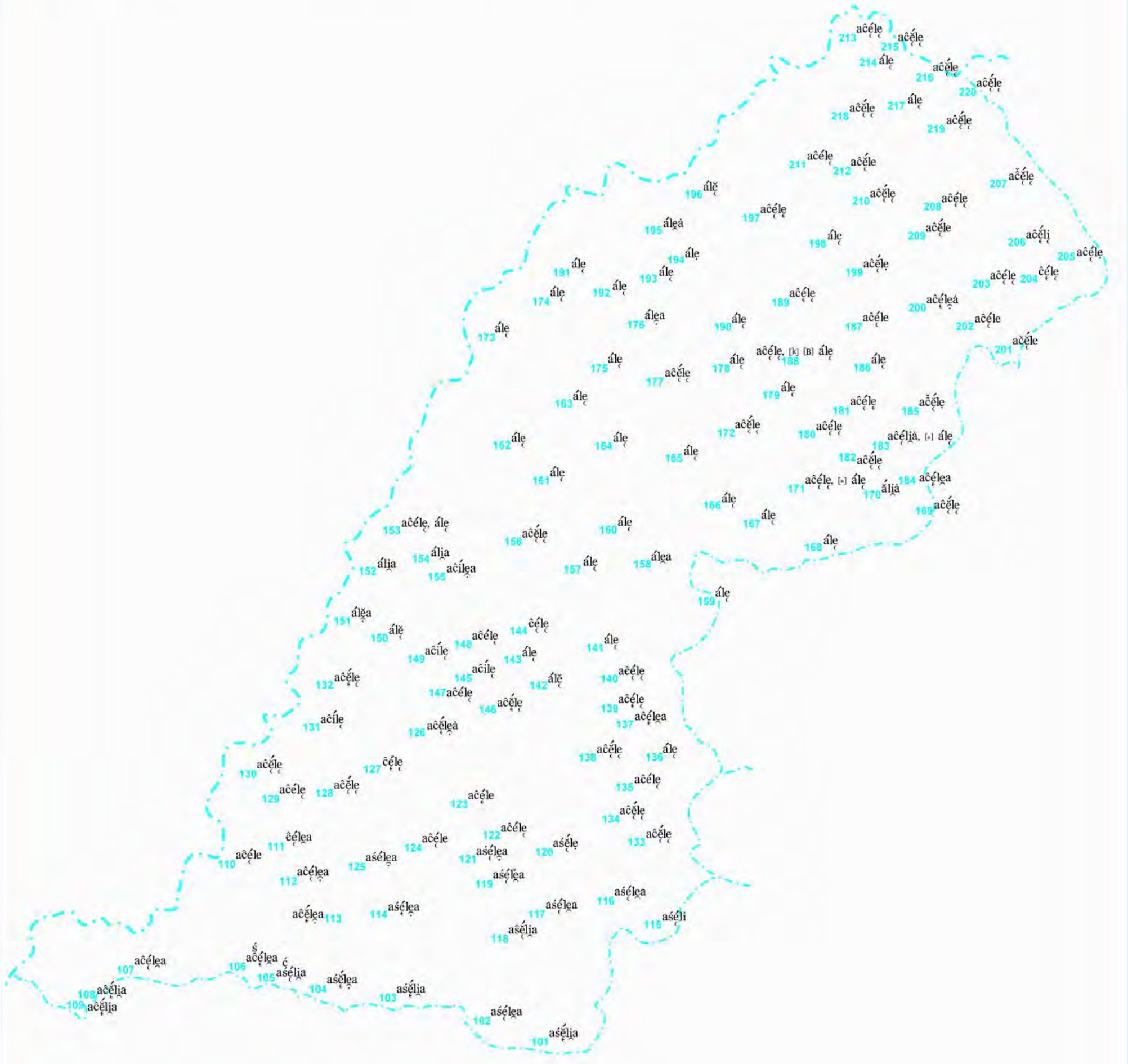

ACESTA "celui-ci"
[1980**]**

I. Întrebare indirectă: Dacă sunt doi bărbaţi, unul lângă dumneata, tânăr, altul mai departe, bătrân, şi dacă te întreb: "care dintre ei este mai tânăr?", cum răspunzi?

II. 118. ăsta $\overset{d}{d}$-aśí.

NOUĂ (adj.), pl. "neuve"
[1984]

I. Întrebare indirectă: Dacă ai o haină veche, pe care n-o mai poţi purta, atunci zici că trebuie să-ţi cumperi o haină...?

II. 189. Informatorul precizează că nu se spune NOI [pl.].

HARTA 878

TATEI "à mon père"
[1986]

I. Întrebare indirectă: Dacă ai în mână o scrisoare către tatăl dumitale şi eu te întreb: "cui i-ai scris scrisoarea asta...?", cum răspunzi?

II. 193. Forma e confirmată şi de un informator ocazional. În urma insistenţei, informatorul precizează însă: i̯-am scris la feĉór, că i̯-am scris lui̯ feĉór nu-i̯ bíńě.

ANICĂI "à Anica"
[1987**]**

I. Întrebare indirectă: Dar dacă scrisoarea e către Anica..., cui spui că ai scris-o? (Vezi h. 878)

II. 130. la aníca o-am scris.
212. Informatorul precizează că nu se foloseşte numele ANICA.

ÎNTÂI "première (année d'école)"
[1988**]**

I. Întrebare indirectă: În ce clasă zici că e copilul când la 7 ani l-ai înscris la şcoală?

BINE, adv. "bien"
[199]

I. Întrebare indirectă: Un om care nu lucrează rău, zici că lucrează...?

II. 216. [D] în Certeza [nume de localitate] d. zîcę că bd'íne. Anchetatorul notează faptul că vorbitorii spun în mod curent bd'íne.

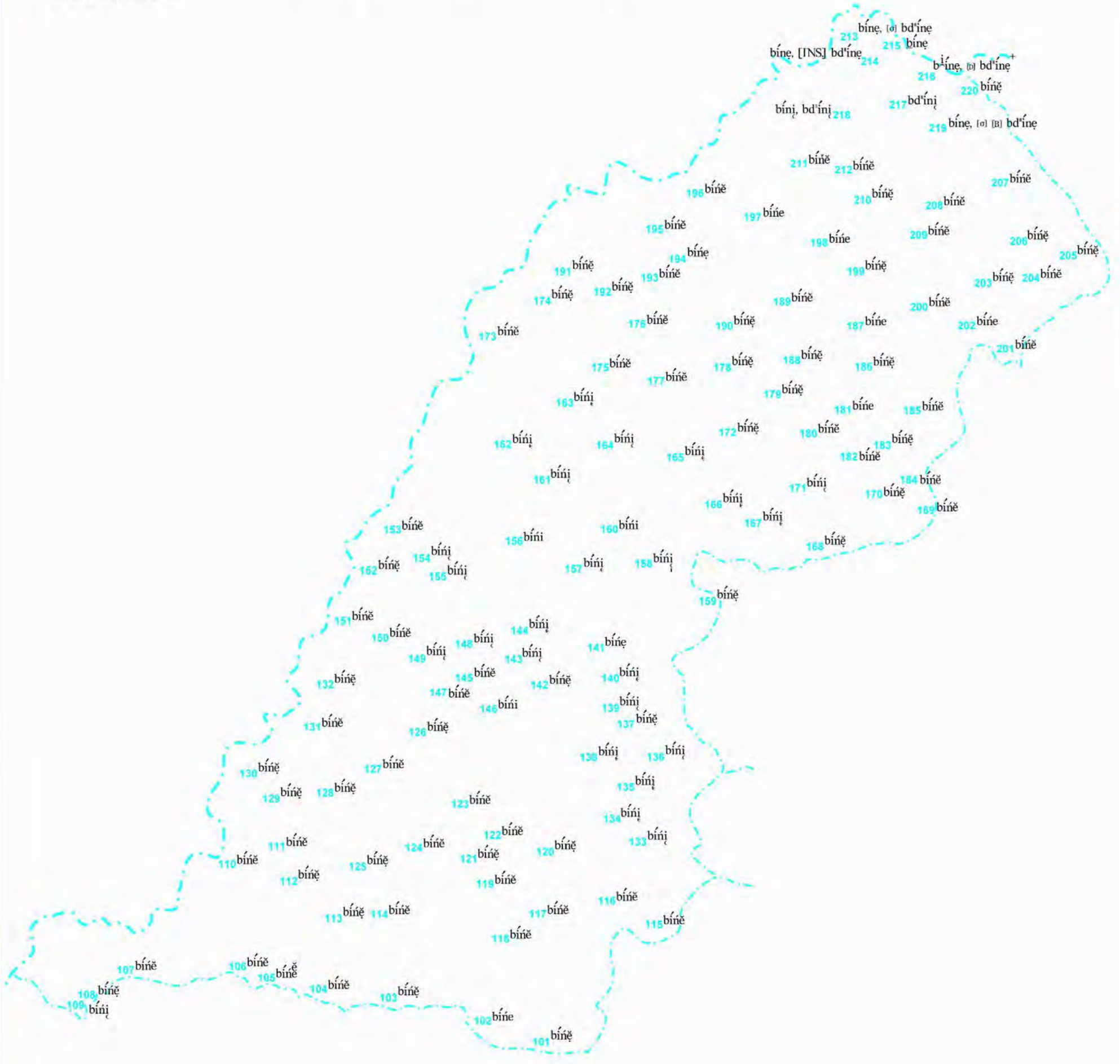

PUȚIN(Ă) "peu"
[1992]

I. Întrebare indirectă: Când mâncarea nu este destul de sărată, trebuie să-i mai pui sare; nu-i pui multă ... cât zici că-i pui?

II. 115. uo țăr_g'i sáre.
125. uo țîr_dă sáre.
147. oleác dă sárĭ.
164. uo lĭá_dă sárĭ.
174. puĭ uo lĭá_d'ĕ sáre.
193. uo lĭácă parar hi maĭ múltă ca uom pt"ic.
197. om_pt"icúț, că maĭ trábă; če trábă și vă maĭ pun în ie.
207. [b] oleacă: núma la uoșáń să spúnĕ uolĭácă.

HARTA 883

FĂ! "hé, toi!"

[1995]

I. Întrebare indirectă: Cum strigi o femeie când nu vrei să-i spui pe nume?

II. 112. tu fl^{u}áre!
128. haj înc^{u}óc, ńěvástă!
132. tu flóre!
148. nu put^{e}ém zíci: ma! [!].
166. tu anúță!
168. tu, haj la noj!
188. [•] tu, ńé hàjda!
209. d'e-i tínără [i se zice] tu!
211. tu fátă!, tu femé^{i}i!
214. măj mărí!
217. da maj táre [se zice] hăj!, hắj feméjě!
218. hăj anúță!

III. În punctele: 132. 199 se precizează că NANĂ se foloseşte pentru a se adresa unor femei mai în vârstă.
În punctul 192 informatorul neagă forma TE! înregistrată la informatorul ocazional [•], mai în vîrstă.

HARTA 884

(MERG) PE (DRUM) "(je marche) sur (la route)"
[1996]

I. Întrebare indirectă: Când ies din casă, merg prin curte şi după ce trec de poartă merg ...?

II. 217. Anchetatorul a notat faptul că a întâlnit în sat frecvent forma PI: pi drum^{u}, pi mí̯nį etc.

III. În punctul 107 s-au înregistrat următorii termeni: dulé̯u; -le̯á̯uă 'drum întră hotără', drum 'drum întră pământuri', úliță 'drum întră cásă', tolt'íș 'drumul mare'.

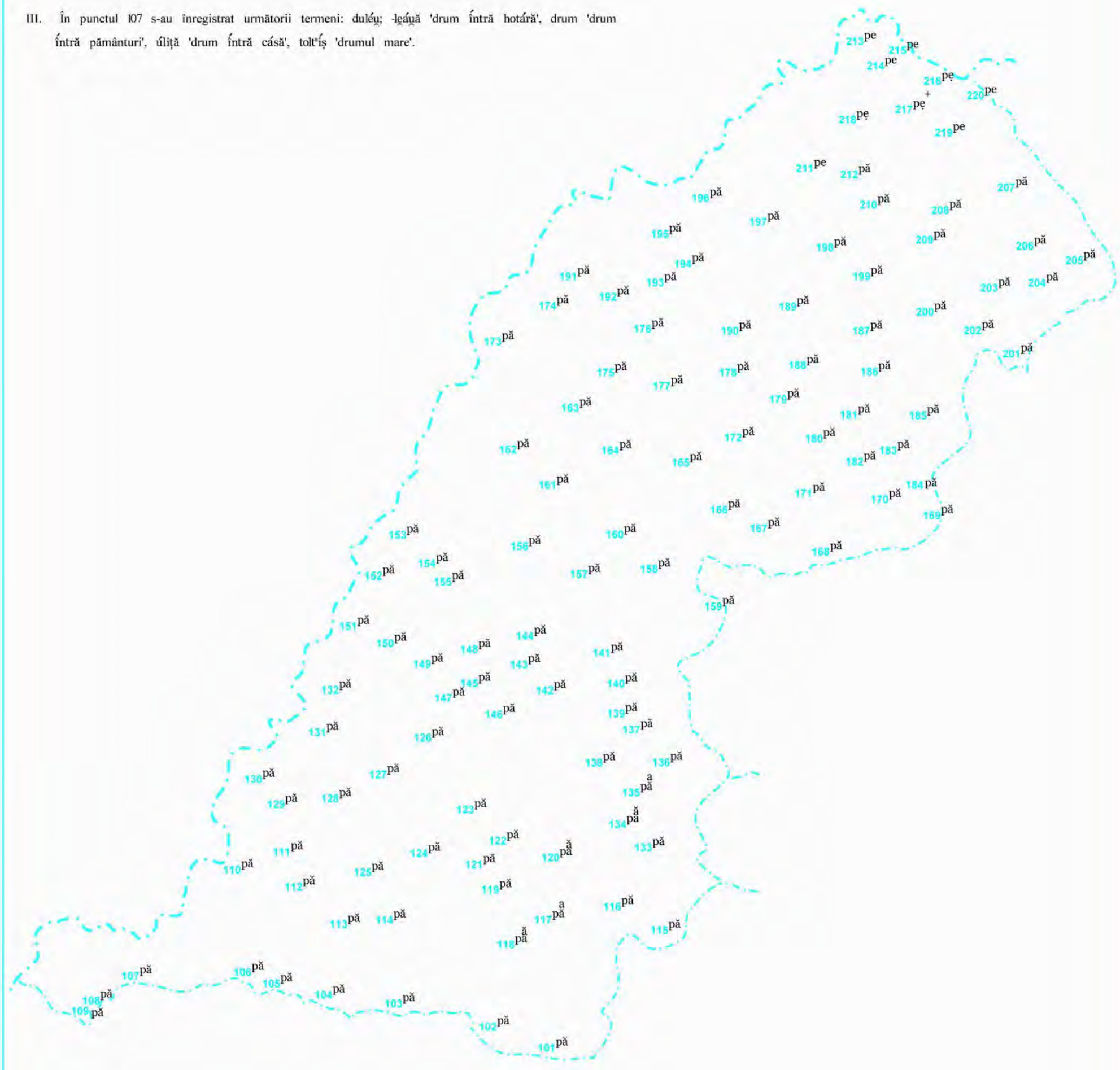

HARTA 885

(LAPTE) DE (OAIE) "(lait) de (brebis)"

[1997]

I. Întrebare indirectă: Cum zici la laptele pe care ți-l dă oaia?

HARTA 886

(IAU CĂCIULA) DIN (CAP) "j'enlève mon chapeau" [(j'enlève le chapeau) 'de en' (tête)]
[2000]

I. Întrebare indirectă: Când intri într-o casă străină ce zici că faci cu căciula?

II. 147. scot cújma du_pă cap.
157. jĕ̯u cújma dîŋ_cápu.
163. jĕ̯u clópu dîŋ_capu̯ și-i̯ dau̯ bińáță.
181. Informatorul precizează că mai frecvent se zice DIN.
189. nú d'ĕ pă cap.
193. u̯o jĕ̯u jos, ~ ~ ~ d'ĭŋ_cap.
219. la noi̯ nú pre̯ u̯o lu̯at.

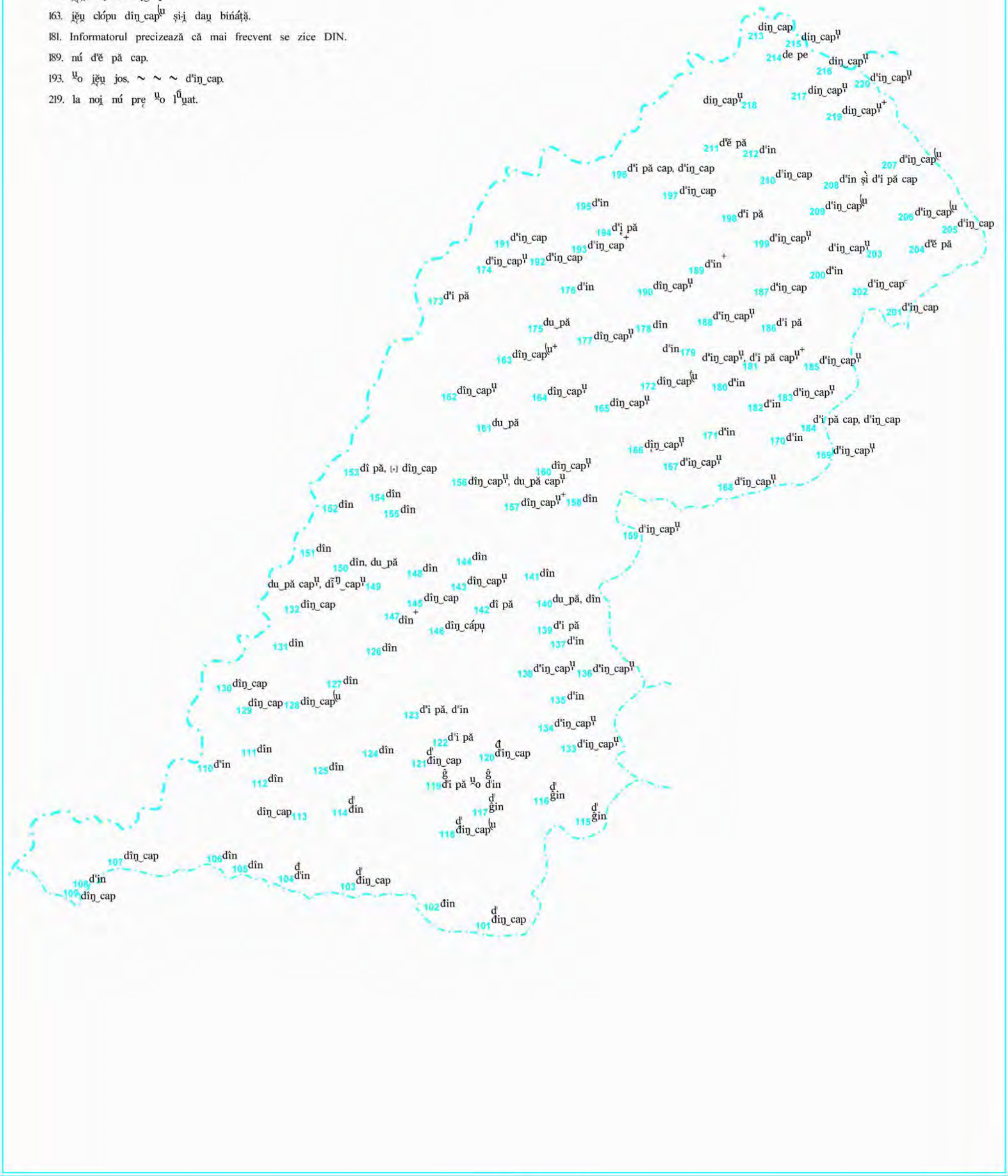

II.
HĂRŢI LINGVISTICE INTERPRETATIVE

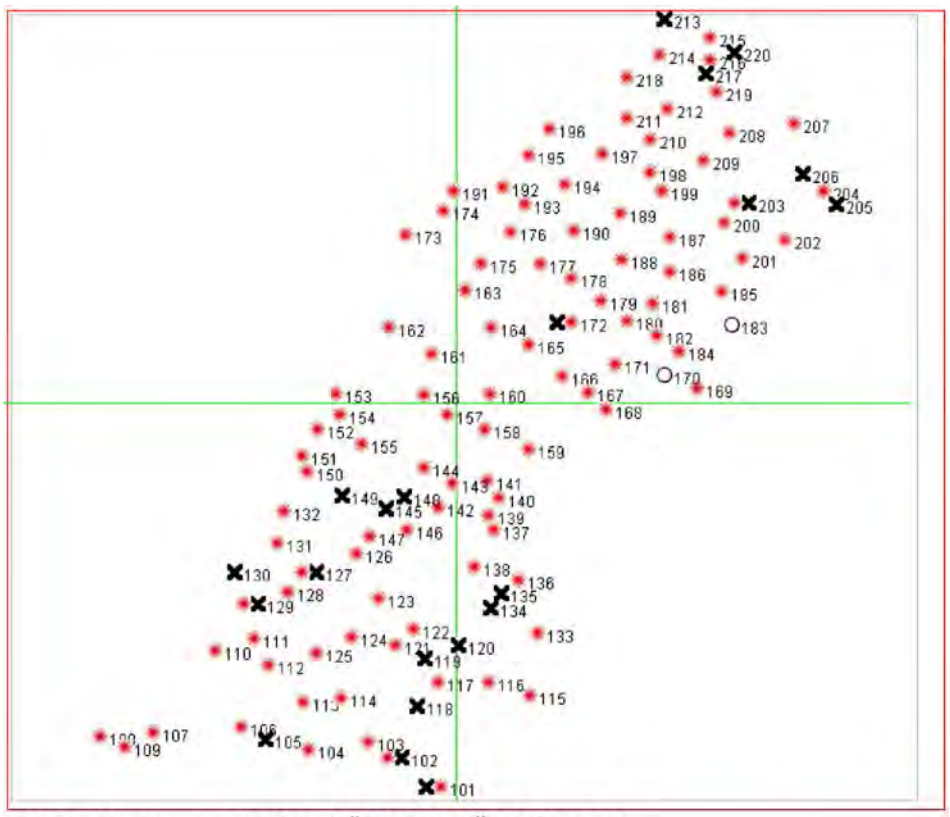

DXXI. Realizarea lui [ă] în PĂDURE; PĂDURI (640)

- [ă]
- [a] ([ă̆], [ă̯], [ă̯̆], [ă̯̆])
- -

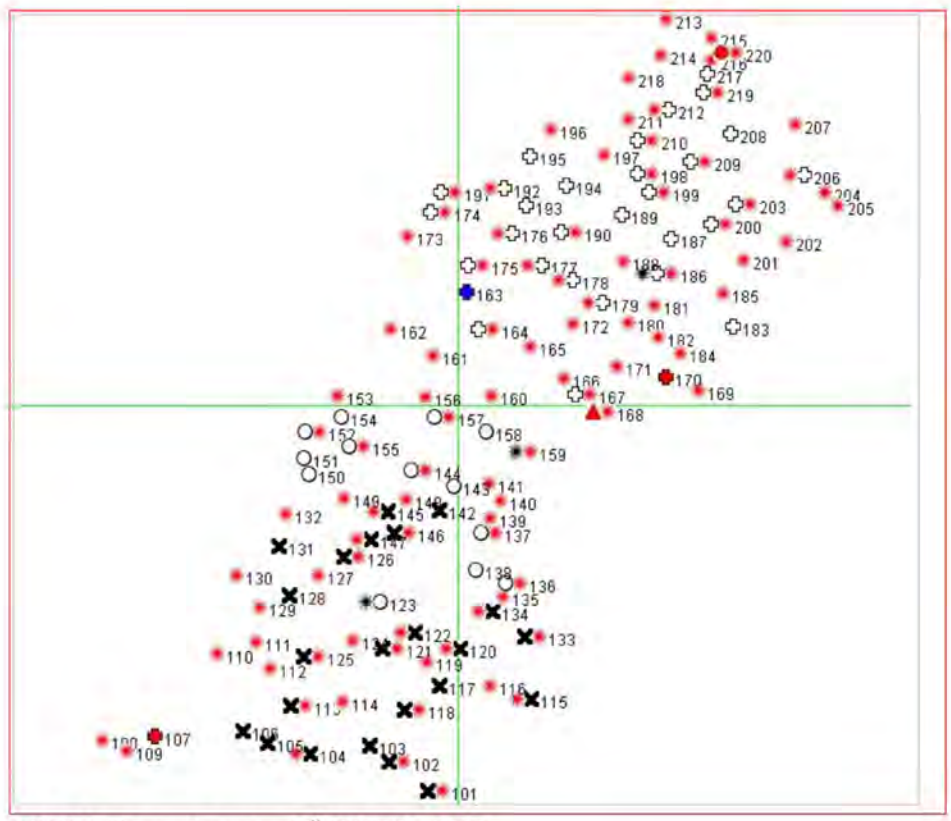

DXXII. Termeni pentru PĂDURAR (641)

- pădurar
- şumar (şomar)
- cios (de pădure)
- gornic (de pădure)
- paznic
- chereleu
- pază de pădure
- haitău de pădure
- -

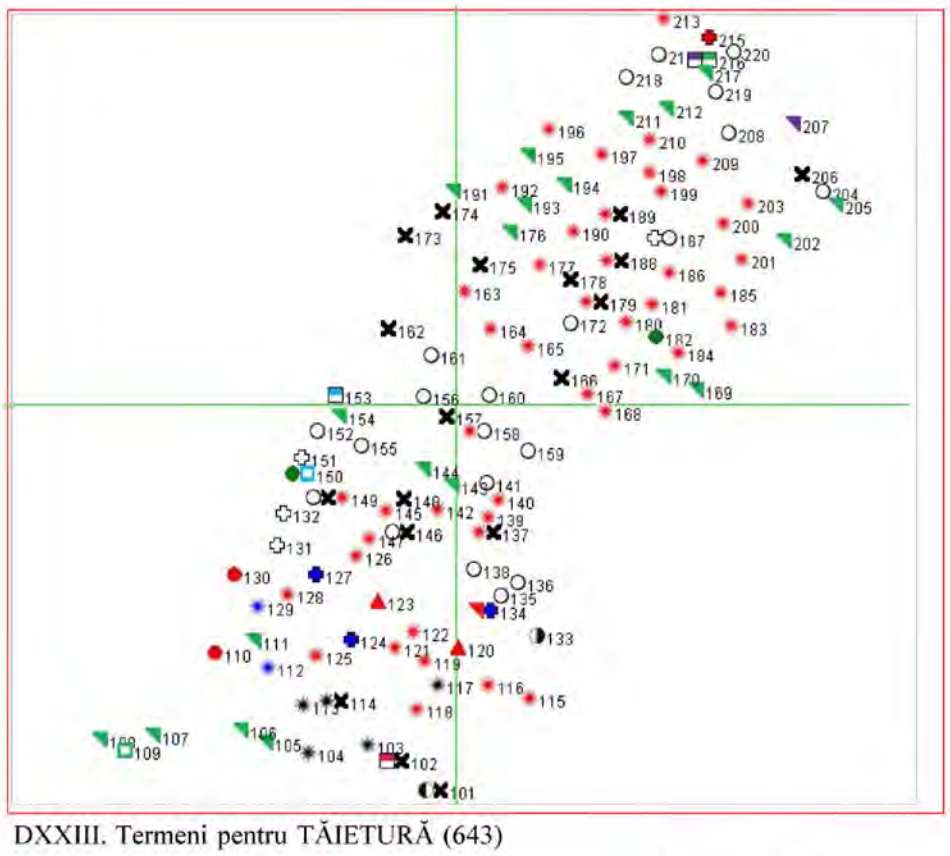

DXXIII. Termeni pentru TĂIETURĂ (643)

- tăietură (tăietură de pădure, tietură)
- parchet
- văgaş
- iertaş
- şloc (şclof, şlof, işlof)
- târsală
- târsit
- loc gol
- pădure tăiată
- ciuncaş
- (loc) despădurit
- gărână
- lenie
- loc irtuit
- loc pârlog
- pădure rasă
- răritură de pădure
- râtaş
- râtuit
- sehelbe
- tăiere
- ?

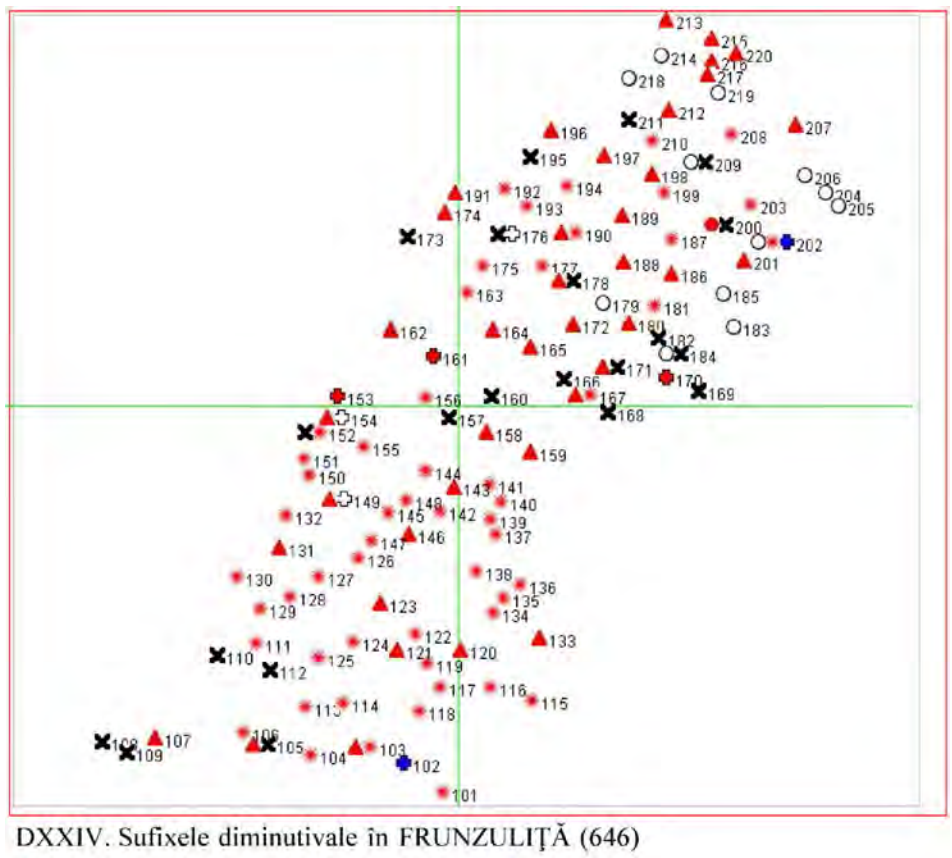

DXXIV. Sufixele diminutivale în FRUNZULIŢĂ (646)

- -uţă
- -uliţă
- -ucă
- -ulică
- -iţă
- -işoară
- alte forme
- ?

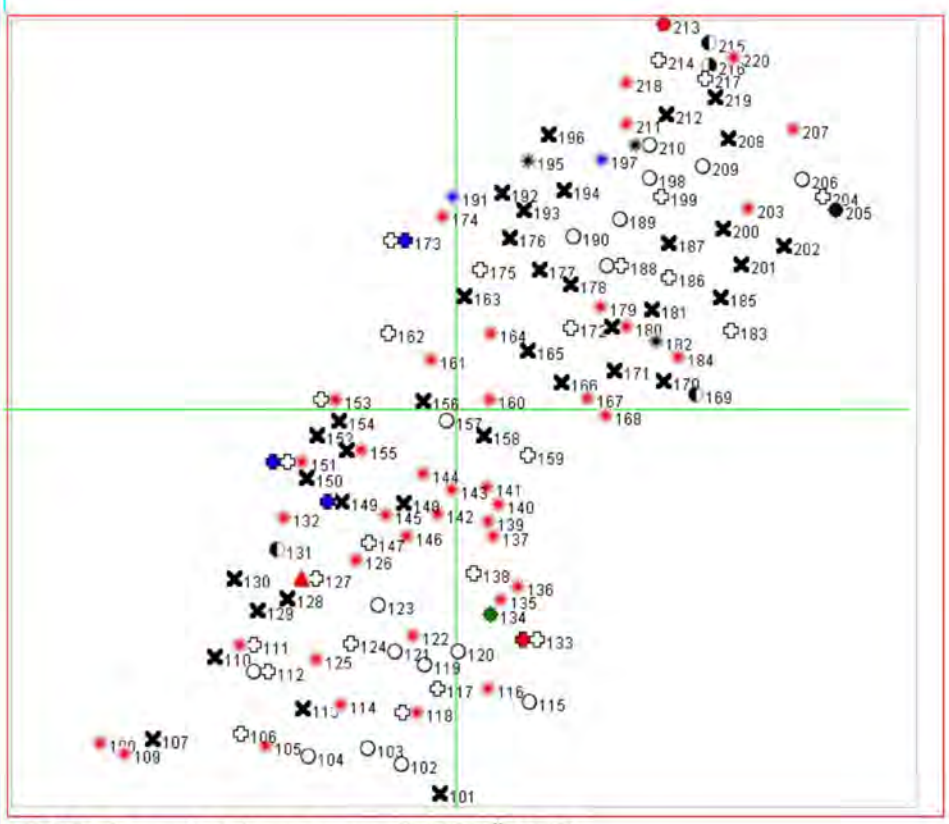

DXXV. Termeni şi forme pentru TULPINĂ (647)

- tulpină
- trupină
- turpină
- trunchi (trunchi de lemn, trunchiul lemnului)
- trup (trupul lemnului)
- lemn
- butrucă
- butucul gros
- dup
- fus
- huzără
- tuleul lemnului
- turtină
- ?

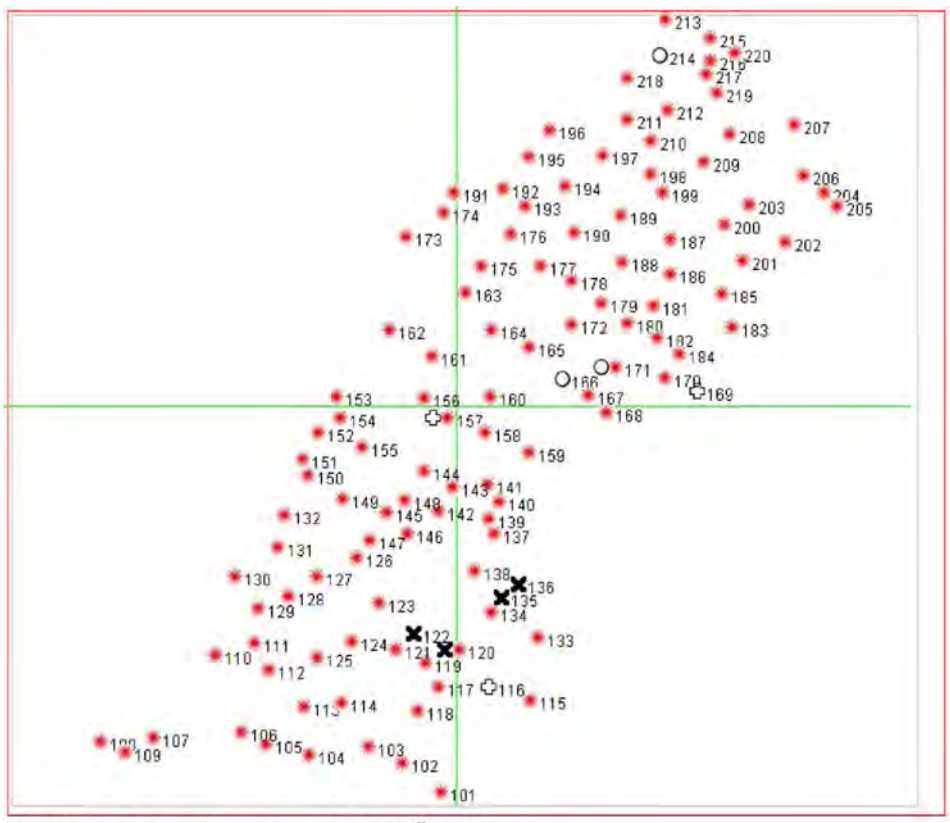

DXXVI. Termeni pentru CREANGĂ (648)

- creangă (crangă, crancă)
- cloambă (clomb)
- stâlpare (stâlpări [pl.])
- cracă

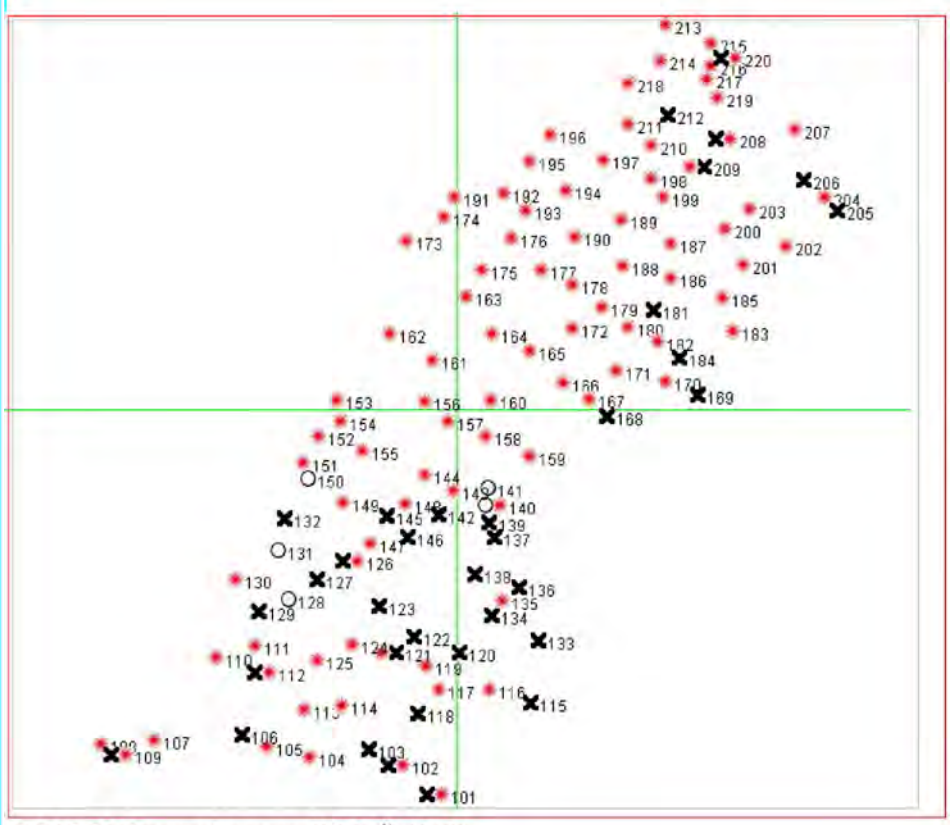

DXXVII. Termeni pentru COAJĂ (649)

- coajă
- scoarţă
- coajbă

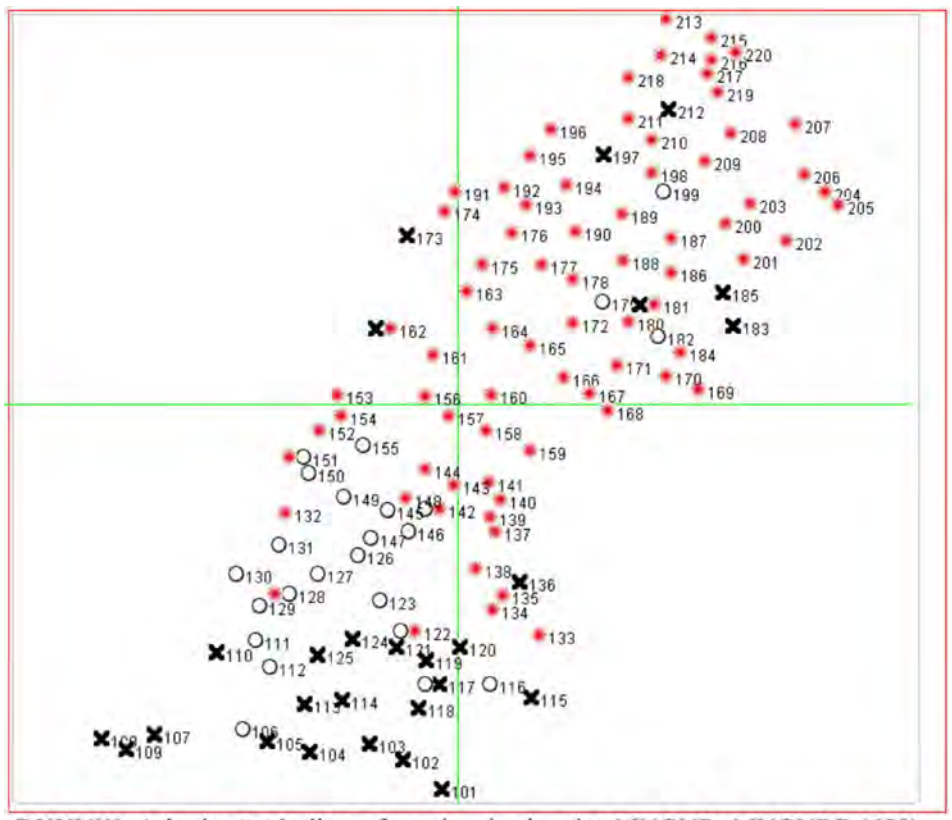

DXXVIII. Aria de răspândire a formelor de singular MUGUR, MUGURE (650)

- mugur
- mugure
- alt termen

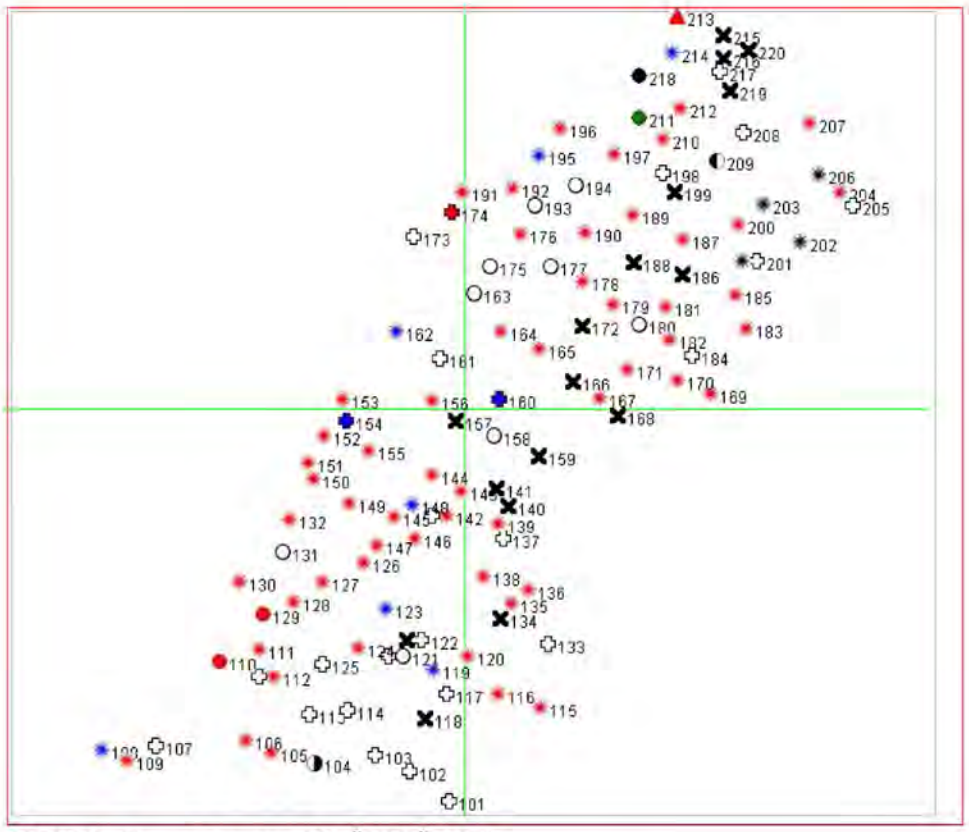

DXXIX. Termeni pentru MLĂDIŢĂ (651)

- mlădiţă (zmădiţă, znădiţă etc.)
- odrazlă (ozdreauă, odreazlă etc.)
- pui (pui de lemn)
- lăstar (vlăstar)
- mladă
- nuiauă
- puiet (puiete, puieţ)
- zmiceauă
- crancă fragedă
- hoitaş
- nuieluşă
- pomuţ
- sfac
- ?

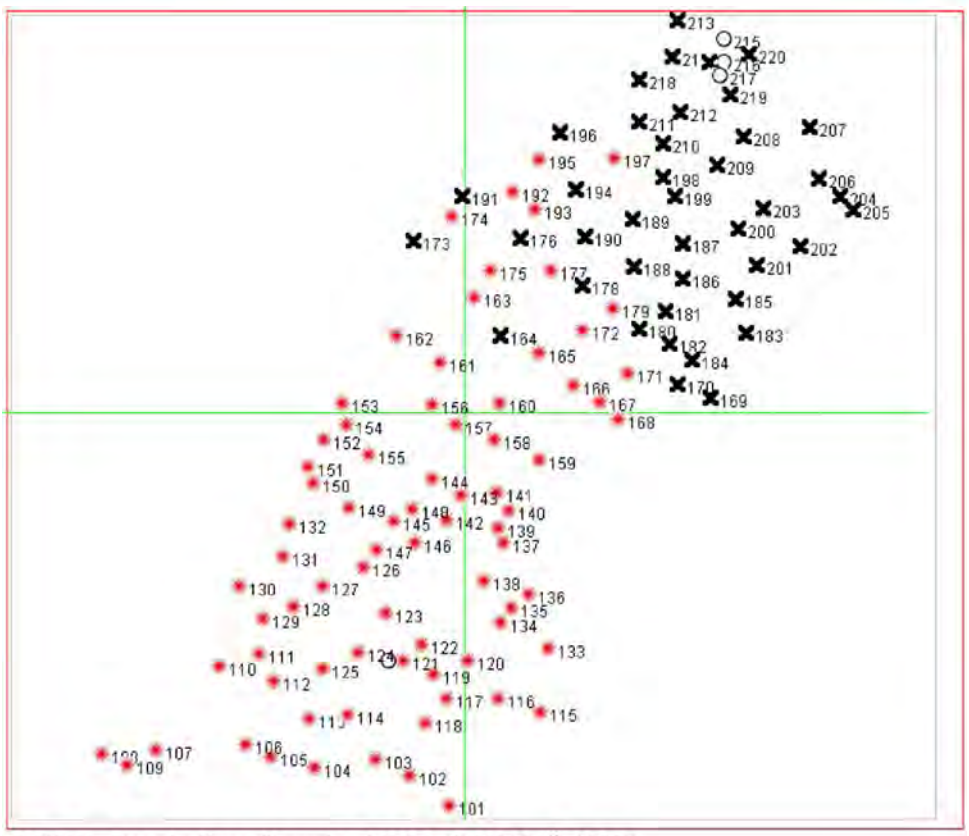

DXXX. Răspândirea formelor NUIA, NUIAUĂ (652)

- nuiauă (noiauă, niiauă)
- nuia (noia)
- alt termen

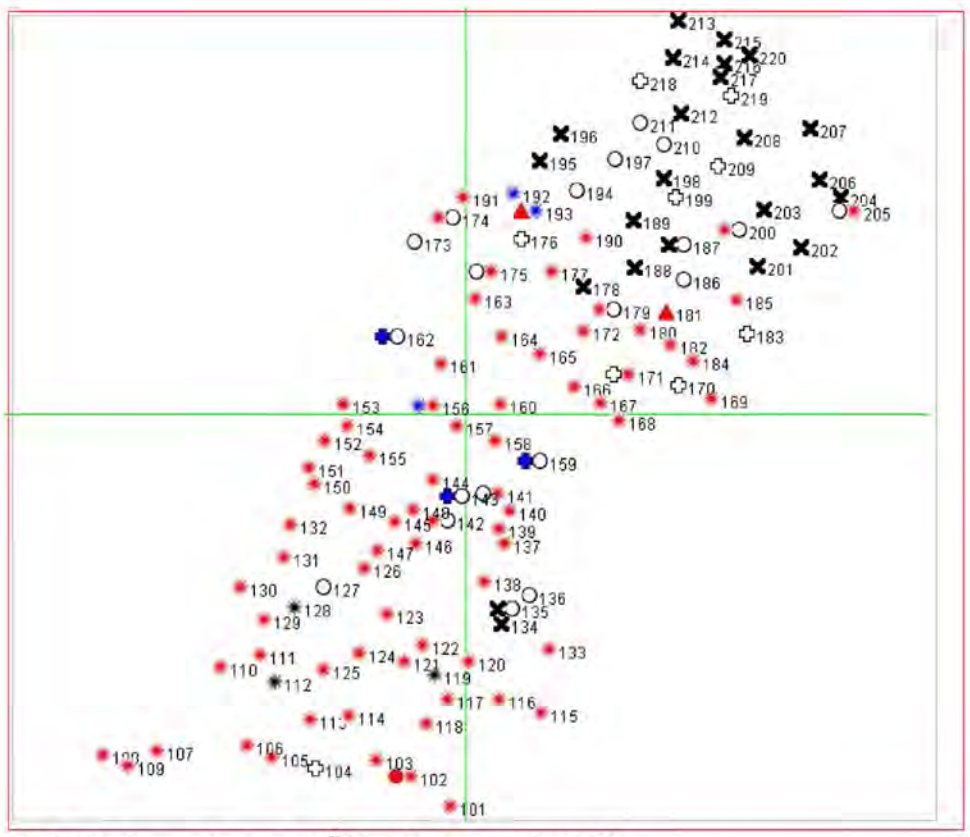

DXXXI. Termeni pentru RĂTEZ (ind. prez. 1) (653)

- rătez (r[á]tez, rătezez etc.)
- rătund (r[ắ]tund, rătunz, rătunzez etc.)
- tai (tai vârvul, tau, tau etc.)
- ciunt (ciuntez, ciont etc.)
- cionc (cioncăz)
- ciungăr (ciungărez, ciongorez)
- tung
- tuşinez
- rotunjesc (rotund)

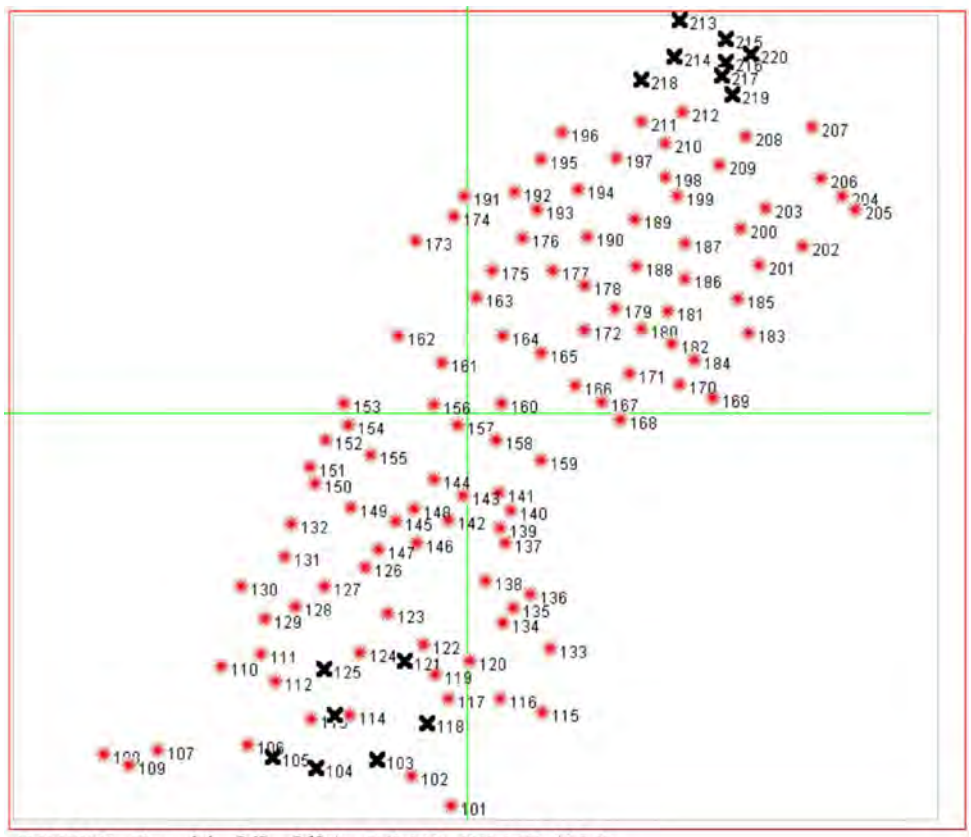

DXXXII. Opoziţia [d] - [ḍ] în BRAD; BRAZI (654)

- [d] - [z]
- [d] - [ḍ]

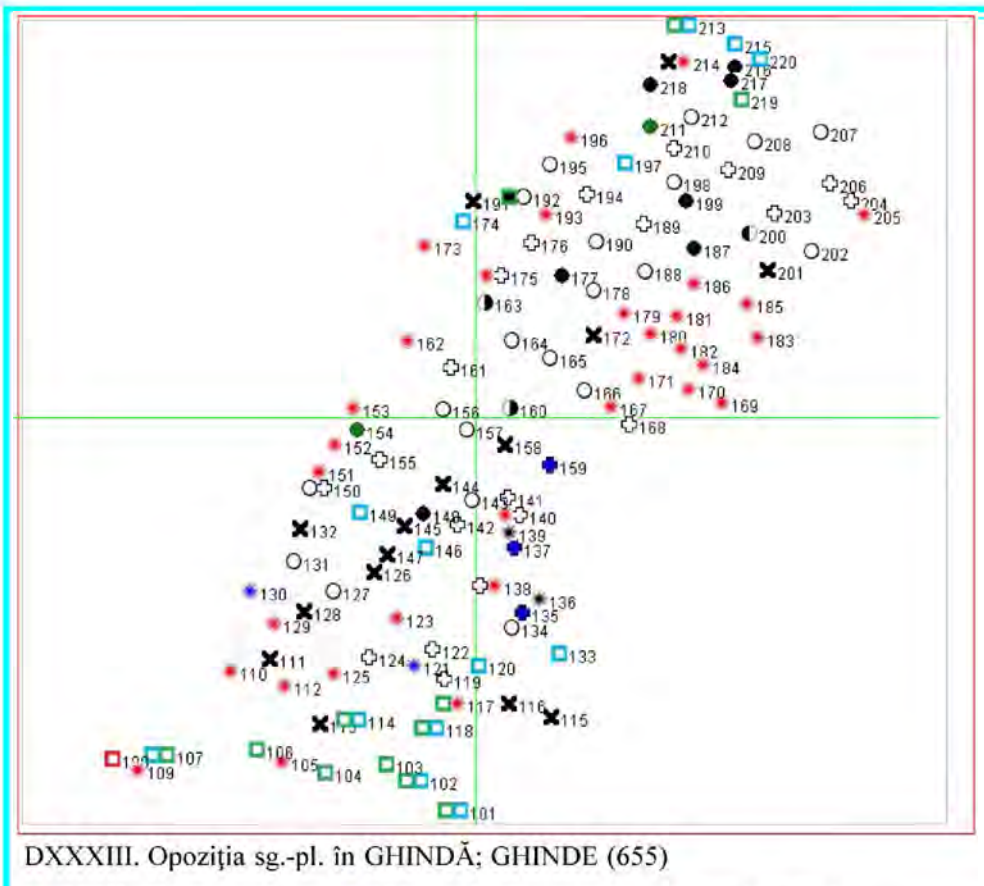

DXXXIII. Opoziţia sg.-pl. în GHINDĂ; GHINDE (655)

- ghindă; ghinzi
- ghindă; ghinde
- ghinde; ghinde
- ghinde; ghinzi
- ghindie; ghindie
- ghindie; ghindii
- ghinte; ghinţi
- ghinde; ghinghi (d'índ'e; d'ind')
- ghindă; ghindă
- ghindă; ghindii
- ghinde; ghindii
- ghinte; ghinte
- ghindină; ghindini
- ?
- alt termen

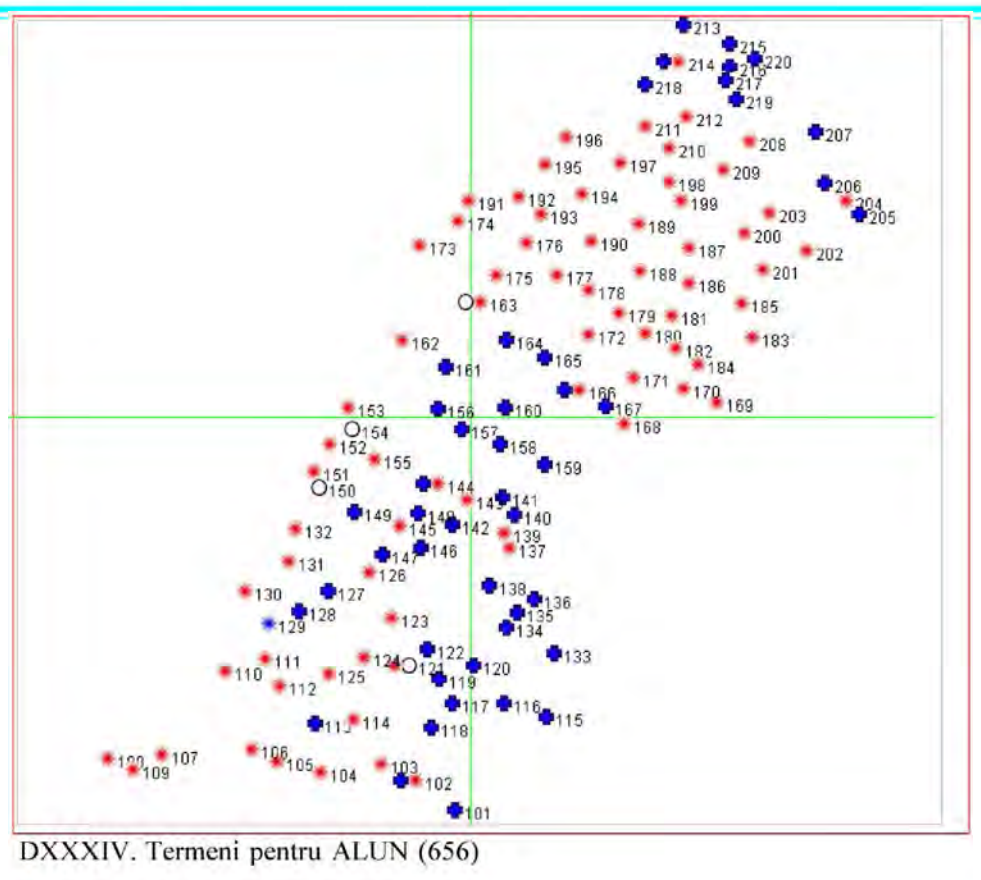

DXXXIV. Termeni pentru ALUN (656)

- alun
- alunar
- tufă (tufe [pl.] de alun)
- ?

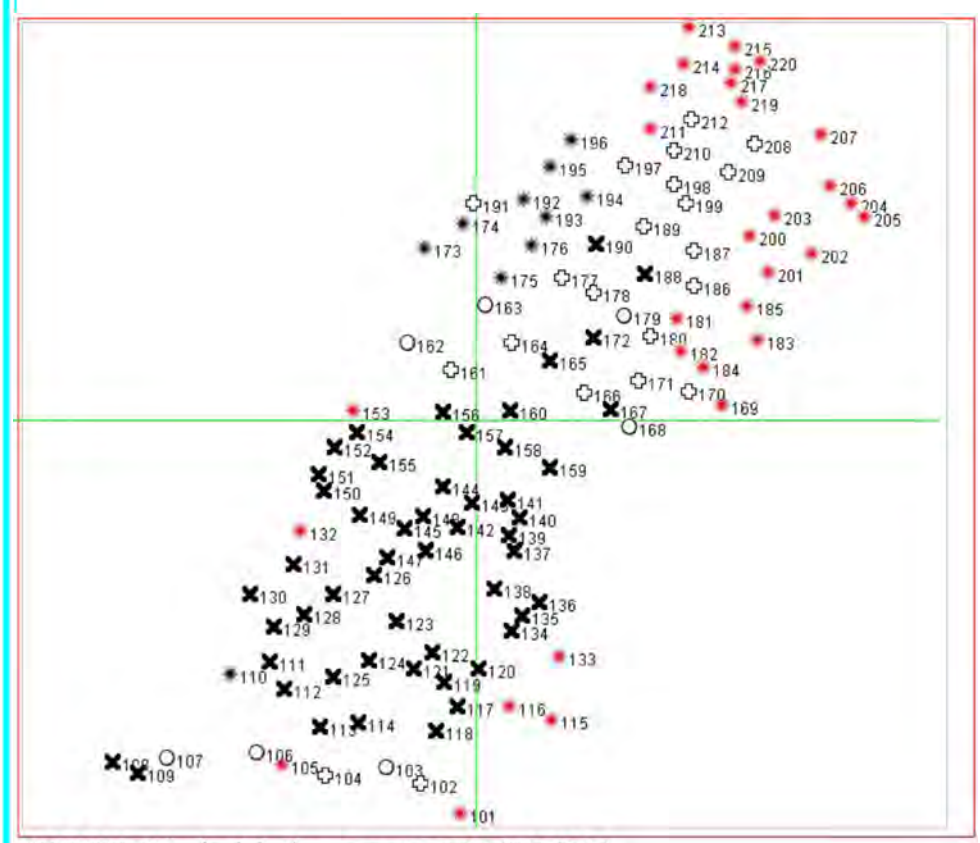

DXXXV. Principalele forme pentru FRASIN (657)

- frasin (frasine, frasen)
- frapţin (frapţine, frapţen)
- frapsin (frapsen)
- fracsin (fracsen)
- ?

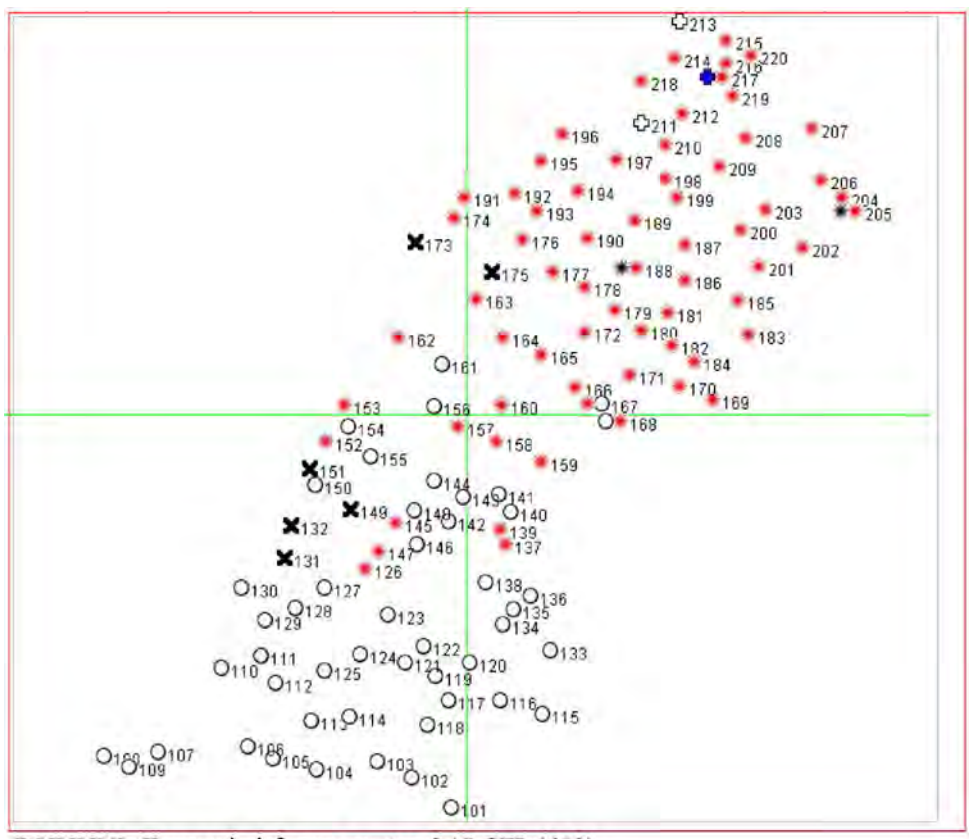

DXXXVI. Termeni şi forme pentru SALCIE (658)

- răchită (supărată, roşie etc.)
- răchiţă (răchiţă supărată)
- salcă (plângătoare, supărată)
- salce
- salcie
- loză

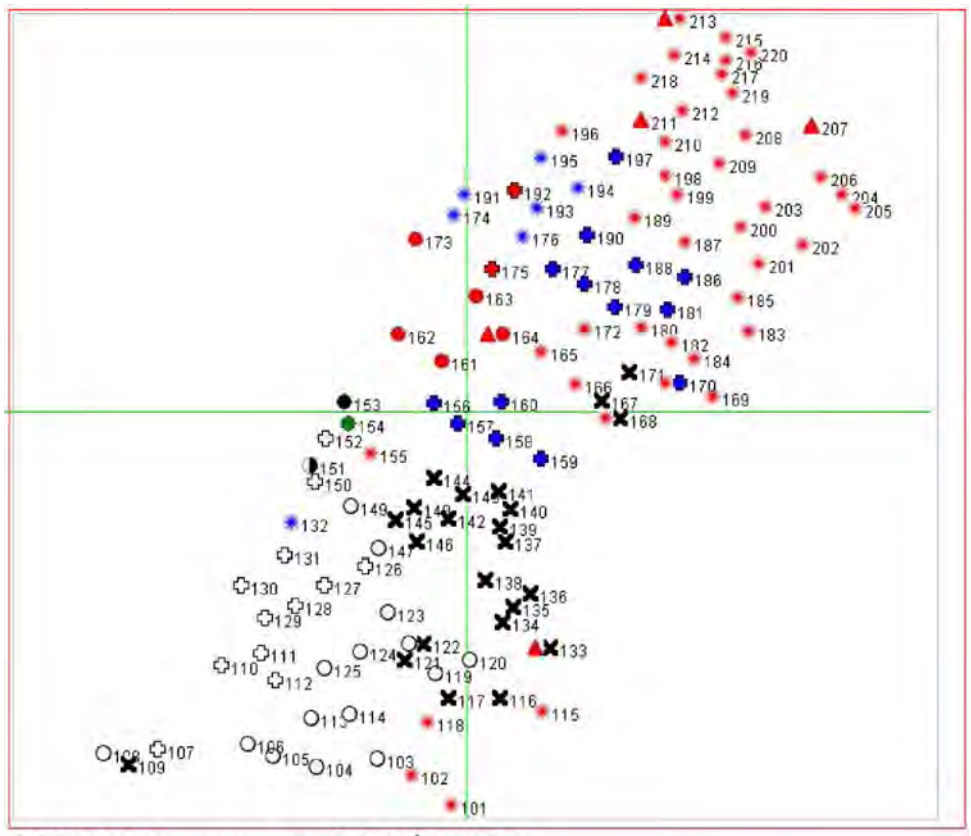

DXXXVII. Termeni pentru SALCÂM (659)

- acaţ (acăţ, agaţ, argaţ etc.)
- bägrin (brăgan, păgrin, magrin etc.)
- pănar
- rug
- arţar (alţar)
- fracsin (frascân, frasen de casă)
- acăsfău (acăţfău, căsfăl etc.)
- salcâm
- acan
- cornofar
- pom
- scurluş

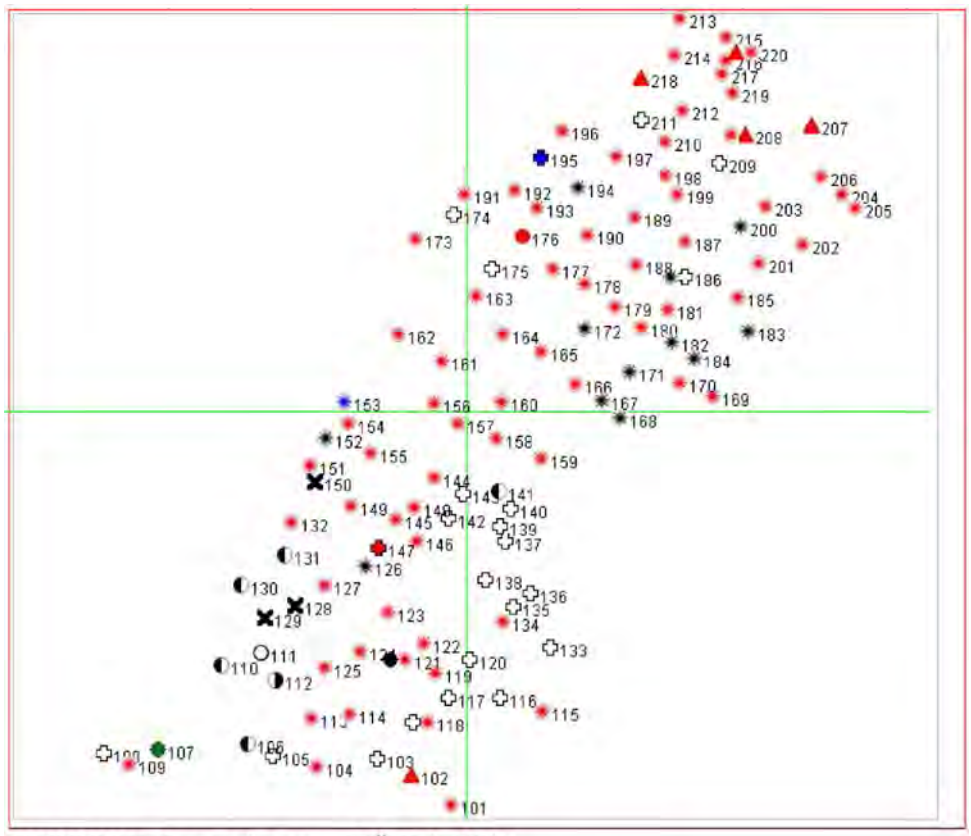

DXXXVIII. Termeni pentru MĂCEŞ (660)

- rug (rug de măcieş, rug sălbatic etc.)
- ruguţ (ruguţ sălbatic)
- ruguţel sălbatic
- măceş (măcies, măcieş, măcier etc.)
- cacadăr (căcădăr, câcădăr)
- câcădare
- câcădări [pl.]
- lemn de cacadări
- spin (spine, stin)
- mâţies
- scobar
- scoruş
- trandafir sălbatic
- ?

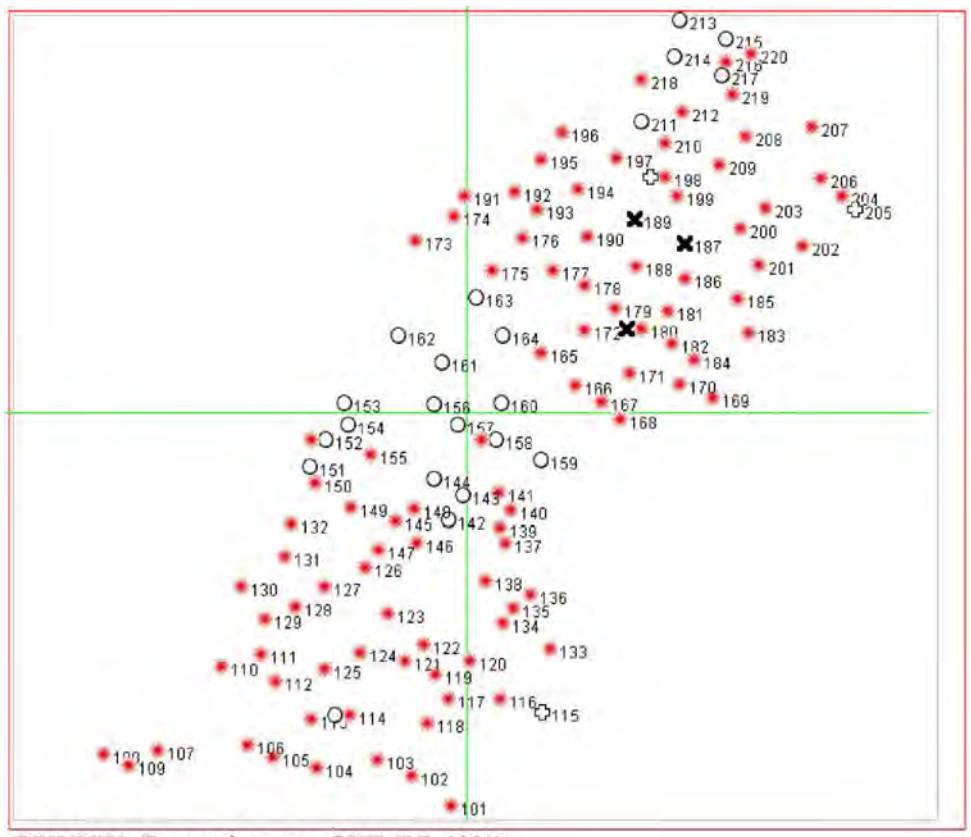

DXXXIX. Termeni pentru GHIMPE (661)

- spin (spine)
- spin de rug
- ghimpe (ghimp)
- ţapă (ţep)

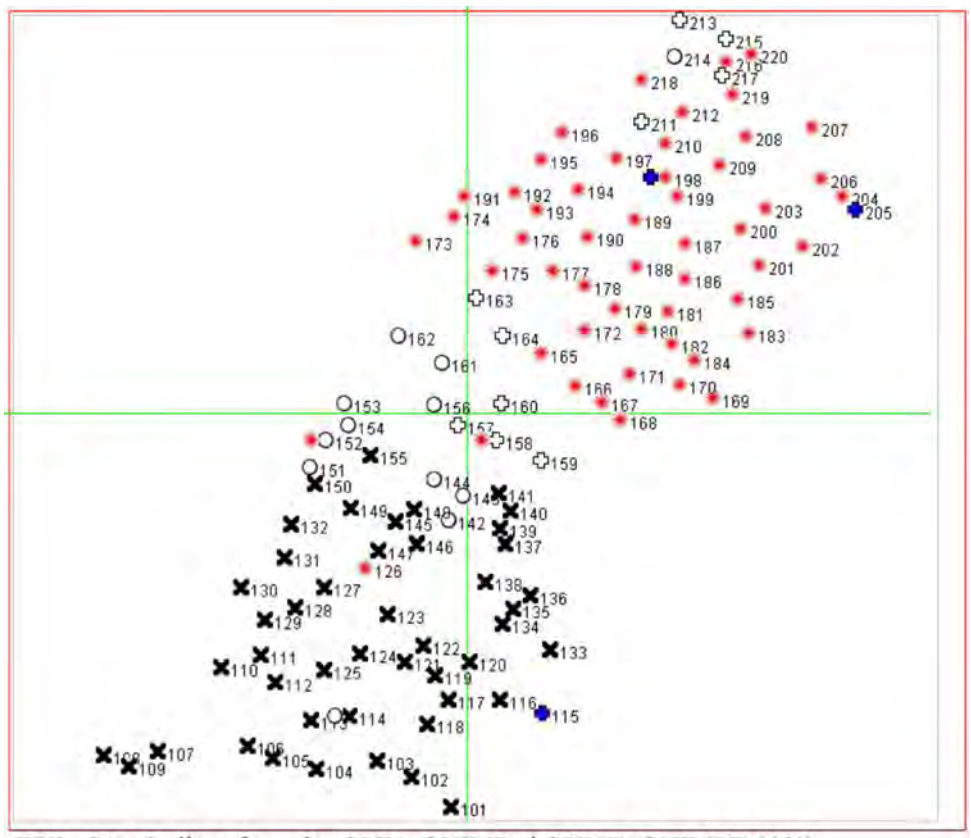

DXL. Răspândirea formelor SPIN, GHIMP şi SPINE, GHIMPE (661)

- spin (spin de rug)
- spine
- ghimpe
- ghimp
- alt termen

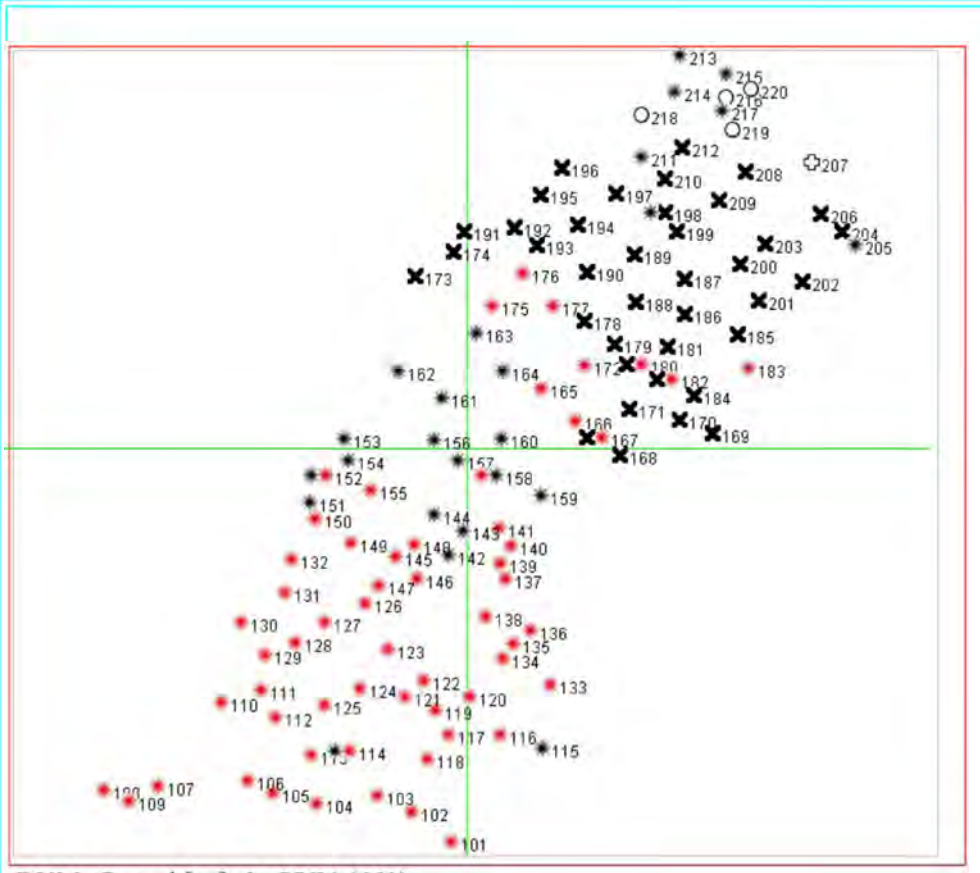

DXLI. Grupul [sp]- în SPIN (661)

- [sp]-
- [st^{i}]-
- [spt^{i}]-
- [st]-
- alt termen

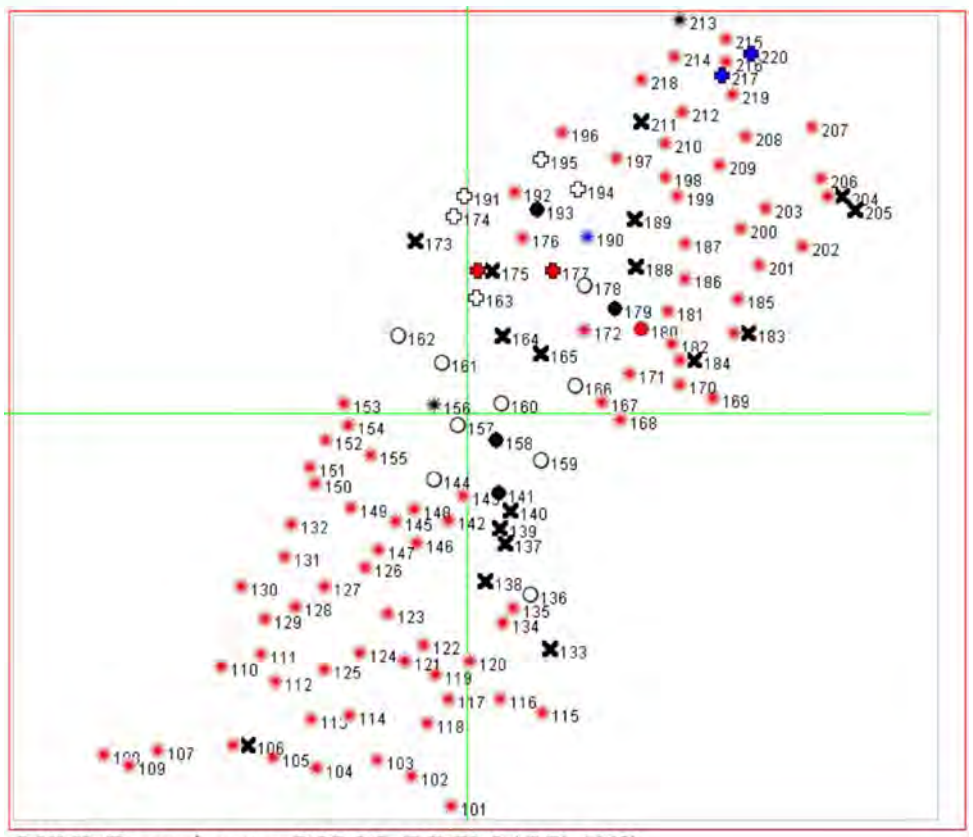

DXLII. Termeni pentru BOBOC (DE FLOARE) (662)

- pup (pup de floare, pup de pană)
- boboc
- bob (bob de floare)
- bimbou (bimbou de floră)
- boabă (boabă de floare)
- bubujlie
- bulbuc
- bumb (bumb de floare)
- cap de floră (cap de floară)
- ?

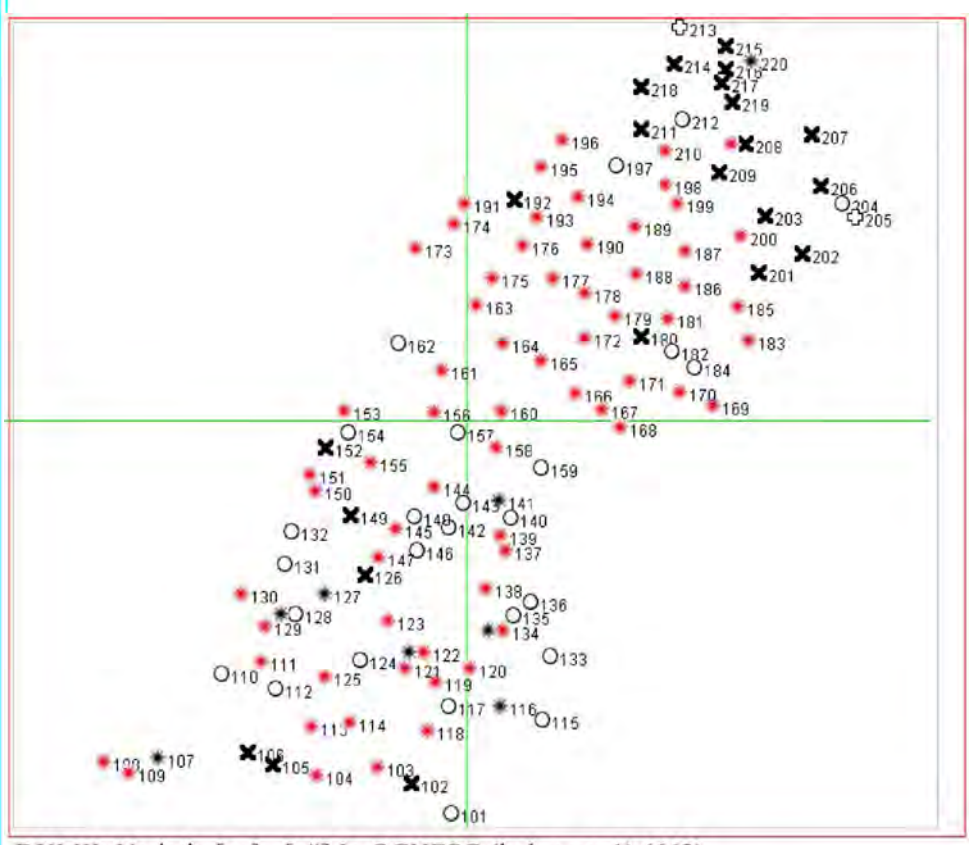

DXLIII. Variaţia [u̯o] - [u̯ă] în OCHESC (ind. prez. 1) (663)

- [u̯ă] ([^{u}̆ă])
- [u̯o] ([^{u}o])
- [^{o}u̯ă] ([u̯^{ă}o], [^{uă}o])
- [o]
- alt termen

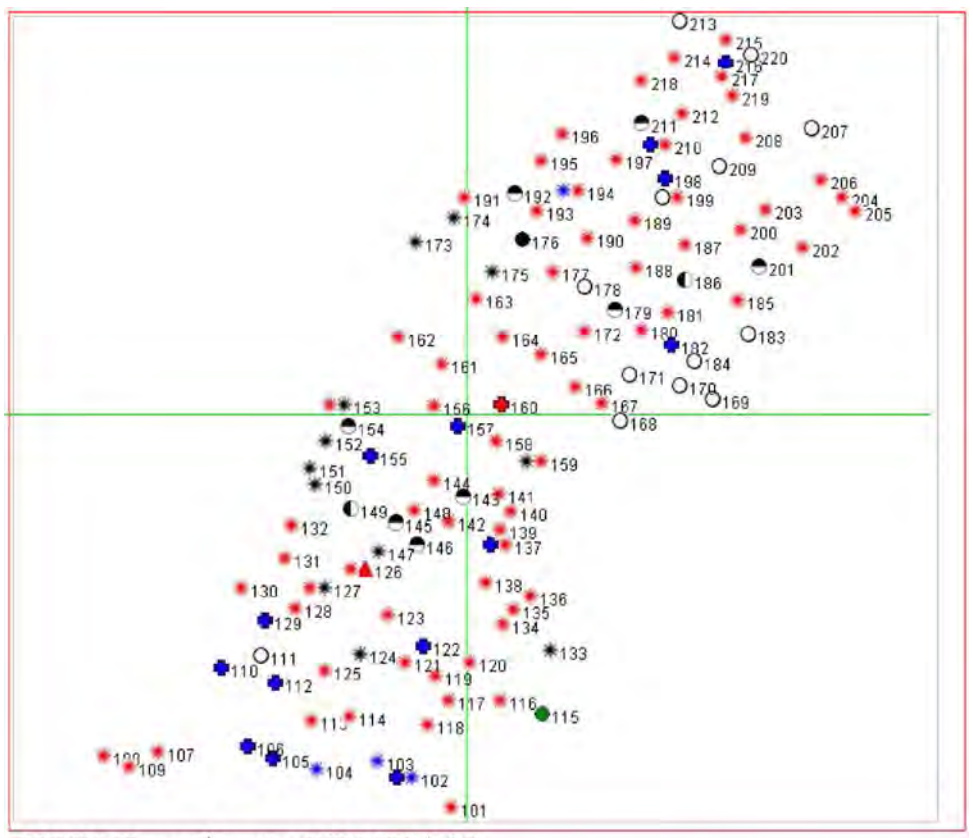

DXLIV. Termeni pentru GONACI (664)

- haitău (hăitău)
- hăitaş (heitaş)
- gonaci (gonac)
- gonaş
- mânător (mânători [pl.])
- bătăiaş
- hoicer
- hoitar
- hurcan
- vădăzlău (vadajlău)
- ?

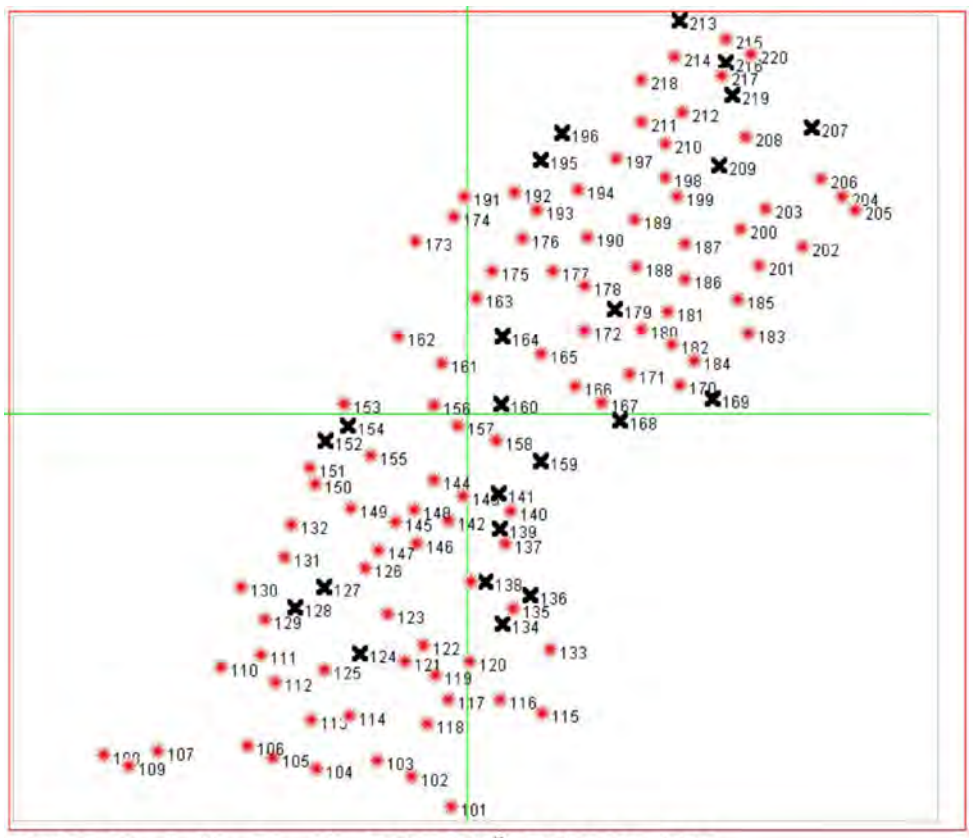

DXLV. Răspândirea formelor URSOAICĂ, URSOAIE (665)

- ursoaică
- ursoaie

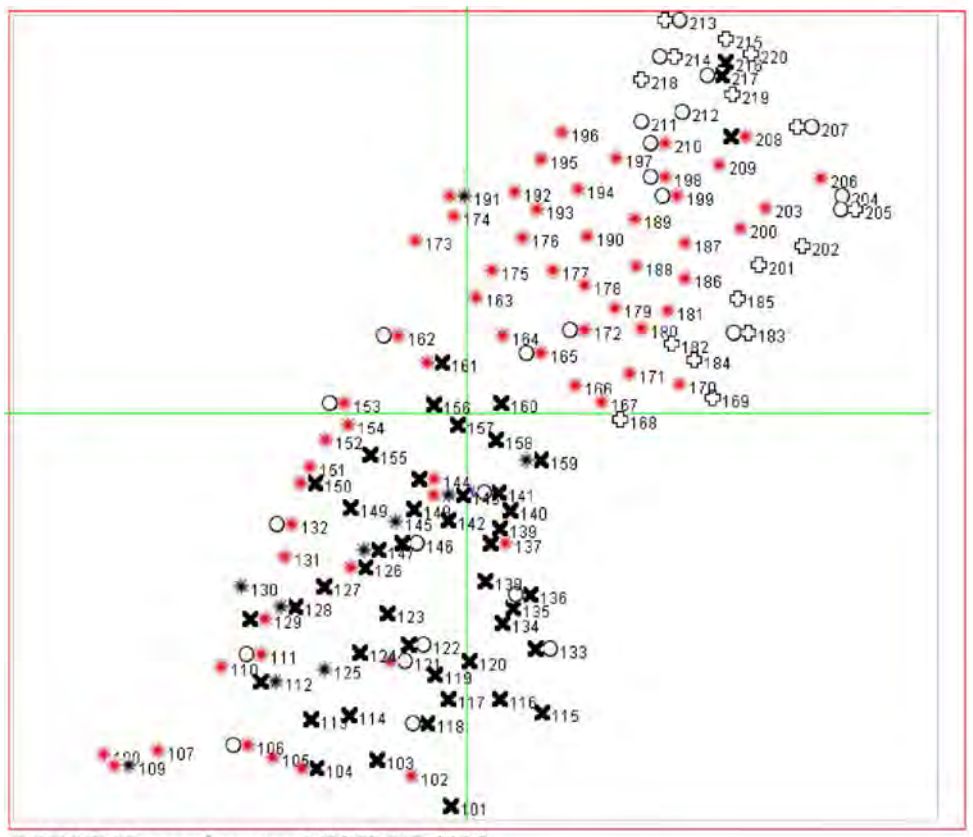

DXLVI. Termeni pentru MISTREŢ (666)

- porc sălbatic (porc sălbatec)
- gligan
- mistreţ
- porc de pădure
- porc mistreţ
- ver de pădure

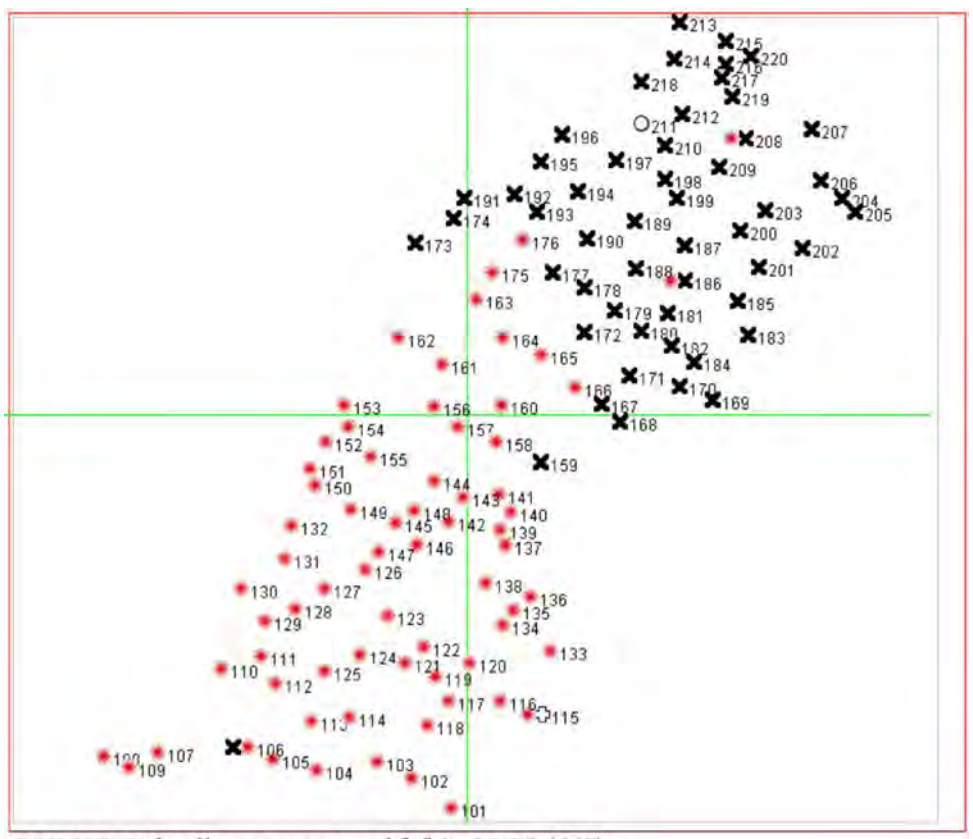

DXLVII. Palatalizarea consoanei [p] în LUPI (667)

- [p]
- [pt^{u}]
- [p$^{\ddot{h}}$]
- [p$^{t^{u}}$č]

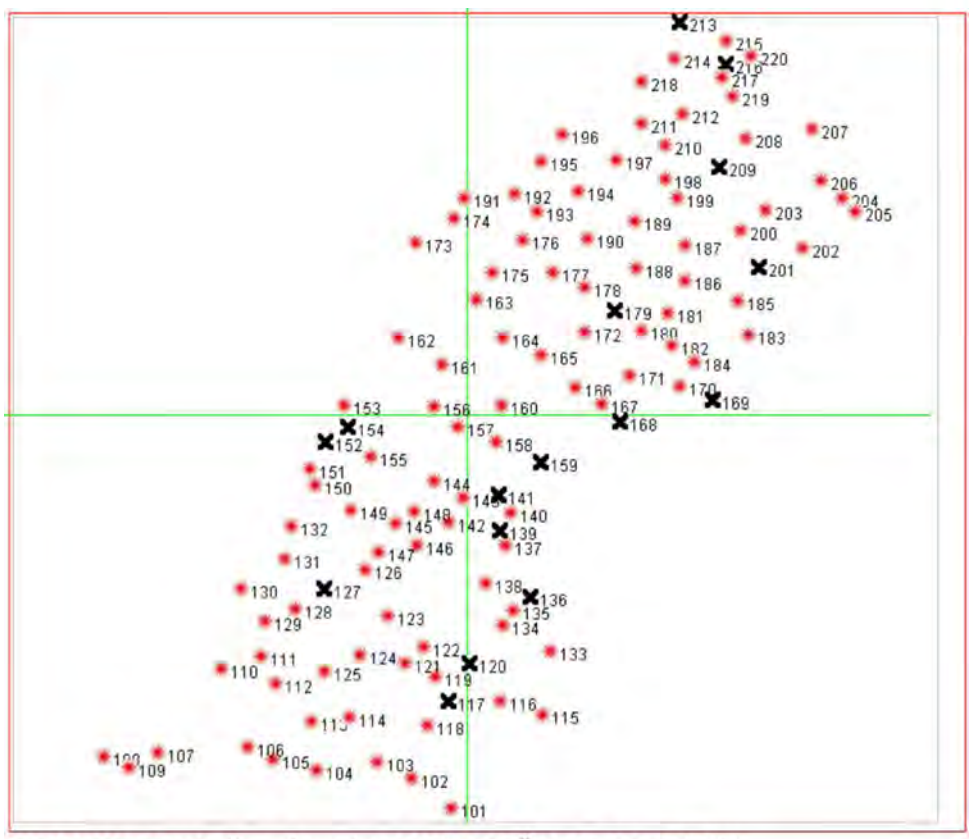

DXLVIII. Răspândirea formelor LUPOAICĂ, LUPOAIE (668)

- lupoaică
- lupoaie

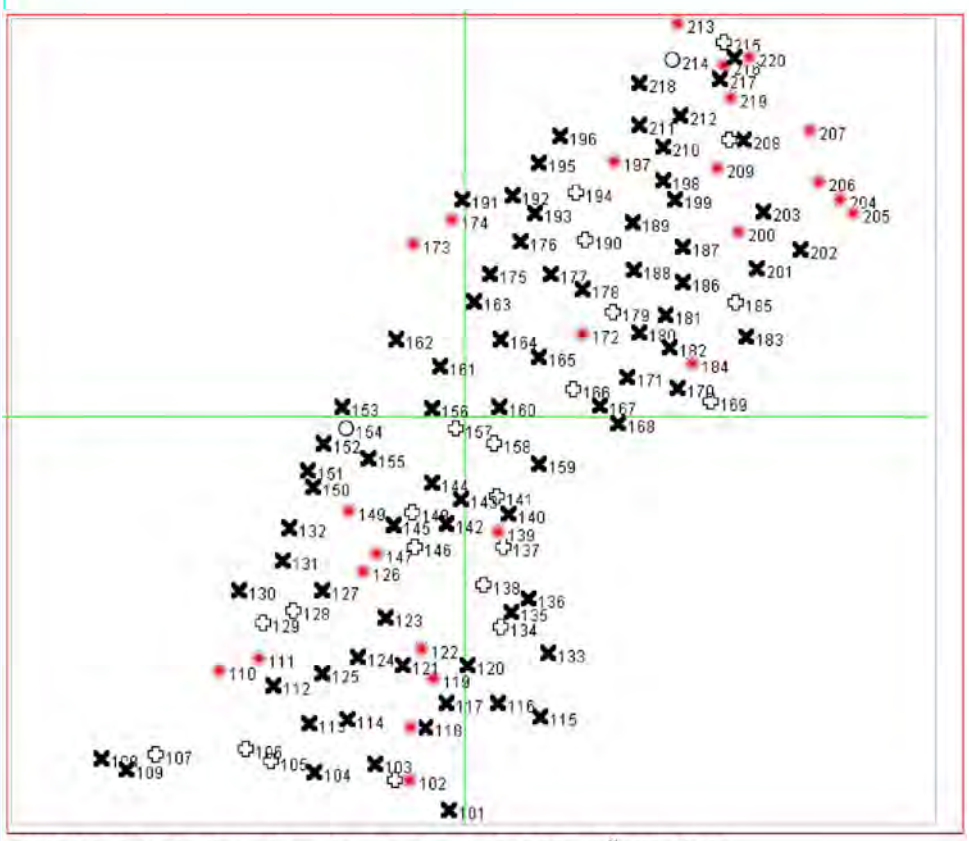

DXLIX. Răspândirea formelor de plural HAITE, HĂIŢI (669)

- haite
- ✖ hăiţi
- ○ haiţi
- ✩ ? /altă formă/ alt termen

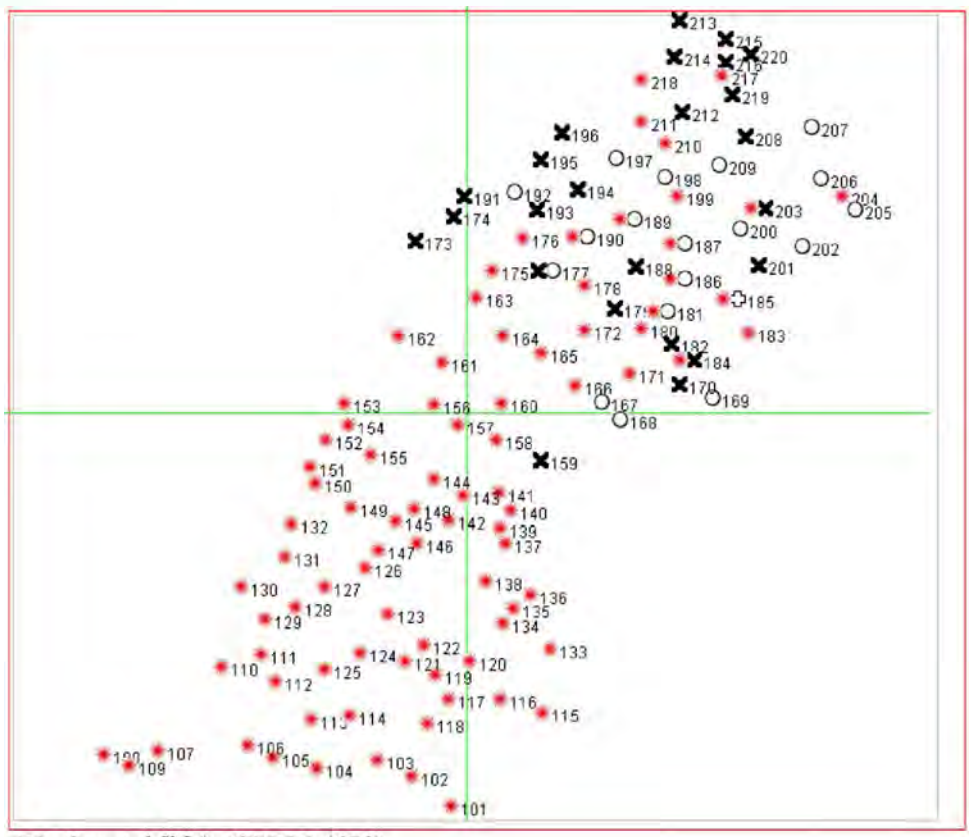

DL. Sunetul [b] în CERBI (670)

- [b]
- ✖ [bd^{u}]
- ○ [d^{u}]
- ✩ [z]

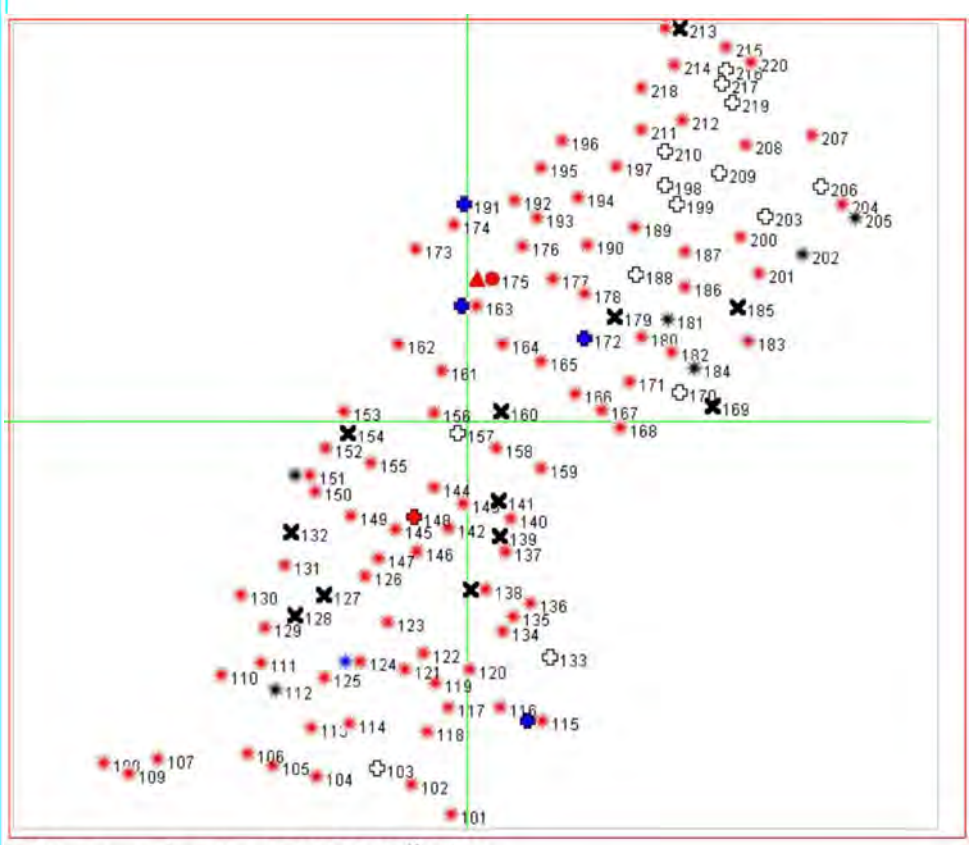

DLI. Termeni pentru CERBOAICĂ (671)

- cerboaică
- ✖ cerboaie
- ✩ ciută (şută)
- ✷ capră
- ● căprioară
- cerbă
- cioată
- ▲ cioatină
- vacă de cerb

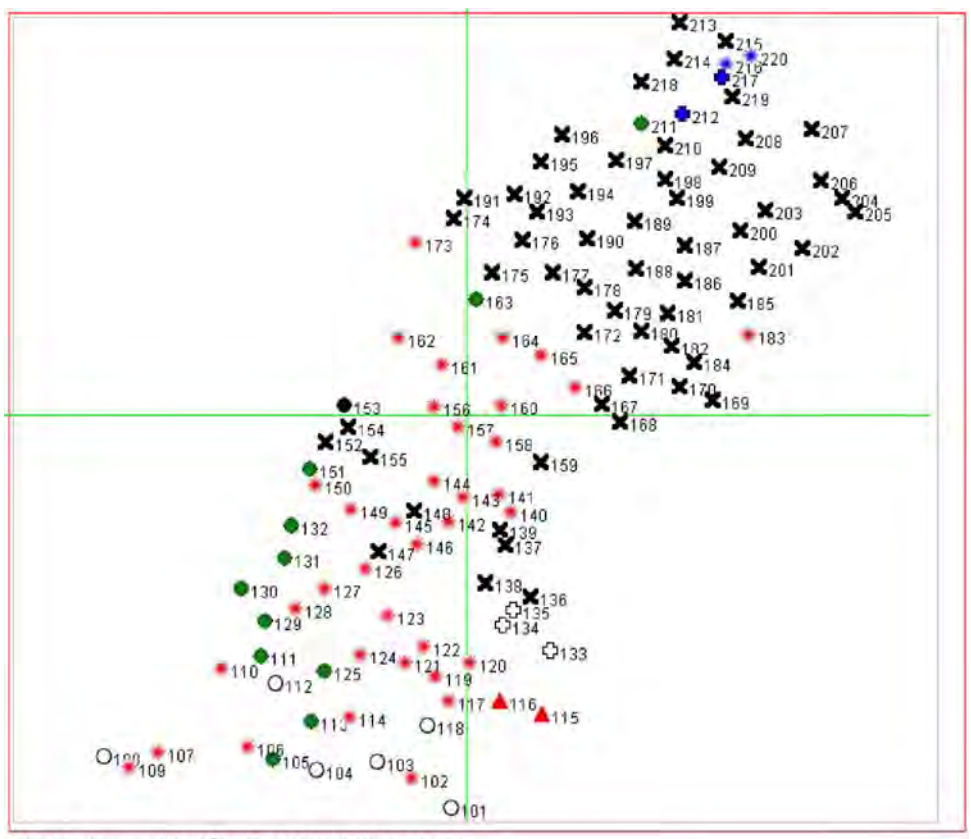

DLII. Grupul [vi̯é̯]- în VIEZURE (672)

- [vé]- ([vé̯]-, [vé̯]-, [vĕ]-)
- ✖ [d'é]- ([d'ĕ]-, [d'é̯]-, [d'é̯]-)
- ○ [v^i̯é]- ([v^i̯ĕ]-, [v^i̯é̯]-)
- ✩ [hé]- ([hé̯]-)
- ● [yĕ]- ([i̯ĕ]-)
- [zé]- ([z^i̯ĕ]-)
- ▲ [źĕ]-
- ● alt termen
- ● ?

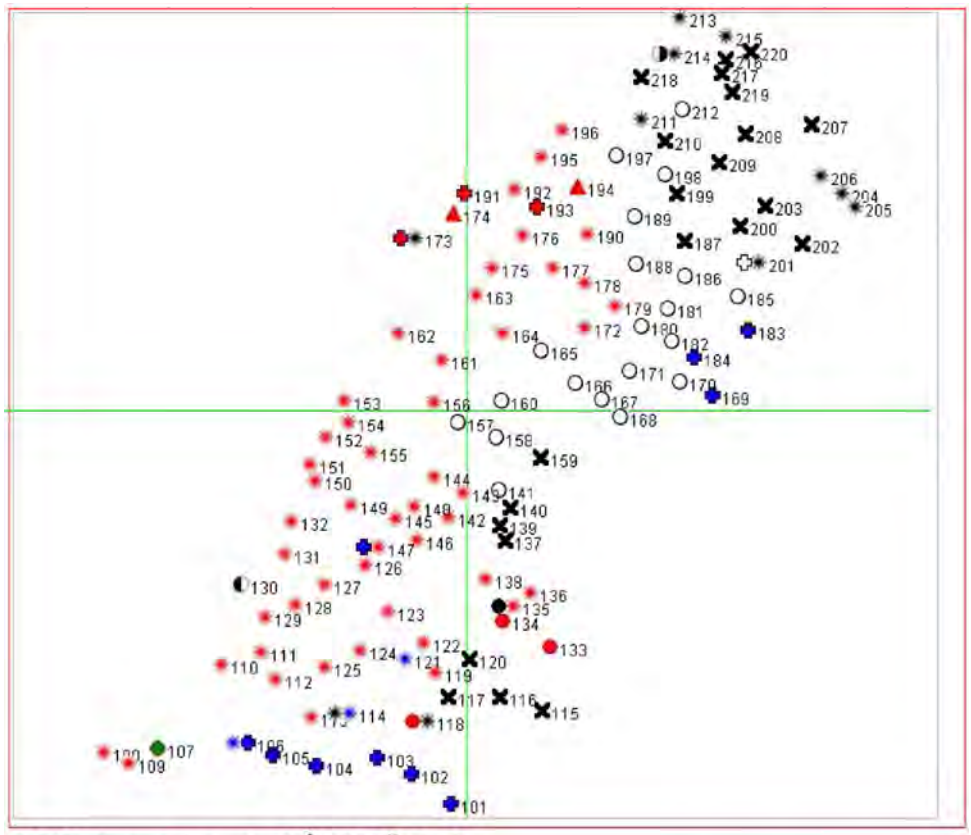

DLIII. Termeni pentru CÂRTIŢĂ (673)

- muşuroi (muşunoi, moşoroi etc.)
- guz ([guz[ĺ]u, g[ú]jiu)
- guzunoi (guzinoi, guzuroi)
- guzaci
- cârtiţă
- cârtiţoi
- hârciog (hârciog de pământ, hârciog orb)
- sobol (zobol)
- vocondău
- vocondoc
- pruncu popii
- t[ó]coniţă
- nevăstuică
- ?

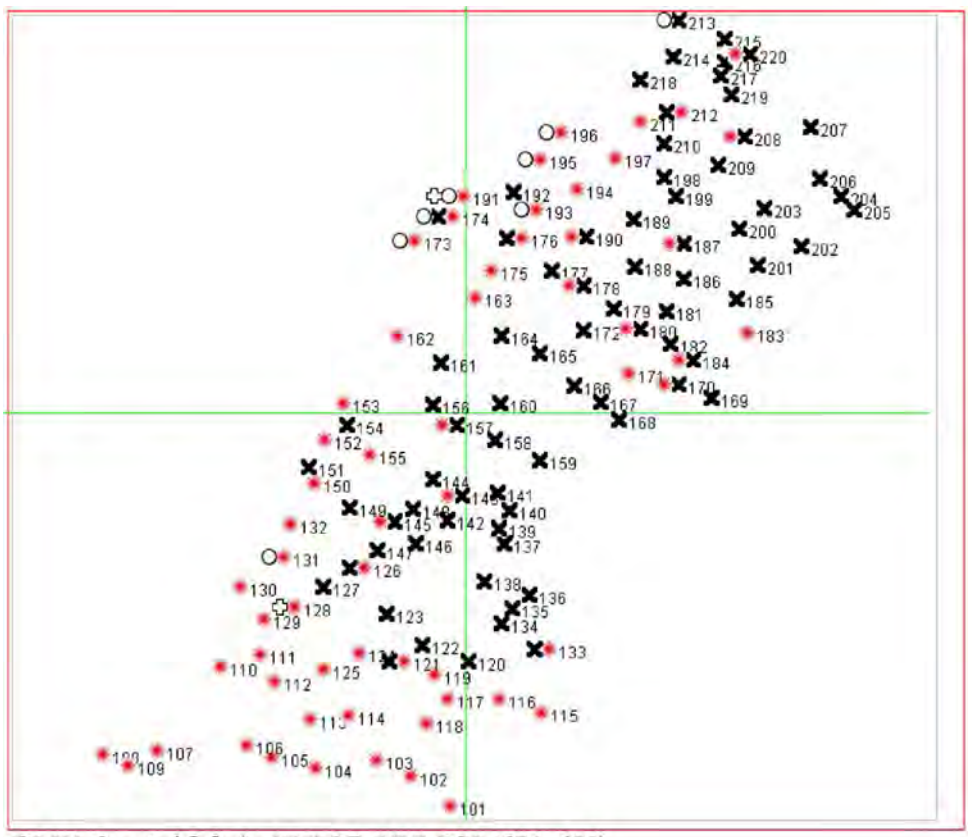

DLIV. Sunetul [v]- în VULPE, VULPOI (674, 675)

- [v]-
- [h]-
- alt termen
- ?

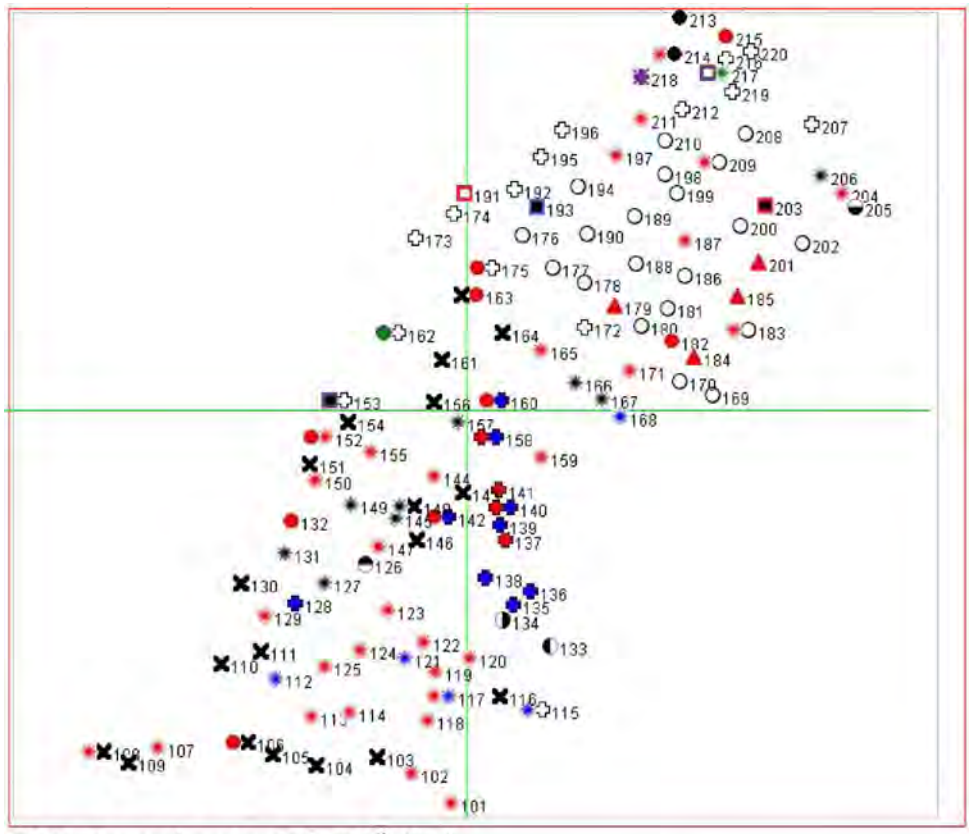

DLV. Termeni pentru VIZUINĂ (676)

- vizuină (vezurină, viziune etc.)
- groapă (groapă de vulpe)
- ponor (ponor de vulpe, funor)
- gaură (gaură de roucă, gaură de hulpe etc.)
- bortă (borta vulpii, bortă-n pământ etc.)
- cotrov (cotrov de hulpe)
- hudă (hudă de hulpe, hudră etc.)
- văgăună
- cotron
- bârlog (bârlog de hulpe)
- scorbură
- ascunzătoare
- coş de hulpe
- coştiog
- cuib de hulpe
- culcuş
- foliş
- horţ
- miezuină
- potruh
- strungă-n pământ
- surpă
- ?

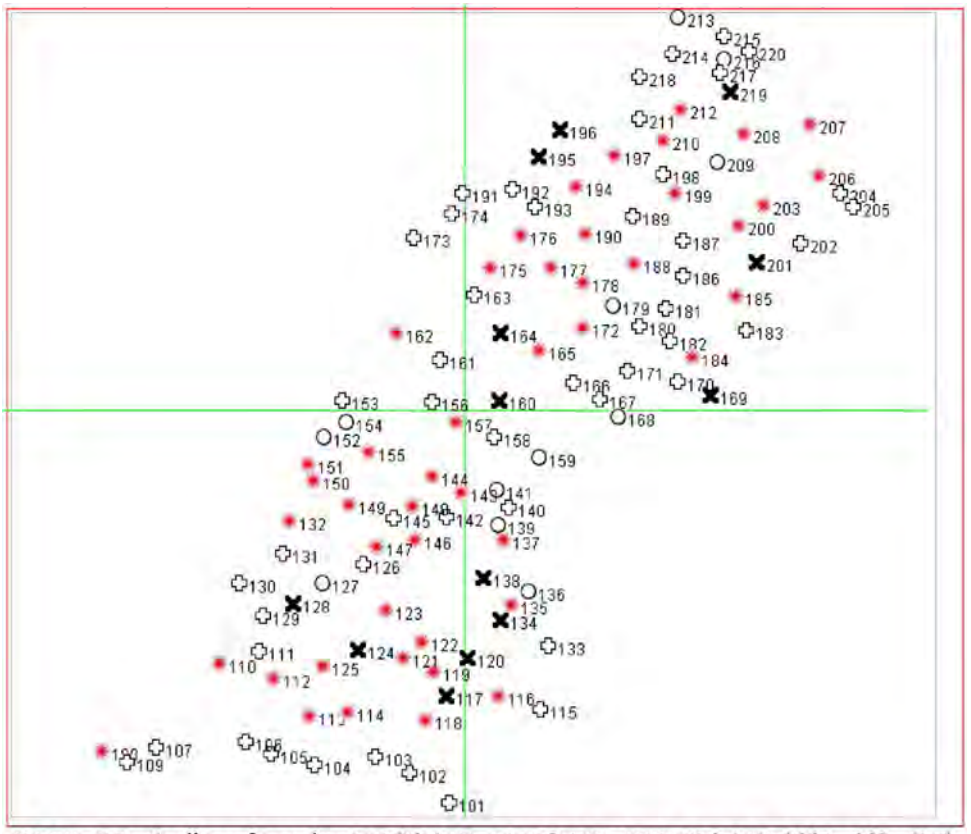

DLVI. Răspândirea formelor URSOAIE, LUPOAIE, IEPUROAIE (665, 668, 677)

- o formă
- 2 forme
- 3 forme
- derivate cu sufixul -oaică

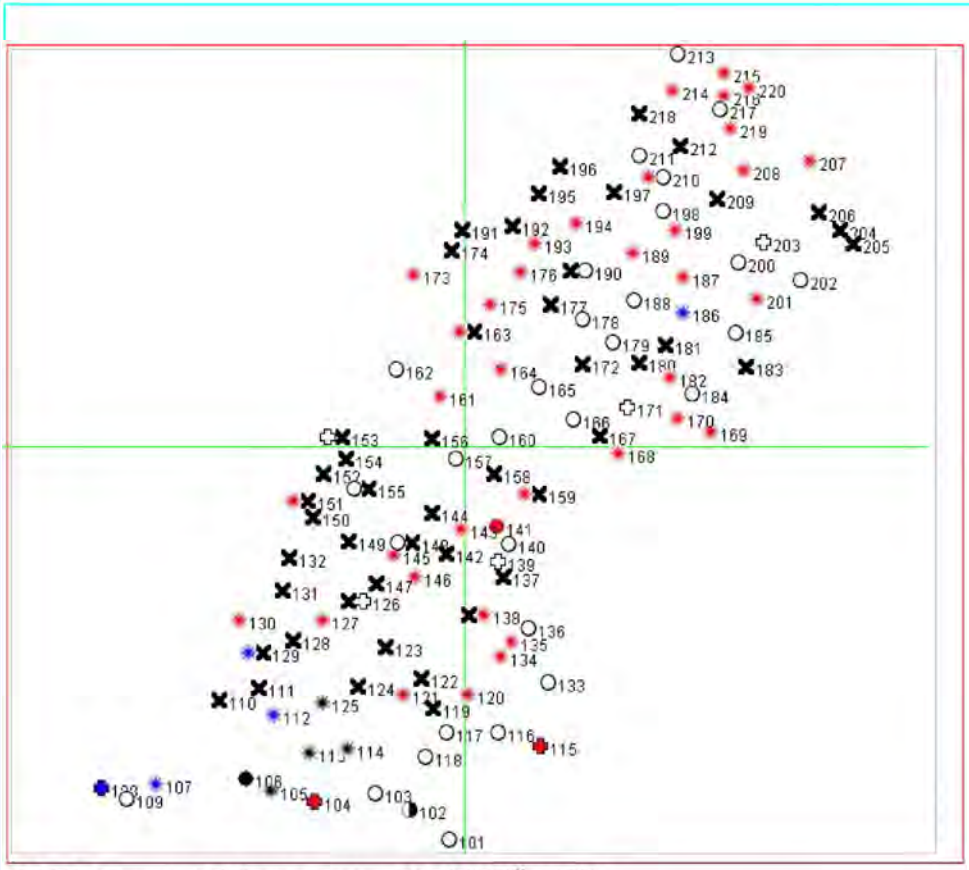

DLVII. Termeni şi forme pentru MAIMUŢĂ (678)

- moimuţă
- moimă
- maimuţă
- măimuţă
- mumuiţă (momuiţă)
- măimucă
- moimiţă
- maimucă
- mămuică
- mămuiţă
- mamuichiţă

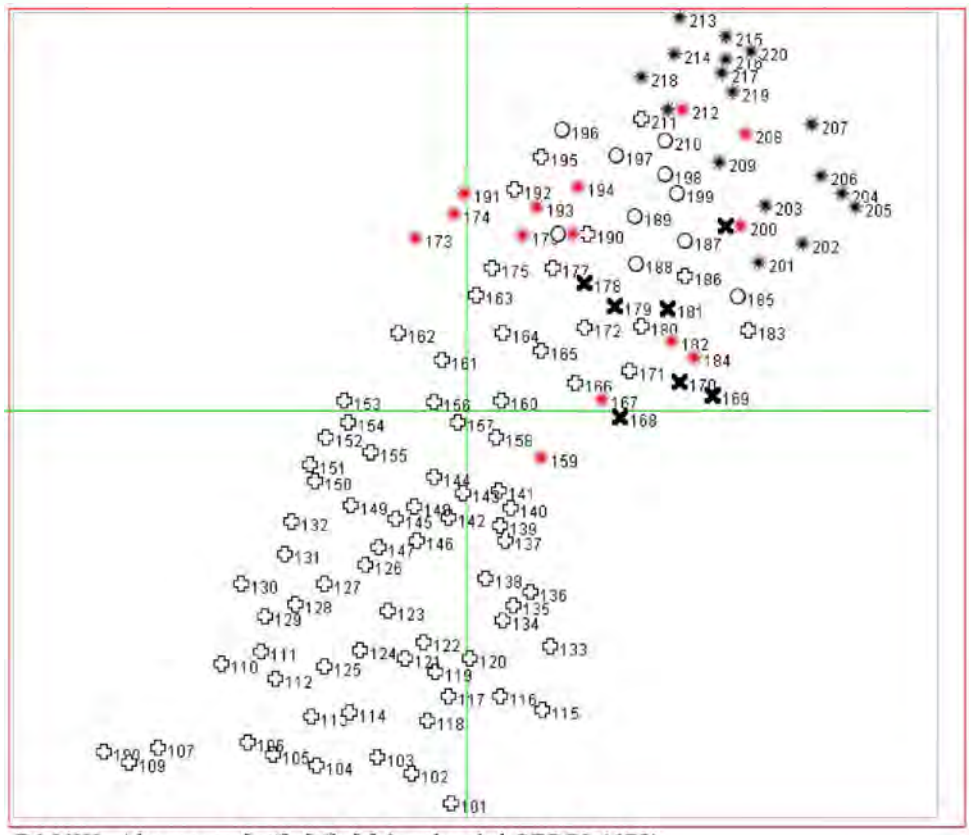

DLVIII. Alternanţa [pt^{ii}], [t^{ii}], [ţ] în pluralul ŞERPI (679)

- [pt^{ii}]
- [t^{ii}]
- [ţ]
- [p^{i}] ([pi])
- alt termen

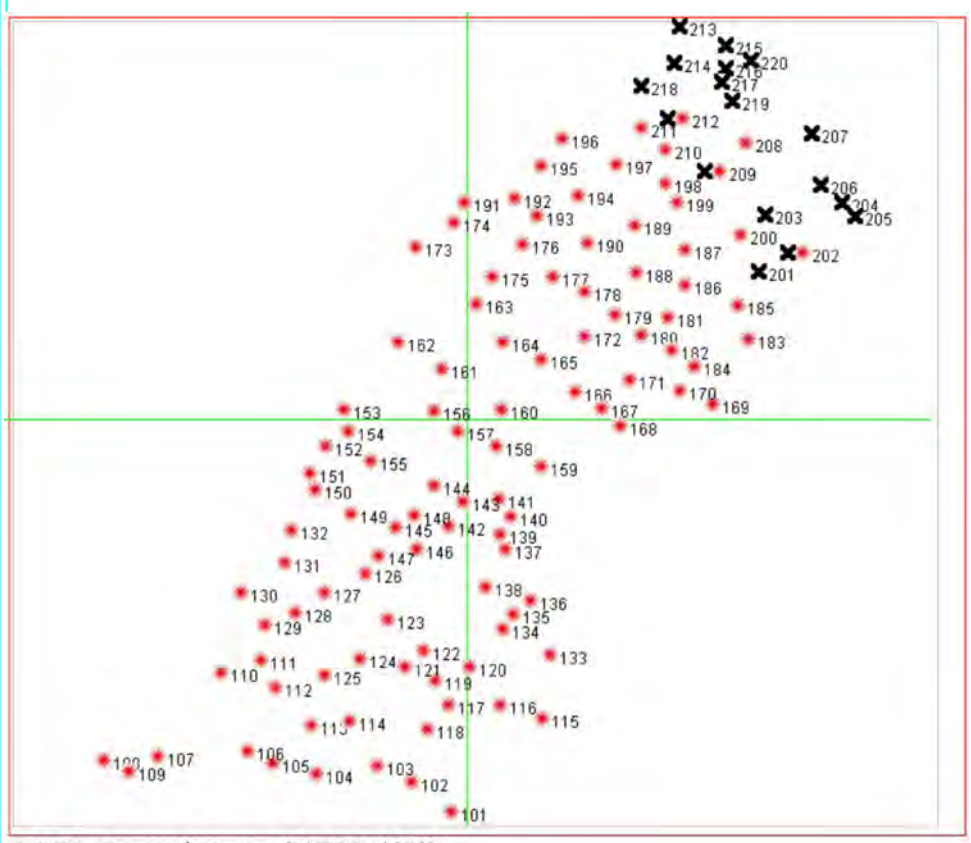

DLIX. Termeni pentru ŞARPE (679)

- şarpe (şărpe, şerpe)
- gândac

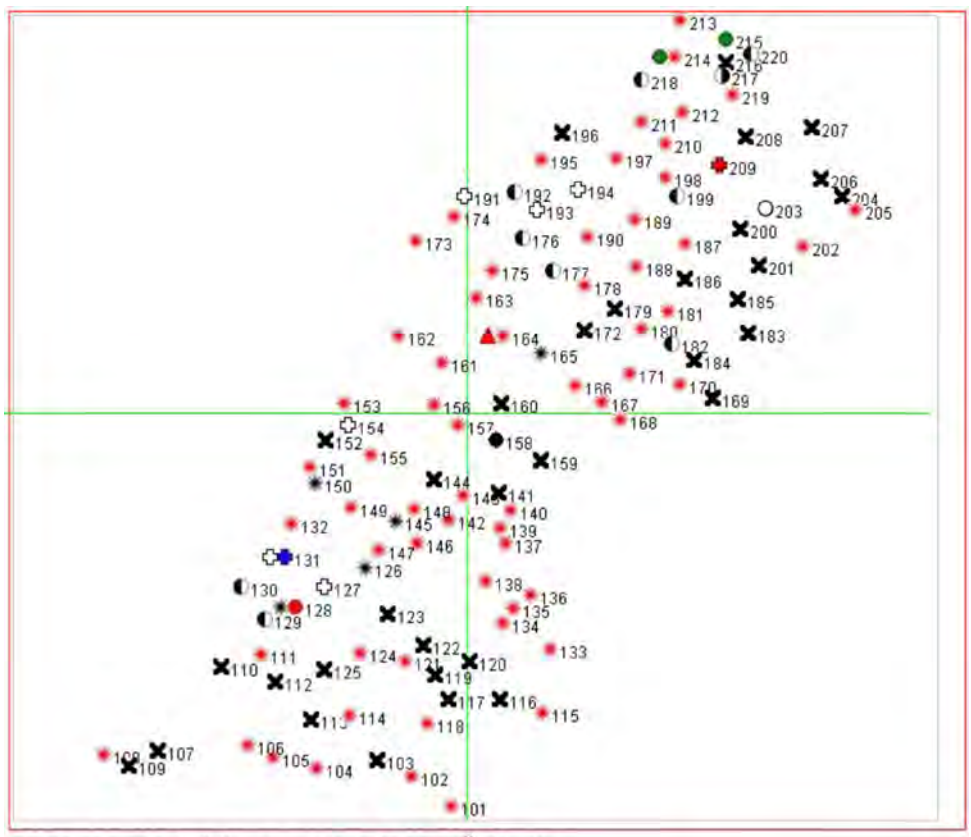

DLX. Termeni şi forme pentru VIPERĂ (680)

- viperă
- vipără
- [d^{ii}]ipără
- şerpe verinos (şerpe veninos)
- şerpe curt
- şerpe rău
- şerpe de pădure
- şerpe cu creastă
- năpârcă
- nopârcă
- şopârcă (şopârcă oarbă)
- şupârcă
- ?

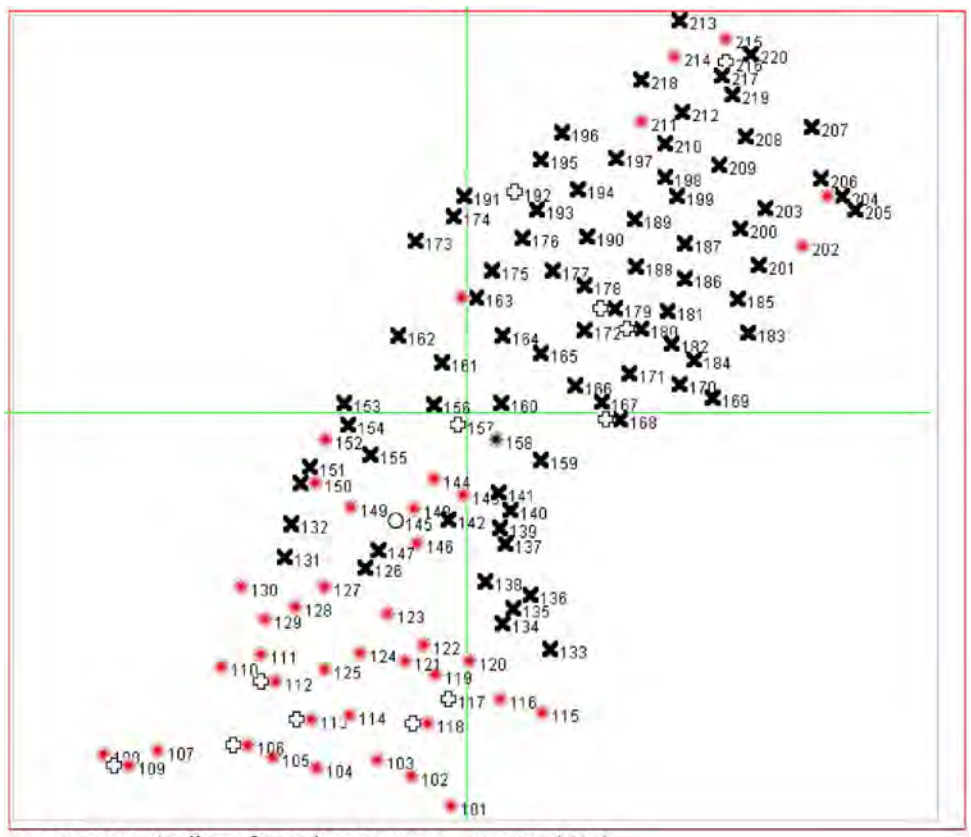

DLXI. Răspândirea formelor VENIN, VERIN (681)

- venin
- verin
- vernin
- alt termen
- ?

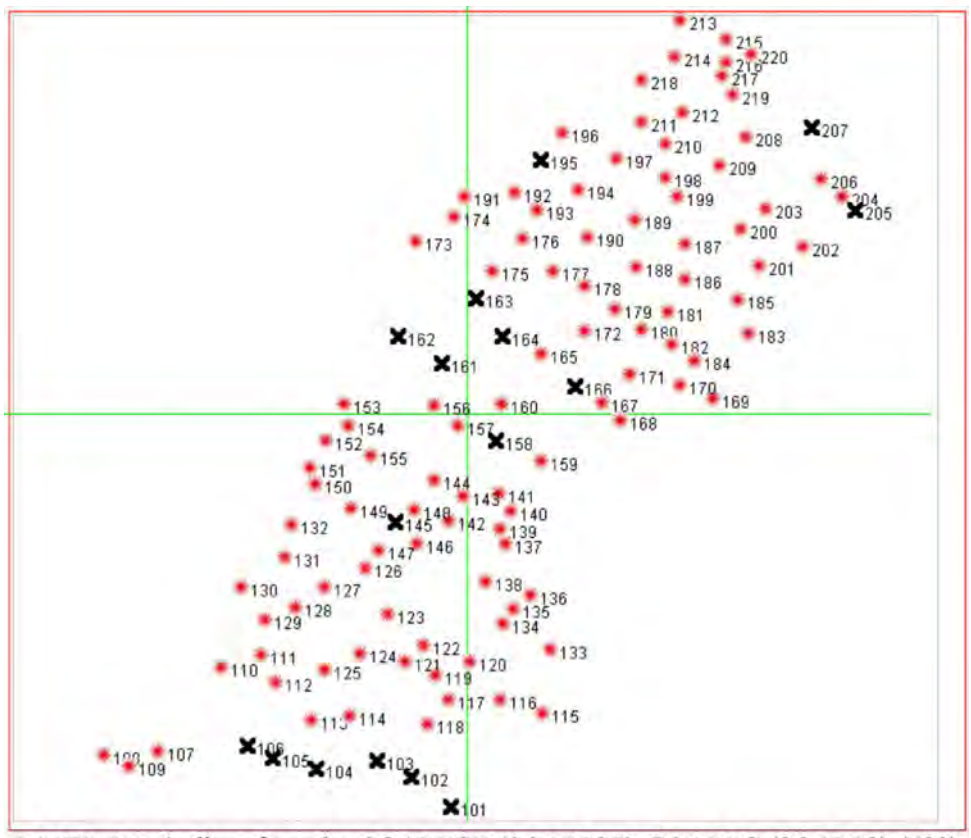

DLXII. Răspândirea formelor ŞOARECE (ŞOARICE), ŞOAREC (ŞOARIC) (682)

- şoarece (şoarice)
- şoarec (şoaric)

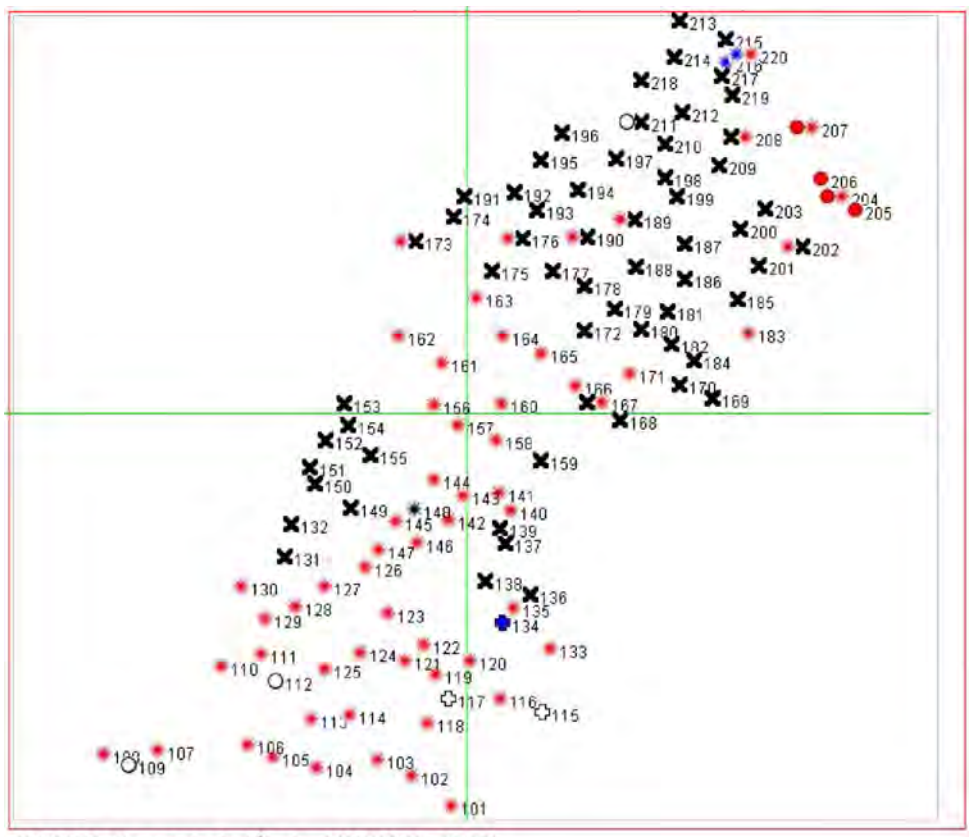

DLXIII. Sunetele [vi̯é]- în VIERME (683)

- [vé̯]- ([vé̯]-)
- [d'é̯]- ([d'é̯]-, [d'ĕ̯]-)
- [vi̯é̯]- ([vi̯ĕ̯]-)
- [zé̯]-
- [gĕ̯]-
- [hé̯]-
- [zé̯]-
- alt termen

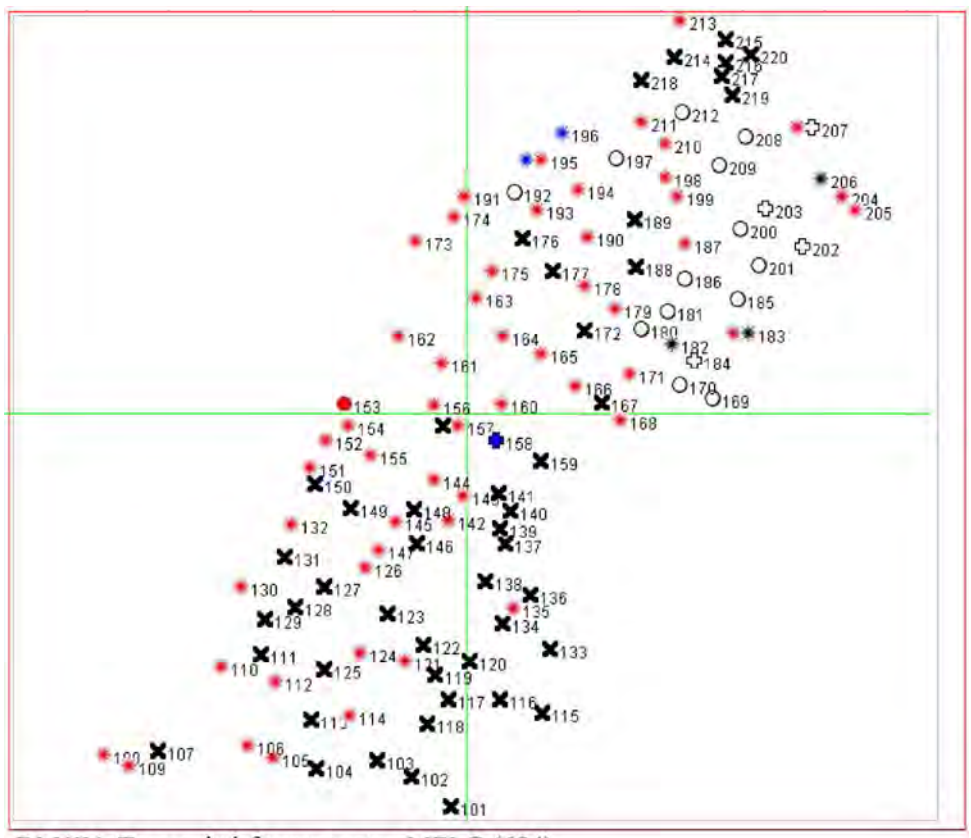

DLXIV. Termeni şi forme pentru MELC (684)

- melc
- melci
- cuculbău
- cuculbeu
- cucurbău
- ciuciumeg
- c[í]g[o̯]b[ì]g[o̯]
- orelc

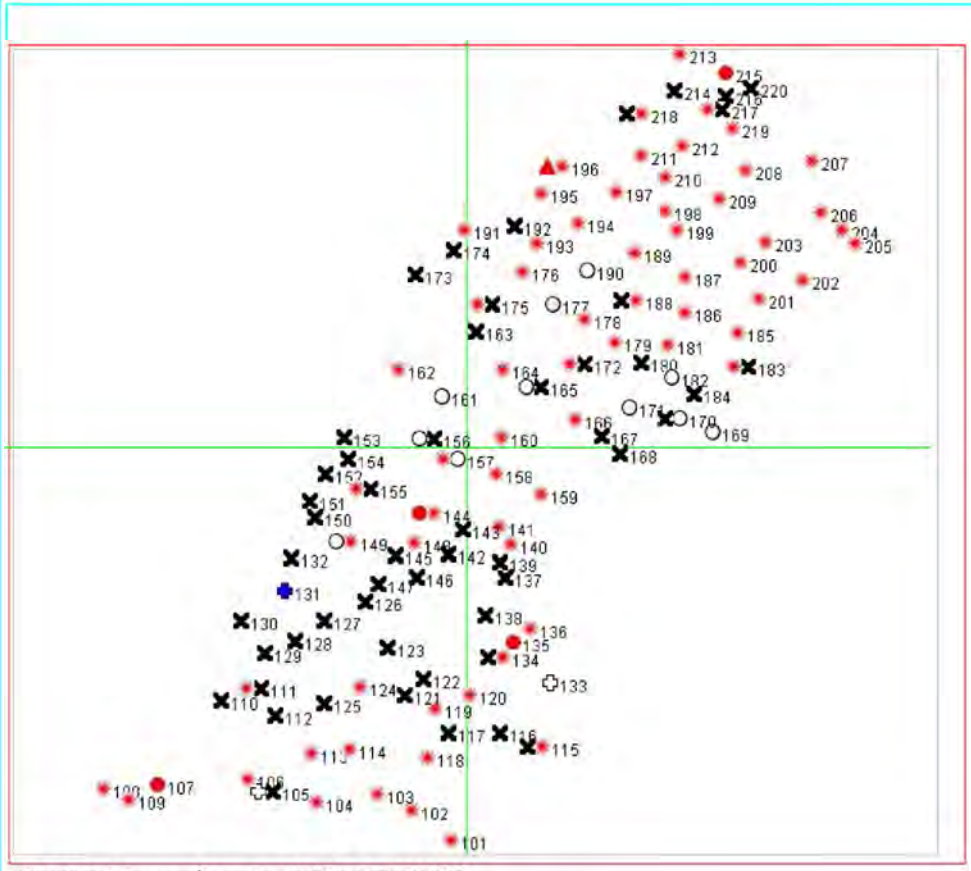

DLXV. Termeni pentru VRABIE (685)

- vrabie (vravie etc.)
- pasăre
- pasăre de casă
- pasăre ţigănească
- păsăruţă
- piţiguş (piţinguş)
- [vę́rẹb]

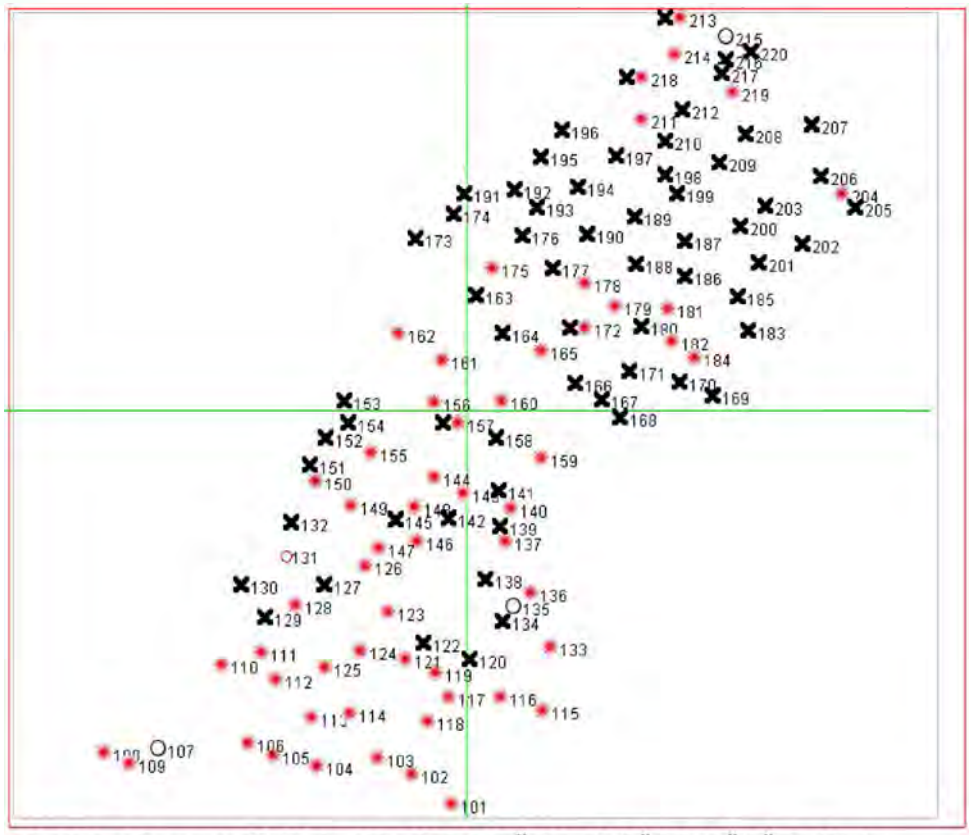

DLXVI. Alternanţa [a]/[ă] în VRABIE/VRĂBII, PASĂRE/PĂSĂRI (685)

- [á]/[á]
- [á]/[á]
- alt termen

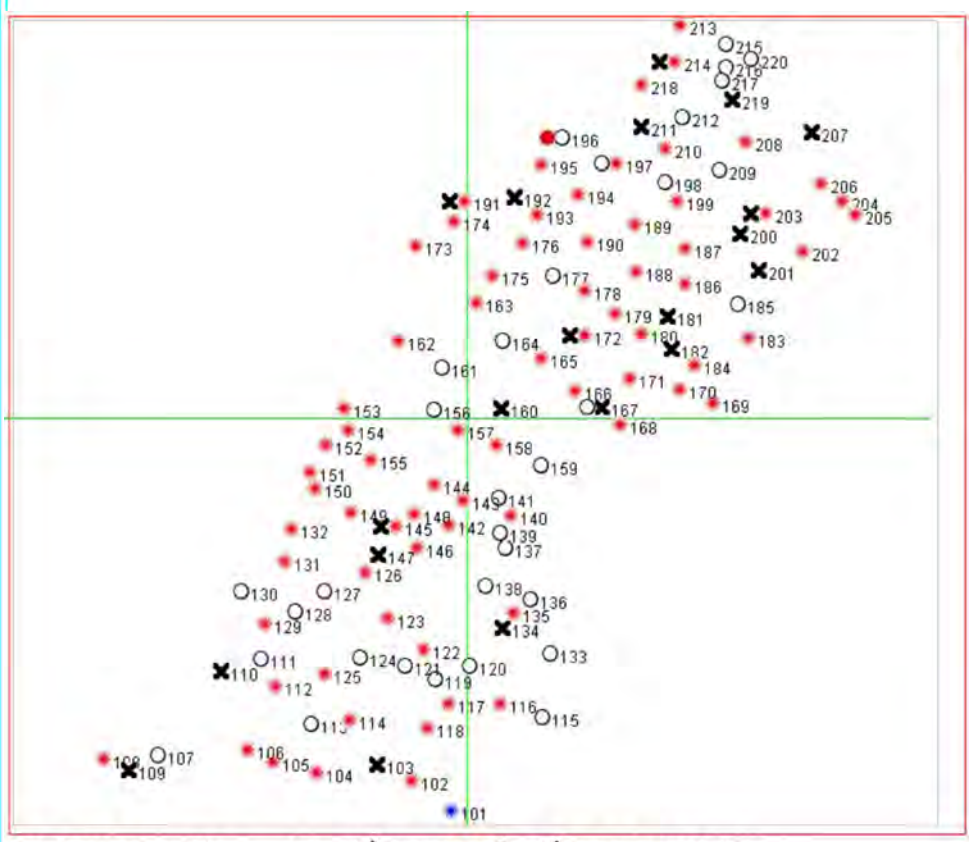

DLXVII. Opoziţia sg.-pl. în RÂNDUNICĂ; RÂNDUNICI (686)

- rândunică; rândunici
- rândunică; rândunele
- rândunea(uă); rândunele
- ?
- rândunea; rândunici

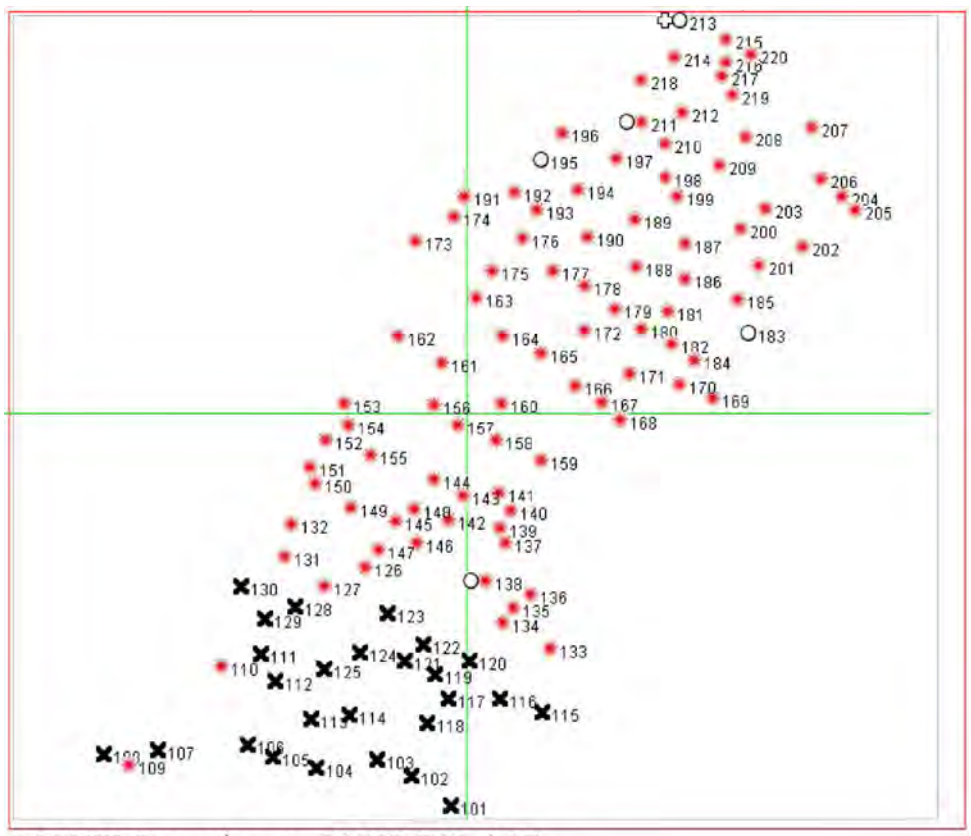

DLXVIII. Termeni pentru PORUMBEL (687)

- porumb (poromb, polumb)
- golumb (golâmb)
- porumbel
- porumboi

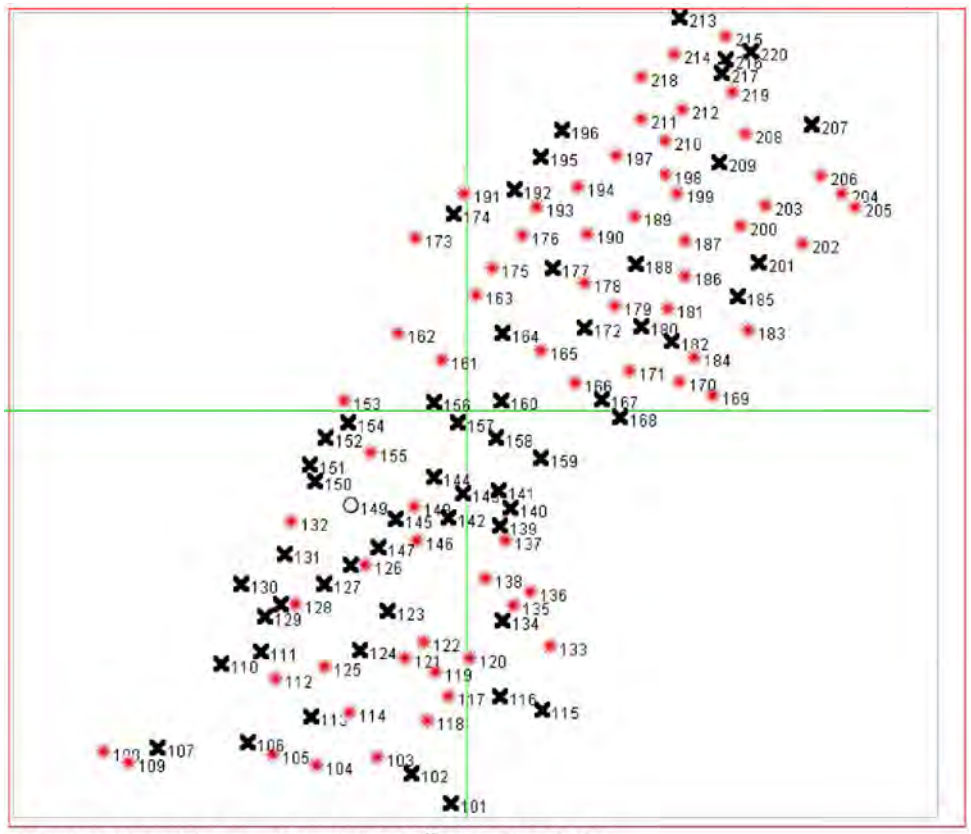

DLXIX. Opoziţia sg.-pl. în CIOARĂ; CIORI (688)

- cioară; ciori
- cioară; cioare
- alt termen

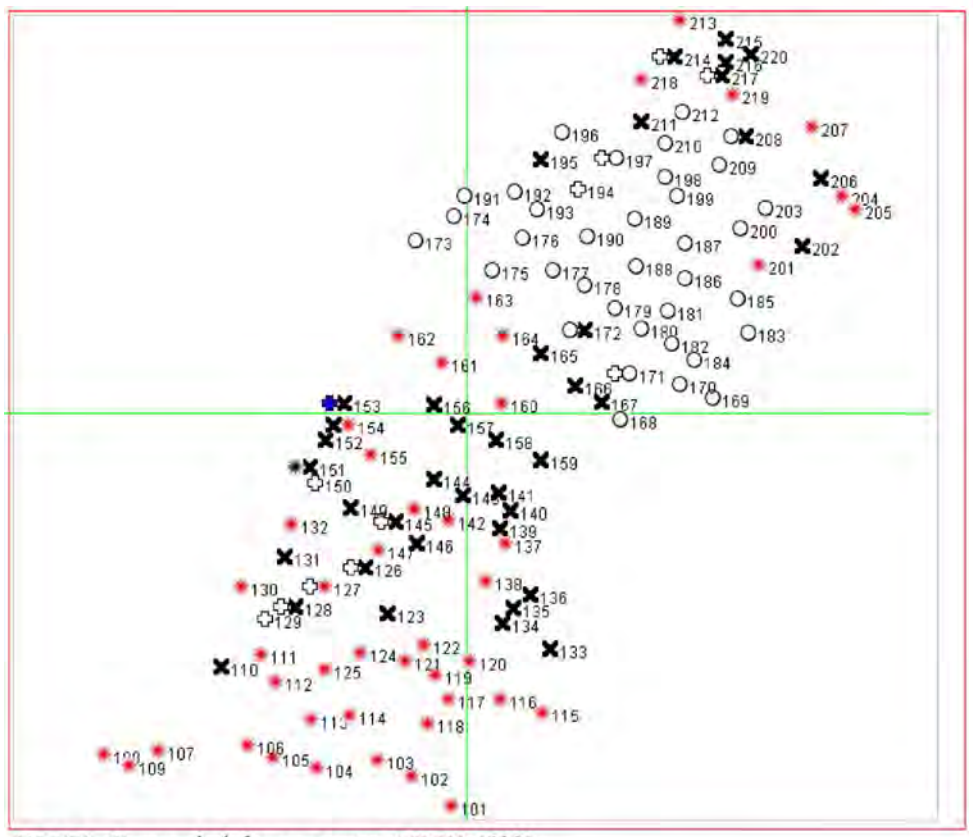

DLXX. Termeni şi forme pentru ULIU (689)

- uli (huli)
- uliu (huliu)
- boghi
- gaie (caie, hăie etc.)
- budugău
- uleş

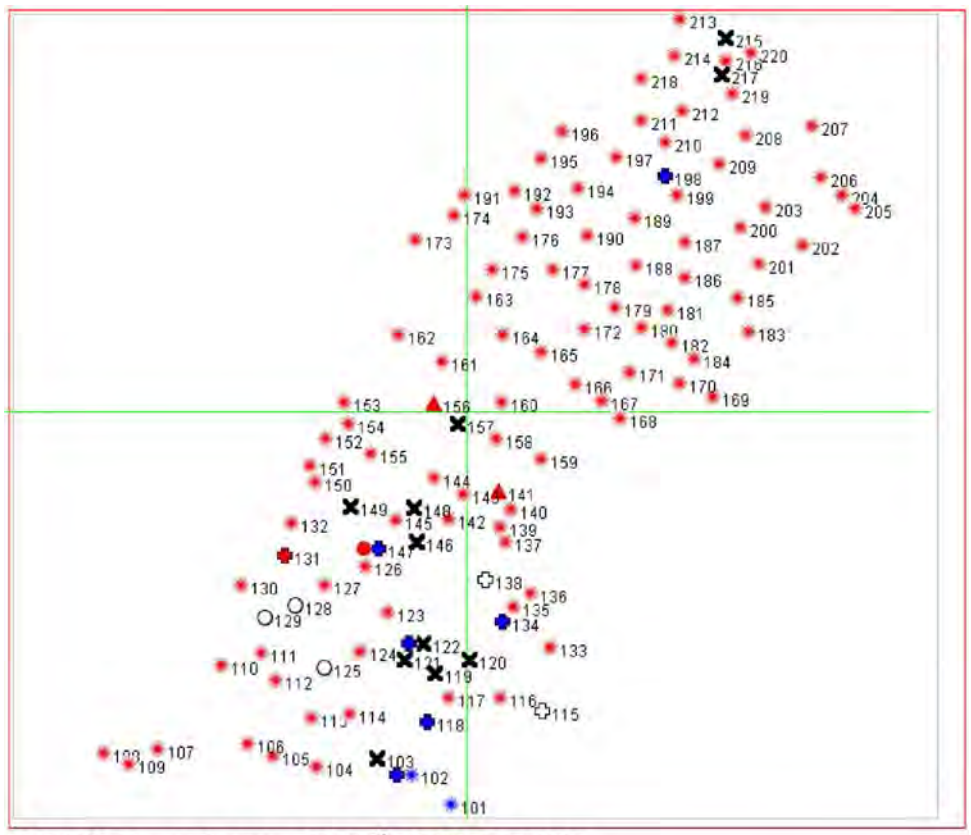

DLXXI. Termeni pentru CIOCĂNITOARE (690)

- ciocănitoare (ciocnitoare, ciognitoare etc.)
- ţicăitoare (ţicătoare, ţichitoare etc.)
- t[ó]căniţă
- ci[ó]căniţă (ciocăn[í]ţă)
- gheunoaie (ghionoaie, ghihoroaie etc.)
- ţică
- ţicăniţă
- ciocădaie (ciocodaie)
- [făcopanc]

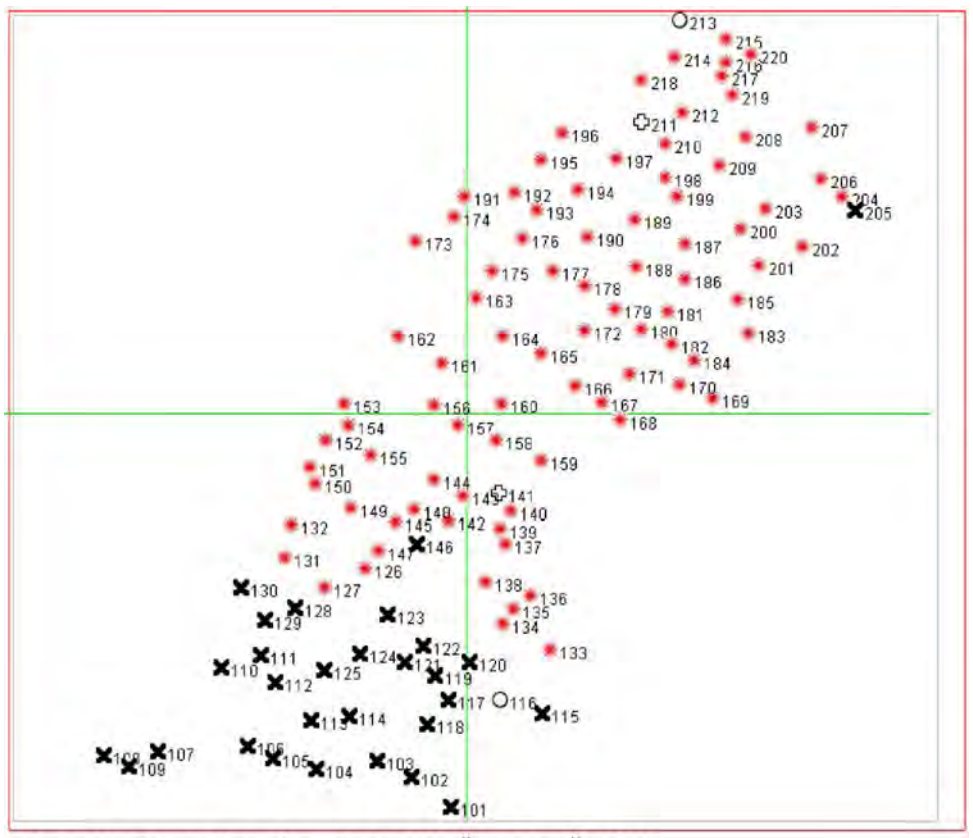

DLXXII. Răspândirea formelor SARCĂ, ŢARCĂ (691)

- sarcă
- ţarcă
- ?
- alt termen

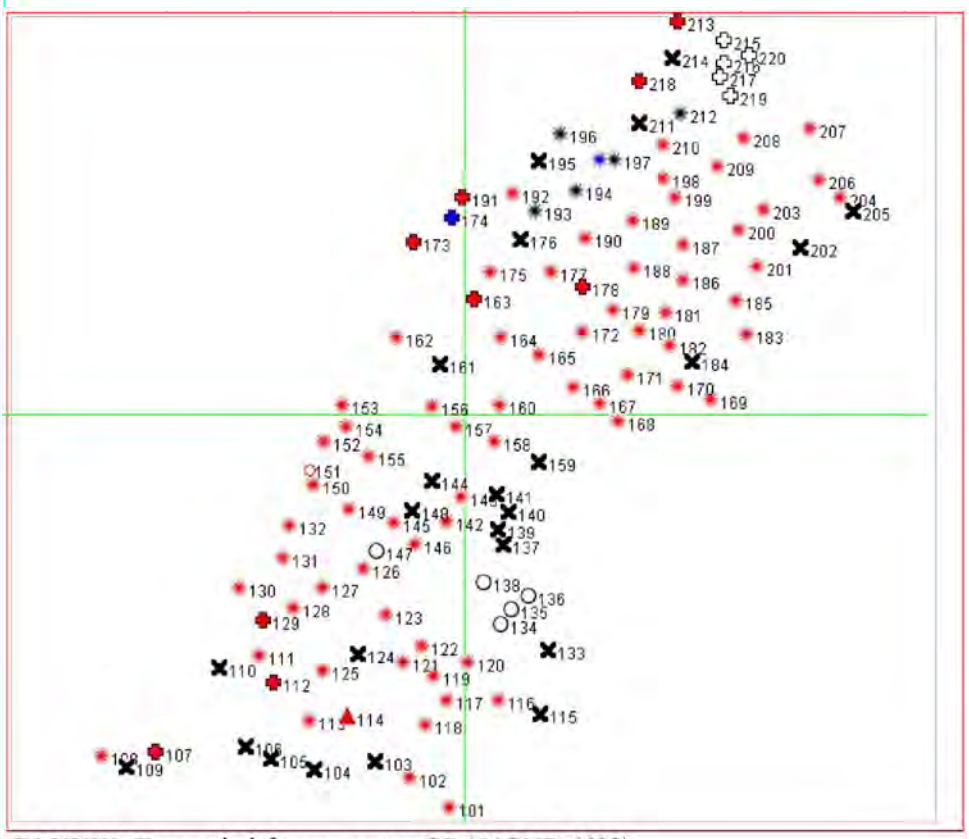

DLXXIII. Termeni şi forme pentru GRANGUR (692)

- grangure (gangor, gangur etc.)
- graur (graure, graor etc.)
- glagor (gragor, glagur etc.)
- colomihor
- [ş́argori̯gou̯] ([ş́argo̯rigo] etc.)
- [fítile̯]
- [fít#ilo̯u̯ri̯go̯u̯]
- curcumih
- ?

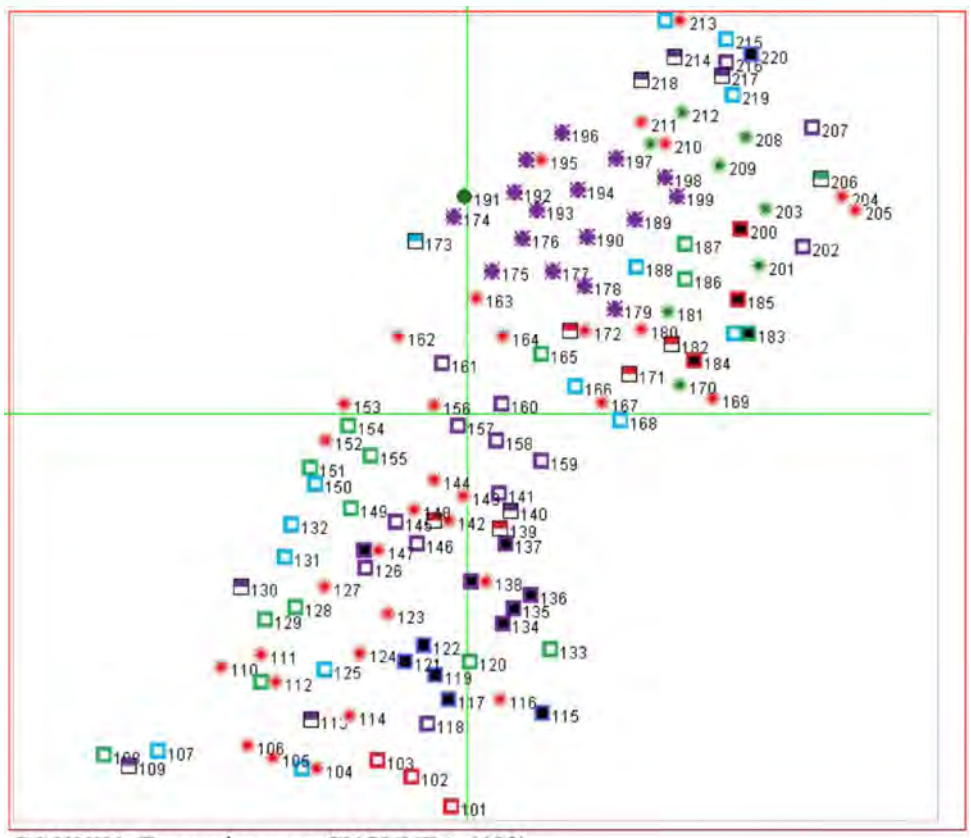

DLXXIV. Termeni pentru CUCUVEA (693)

- cucuveauă (cucuvea, cuvea)
- cucuveaucă
- cilioaie (cirlioaie)
- cioaie (ceoaie, ciuoaie)
- cioică (ciuoică)
- ciumvică (ciomvică, ciovrigă)
- ciuciuvică
- ţuí̯că (ţúicǎ, ţuí̯c, ţiuí̯că)
- huhurez
- ciuhurez
- pasăre de moarte (pasărea mortului/morţii/morţilor)
- buhă
- tioancă (tioc, cionc)
- bogoi
- ş[t#]urgalţ
- ?

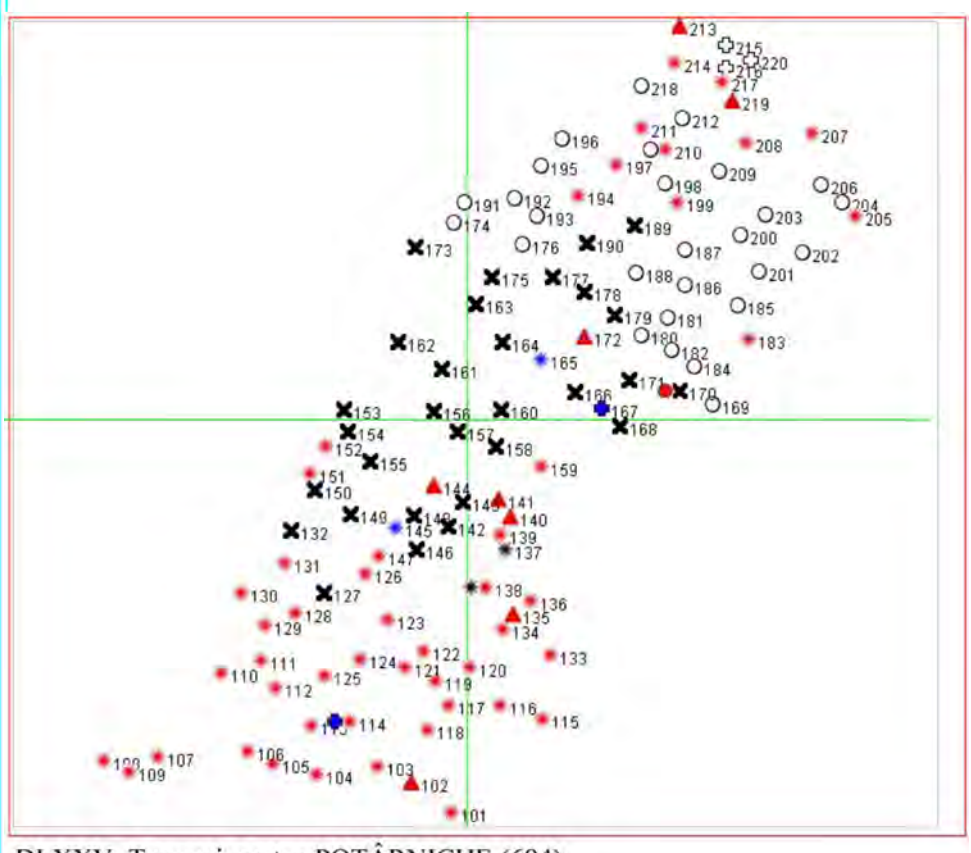

DLXXV. Termeni pentru POTÂRNICHE (694)

- pătrunică (păturnică, potârnică etc.)
- fuglă (fugle, foglă)
- fugău (fogău, flugău etc.)
- găină de pădure
- ghină sălbatică
- prepeliţă
- graur (grior)
- găinuşă
- ?

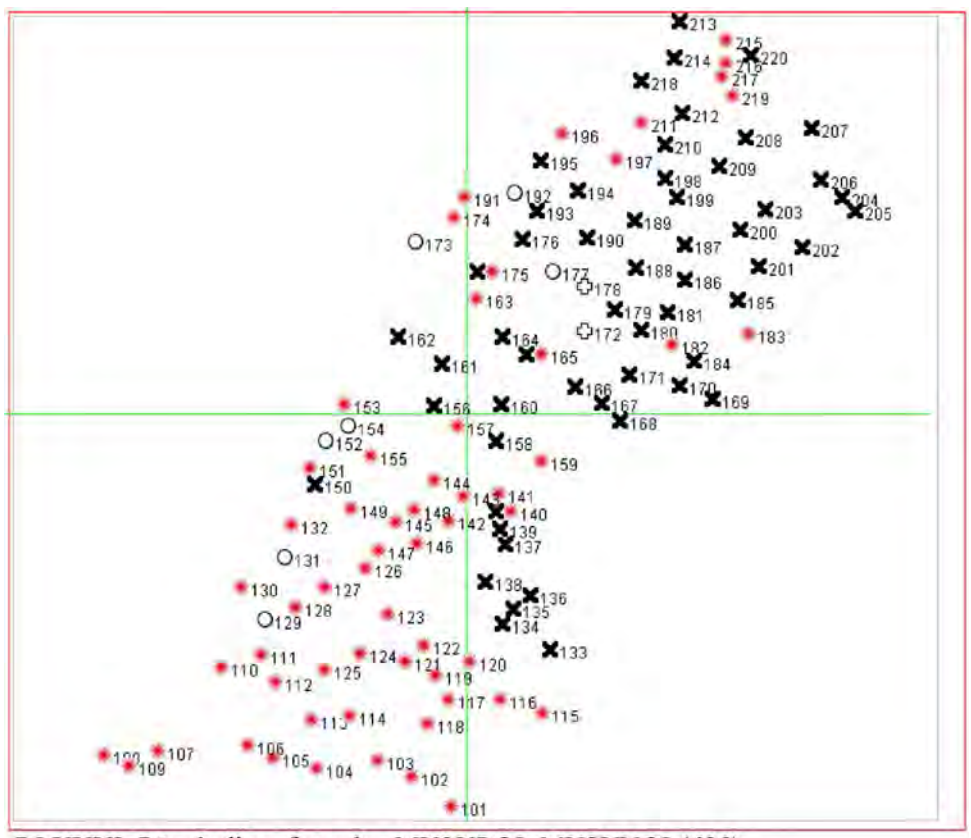

DLXXVI. Răspândirea formelor MUŞUROI, MUŞUNOI (695)

- muşuroi (moşoroi, muşiroi)
- muşunoi (moşinoi, muşinoi, măşinoi)
- alt termen
- ?

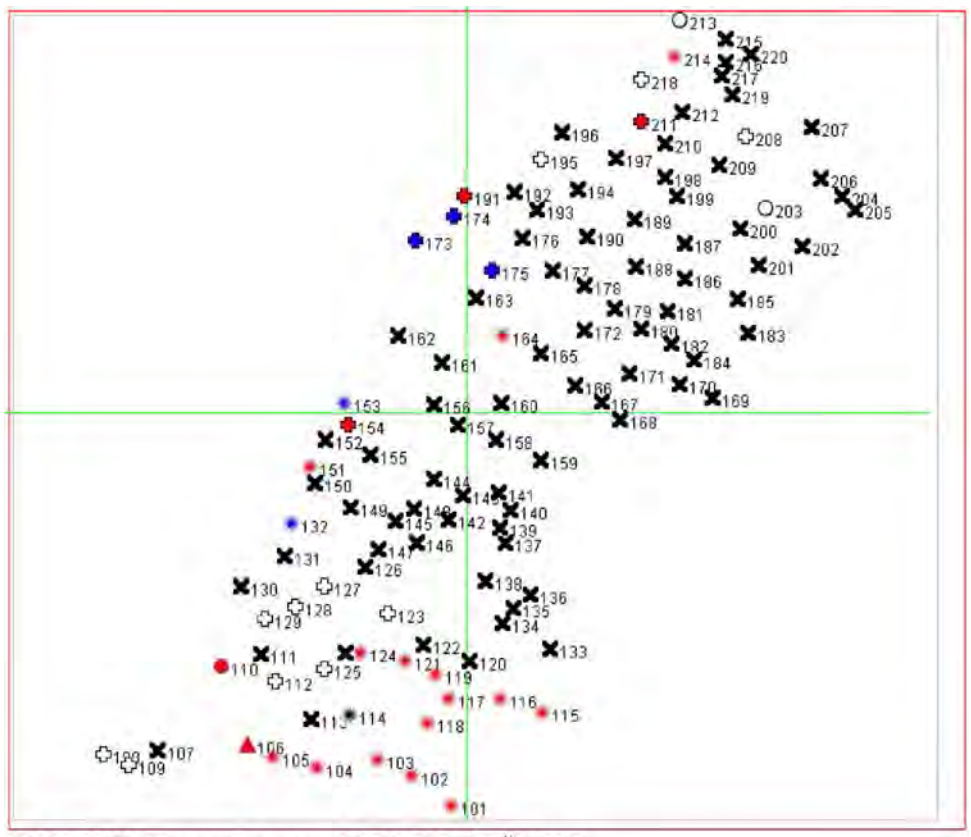

DLXXVII. Termeni pentru COROPIŞNIŢĂ (696)

- coropişniţă (colopişniţă, coropleşniţă, conopişniţă etc.)
- conopiştiriţă (colopiştiriţă, conopiştiniţă, conopişteliţă etc.)
- conopişteră (conopiştină)
- cânepiştiriţă (cânipiştiriţă, chinepişteriţă, cânopişteriţă)
- conoprâştiţă
- trântitură (trântitoare)
- cuşchiuriţă (cuşchiriţă)
- căpiştiriţă
- volomâzdră
- ?

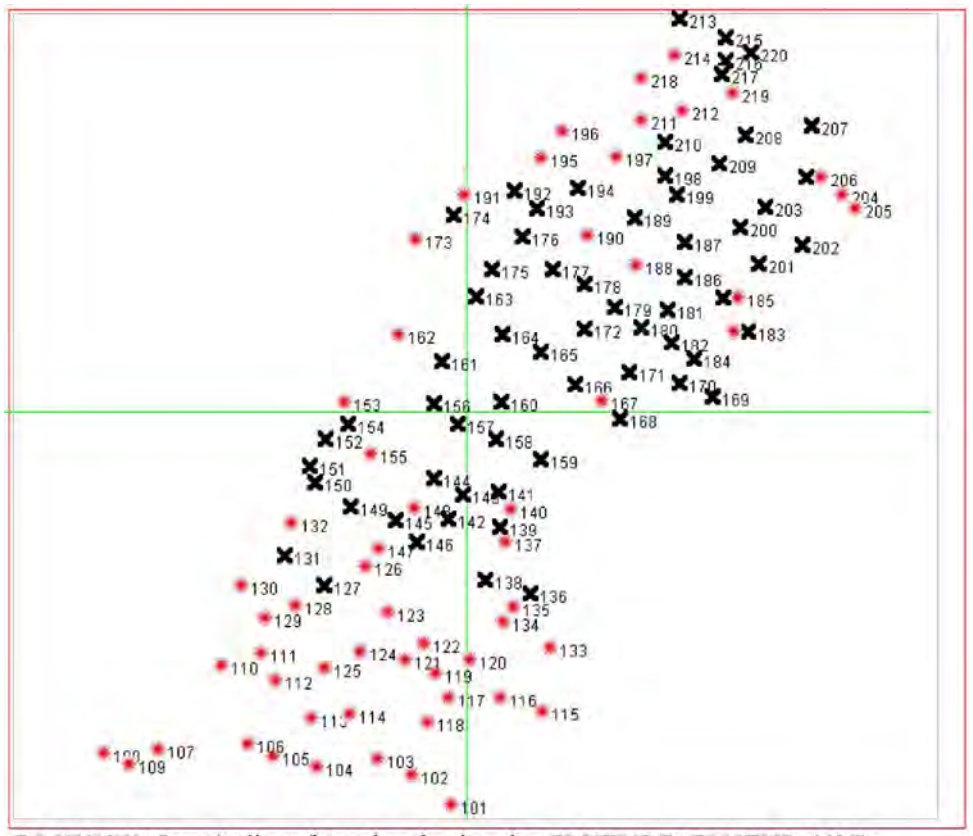

DLXXVIII. Răspândirea formelor de singular FLUTURE, FLUTUR (697)

- fluture
- flutur

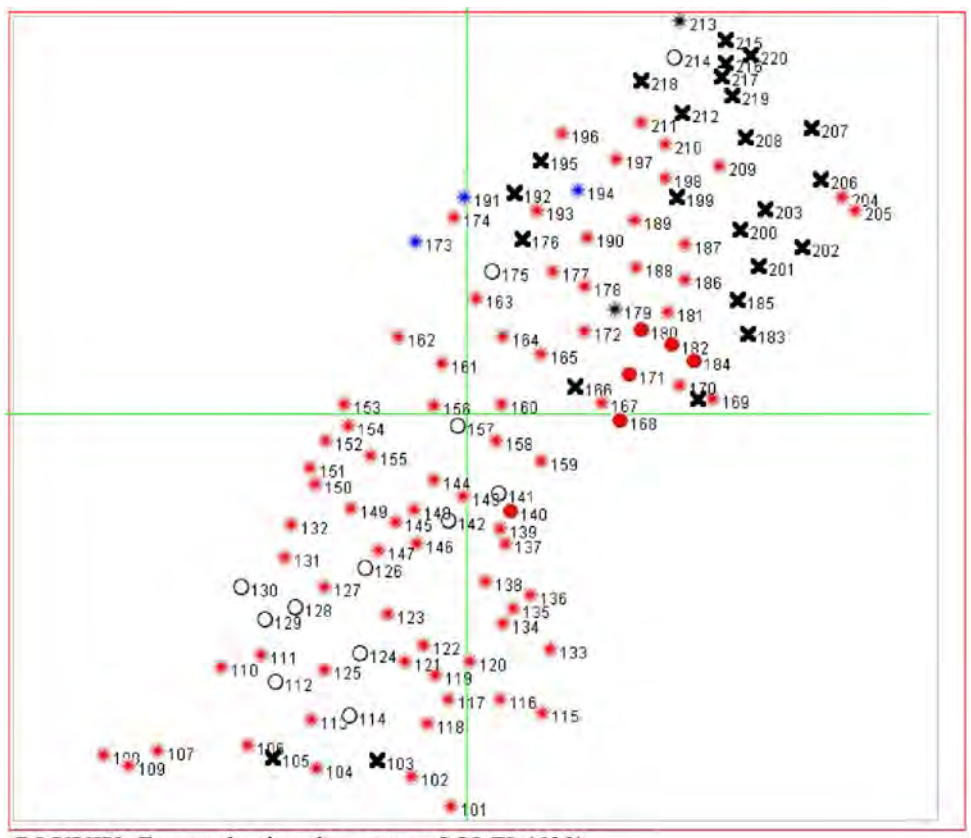

DLXXIX. Forme de singular pentru SOLZI (698)

- solz
- solţ
- sold
- sols (sors)
- alt termen
- ?

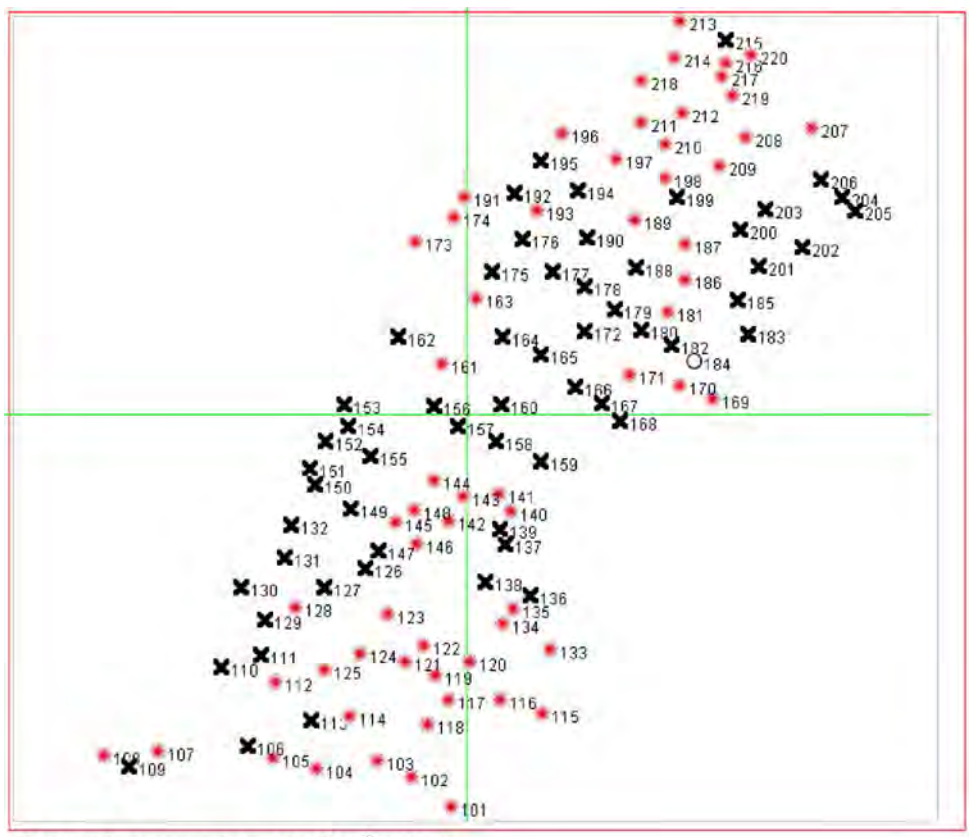

DLXXX. Accentul în UNDIŢĂ (699)

- [ú]ndiţă ([ú]nghiţă)
- und[í]ţă
- alt termen

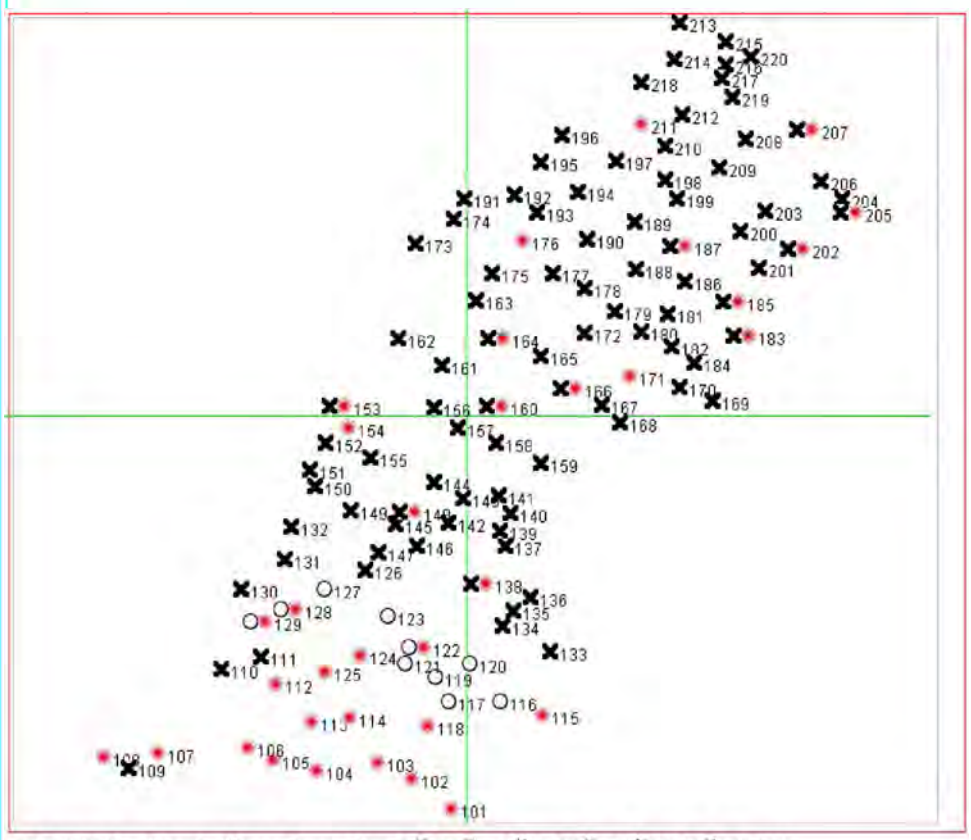

DLXXXI. Răspândirea formelor FĂINĂ, FĂRINĂ, FĂNINĂ (700)

- făină
- ✖ fărină
- ○ fănină

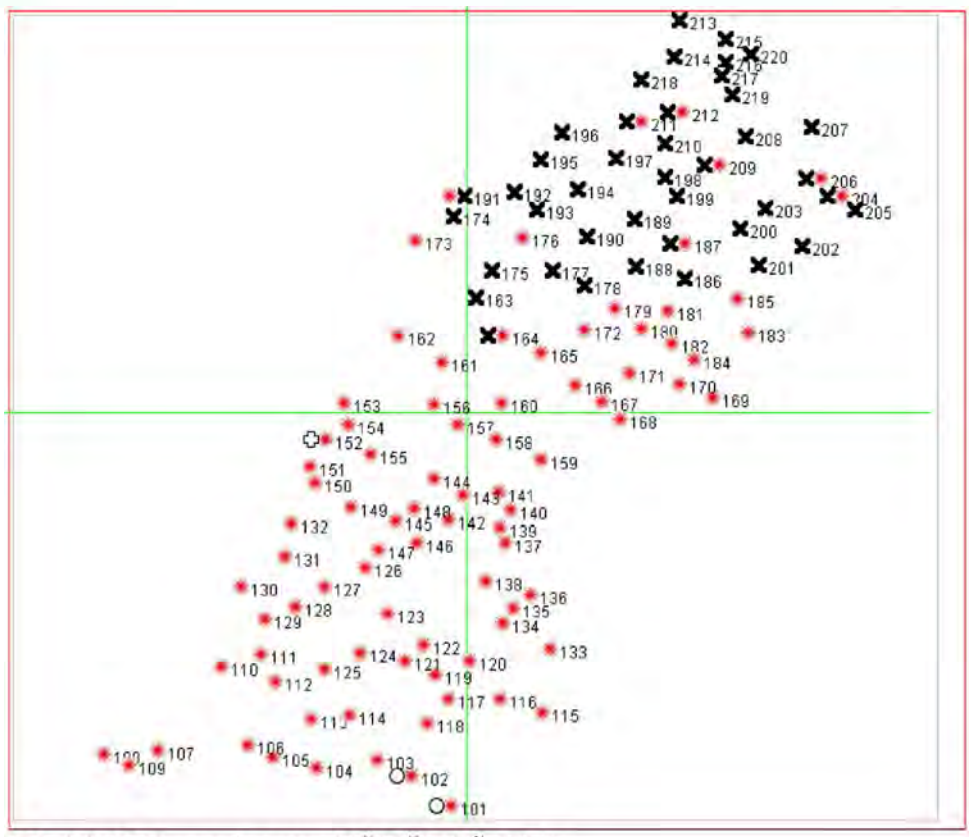

DLXXXII. Termeni pentru MĂMĂLIGĂ (701)

- mămăligă
- ✖ tocană (de mălai)
- ○ mandră
- ✪ mămăliguţă

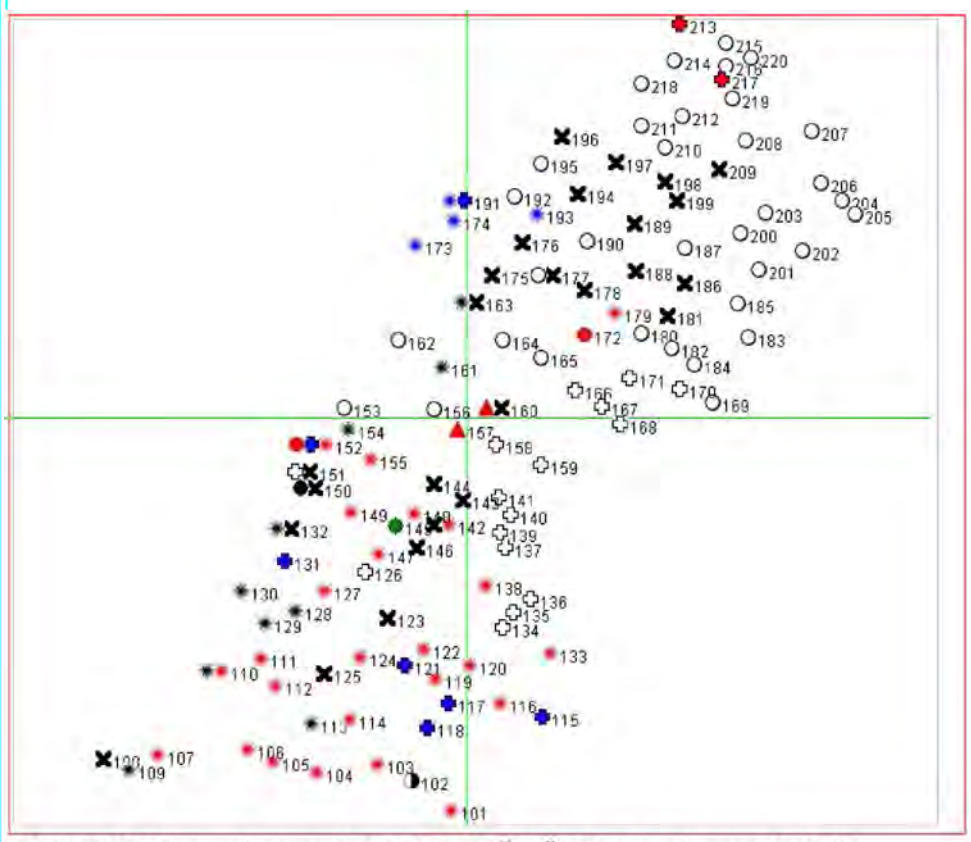

DLXXXIII. Termeni pentru MESTEC (MĂMĂLIGA) (ind. prez. 1) (702)

- mestec (mestăc, mestic)
- ✖ învârtesc (învârt, învârteşti [2] etc.)
- ○ frec (frăc, freacă [3])
- ✪ zolesc
- ✷ întorc
- ✹ amestec (amestic, amestecăm [4])
- ✷ covârlesc (covârlim [4])
- ● frământ
- ▲ botrăcălesc
- ✪ colbotesc
- ● sucesc
- ● învăluiesc
- ◑ învândăci

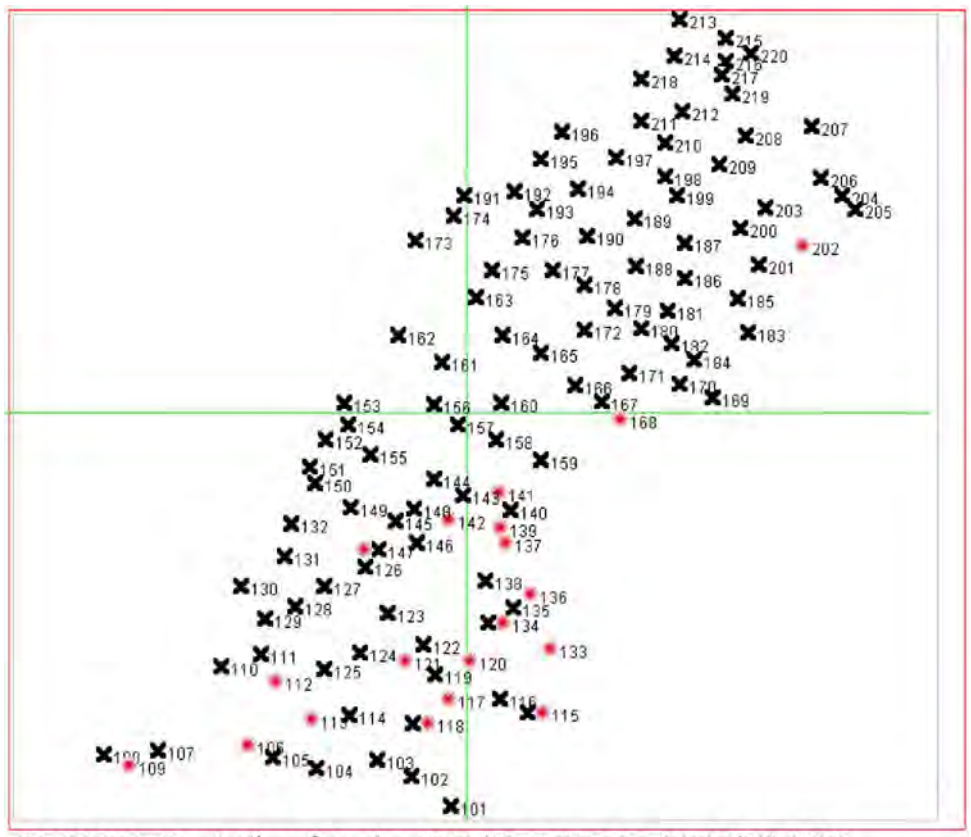

DLXXXIV. Răspândirea formelor MIJLOC, MIELJOC (MILJOC) (703)

- mieljoc (mioljoc, meljoc, miljoc)
- ✖ mijloc (mişloc)

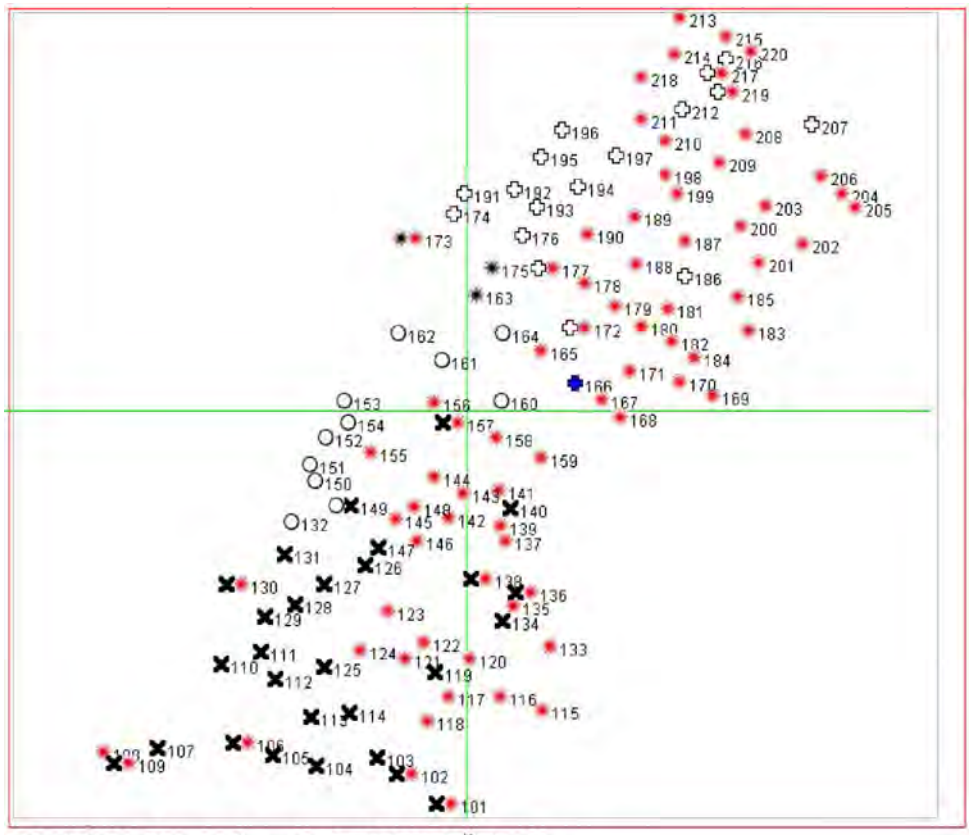

DLXXXV. Termeni pentru URLUIALĂ (704)

- păsat (pisat)
- ✖ urlău (urlaie, hurlău etc.)
- ○ daralău
- ✧ dărălaş
- ✷ dăralâ
- ● tărâţe

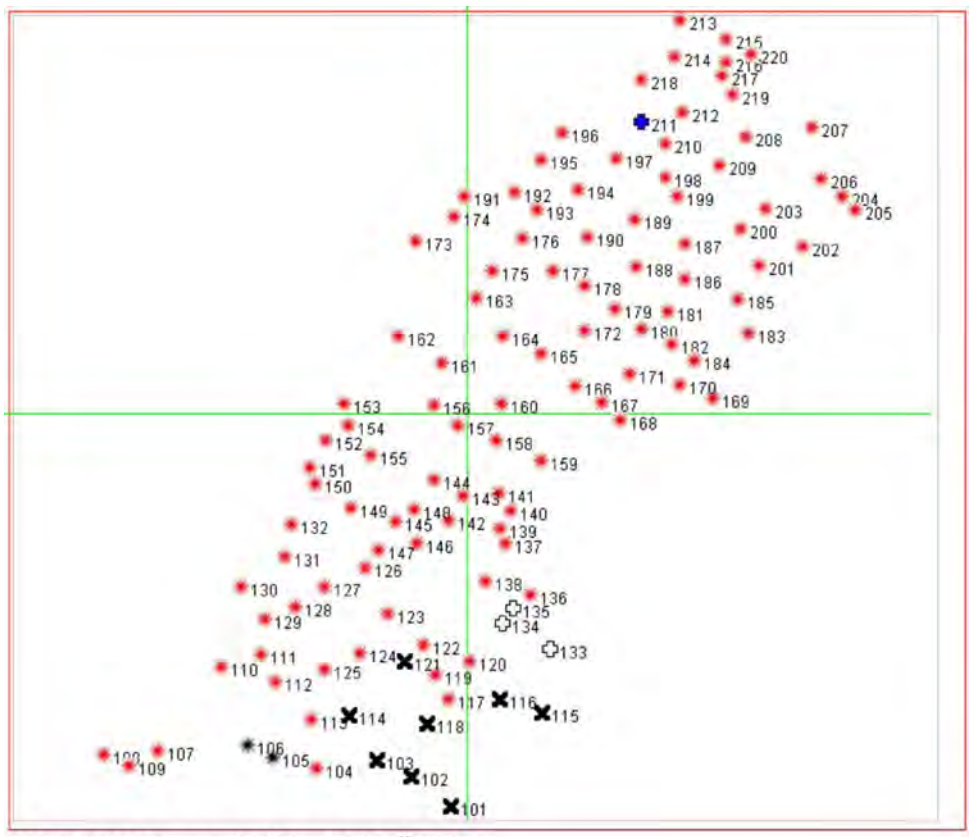

DLXXXVI. Sunetul [é] în VEŞCĂ (705)

- [é] ([e̯], [e̯], [ĕ], [i̯ĕ])
- ✖ [e̯á] ([i̯á])
- ✧ [á]
- ✷ alt termen
- ● ?

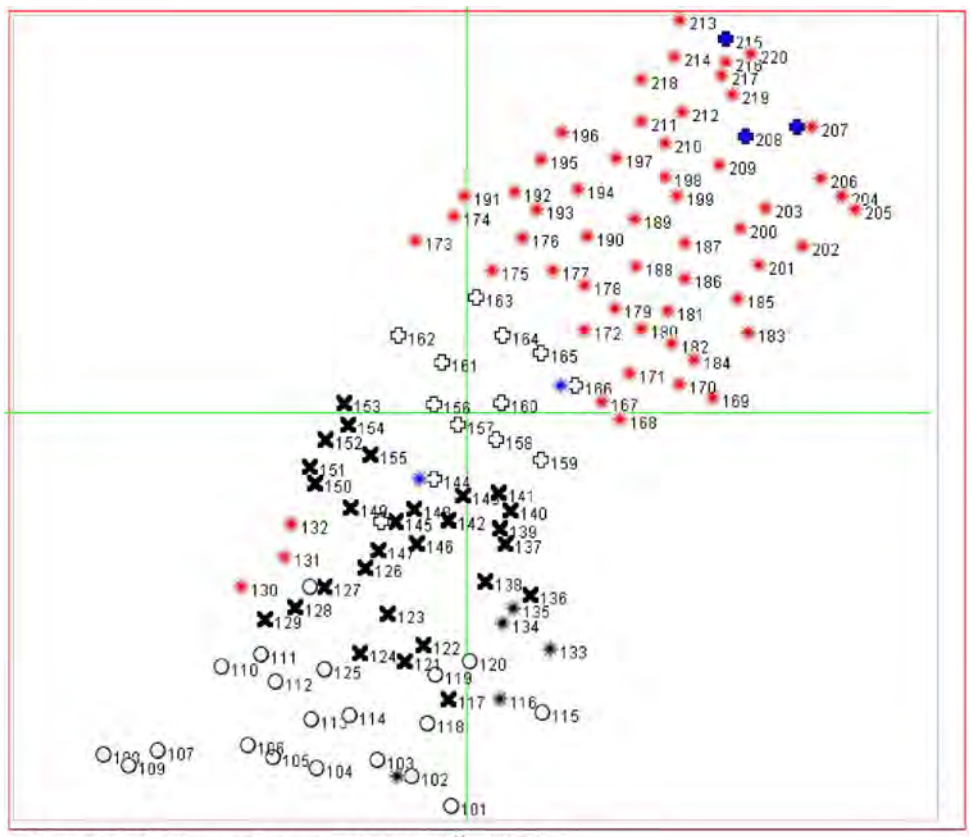

DLXXXVII. Termeni pentru COVATĂ (706)

- covată
- ✖ albie
- ○ troacă (troc)
- ✧ postavă (postav)
- ✷ copaie
- ● căţân
- tăcăneauă (techeneauă) (de copt)

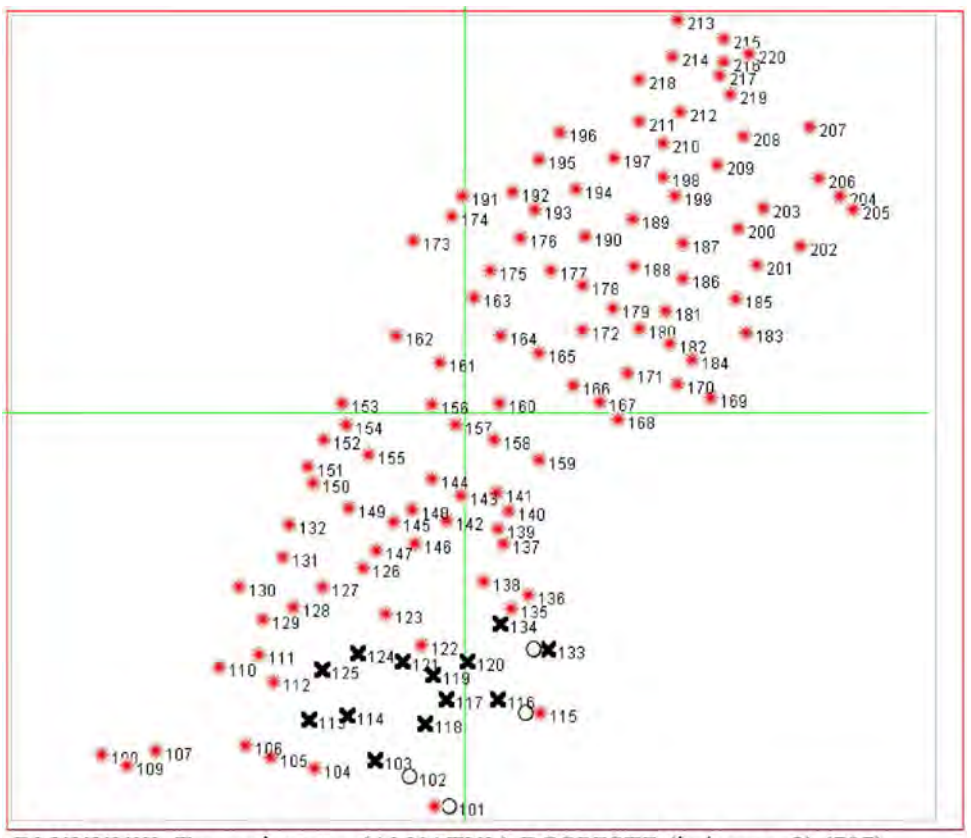

DLXXXVIII. Termeni pentru (ALUATUL) DOSPEŞTE (ind. prez. 3) (707)

- (se) dospeşte (se zdopeşte)
- ✖ se acreşte
- ○ creşte

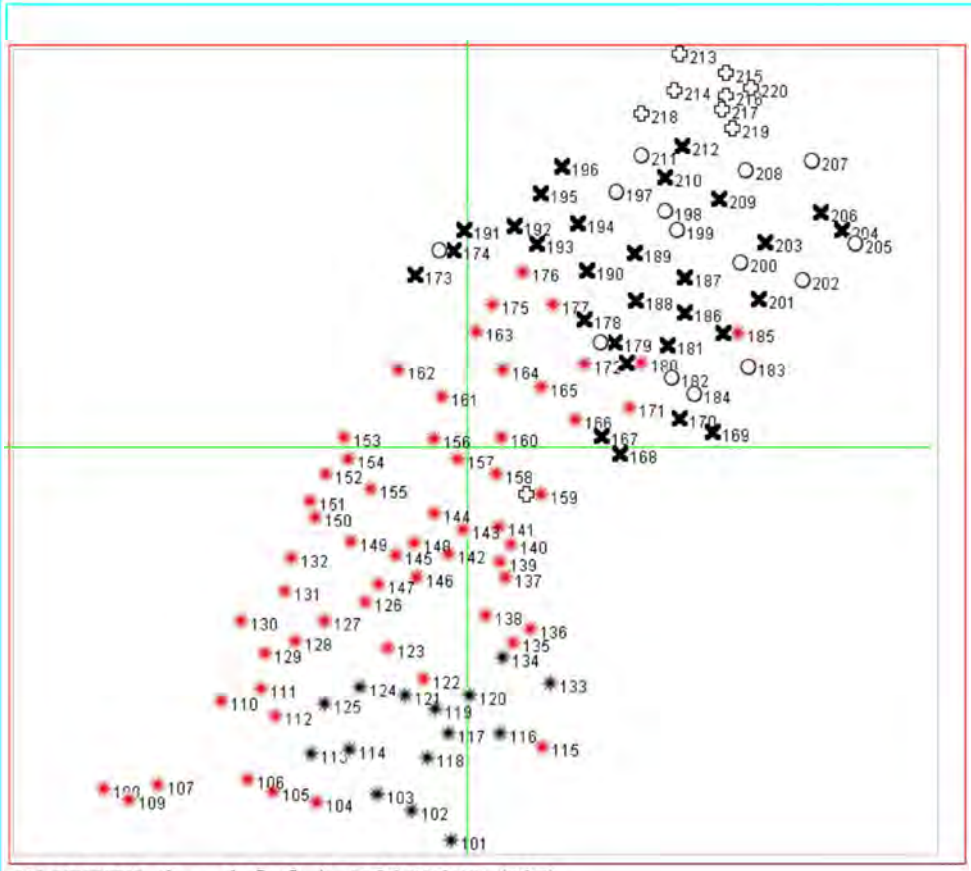

DLXXXIX. Grupul -[sp]- în DOSPEŞTE (707)

- -[sp]-
- ✖ -[st']-
- ○ -[st]-
- ✪ -[spt']-
- ✷ alt termen

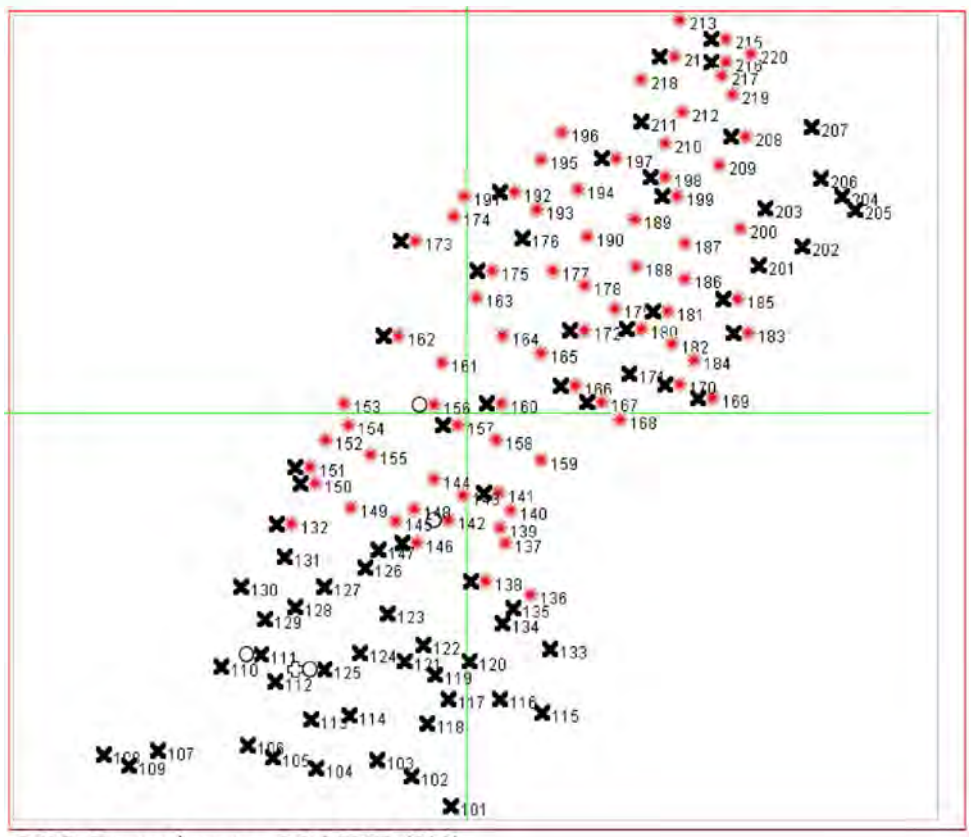

DXC. Termeni pentru DROJDIE (708)

- ilesteu (ilistău, alistău, listău, ilest etc.)
- ✖ drojdie (drojde, drojdii)
- ○ cumnău (culmău)
- ✪ aluat

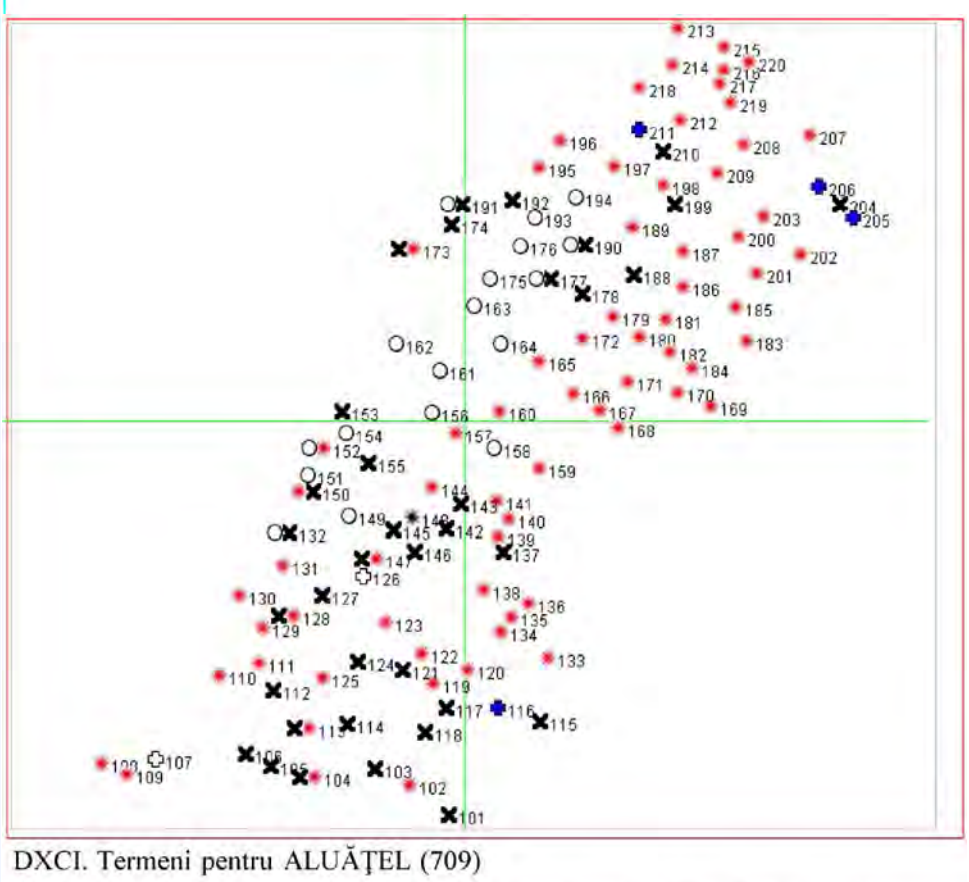

DXCI. Termeni pentru ALUĂŢEL (709)

- aluat (aloat, oloat) (de pită, de dospit etc.)
- ✖ comlău (comblău, cumlău, cumnău, culmău etc.)
- ○ morjoucă (mărjoucă, mojoucă)
- ✪ aluăţel (aluoţelul căsii)
- ✷ plămădeală
- ● ?

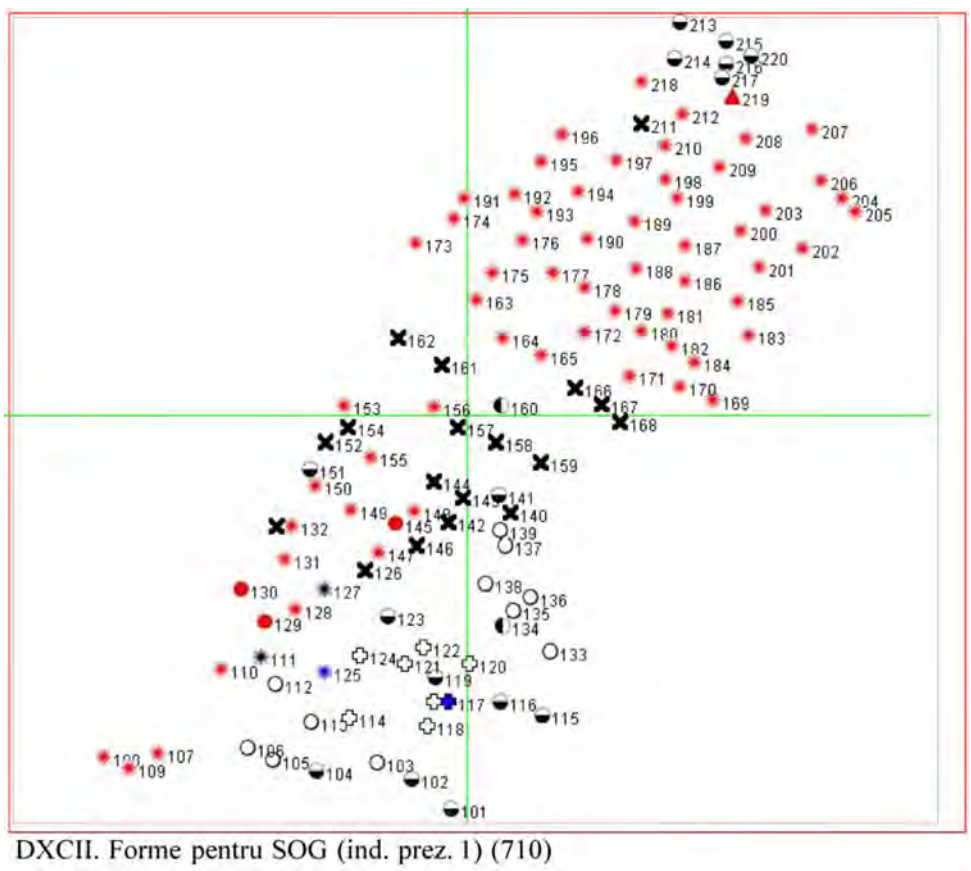

DXCII. Forme pentru SOG (ind. prez. 1) (710)

- asog (asoghez, asogăz etc.)
- ✖ sog (soghez, sogăz etc.)
- ○ solg (solghez, solgăz etc.)
- ✪ zolg (zolgăz)
- ✷ asolg
- ● zog
- ✷ sorg
- ● asaug
- ▲ osug
- ◐ însolg (însolgăz)
- ◒ ?

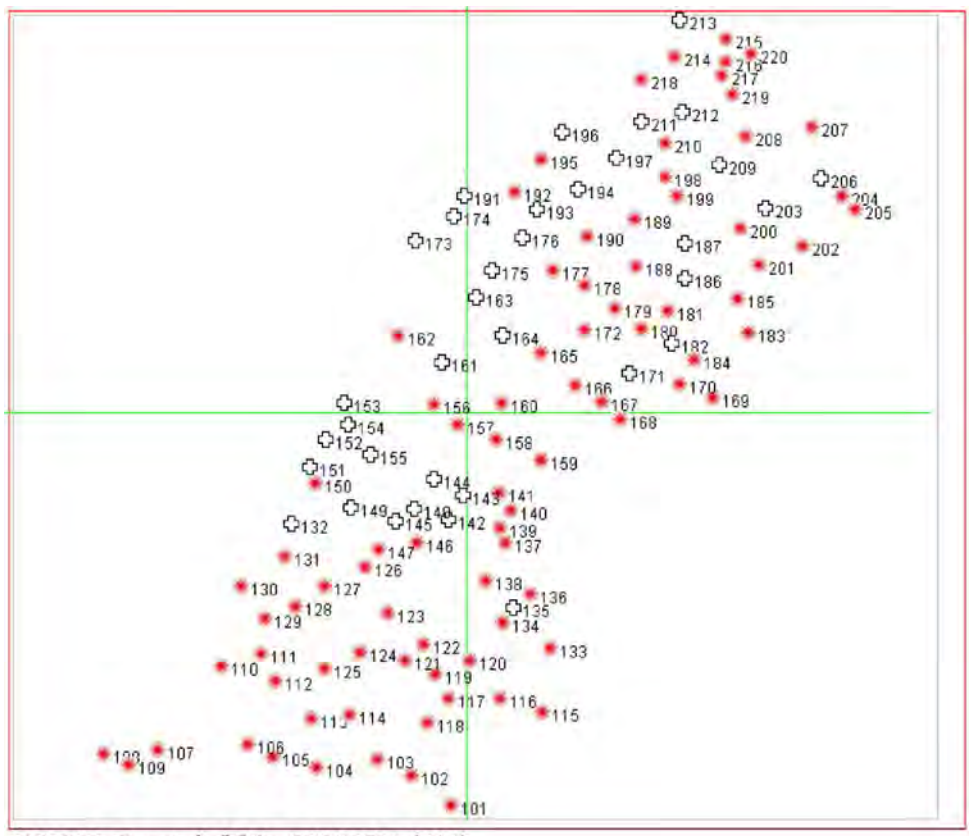

DXCIII. Sunetul -[r] în CUPTOR (711)

- -[r$^{i}_{ɨ}$] (-[r$^{iu}_{ɨ}$], -[r$^{i(u}_{ɨ}$] etc.)
- -[r] (-[r$^{u}_{ɨ}$] (-[r$^{(u}_{ɨ}$] etc.)

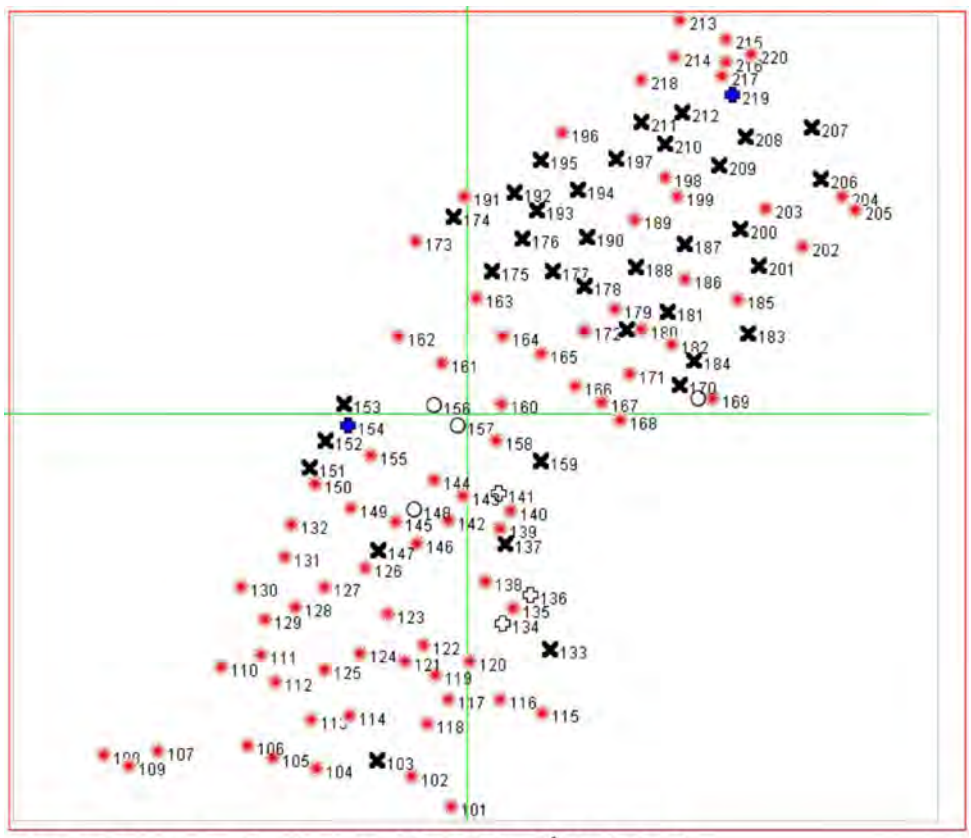

DXCIV. Forme de plural pentru MIEZ (DE PÂINE) (712)

- miezuri (mezuri)
- miezi
- mieze
- miezure
- ?

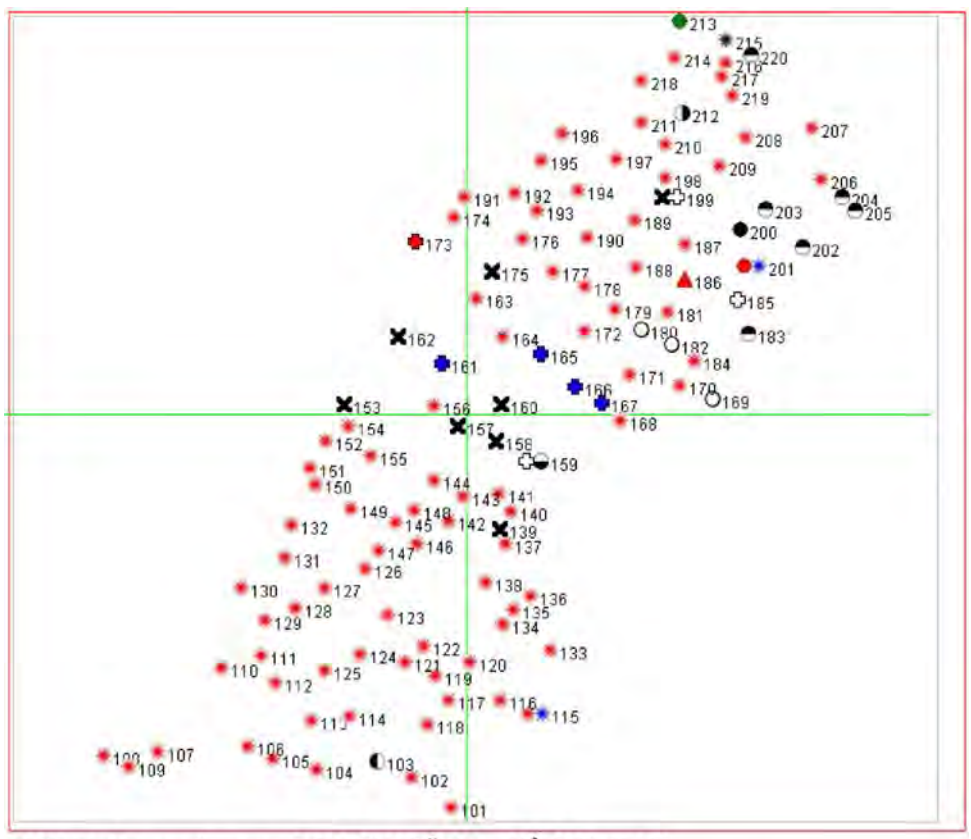

DXCV. Termeni pentru SCURSURĂ (LA PÂINE) (713)

- cursură (corsură, cupsură)
- răsunoi (rusunoi)
- cursunoi (corsunoi)
- cursătură
- cursoare
- bronţ (bronz)
- beşică
- crepătură
- boaşcă
- duţ
- boşchitură
- boacă
- ţâţă
- scorsură
- arsătură
- ?

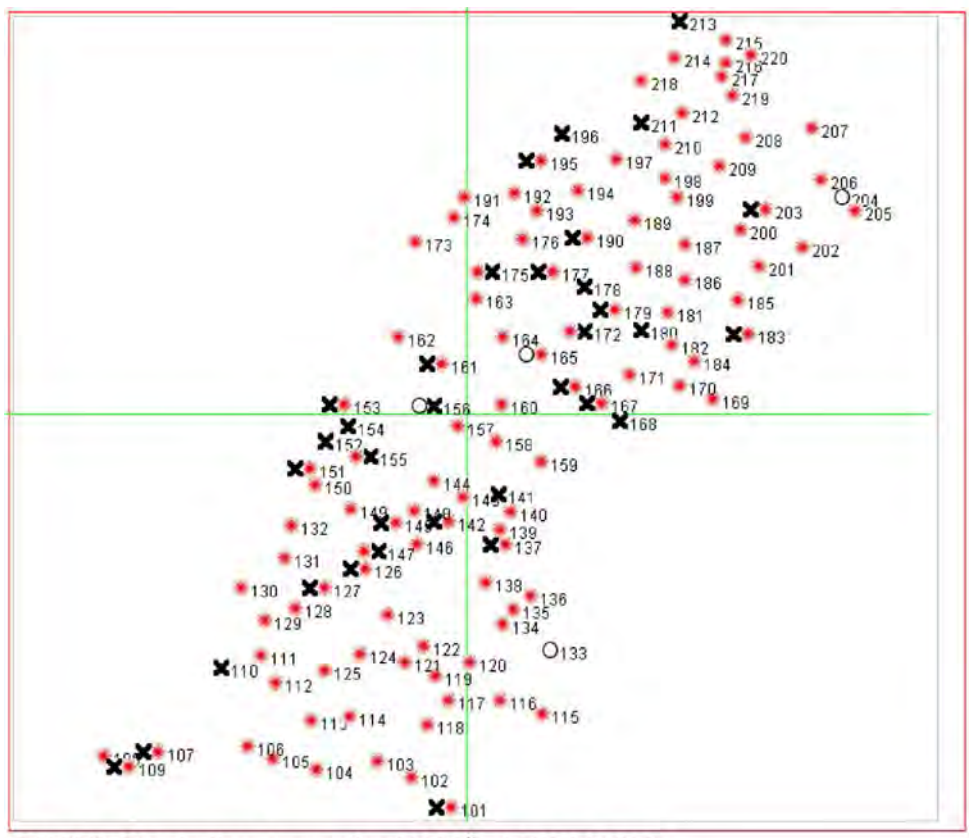

DXCVI. Răspândirea termenilor VAMĂ şi UIUM (715)

- vamă (vama morii)
- uium (oium)
- alt termen

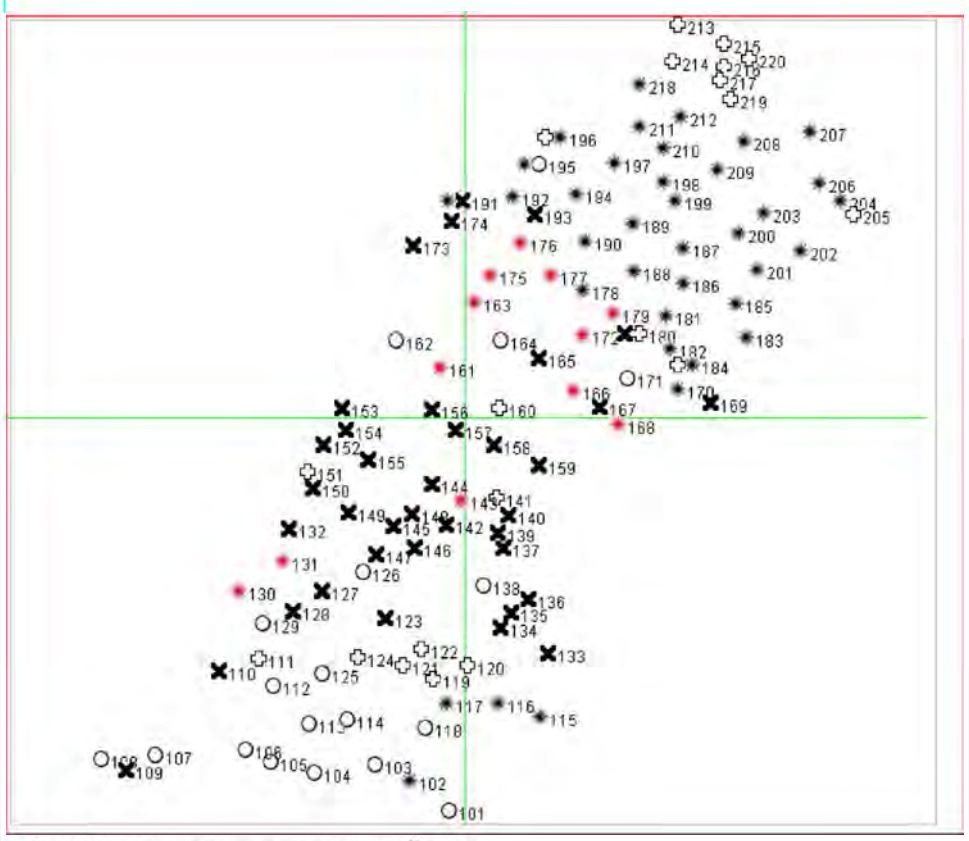

DXCVII. Termeni pentru AMIAZĂ (716)

- miază (la miază etc.)
- miazăză (miazâză, miazăzi etc.)
- amiaz (amiază, la amiază)
- amiazăză (amiazâză, amiazăz, de amiazâză, la amiazăz etc.)
- gustare

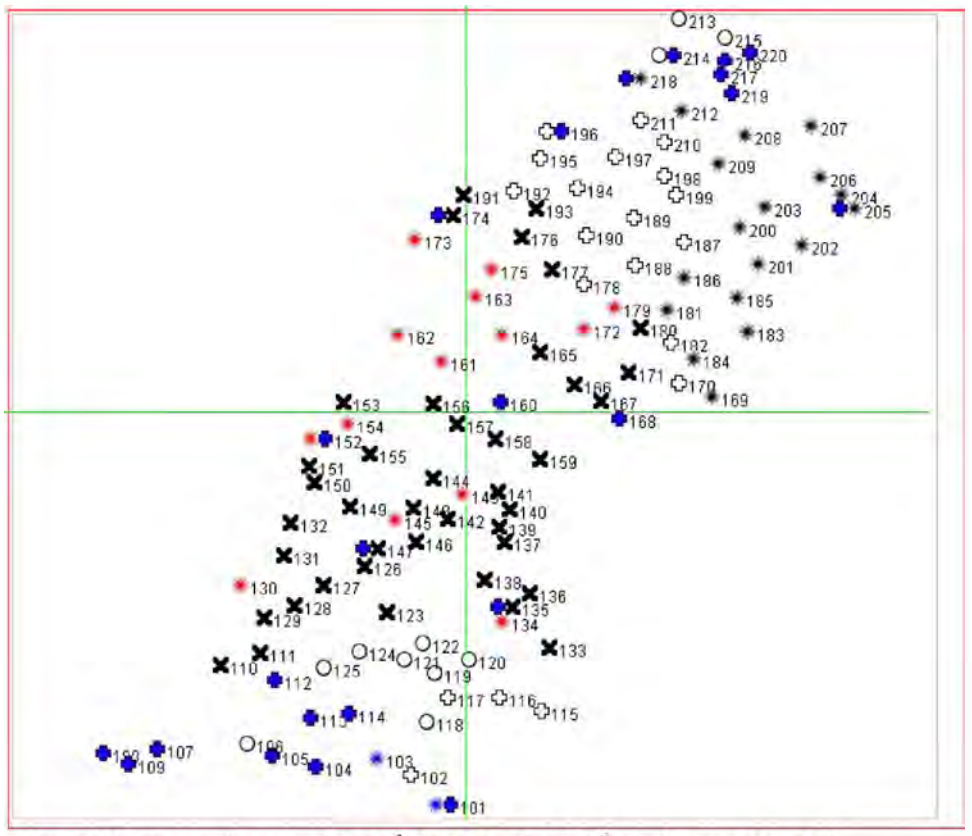

DXCVIII. Termeni pentru MANÂNC DE AMIAZĂ (ind. prez. 1) (717)

- miezez (miezesc)
- miezăzez (miezăzesc)
- amizăzez (amiezăzesc, amiezâzez)
- gustăresc (gustăreşte [3])
- gustez (gustăm [4])
- mânc de-amiaz/de-amiazăz etc. (mânânc de-amiazâz/de-amiazâză etc.)
- fac amiazul (facem [4] amiazul)

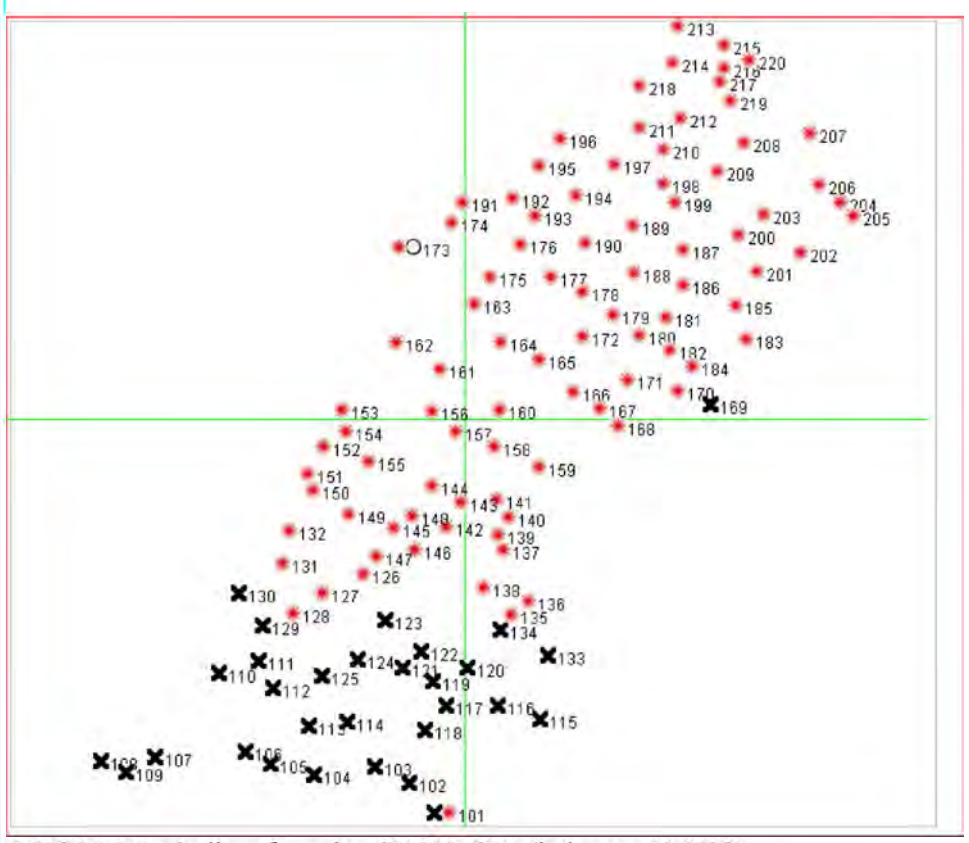

DXCIX. Răspândirea formelor CINEZ, CIN (ind. prez. 1) (718)

- cinez (cinăz, cinează [3])
- cin
- cinesc

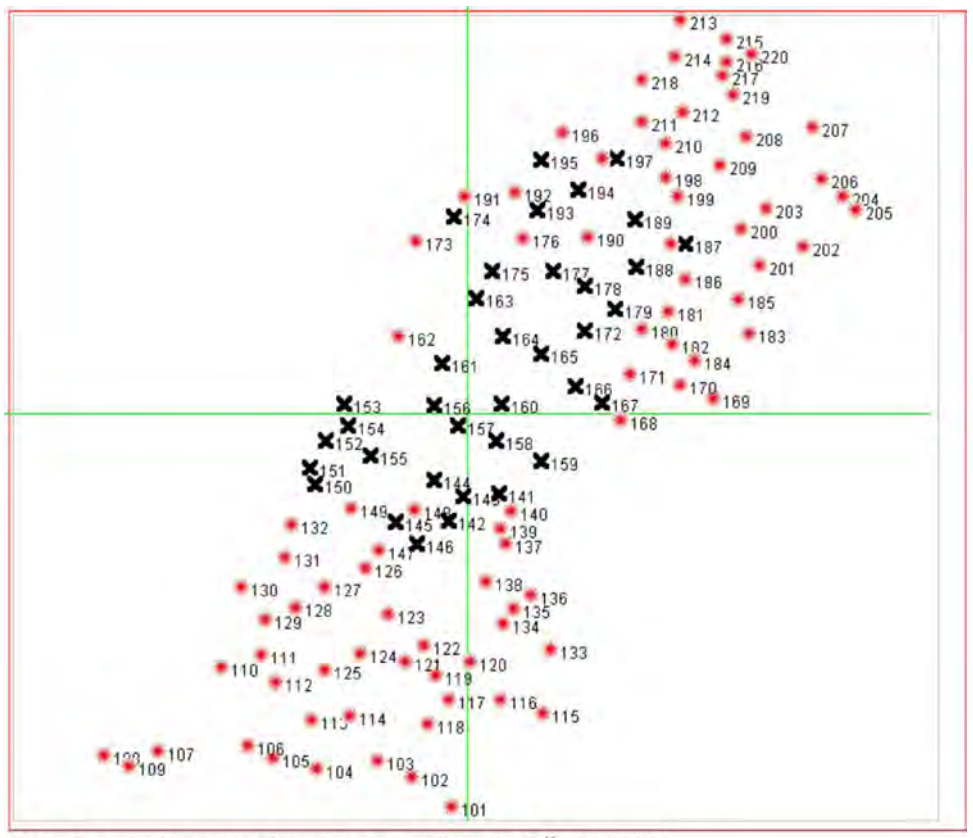

DC. Răspândirea morfemelor de conjunctiv SĂ, ŞI (719)

- să
- şi

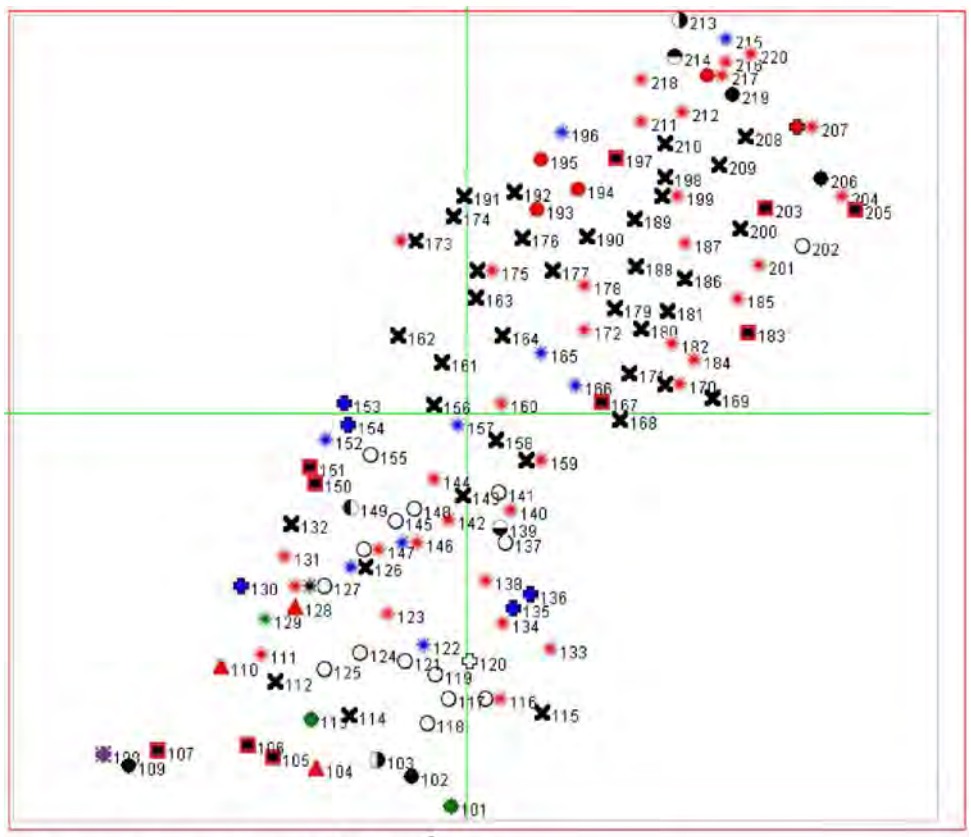

DCI. Termeni pentru BUCĂTĂRIE[2] (720)

- bucătărie (~ de vară)
- cohe (~ de vară, cohă, coihă etc.)
- cuptorişte (~ de scânduri, coptorişte etc.)
- cuptoriţă
- cuptorieştioară
- colnă (~ de vară)
- colniţă (~ de vară/afară/slobozită)
- şuteu
- sobiţă (~ de vară)
- casă de vară
- căsuţă (~ de vară)
- tindă de vară
- şopru de vară (şopră)
- şopron
- odaie
- frigurie
- pocauţ
- [şt'ípt'ę]
- ?

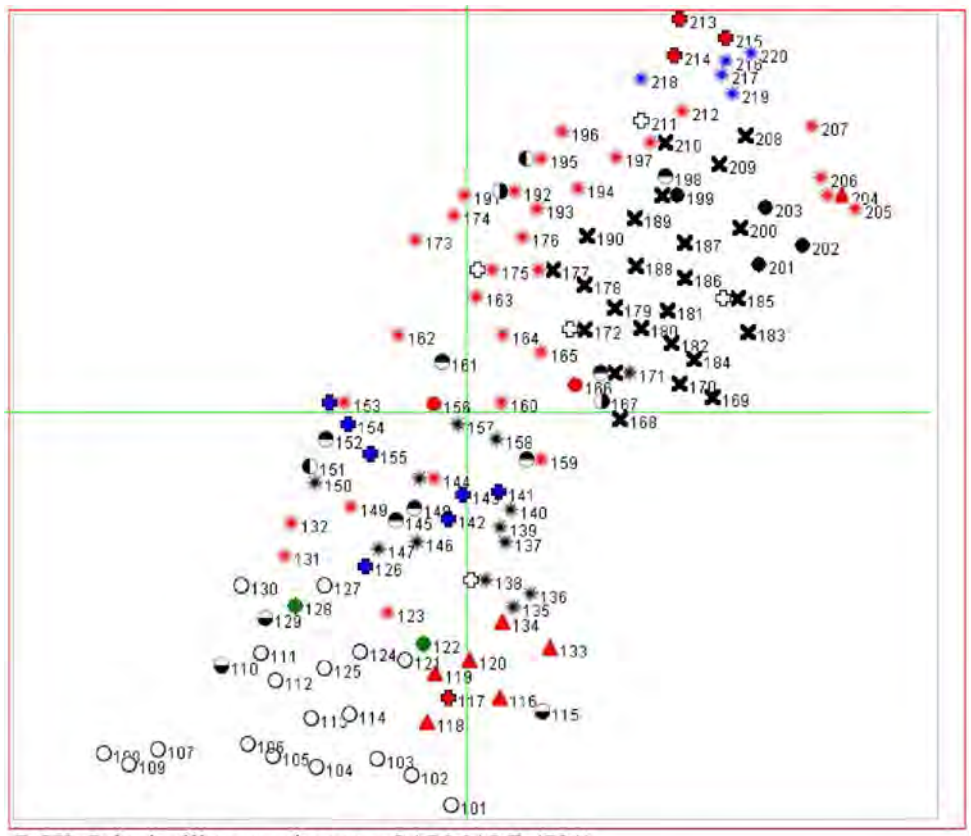

DCII. Principalii termeni pentru SARMALE (721)

- curechi umplut/împlut (curichi umplut/împlut)
- piroşte
- sarme
- sarmale (sărmale)
- boţi (~ de curechi)
- boaşte (boşte)
- boace
- toaşte (taşte)
- umplături (umpluturi)
- guşi
- purcei (~ de curechi)
- cutcuşi (culcuşi)
- păpuşi (~ de curechi)
- broazbe
- găluşte (~ de curichi)
- alt termen

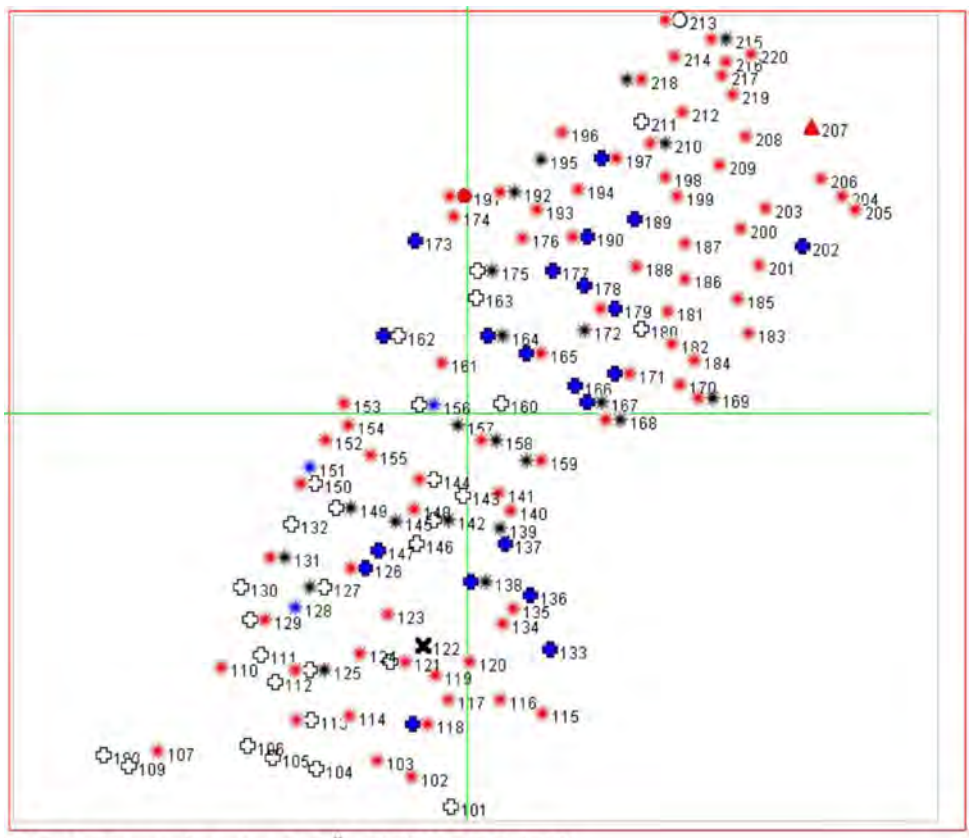

DCIII. Termeni pentru (APĂ) FIERBINTE (722)

- fierbinte (ferbinte, fierbintă)
- ferbând
- ferbântată
- fiartă
- caldă
- clocotită
- opărită
- înfocată
- ocrop

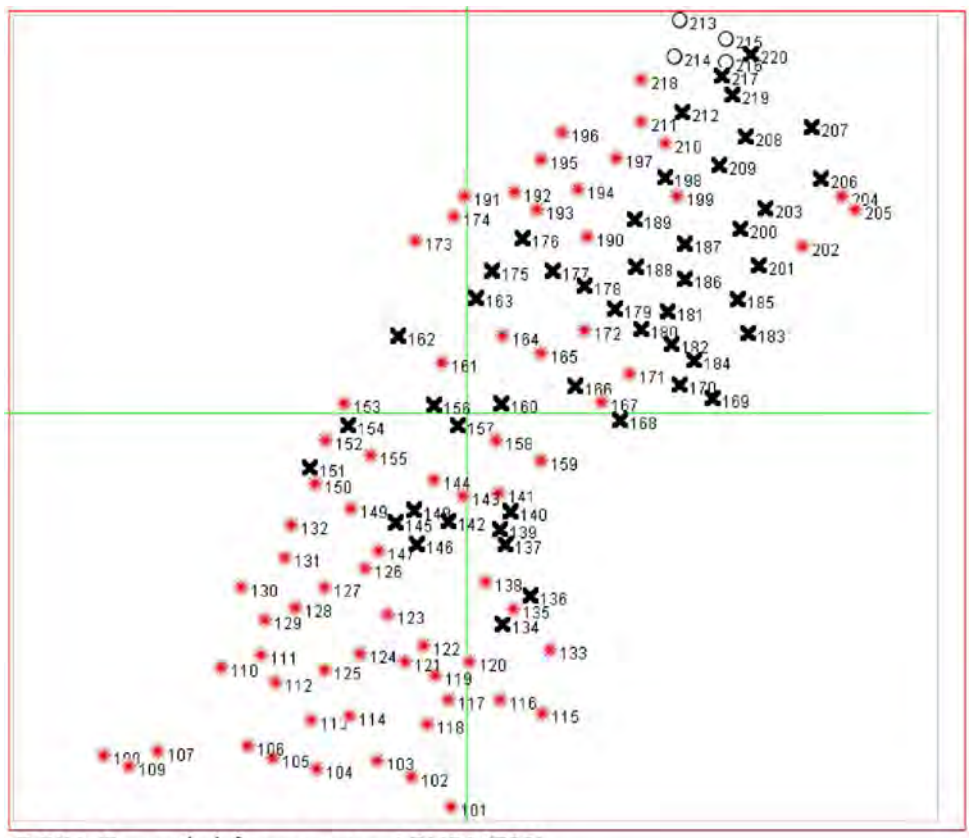

DCIV. Termeni şi forme pentru ABURI (723)

- aburi (abur)
- abori (abor)
- colb

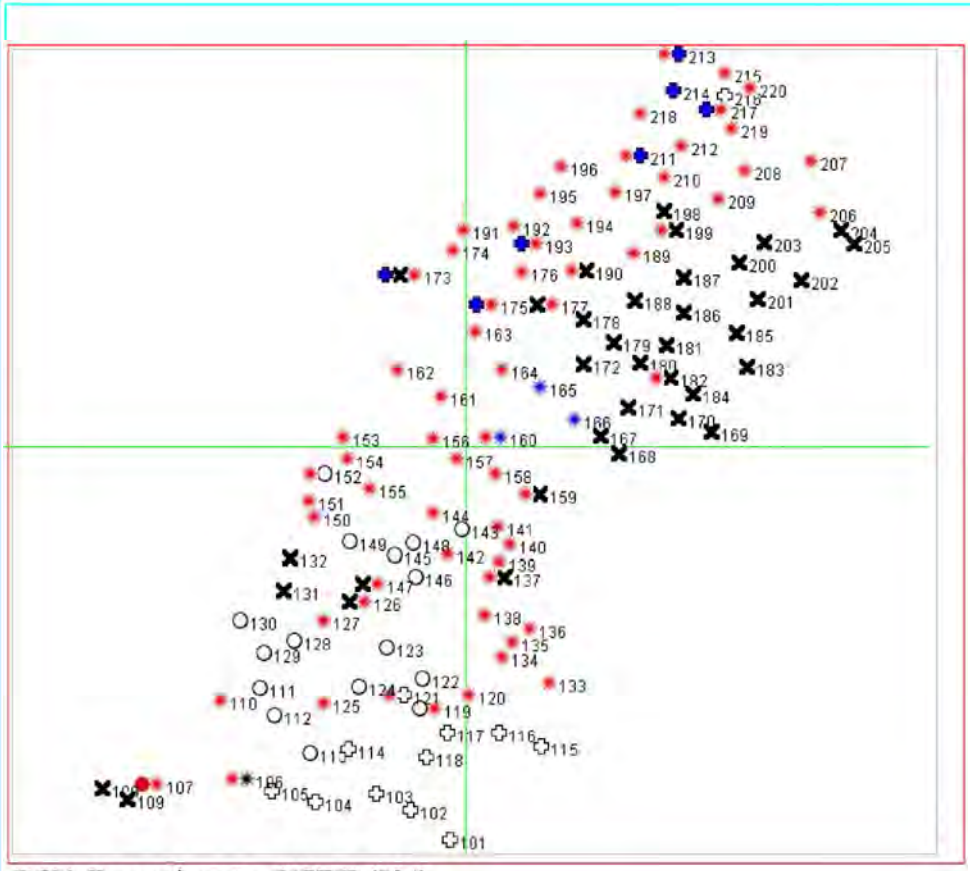

DCV. Termeni pentru PIFTIE (724)

- cocioane (cociune, colciune)
- aituri (aieturi)
- piciorage (picioroage, piciorăgi)
- cătărigi (clătărigi)
- cotoroage
- răcituri
- piştiri (piştere, piştire)
- piftii

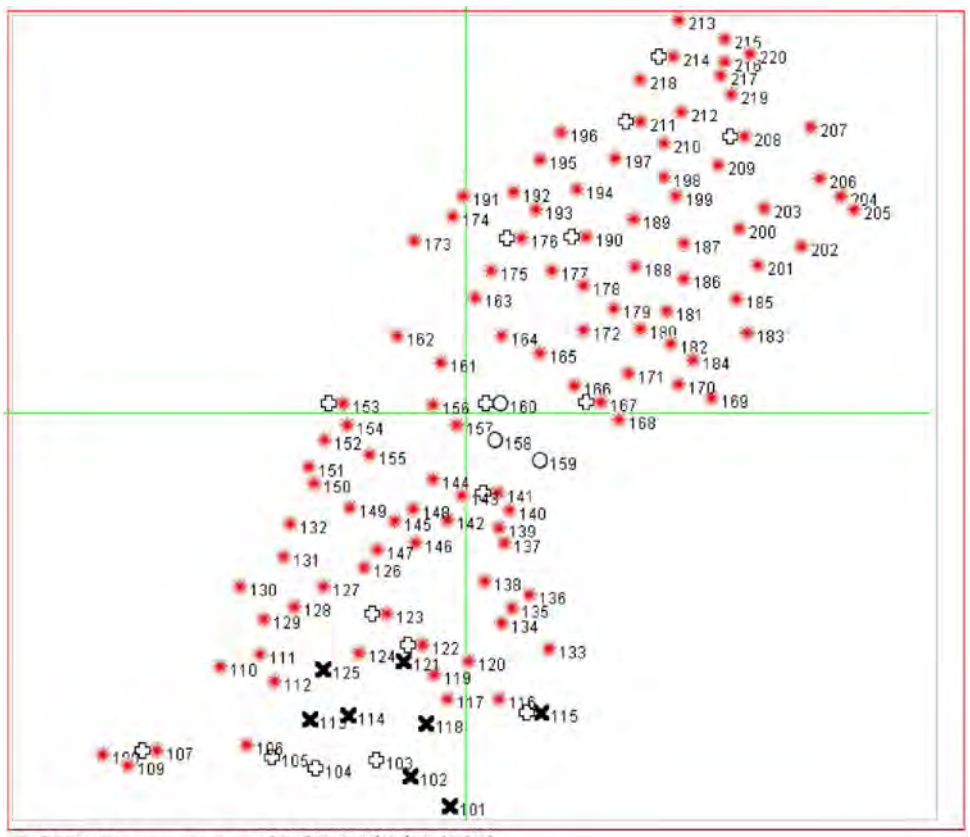

DCVI. Forme pentru CLOP 'pălărie' (725)

- clop
- colop
- clomp
- alt termen

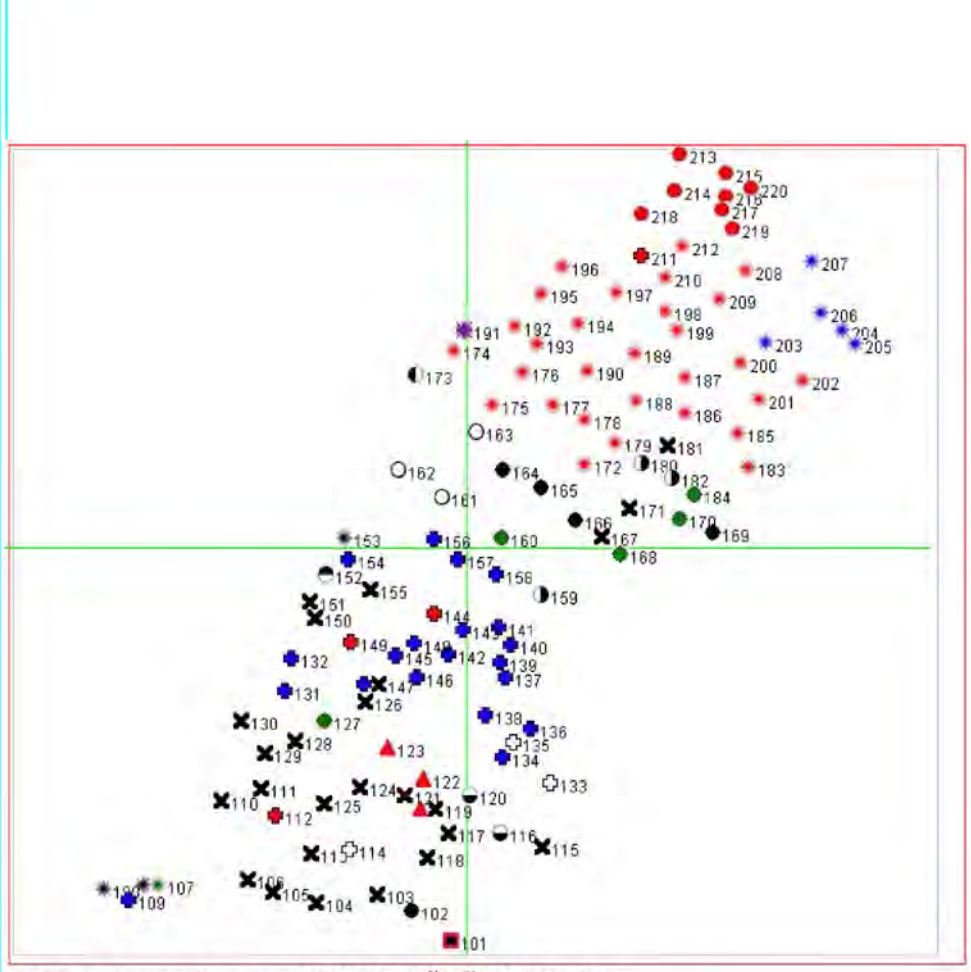

DCVII. Termeni pentru BORUL (PĂLĂRIEI) (726)

- obadă (obează)
- bardă (bartă)
- b[é]rtie
- bărdălie (bărtălie, bărturie)
- băltăriţă
- gardină
- tichie
- pană (pana clopului, pene [pl.] la clop etc.)
- toardă
- marginea clopului
- veşcă (veaşcă, veşche)
- corigă (coriglă, corugă etc.)
- cocoară
- corimă
- găvălie
- bealţă
- blor
- dăbală
- veacă

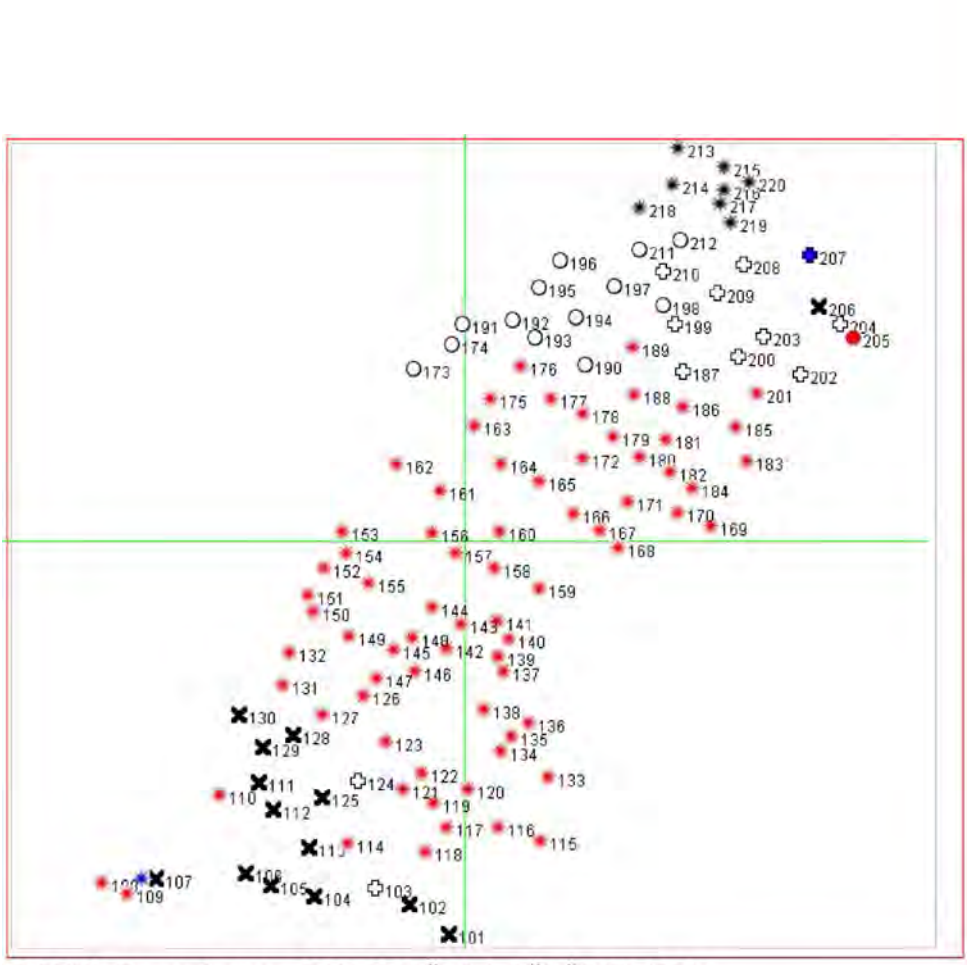

DCVIII. Termeni pentru PANGLICĂ (LA PĂLĂRIE) (727)

- primă (~ pe clop/după clop/de clomp etc.)
- cipcă
- pamblícă (pámplică, pablíncă etc.)
- plantică (~ de clop, plăntică etc.)
- partă (~ pingă clop, parta clopului)
- şindură
- funtă
- ?

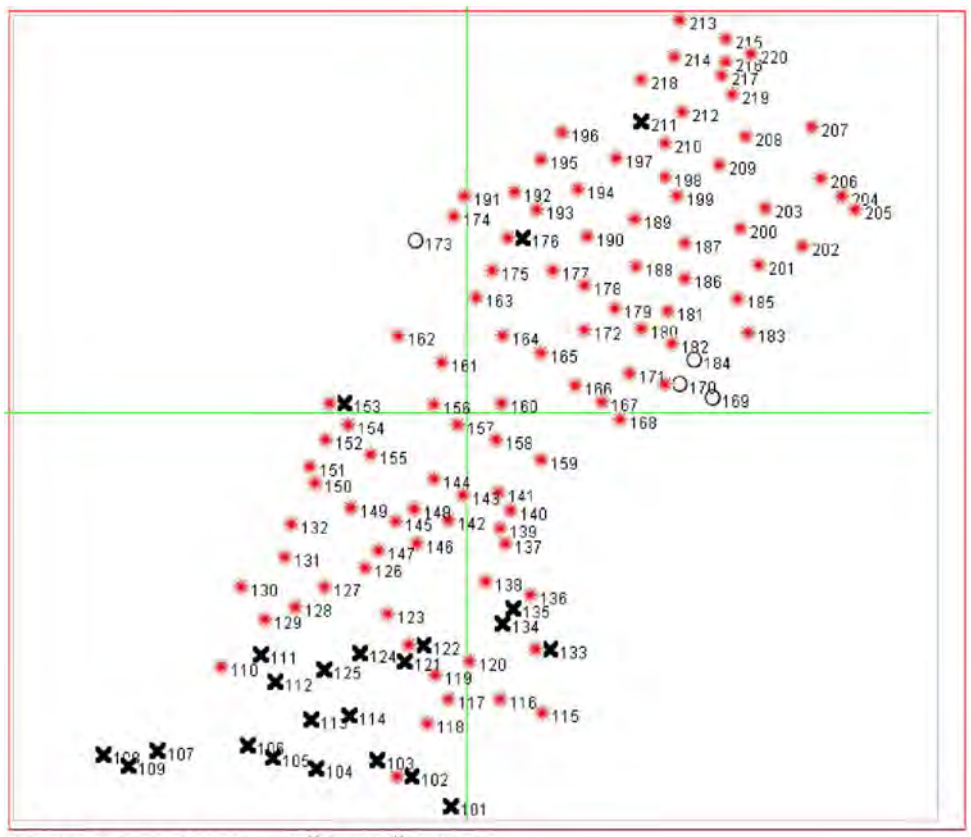

DCIX. Termeni pentru CĂCIULĂ (728)

- cuşmă
- căciulă
- şapcă (şipcă)

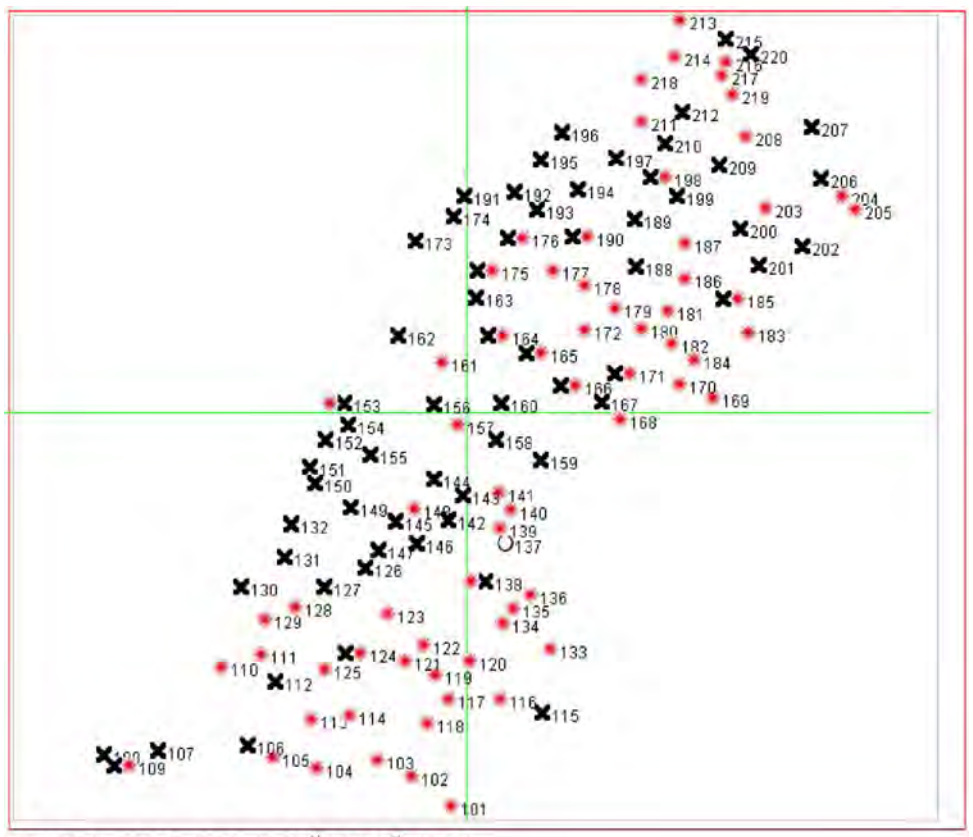

DCX. Sunetele [că]- în CĂMAŞĂ (729)

- [că]- ([ca]-, [că] etc.)
- [ke]- (ḱe]-, [ḱi]- etc.)
- alt termen

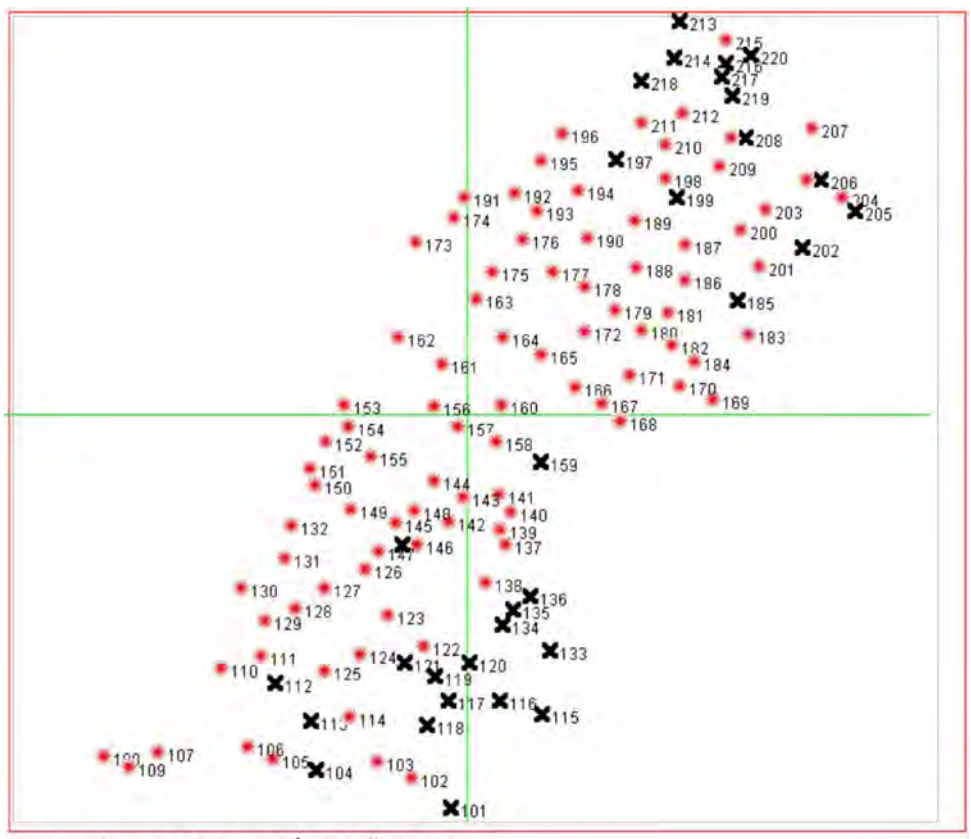

DCXI. Sunetul [e] în MÂNECĂ (730)

- [e] ([ĕ], [ę] etc.)
- [i] ([į], [į̨])

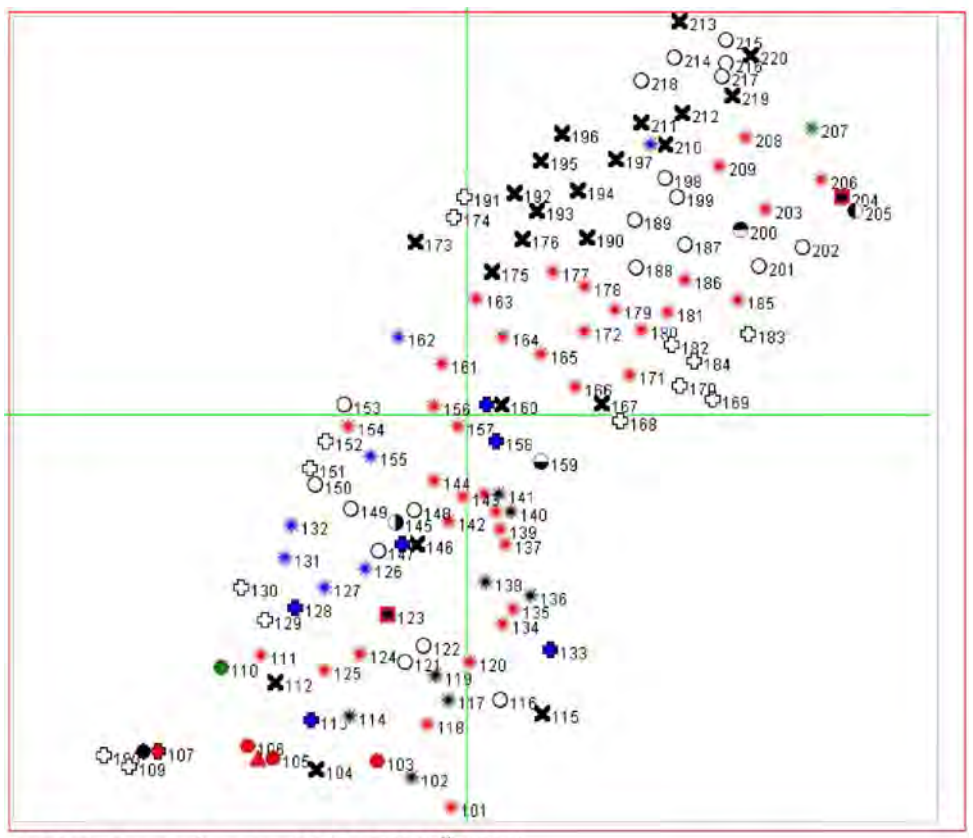

DCXII. Termeni pentru BUTONIERĂ (731)

- chiotoare (~ la cămeşe, chetoare)
- gaură (~ la bumb/de chimeşe etc.)
- copcie (copce, copcă etc.)
- căsulie
- hudă (~ la cămeşă, hudră etc.)
- strungă (strunga de la cămaşe/bumbului)
- bortă (borta bumbului)
- groapă la bumb/la chimeşă
- gropiţă
- bumbăriţă
- botonere
- închietoare
- pumnar
- pumnuşel (pumnişel)
- gura bumbului
- gaică
- nojiţă
- ?

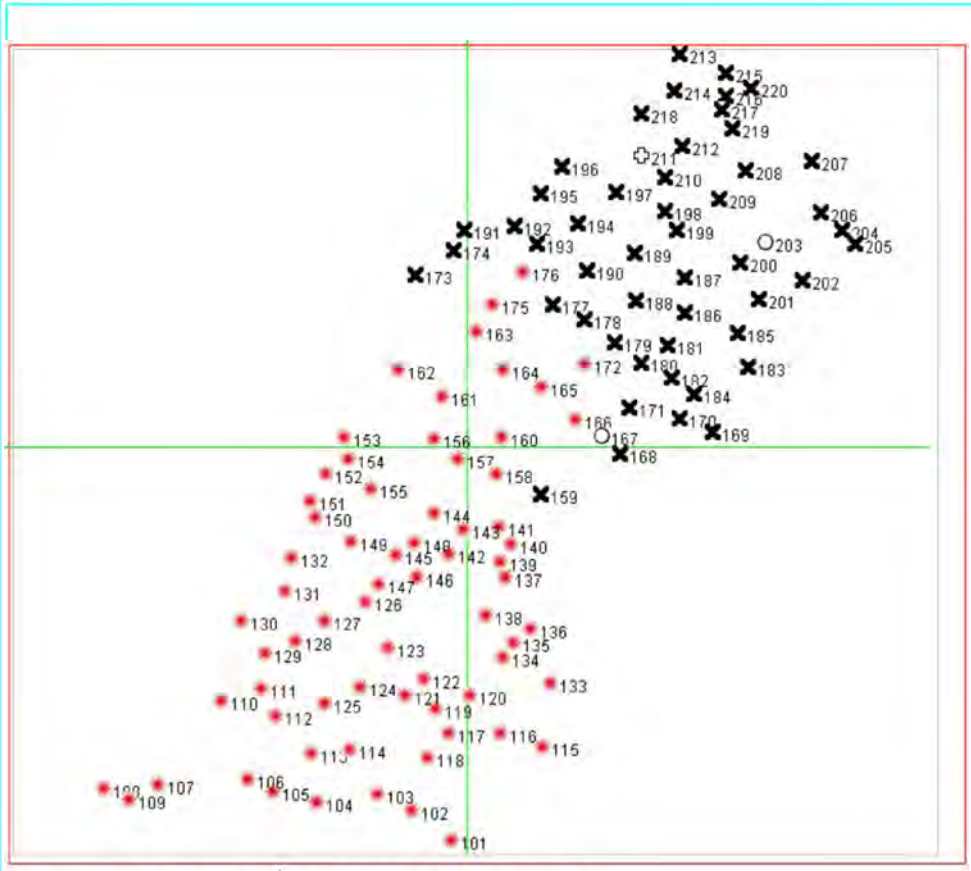

DCXIII. Sunetele -[mbi̯] în pluralul BUMBI (732)

- -[mbi̯] (-[mbi̯], -[mbĩ]) etc.
- ✖ -[mbdᵉ]
- ○ -[ndᵉ]
- ✧ altă formă de pl.

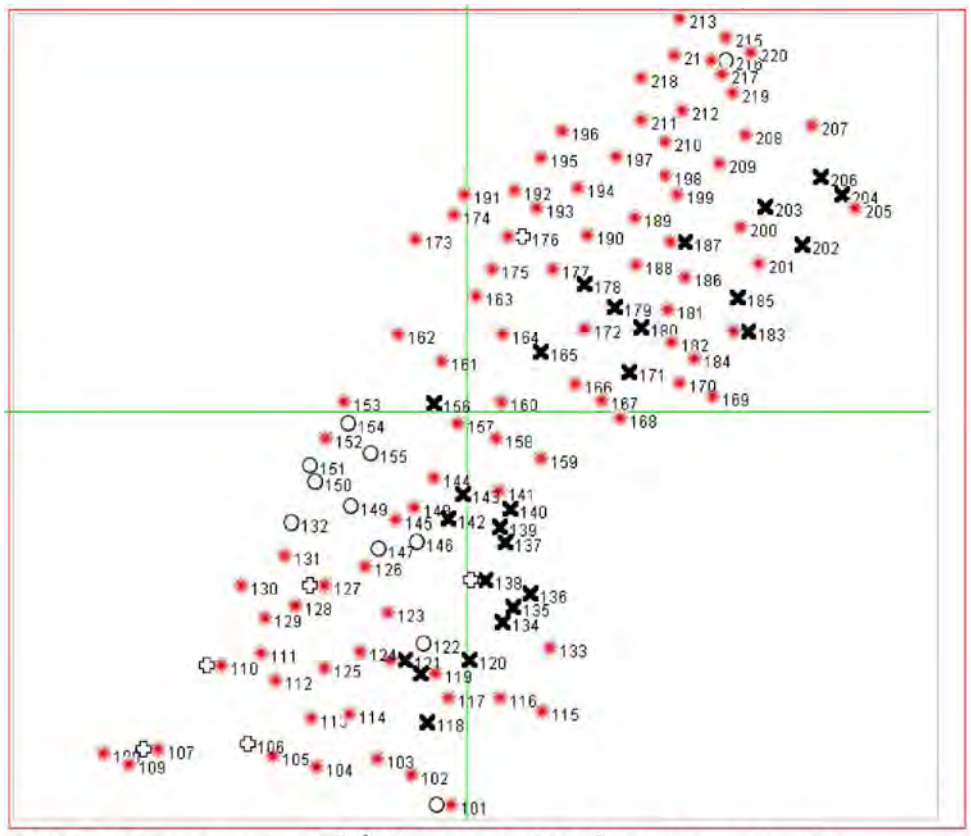

DCXIV. Termeni pentru MĂ ÎNCHEI (LA HAINĂ) (ind. prez. 1) (733)

- mă îmbumb (mă îmbumbez, mă îmbomb etc.)
- ✖ mă închiotor (mă închetur, mă închioator, mă închiatur etc.)
- ○ mă încopci (mă încopcii, mă încopciu, mă încopciez)
- ✧ mă închei (mă închiu)

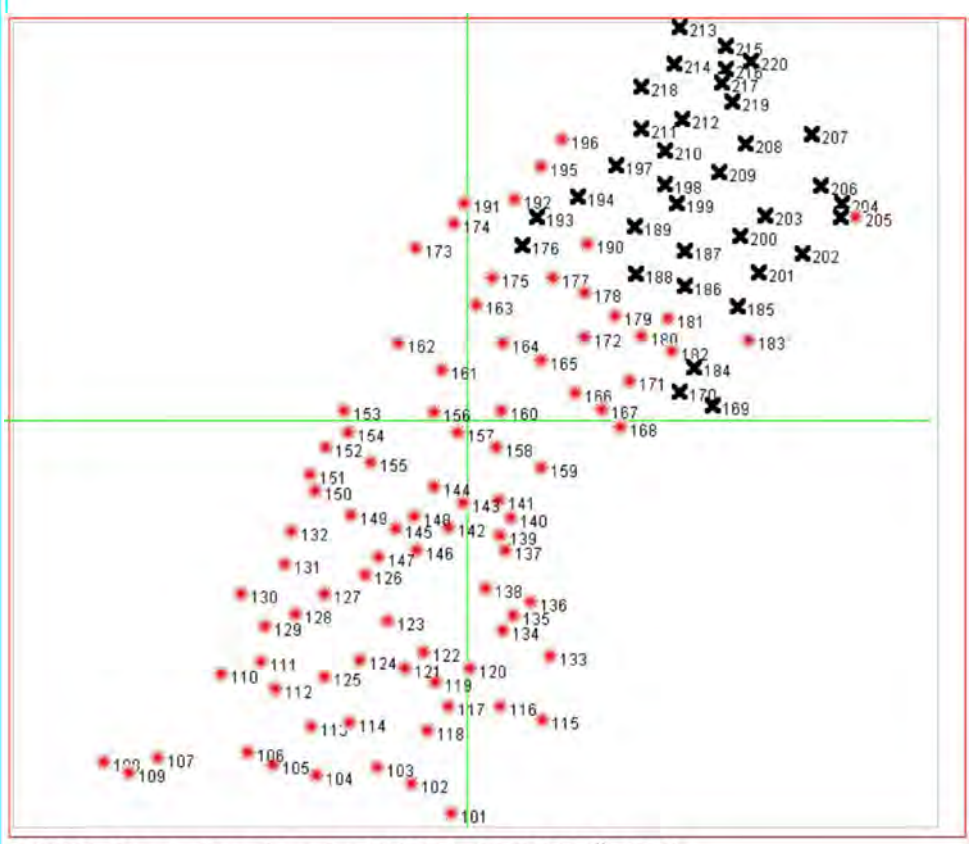

DCXV. Răspândirea formelor CUREA, CUREAUĂ (734)

- cureauă
- ✖ curea

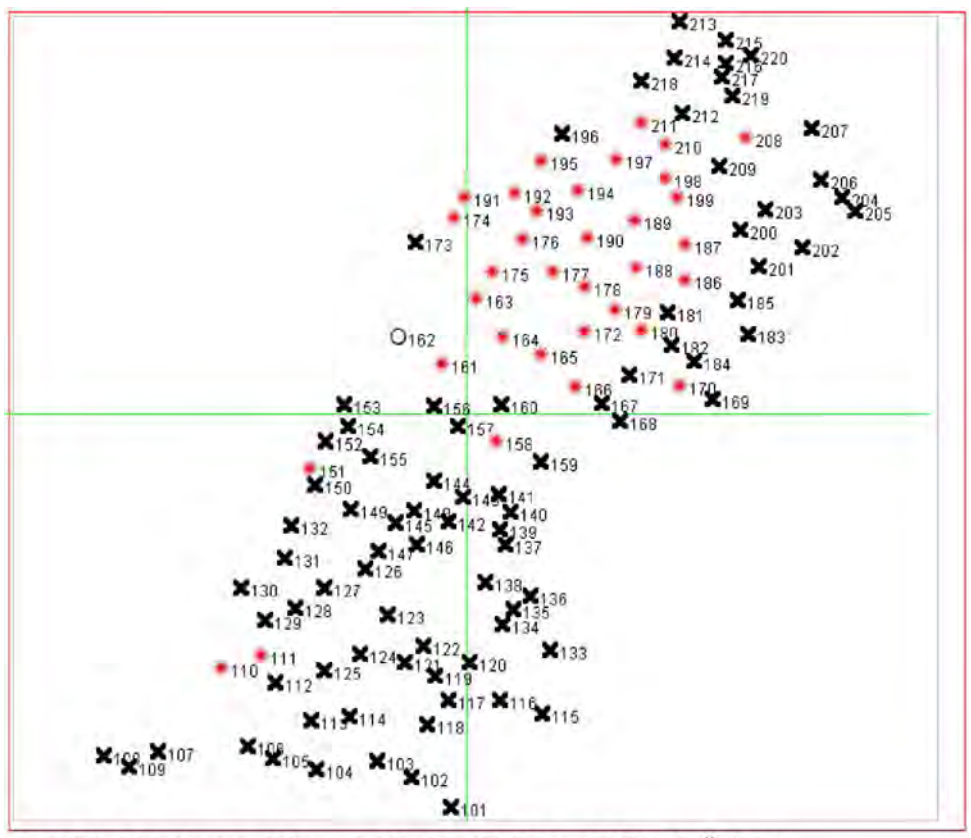

DCXVI. Velarizarea diftongului [e̯a] în CUREA, CUREAUĂ (734)

- cur[e̯] (cureauă)
- ✖ cur[ă̯] (curauă)
- ○ cur[e̯]uă

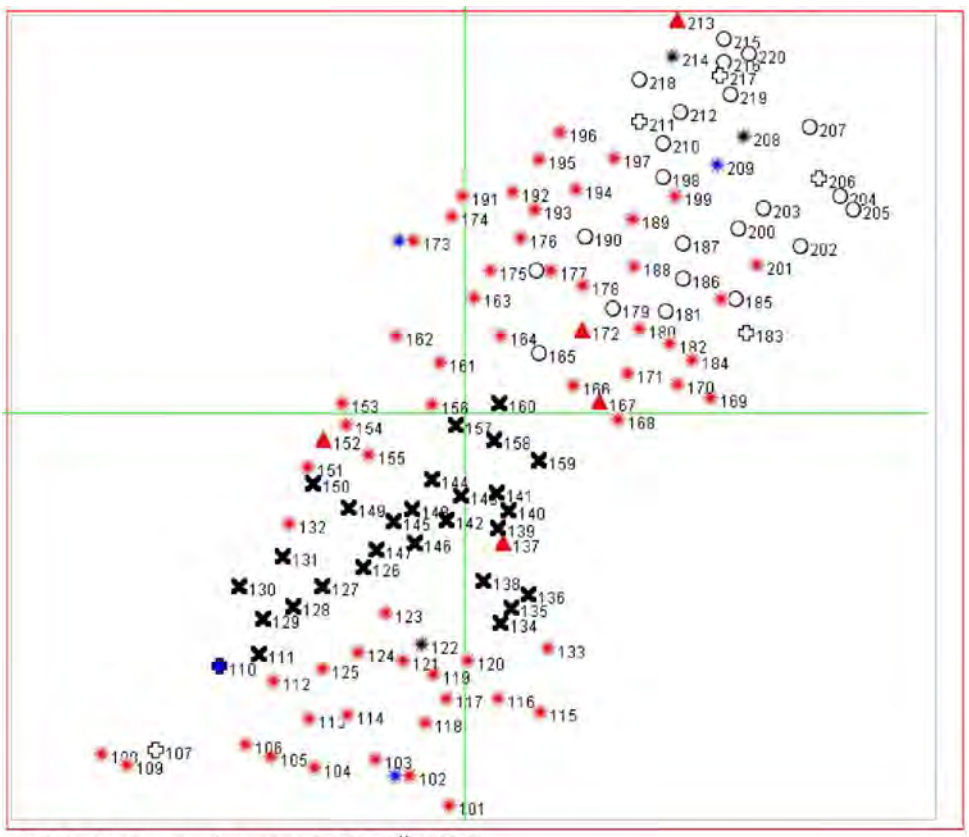

DCXVII. Termeni pentru SARICĂ (735)

- bundă (bondă, bondă ciobănească)
- bituşă (bituş)
- gubă (gubă cu biţ)
- şubă
- suman
- buhai
- cojoc (cojoc păcurăresc)
- ?

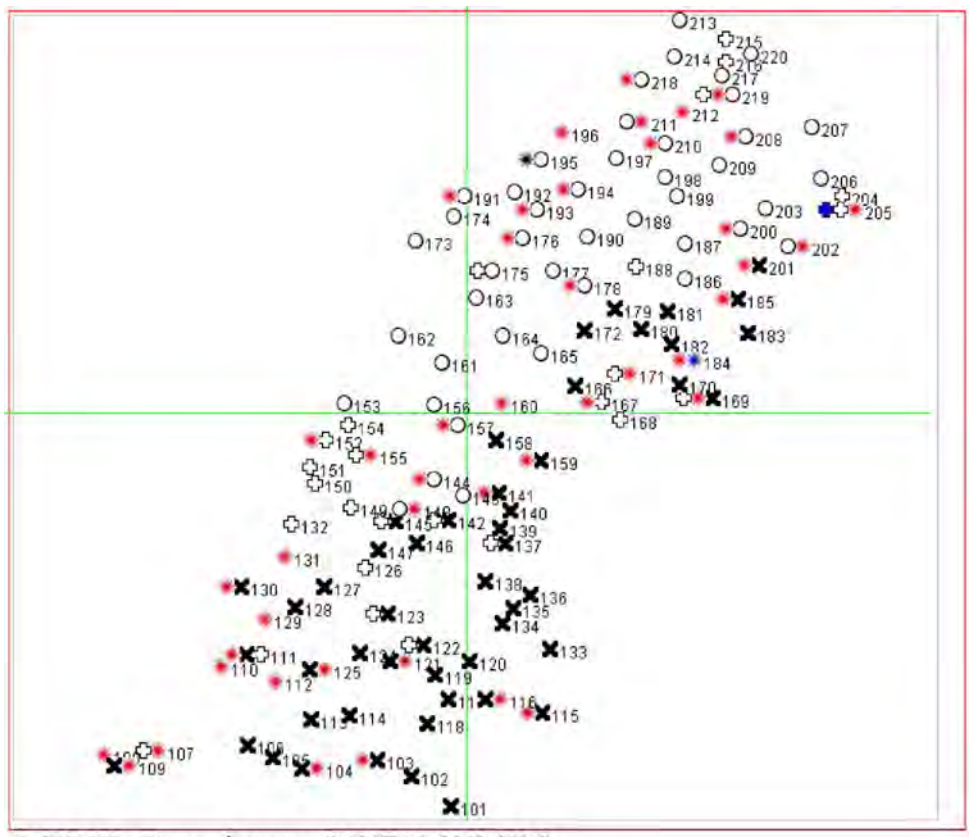

DCXVIII. Termeni pentru PANTALONI (736)

- pantaloni (pantalăi etc.)
- nădragi
- ciucuri
- cioareci (cioarici)
- gaci
- izmene
- şolouari

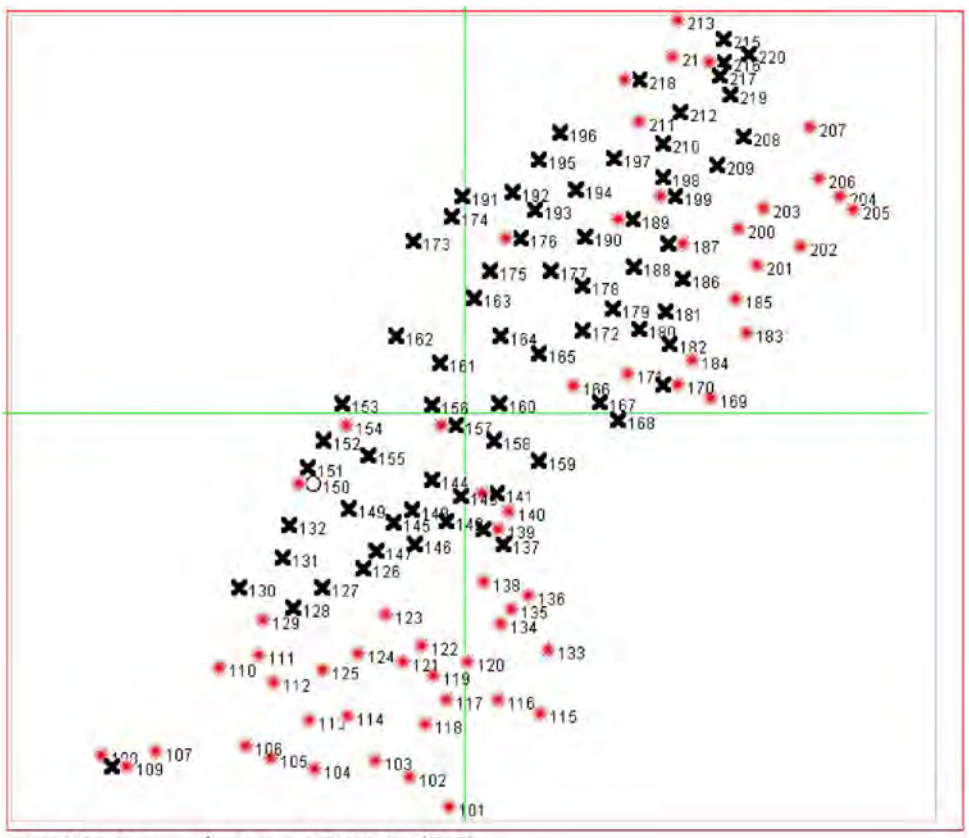

DCXIX. Termeni pentru IZMENE (737)

- izmene
- gaci
- budigăi

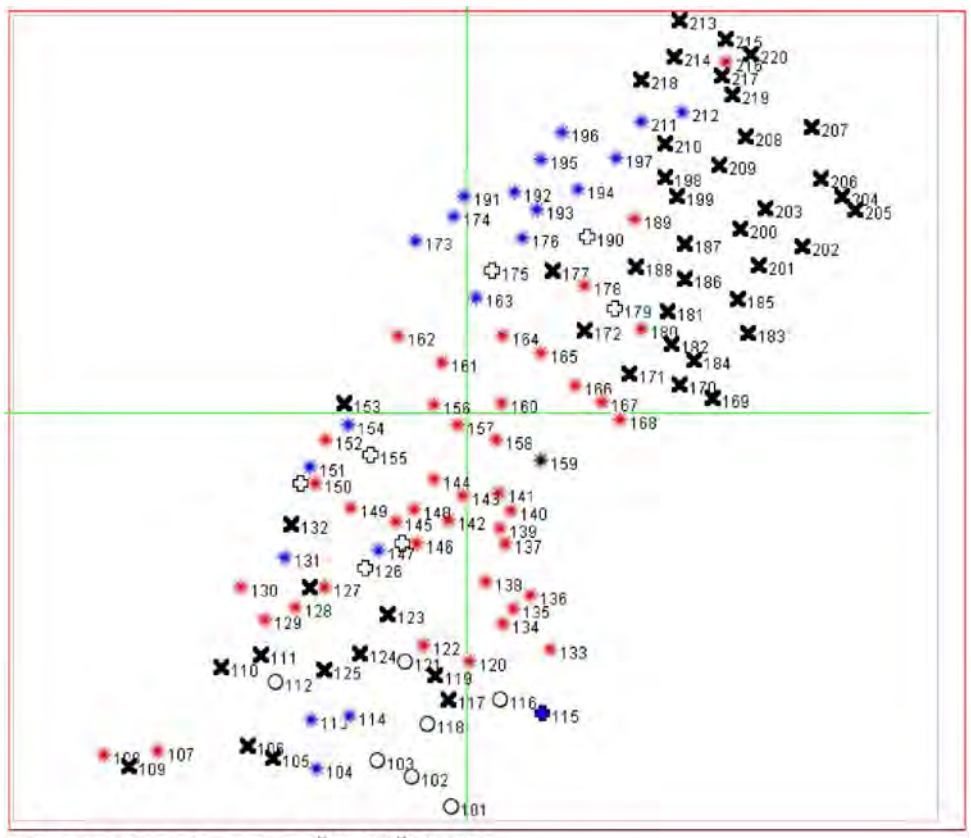

DCXX. Termeni pentru PĂNURĂ (738)

- suman (sumane, sumani)
- pănură (pănură de suman, pănură de coareci etc.)
- şubă (şubi)
- pânză de suman (pânză, pânză de sumani etc.)
- canuri
- cergă
- ?

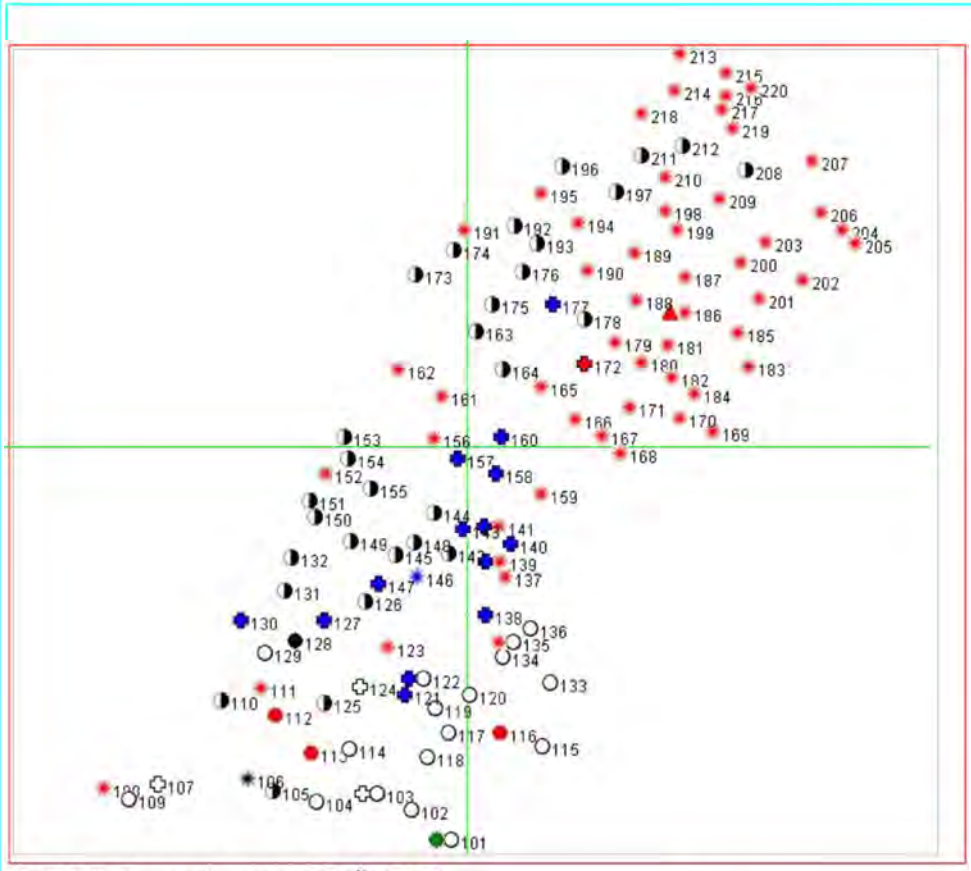

DCXXI. Termeni pentru PIUĂ (739)

- piuă (piie)
- dubă (dube)
- dubele
- dubitoare
- ştează (şteze, ştează de sumane)
- ştezătoare
- mai
- ciocane
- dreve [pl.]
- durjulău
- văiegi
- ?

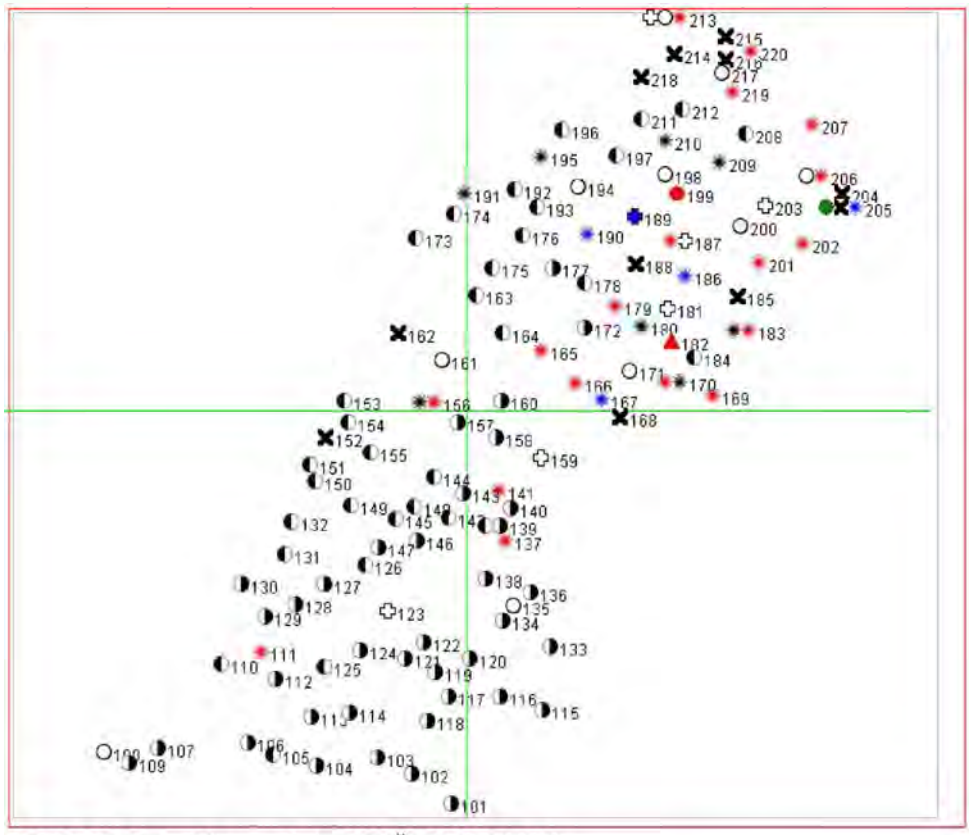

DCXXII. Opoziţia sg.-pl. în PIUĂ; PIVE (739)

- piuă; piuă
- piuă; piuie
- piuă; pii
- piuă; piuri
- piuă; piie
- piie; pii
- piuă; pive
- piuă; piui
- piuă; pivi
- piuă; piue
- alt termen
- ?

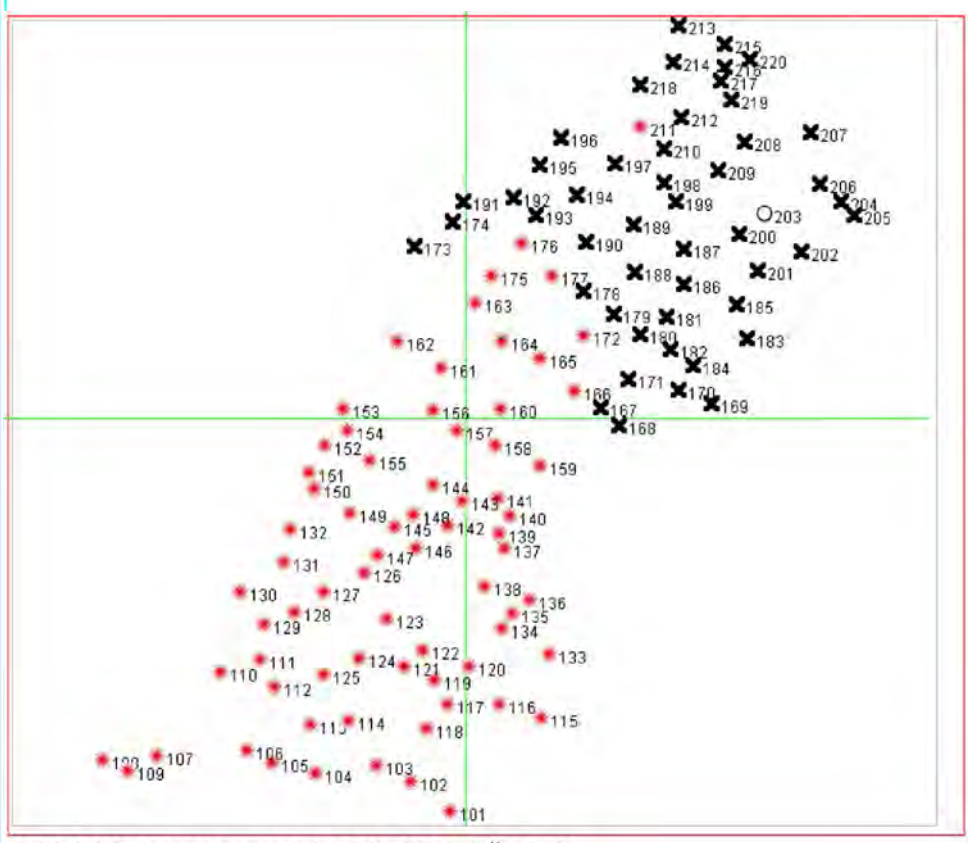

DCXXIII. Palatalizarea lui [p] în OPINCĂ (740)

- [p]
- [pt'']
- [t'']

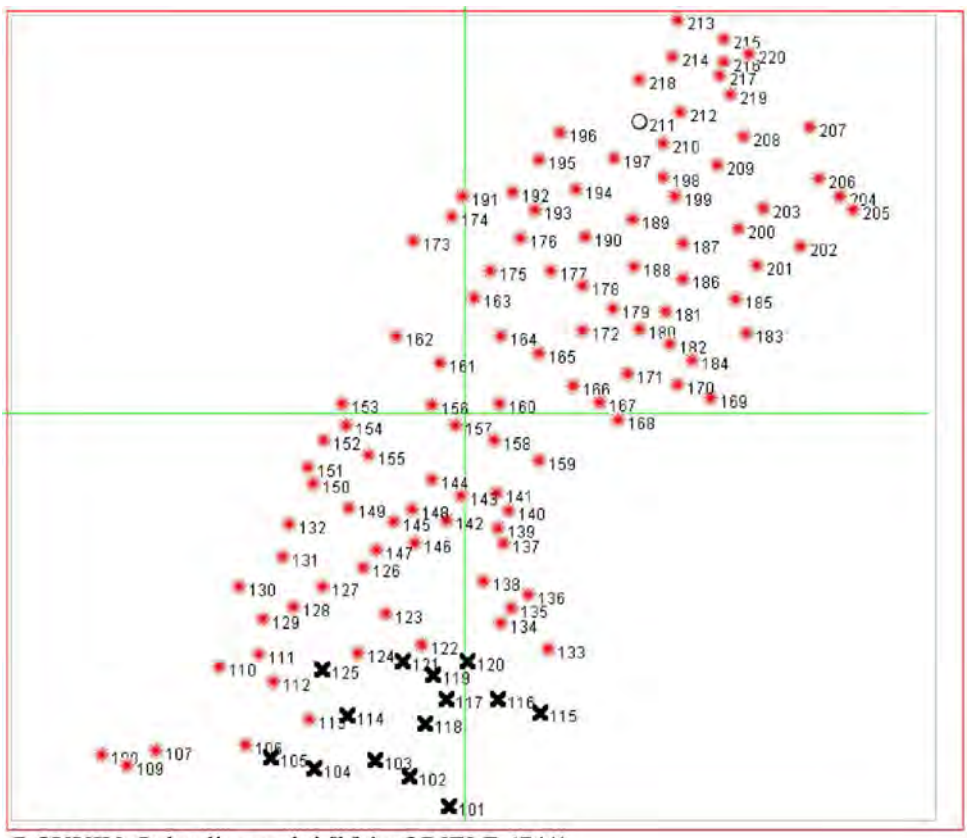

DCXXIV. Palatalizarea lui [b] în OBIELE (741)

- [bd'']
- [bđ] ([bđ'], [bĝ'] etc.)
- [b]

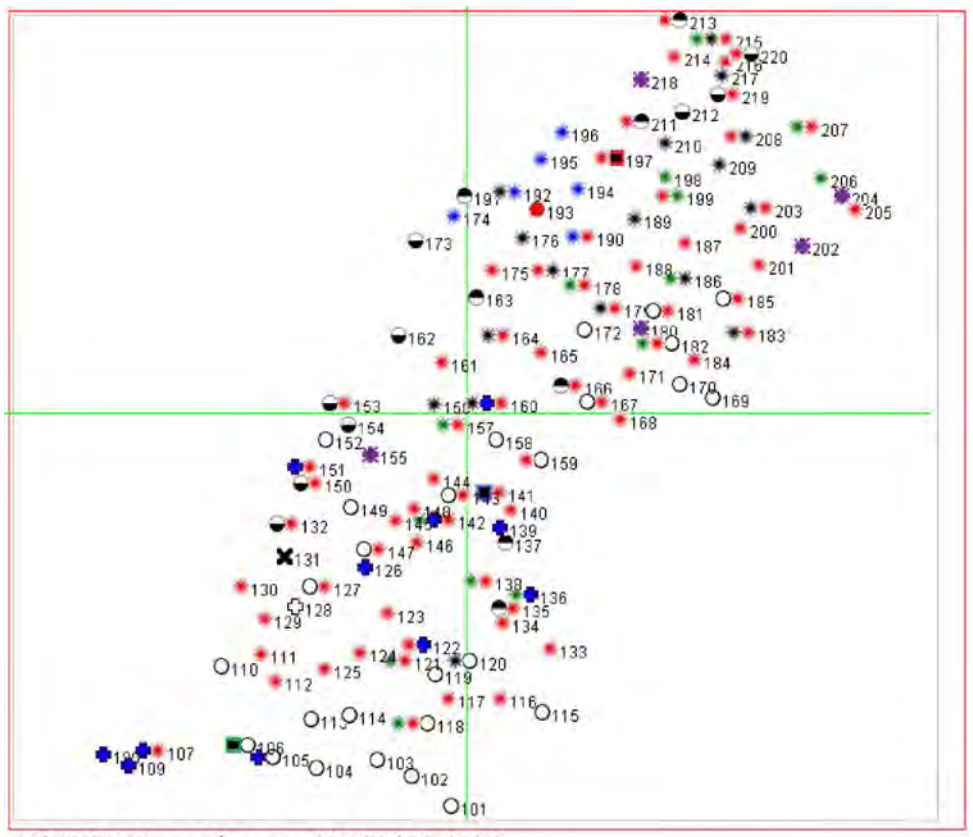

DCXXV. Termeni pentru PANTOFI (742)

- pantofi
- pantofi jumătăţi
- papuci (păpuci, păpuce)
- păpuci jumătăţi
- jumătăţi
- ţipele (ţipei)
- ţipeici (ţupeici)
- ţipeici jumătăţi
- topanci (topoance, topenci etc.)
- bocanci (boconci, boconţi)
- săndale (săndale-nfundate, sandele)
- căpuţi (capote)
- galoşi
- ghete
- şlarfe

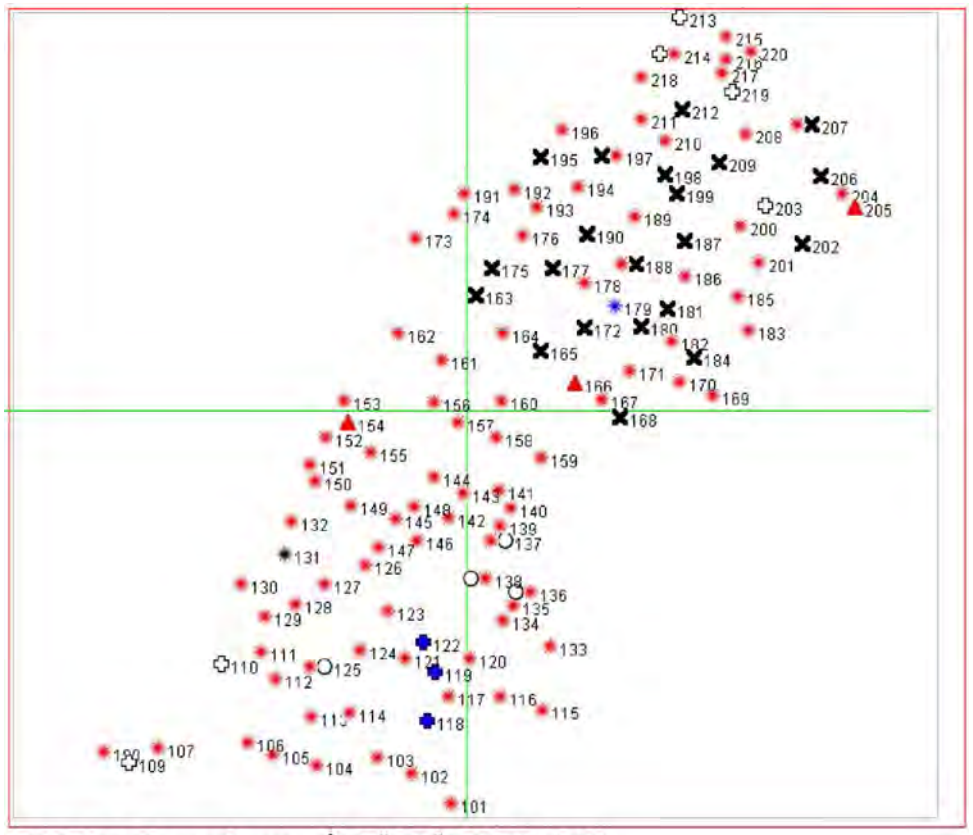

DCXXVI. Termeni pentru ÎNCĂLŢĂMINTE (743)

- încălţăminte
- încălţii (încălţie)
- încălţame
- încălţări (încălţâri)
- încălţământ
- încălţămuri
- încălţei
- ?

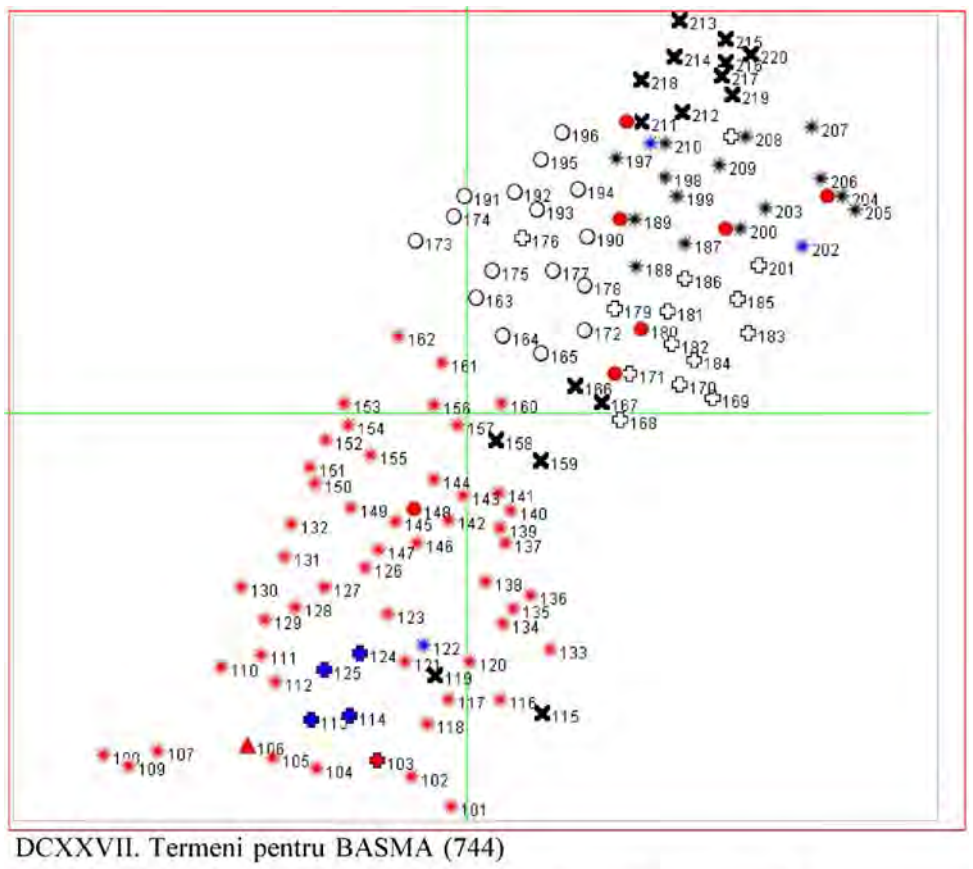

DCXXVII. Termeni pentru BASMA (744)

- cârpă (cârpă-n cap, cârpă mică etc.)
- chischineu (chischineu de cap, căscăneu etc.)
- chischinea (chischineauă, căscănea etc.)
- năframă (năframă mică, năframă-n cap)
- zadie (zadie-n cap, zade etc.)
- cot (cot în cap)
- jolj (jolj din cap)
- batic
- ceapţă
- maramă

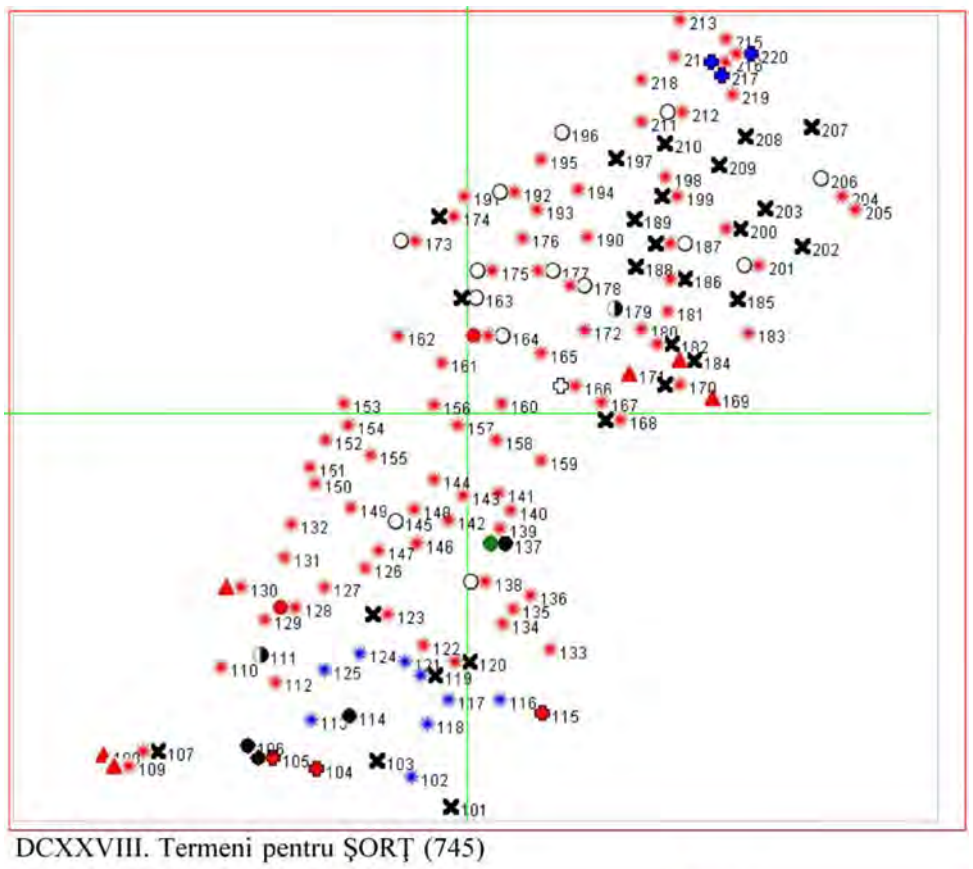

DCXXVIII. Termeni pentru ŞORŢ (745)

- zadie (zade, zade dinainte etc.)
- şorţ (şurţ, şulţ etc.)
- ştergură (ştergură la brâu)
- ştergare
- ştergătoare
- cârpă (cârpă de încins, cârpă dinainte etc.)
- dos
- dosoi
- cătrinţă
- lat
- lătuţ
- merindaică

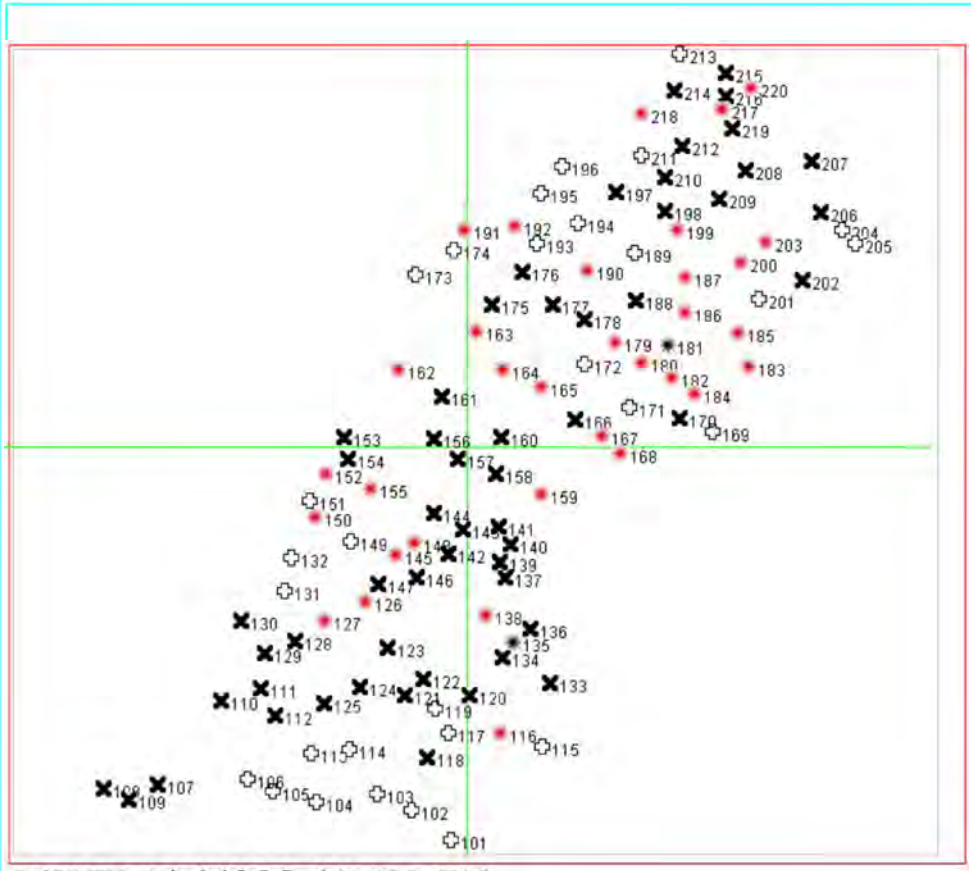

DCXXIX. Aria lui [u] final în ALB (746)

- [u] asilabic
- [u] silabic
- alb
- [î], ([i̯])

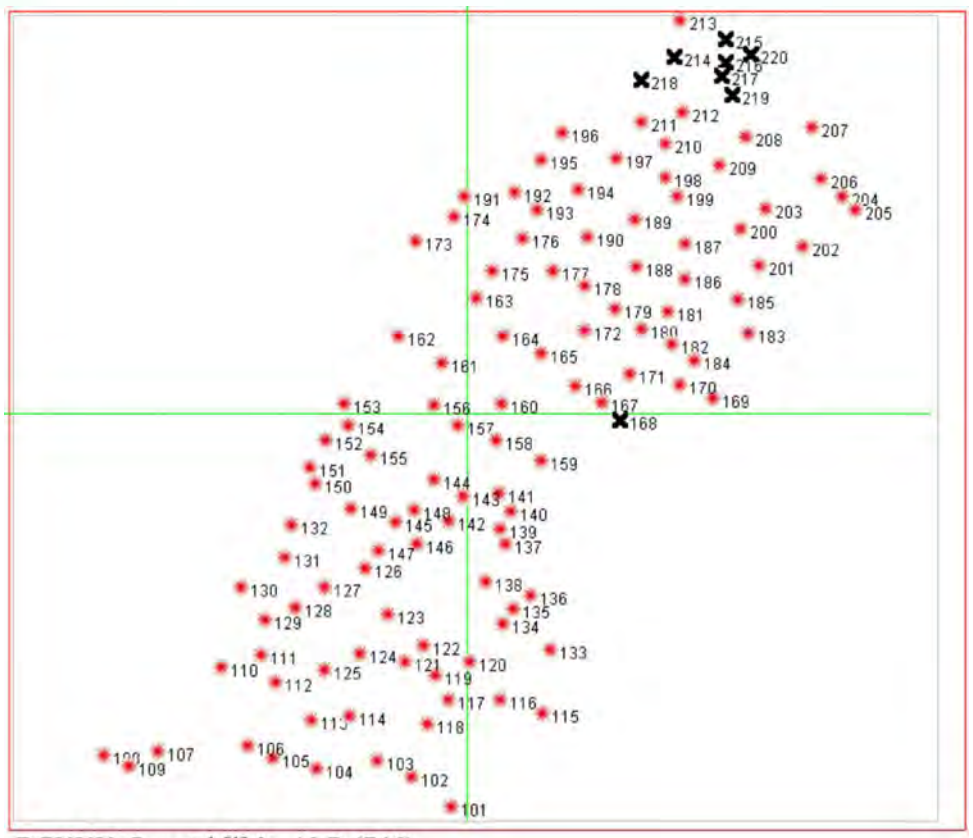

DCXXX. Sunetul [l] în ALB (746)

- [l]
- [ɨ] ([u̯])

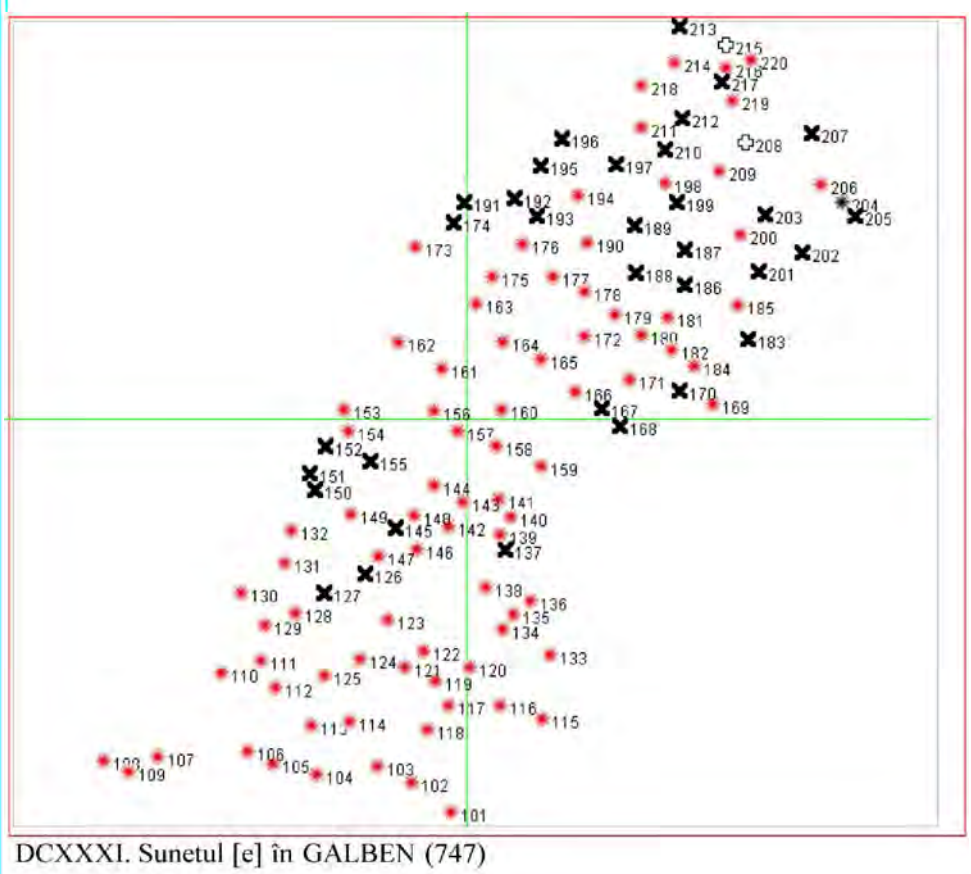

DCXXXI. Sunetul [e] în GALBEN (747)

- [ă] ([ą̆])
- [î] ([i̯])
- [e]
- ?

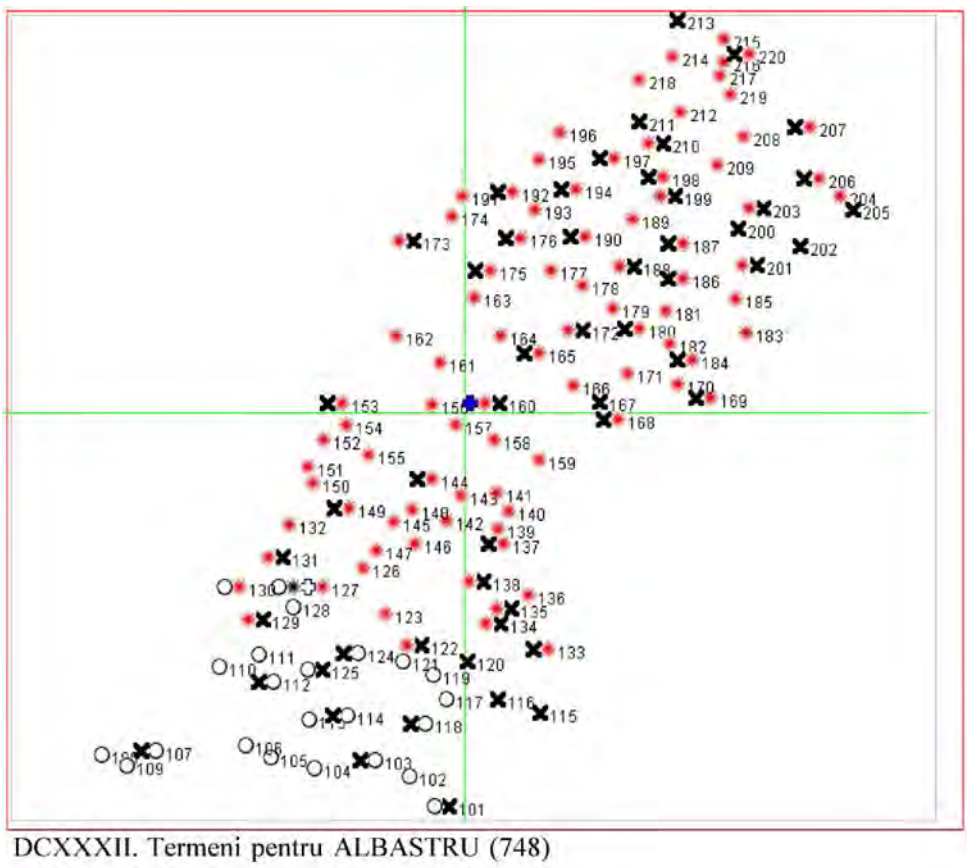

DCXXXII. Termeni pentru ALBASTRU (748)

- mi[é]riu (mi[é]râu, mi[é]rău, mi[é]ru)
- albastru
- vânăt
- alboc
- alboiet
- alb

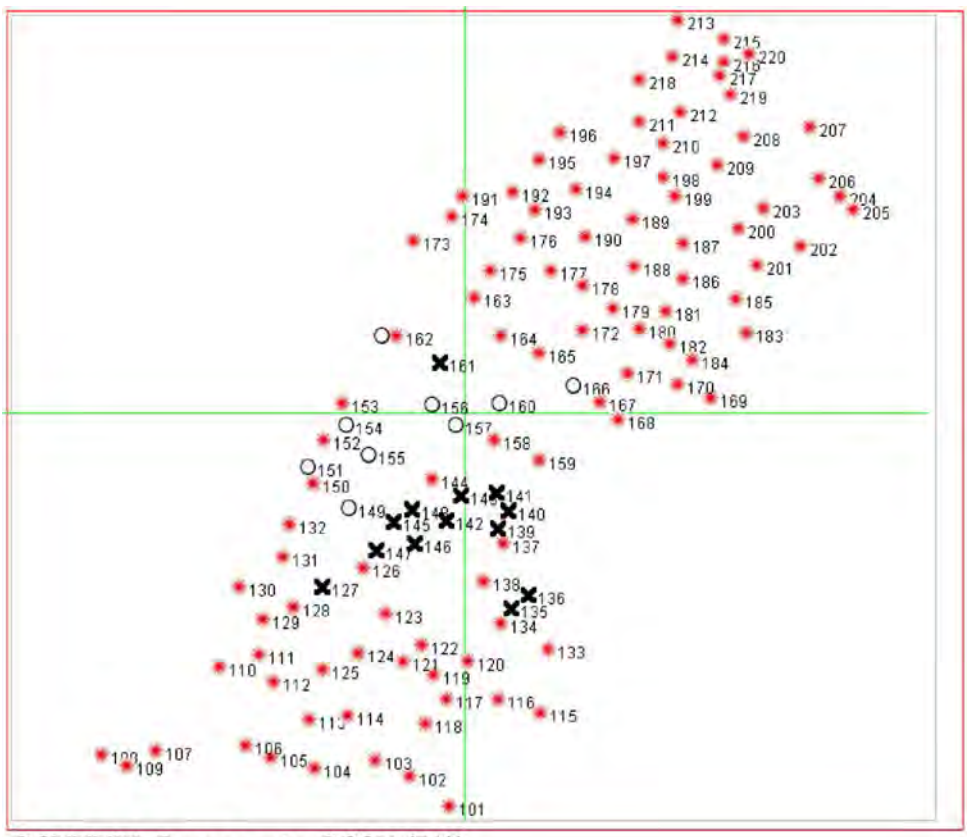

DCXXXIII. Forme pentru ROŞU (749)

- roşu
- ✖ roş[i̯u] (roş[iu̯])
- ○ roşou

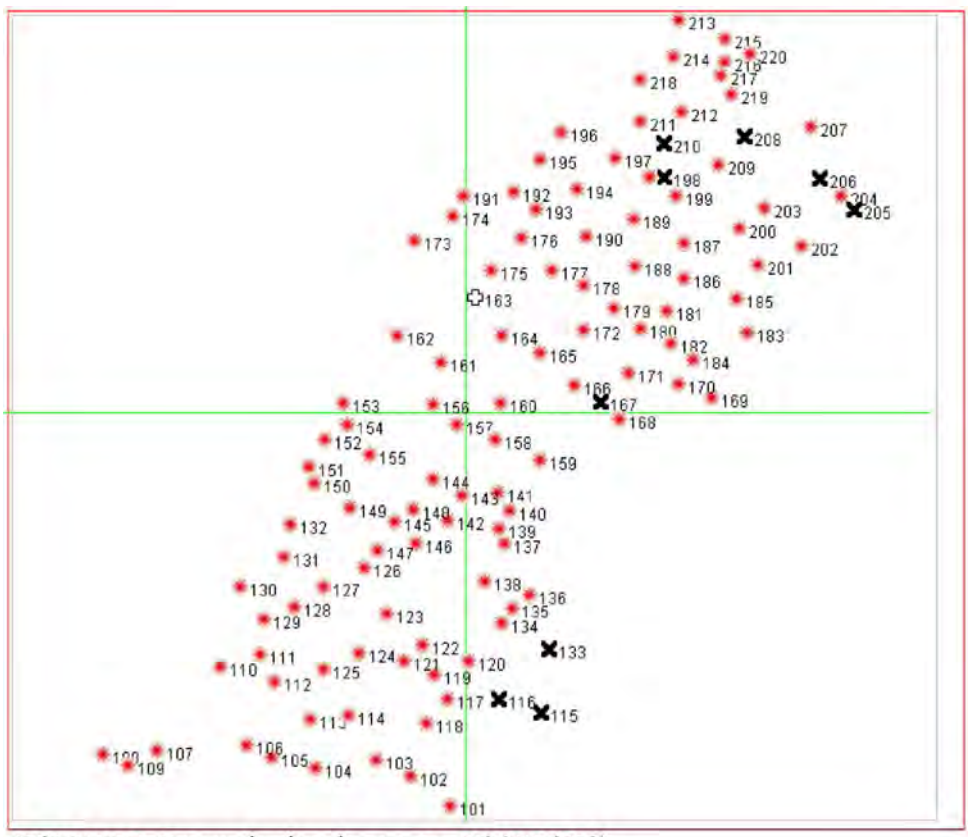

DCXXXIV. Forme de singular pentru ROŞIE (750)

- roşie
- ✖ roşe
- ✪ roşii

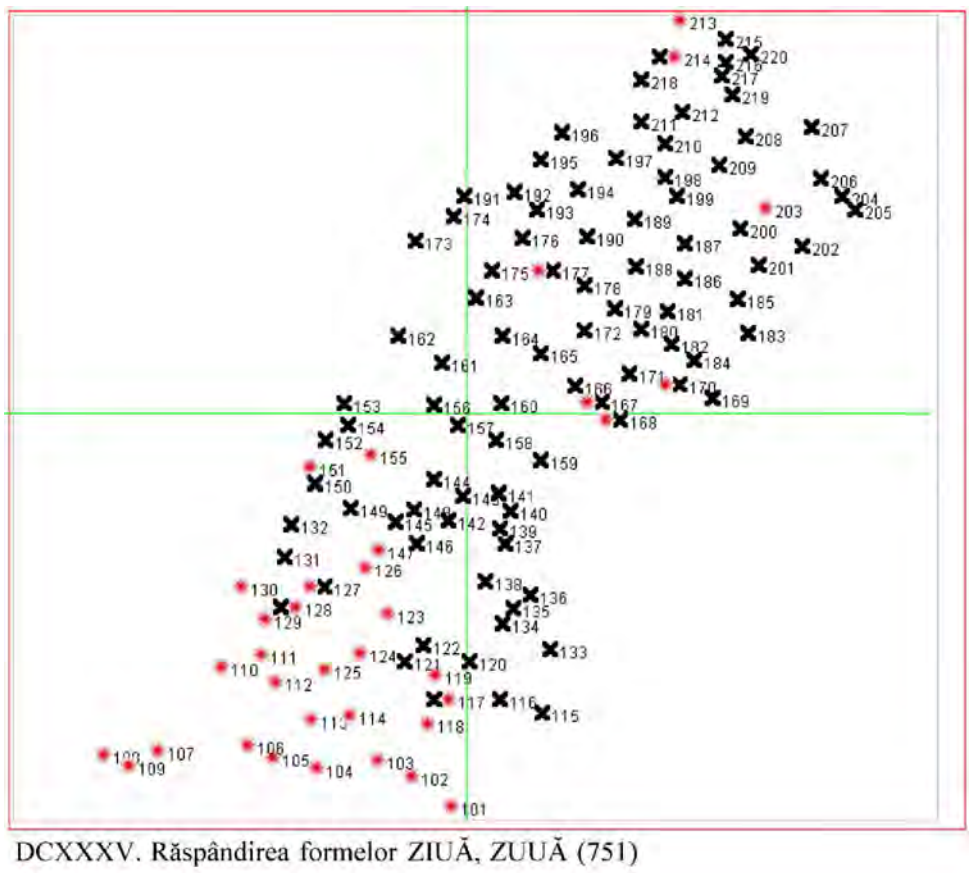

DCXXXV. Răspândirea formelor ZIUĂ, ZUUĂ (751)

- ziuă
- ✖ zuuă

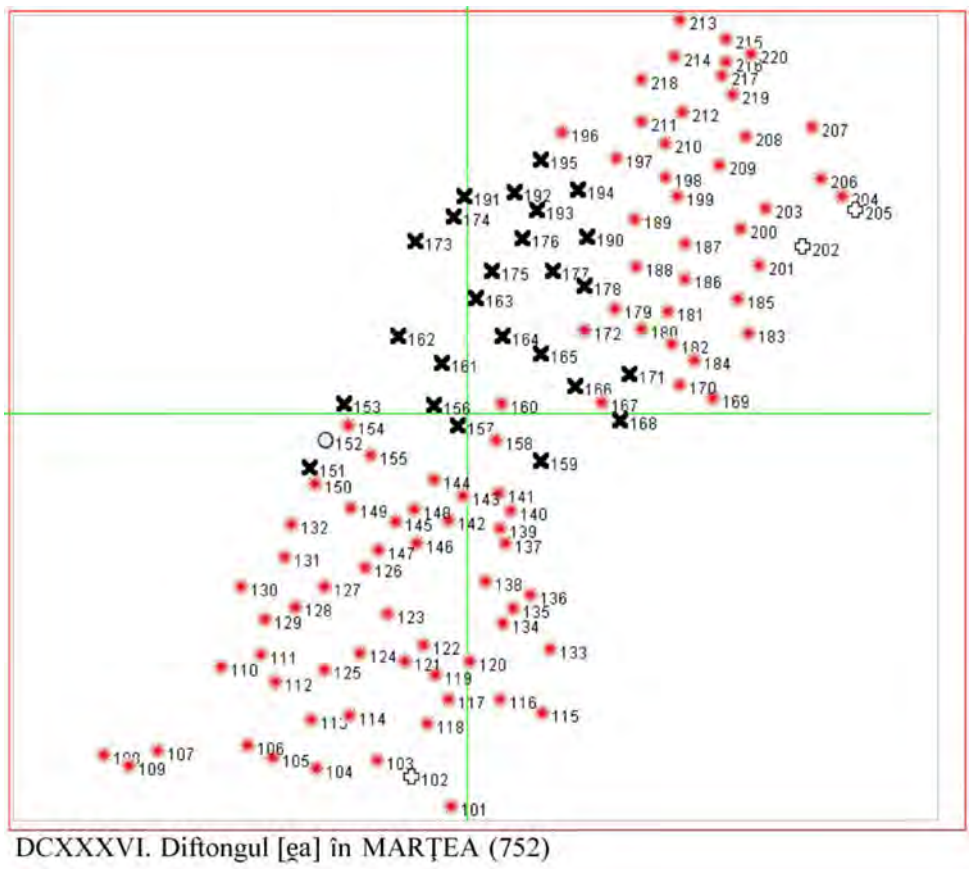

DCXXXVI. Diftongul [e̯a] în MARŢEA (752)

- [a]
- ✖ [ĕ] ([e̯])
- ○ [ă]
- ✪ ?

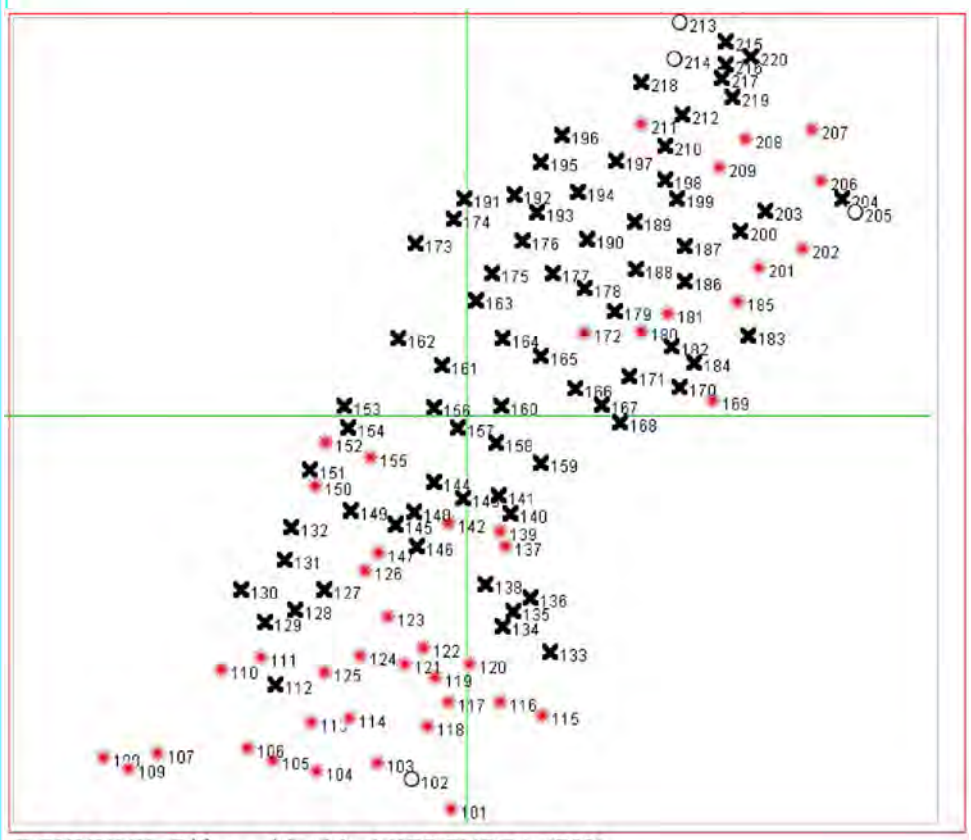

DCXXXVII. Diftongul [e̯a] în MIERCUREA (753)

- -[e̯a] (-[i̯à], -[e̯á] etc.)
- ✖ -[e̯] (-[ĕ̯])
- ○ ?

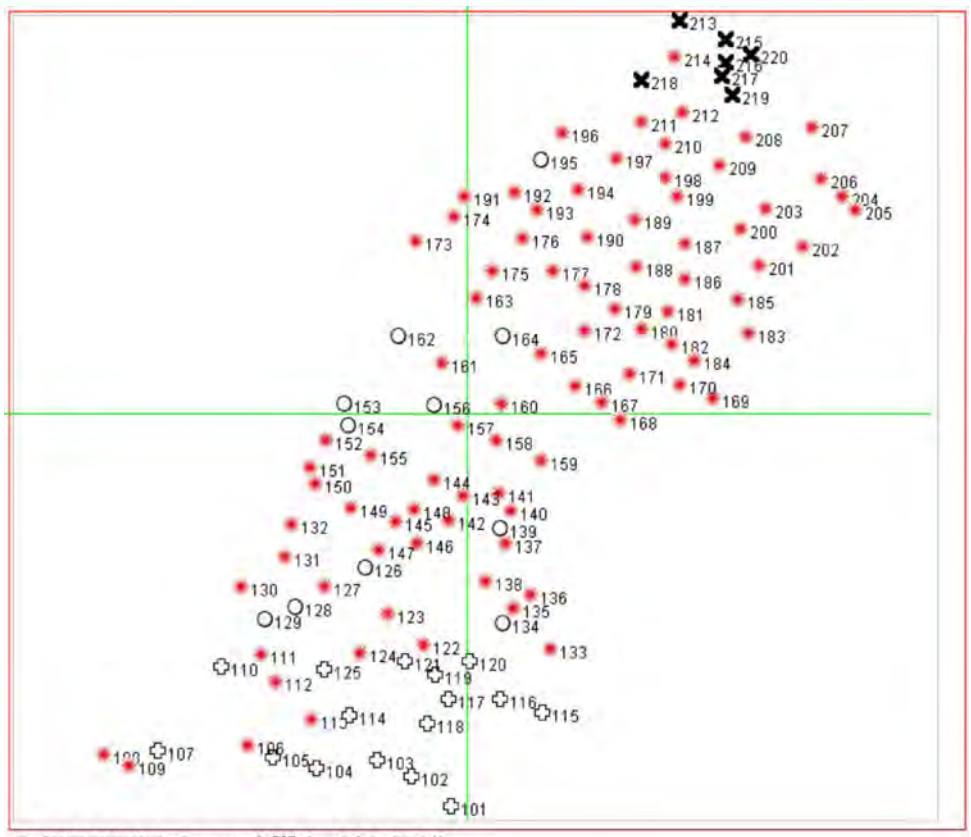

DCXXXVIII. Sunetul [j] în JOI (754)

- [j]
- ✖ [ĝ] ([$\hat{\text{ĝ}}$])
- ○ [j̆] ([j̀], [j̀])
- ✪ [ź] ([$\hat{\text{z}}$], [$\hat{\text{j}}$], [$\acute{\text{j}}$])

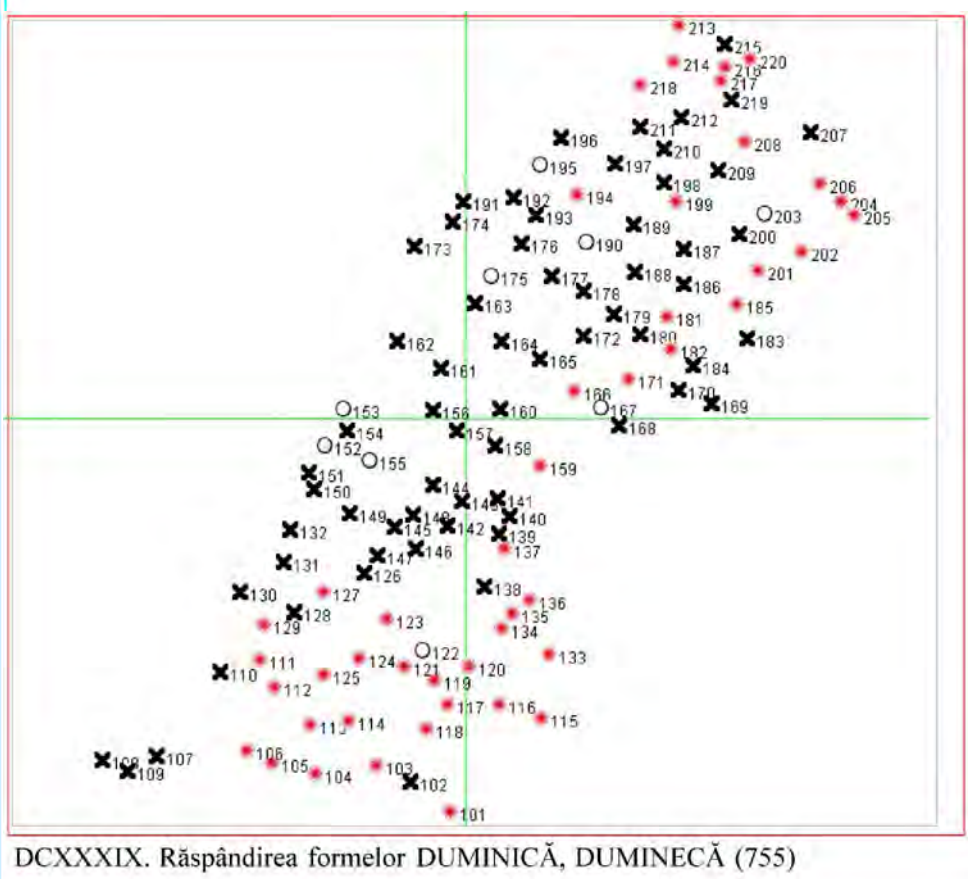

DCXXXIX. Răspândirea formelor DUMINICĂ, DUMINECĂ (755)

- duminică
- ✖ duminecă
- ○ d[ú]minica (d[ú]menica)

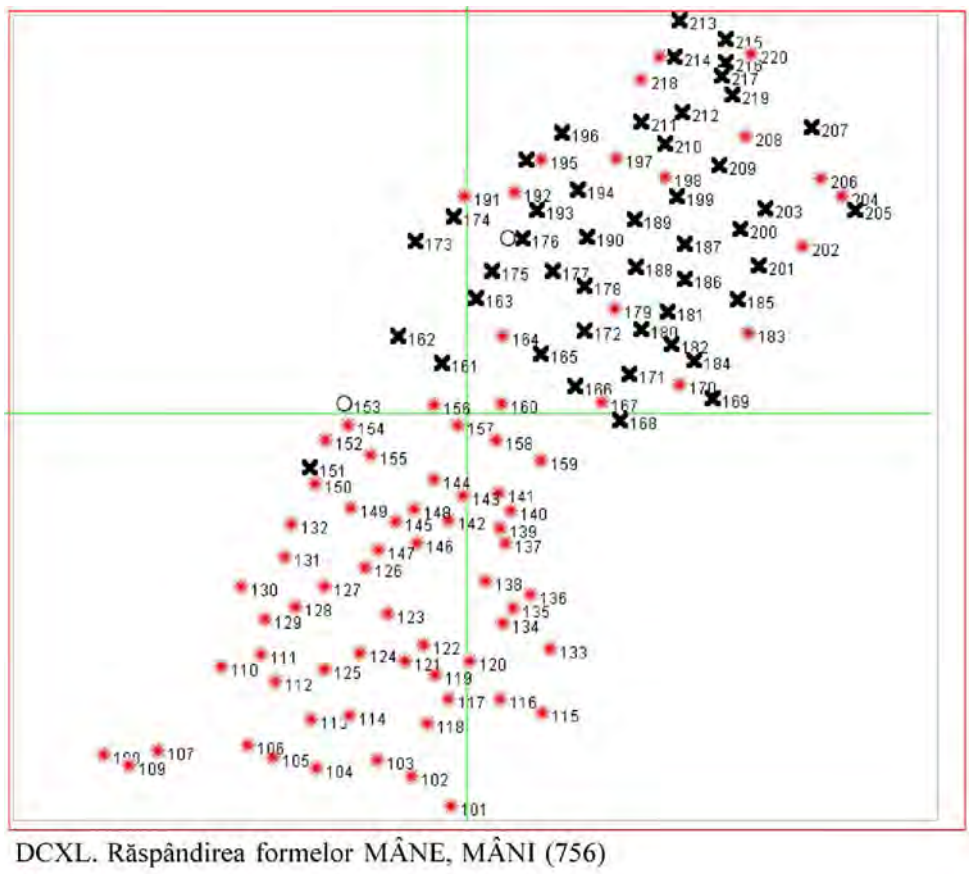

DCXL. Răspândirea formelor MÂNE, MÂNI (756)

- mâne
- ✖ mâni
- ○ altă formă

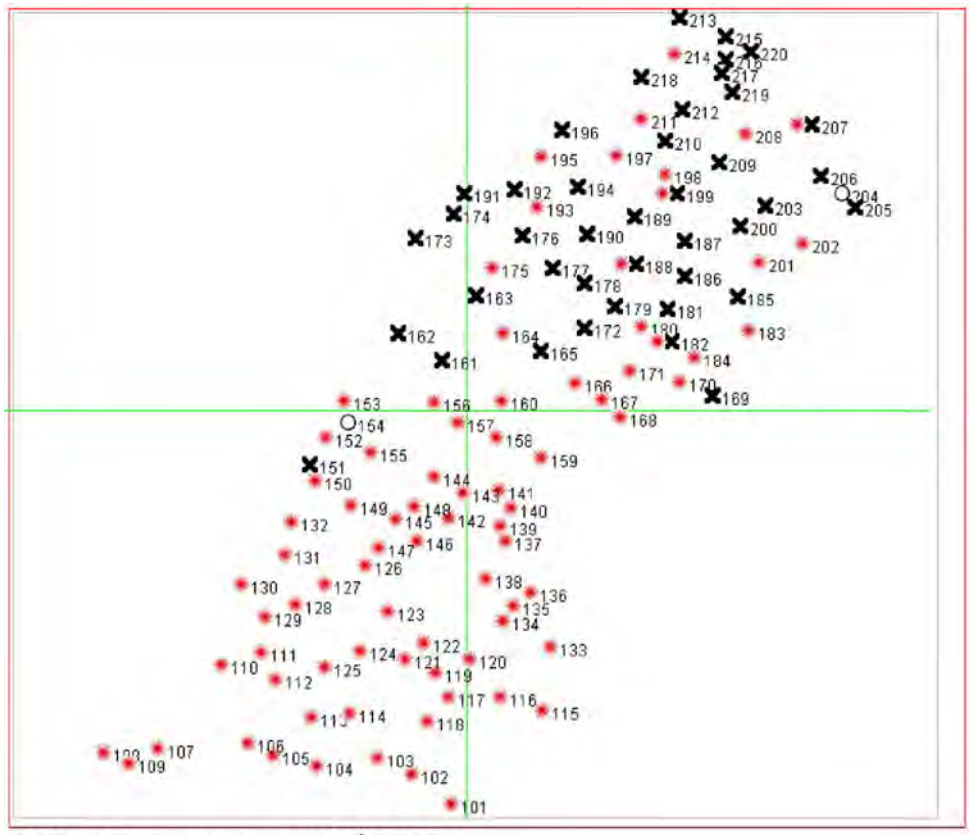

DCXLI. Forme pentru POIMÂINE (757)

- poimâne (poimâni)
- ✖ alaltămâni (alaltămâne)
- ○ apoimâne

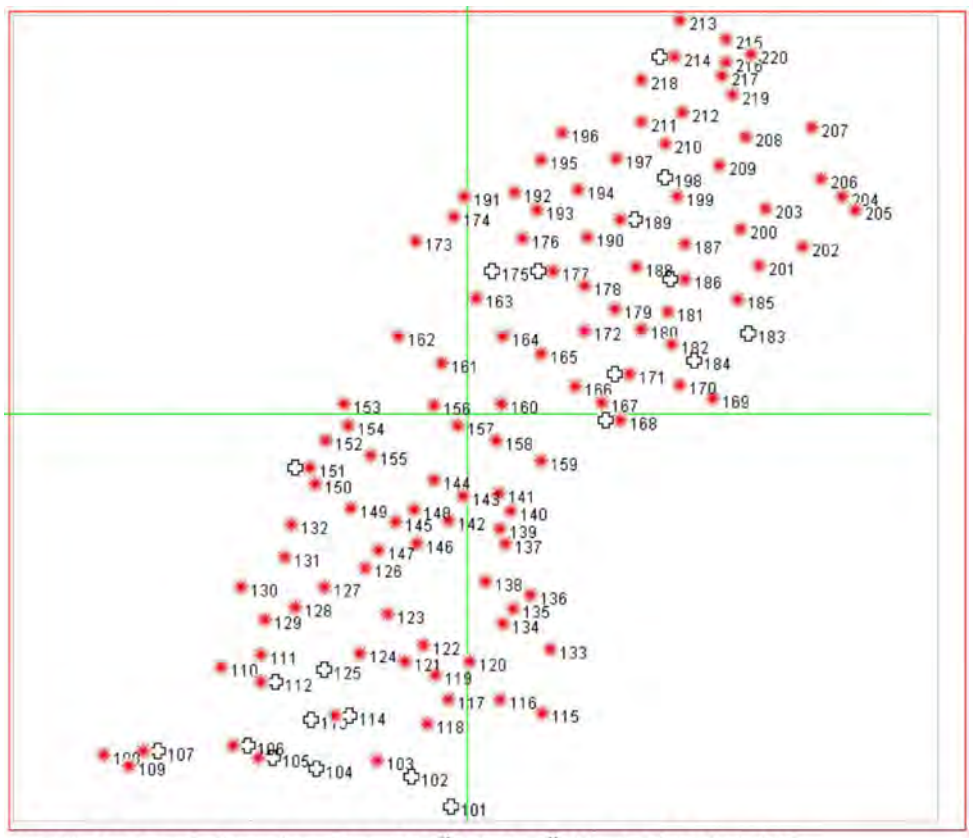

DCXLII. Răspândirea formelor ASTĂZ (ASTĂZI), AZ (AZI) (758)

- astăz (astăzi, astâz, astăs)
- ✪ az (azi)

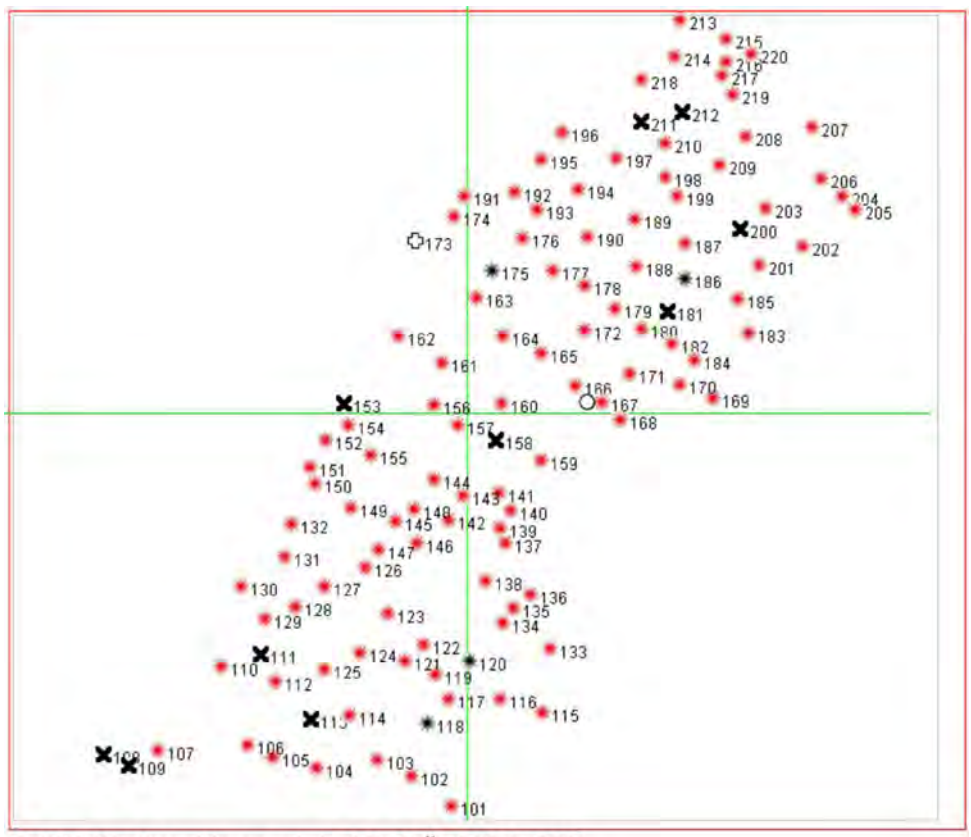

DCXLIII. Opoziţia sg.-pl. în SEARĂ; SERI (759)

- sară; sări
- ✖ sară; seri
- ○ seară; seri
- ✪ sară; săr
- ✷ ?

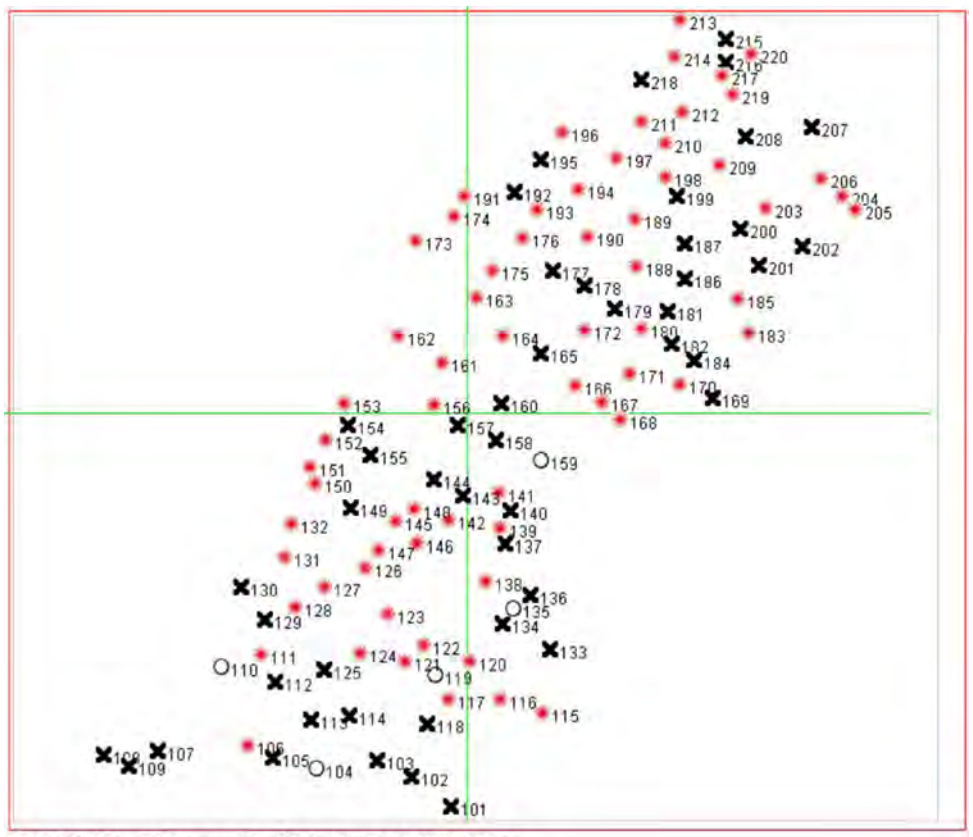

DCXLIV. Diftongul [o̯á] în NOAPTE (760)

- [ó̯] ([ǻ])
- ✖ [u̯ó̯] ([u̯ǻ])
- ○ [u̯á] ([u̯ǻ])

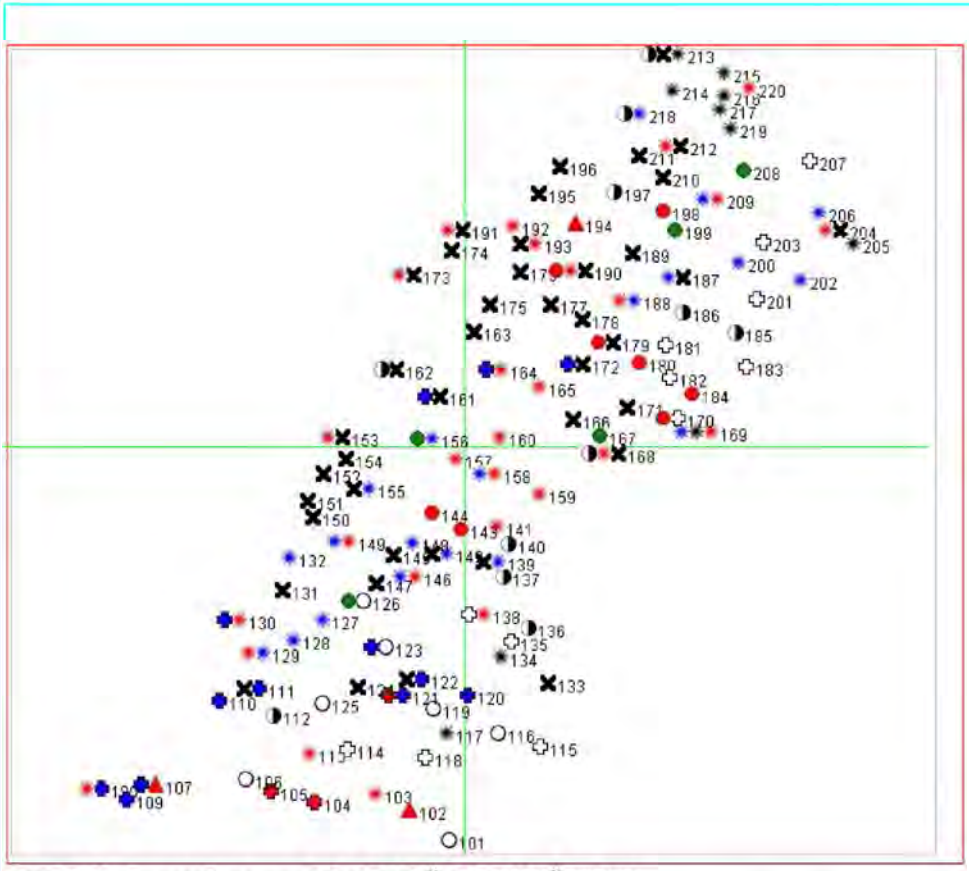

DCXLV. Expresii pentru SE CRAPĂ DE ZIUĂ (761)

- se face ziuă/zuuă/zori de zuuă
- (se) crapă de ziuă/zorii/de zuuă/zorile de ziuă/zori de zuuă
- se crepăţeşte de ziuă (se crepăţează de ziuă, se crepede de ziuă etc.)
- se zoreşte de ziuă/de zuuă (se zoreşte, se zoresc zorile)
- se zăreşte de ziuă/de zuuă
- se revarsă zorile/de ziuă/zorile de ziuă/zorile de zuuă
- ies zorii/zorile/zările de zuuă
- se vede de zuuă/de zori (se văd zorile)
- se viderează de ziuă (se vedereşte)
- se albeşte de ziuă/de zuuă
- se mizeşte (mizează, mizuieşte) de zuuă (mujeşte/de zuuă)
- altă expresie

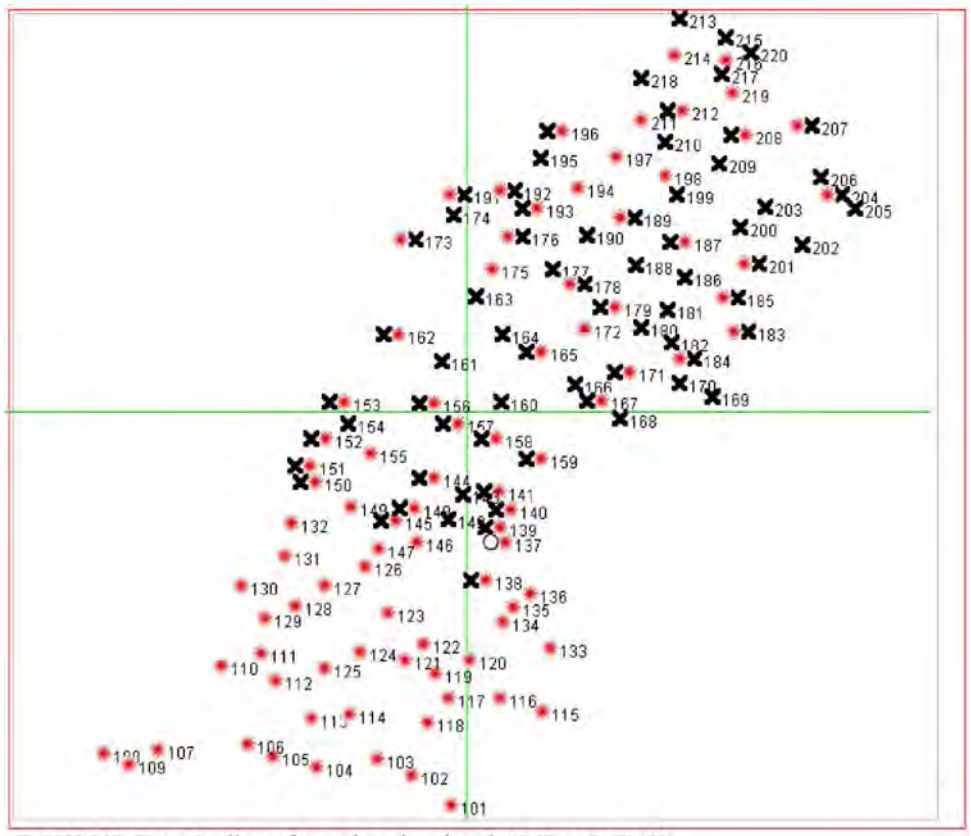

DCXLVI. Răspândirea formelor de plural ANI, AI (762)

- ani
- ai
- aie

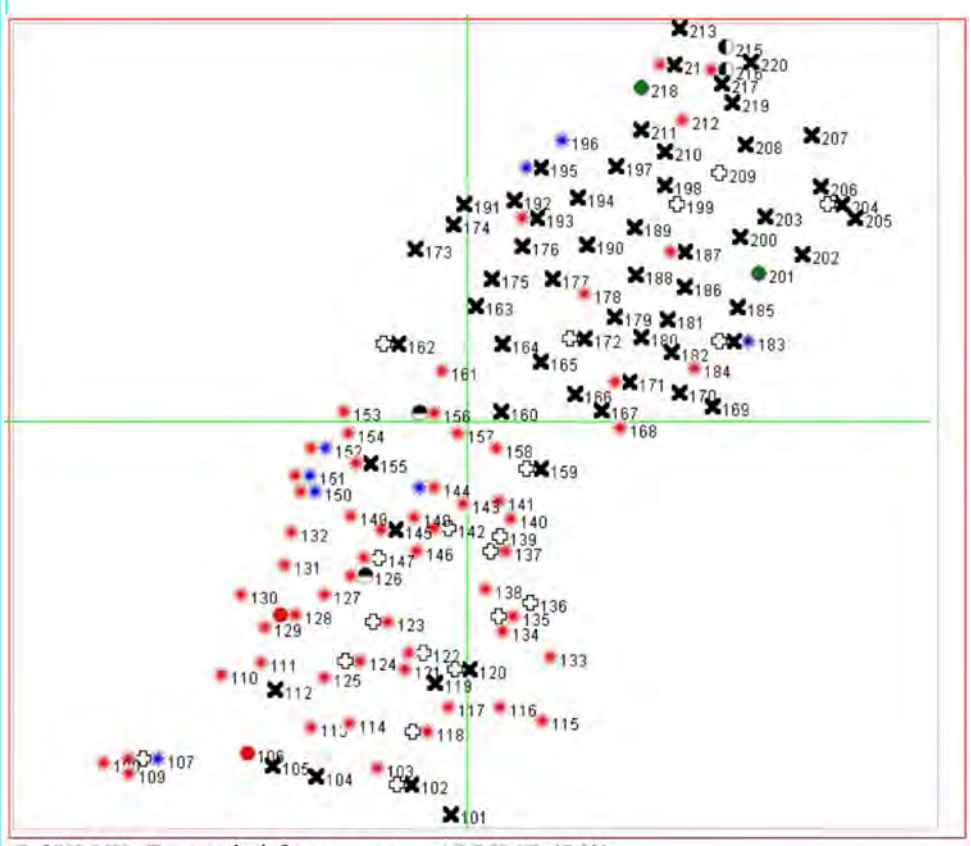

DCXLVII. Termeni şi forme pentru APRILIE (763)

- aprile (apr[í]lie, [á]prilie)
- april
- prier (prer, preri)
- april[í]ş ([á]priliş, apr[í]liş)
- april[ú]ş ([á]priluş)
- apriel (aprier)
- prei (prel)
- florar

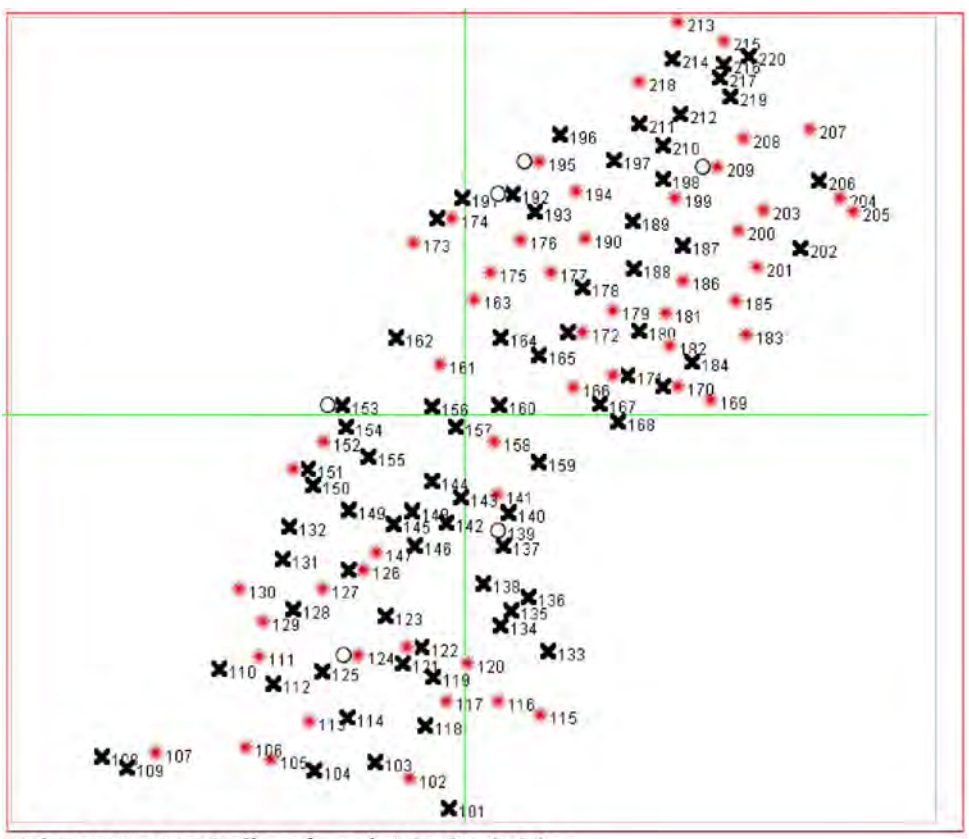

DCXLVIII. Răspândirea formei AGUST (764)

- agust
- august
- alt termen

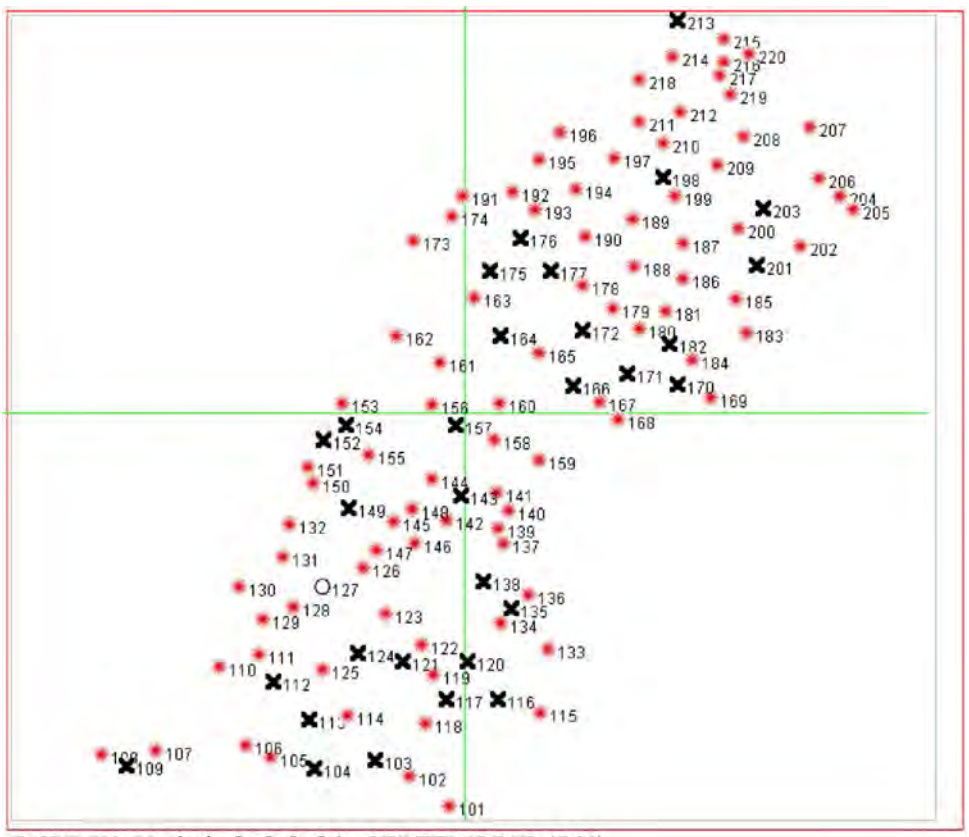

DCXLIX. Variaţia [pt], [ct] în SEPTEMBRIE (765)

- [pt]
- ✖ [ct]
- ○ [t]

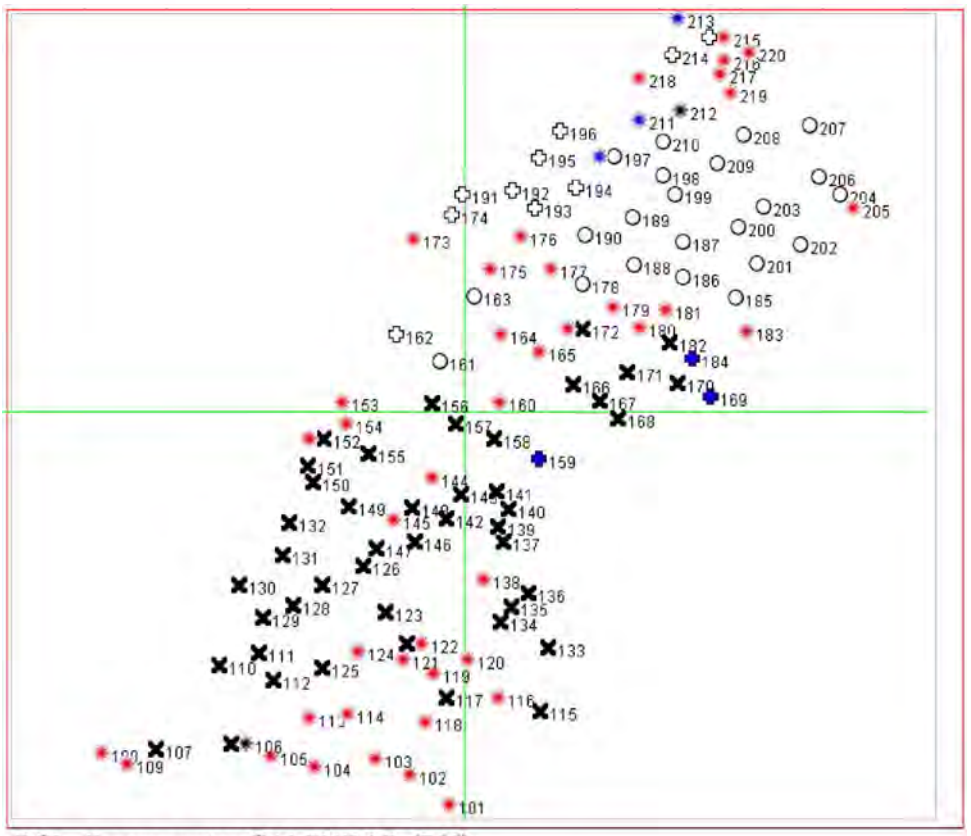

DCL. Forme pentru CALENDAR (766)

- călindar
- ✖ cărindar
- ○ călundar
- ✩ călăndar
- ✷ călândar
- ✹ cherindar
- ✸ calendar

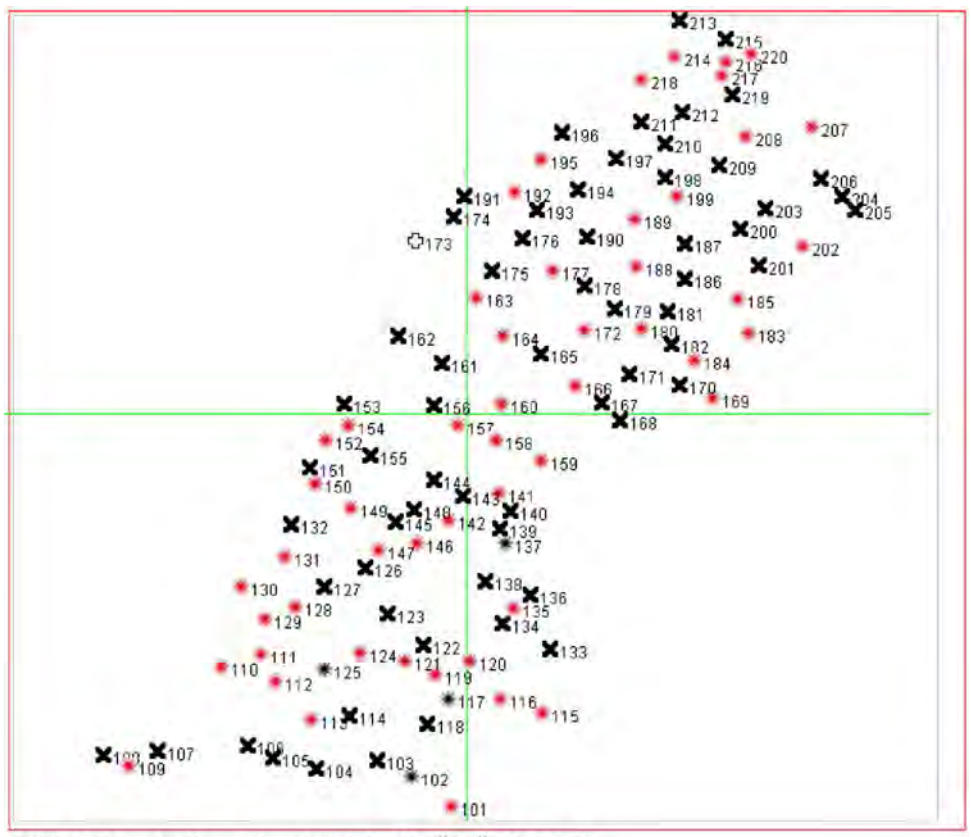

DCLI. Răspândirea pluralului PRIMĂVĂRI (767)

- primăvări
- ✖ primăveri
- ✩ primaver
- ✷ ?

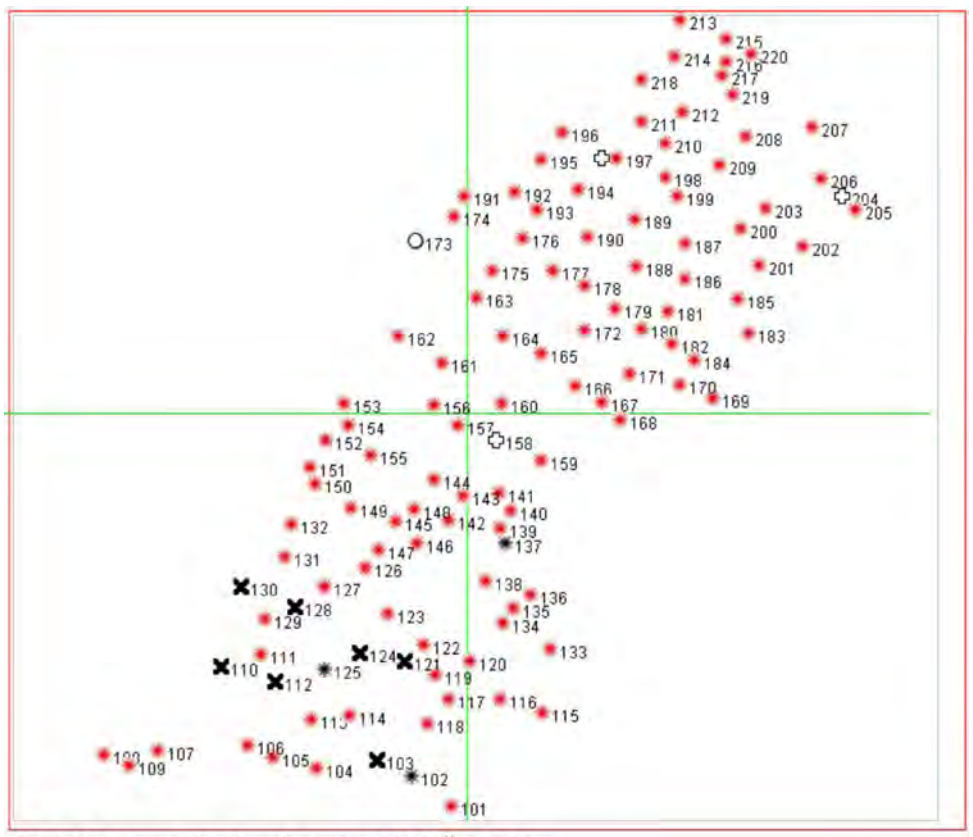

DCLII. Forme de plural pentru VARĂ (768)

- veri
- ✖ vări
- ○ ver
- ✩ vere
- ✷ ?

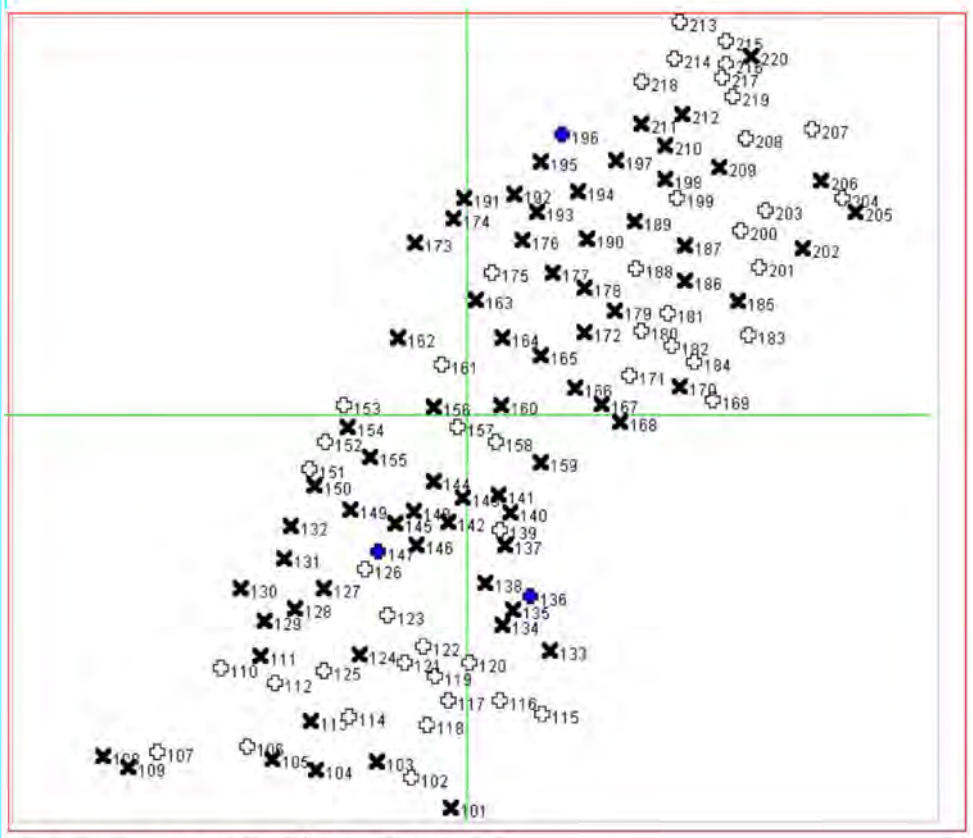

DCLIII. Variaţia -[ę́]-, -[ą́]- în RECE (769)

✖ -[ę́]- (-[ę̨́]-, -[ę̌́]-, -[é]-)

✪ -[ą́]- (-[ǎ]-, -[ą̨́]-, -[ą̌]- etc.)

● ?

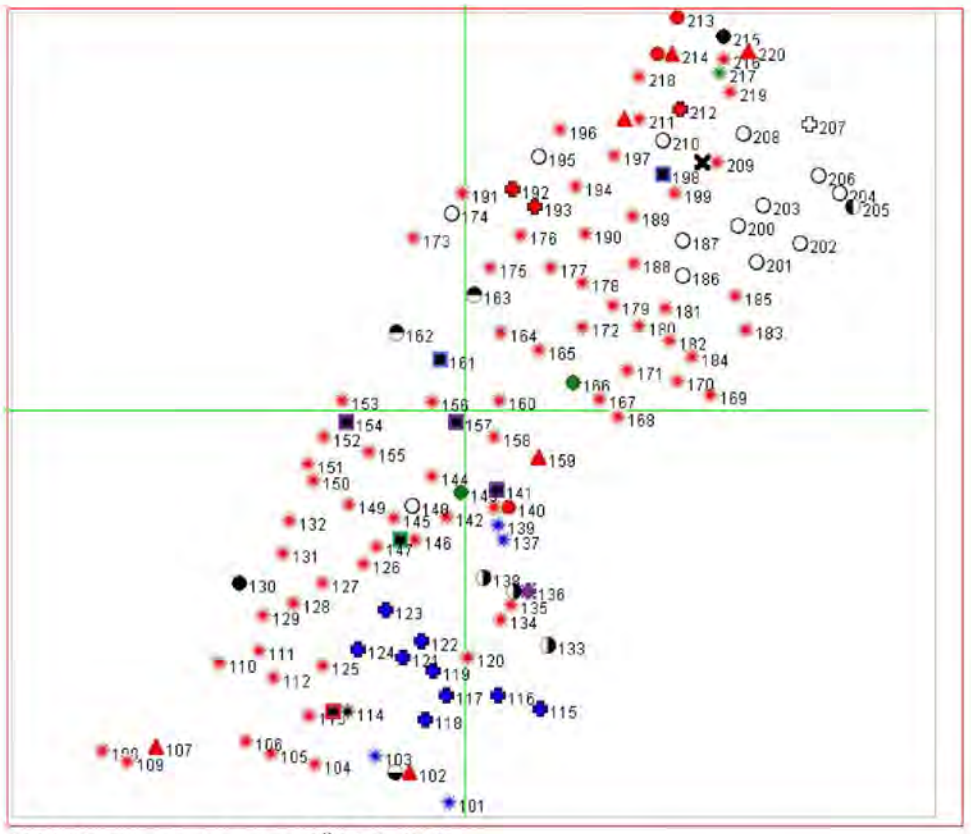

DCLIV. Termeni pentru ZĂDUF (770)

- năduşeală (năşeală, năduhală etc.)
- ✖ înnăduşeală
- ○ năbuşeală (năbuhală)
- ✪ năbuh de căldură
- ✷ năduf
- ✚ căbuşală
- ✷ zăpuşală
- ● zăduşeală (zăduşală)
- ▲ căldură mare (căldură)
- ✚ caniculă
- ● arşiţă de soare
- ● buhoare (bulhoare)
- ◑ cloceală
- ◐ fierbinţeală mare
- ◒ friptoare
- ◓ fulădeală
- ● înfocătură
- ✷ pripeală
- ■ pripeliște
- ■ vreme năduşită
- ■ zăduf
- ■ ?

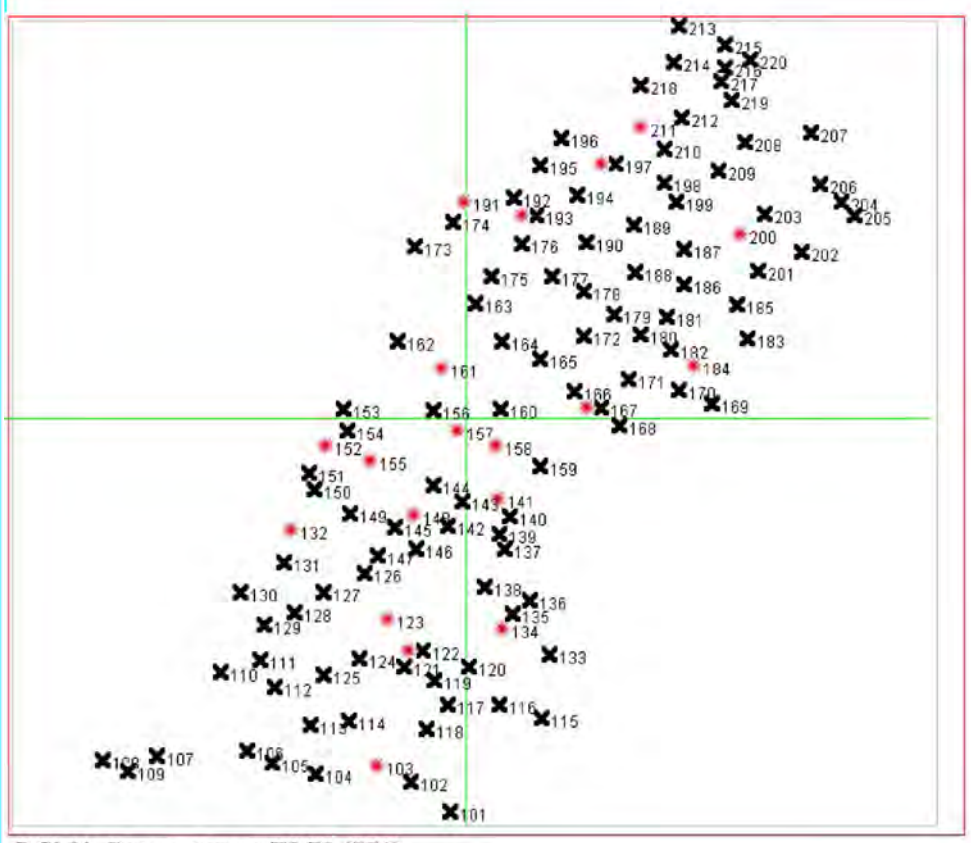

DCLV. Forme pentru TREI (771)

- treĭ
- ✖ tri

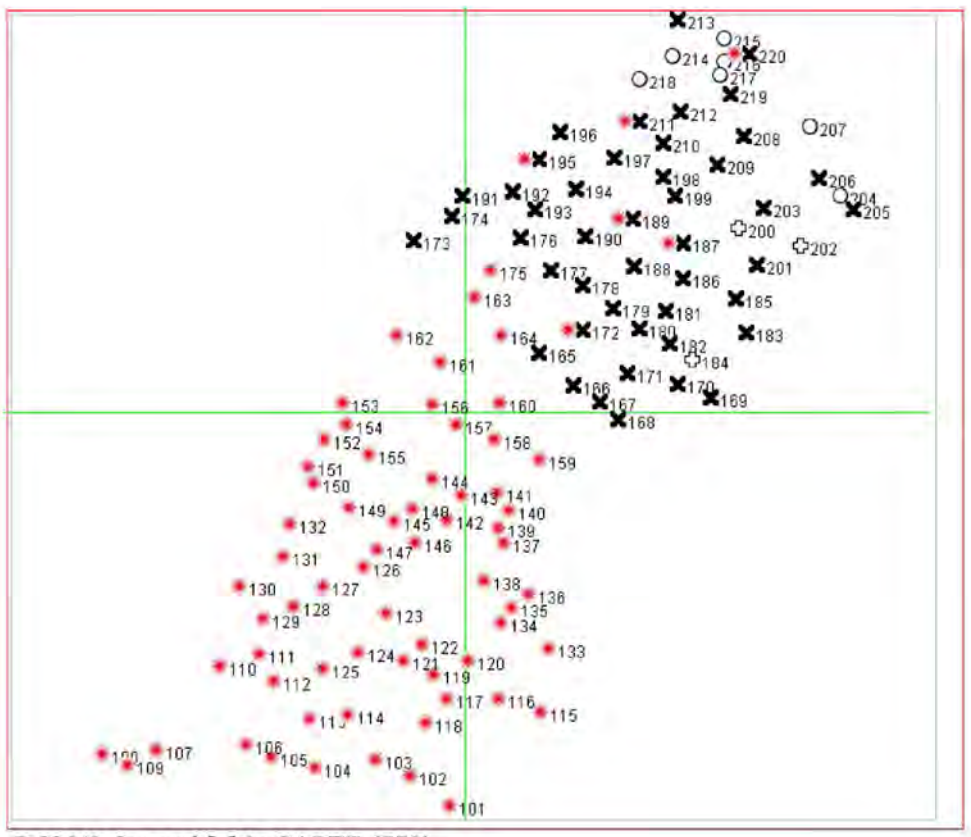

DCLVI. Sunetul [a] în ŞAPTE (772)

- -[á]-
- ✖ -[ę́]- (-[ę̨]-, -[ę̌́]-)
- ○ -[ą́]-
- ✪ -[ą̌́]- (-[ą̨̌́]-)

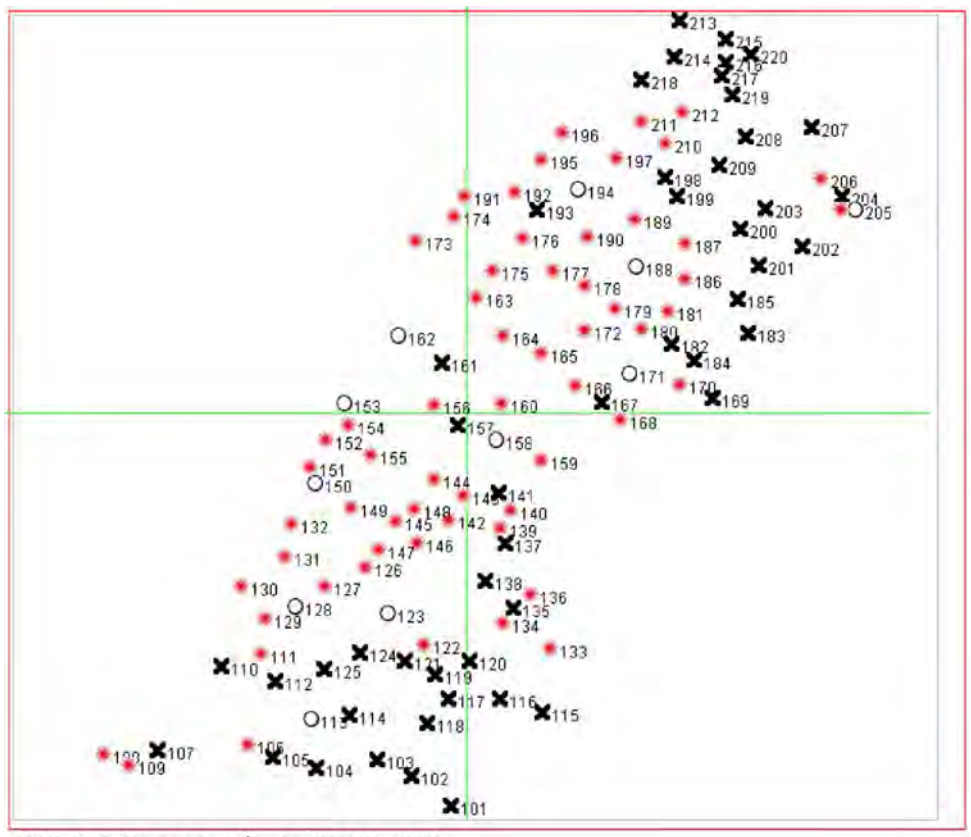

DCLVII. Sunetul -[é]- în ZECE (773)

- -[e̍]- (-[e̍̆]-, -[e̍̈]- etc.)
- ✖ -[ă̍]- (-[ă̍̆]-, -[ă̆]-)
- ○ -[e̍̆]- (-[ă̍̆]-, -[ă̍̈]- etc.)

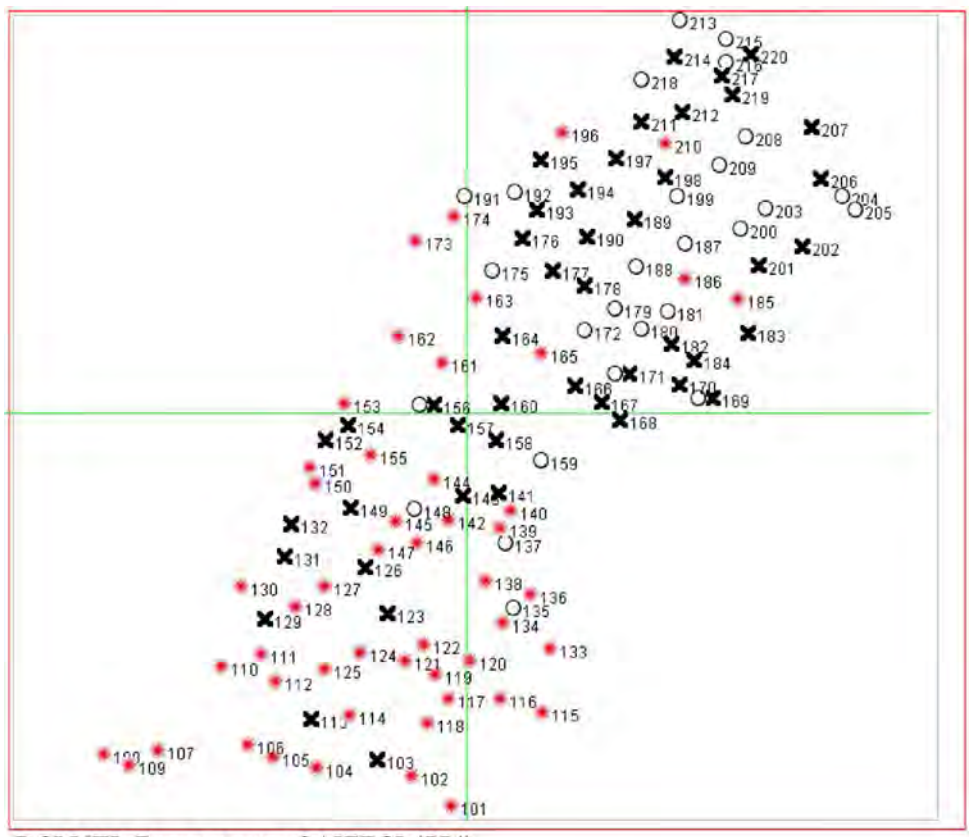

DCLVIII. Forme pentru ŞAIZECI (774)

- şazeci
- ✖ şaizeci
- ○ şasezeci

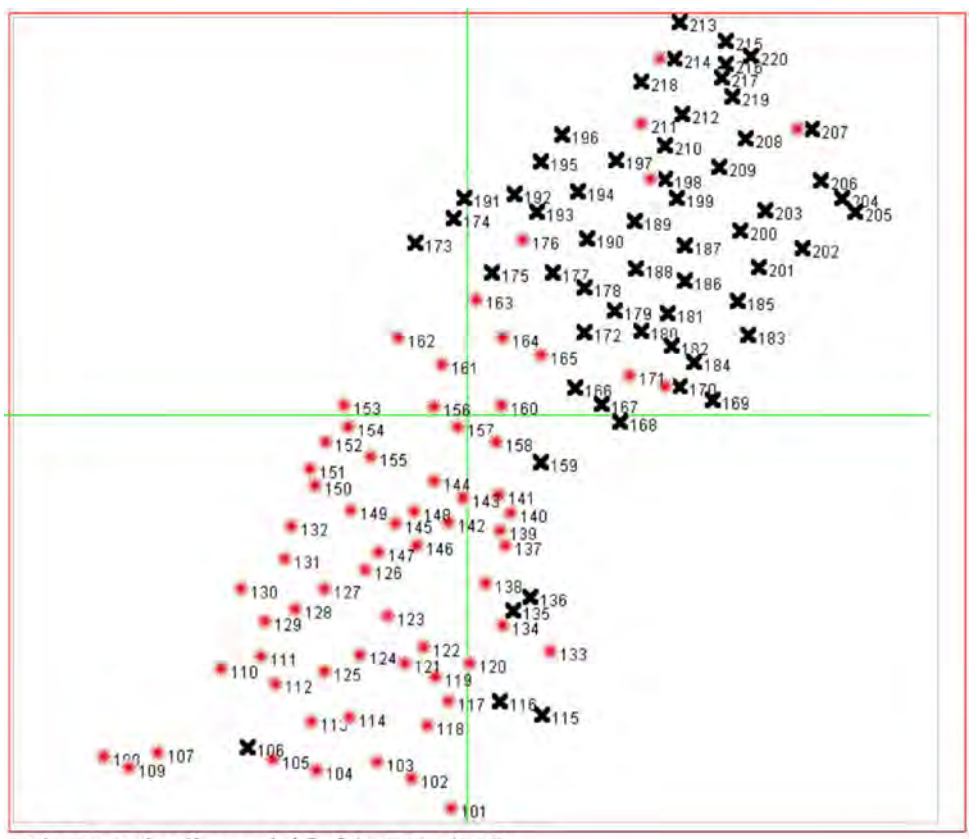

DCLIX. Palatalizarea lui [m] în MIE (775)

- [m]
- ✖ [mń]

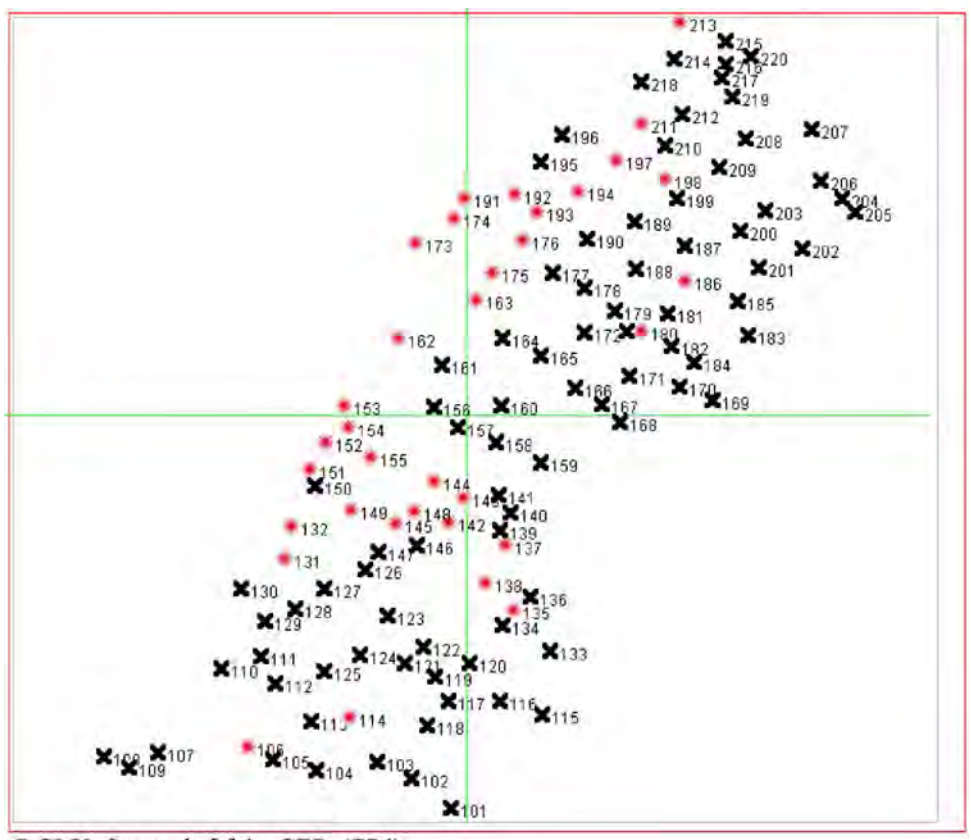

DCLX. Sunetul -[r] în CER (776)

- -[r] (-[r^{u}], -[ru̯], -[r$^{\widehat{u}}$] etc.)
- ✖ -[r^{i}] (-[r^{iu}], -[r$^{i\widehat{u}}$], -[riu̯] etc.)

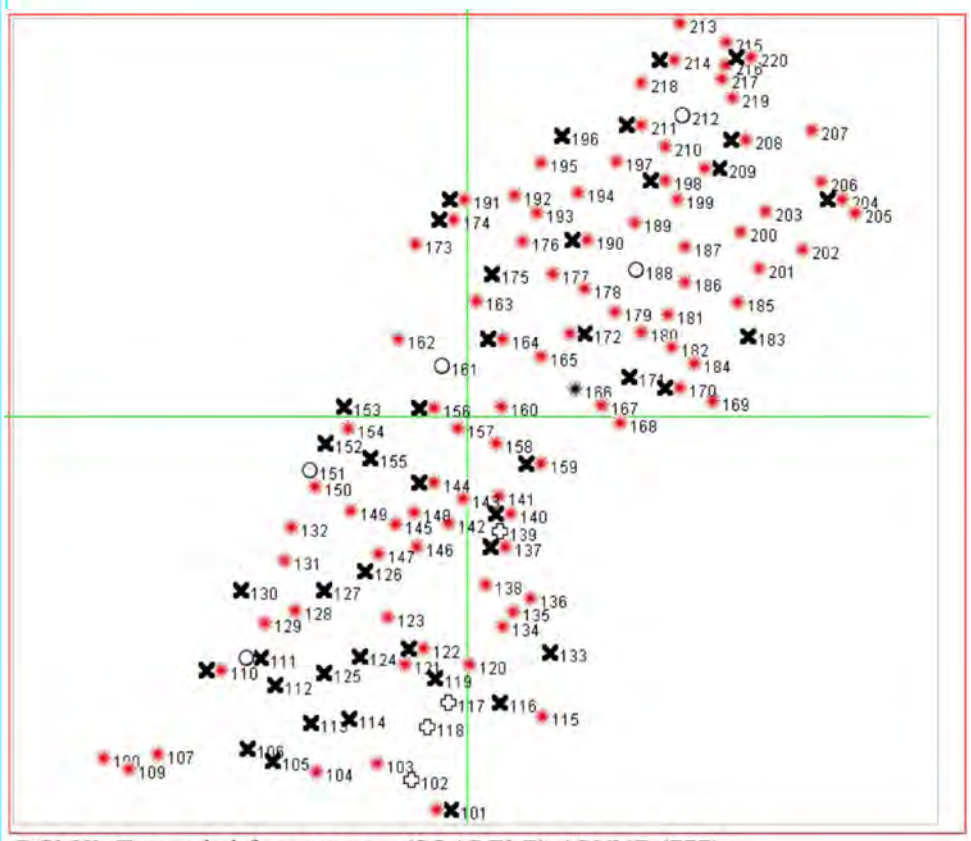

DCLXI. Termeni şi forme pentru (SOARELE) APUNE (777)

- sfinţeşte
- ✖ apune
- ○ asfinţeşte
- ✪ scapătă
- ✷ sânţeşte

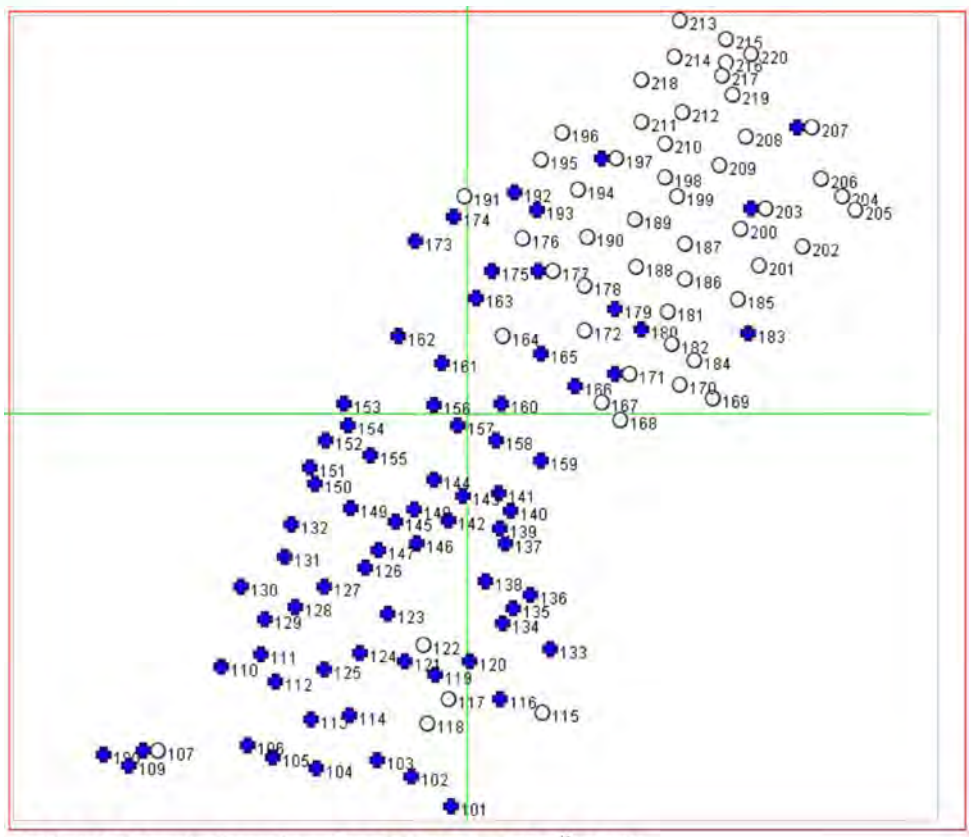

DCLXII. Răspândirea formelor STEA, STEAUĂ (778)

- ○ stea
- ● steauă (stauă)

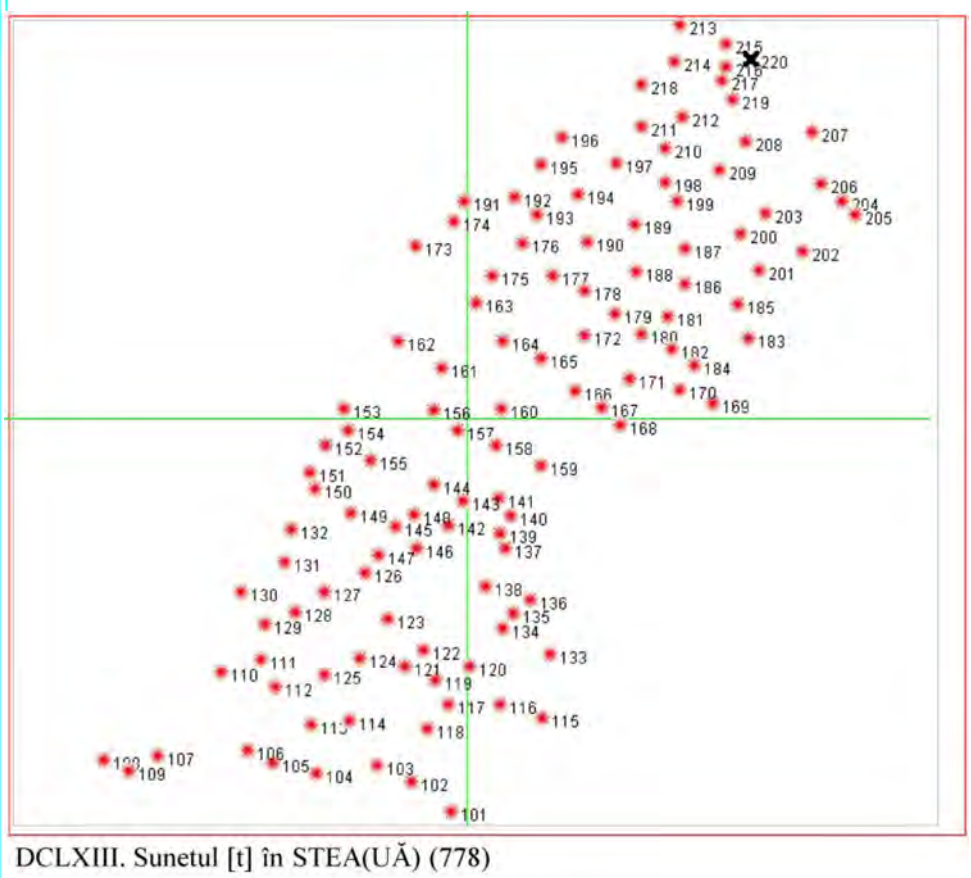

DCLXIII. Sunetul [t] în STEA(UĂ) (778)

- [t]
- ✖ [t^{ă}]

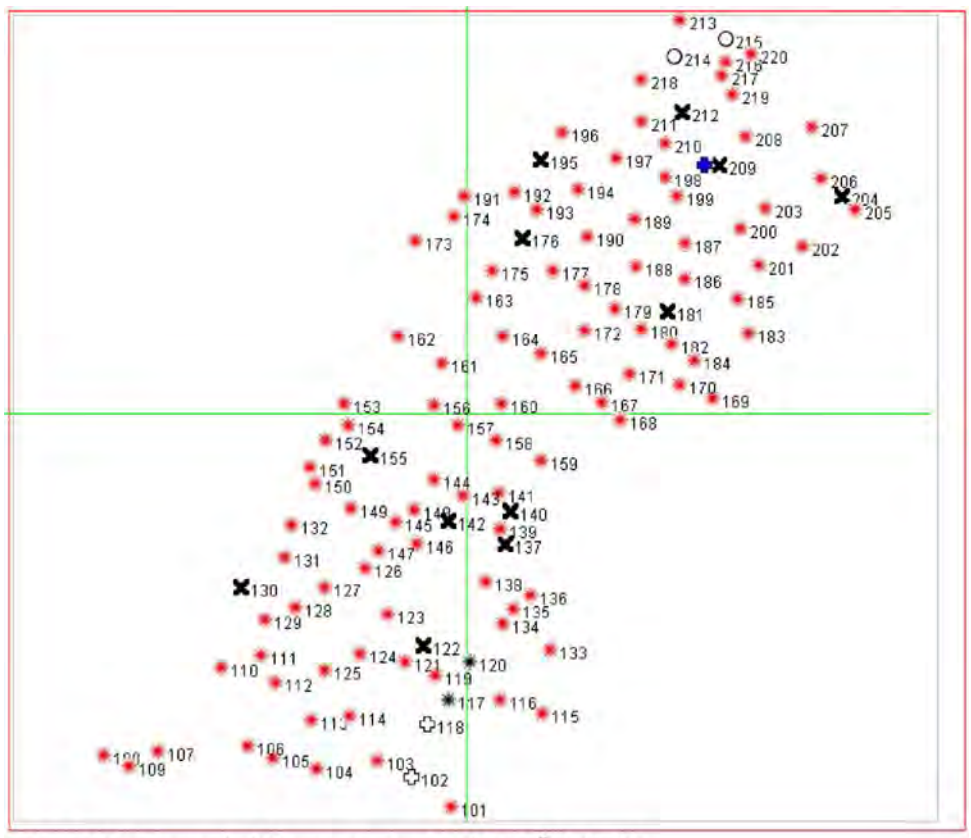

DCLXIV. Termeni şi forme pentru LUCEAFĂR (779)

- luceafăr
- ✖ luceafăr de sară
- ○ luceafăn
- ✪ ruceafăl
- ✷ ruceafăr
- ● steaua jidului

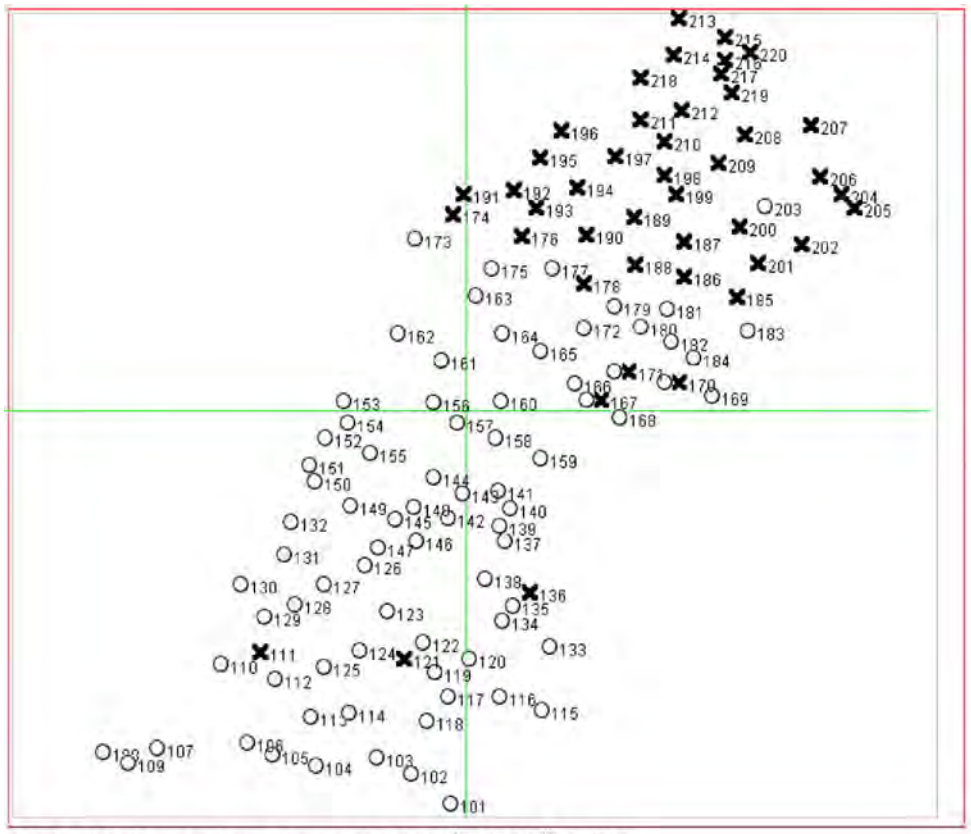

DCLXV. Răspândirea formelor ROUĂ, RAUĂ (780)

- rouă
- rauă

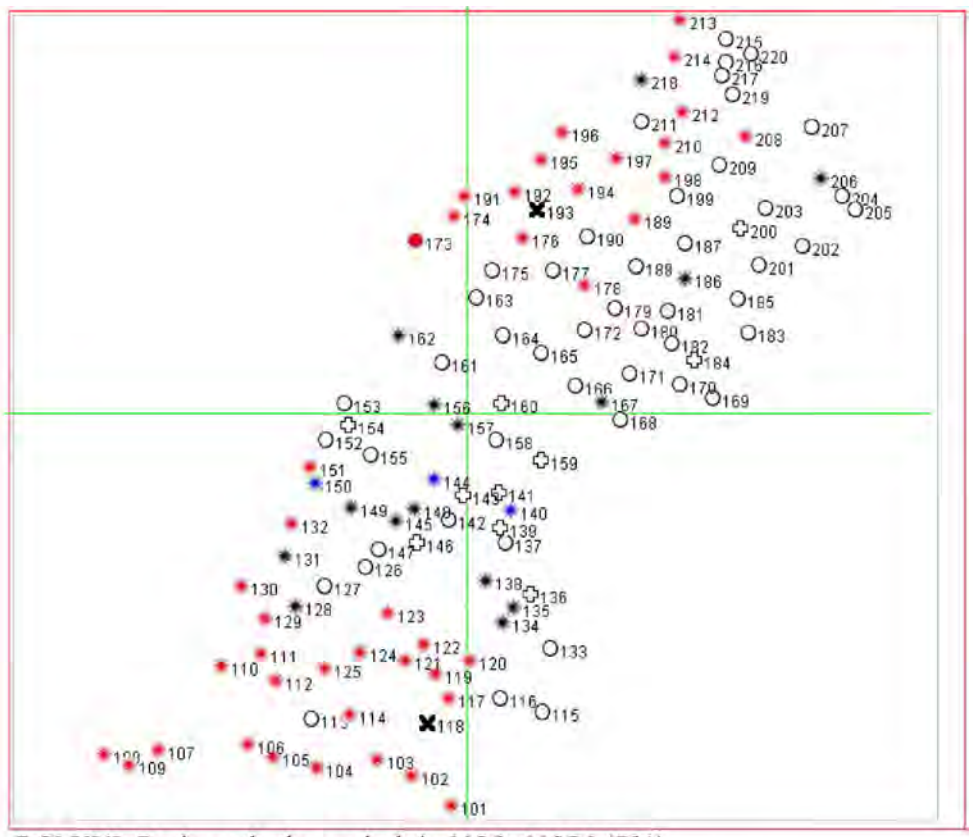

DCLXVI. Desinenţele de sg. şi pl. în NOR; NORI (781)

- 0; [i] asilabic
- 0; [i] silabic
- [u] asilabic; [i] asilabic
- [u] silabic; [i] silabic
- [u] asilabic; [i] silabic
- [u] silabic; [i] asilabic
- 0; 0

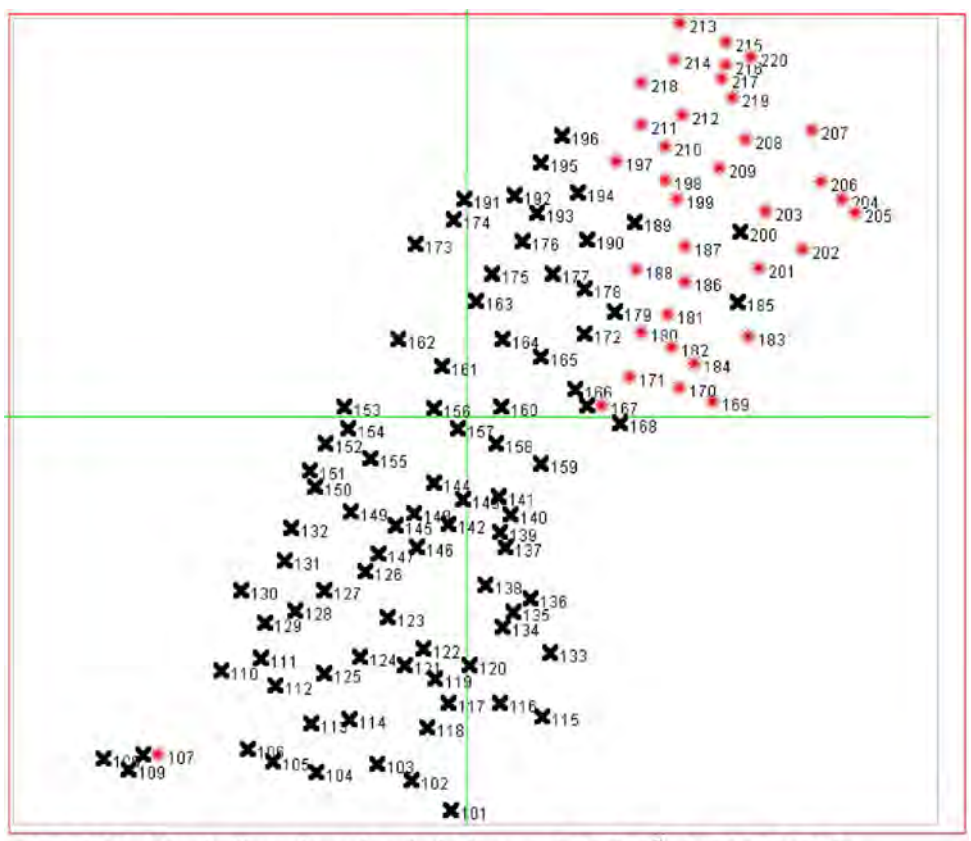

DCLXVII. Răspândirea formelor de ind. prez. 3 PLOUĂ, PLOAIE (782)

- plouă
- ploaie

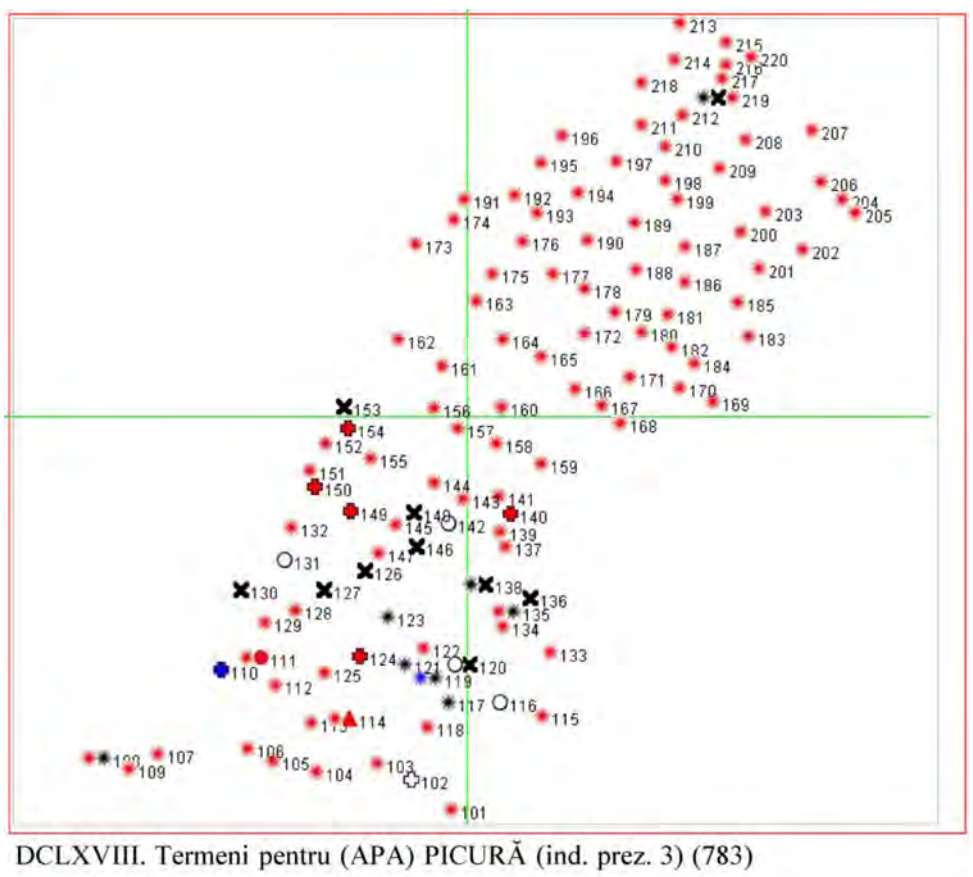

DCLXVIII. Termeni pentru (APA) PICURĂ (ind. prez. 3) (783)

- picură
- pică
- picătureşte (picătoreşte)
- picote
- stropeşte
- mizgură
- ploaie
- cură
- ţârâie
- ?

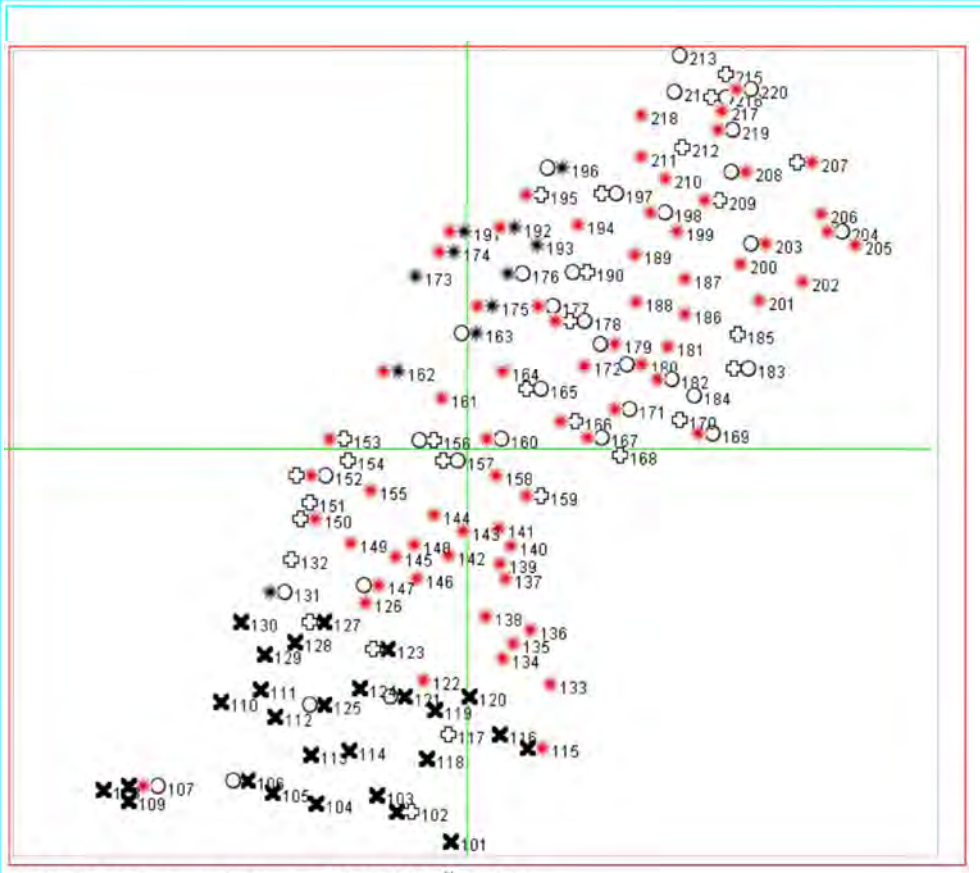

DCLXIX. Termeni pentru UMBRELĂ (784)

- ploier
- părăzor (părăzol, porozol etc.)
- umbrelă
- umbrar
- eşerneu

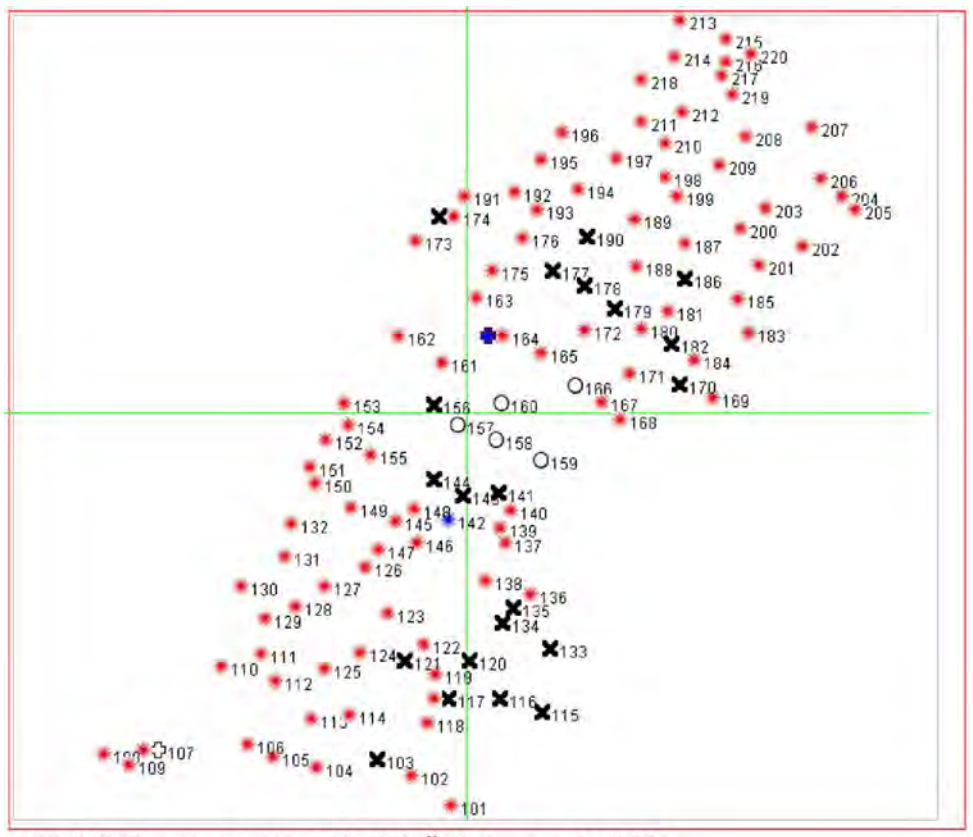

DCLXX. Termeni pentru FULGERĂ (ind. prez. 3) (785)

- fulgeră (flugeră, fugeră, sfulgeră)
- (se) lumină (lúmină, luminează)
- sclipeşte
- străluceşte
- scapără
- ?

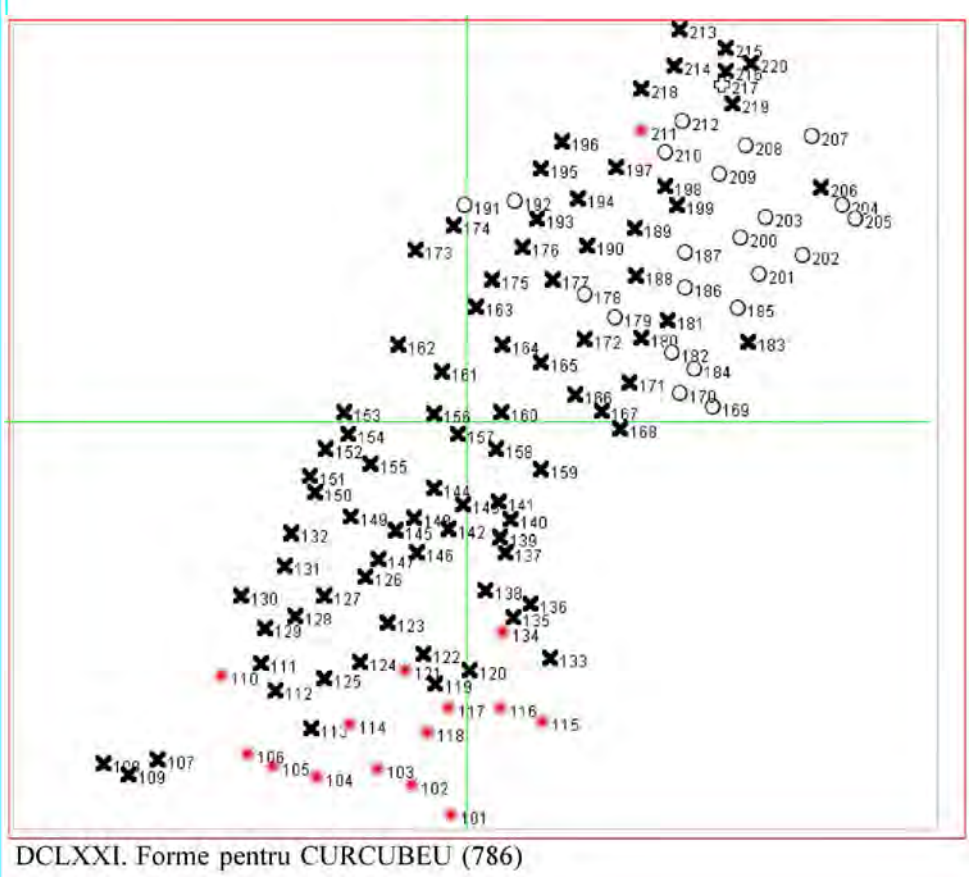

DCLXXI. Forme pentru CURCUBEU (786)

- curcubeu (curcubău)
- cucurbeu (cucurbău)
- cuculbeu (cuculbău)
- cucujbău

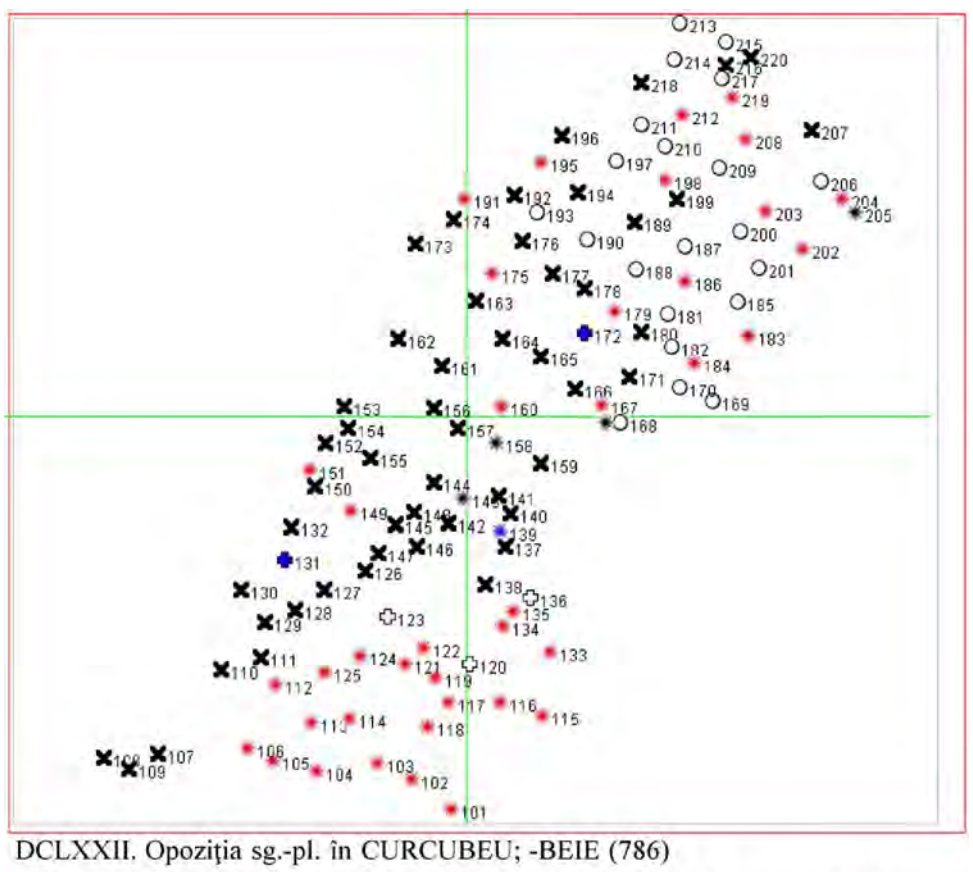

DCLXXII. Opoziţia sg.-pl. în CURCUBEU; -BEIE (786)

- curcubeu (cucurbău etc.); -beie
- cucurbeu (cucurbău etc.); -b(e)auă
- cucurbeu (cucurbău etc.); -bei (-băi)
- cucurbău; -baie
- cucurbeu (cucurbău etc.); -beuri (-băuri)
- cucurbeu (cucurbău); -bele
- ?

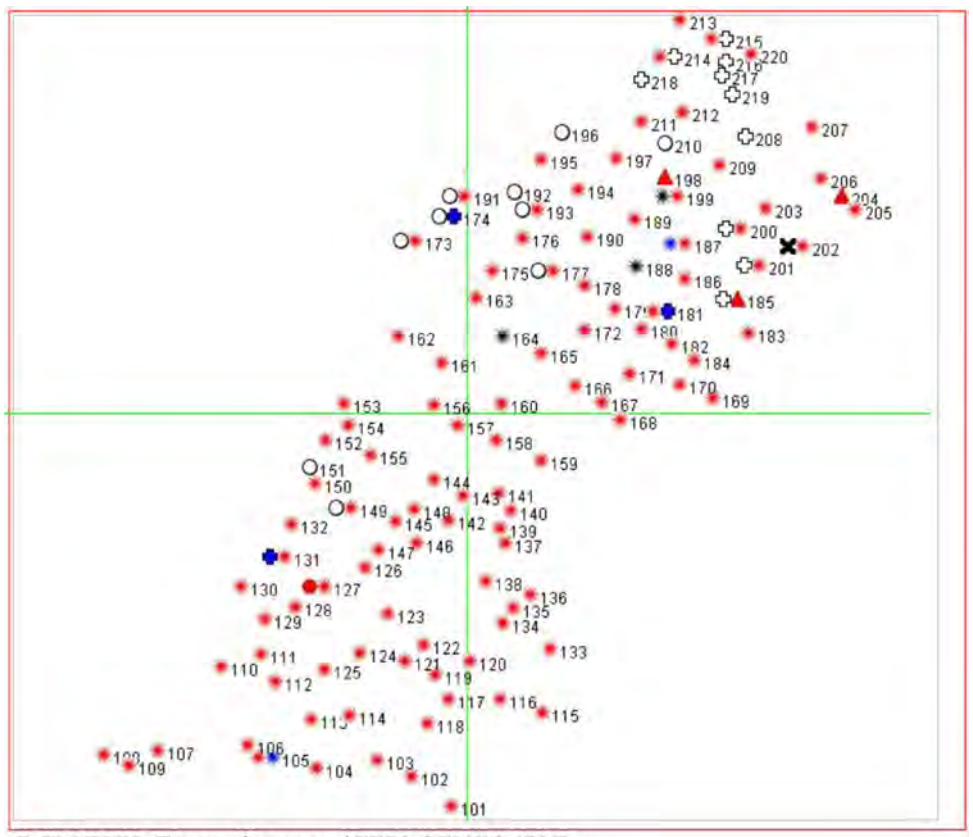

DCLXXIII. Termeni pentru (CER) SENIN (787)

- senin (serin)
- (în)serinat
- tistaş
- răzbunat (răzvunat, răzvânat)
- răzbun
- curat
- limpede
- vânătoc
- mierâu (mierâi)

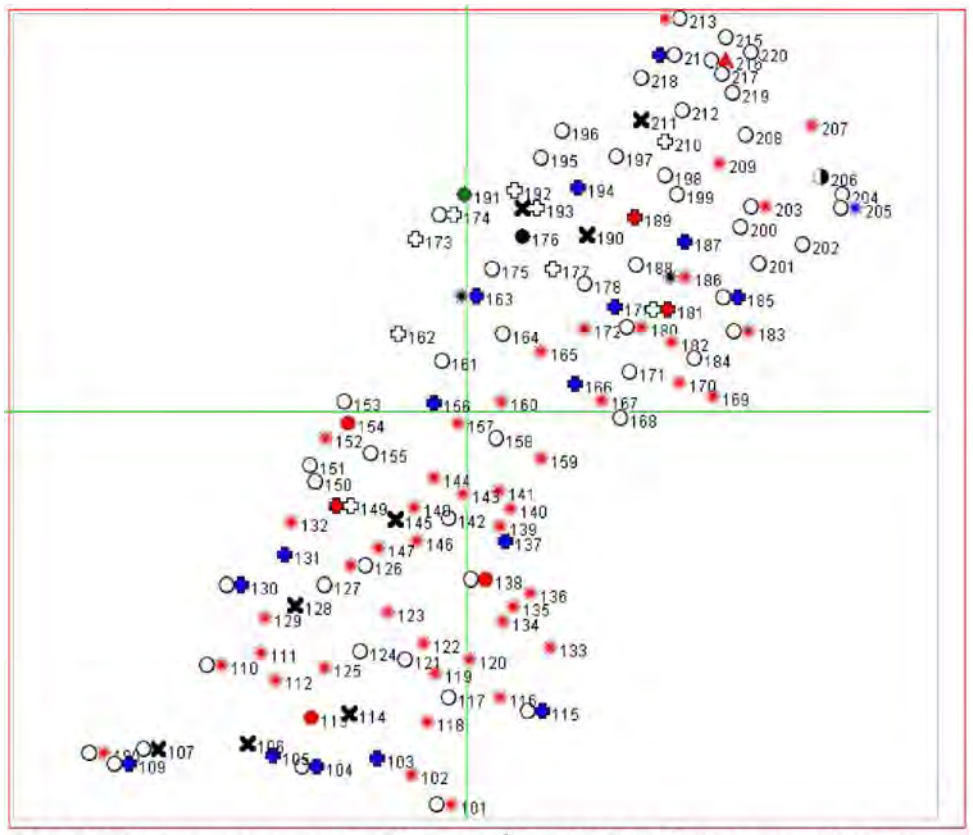

DCLXXIV. Termeni pentru (CERUL) SE ÎNSENINEAZĂ (ind. prez. 3) (788)

- se înseninează (se înserinează, se înserină etc.)
- se seninează (se sénină etc.)
- se răzbună (se răzvună, se răzvână etc.)
- se tistăleşte (se tistuleşte, se tistăzleşte)
- se tistăşeşte (se tistăzeşte)
- se limpezeşte (se limpede etc.)
- se luminează
- se face senin
- se face vreme bună
- se curăţă (se curăţeşte)
- se albeşte
- se ticăzeşte
- se deschide

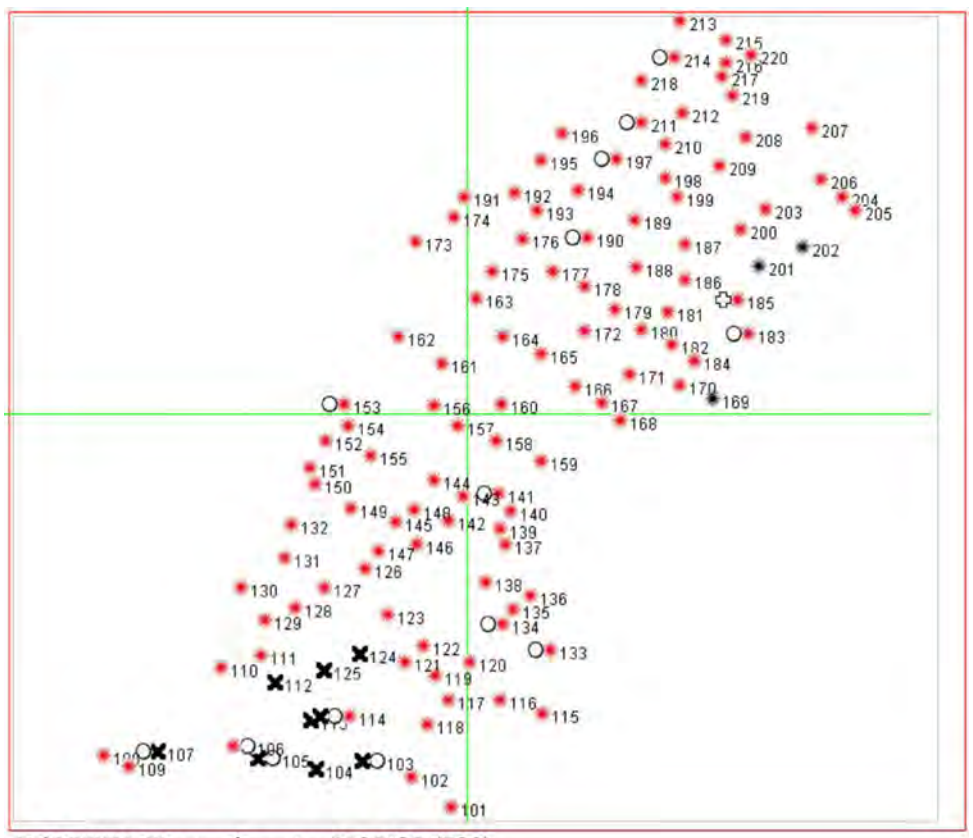

DCLXXV. Termeni pentru NOROI (789)

- tină
- imală
- noroi (năroi)
- zmâgă
- mol

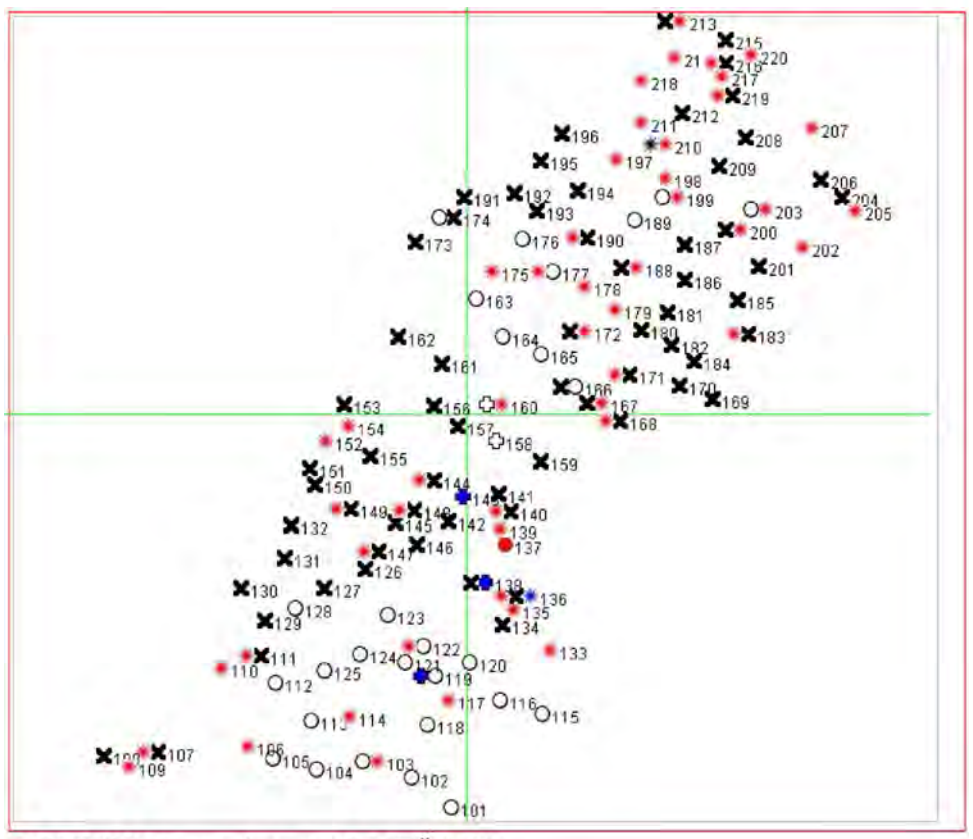

DCLXXVI. Termeni pentru CEAŢĂ (790)

- ceaţă
- negură (negure, neguri)
- bură
- buralău
- burniţă
- morneaţă
- băbură
- băbúrcă

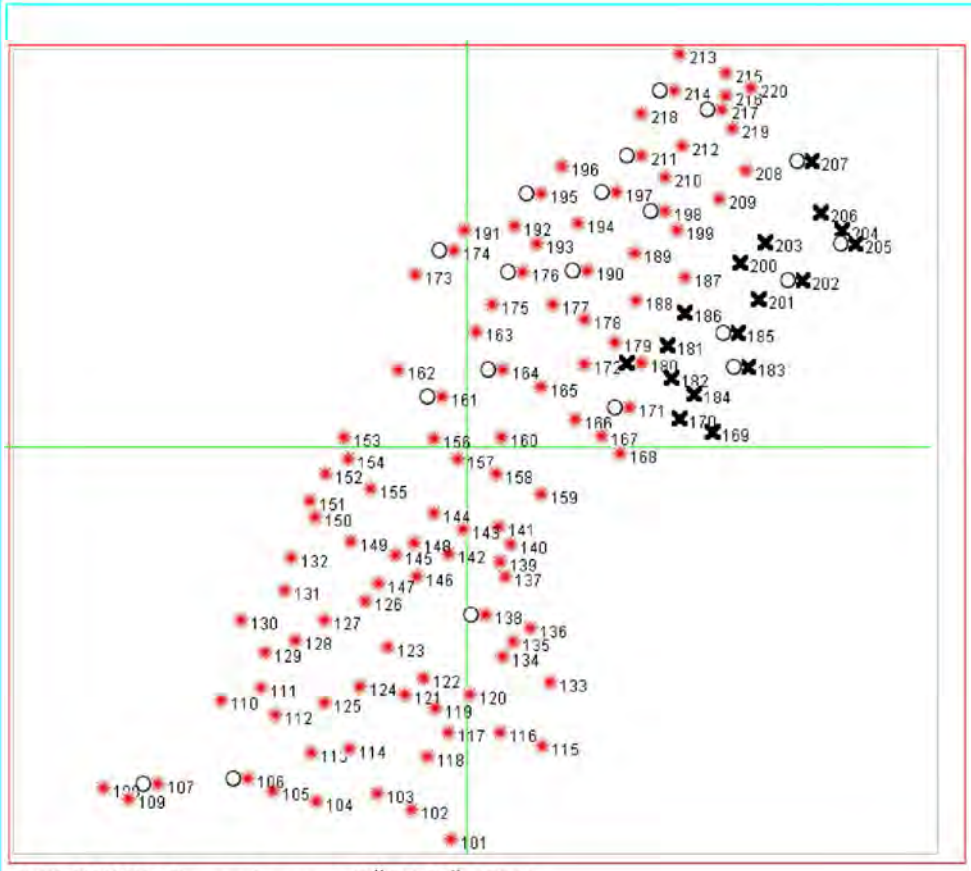

DCLXXVII. Termeni pentru ZĂPADĂ (791)

- nea (neauă)
- omăt (úmăt)
- zăpadă

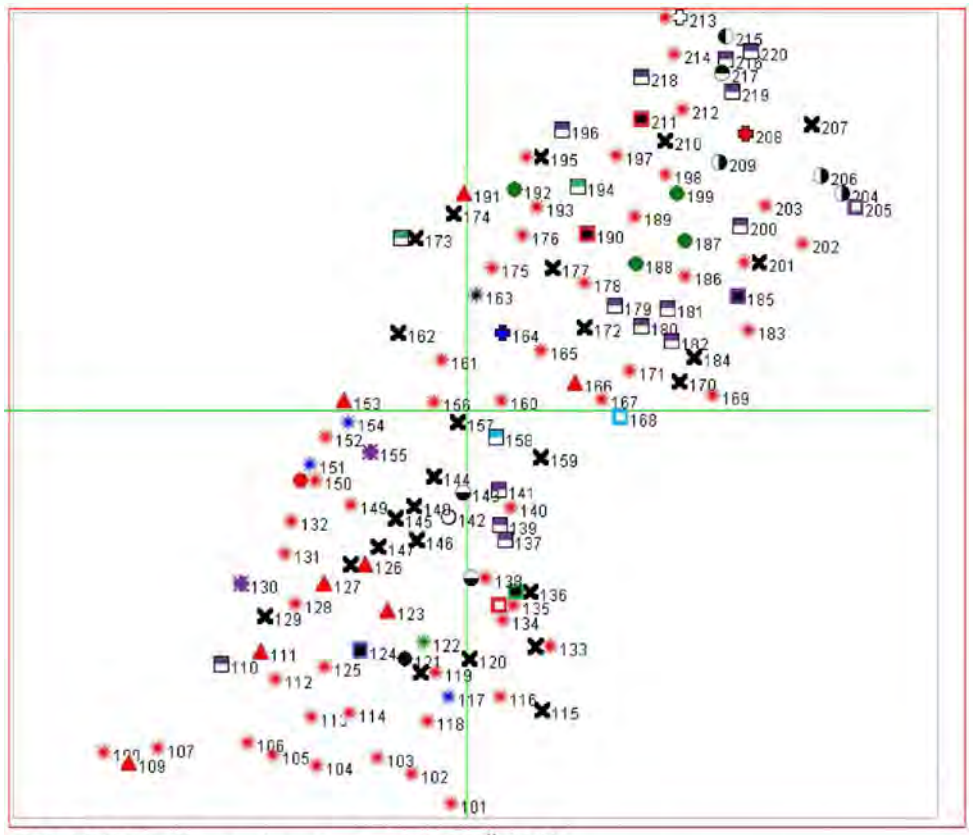

DCLXXVIII. Termeni pentru LAPOVIŢĂ (792)

- lapoviţă (lapovíţă, lapoviţă şi ninsoare)
- ploaie cu neauă (~ cu omăt/cu úmăt)
- ploaie învălită cu neauă
- ploaie mestecată cu neauă
- ploaie cu ţurţălai
- ploaie rece
- neauă cu ploaie
- neaua babelor
- ţurţălai (ţârţălăi, ţărţălăi) (de neauă)
- ţurţurei
- ţârţari
- şiclu
- flece
- flecioră de neauă
- fleştiţă cu neauă (floaştiţă)
- deliţă
- polédiţă
- chidie (chedie)
- piciură
- crídin
- zgloteală
- brizgăitură
- mizgai
- ninsoare
- gheaţă
- veliţă
- [hắvaşeşö^{u}] ([hóvoşeşö])
- ?

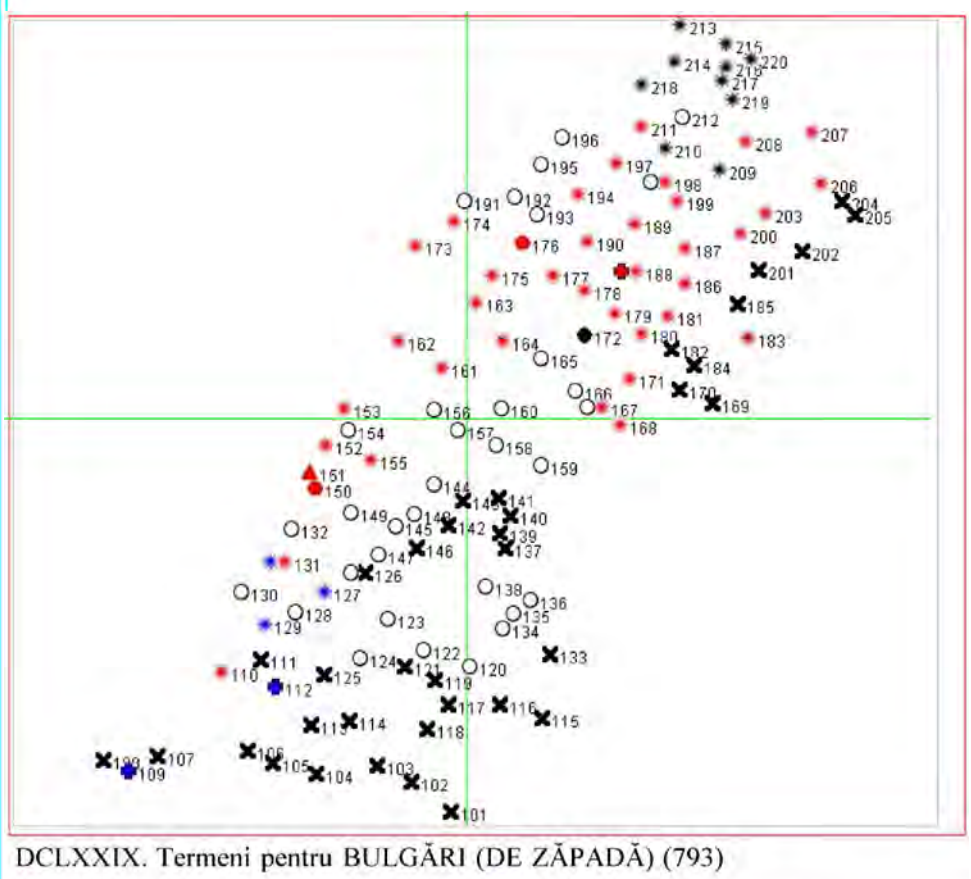

DCLXXIX. Termeni pentru BULGĂRI (DE ZĂPADĂ) (793)

- bulgări (bulgheri) (de neauă/de omăt etc.)
- bruşi (bruji, broşi, bluşi) (de neauă/de omăt etc.)
- boturi (boţi) (de neauă)
- bulzi (de neauă)
- zdroburi (zdrobi)
- plumbi de neauă (plumb [sg.])
- lopte (lopţi) (de neauă)
- gomboaţe
- cuci de nea
- ouă de neauă

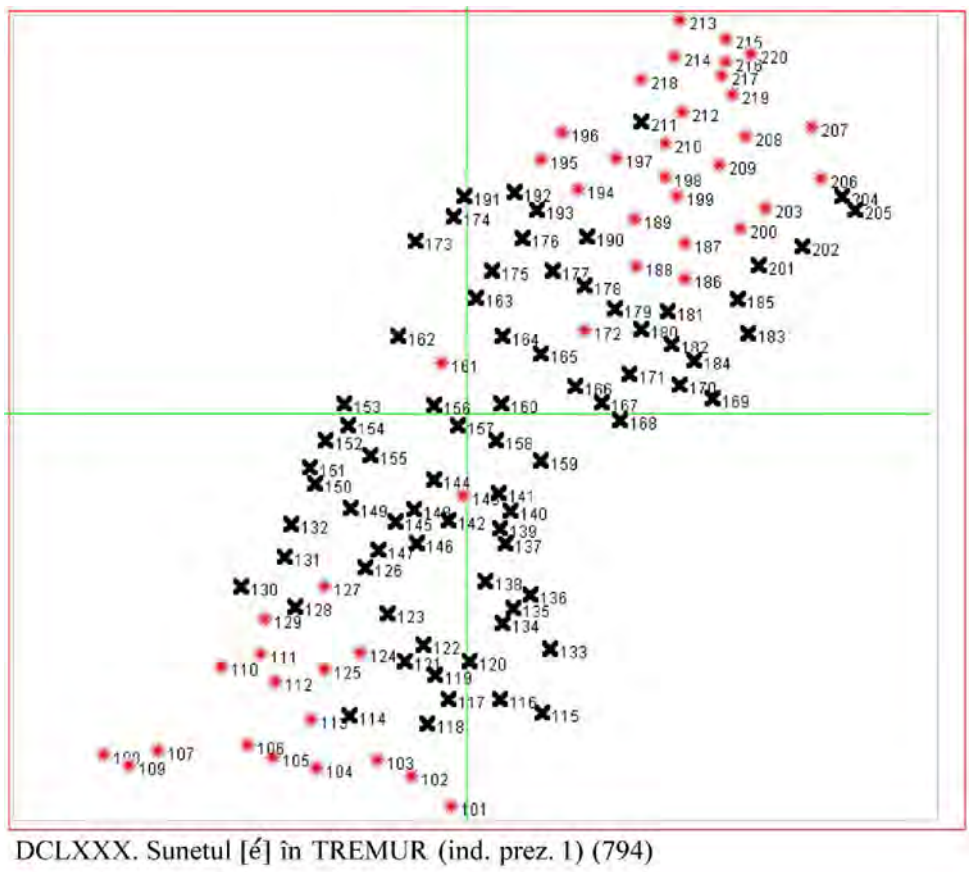

DCLXXX. Sunetul [é] în TREMUR (ind. prez. 1) (794)

- [ă] ([ą̆], [ą̆́], etc.)
- [é] ([ę́], [é̆] etc.)

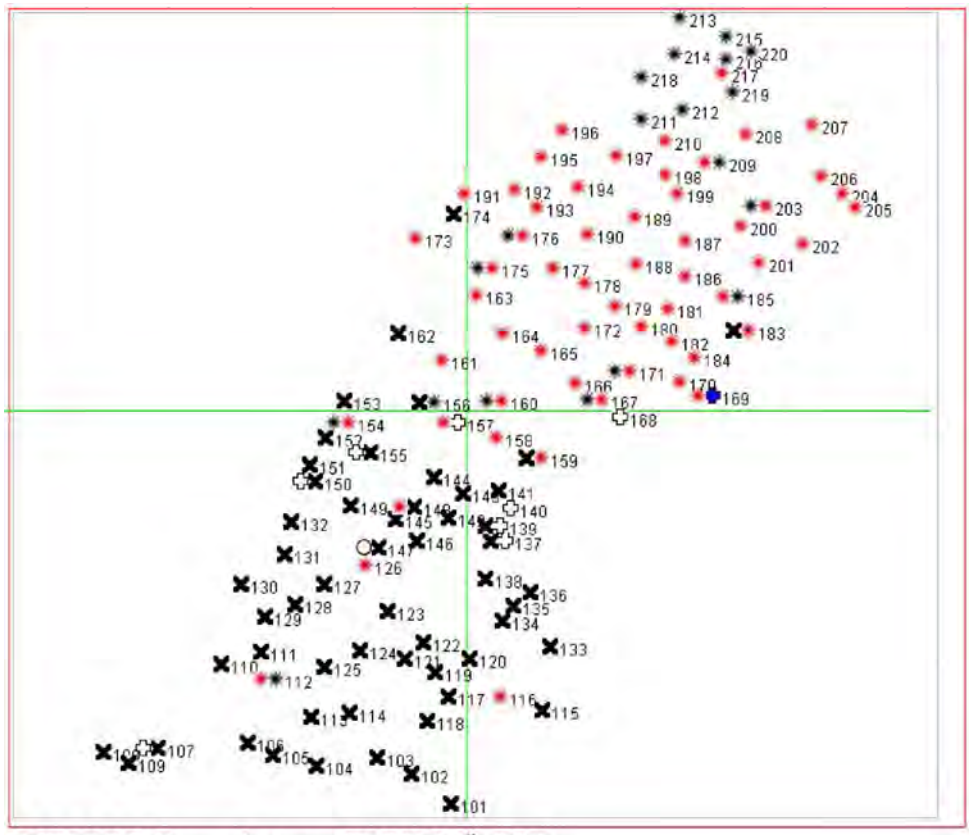

DCLXXXI. Termeni pentru GRINDINĂ (795)

- gheaţă
- piatră
- piatră cu ţârţalăi
- ţurţalăi (ţârţalăi, ţârţălăi etc.) (de gheaţă)
- grindină (grindine, grindere)
- zgrunzi

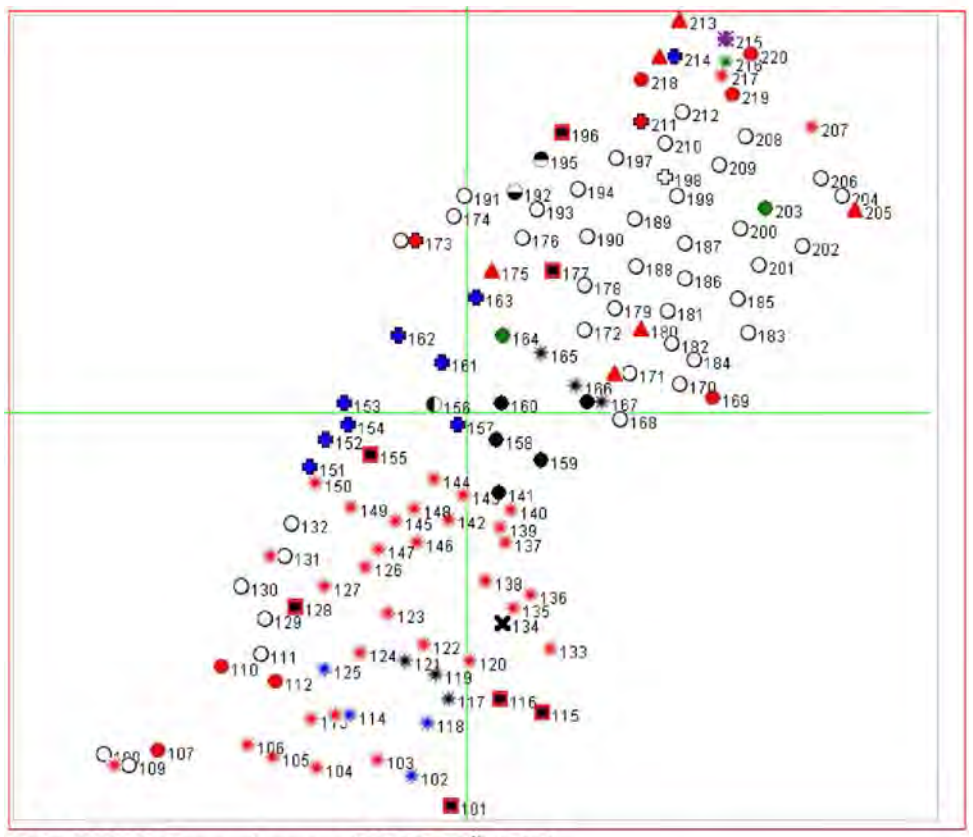

DCLXXXII. Termeni pentru CHICIURĂ (796)

- chidie (chedie, chidă, ghidie etc.)
- die
- bură
- burniţă
- ínie (iníe, inii de frig)
- ger (~ orb)
- păracă (paracă)
- brumă
- chiciură
- zgură
- stur
- gheaţă
- polei
- negură
- şiclu
- prămuci
- ieneră
- ?

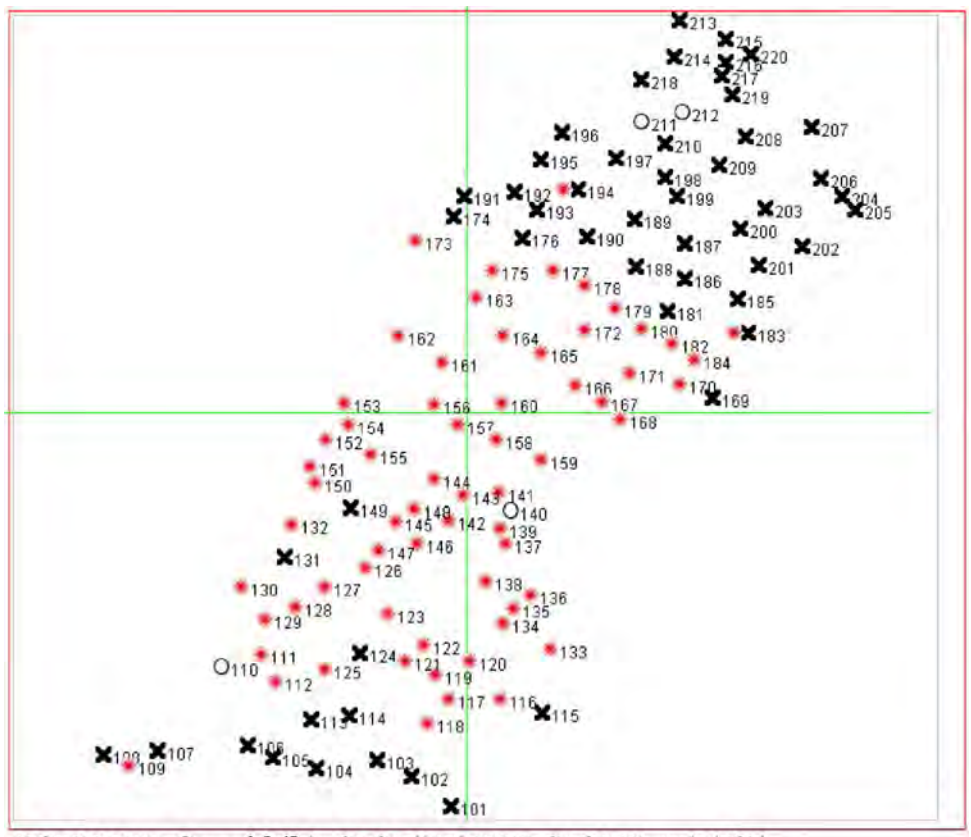

DCLXXXIII. Grupul [sl] în SLOI (SLOIETE, SLOIEŢ etc.) (797)

- [scl]
- [sl]
- alt termen

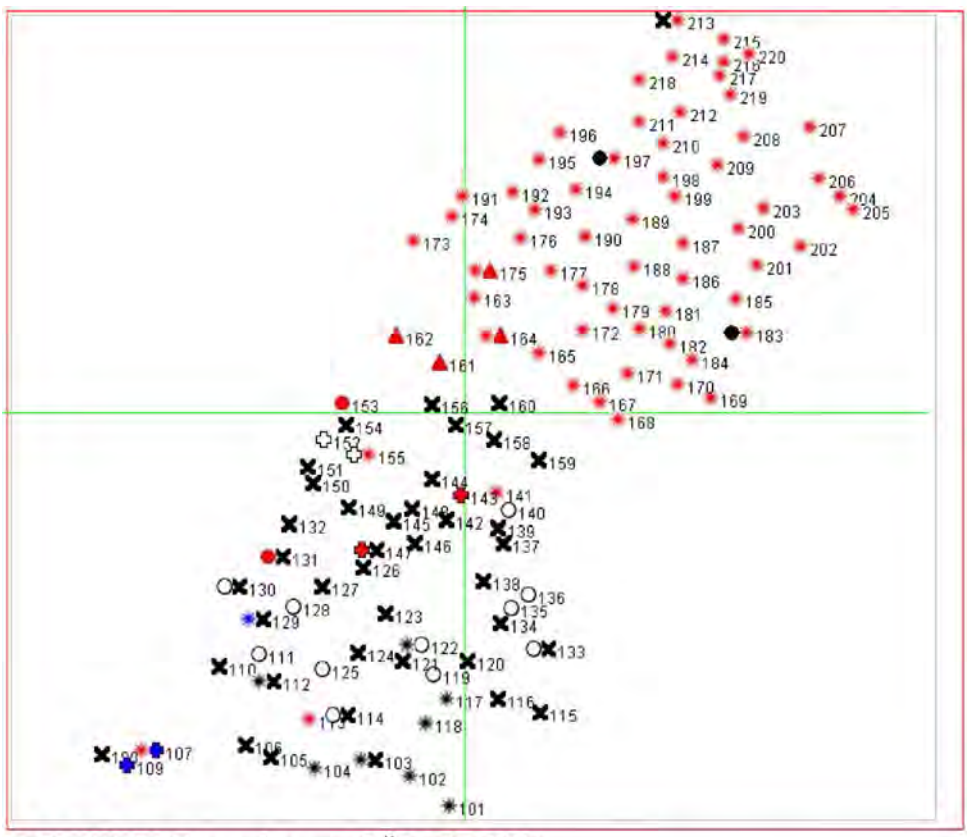

DCLXXXIV. Termeni pentru CĂRARE (798)

- cărare
- cale
- cale de picioare
- cale deloagă
- călicuţă (călecuţă)
- cheliceauă (chiliceauă)
- călicică
- căliţă
- drum dealog
- duleu
- potecă

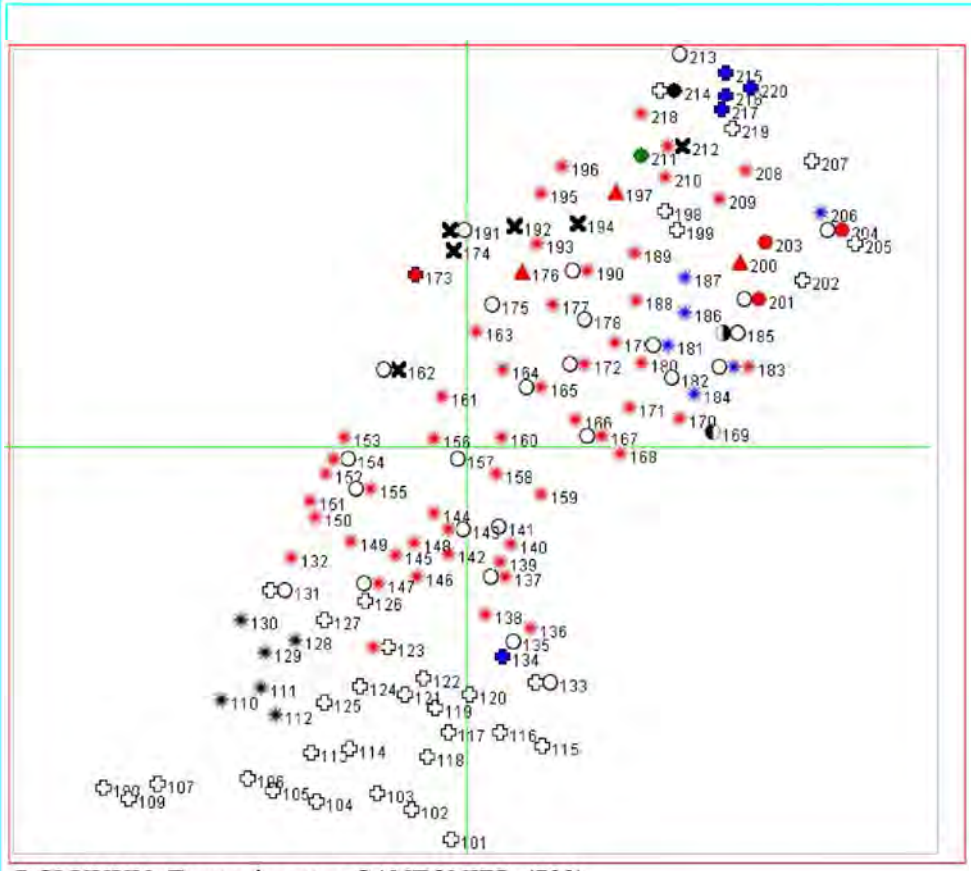

DCLXXXV. Termeni pentru CANTONIER (799)

- coporău (copărău, căpărău, coparău etc.)
- utcoporău
- cantonier (cantoner, căntoner)
- drumar
- toltişer (totişer)
- paler (~ de drum/pe drum)
- ţintaş
- ţintar
- picher
- boactăr de drum
- procoror de drum
- îngrijitor de drum
- graimăr
- pándor

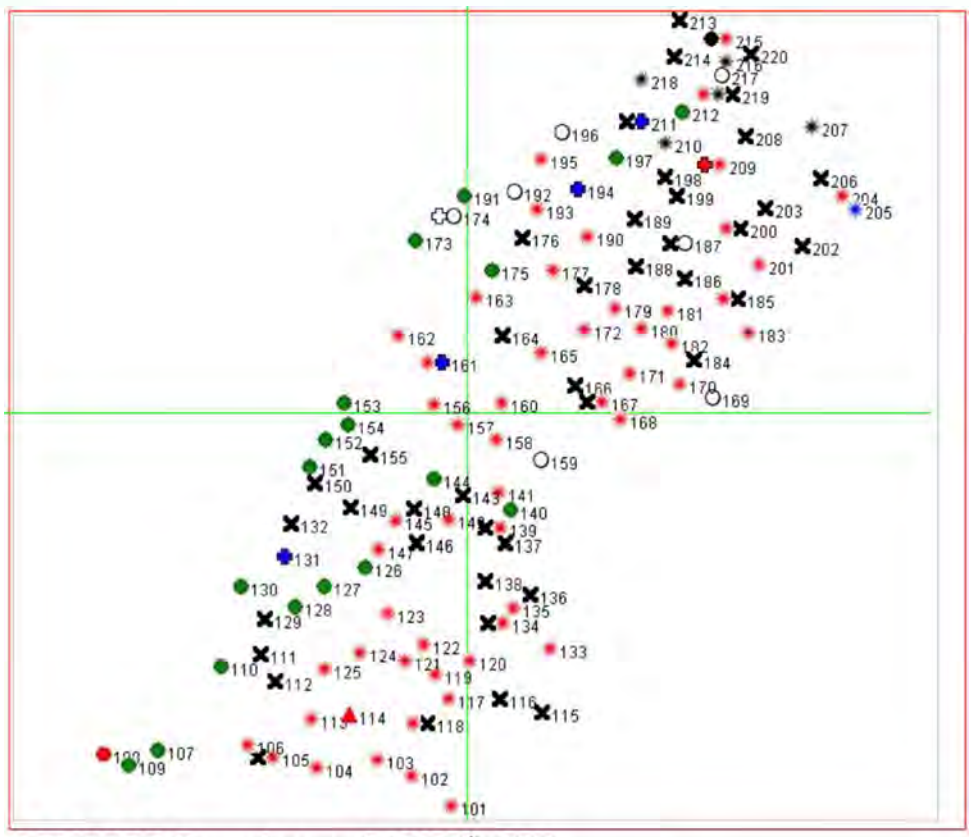

DCLXXXVI. Termeni pentru CARIERĂ (800)

- baie (de piatră)
- carieră (calieră, cărieră) (de piatră)
- groapă (de var)
- gropoci [pl.]
- pietrărie
- mină (de piatră)
- ponor
- balastieră
- varniţă
- ocnă
- altiere de piatră
- ?

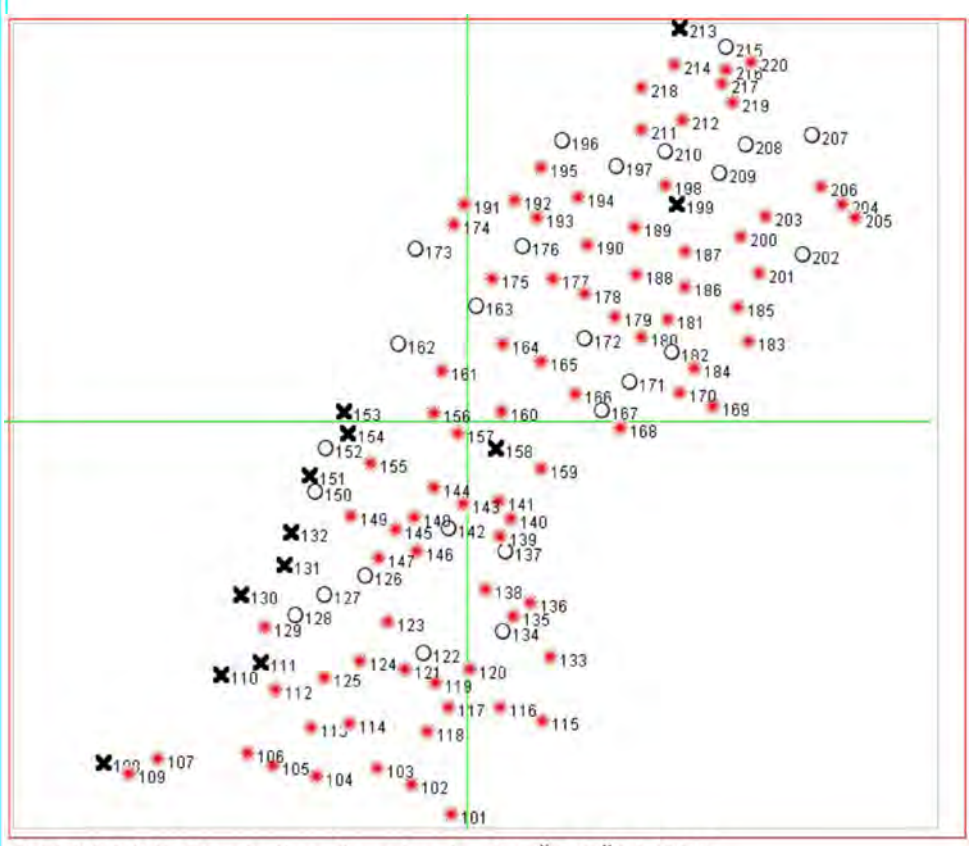

DCLXXXVII. Răspândirea formelor de pl. CĂI, CĂLI (801)

- căi
- căli
- ?

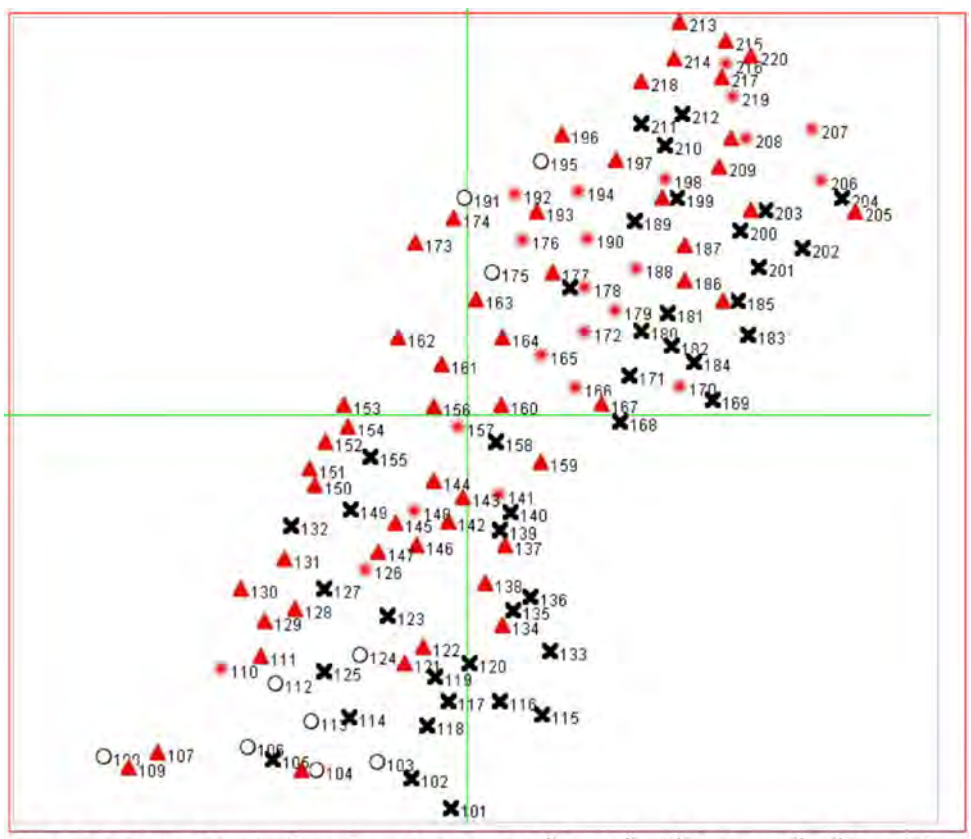

DCLXXXVIII. Răspândirea formelor de pl. PĂRAUĂ, PĂRAIE, PĂRĂIE (802)

- părauă (părauă)
- păraie (păraie)
- păr[ą́]ie (părą́ie, părâie etc)
- ?/alt termen/altă formă

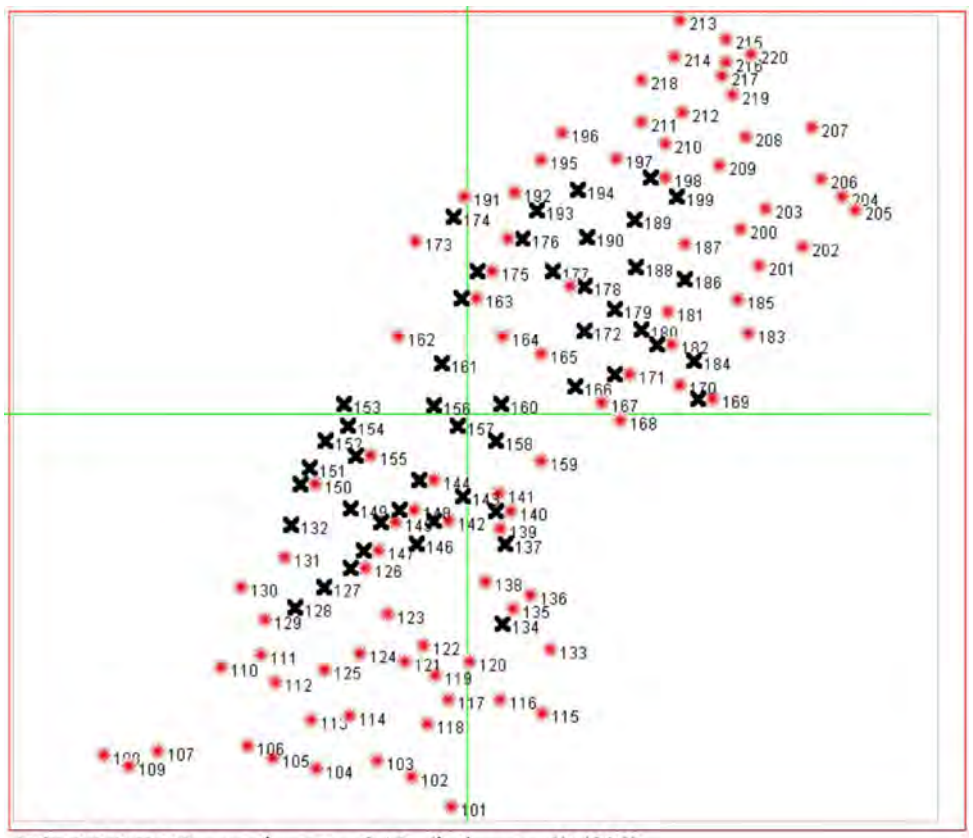

DCLXXXIX. Termeni pentru SAR (ind. prez. 1) (803)

- sar (săr, sau, sari [2])
- zbor (zboi)

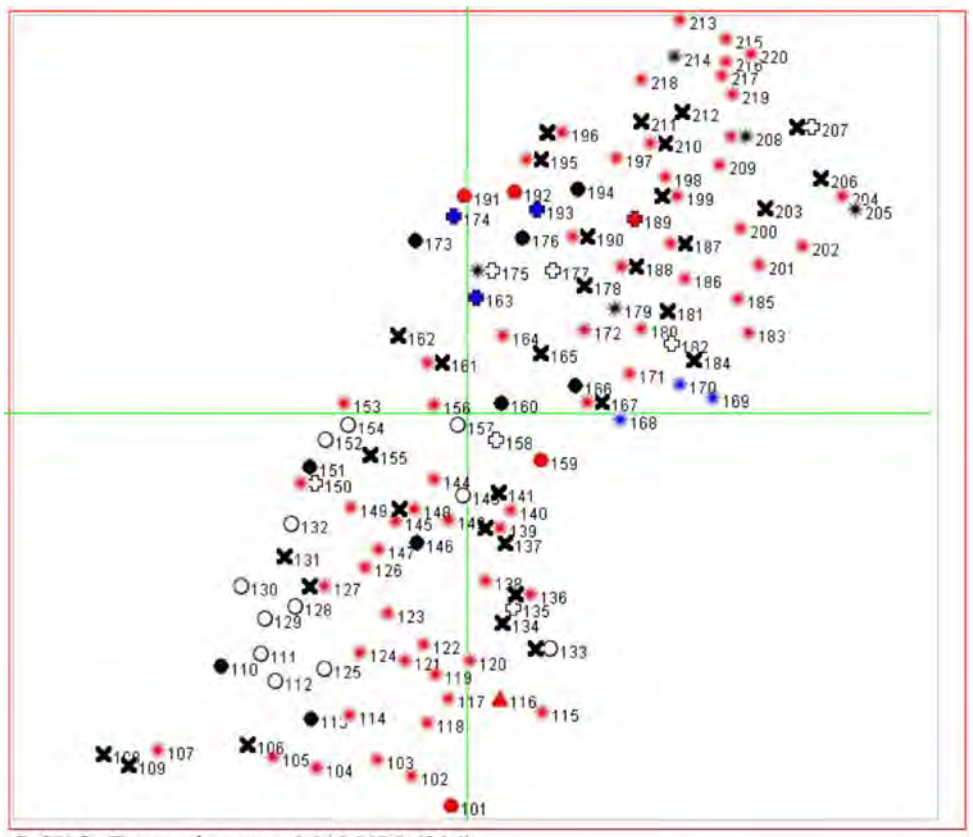

DCXC. Termeni pentru MALURI (804)

- ţărmuri (ţărmúre)
- maluri (malure, mal [sg.])
- dolme (dolmi)
- margini (margine, margină [sg.] etc.)
- dungi (dungă [sg.], dunga apii/văii)
- porţi
- răzoare
- dealuri
- dâmburi
- laturi
- ?

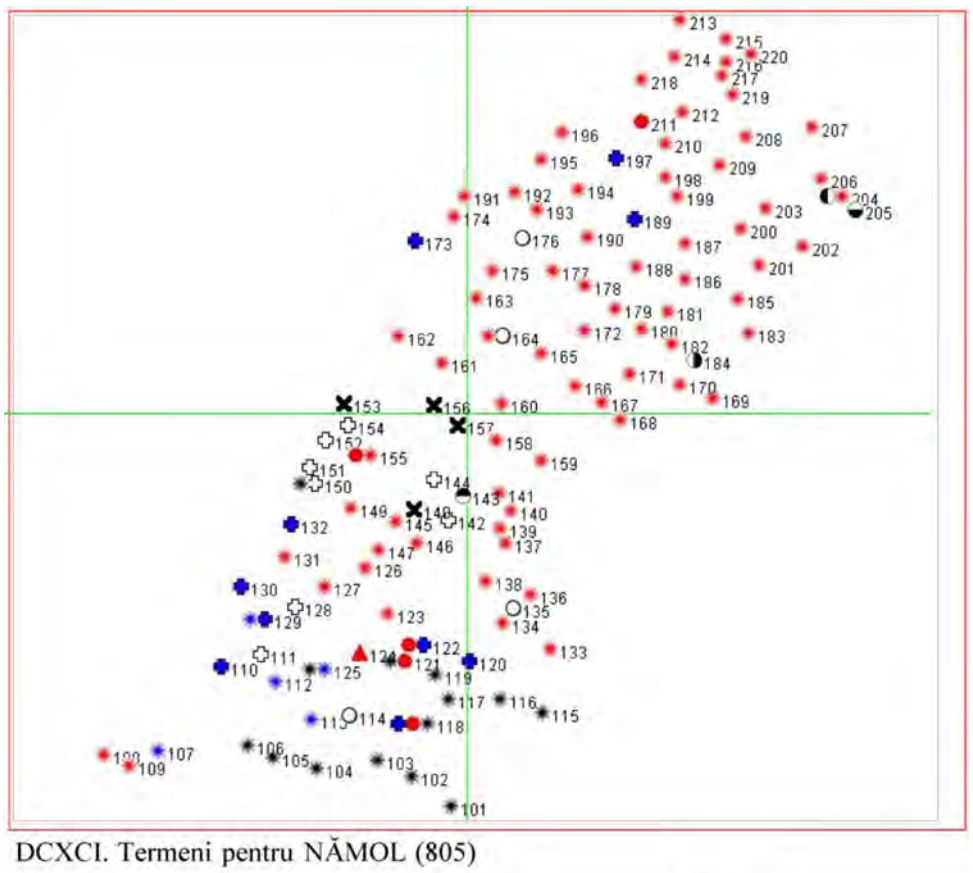

DCXCI. Termeni pentru NĂMOL (805)

- mol (mul)
- zmol
- mocirlă (morcilă)
- zmorcilă (smocirlă)
- noroi (năroi)
- tină
- imală
- nămol
- moloz
- molos
- molitură
- clică
- zmoală

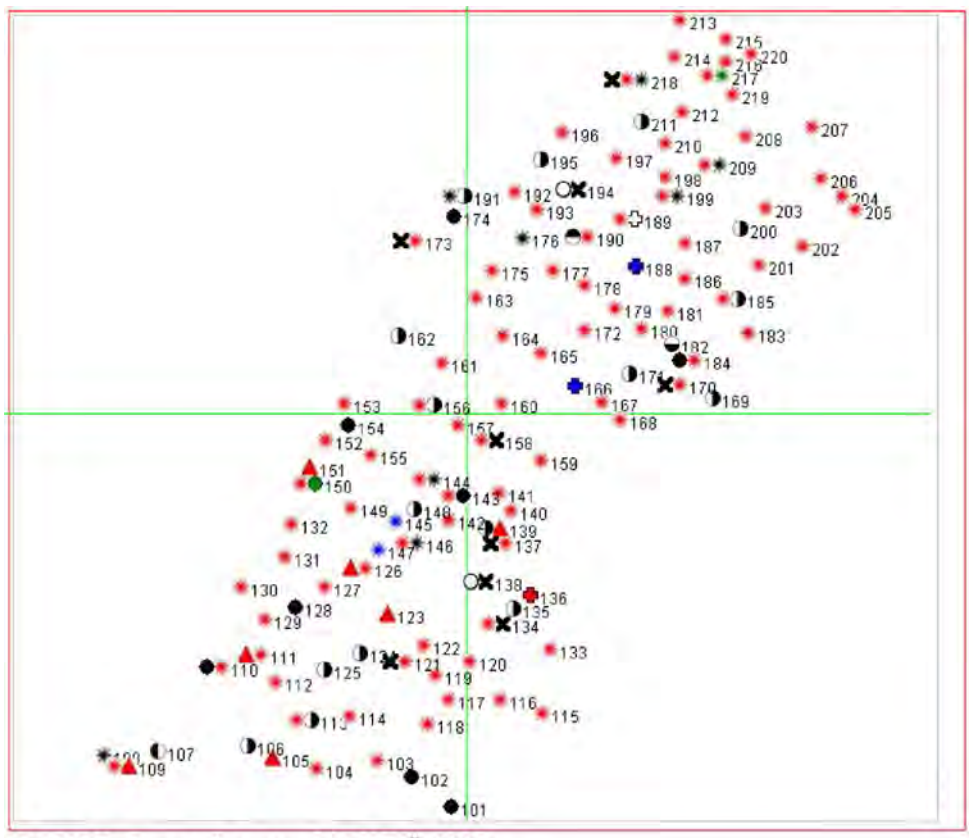

DCXCII. Termeni pentru MOVILĂ (806)

- dâmb (dâmbă, dâmp)
- dâmbuţ
- dâmburele [pl.]
- deal mai mic
- deluţ
- holm
- holmoi (hulmoi)
- holum (holumb, holomb) (de pământ)
- holumuş
- dâlmă (dolmă, dârmă)
- volmă
- movilă (movil, mohilă)
- gomilă
- moină
- [tʲuz]
- culme

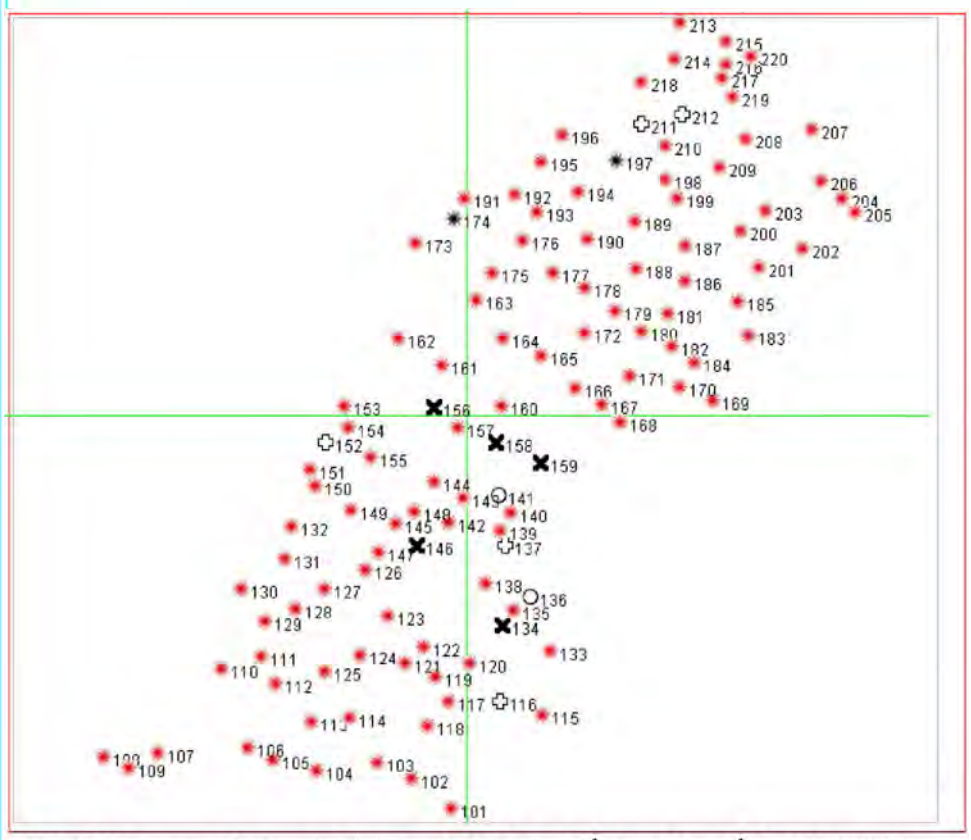

DCXCIII. Forme ale terminației de pl. -URI în VÂRVURI (VÂRFURI) (807)

- -[urʲ]
- ✖ -[urʲ] (-[urʲ], -[urʲ] etc.)
- ○ -[ure]
- ✪ alt termen
- ✷ ?

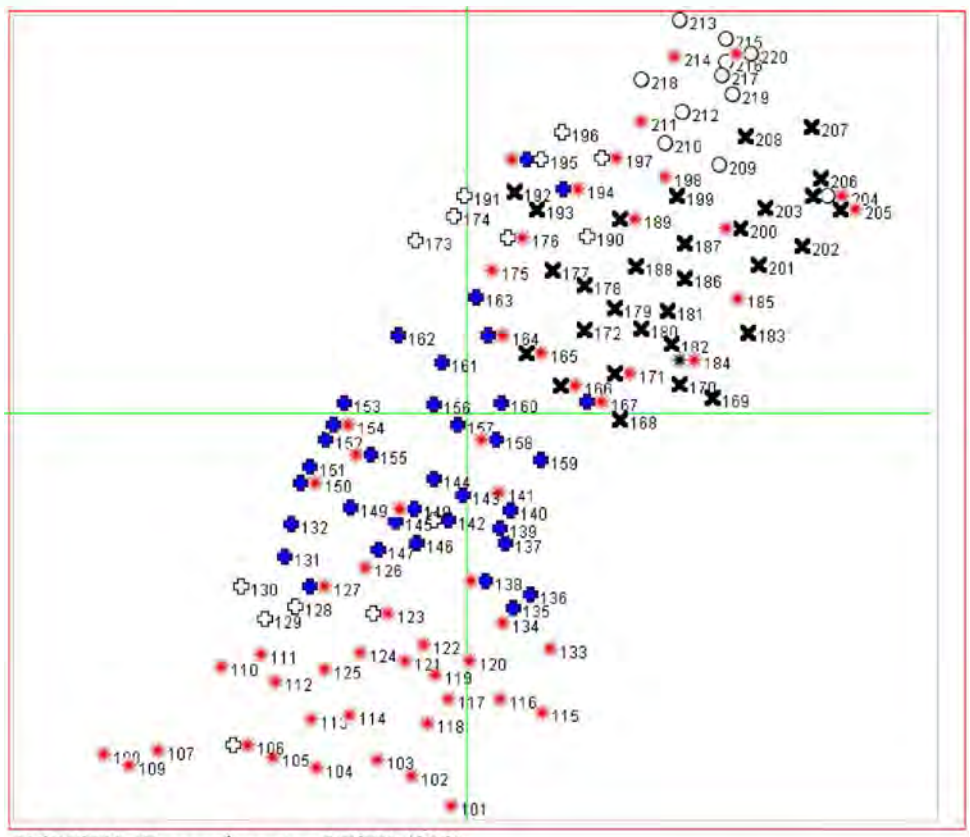

DCXCIV. Termeni pentru NISIP (808)

- nisip (năsip, nâsip) (mărunt)
- ✖ prund
- ○ pisoc
- ✪ hămoacă (hămucă, hămoc)
- ✷ arină
- ţârfă (ţârf)

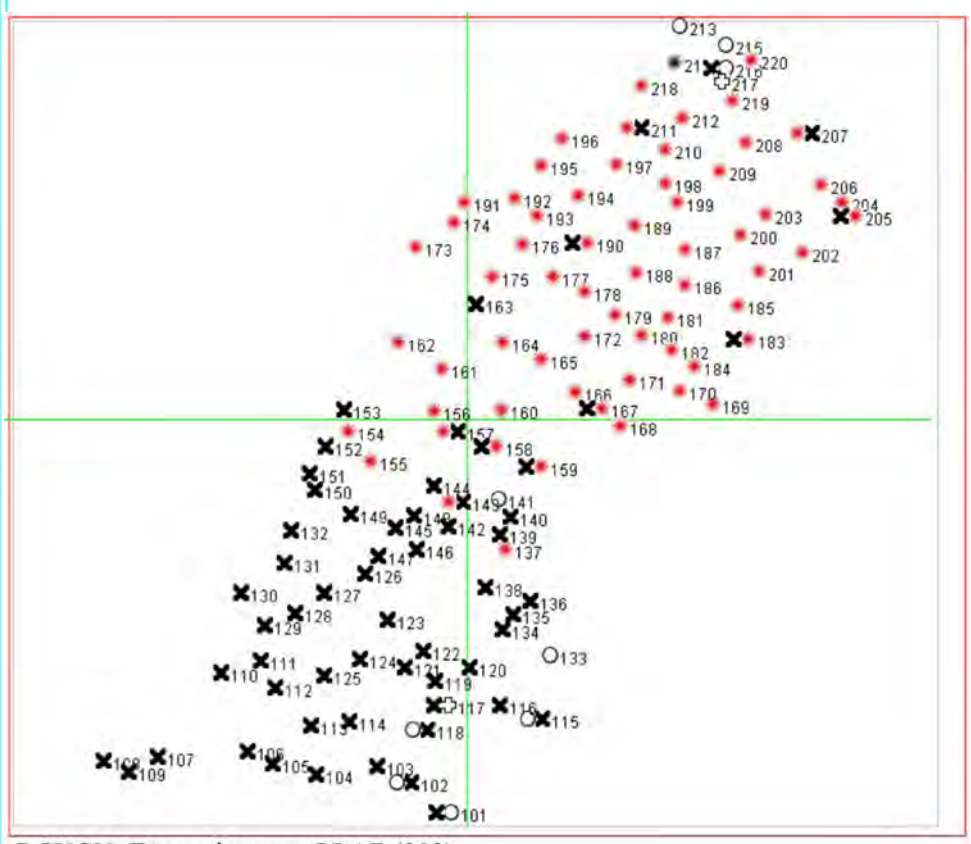

DCXCV. Termeni pentru PRAF (809)

- colb
- ✖ praf (prav)
- ○ pulbere (pulbure)
- ✪ cenuşă (ceruşă)
- ✷ ?

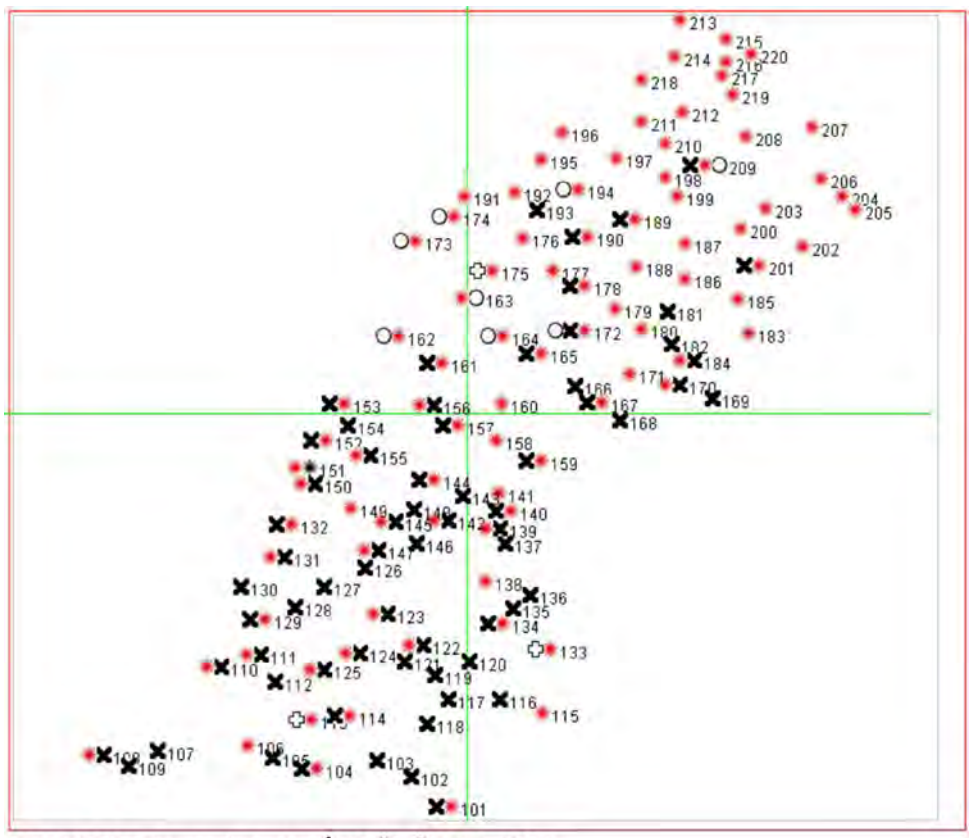

DCXCVI. Termeni pentru ÎNVĂŢĂTOR (810)

- învăţător
- ✖ dascăl (dascal, dascăr, dascar)
- ○ diac
- ✪ profesor
- ✷ văstor

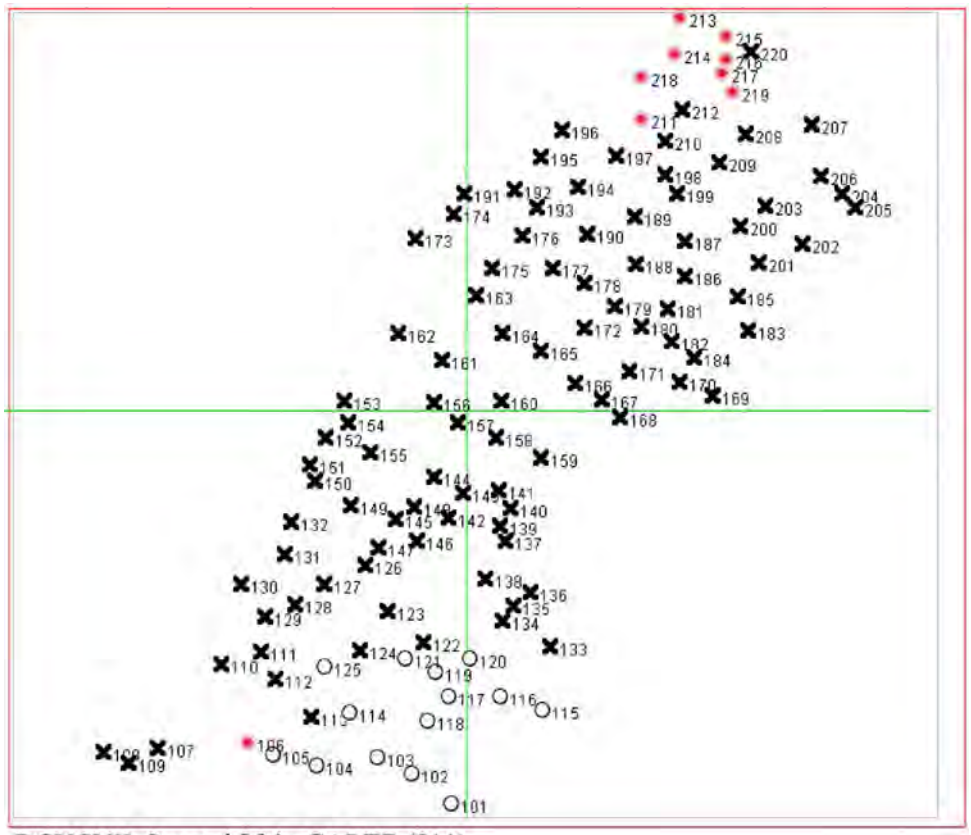

DCXCVII. Sunetul [t] în CARTE (811)

- [t]
- ✖ [tʲ]
- ○ [ć] ([t́ć], [ĉ], [t̂ĉ] etc.)

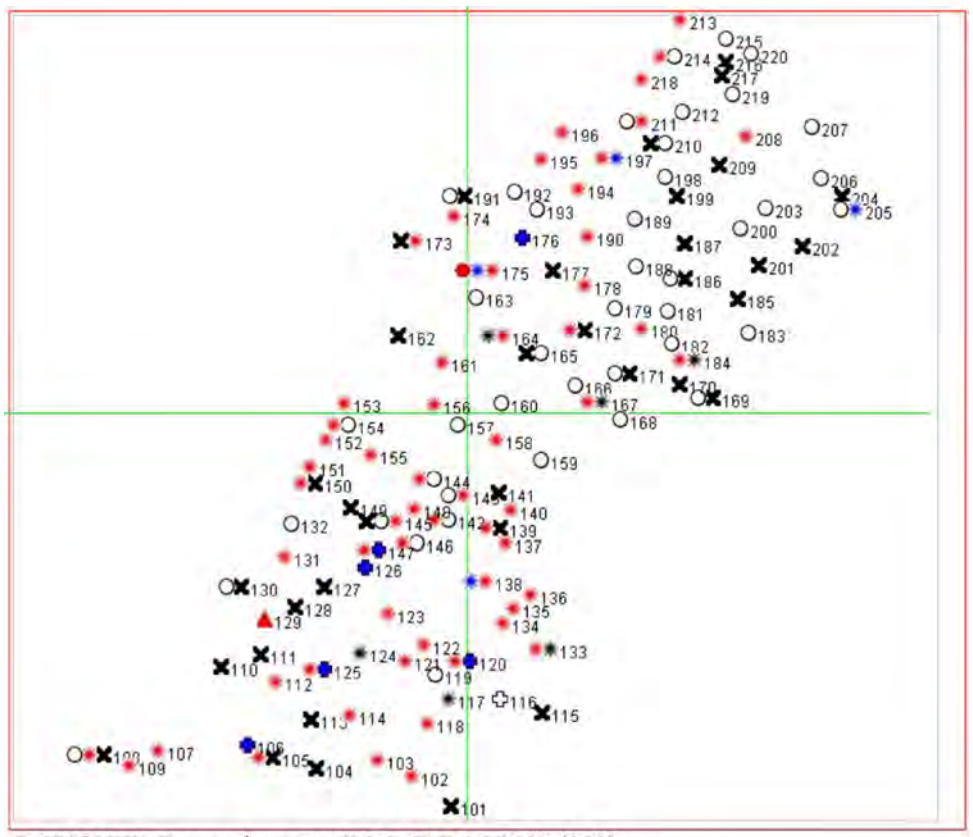

DCXCVIII. Termeni pentru TOC (DE SCRIS) (812)

- toc (~ rezervor/cu pană/cu peniţă etc.)
- ✖ pană (peană) (de scris)
- ○ peniţă
- ✪ pănuţă
- condei (condeu)
- ştil (stil) (cu peniţă)
- stilou (stilouri [pl.])
- pisc
- ▲ ?

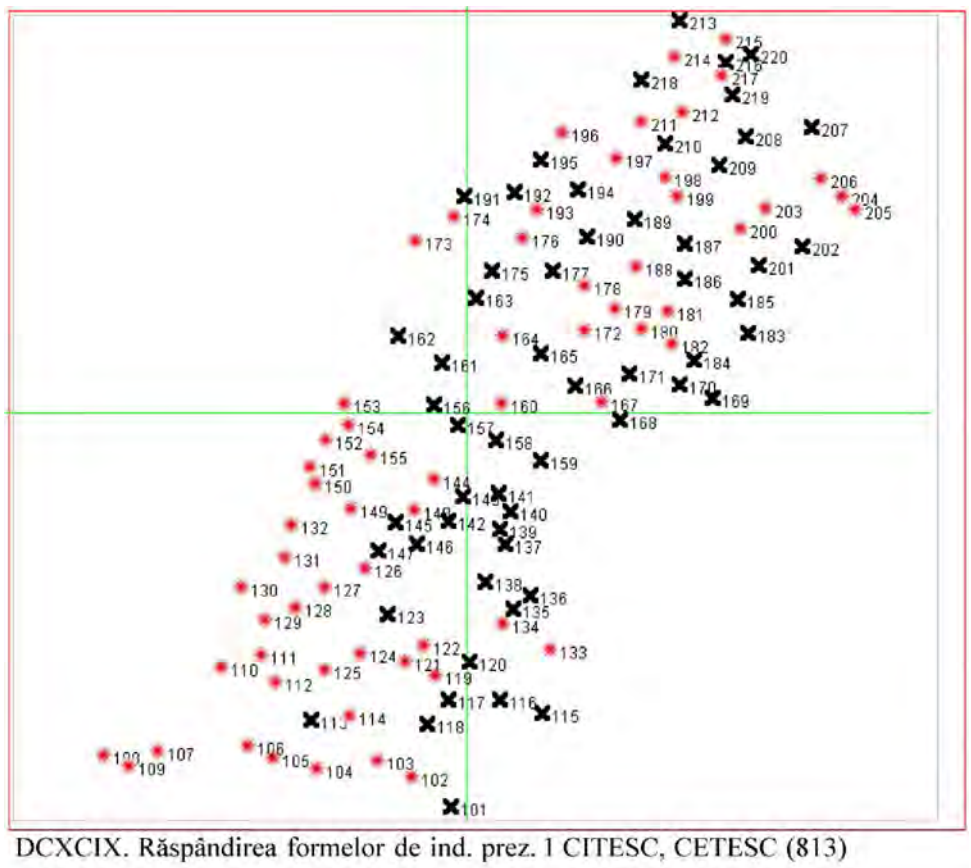

DCXCIX. Răspândirea formelor de ind. prez. 1 CITESC, CETESC (813)

- citesc
- ✖ cetesc

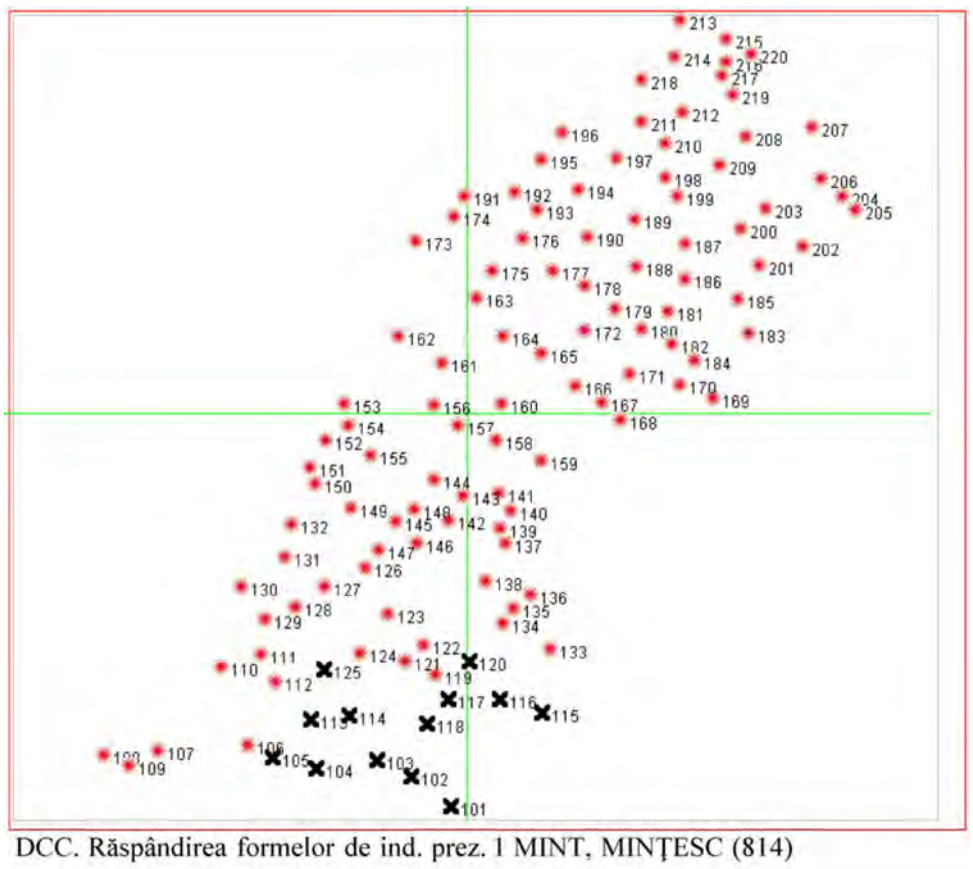

DCC. Răspândirea formelor de ind. prez. 1 MINT, MINŢESC (814)

- minţesc (minţes)
- ✖ mint

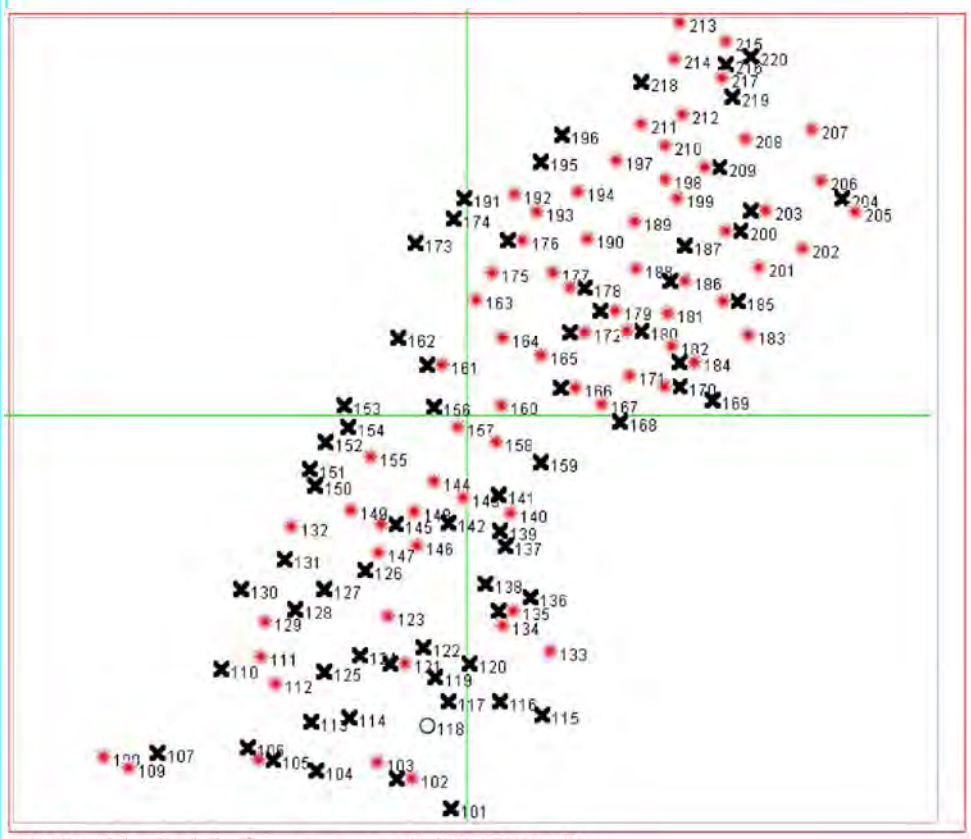

DCCI. Principalele forme pentru RECRUT (815)

- recrut (răcrut, recrută, recut, răcut, răcută etc.)
- regrută (răgută, răgrut, răgut, regută, răguţă etc.)
- alt termen

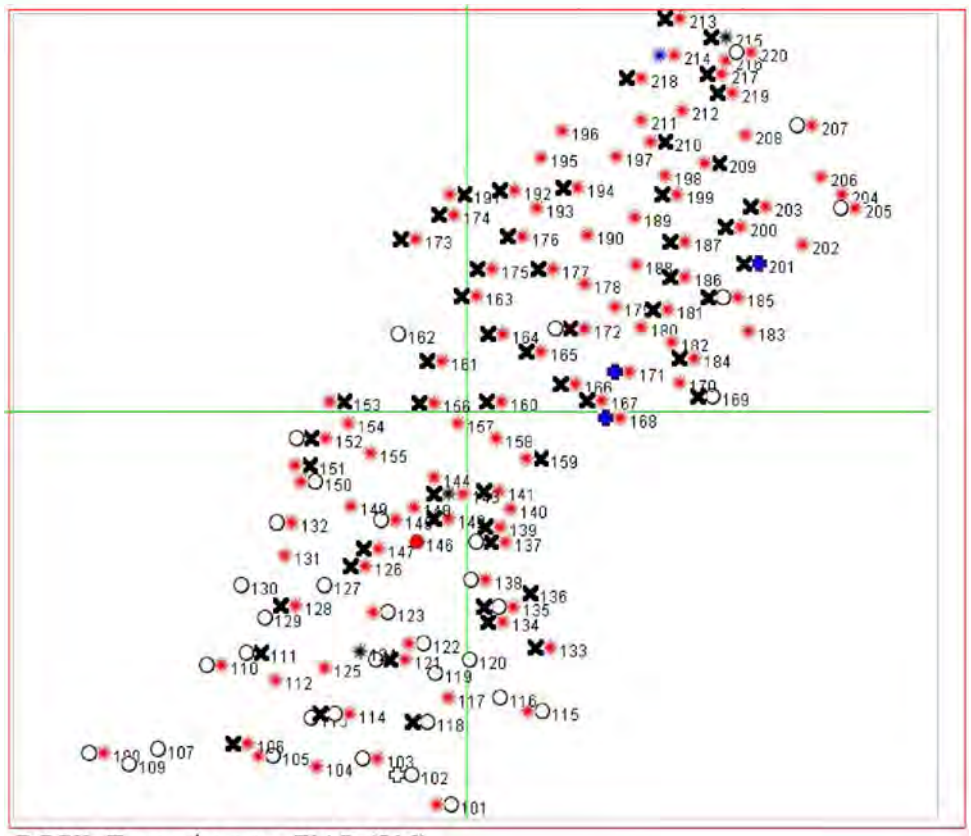

DCCII. Termeni pentru ZIAR (816)

- ziar (zear)
- uişag (uşag, iuşag etc.)
- foaie
- noveauă
- jurnal
- gazetă
- broşură
- ?

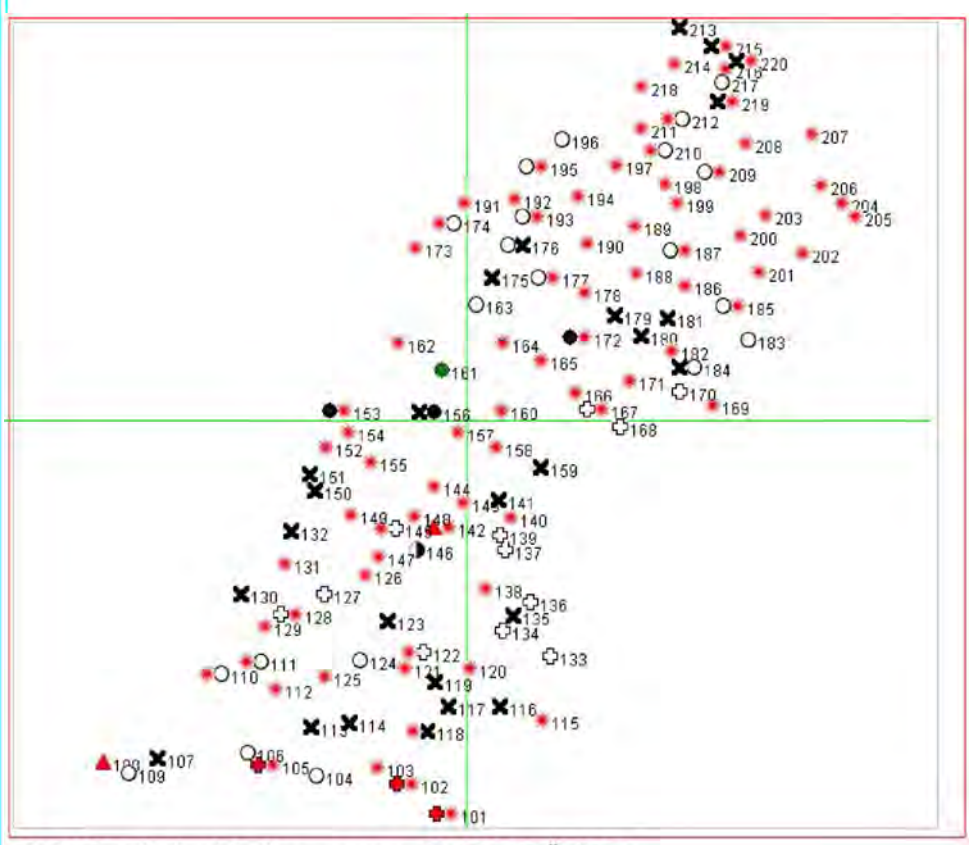

DCCIII. Principalele forme pentru BICICLETĂ (817)

- bicicletă (bicigletă, blicighetă)
- biţicletă (bliţichetă, biţigletă)
- bícicli (bícigli, bíţicli, bíţigli etc.)
- bicíclă (bíţiclă, biţíclă)
- bíţiglă (biţíglă)
- biţíclu
- biţiclie
- biţicleu
- ?

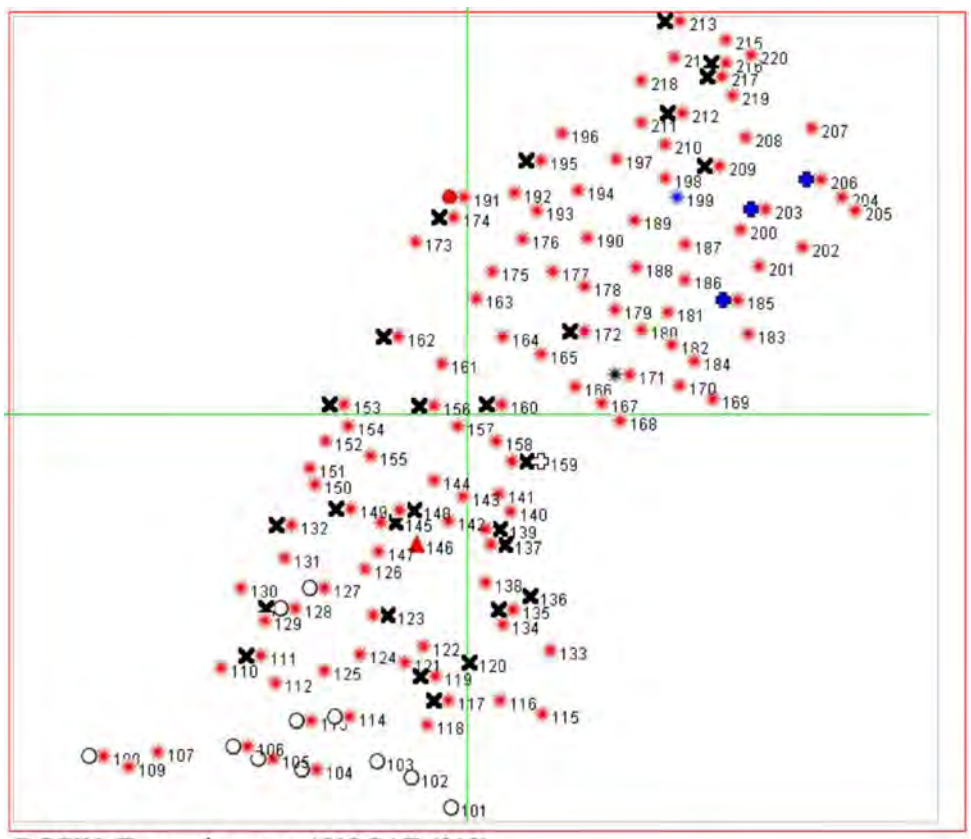

DCCIV. Termeni pentru AVOCAT (818)

- avocat (advocat, arvocat)
- fiscarăş (fiscalăş, fiscaloş etc.)
- fişcal (fiscal)
- apărător
- potracăn
- fiscuş (físcuş)
- judecător
- [üdvéjd]
- ?

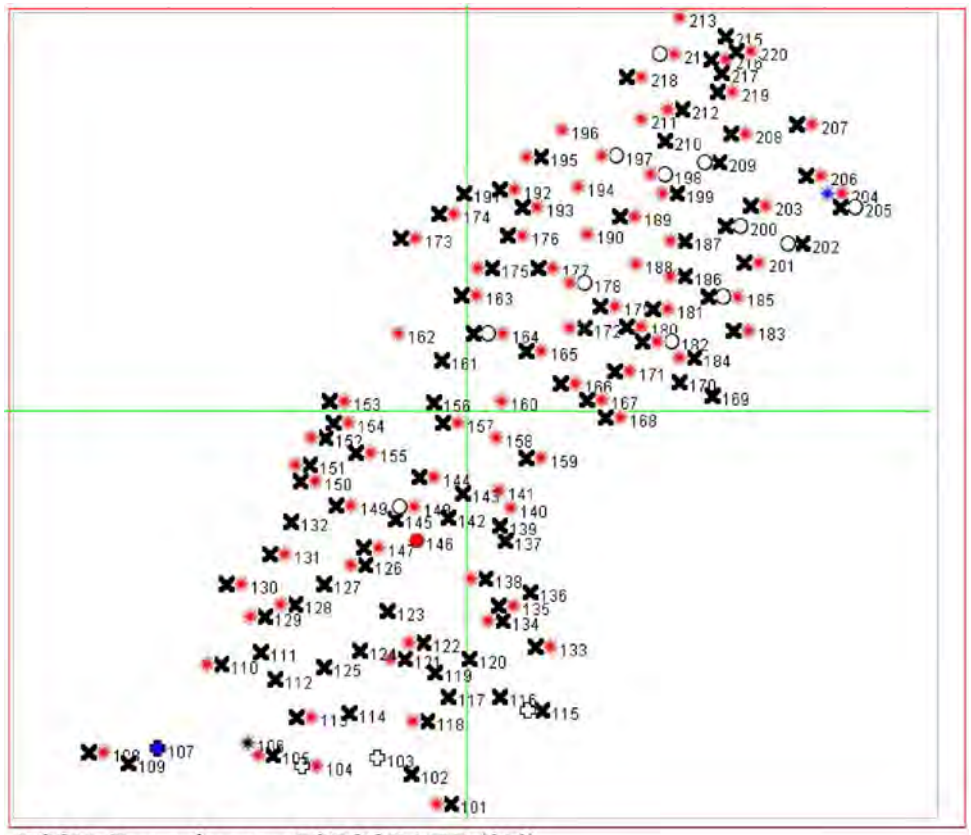

DCCV. Termeni pentru FOTOGRAFIE (819)

- fotografie (fotográfie, fotográfe)
- chip
- poză
- potreu (potrei)
- pingălaţie
- icoană
- bild
- ?

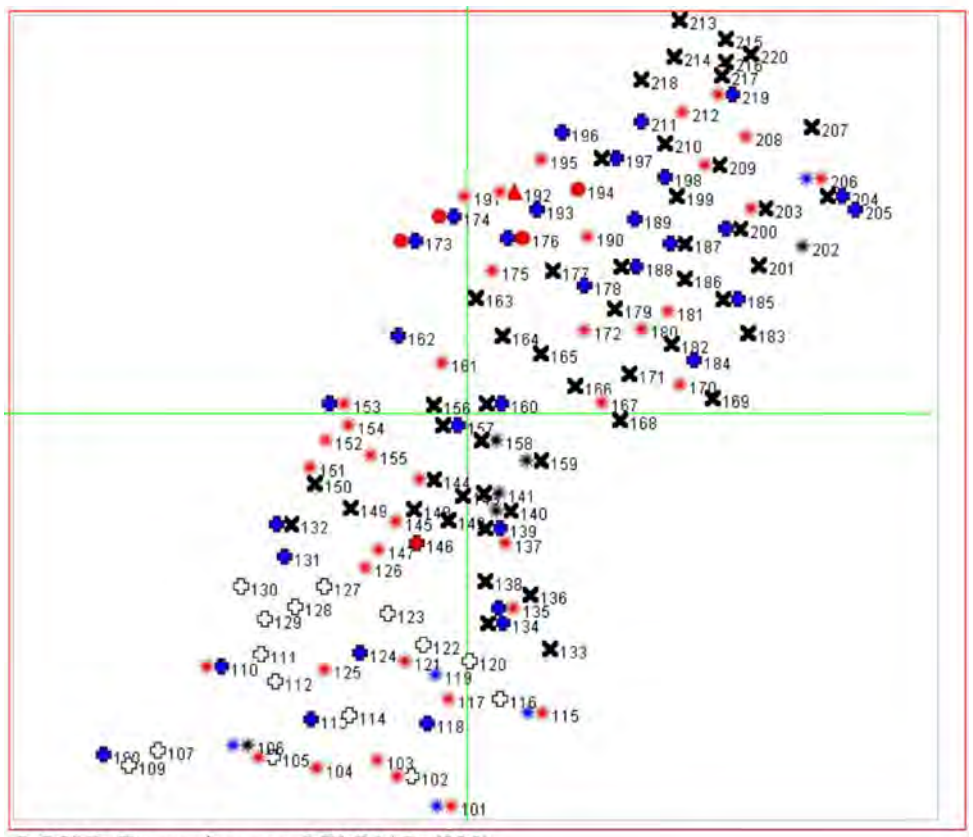

DCCVI. Termeni pentru LEMNAR (820)

- lemnar
- meşter (~ de lemn/lemnar)
- maistor (maistur, maistur lemnar) (de lemn/de căşi)
- tâmplar
- dulgher (durgher)
- ţimorman (ţímorman, ţărmăman)
- aci
- zidar
- ?

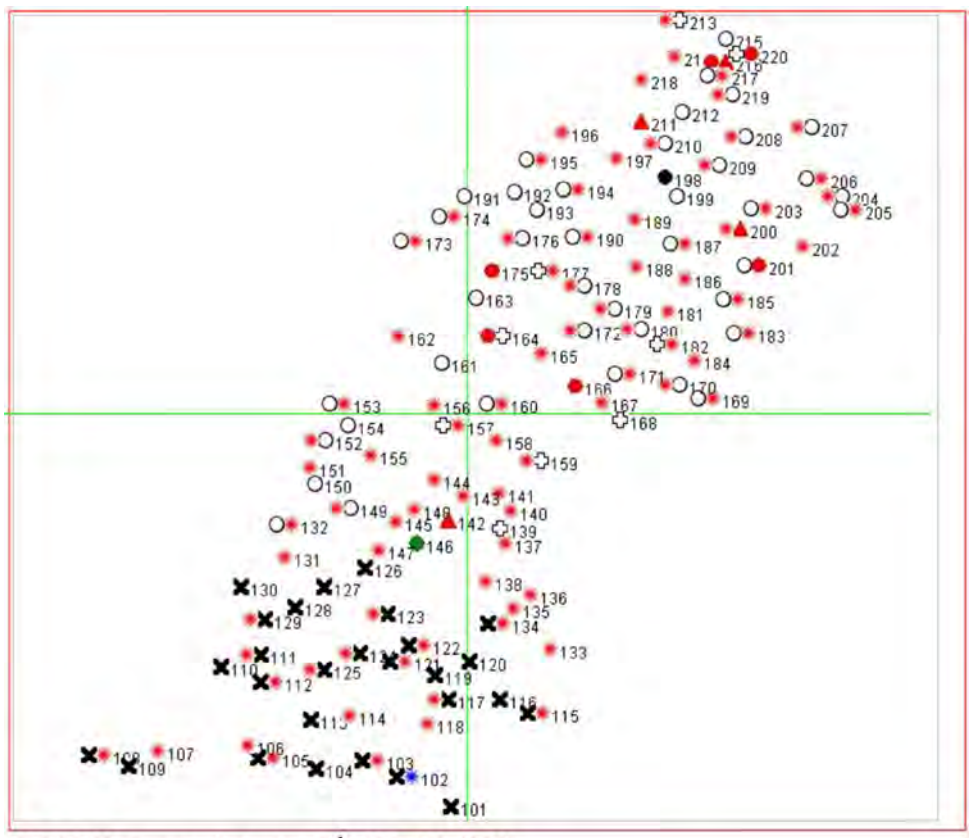

DCCVII. Termeni pentru TÂMPLAR (821)

- tâmplar (templar)
- tişlăr (tişler)
- astăluş (astalâş, asteluş, ostoluş etc.)
- meşter
- maistor
- dulgher (dugher)
- lemnar
- meseriaş
- ?

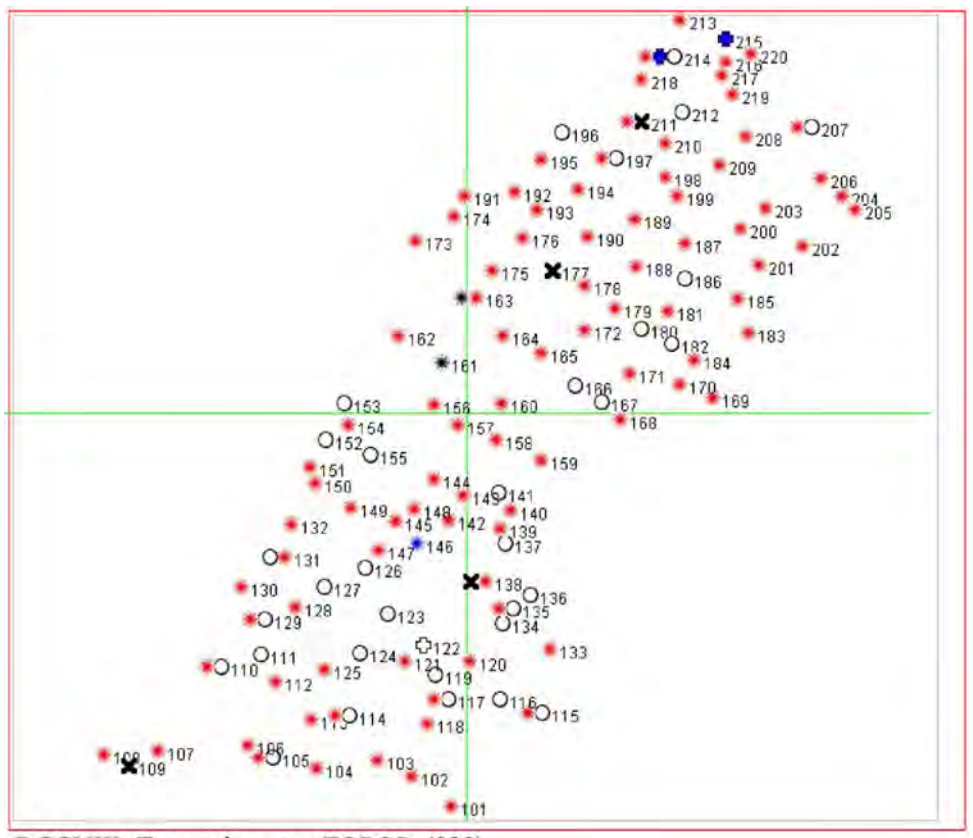

DCCVIII. Termeni pentru TOPOR (822)

- topor
- toporaş (toporeş)
- secure
- securiţă
- titeu
- băltag (boltag)
- ?

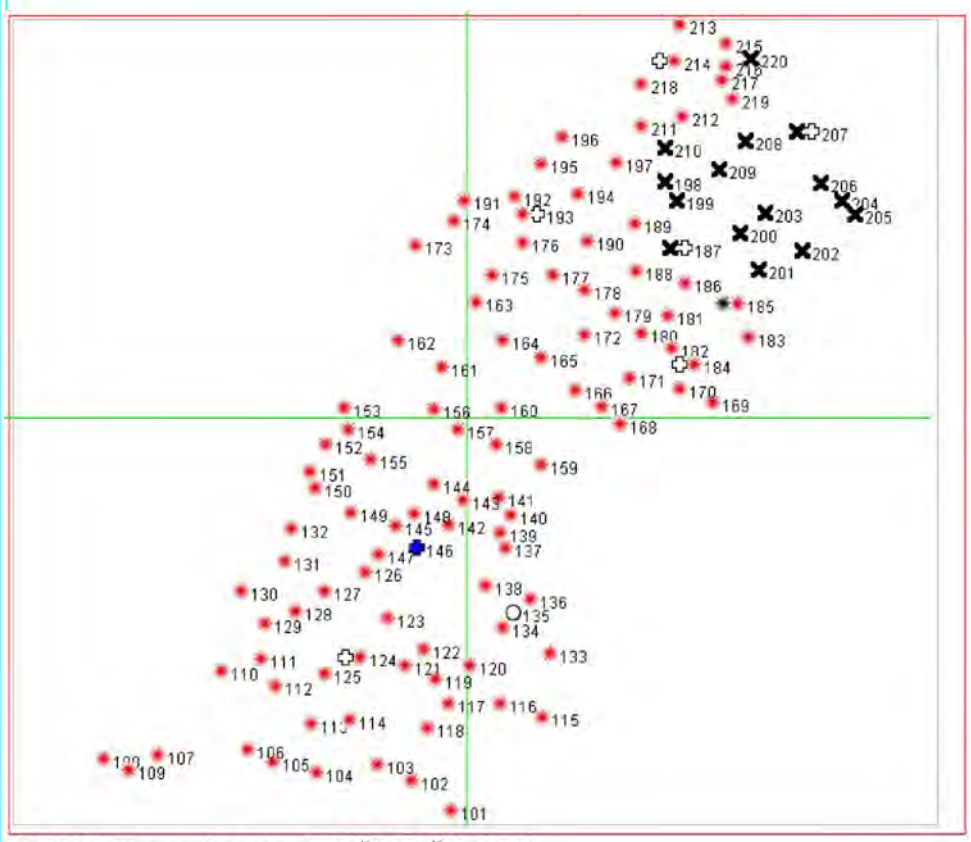

DCCIX. Termeni pentru FERĂSTRĂU (823)

- firez (ferez, firis, firiz, siris) (de mână/de brâncă)
- firişău (~ mai mic), sirişău (de mână/de-a mână)
- firezaş
- ferăstrău (ferestrău, ferestău)
- joagăr
- ?

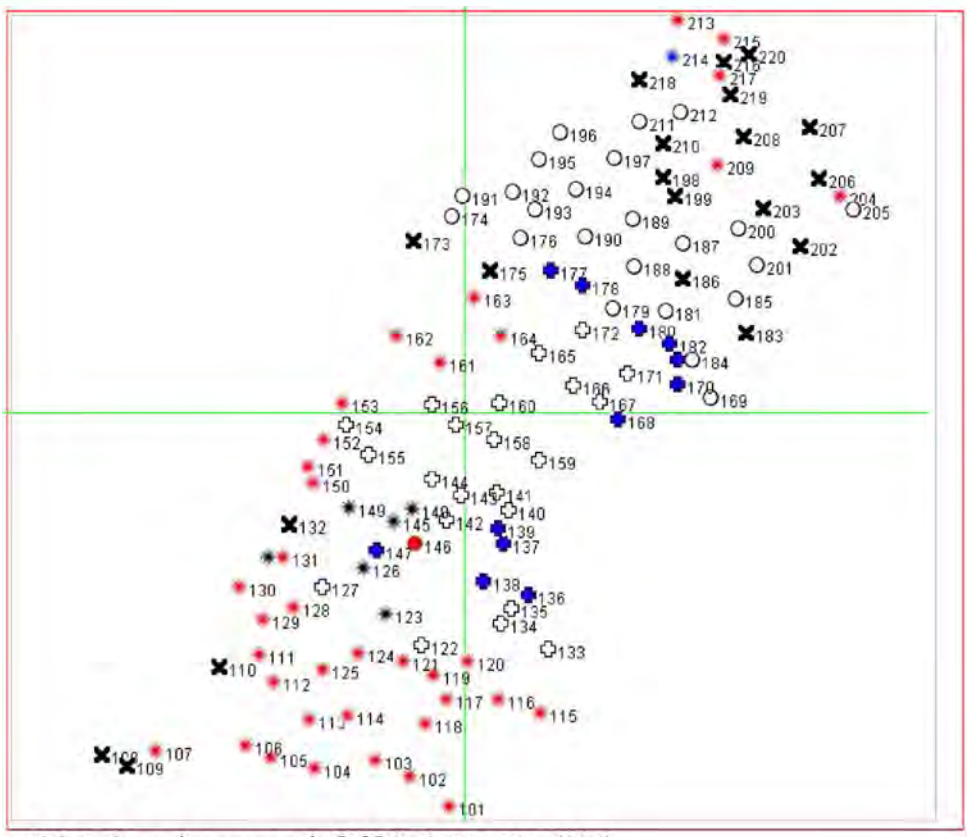

DCCX. Grupul consonantic [sfr] în SFREDEL (824)

- [sfr]
- [sfl]
- [sl]
- [str]
- [scr]
- [scl]
- [spr]
- ?

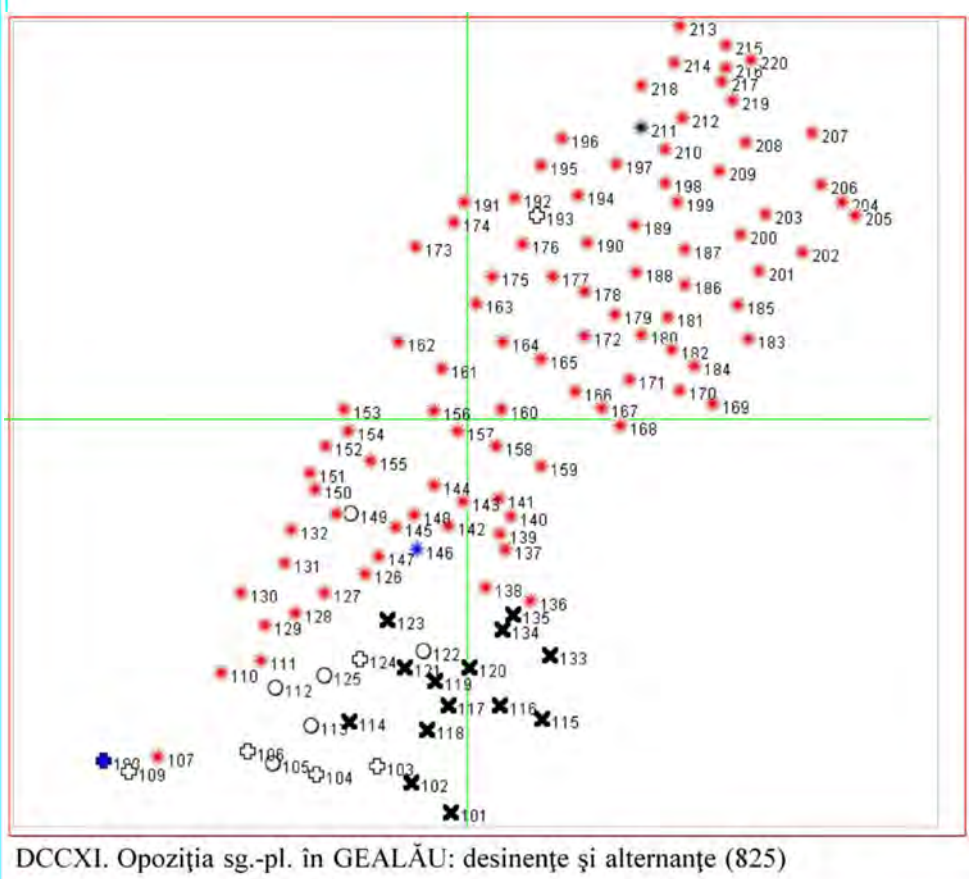

DCCXI. Opoziţia sg.-pl. în GEALĂU: desinenţe şi alternanţe (825)

- -ău; -auă
- -ău; -aie
- -ău; -[ą́]ie (-[ą́]ie)
- -ău; -[é]ie
- -ău; -ăuri
- alt termen
- ?

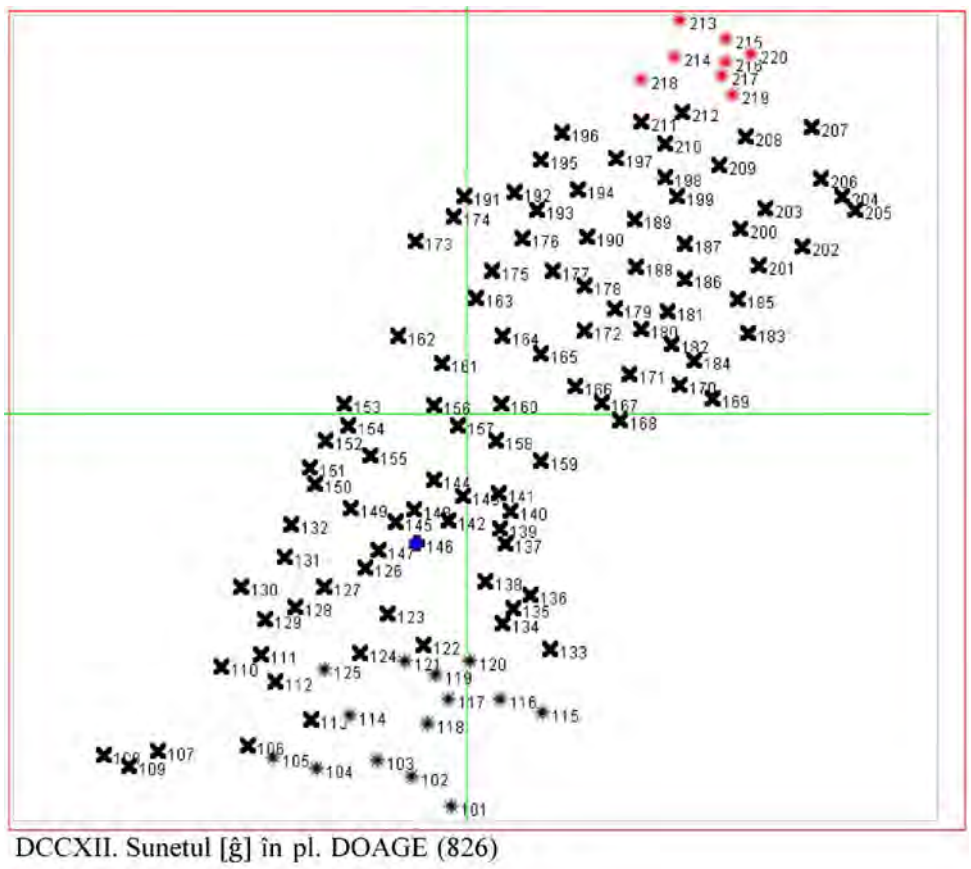

DCCXII. Sunetul [ĝ] în pl. DOAGE (826)

- [ĝ] ([ĝ̂])
- [j] ([j̈], [j̈])
- [ź] ([ẑ])
- ?

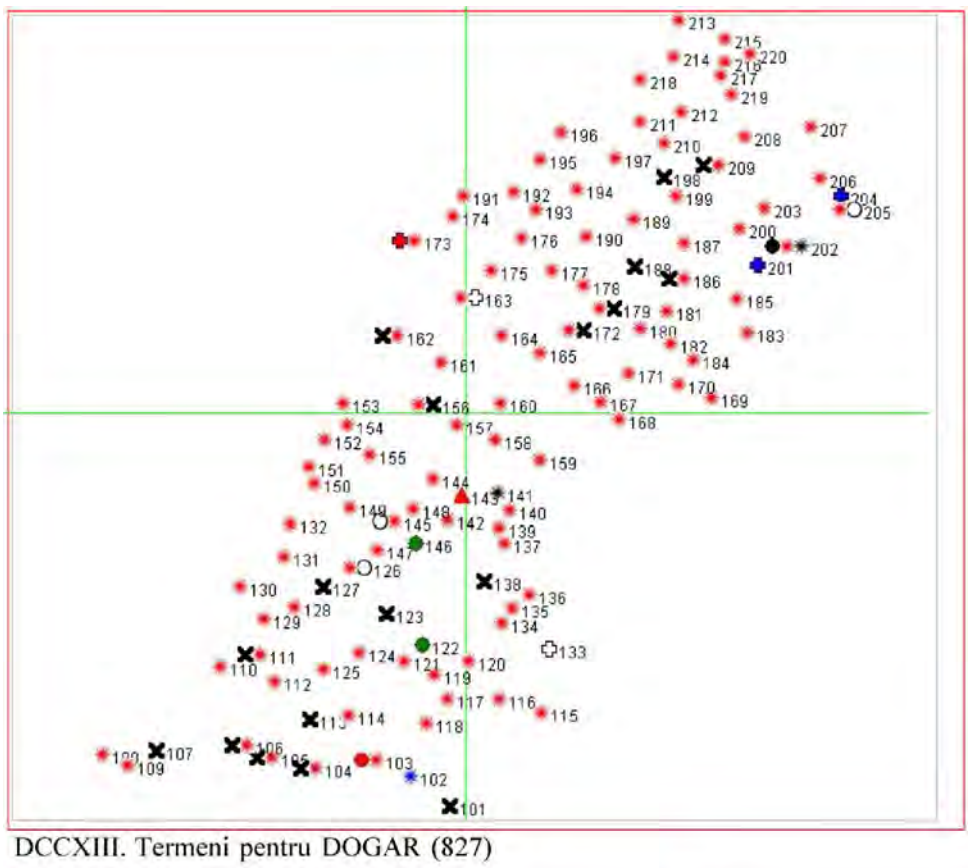

DCCXIII. Termeni pentru DOGAR (827)

- dogar (dongar)
- pintăr (pinter)
- ciubărar
- dulgher
- tâmplar
- butnar (bugnar)
- tişlăr
- cioplitor
- moţ
- dejer
- văsar
- ?

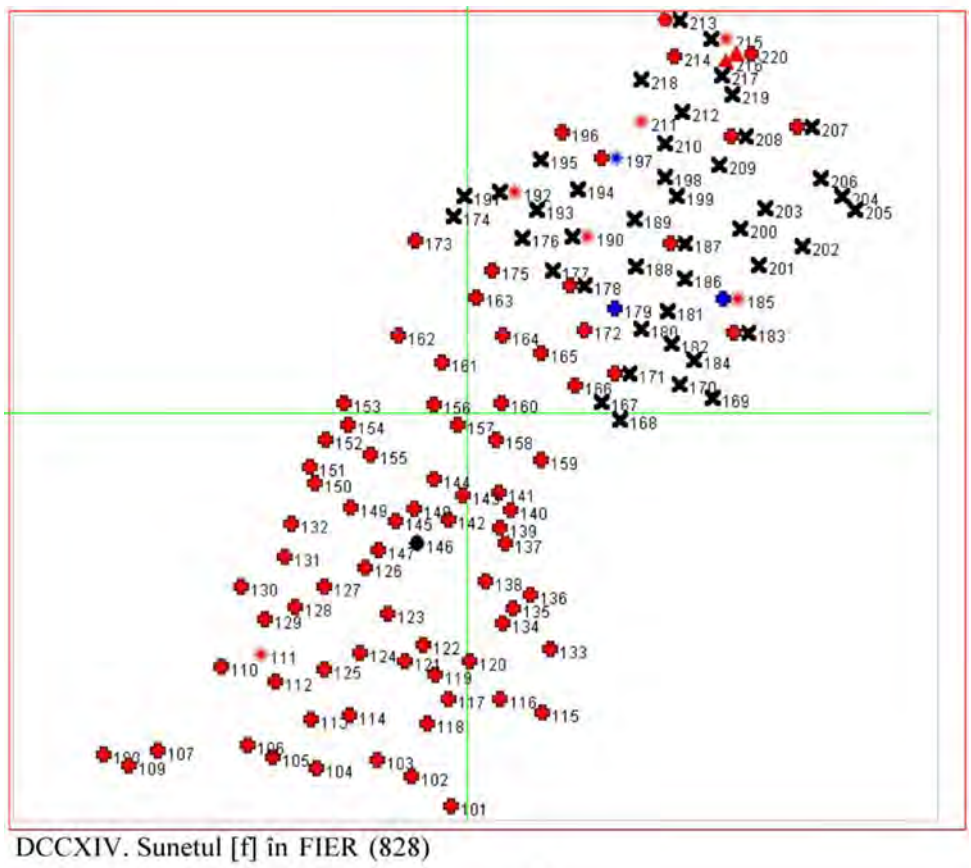

DCCXIV. Sunetul [f] în FIER (828)

- [f]
- [ḥ]
- [ḣ] ([ḣ])
- [h]
- [t^{ĭ}]
- [s]
- fer (f[$\dot{I}_{\wedge}$]er)
- ?

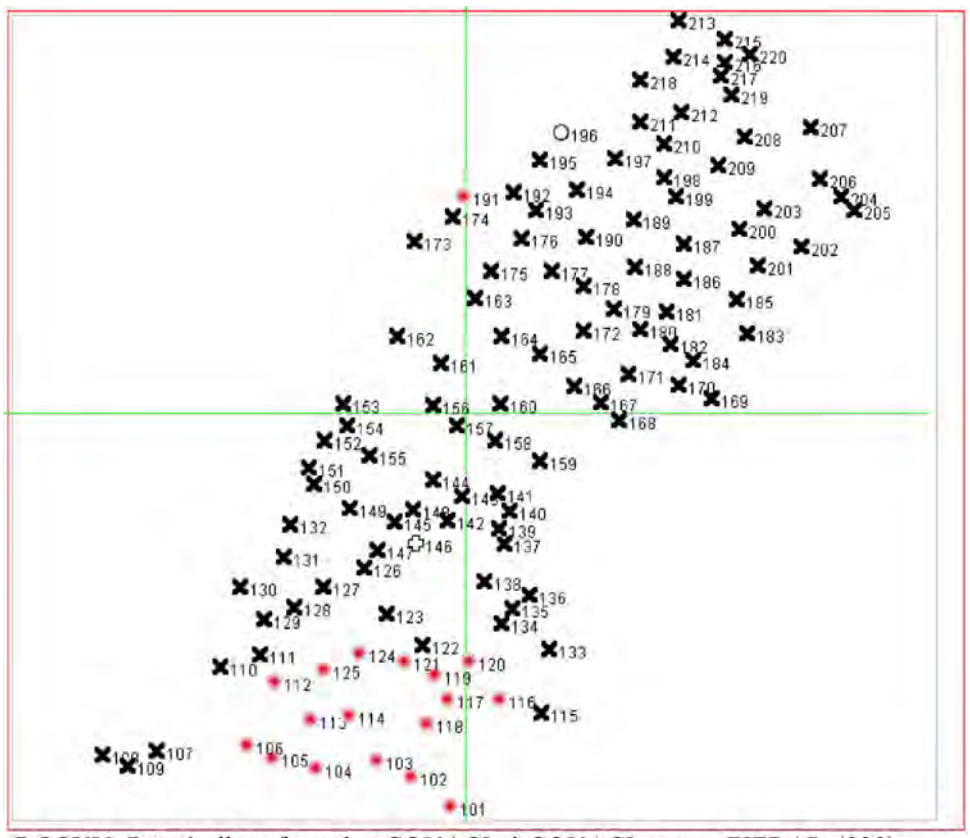

DCCXV. Răspândirea formelor COVACI şi COUACI pentru FIERAR (829)

- covaci (căvaci)
- couaci (căuaci)
- alt termen
- ?

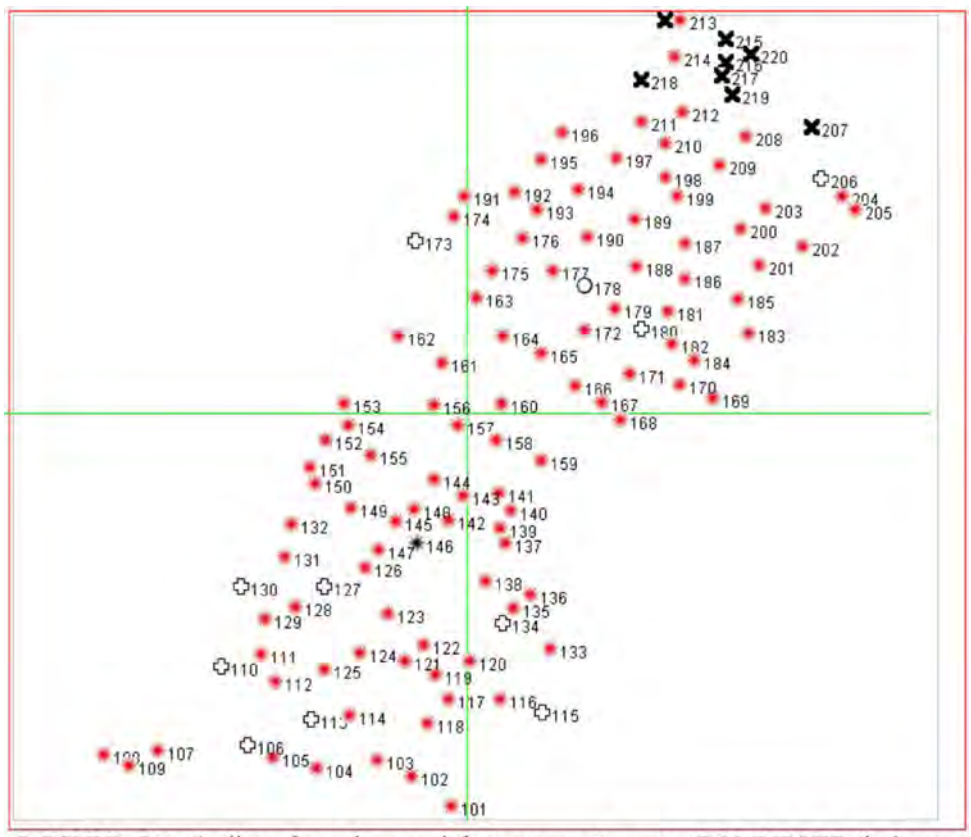

DCCXVI. Răspândirea formelor cu şi fără apocopă pentru TOMNEŞTE (ind. prez. 3) (830)

- tomneşte (tomeşte)
- tomn[é]
- altă formă
- alt termen
- ?

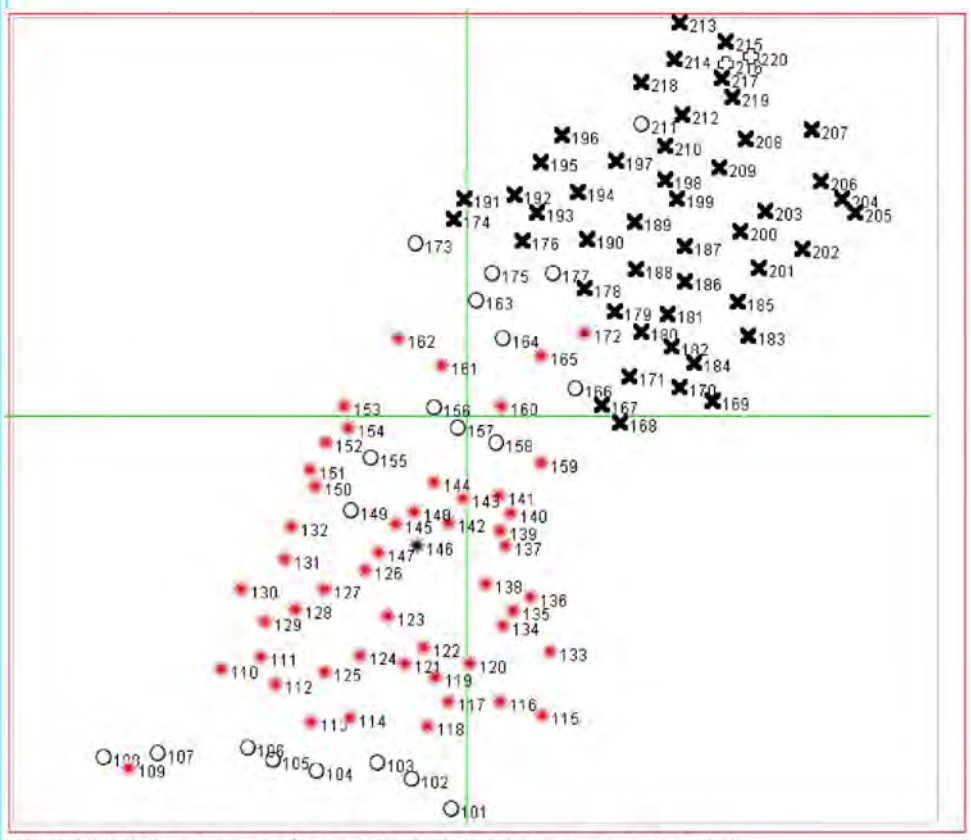

DCCXVII. Sunetele -[vé]- în POTCOVESC (ind. prez.1) (831)

- -[vắ]-
- -[d'é]- (-[d'ĕ́]-)
- -[vé]- (-[v^ié]-)
- -[zé]- (-[z^ié]-)
- ?

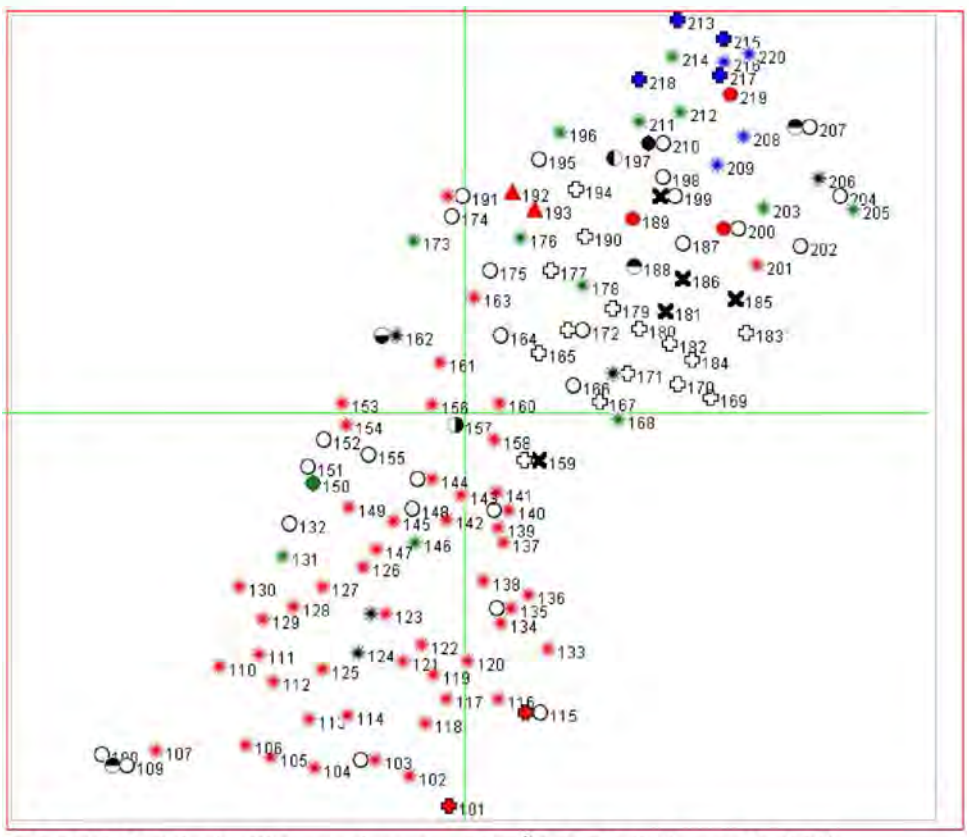

DCCXVIII. Principalii termeni pentru ARGĂSEŞTE (ind. prez.1) (832)

- dubeşte
- dubăleşte
- tăbăceşte
- timăreşte (timăleşte, timileşte)
- curăţă (curăţeşte, coroţeşte)
- urgeşte
- orgăleşte (orgăreşte, urgăreşte)
- horjeşte
- chisitleşte
- direge
- argăseşte
- aştezează
- ciuhăleşte
- ticăzeşte
- timază
- alţi termeni
- ?

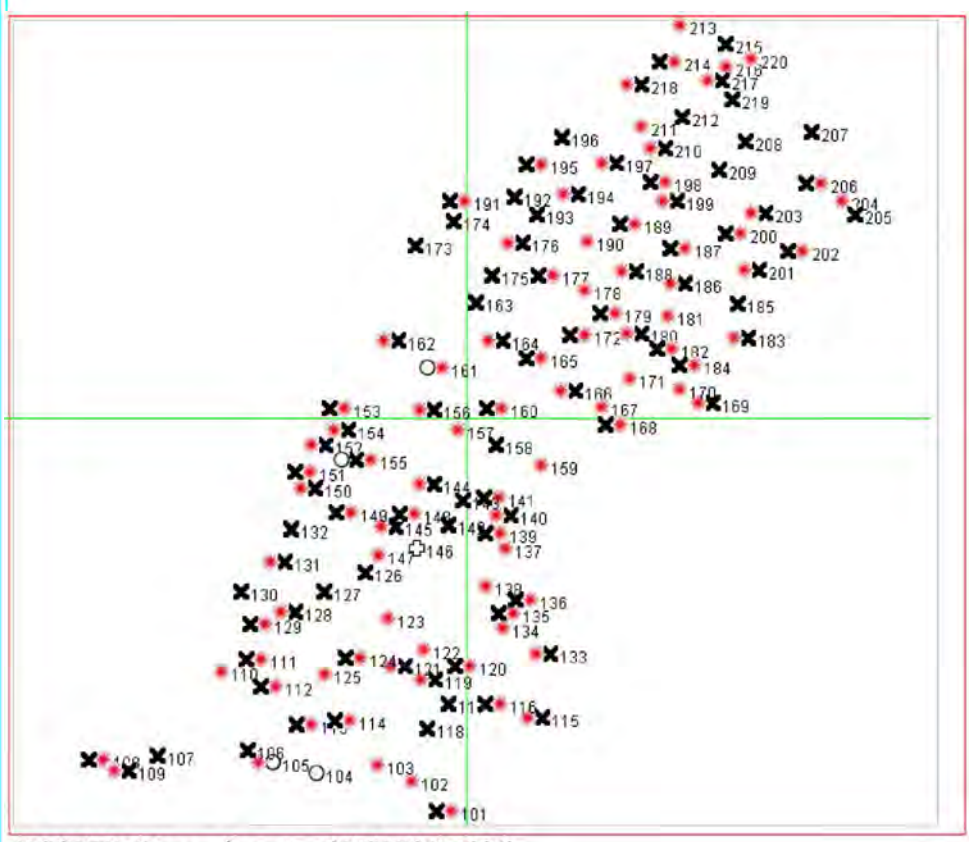

DCCXIX. Termeni pentru CROITOR (833)

- croitor (curoitor, curuitor)
- săbău (sabău, sabou)
- jnaidăr
- ?

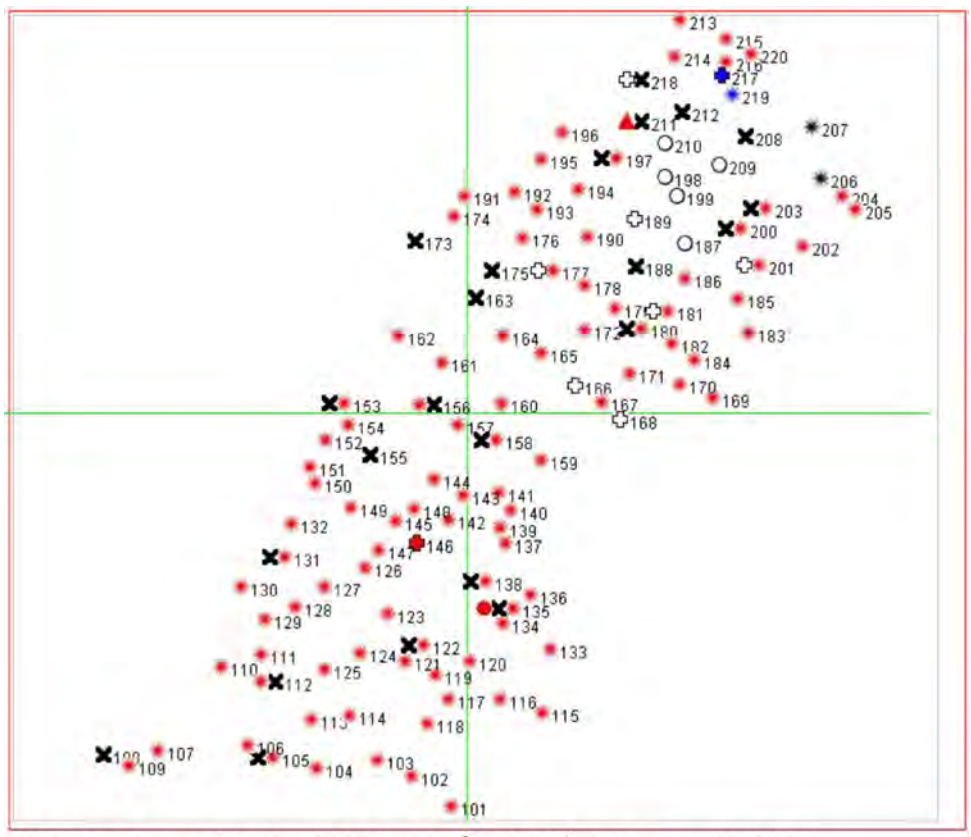

DCCXX. Termeni pentru (ACUL TE) ÎNŢEAPĂ (ind. prez. 3) (834)

- împunge
- înţeapă
- împluntă
- sparge
- străpunge
- înghimpă
- pâsăie
- pişcă
- vătămează
- ?

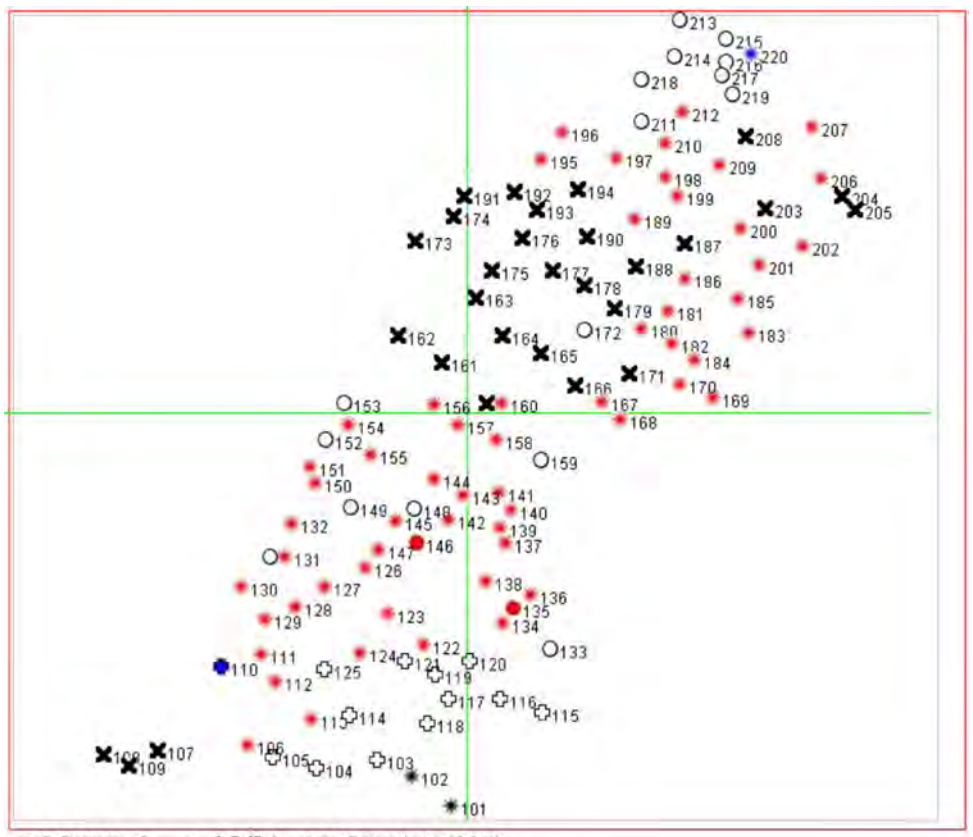

DCCXXI. Sunetul [d] în DEGETAR (835)

- [j] ([j̋], [j̏])
- ✖ [dʺ]
- ○ [d] ([dˇ])
- ✧ [ź] ([ẑ])
- ✹ [đ] ([đ̣])
- ź
- ● [j̓]
- ● [ĝ]
- ● ?/alt termen

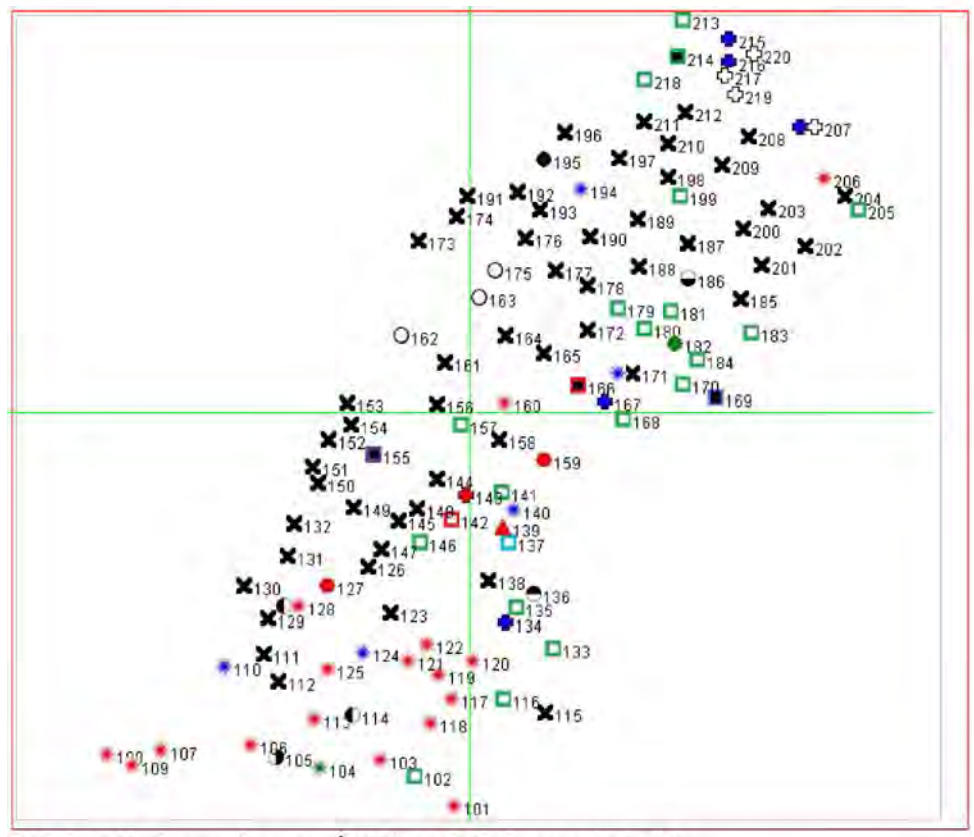

DCCXXII. Termeni pentru ÎNSĂILEZ (ind. prez. 1) (836)

- firţuiesc (ferţuiesc, firţui, friţulesc etc.)
- ✖ firţălesc (ferţălesc, feţărlesc, fiţălesc etc.)
- ○ firţăzlesc
- ✧ (le) adun(ăm) (laolaltă/căt-olaltă)
- ● (le) prind(em) (laolată/cătă olaltă)
- ● închei ((le) închii, închiu)
- ● firuiesc
- ▲ adătuiesc
- ● aţez
- ● curuiesc
- ● formălesc
- ◑ (le)-mpărează [3]
- ◐ împrejur
- ◒ împungălesc
- ◓ închiurb
- ● îndupăcesc
- ■ mărginesc
- ■ presucesc
- ■ tivesc
- ■ ţifrăresc
- □ căluşeşte [3]
- □ îngurzeşte [3]
- □ ?

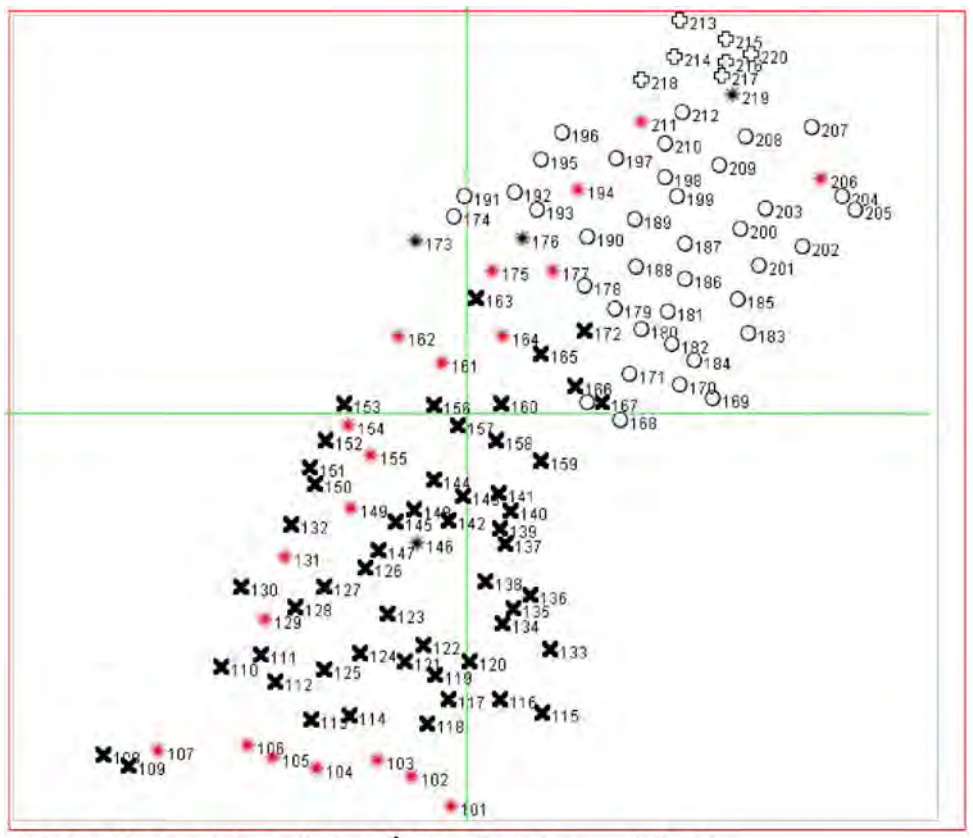

DCCXXIII. Sunetele -[pé]- în CÂRPESC (ind. prez. 1) (837)

- -[pé]- (-[pi^é]-)
- ✖ -[pắ]-
- ○ -[tʺé]- (-[tʺắ]-, -[tʺé̯]-)
- ✧ -[ptʺắ]-
- ✹ ?/alt termen

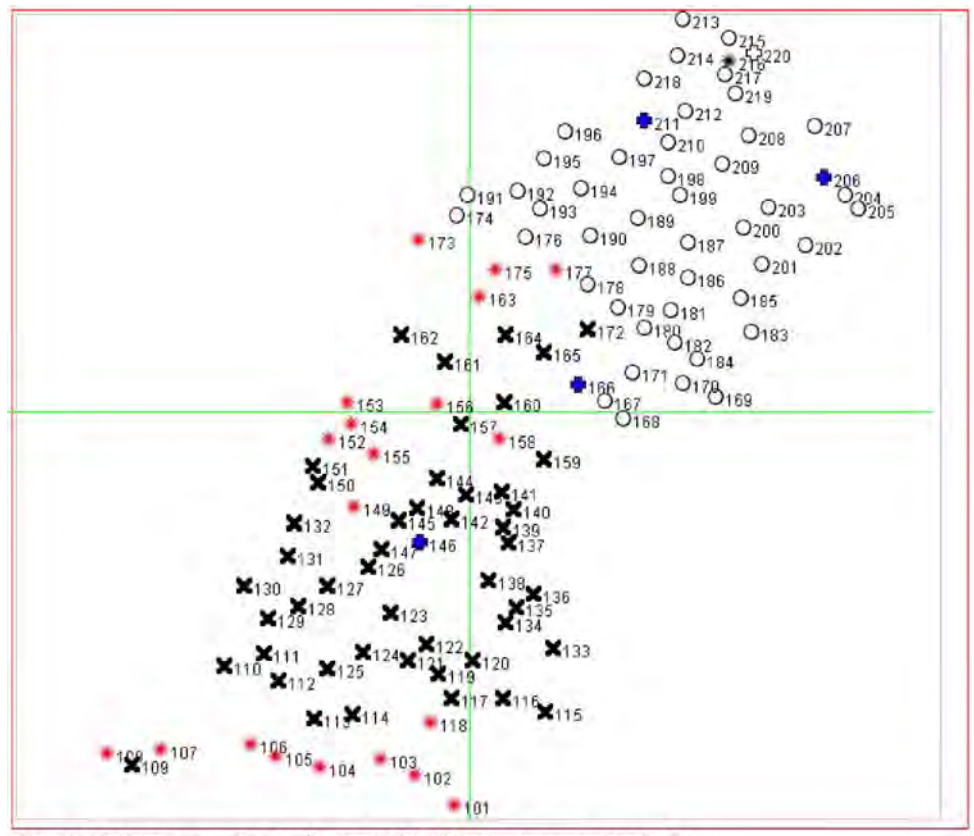

DCCXXIV. Sunetele -[vé]- în TIVESC (ind. prez. 1) (838)

- -[vé]- (-[vi^é]-)
- ✖ -[vắ]-
- ○ -[dʺé]- (-[dʺắ]-)
- ✧ -[zắ]-
- ✹ -[zi^é]-
- ● ?/alt termen

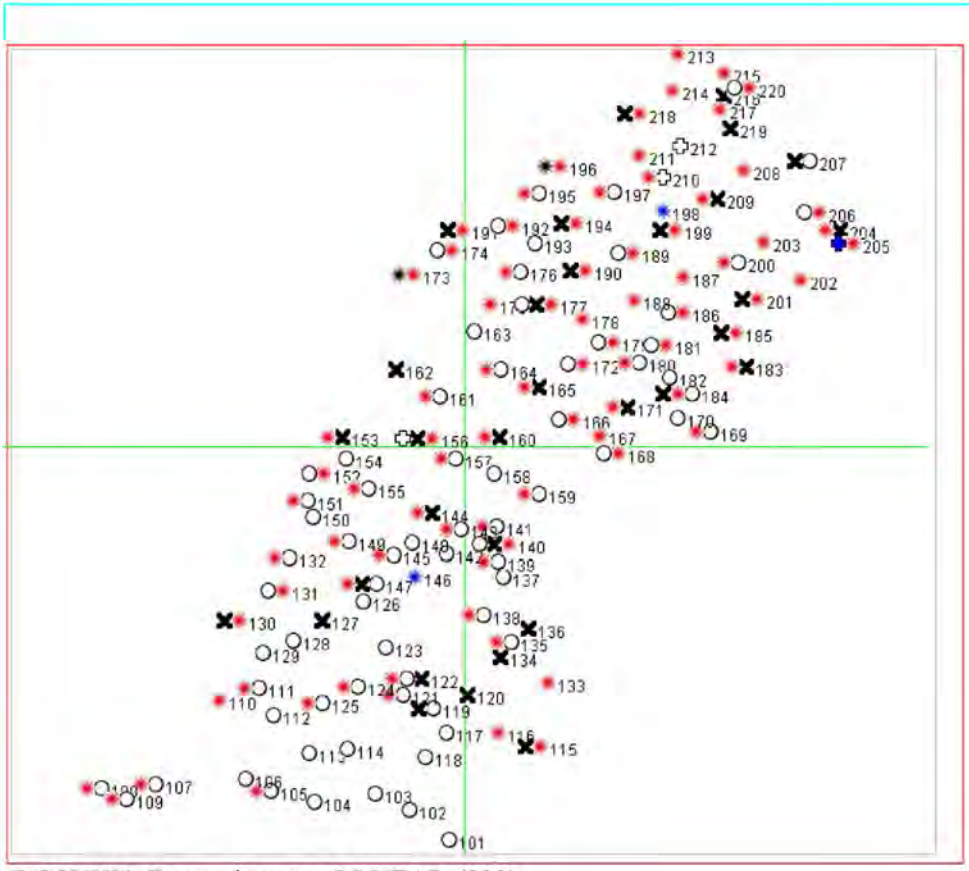

DCCXXV. Termeni pentru BRUTAR (839)

- brutar (brutrar)
- pec (peic)
- pecar (peicar)
- peicarăş (peicaroş)
- peicheş
- pitar
- ?

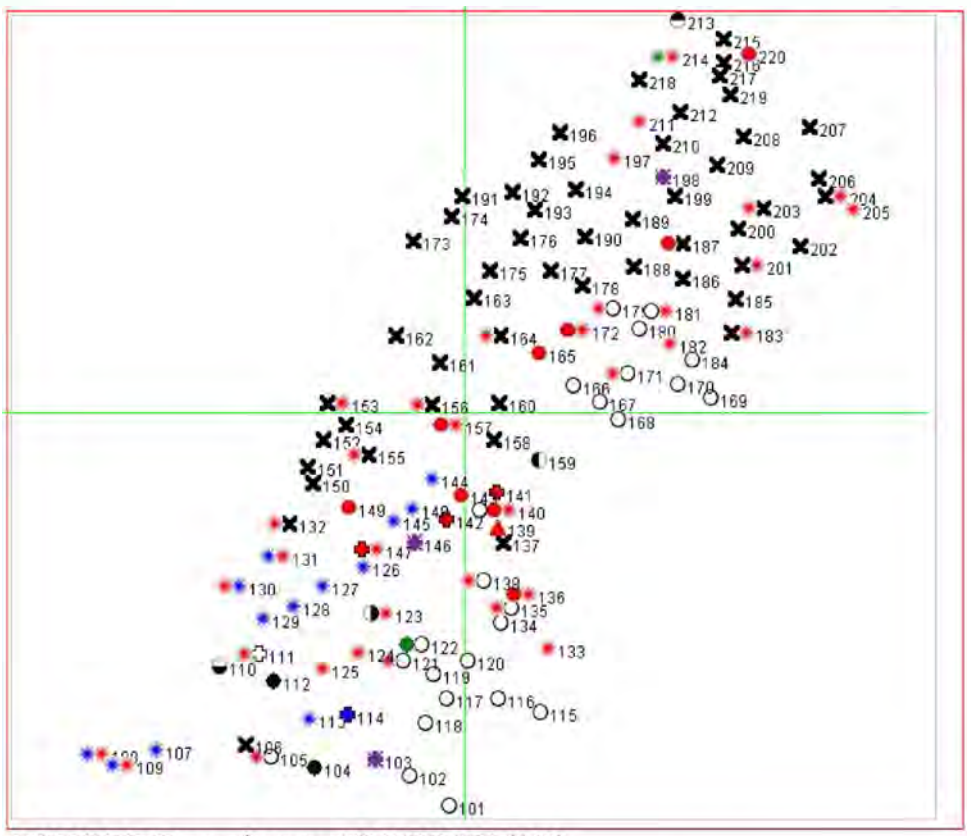

DCCXXVI. Termeni pentru TINICHIGIU (840)

- tinichigiu (tincugiu, tingiu)
- badogoş (badocuş, badogâş, baldogoş etc.)
- plevar (pleuar)
- bădicar
- bădicaş
- bădicarăş (bădigarăş, bătigarăş)
- badocar (badogar, bădocar)
- badocaş
- badocarăş
- cloamfăr (clamfăr)
- dulgher
- maistor plevar
- meşter
- lăcătuş
- tablar
- tablagiu
- ?

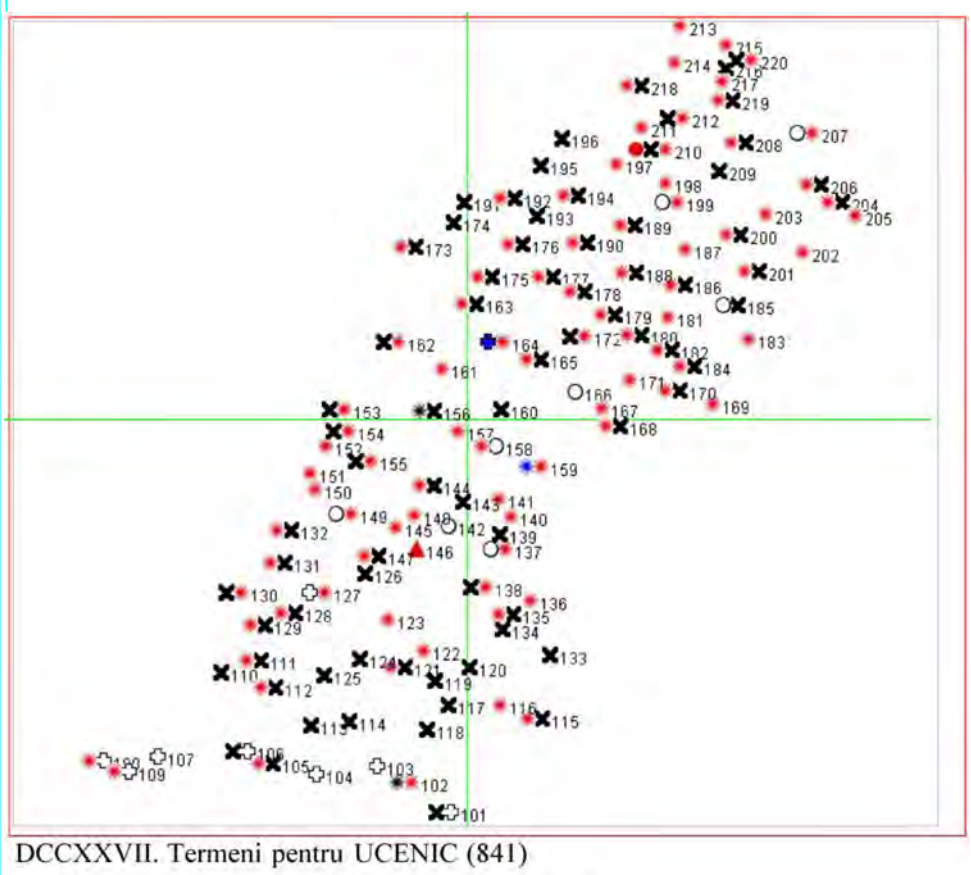

DCCXXVII. Termeni pentru UCENIC (841)

- ucenic (ucinic)
- inaş
- leghin (leghii, lighei)
- şăgârţ (şegârt, şogârt etc.)
- calfă
- sclugă
- şcolar
- şegheit
- ?

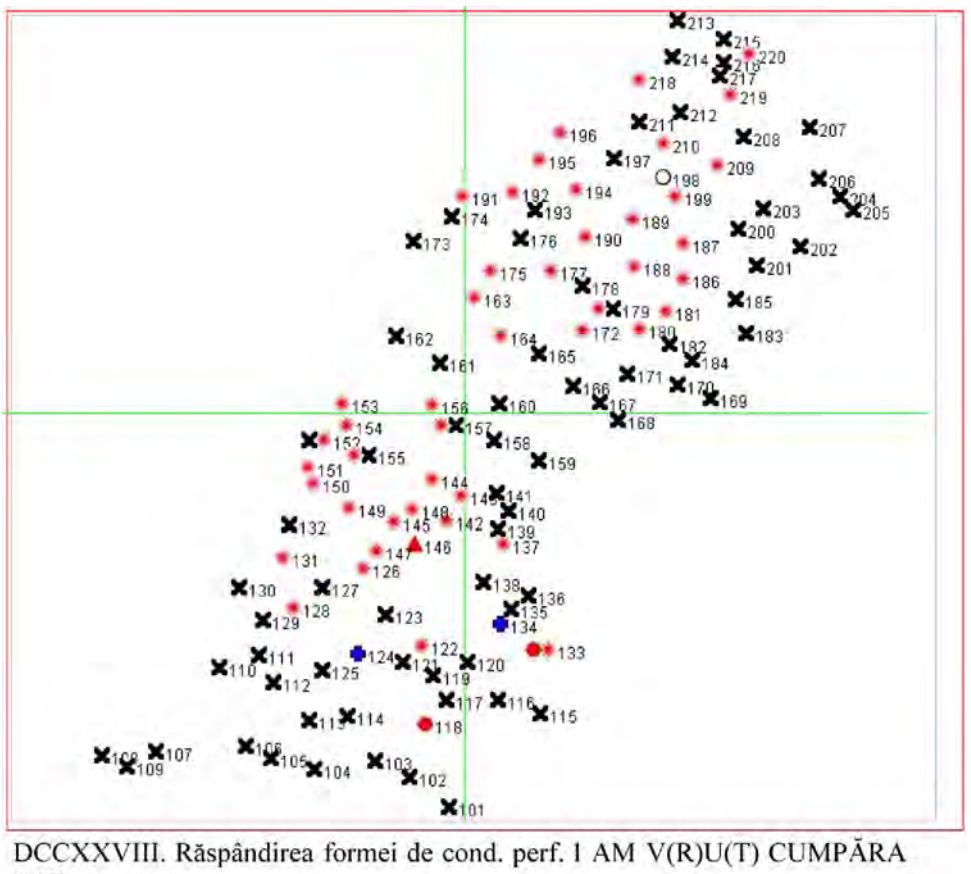

DCCXXVIII. Răspândirea formei de cond. perf. 1 AM V(R)U(T) CUMPĂRA (842)

- am v(r)u(t) cumpăra
- aş fi cumpărat/cumpărată
- am v(r)ut fi cumpărată
- a vut cumpăra
- vrea cumpăra
- ?

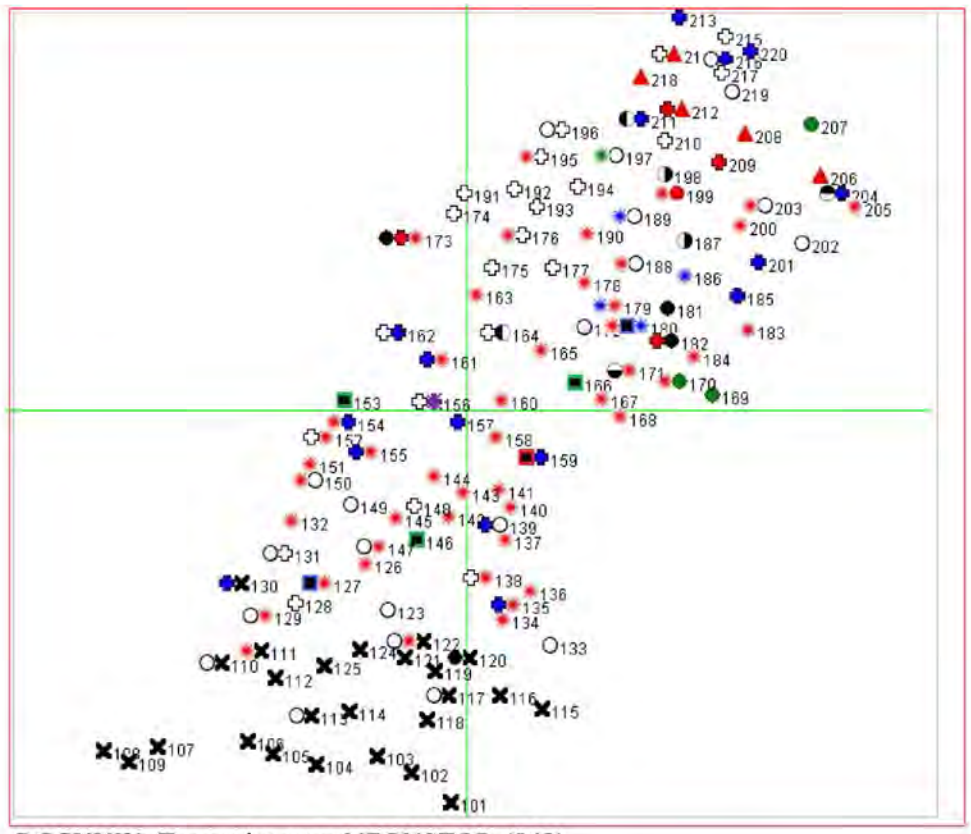

DCCXXIX. Termeni pentru NEGUSTOR (843)

- tuşer (teujer, tiujer, tiuljer)
- pilar
- negustor (neguţător, neguţtor)
- cupeţ (chepeţ, chipeţ)
- comerciant
- craşcadău (creaşcadău, creşchedeu etc.)
- creşcăder
- şaftalău (şăptălău, şăbdălău)
- speculant (şpeculant)
- afacerist
- sfârnar
- bişniţar
- geambaş
- ghişeftar
- ghişeftălău
- ciubucar
- cofar
- înşelător
- zânzar (ţânzar)
- ?

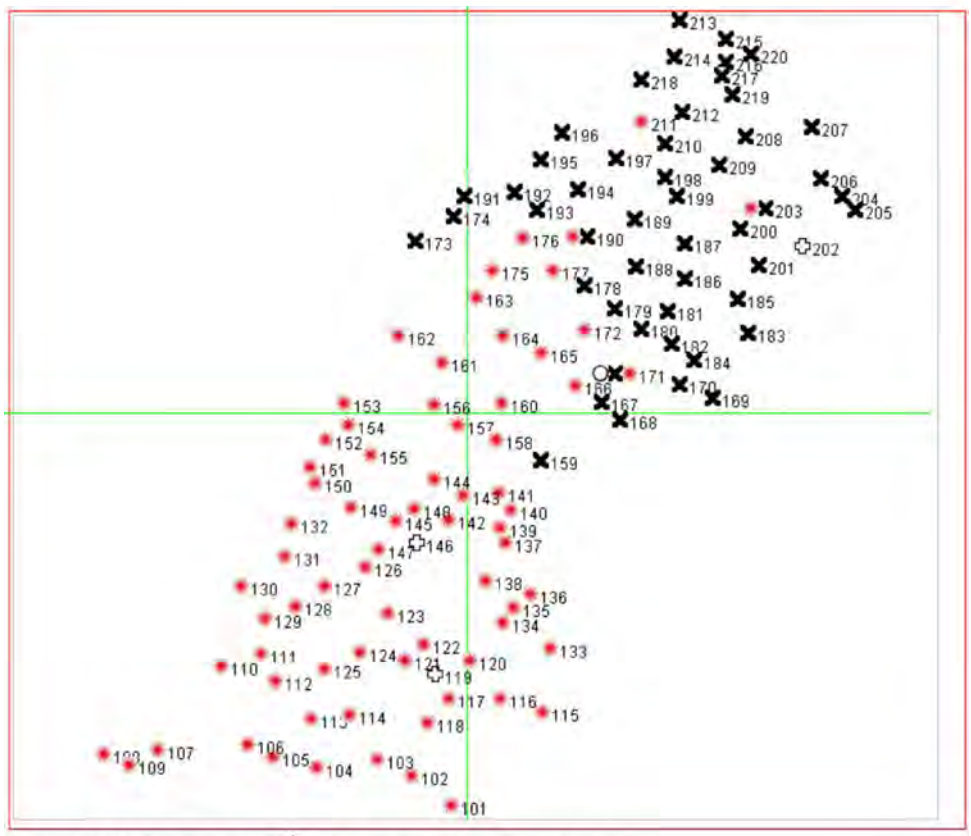

DCCXXX. Grupul -[mpʲ] în pluralul SCUMPI (844)

- -[mpʲ] (-[mpi̯], -[mpi͡]) etc.)
- -[mptʲ] (-[mᴾtʲ])
- -[ntʲ]
- ?

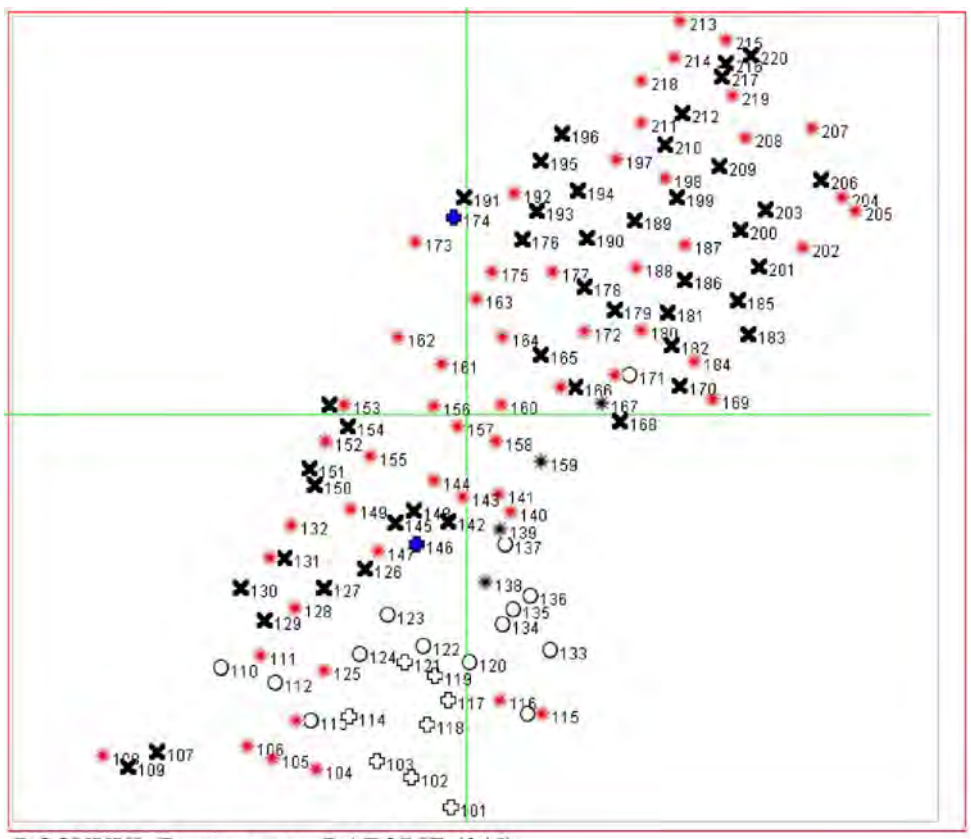

DCCXXXI. Forme pentru DATORIE (845)

- datorie
- dătorie
- detorie
- ditorie
- deatorie
- ?

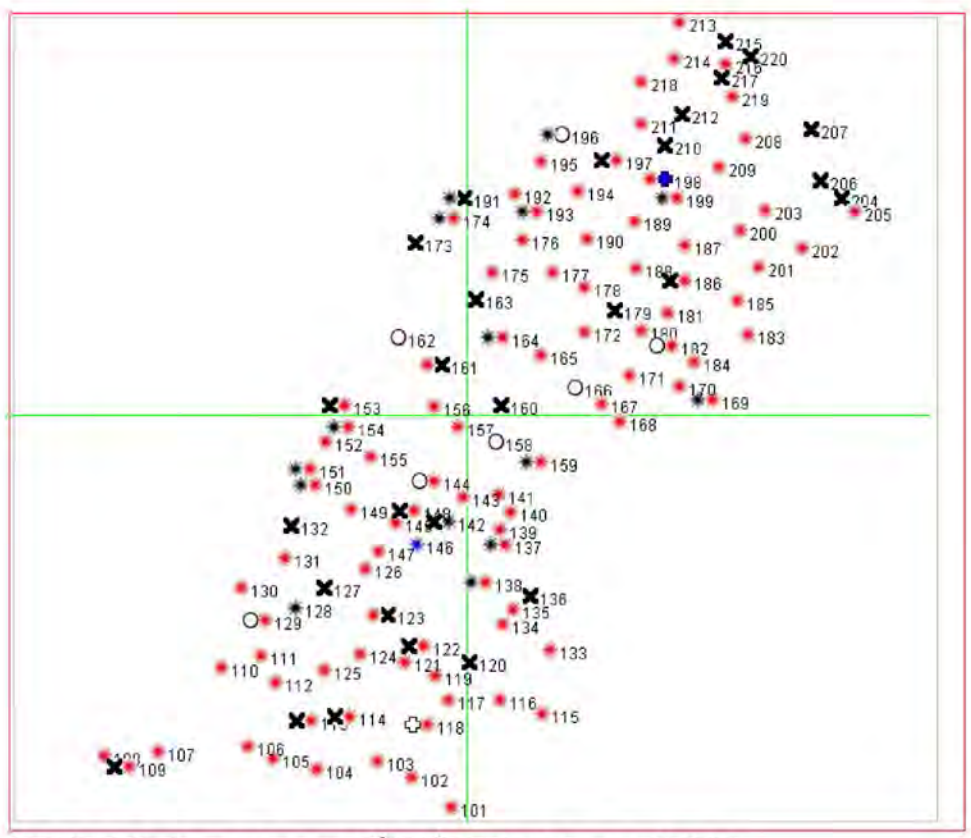

DCCXXXII. Termeni pentru CÂNTĂRESC (ind. prez. 1) (846)

- cântăresc (cântăresc)
- măsor (măsur)
- amăsur
- măjesc
- măjelesc (mânjelesc)
- chilălesc
- ?

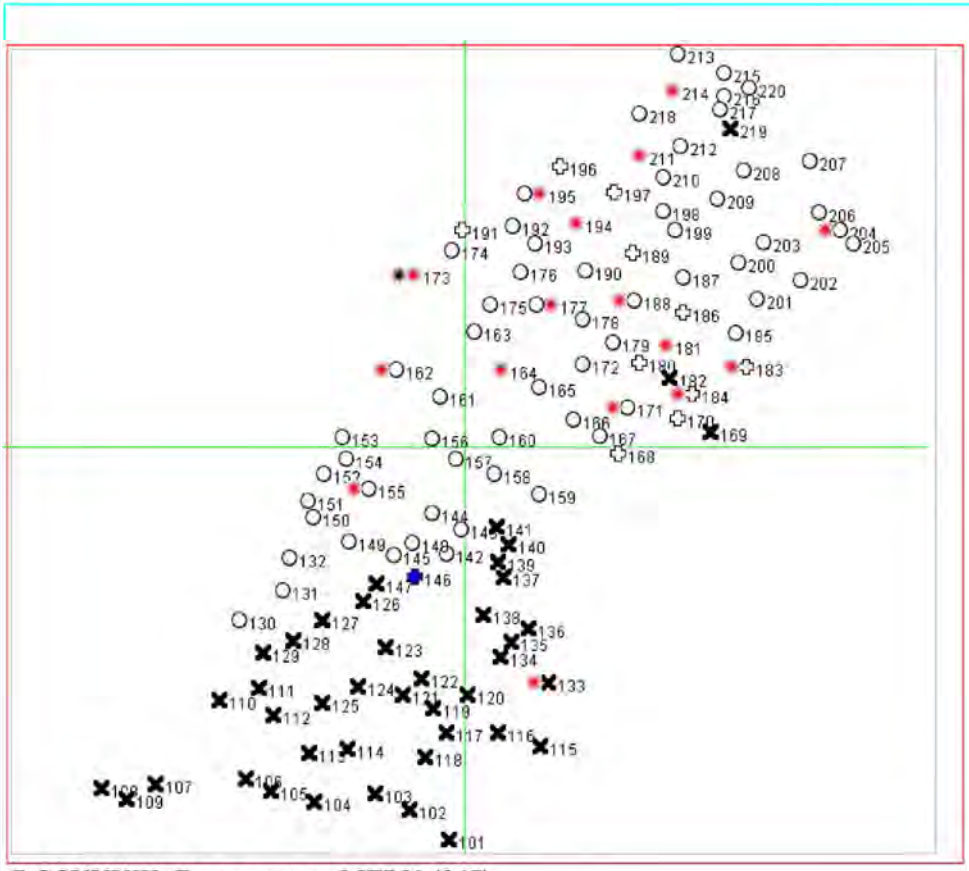

DCCXXXIII. Forme pentru LITRU (847)

- litru
- litră
- litără (literă)
- litär (liter)
- litereş
- ?

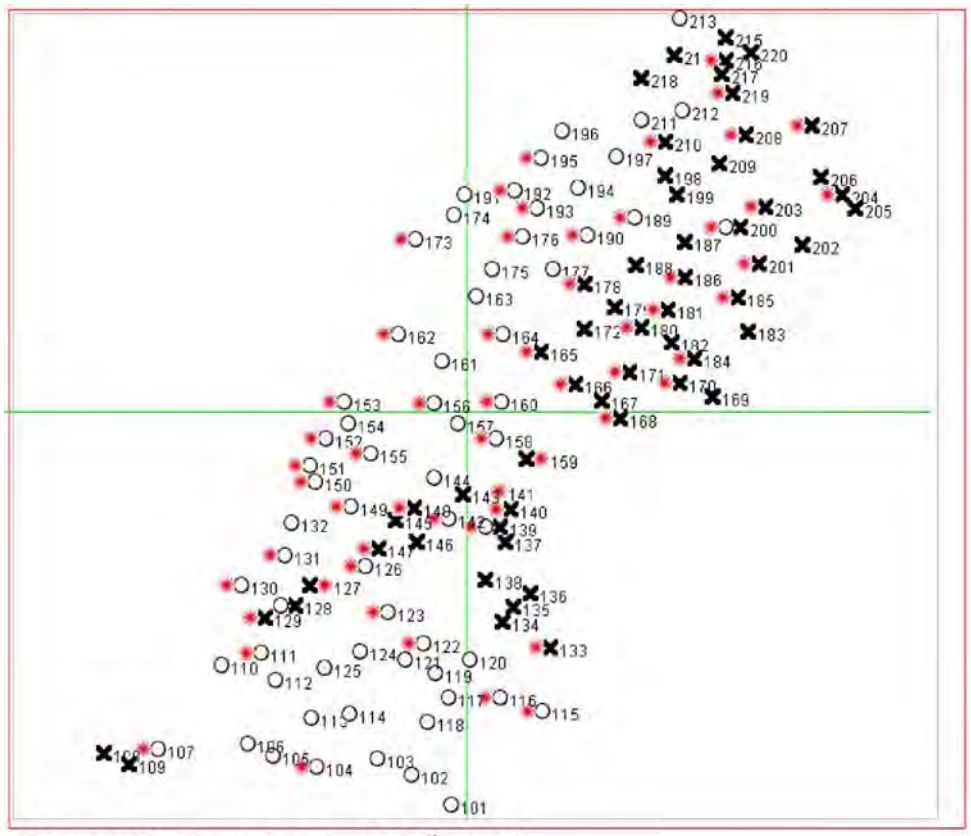

DCCXXXIV. Termeni pentru ZAHĂR (848)

- zahăr
- miere (miere albă)
- ţucor (ţucur, ţucur criştai)

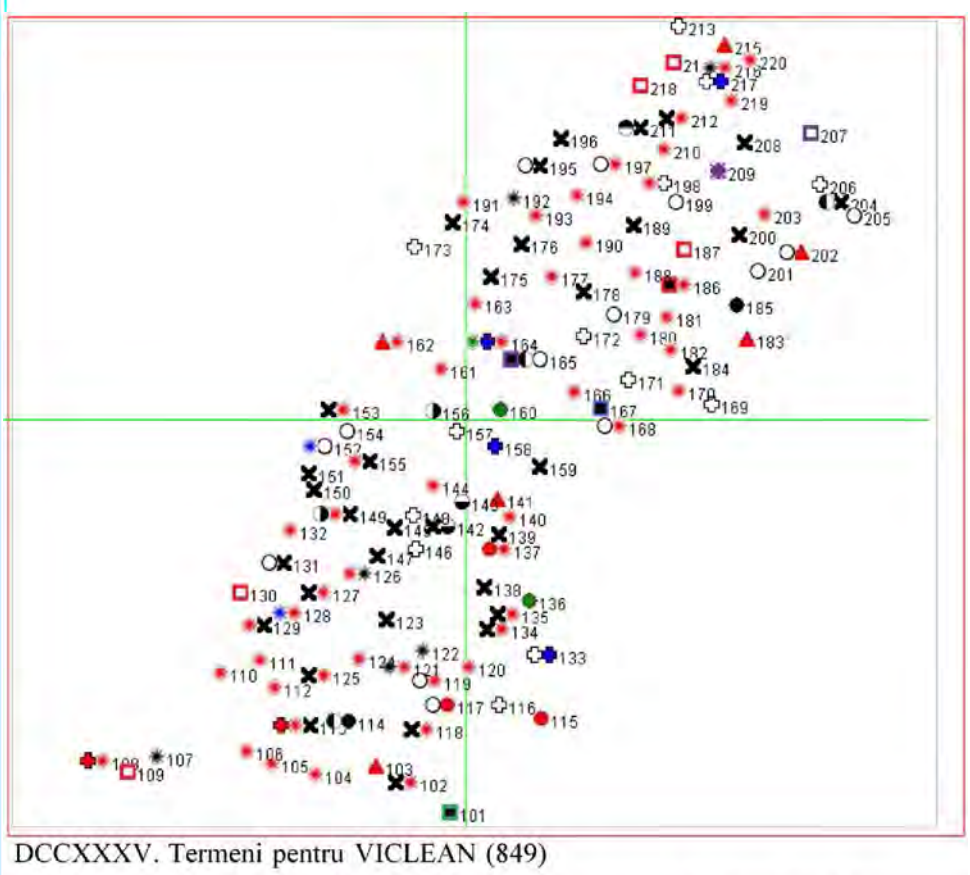

DCCXXXV. Termeni pentru VICLEAN (849)

- şmecher (şmecăr)
- hunsfut (hunsot, hunsut etc.)
- viclean
- fătărnic
- hamiş (hameş)
- mincinos
- şerlătan (sărlăntan)
- hoţ
- înşelător
- blăstămat
- celău (cealău)
- linguşitor (linguitor)
- ocoş
- şiret
- fătar
- celeş
- descurcăreţ
- (om) a dracului
- falş
- flintos
- iscusit
- secret
- votru
- ?

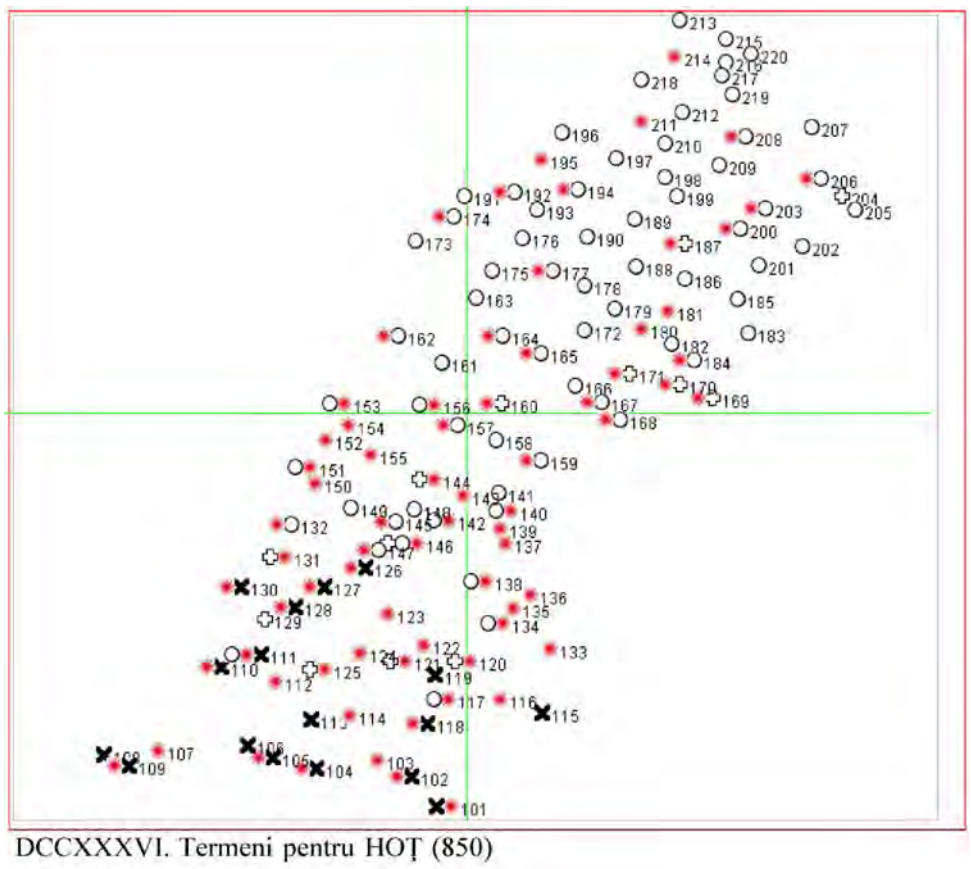

DCCXXXVI. Termeni pentru HOŢ (850)

- hoţ
- lotru
- tâlhar (tălhar, talhar)
- furător

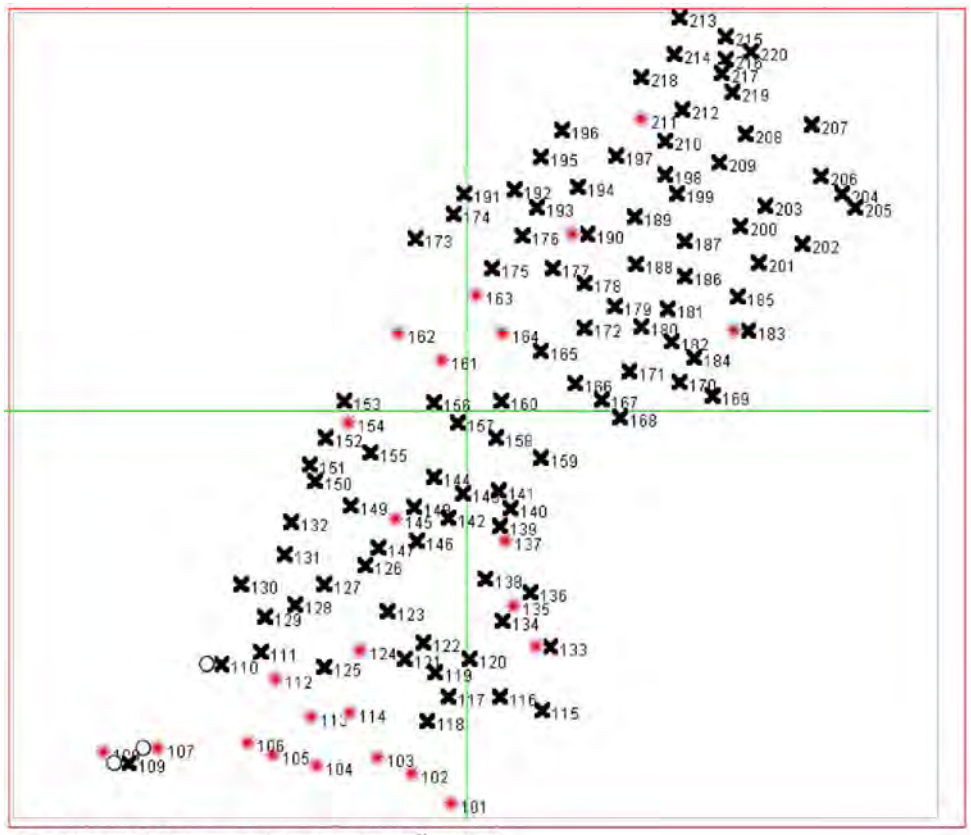

DCCXXXVII. Sunetul [m] în MILĂ (851)

- [m]
- [mʹ]
- alt termen

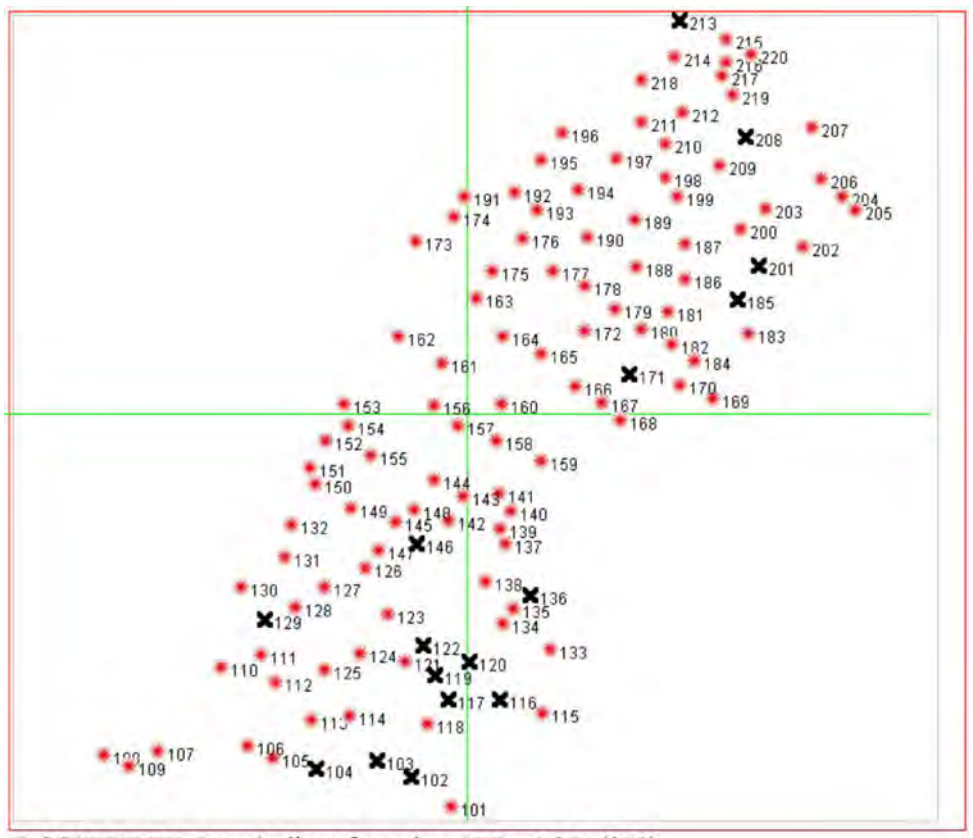

DCCXXXVIII. Răspândirea formelor AUR, AOR (852)

- aur
- aor (auăr)

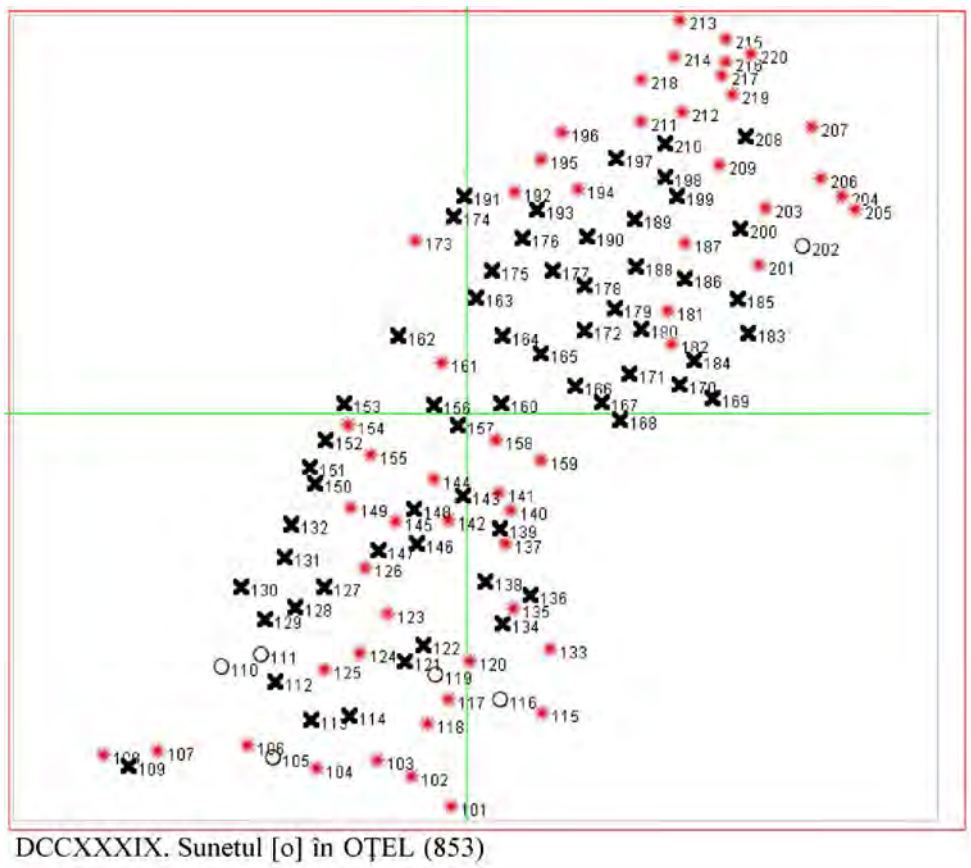

DCCXXXIX. Sunetul [o] în OŢEL (853)

- [u̯o] ([u̯o])
- [u̯ă] ([u̯ă], [u̯ă̯], [u̯ă̯] etc.)
- [o]

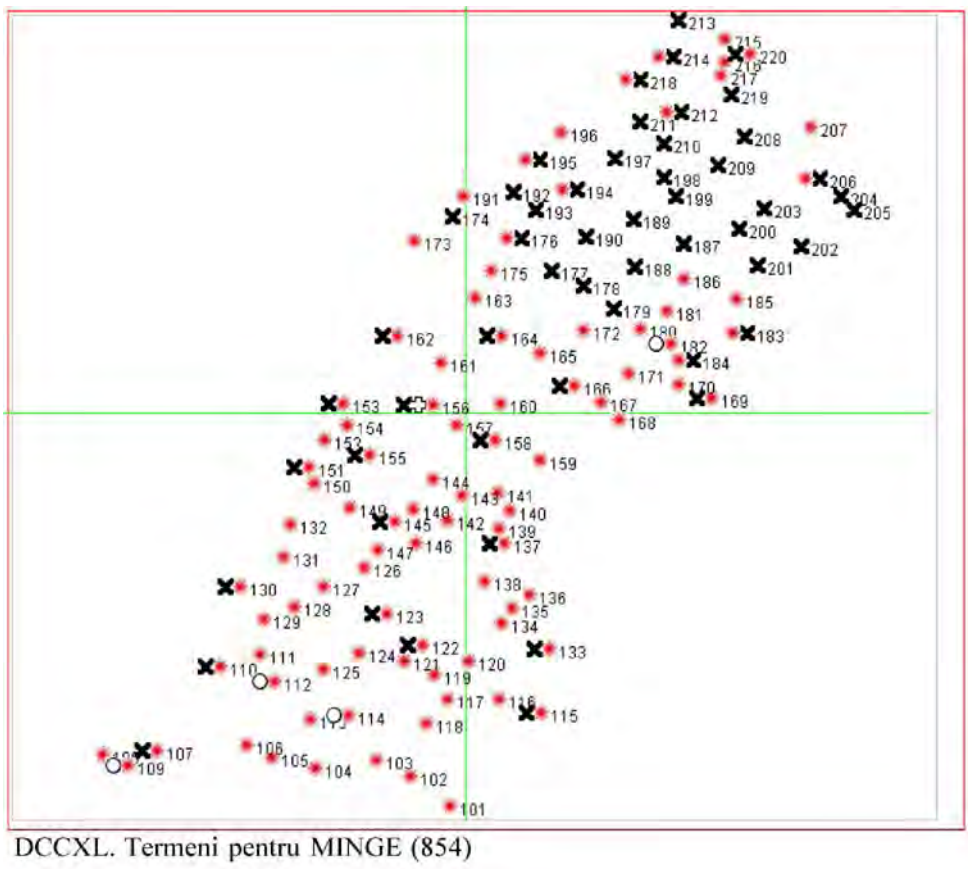

DCCXL. Termeni pentru MINGE (854)

- loptă (laptă, lobdă, luptă)
- minge (mince, mige)
- fotbal (forbal, fotbol)
- balon

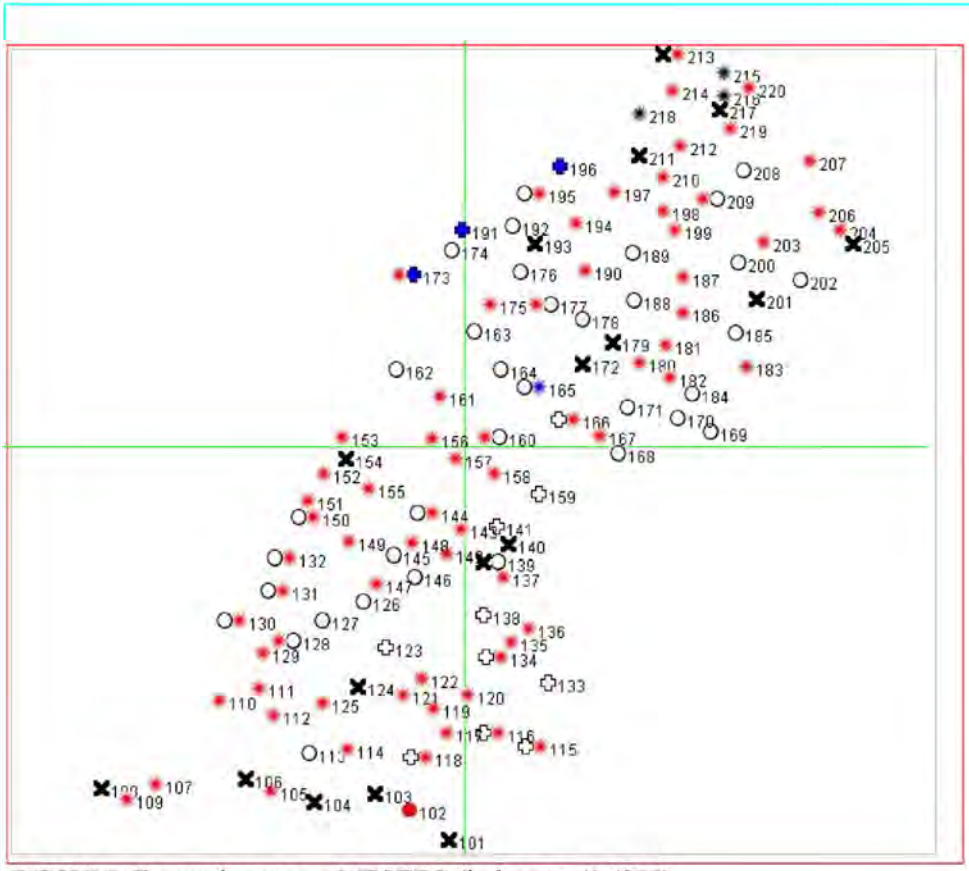

DCCXLI. Termeni pentru AMESTEC (ind. prez. 1) (855)

- amestec (amestic)
- mestec (mestic)
- învălui (învăluiesc)
- învălesc (învăl, învăliu etc.)
- colbotesc
- covârlesc
- botrăcălesc
- învândăci

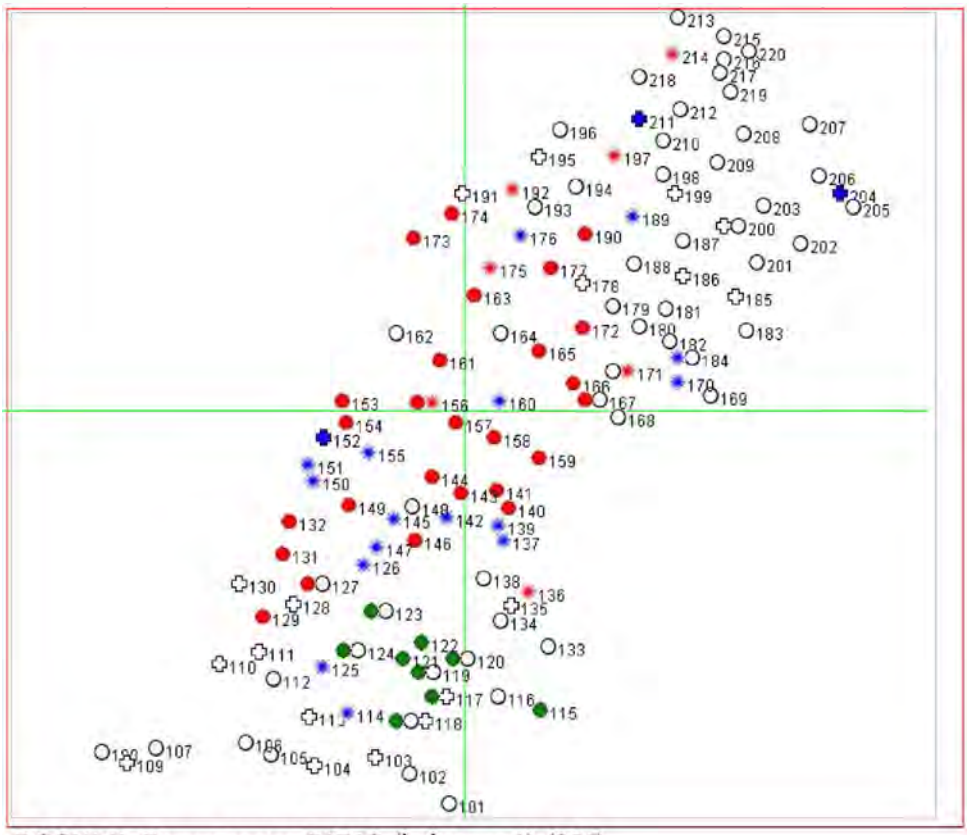

DCCXLII. Forme pentru RIDIC (ind. prez. 1) (856)

- ridic
- răzdic
- arădic
- râdic
- arâdic
- ardic (adirc)
- alt termen

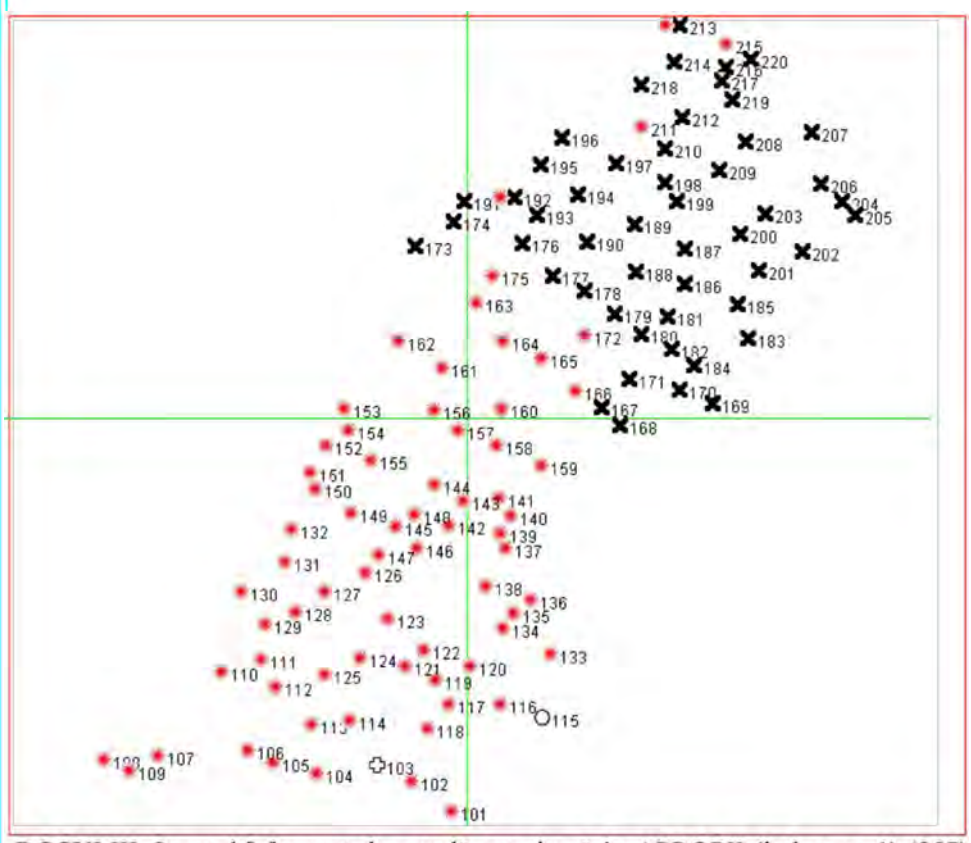

DCCXLIII. Sunetul [p] urmat de vocală anterioară în APROPII (ind. prez. 1) (857)

- [p]
- [pt'] (t')
- [pĉ]
- ?

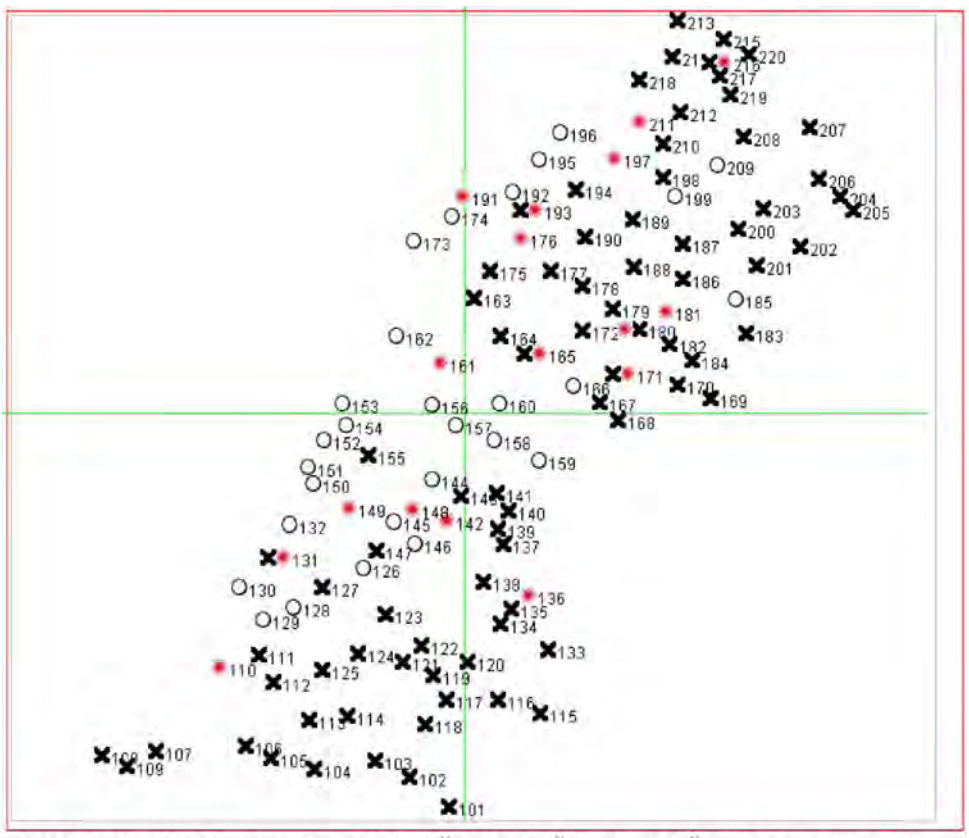

DCCXLIV. Răspândirea formelor MĂSOR, MĂSUR, AMĂSUR (ind. prez. 1) (858)

- măsor
- măsur
- amăsur

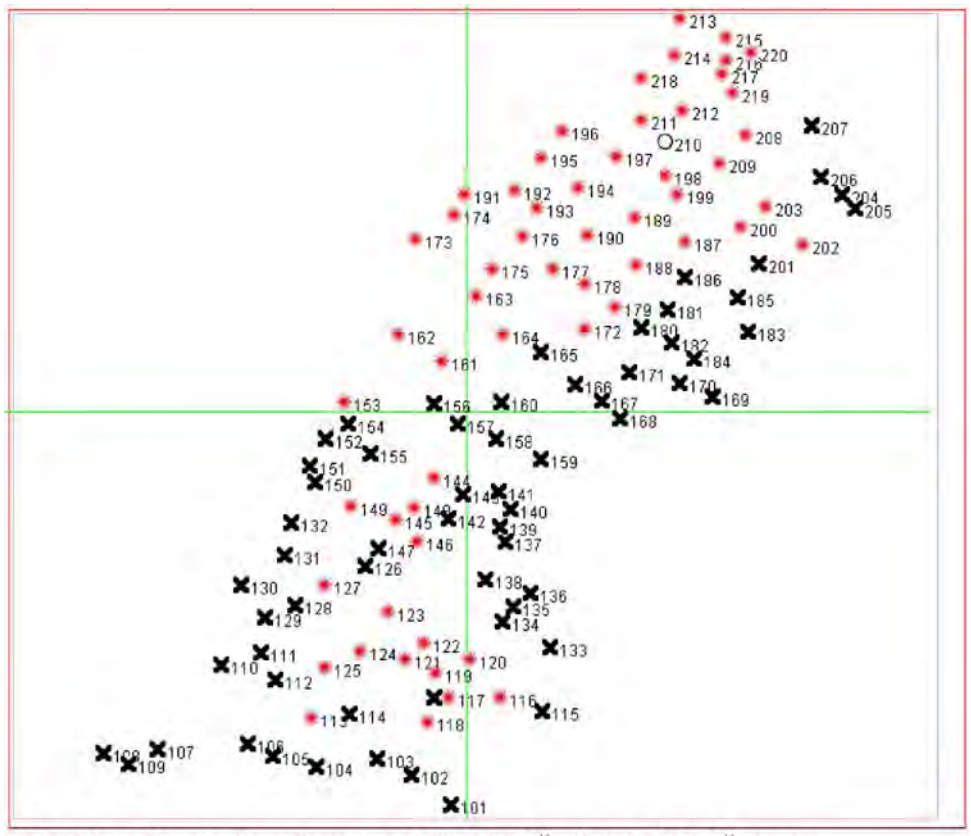

DCCXLV. Răspândirea formelor (SE) CRAPĂ, (SE) CREAPĂ pentru (PĂMÂNTUL) CRAPĂ (ind. prez. 3) (859)

- (se) crapă
- (se) creapă
- ?

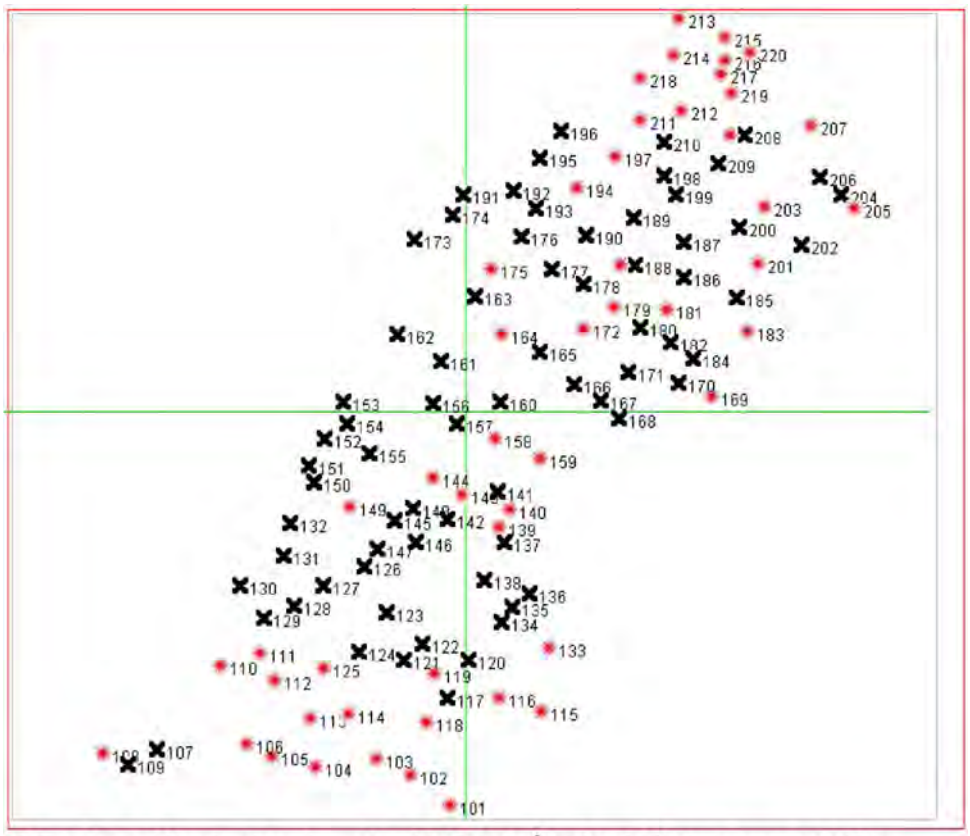

DCCXLVI. Răspândirea formelor SCHIMB, ÎNSCHIMB (ind. prez. 1) (860)

- schimb
- înschimb

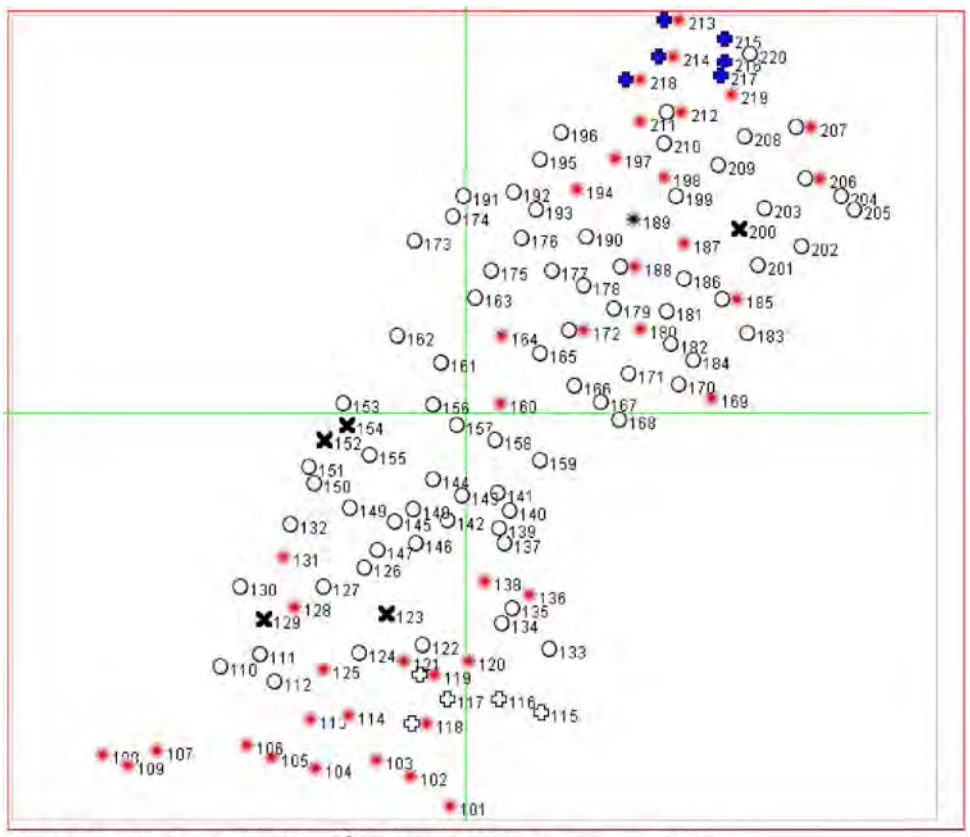

DCCXLVII. Grupul [sḱ] în (ÎN)SCHIMB (ind. prez. 1) (860)

- [sḱ] ([sk̆], [sk])
- [st^{ll}]
- [ṣt^{ll}] ([ṣt̆^{ll}])
- [ṣĉ] ([ṣt̕], [ṣć], [ṣt̕])
- [ṣt$^{\breve{}}$]
- [ṣt]

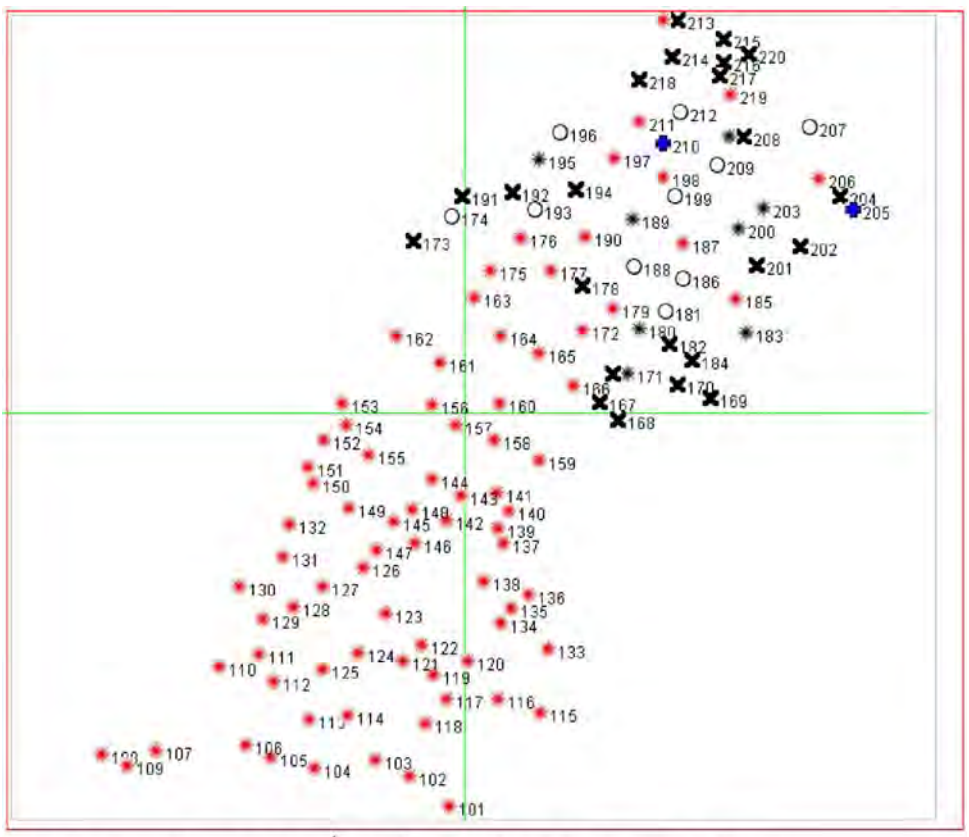

DCCXLVIII. Sunetele -[mb$^{\dot{}}$] în (ÎN)SCHIMBI (ind. prez. 2) (860)

- -[mb$^{\dot{}}$] (-[mbi̯], -[mb$^{\frown}$])
- -[mbd^{ll}]
- -[mbz]
- -[mz]
- -[nz]

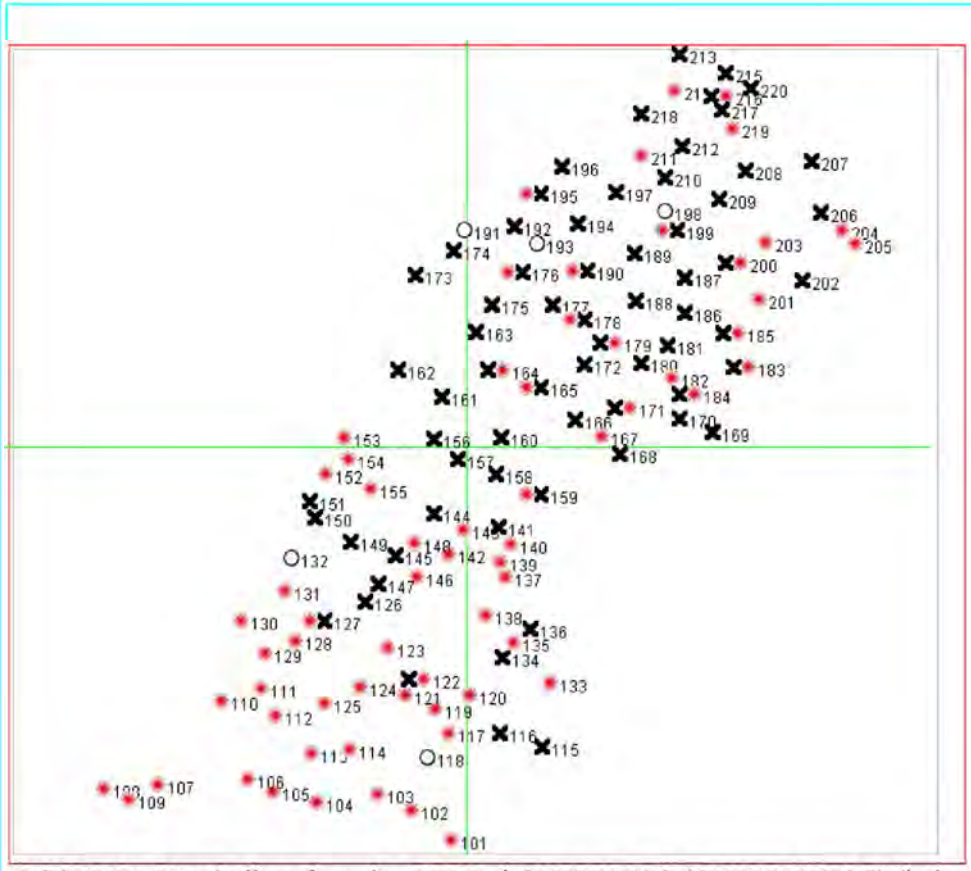

DCCXLIX. Răspândirea formelor PERII şi CHEFELESC (CHEFELUIESC) (ind. prez. 1) (861)

- perii (periu, periez, periesc)
✖ chefelesc (chefeluiesc)
○ alt termen

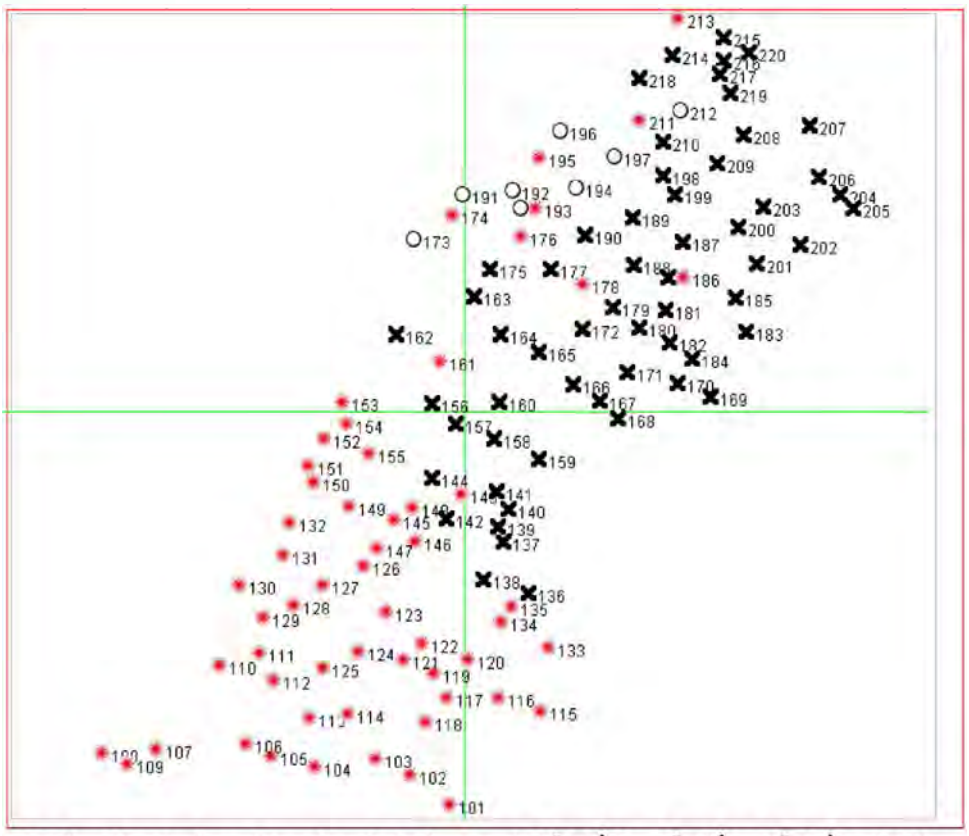

DCCL. Răspândirea formelor de ind. prez. 1 RĂMÂN, RĂMÂI, RĂMÂU (862)

- rămân (râmân)
✖ rămâi
○ rămâu

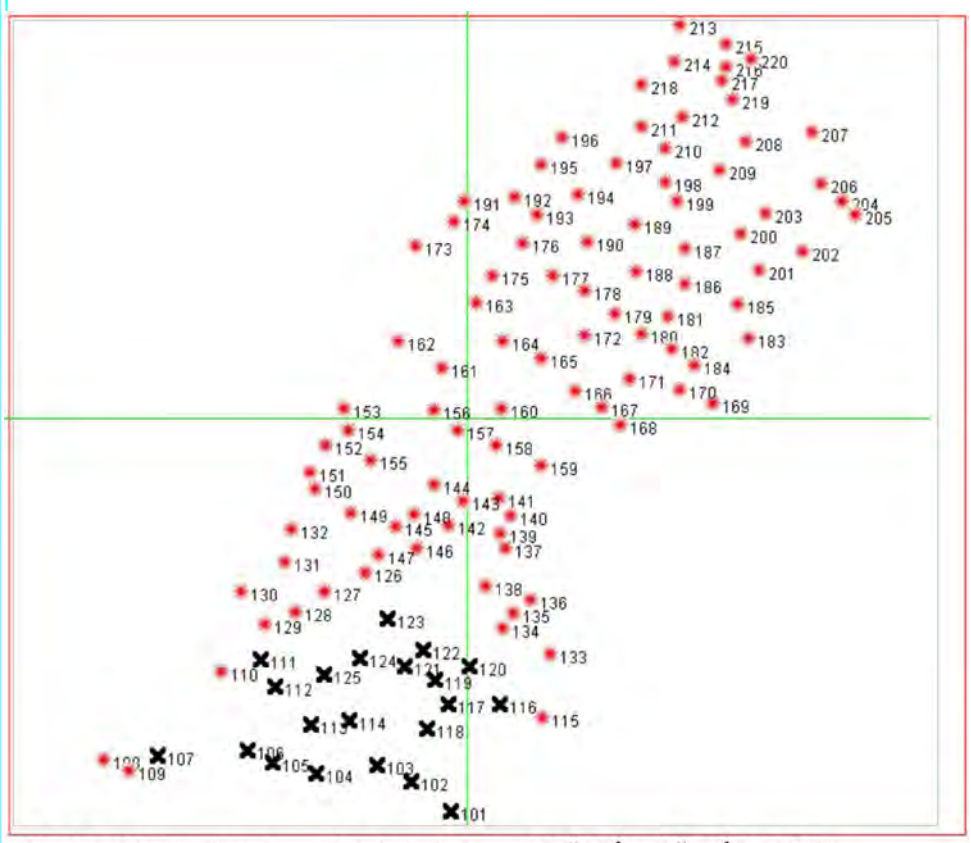

DCCLI. Răspândirea formelor de ind. prez. 2 RĂMÂI, RĂMÂNI (862)

- rămâi
✖ rămâni

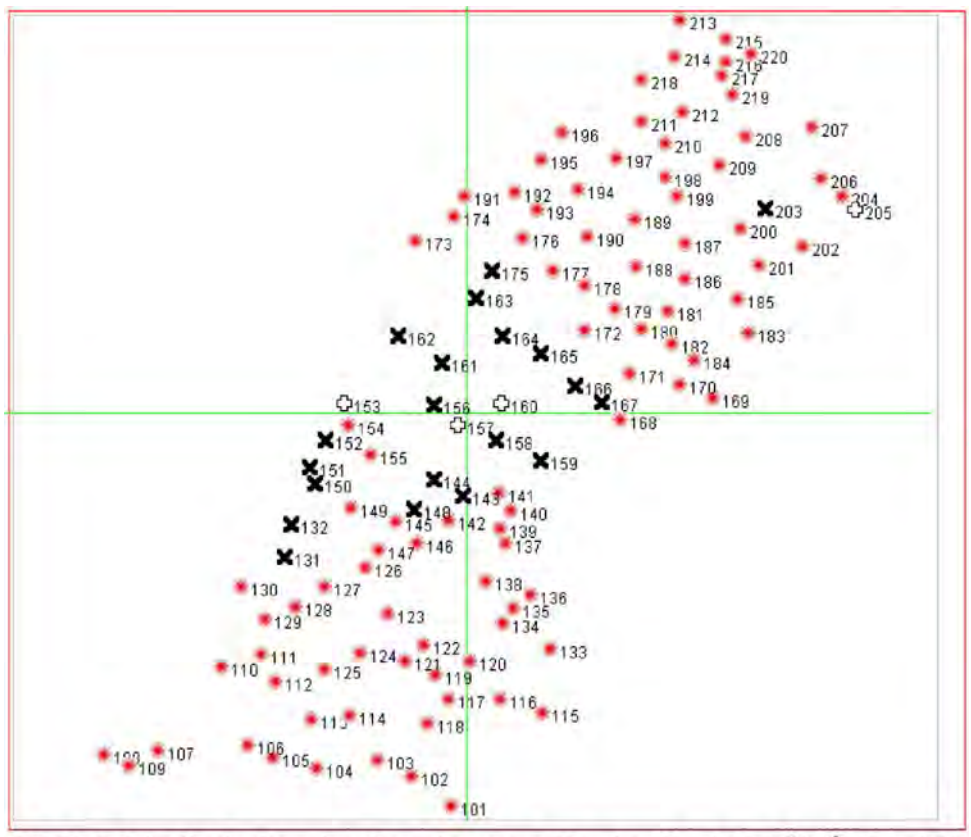

DCCLII. Distribuţia formelor de conjugarea a II-a şi a III-a NU RĂMÂNEA, NU RĂMÂNE (imper. neg. 2) (863)

- nu rămânea
✖ nu rămâne
✪ ?

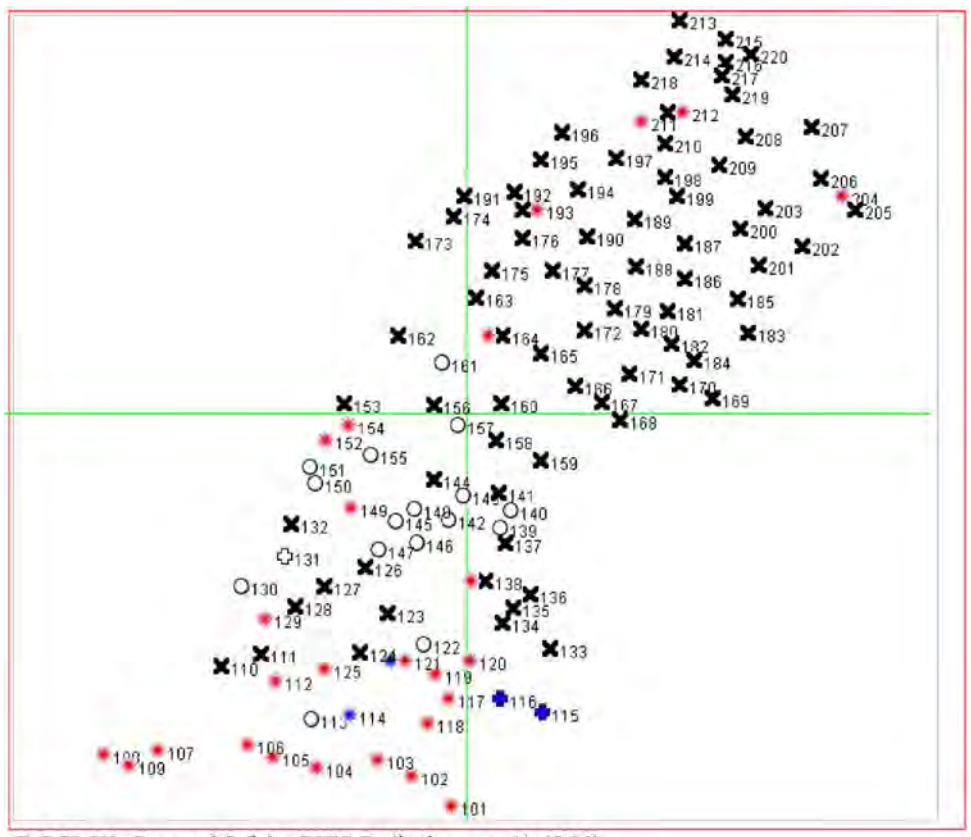

DCCLIII. Sunetul [p] în PIERD (ind. prez. 1) (864)

- [p] (perd, p^{i}erd)
- ✖ [pt^{i}] (pierd)
- ○ [t^{i}]
- ✧ [k^{i}]
- ● [$p\hat{c}^{t'}$]
- ● [$ć^{t'}$] ([$\dot{c}^{t'}$])

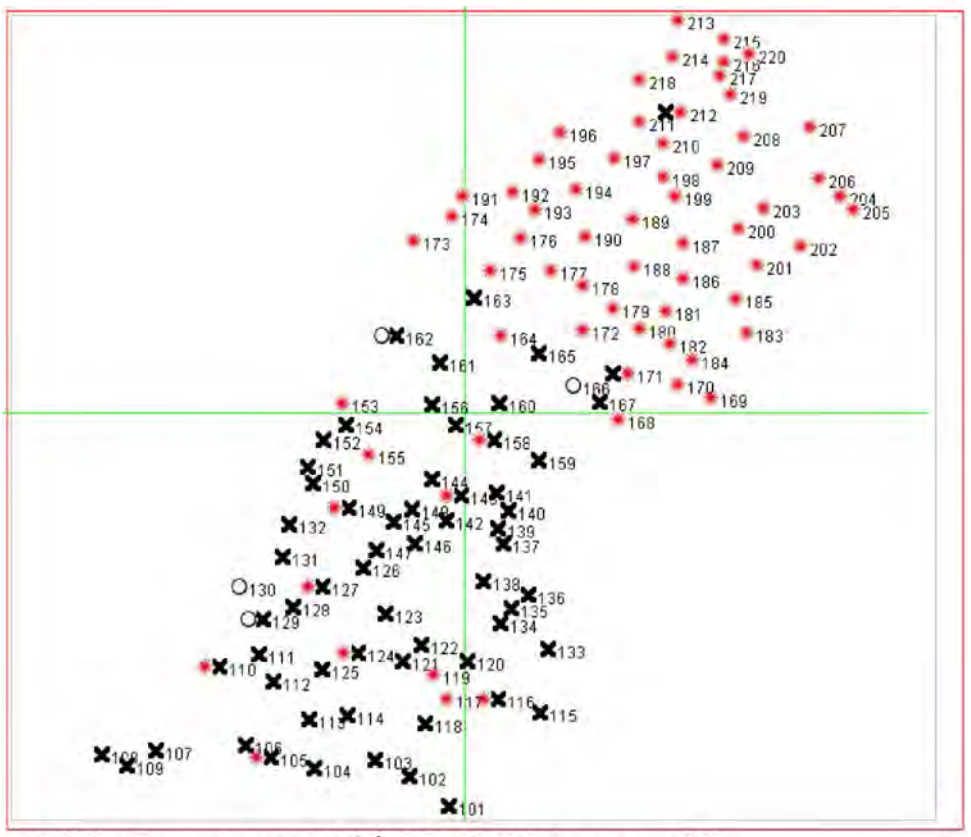

DCCLIV. Termeni pentru MĂ ÎNVELESC (ind. prez. 1) (865)

- mă învelesc (mă învălesc, mă învăliu)
- ✖ mă acopăr (mă acupăr, mă acoper)
- ○ mă astup

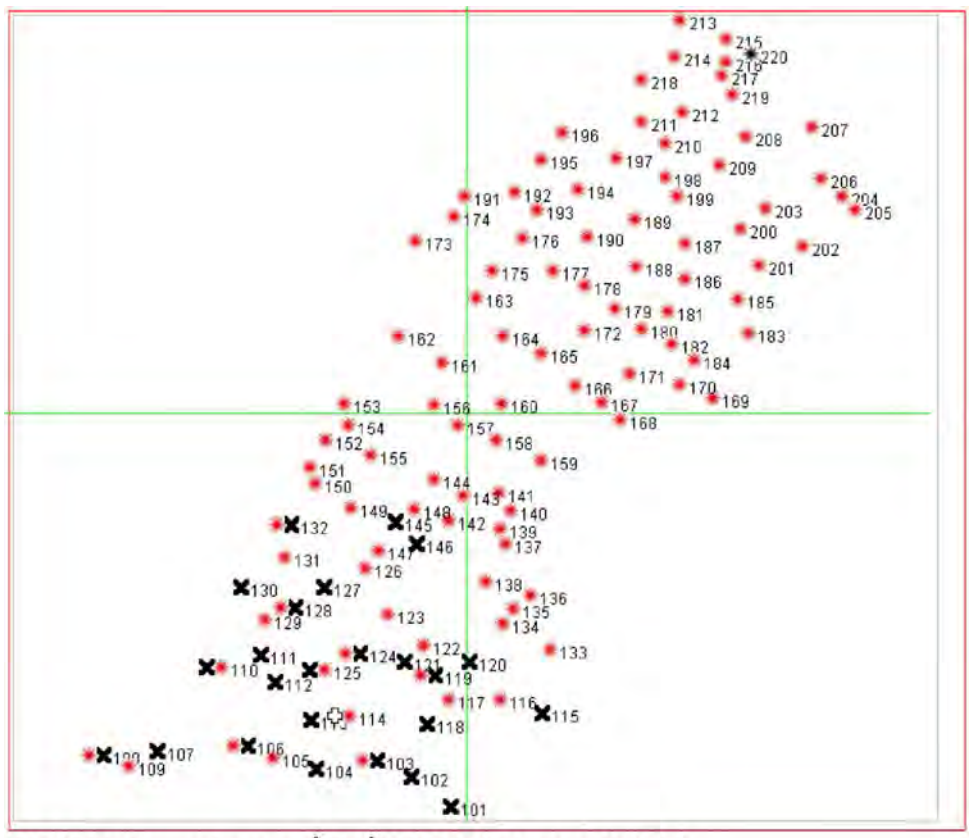

DCCLV. Termeni pentru ÎNVÂRTESC (ind. prez. 1) (866)

- înv**â**rtesc (înv**â**rt, vurtesc)
- ✖ întorc
- ✧ sucesc
- ✷ dur

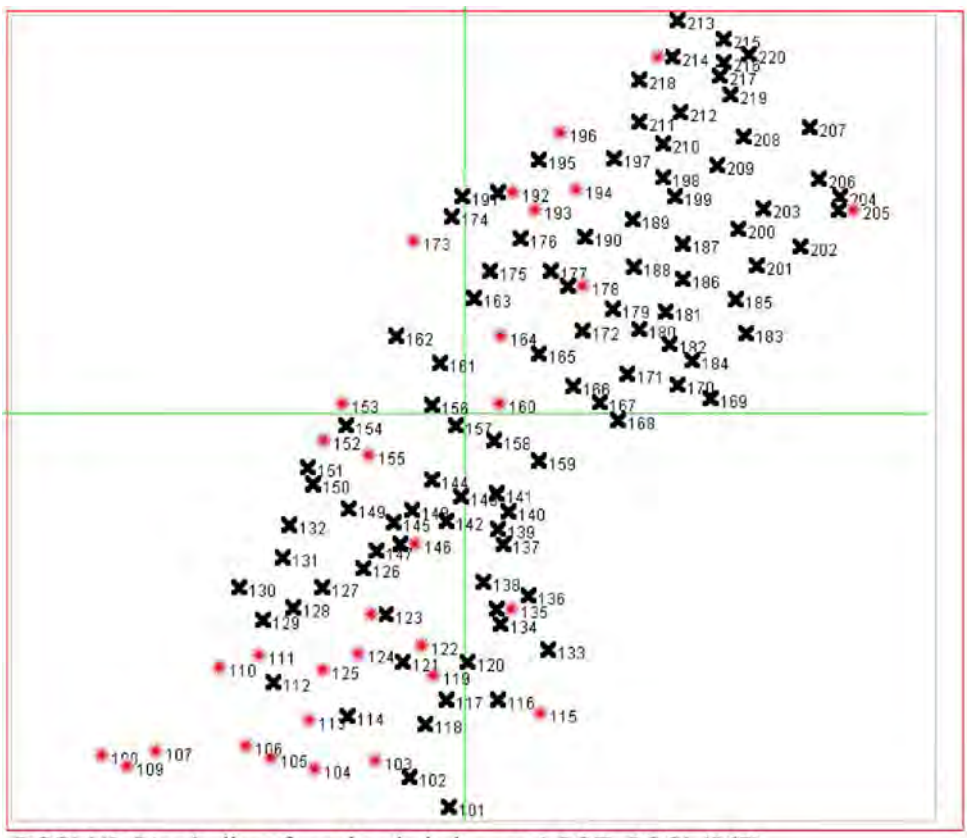

DCCLVI. Răspândirea formelor de ind. prez. 1 POT, POCI (867)

- pot
- ✖ poci

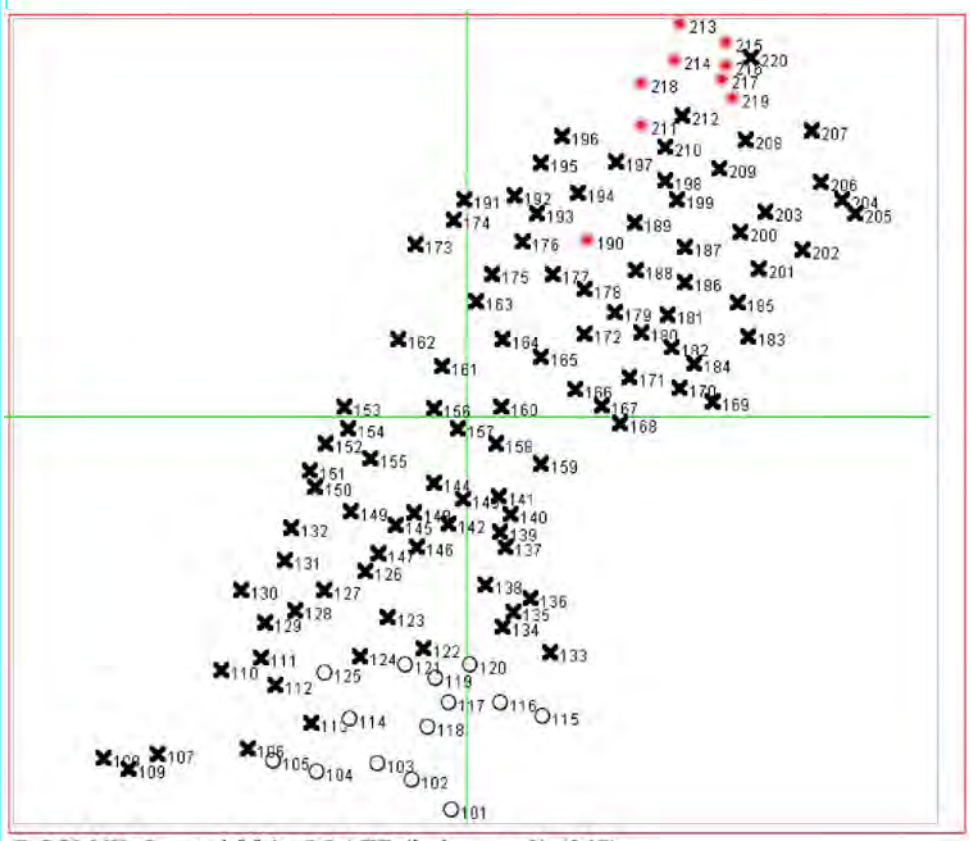

DCCLVII. Sunetul [t] în POATE (ind. prez. 3) (867)

- [t]
- [tʲ]
- [ć] ([t̑ʲ], [ć], [t̑])

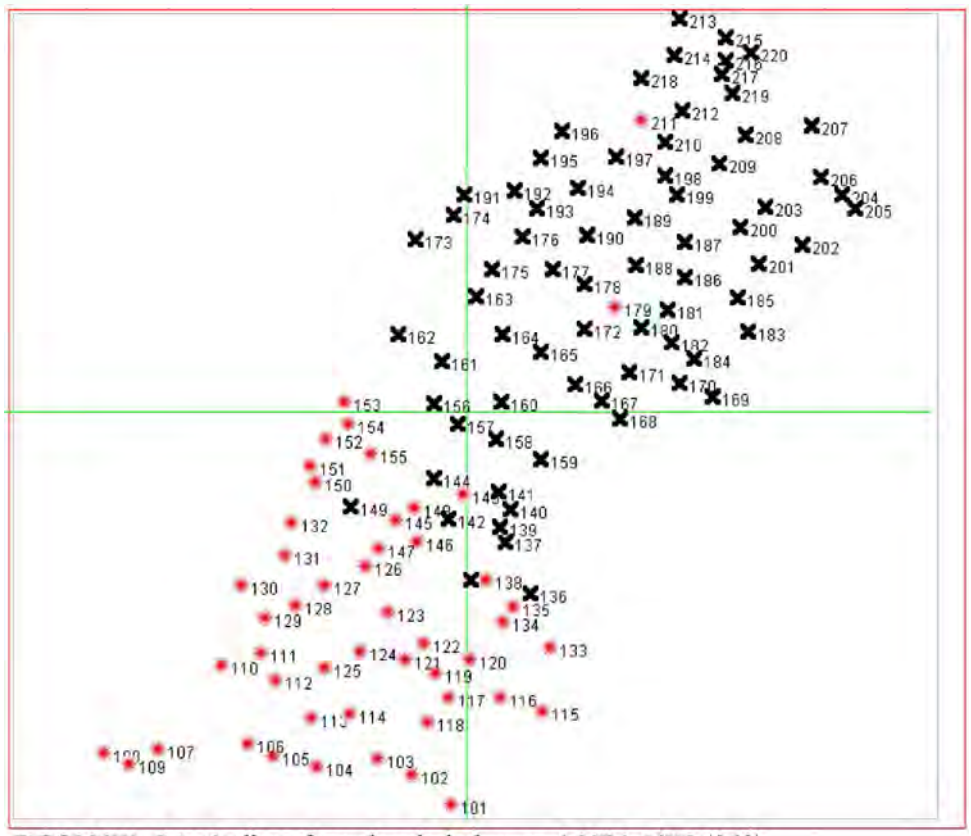

DCCLVIII. Răspândirea formelor de ind. prez. 1 VIN, VIU (868)

- vin
- viu

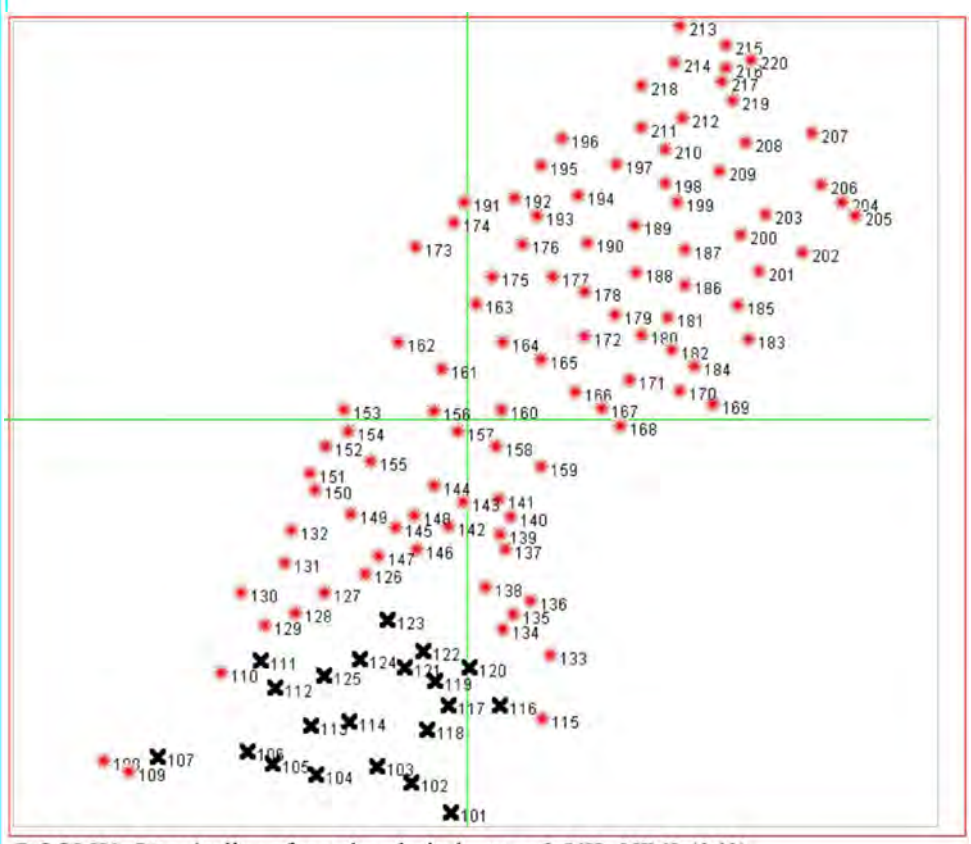

DCCLIX. Răspândirea formelor de ind. prez. 2 VII, VINI (868)

- vii
- vini

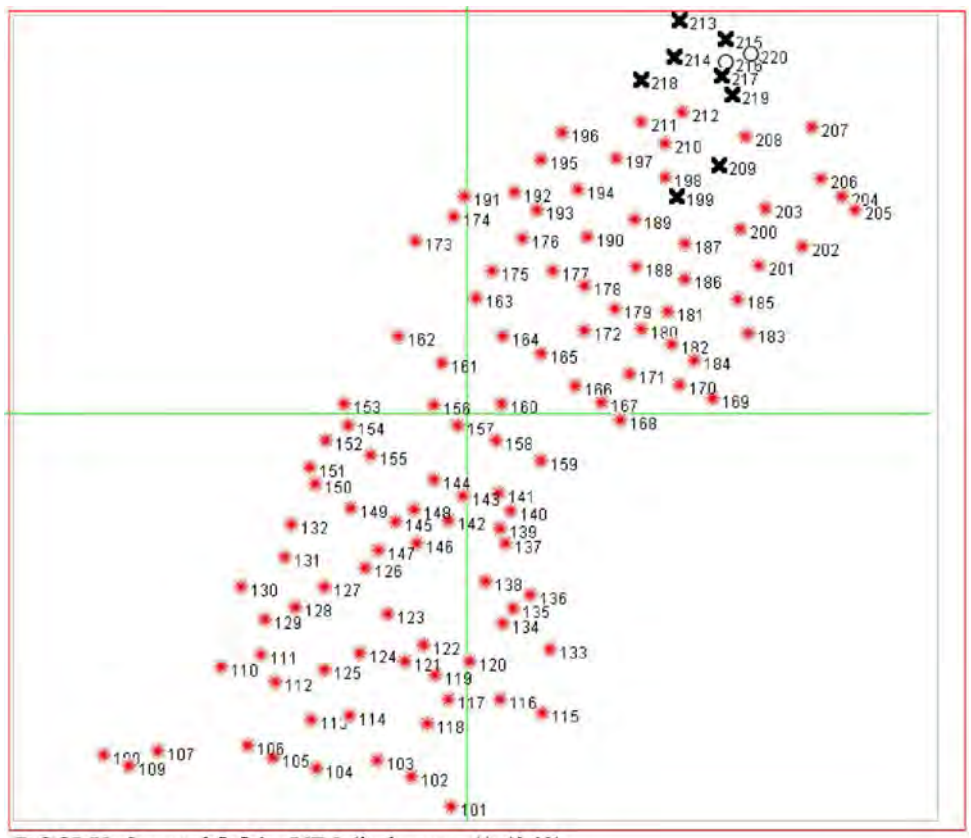

DCCLX. Sunetul [v] în VIN (ind. prez. 1) (868)

- [v]
- [dʲ]
- [z]

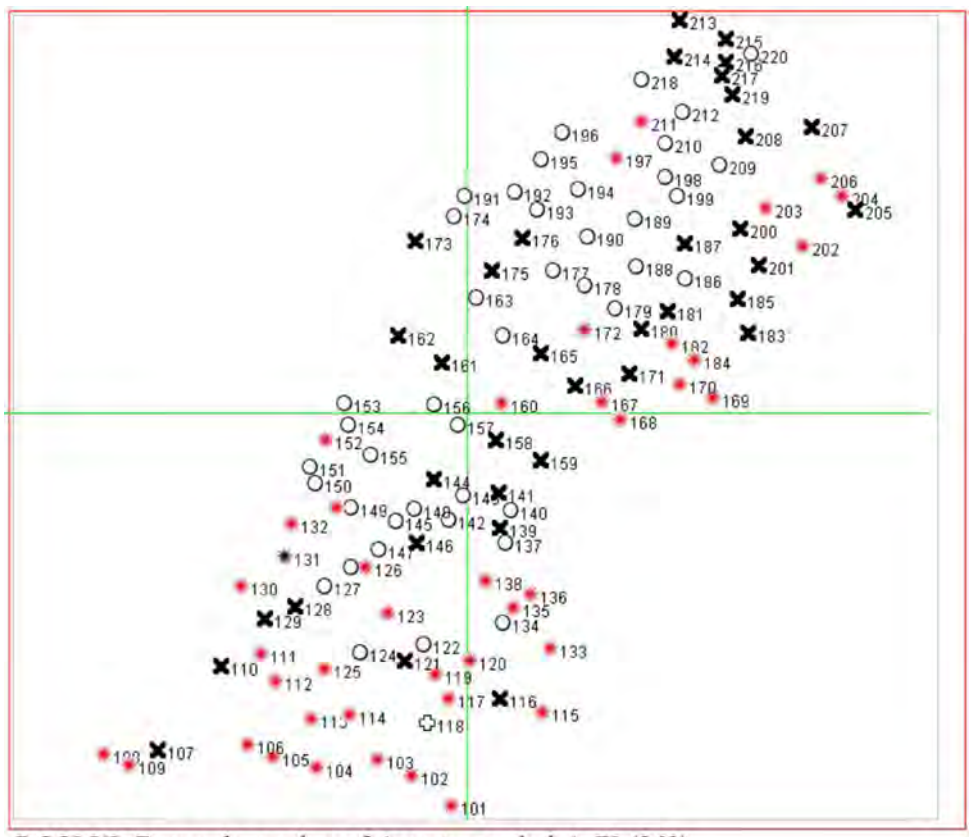

DCCLXI. Forme de cond. perf. 1 pentru verbul A FI (869)

- aş fi fost
- ✖ aş fi foastă (fostă)
- ○ am v(r)u(t) fi
- ✪ vrea fi
- ✷ ?

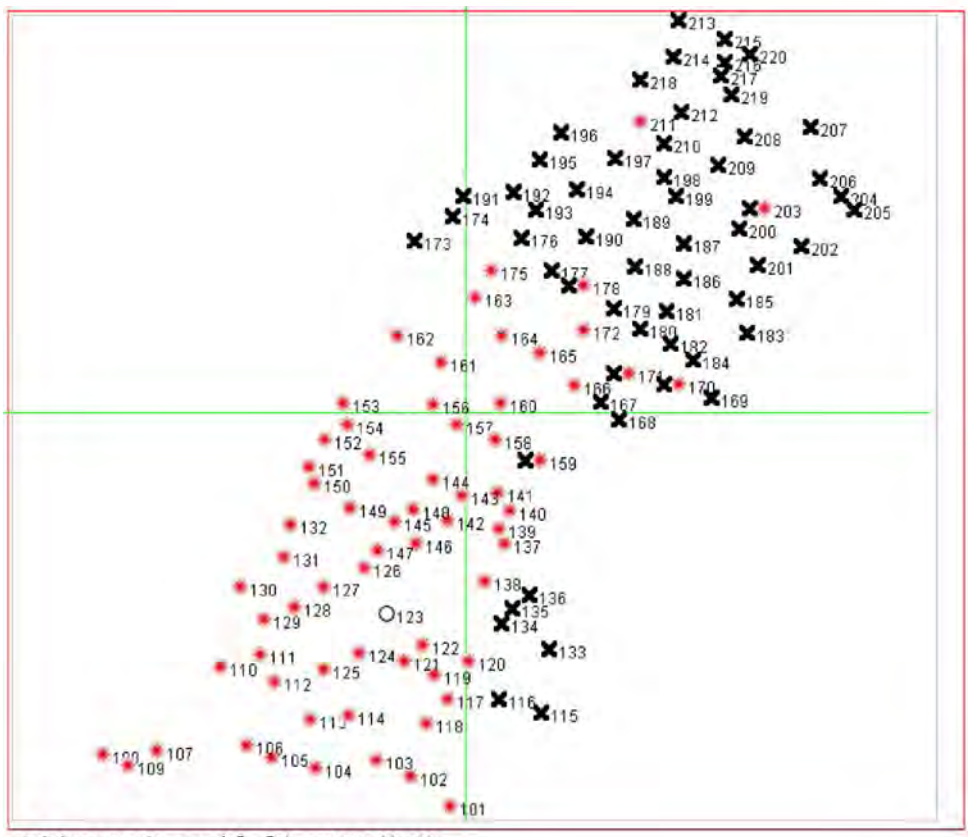

DCCLXII. Sunetul [m] în MIE (870)

- [m]
- ✖ [mń]
- ○ ?

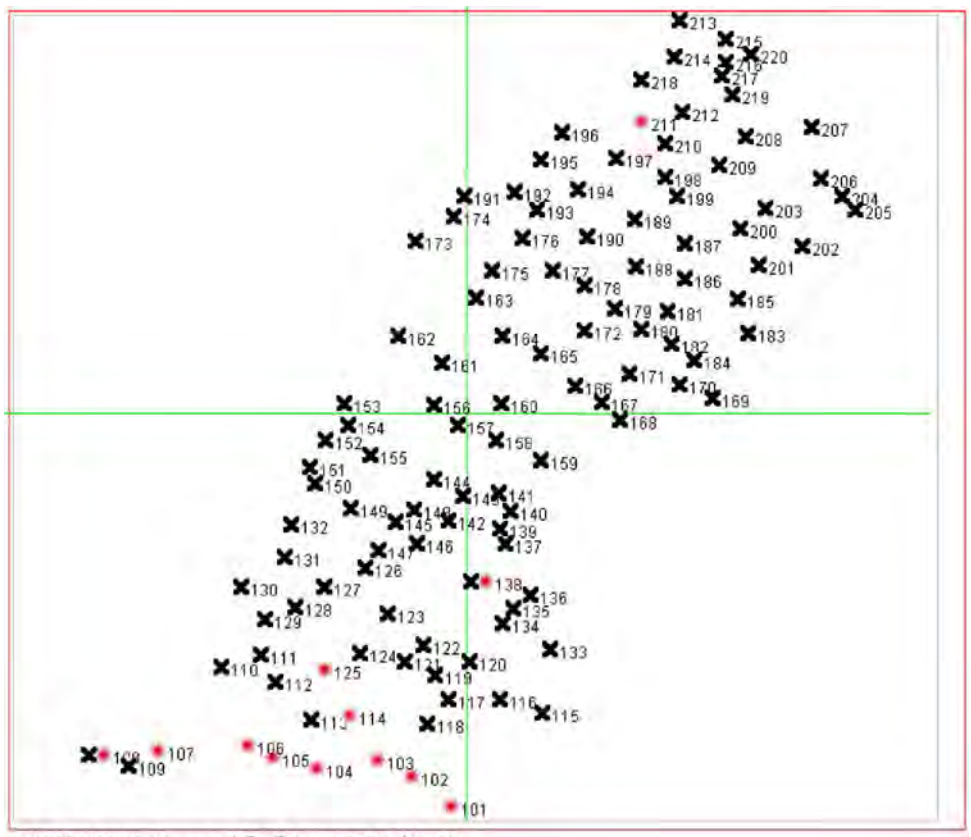

DCCLXIII. Sunetul [m] în MEU (871)

- [m]
- ✖ [mń]

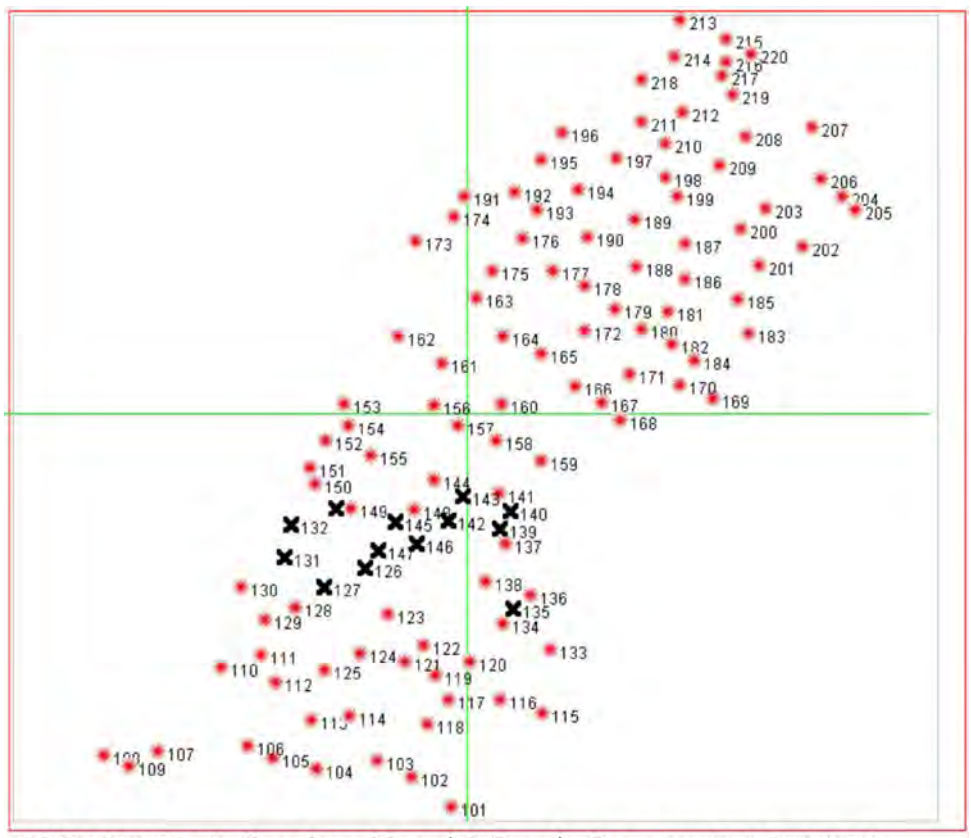

DCCLXIV. Răspândirea formei [a mńo] ([a mńo̯u̯]) pentru AL MEU (871)

- a(l) meu (mieu)
- ✖ [a mńo] ([mńo̯u̯])

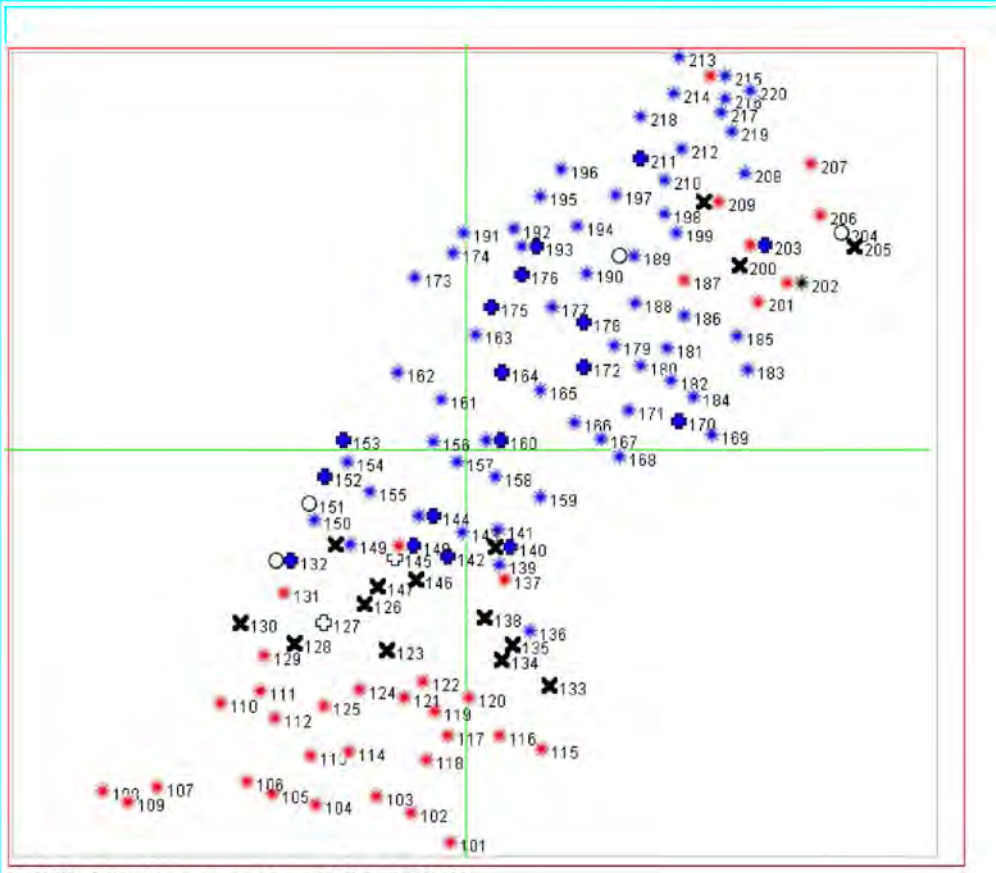

DCCLXV. Forme pentru ACELA (872)

- acela
- aceala
- cela
- ceala
- cel
- ăla
- ala

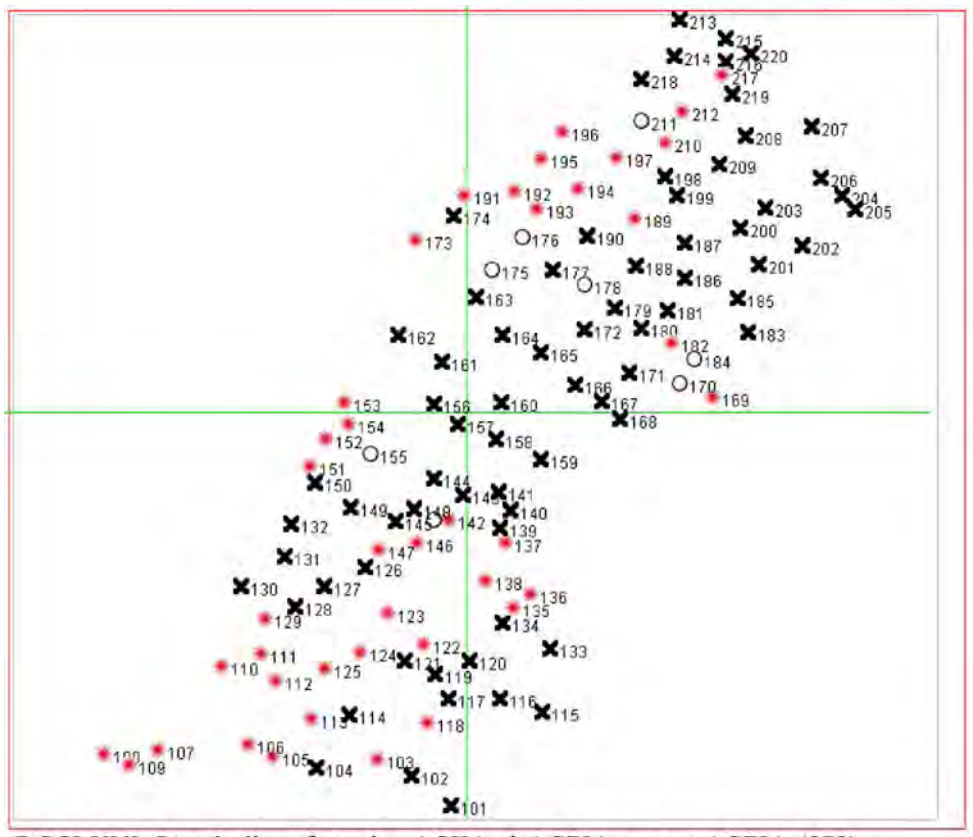

DCCLXVI. Răspândirea formelor ACIIA şi ACEIA pentru ACEIA (873)

- aceia (aceaia, aceii)
- aciia (ciia, acii, acie)
- altă formă

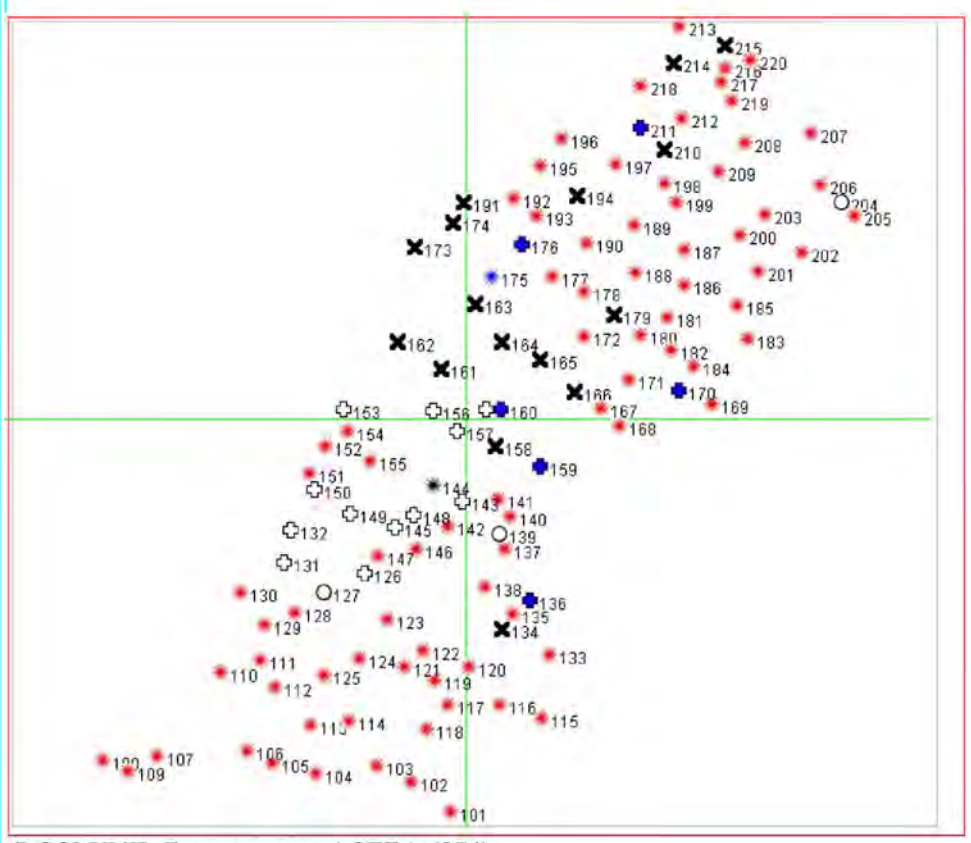

DCCLXVII. Forme pentru ACEEA (874)

- aceia (aceaia, aceaie)
- acea (aceai)
- ceia
- aciia
- ciia
- aia (aie)
- ?

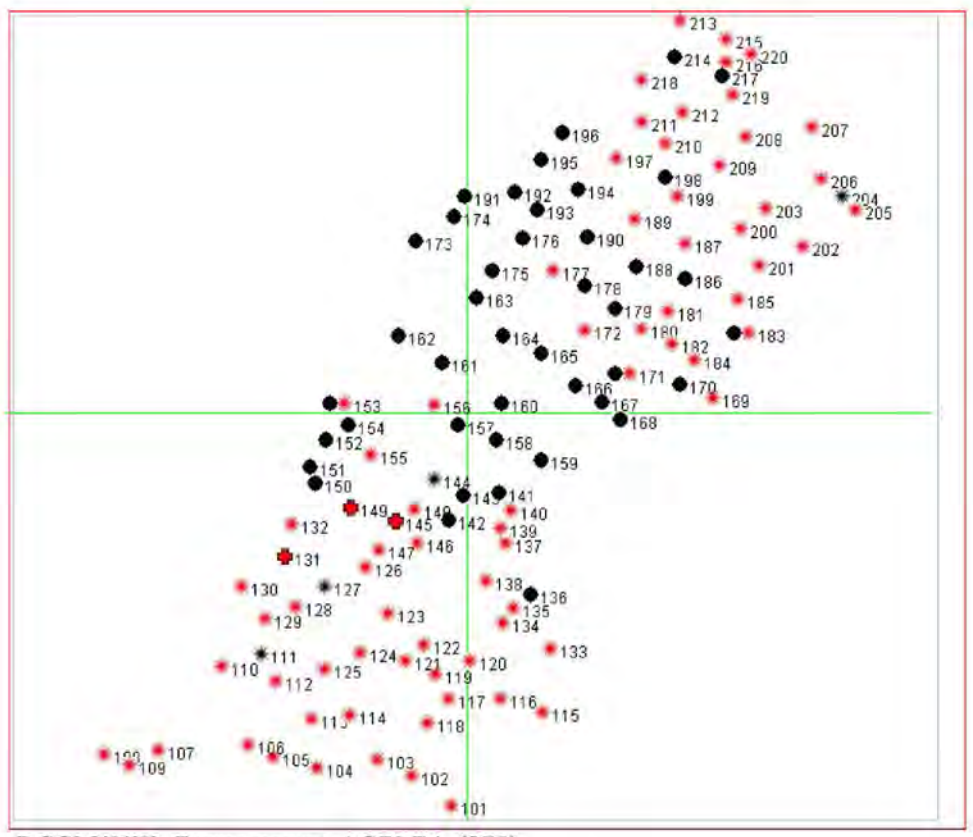

DCCLXVIII. Forme pentru ACELEA (875)

- acelea (acealea, acele, aceale)
- celea (cealea)
- acilea
- alea (ălea, ale)

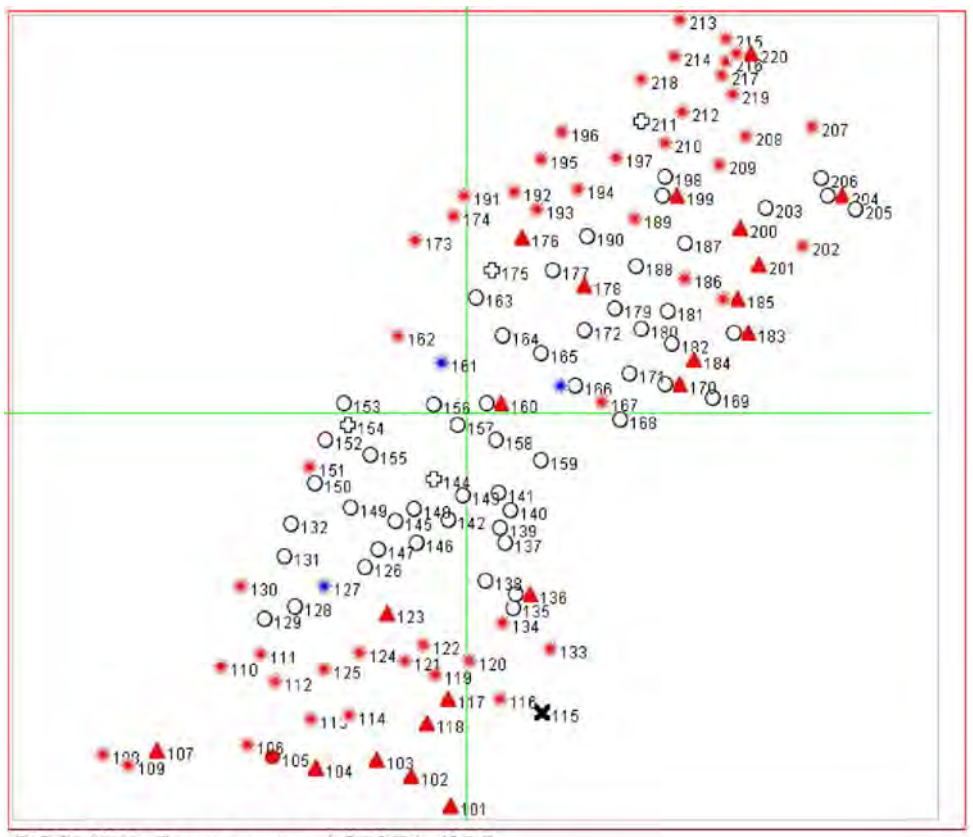

DCCLXIX. Forme pentru ACESTA (876)

- aiesta
- iesta
- aista
- ăista
- ista
- aăsta
- ăsta

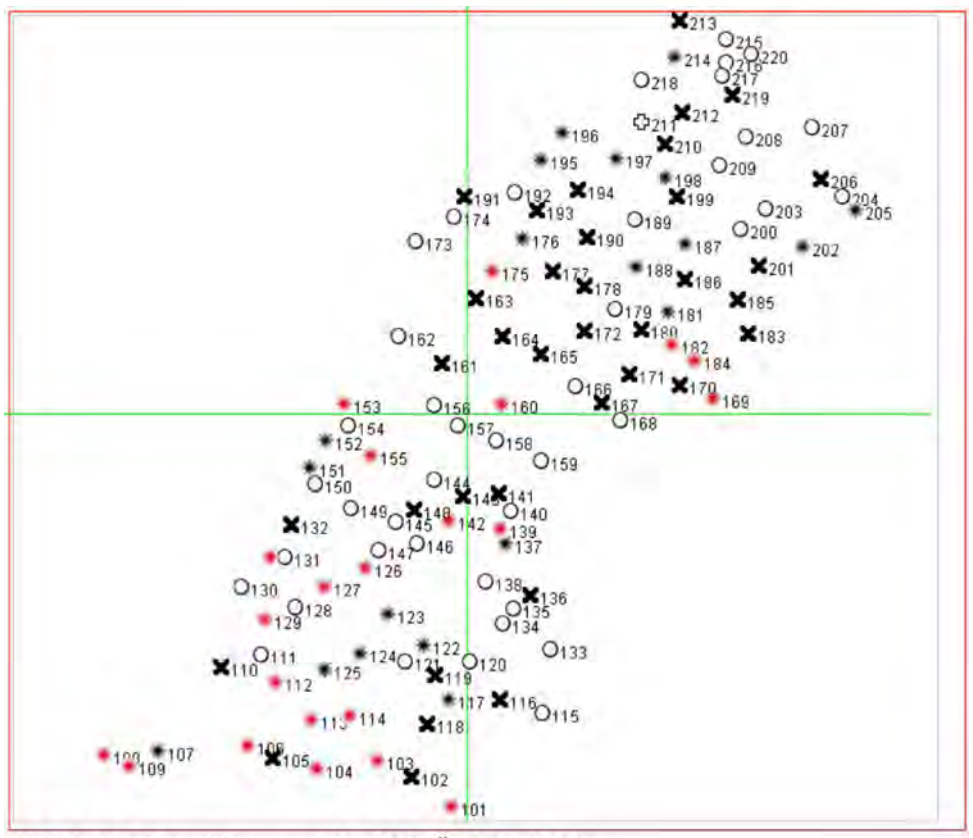

DCCLXX. Opoziţia sg.- pl. în NOUĂ; NOI (877)

- nouă; noi
- noauă; noi
- noauă; ~
- noauă; nove
- ?

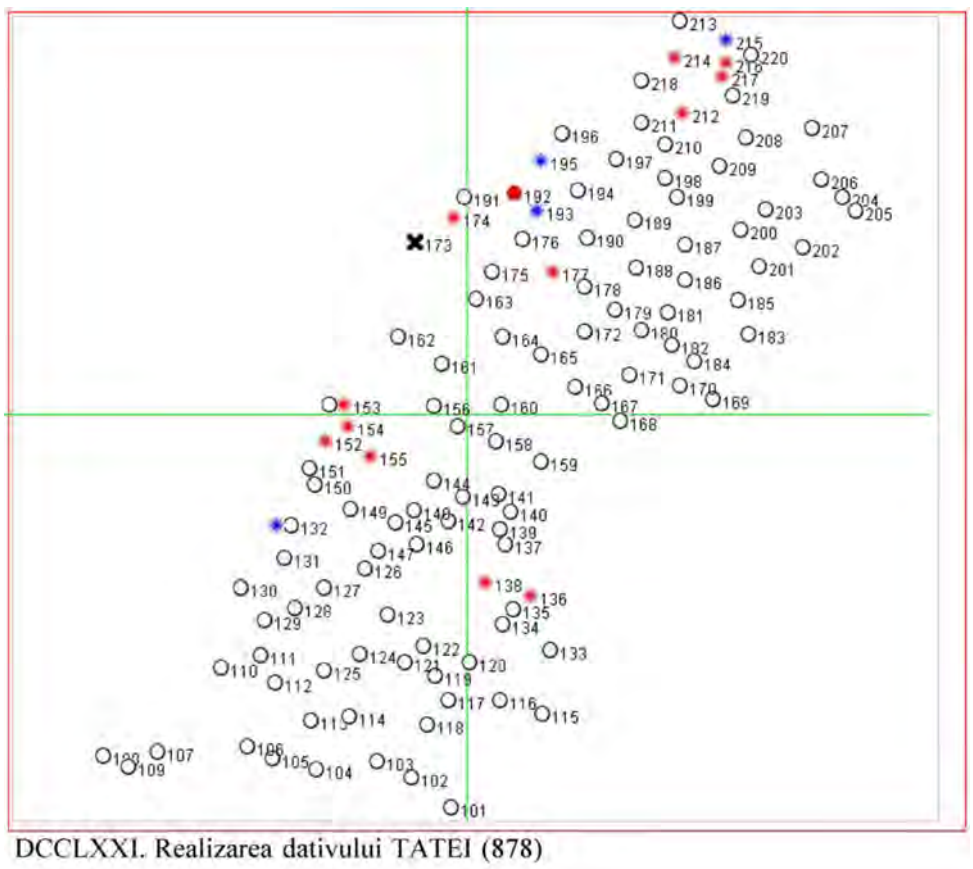

DCCLXXI. Realizarea dativului TATEI (878)

- tatii
- li tati
- la tata (taica/tătuca/tati)
- lu(i) tata
- tată-meu

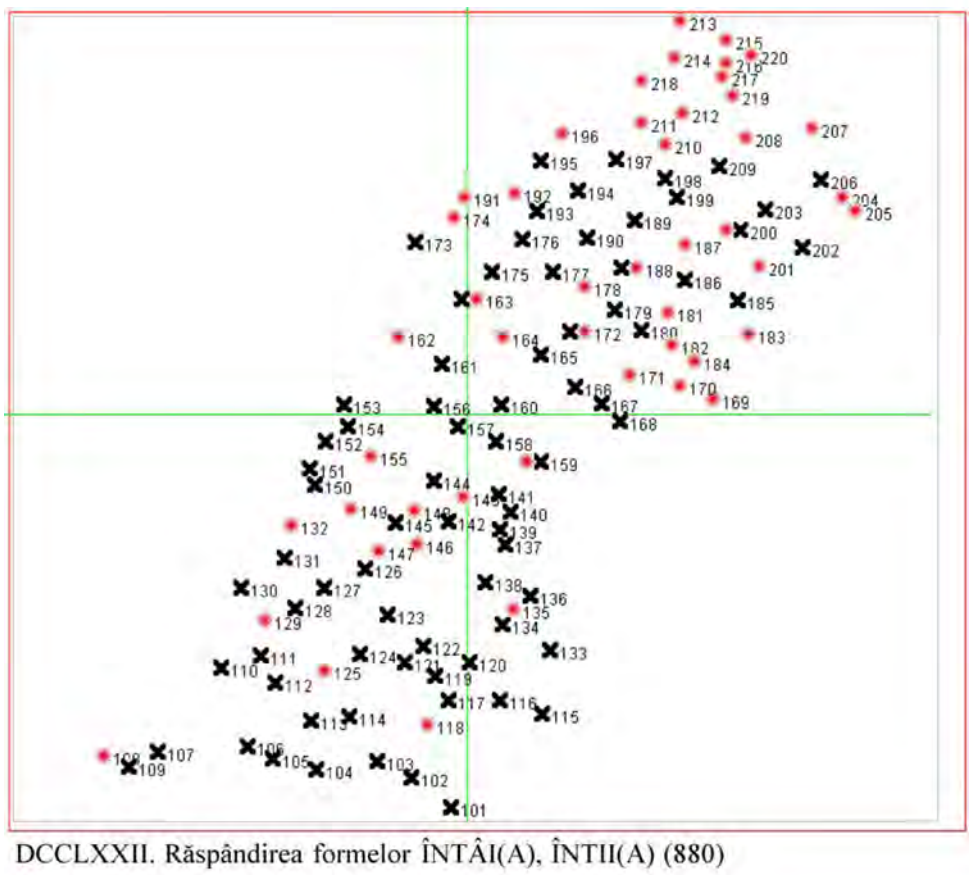

DCCLXXII. Răspândirea formelor ÎNTÂI(A), ÎNTII(A) (880)

- întâi(a) (întâie)
- întii(a) (întie)

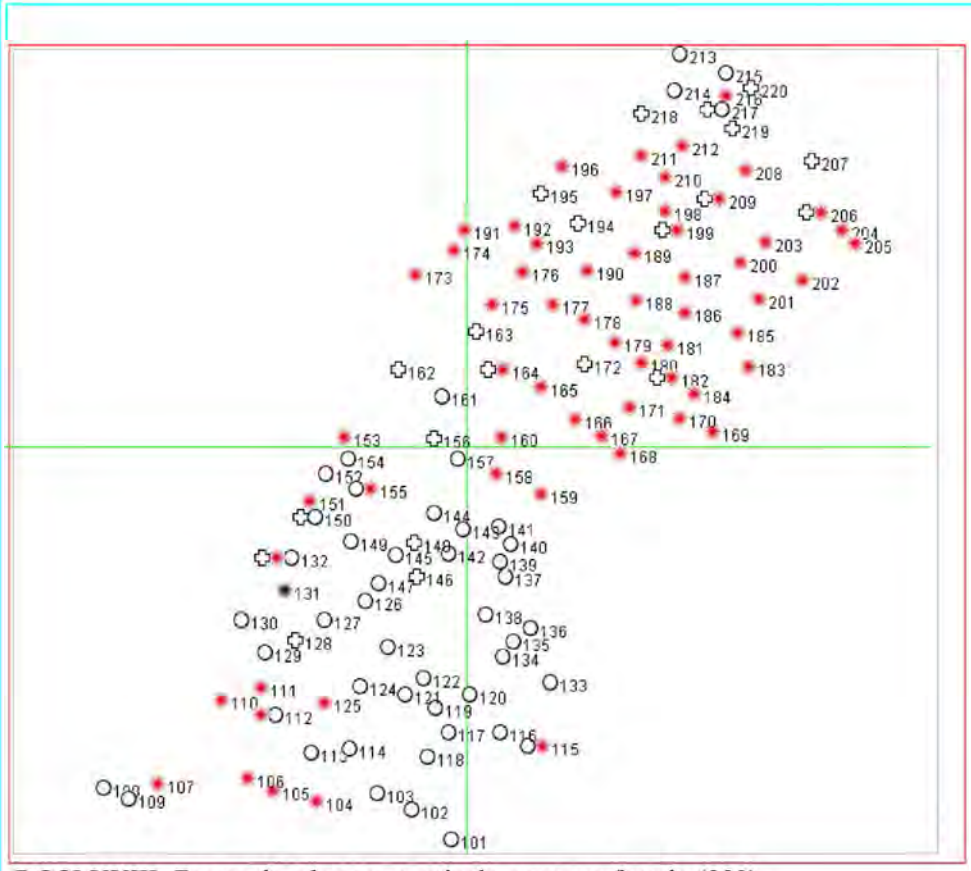

DCCLXXIII. Forme de adresare nominale pentru o femeie (883)

- tu (tu muiere/femeie)
- mă(i) (măi muiere/nevastă/fată etc.)
- altă formă
- ?

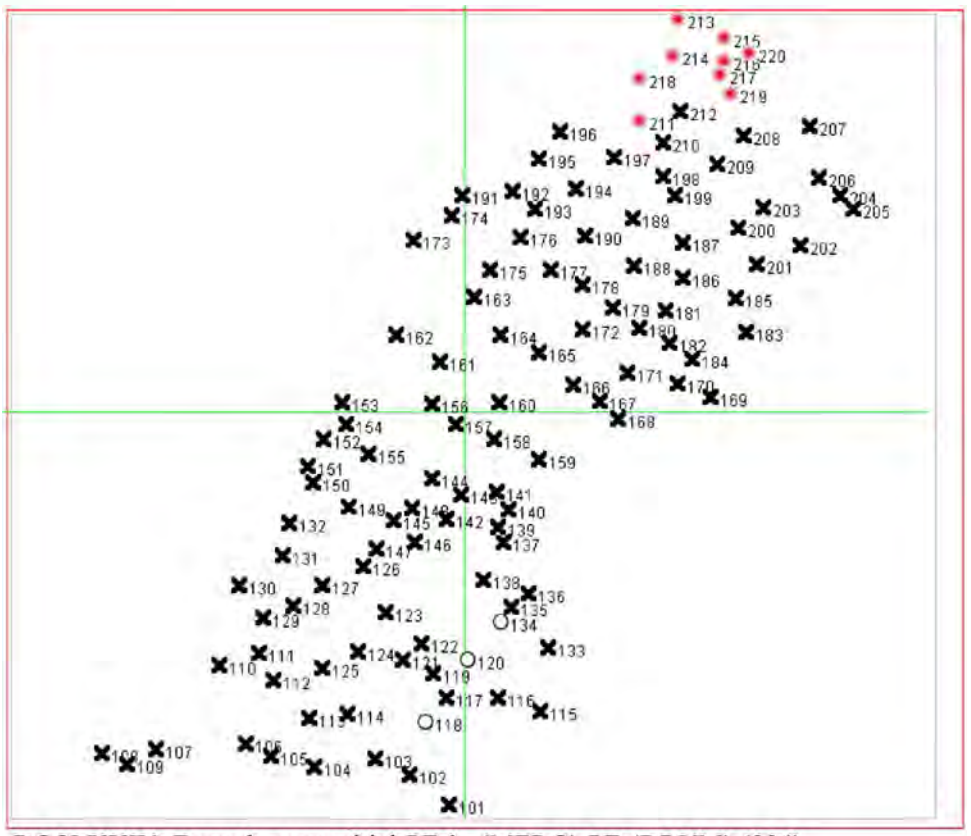

DCCLXXIV. Formele prepoziţiei PE în (MERG) PE (DRUM) (884)

- pe
- pă (pă)
- pă

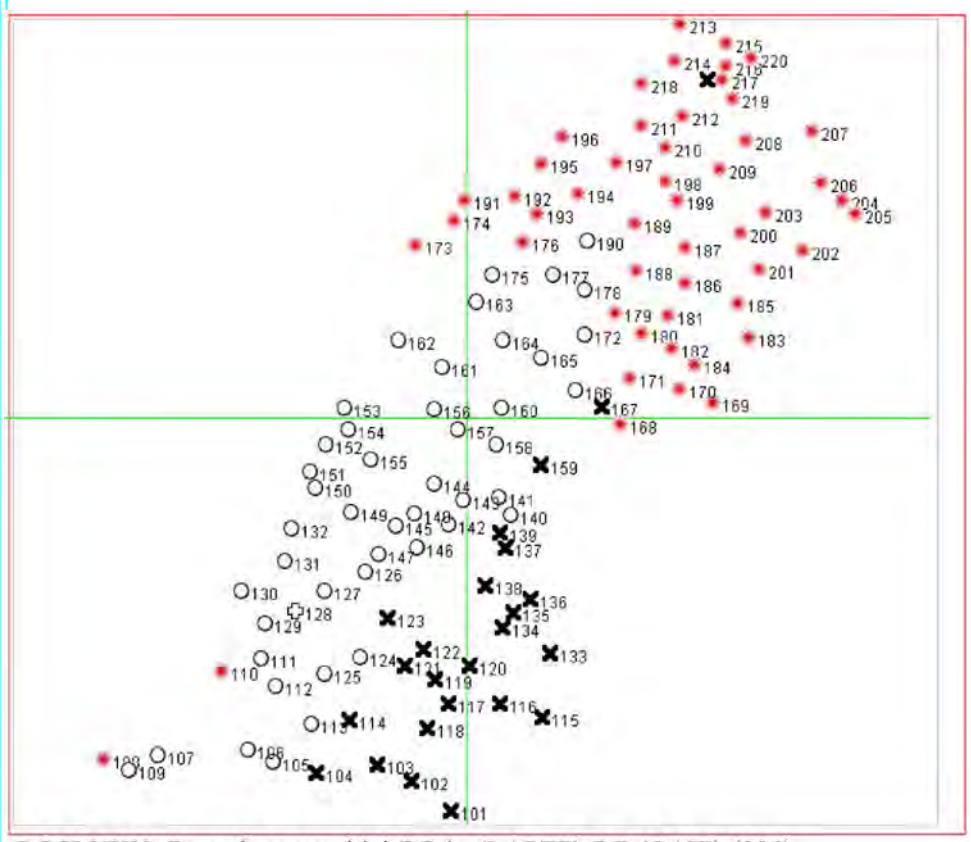

DCCLXXV. Formele prepoziţiei DE în (LAPTE) DE (OAIE) (885)

- de (d'e, d'ę)
- di (d'i, đi, d'į, d'į etc.)
- dă
- ?

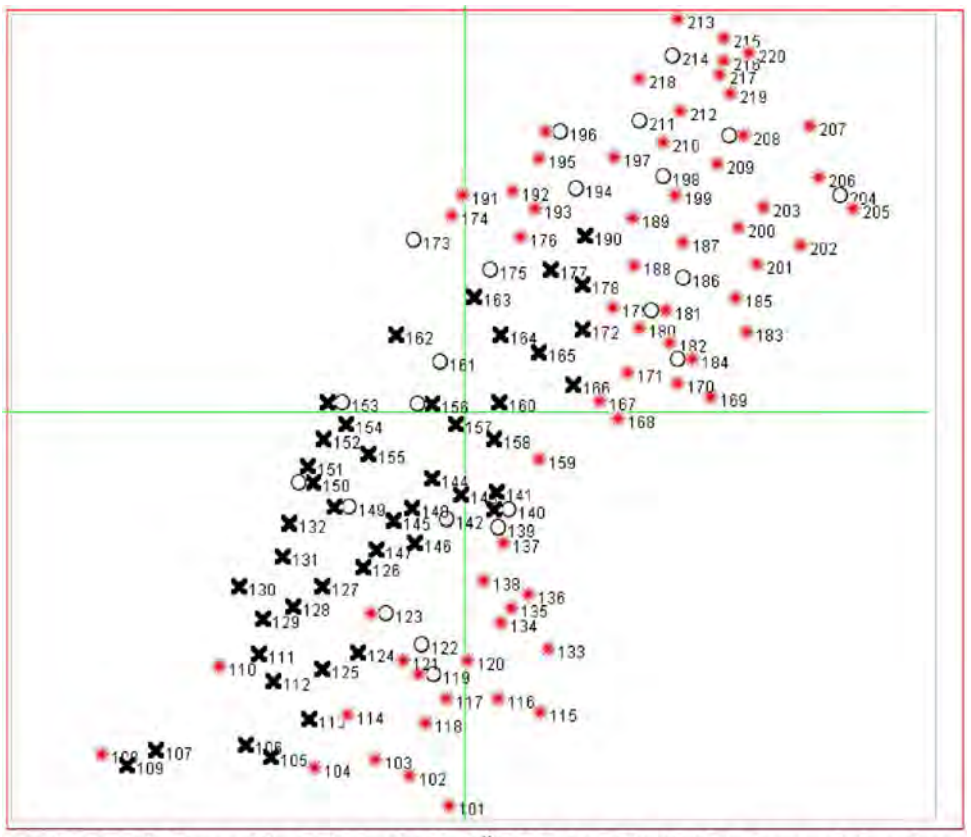

DCCLXXVI. Prepoziţia DIN în (IAU CĂCIULA) DIN (CAP): forme şi sinonime (886)

- din (d'in, đin etc.)
- dân
- de pe (di pă, du pă, dî pă)

ISBN 978-973-27-2753-9
ISBN 978-973-27-0968-5

185,75 Lei